

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Samlinger

til

Fyens Historie og Topographie,

udgione

af

Fyens Stifts literære Selskab.

Sjette Bind.

Ø d e n s e .

Købt i Avens Stiftsbogtrykkeri hos S. G. Drever.

1873

Jndhold.

	Side.
I. Efterretninger om Præster siden Reformationen i Aynleby- Kevninge, Dalby-Stubberup, Mefinge og Biby. Ved Pastor G. Strøm	1
II. Biskop Hans Mittelsens Dagbog, meddelt af Pastor Hoyer- Møller (Fortfat).....	105
III. Bidrag til Personalhistorien af Mindeesmærker i fyenste Kirker. Af Biskop, Dr. C. I. Engelstoft.....	168
IV. Historisk-topogr. Efterretninger om Drbæk Sogn ved Skole- lærer S. Jørgensen	209
V. Skuespil og andre offentlige Forlystelser i Odense i Slutningen af forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Af Lærer J. Lauritsen.....	248
VI. Ejler Brokkenhuses historiske Kalenderantegnelser for 16de Aarhundrede ved Joh. Grundtvig.....	291

Efterretninger om Præster siden Reformationen i Rynkeby-Kevninge, Dalby-Stubberup, Mesinge og Biby.*)

Af G. Strom.

Rynkeby-Kevninge.

1. Hr. Anders Nielsen. I den gamle Indtægtsbog i Geheimearchivet af 1529 og 1531 forekommer begge Gange: Hr. Anders i Rynkeby, Hr. Peder i Kevninge. Hr. Anders Nielsen i Rynkeby hylbede Kong Christian den Tredie ved et Brev dateret sammesteds fra Søndagen Jubilate (18. April) 1535**).

2. Hr. Niels Brun***). Han skal tilligemed SadoLin være kommen til Odense, hvor han blev Prædikant ved Graabrødre samt Kapellan ved St. Albani Kirke, en Tid ogsaa Lector Theologiæ og Sognepræst i Rynkeby. Dette sidste Kalb frasagde han sig i et Brev af 27. Mai 1541, hvori han tilstaaer, at Kongen har forsynet ham med andet Kirkens Gods i Odense og paa Falkster. Iblandt Bjerger

*) See dette Lidskrift III, S. 1—93 og V, S. 305—377.

**) Geheimearchivets Danske Samlinger Nr. 565, A.

***) Om denne Mand's noget dunkle Historie jvfr. Engelstoft, Odense Byes Sognehistorie efter Reformationen, S. 27 og 54 fgg., og Bloch, Den nyeste Geistligheds Historie I, S. 268 fgg. og 703 fg.

Herreds Breve i Odense Bispearchiv findes et Kongebrev af Kjøbenhavn, Fredag næstefter St. Bartholomæi Dag 1551, til menige Bønder og Sognemænd i Rynkeby Sogn udi Fyen: Mester Jørgen Jensen har berettet, at han for nogen Aarsjags Skyld efter hans befallinge agter at ville forstikke eders Sognepræst Hr. Niels Brun fra eders Sogn og over til Falster til Lingsled Sogn, og vil dog besørge Eder igjen med en anden Dannemand til Sognepræst ved Navn Hr. Jacob; Kongen befaler dem at annamme ham. — Det er vel meget usikkert, om der blev Noget af denne Forflyttelse.

3. Hr. Niels Lauritsen har skrevet i Tordebogen af 1568 som Sognepræst baade til Rynkeby og Revninge. Om det sidste Sogn bemærker han, at Præstegaarden er ødelagt, men at han af Jorden, som laae til den, har 3 Orte Byg og 1 Otting Smør aarlig.

Af hans Børn kjendes følgende 4*):

1. Eftermanden.
2. Peder Nielsen i Urup.
3. Maren, gift med to Præster i Bindinge, nemlig: Hr. Mikkel Brig (1574—1576) og Hr. Hans Jørgensen Fjellerup (1576—1601).
4. Karen Nielsdatter.

Da Datteren Maren i Biskop Jacob Madsens Visitatsbog siges at være født i Rynkeby, maa Hr. Niels Lauritsen have været Præst her en Deel Aar før 1568; rimeligviis var han det endog saa før 1547 (i hvilket Aar hans

*) I Kjerteminde Thingbøger opfordres Peder Nielsen i Urup d. 7. Mai 1599 til at opgive sine Medarvinger og vise deres Fuldmagt. (Sagen angik Arv efter en Hans Rasmussen, barnefødt i Hesselager, som skulde have dræbt sig selv i Norge.) Han fremlægger da Fuldmagter fra Hr. Hans i Bindinge og Hr. Laurits i Rynkeby, medens han selv er Bærges for Søsteren Karen Nielsdatter.

Søn og Eftermand blev født) og i faa Fald i de første Aar Hr. Niels Bruns Vikar eller Kapellan.

4. Hr. Laurits Nielsen, den Foregaaendes Søn, blev født 1547 og Præst her imellem 1568 og 1575 (ifølge en gammel Beretning fra Stedet selv: 1572). Han døde imellem 1604 og 1608.

Biskop Jacob Madsen beskriver ham som en god Økonom*) og en god Prædikant med en stærk Røst. Tredie Suledag 1589 prædikede han over Evangeliet (Joh. XXI. fra midt i 19de til 24de Vers) saaledes: 1. Herrens Samtale med Peder og dennes Svar; 2. Enhver være tilfreds med sit Kald; 3. om Evangelisten Johannes; 4. af Peders Fiskefangst og tredobbelte Fornegtelse lære vi, hvem det er der elsker Kristus, nemlig de som a) høre hans Ord og gjøre derefter, b) føde hans Disciple, c) følge Herreu i Lærdom, Kjærlighed, Tro, Haab og Laalmodighed, d) jeres berhen hvor de ikke ville: Ordets Forkyndere, Øvrigheds-personer, de enkelte Troende. Thi der er Ingen, uden at han jo i sin Stilling føler Besværlighederne. — Han fik altid af Menigheden et godt Bidnesbyrd; kun Ulfeld Christoffersen**) til Tershave klagede for Biskoppen over ham, fordi han havde ladet Døbefonten i Revninge Kirke flytte fra Taarnet op i Choret, hvor den stod hans Frues Stol for nær; Biskoppen fandt denne Klage ugrundet, da der var 3½ Alen imellem Stolen og Fonten, som dog kunde flyttes høiere op i Choret, da der var Plads nok. — Stedet-

*) I Kjerteminde Thingbøger for 1591 omtales Hr. Laurits i Rynkeby, hans Gaard i Strandgaden. Hans anden Kone var vistnok ogsaa af en meget velhavende Familie.

**) See dette Tidsskrift V, S. 310 fg. Han hed forøvrigt neppe Palle til Fornavn, men kaldes sædvanlig kun Ulfeld Christoffersen; undertiden benævnes han ogsaa Edel Ulfeld.

for „en Skarns Taffle med Trefoldigheds Malinge“ lovede Hr. Laurits, at der skulde blive gjort en med Katechismens Ord paa.

I Mag. Poul Andersen Medelbyses Sigprædiken over Rigsraad Erik Hardenberg til Skovsbo m. m. (Kjøbenhavn 1604) hedder det om denne, at han gjerne havde sin Præst ved Skovsbo Hr. Laurits i Rynkeby og Hr. Niels i Sønderby hos sig at tale med dem om Guds Rige; Mag. Poul tilbragte den sidste Tid hos ham, men Hr. Laurits kom ogsaa og takkede Erik Hardenberg paa det Underdanigste for alt beviist Godt, hvortil denne svarede: Hr. Laurits! Gud være eders Løn for den Umag, I haver haft med mig ubi min Sygdom. — Om hans Bønner ved Fru Anne Knobs Sotteseng see dette Tidskrift III, S. 6.

Hr. Laurits Nielsen var to Gange gift. Med sin første Kone, hvis Navn er ubekjendt, havde han 1589 fire smukke Dreng. Hans anden Hustru var af meget lille Væxt, og 1589 havde han med hende et lille Barn, eet Aar gammelt. Hun hed Anna og var en Datter af Christoffer Guldsmed i Kjerteminde og Margrete Clausdatter, samt en Søsterdatter af Provst Hans Pedersens Kone sammesteds*).

*) See III, S. 4 fgg. Denne Christoffer Guldsmed (om hvem det i Tjenste og Smaalandske Registre 1595 hedder, at han var dødt for mange Aar siden og havde været forlenet med nogle Vikarier og Aalderjorder i Odense) havde, foruden den ovennævnte Datter, flere Børn, hvoriblandt 1) Søren Christoffersen, som 1610 var Raadmand i Kjerteminde og 1616 var gift med sit Sødskendebarn Johanne, Datter af Hr. Hans Pedersen; 2) Peder Christoffersen Guldsmed (nævnes 1619 i Thingbøgerne); 3) en Datter, gift med Christen Poulsen eller Skriver, Foged paa Sværringe; de døde begge i Pesten 1603 og efterlade sig tre Børn: a) Poul Christensen, Raadmand i Kjerteminde (død

Om de fire Sønner vide vi ikke Noget med Sikkerhed; dog er det rimeligt nok hvad et Haandskrift beretter, at den ene af dem var Hr. Frands Lauritsen, der 1602 blev Sognepræst til Kløbstrup og Allerslev. En Datter af det andet Ægtefælle, Margrete (død 13. August 1665, 67 Aar gammel), blev gift med Hr. Daniel Iversen Colerus eller Røhler, Sognepræst til Aunslev og Bovenfse; iblandt deres Børn var Slotspræst Mag. Peder Danielsen Colerus*).

5. Hr. Anders Simonson Hof forekommer første Gang som Sognepræst her og som den yngste af alle Herredets Præster d. 14. April 1608 ved Hylvingen af Prinds Christian. Han var en Søn af Hr. Simon Andersen Hof til Vigerslev og Veslinge (død 1622 omtrent 80 Aar gammel) og Maren Hansdatter (død 30. Juni 1591 i sit 32te Aar), Datter af Hr. Hans Knudsen Anderup i Allersø, gift 1591 i Odense Skole tilligemed sine to Brødre**) og blev Student fra Fyen 1600. Han døde som

1657), gift med Birgitte, Søster til Probst Poul Dlusfen Bagger i Kløbstrup (om deres Børn see det Baggerste Slægtregister V, S. 339); b) Karen; c) Doritte, gift med Raadmand Peder Knudsen Gaas i Odense (see Biby); 4) en Datter, som 1620 var gift med Johan Peiterssøn, „sithafftig paa Selsø“. — Margrete Guldsmeds levede meget længe efter Mandens Død, endnu 1636; formodentlig er hun død 1648 eller kort før.

*) Jvfr. Zvergs sjællandske Clericie S. 696. — Hr. Daniel Iversen Colerus, som døde den 17. Februar 1645 i sin Alders 63de, sit Embedes 28de Aar, var en Søn af Borgemeester Iver Sørensen i Nyborg og Broder til Probst Søren Iversen til Rønninge og Rolfsted. Han blev 1617 gift i Stalkendrup med Mette Nielsdatter, Datter af hans Formand Hr. Niels Frandsen, og dernæst, da hun var død 20 Aar gammel d. 7. August 1622, med Margrete Lauritsdatter. Gjesfing (II, 2, S. 203) kalder hans anden Hustru Margrete Andersdatter Hof og sætter hende som en Datter af Hr. Anders Hof, hvilket maa være feil og hidrøre fra, at Hr. Anders Hof formodentlig blev hendes Stiffader.

**) Jac. Madsens Bisitatæsbog, udg. af Crone, S. 302. Om hans

Sognepræst her 1655, efterat han i tre Maaneder havde havt Eftermanden til Kapellan.

Han var vistnok to Gange gift, og hans første Hustru var formodentlig Formandens Enke. Der kjendes følgende Børn af ham:

1. Hr. Laurits Andersen Hof, Sognepræst i Jordløse og Haastrup (død 20. Mai 1667), gift 1) med sin Formands Datter Margrete Christensdatter Achthon, med hvem han havde tre Børn: Anna Hof, gift med Hr. Hans Lauritsen Achthon i Jordløse; Hans Lauritsen Hof, Student 1650; Christen Lauritsen Hof, Feltpræst og siden Rector; 2) med Maren Madsdatter Barfod, med hvem han havde Sønnen Hr. Mathias Lauritsen Hof til Svanninge.
2. Hans Andersen Hof, Birkeskriver ved Ulriksholms Birk og Ridefoged paa Skovsbo. Han boede tilfids i Kjerterminde, hvor han var Ræmner 1691, og blev begravet der 6. Marts 1698, 60 Aar gammel. Han var gift med Ellen Stephansdatter, Datter af Professor og Egl. Historiograph Stephanus Stephanus i Sorø og

Spødkende see Gjesing II, 2, S. 203. — I Kjerterminde Thingbøger af 1592 findes et Afkald, som Hr. Simon Andersen Hof til Bigerslev paa sin sal. Hustru Maren Hansdatters Vegne, item og paa Dines Hansens Vegne, giver Borger Mads Ibsen i Kjerterminde for rørendes Gods og Tordegods, som arveligen var tilfalden dem 1) efter en Contract inellem dem og sal. Jep Mondsen i Kjerterminde om en Arv, som dem samtlig var tilfalden efter sal. Hr. Jørgen Skjold i Rippende paa Falster; 2) efter en Contract mellem for^{re} Mads Ibsen og Hr. Simon Andersen og paa Dines Hansens og for^{re} hans sal. Hustrues Roderis sal. Anne Hr. Hansis, som havde for^{re} Jep Mondsen, hendes Vegne. Det heri antydede Slægtskab kan jeg ikke videre oprebe. — Iøvrigt giftede Hr. Simon i Bigerslev sig igjen efter sin første Kones Død, thi 18. Mai 1637 faaer hans Enke Maren Kongebrev til Sten Bilde og Bistoppen, at da hun klager over at hun er bleven udstudt af Præstegaarden og Intet har at leve af, skulle de tilgjøre hende en billig aarlig Pension.

Thale Eisenberg*), og havde med hende tre Børn: 1) Thalia Kirstine Hansdatter Hof, som blev gift med Raadmand Alexander Mancinus i Kjerterminde; de havde kun eet Barn, en Søn, som blev Lieutenant i Norge og døde uden Arvinger; 2) Anna Hansdatter Hof, gift i Kjerterminde d. 21. October 1717 med sit Svødfendebarn Hr. Mathias Lauritsen Hof i Svanninge; da han døde 1720, blev hun boende i Svanninge Præstegaard, hvor hun havde 16 Fag Huus til sin Beboelse; men det var formodentlig, da denne Leilighed tilligemed den øvrige Præstegaard brændte 1723, at hun flyttede til Kjerterminde, hvor hun idetmindste boede i mange Aar „som en meget gudfrygtig Enke, der levede sine Dage i Tro og Laalmodighed“ (B.), og hvor hun blev begravet d. 17. Septbr. 1751, omtrent 80 Aar gammel; hun havde ingen Børn; 3) Marie Hansdatter Hof, gift 1) med Mads Christensen Schmidt, Veier og Maaler i Faaborg; 2) med Hans Nielsen Juul, Rjæbmand sammesteds; af hvert Ægteskab havde hun en Datter, nemlig Helene Marie Schmidt, gift med Jacob Christian Løed i Kjerterminde, og Magdalene Kirstine Juul, som nok døde ugift i Rjæbenhavn.

3. Willum (?) Andersen Hof, Byfoged i Kjerterminde. Da han en Aften havde været hos sin Ven, Raadmand Otto Jensen Langemach, og vilde gaae hjem over Kirkegaarden, blev han overfalden og myrdet (Halsen om-dreiet paa ham); hans Morder blev aldrig opdaget. Hans Søn var Anders Willumsen Hof, født 1667, død som Stiftsprovst i Christiania 1732**).

*) Hun var en Datter af Mag Elias Eisenberg (Søn af Kong Frederik den Andens Secretair Elias Eisenberg og Thale Holsten), død 1635 som Provst og Sognepræst for Bøsser og Onsbjerg paa Samsø.

***) See dette Libsftift III, S. 89. — Om denne Stiftsprovst Hofs Forældre herfter der stor Forvirring. Gjesfing (og Worm) fætter som hans Fader Willum Mortensen, der først skal have været Officeer, siden Byfoged i Kjerterminde, og som hans Moder Maren Hof (Datter af Hr. Anders Hof i Rynkeby), der efter Willum Mortensens Død skal være bleven gift med Provst Poul Dlusfen Bagger i Kjølstруп. B. derimod nævner ham som en Sønnestøn af Hr. Anders Hof og en Søn af den ovennævnte Byfoged Hof, og denne Beretning har jeg, skjøndt noget usikker,

4. Maren Andersdatter Hof (død 1669), gift med de to Præster i Rjølstруп, Proosterne Lauritz Stampe og Poul Bagger.
5. Anna Andersdatter Hof, gift med Eftermanden.
6. Karen Andersdatter Hof, gift med Hr. Peder Søv til Hellested i Sjælland.

6. Provfst Cornelius Oluffen Lip blev født i Odense d. 20. Juli 1629. Hans Fader var Hr. Oluf Jonfen, residierende Kapellan ved St. Knuds Kirke sammesteds, død 1643 (see Bloch a. Skr. I, S. 71° fg.); hans Moder Margrete Corneliidatter, som efter Hr. Oluf Jonsens Død ægtede hans Eftermand Hr. Niels Jensen Love og døde 1682*). Han blev Student fra Odense 1649 og Kapellan i Skamby 1653 (ordineret 5. August) hos Sognepræst Mag. Henrik Hansen**). I de første Maanedes af

fulgt, fornemmelig af den Grund, at Gjesfings Slægtregister er upaalideligt og der i ethvert Tilfælde maa have indsnegnet sig en eller anden Feil. Thi da Maren Andersdatter Hof (see III, 342) som Enke efter Provfst Lauritz Stampe blev gift med Provfst Poul Bagger 1634, kan hendes Søn med Willum Mortensen, der skulde være hendes første Mand, ikke være født 1637. Formodentlig heb Byfogden Willum Andersen Hof og er saaledes bleven forvejlet med Willum Mortensen, der ogsaa en Tid var Byfoged i Kjersteminde.

- *) Hr. Cornelius var sine Forældres ældste Barn; efter Odense Skifteprotokoller vare hans Sødfende: Jonas, Jesper, Hans og Karen. Jonas blev Student 1653 fra Odense og er formodentlig den Jonas Oluffen, som 1692 havde 6 Rd. 1 Mk. 4 Sk. tilgode i Hr. Jens Zeuthens Bo for Prædikener, Hans blev nok Borger i Ryborg, og Karen blev d. 13. Juni 1658 gift med Hr. Hans Nielsen Wiingaard, der døde som Sognepræst til Flødstrup og Ullerslev 1680.
- ***) Iblant Fyenske og Smaalandske Indlæg findes et Brev fra ham af 18de Juli 1653 uden Udskrift, men formodentlig til Kantsler Christen Thomsen Sehested, hvori han beder „den gunstige Herre“ udvirke ham *venia ætatis* hos Kongen, da han af Sognepræsten i Skamby for Kaldets Besørligheds Skyld er kaldet til hans Medtjener, men fattes næsten 1 Aar i Alderen.

1655 blev han Kapellan her hos Hr. Anders Hof, i hvilken Stilling han var i tre Maaneder, da han ved Hr. Hofs Død blev Sogneprest*). I Maret 1672 (d. 26. Februar) blev han Provst i Bjerge Herred efter Hr. Poul Bagger i Kjølstrup, hvilket Embede han, skjøndt siden 1692 med en Medhjælper, beklædte til sin Død, som indtraf i Slutningen af 1701.

Han beskrives som en god, jævn og stille Mand, tro i sine Embeder, men forarmet og ødelagt i Svenskekrigen. I denne sin Fattigdom vidste han dog godt at skikke sig, da han var meget tarvelig, saa han endog for det Meste gik til Fods til sit Anney eller hvor han andensteds skulde hen. I Tordebogen af 1667 fortæller han, at han kun faaer lidt af Tiende og Offer, især i Revninge Sogn, da det ganske Sogn snart er øde og der kun er 4 eller 5 Tiendeydere, som kunne fortsætte eller drive deres Avling. Og i Tordebogen af 1690 klager han over, at medens hans Formand nød af Skovsbo 1 Pund Rug, 1 Pund Byg og 1 Fjerding Smør aarlig formedelst Bøndergaarde, som vare afbrudte og lagte ind under Herregaarden, saa faaer han Intet i Erstatning. Sammensteds beretter han, at hans Formænd havde nydt al Verte- og Boghvedetienden af Hynkeby Sogn, men at den

Han fortæller tillige, at han er af fattig Vilkaar, og at Kongen har hørt hans Gaver, da han prædikede paa Koldinghuus Christi Himmelfartsdag 1652. — Ansøgningen blev bevilget d. 27. Juli 1653 af Kongen; „hans Gaver os selv bekjendt“ (Fyenske Tegnelser).

*) Som Vidne i en Strid om nogle Stolestaber i Hynkeby Kirke, der 1674 førtes for Consistorium i Odense, forklarer han, at han 1655 blev Medtjener i Hynkeby i 3 Maaneder, derefter Sogneprest. Hans Eftermand som Kapellan i Skamby blev ordineret d. 4. Mai 1655.

var ham fratagen til Deling*), samt at han af de 100 Rdlr., som han kjøbte Præstegaarden for, endnu kun har kunnet betale Halvdelen. — Bøgh fortæller en Historie om ham, som han har hørt af hans anden Eftermand Hr. Gilschou, at da han i sin høie Alderdom ikke kunde betale de kongelige Skatter af Annergaarden i Revninge, blev der lagt Execution paa ham af Amtstuen; men da han fik at vide, at Kongen reisste igjennem Fyen, gif han til ham i Langekrovs Kro og klagede sin Nød saa bevægelig, at Kongen ikke blot gav ham fri for Executionen, men lagde Annergaarden fri og frank under Præstegaarden, saa den ansees fuldkomment for Præstegaardens egen Grund**).

*) I Binding-Bjerge-Nasum Herreders Thingbog 1688 støvner Hr. Cornelius velb. Jens Dyre til Elved (som nok havde Rynkeby Kongetiende) angaaende Bøghvede- og Bølgtiende. Paa Jens Dyres Begne møder hans Svoger Erik Lykke til Skovsbo, og Præsten taber Sagen, blandt andet fordi han aldrig har havt denne Tiende som Præst i Rynkeby, som skal være ved 33 Aar.

***) Om denne Annergaard, forhen Holig for Præsten i Revninge, hedder det, som foran anført, i Jordebogen af 1568, at den er ødelagt, men at der af Jorden, som laae til den, gives Præsten aarlig 3 Ørte Byg og 1 Otting Smør. I Jordebøgerne af 1667 og 1690 fortæller Hr. Cornelius, at Gaarden kun er en ringe Grund, som fra Arilds Tid har ligget øde, indtil hans Formand byggede nogle ringe Huse paa den, som Orøden kunde indvales i, da det var for langt at føre den til Rynkeby Præstegaard (1657 lader han for Bjerge Herreds Ret optage Thingsvidne angaaende Jorden og dens Bebyggelse). Da det fremdeles i Jordebogen af 1690 hedder, at der hidtil ingen anden Afgift er svaret af den end af anden Præstegaardsjord, mener Bøgh, at den forøgede Afgift først er begyndt at kræves af Amtstuen efter det Aar, som Følge af den nye Matrikels Indførelse, og at derfor den kongelige Eftergivelse ligeledes er steet efter 1690. Naar Annergaarden blev bygget, veed jeg ikke; men den stod i Gilschous Tid, som ifølge Bøghs Beretning meente at have Ret til at afbryde den og byrke Jorden under Præstegaarden.

Hr. Cornelius optræder 1661 paa Bjerge Herredsting til Forsvar for en Bonde i Rynkeby Sogn, hvem han hjemler en Hest, for hvis Skyld Fogden paa Ravnholt med en Deel Mænd paa et Slags Røvertog havde fanget Bonden og ført ham til Ravnholt, da de paastode, at Hesten var sjaalen.

Som Provst havde han Besvær nok, især med de flemme Sager angaaende Forholdet imellem Sognepræst og Kapellan i Hjerteminde, samt angaaende Skolelegaterne sammesteds og de opsættelige Substituter paa Hindsholm (see III, S. 45 fg.; 13 fgg.; 73 fgg.). Om hans Mulkt for Bielsen af den Munkbebo Præstebatter see V, S. 366. Det var maaskee, som Bøgh mener, baade af den Grund og fornødelst hans tiltagende Alderdomsvagthed, at han begjerede sig en Medhjælper i Provsteembedet, hvortil 1692 bestilledes Hr. Mathias Thestrup i Dalby som Viceprovst.

Med sin Hustru Anna Hof havde han mange Børn, om hvem vi kun vide lidt. I Folkeregistret 1676 (Dense Amts-arkiv Nr. 75) beretter han, at hans Hustru hed Anna Andersdatter, og at han havde to (vorne) Døttre (1) Kirstine og (2) Else. Foruden dem kjende vi endnu følgende:

3. Oluf Cornelisen, som allerede 1690 boede paa Gaarden Hjorteberg og nok tillige en Tid var Birkebonner paa Ulriksholm. Han blev gift med Sidse Thomasdatter Røbke*) og havde adskillige Børn, som antog Navnet Hjorteberg, saaledes: Cornelius Hjorteberg, Student fra Odense 1725, 24 Aar gl., Sognehegn i Steby og Otterup; Thomas Røbke Hjorteberg, Student 1727, 26 Aar gl.; Godske Hans Hjorteberg, Student fra Odense 1730, 23 Aar gl., Sognehegn i Mesinge fra 1731 indtil 9de October 1766, da han døde i sit 58de Aar; Mads Hjorteberg, Student 1730, 22 Aar gl.; Ane Kirstine Hjorteberg (død 1768, 60 Aar gl.), som blev gift med Andreas Balslev, der først var Katechet

*) See V, S. 344, og om Familien i det Hele under Biby.

- ved St. Nicolai i Kjøbenhavn og døde 1787 som Sognepræst i Stauning i Ribe Stift; de havde mange Børn, hvoriblandt Sønerne Oluf og Cornelius*).
4. Jørgen Cornelisen levede i Fattigdom i Rynkeby (1722 fik han 8 f. af Tavlepengene); han var gift og havde Børn og døde 1741, 77 Aar gammel.
 5. Anna, som blev gift med Kai Hjort, Halvbroder til Provst Claus Bedel i Munketo (see V, S. 368). Denne Kai Hjort var en Lid Forpagter og Birkedommer paa Ulriksholm og boede senere i Kjerteminde, hvor han blev begravet d. 12. October 1730; hans Hustru blev begravet samme Steds d. 21. September 1727. De havde adskillige Børn, hvoriblandt Godste Kaisen Hjort (død 1750 i Kjerteminde og begravet i de Fattiges Jord), Kai Frederik Hjort (død 1752), Geert Hjort (født 1707, død 1753), en Lid Foged paa Elved, Else Hjort og Hedvig Cathrine Hjort, som 1726 blev gift med Kjøbmand Jacob Norup i Kjerteminde, med hvem hun havde to Døttre, som døde ugifte, og en Søn Jacob Norup, Sognepræst til Urløv og Stenderup i Aarhus Stift.
 6. Ane Sophie og 7. Mette Sophie, der undertiden forekomme som Faddere i Herredets Kirkebøger.

*) Cornelius Hjortebergs Datter var Sidsel Kirstine Hjorteberg, gift 1752 med Christian Bruun, der døde 1768 som Sognepræst i Nørre Nisum i Ribe Stift. — Godste Hans Hjorteberg, gift med Bodil Cathrine Trane (død 1783, 76 Aar gl.), havde mange Børn, hvoriblandt Rasmus Hjorteberg, der var født 1740, blev Faderens Eftermand som Sognebeegn i Mesinge og døde 1805 (han var gift med Gjertrud Gulbager og havde Børnene: Carl f. 1769, Hans Jacob f. 1770 (død som Kjøbmand i Kjerteminde d. 17. Septbr. 1824), Hans Zacharias f. 1771, Cornelius f. 1773, Elisabeth Charlotte f. 1775, Christian f. 1777); endvidere: Karen Hjorteberg, født 1731, gift 1756 med Skipper Jens Christensen af Kjerteminde; Sidsel Kirstine Hjorteberg, født 1735, gift 1761 med Studiosus Ditlef Mørch af Mesinge; Oluf Hjorteberg, født 1737 (nævnes 1761 i Mesinge Kirkebog som Mrs. Oluf Hj. af Kjerteminde); Bente Hjorteberg (Rasmus's Lillingsdatter); Cornelius Hjorteberg, født 1742; Johannes Hjorteberg, født 1750. — En Søn af den ovennævnte Kjøbmand Hans Jacob Hjorteberg i Kjerteminde er Cornelius Hjorteberg, der lever som Lottericollecteur i Kjøbenhavn.

7. Hr. Simon Hertel blev født i Svendborg 1675 af Forældrene Rjæbmand Samuel Frederik Hertel og Magdalene Cortsdatter Fajterling*). Han blev Student fra Odense 1694, Alumnus paa Valkendorfs Collegium 1695, Baccalaureus 1696 og tog allerede d. 10. August samme Aar theologisk Examen med „illum“, hvorpaa han d. 10. September prædikebe for Dimis**). Derefter blev han Hører ved Svendborg Skole, og som saadan fik han d. 22. Marts 1699 Kaldsbrev af Ritmester Erik Lykke til Skovsbo paa at være „den gamle, strøbelige og meget affældige“ Hr. Cornelius Duffens Succesør, hvilket Kaldsbrev blev kongelig confirmeret d. 29. Januar 1701. Efter Hr. Cornelius's Død blev han Sognepræst 1702 og døde i dette Embede 1722 (begraven d. 4. Juni), 47 Aar „mindre nogle Maaneder“ gammel.

*) I blandt hans Sødfænde var Hans Christian Hertel, der døde som Degn i Lumbj 1719, 36 Aar gammel; dennes Søn var Peder Hertel, der døde 1768 som Sognepræst til Fjellsted og Hærendrup og var Fader til Jørgen Lund Hertel, død 1831 som Sognepræst til Ballerup og Maaløv i Sjælland; dennes Børn ere igjen: Hans Wilhelm Hertel, født 1800, affat 1867 af Preusserne som Sognepræst til Moltrup og Bjerning, og August Wolfgang Hertel, født 1806, Sognepræst til Haarslev og Tingjellinge i Sjælland.

**) Hans Examenstestimonium findes iblandt Stiftets almindelige Breve Nr. 268, og det hedder deri: „illum nobis profectum . . . probavit, ut dignus judicatus sit“ etc. (Bircherod sætter i sin Dagbog 1693 Charakterernes Orden saaledes: Laud., H. ill., illum, n. cont., mediocris). Om Dimisprædiken siges der: „veram salutis viam auditoribus monstravit et apostolum Paulum imitatus aliud protulit nihil quam Prophetæ et Moses ante ipsum dixerunt, quin immo haud obscuris prodidit indiciis, se et S. Scripturæ lectionem sibi reddidisse familiarem et purioris Theologiæ gustum non leviter percepisse. Talem eum ergo merito judicamus, quales sunt ii, qui salutaribus doctrinæ coelestis præceptis ad veram fidem morumque sanctitatem auditores strenue promovent.“

Hans Embedstiltrædelse var dog ikke uden Vanffelighed. Thi Frederik Lühow til Lundsgaard klagede strax til Kongen over, at afgangne Erik Lyffe (død 1701) havde besat Kalbet og derved forbigaaet ham som Eier af Kevninge Kirke; han paaftod tillige, at en stor Deel af Sognemændene være misfornøiede med Kalbet, da de havde fundet Hertels Prædiken meget slet og de nederste kunde ikke høre den. Sagen blev nu undersøgt, og Hr. Hans Pedersen West i Mesinge bevidnede den 20de Decbr. 1701, at da han 4de Søndag i Advent forrettede Altertjenesten i Rynkeby Kirke, og Cand. min. Simon Hertel, som havde prædiket, spurgte Menigheden, om de havde Noget at besvære sig over ham enten i Liv eller Prædiken, var der Ingen, hverken i de øverste eller nederste Stole, som dablede Noget paa ham, men vare vel fornøiede. Der udgif da et Kongebrev af 31. Januar 1702 (hvoraf det sees, at Provst Mathias Thestrup i Dalby i visse Maader gav Sognemændene i Kevninge Ret i deres Klage), at Ringo skulde forholde sig efter Loven og Fr. 23. Octbr. 1700*). Sagen blev imidlertid afgjort til Hertels Fordeel, thi i Marts 1702 blev han ordineret af Ringo og tiltraadte Embedet.

Han begyndte med Gjæld og Proces. Foruden endeel Stridigheder med Frederik Lühow allerede 1702 angaaende Annergaarden i Kevninge, blev han strax indviklet i en Proces med Formandens Arvinger, idet Kai Sjørt paa

*) Ingen Patron maa antage nogen Præstes Afstaaelse til en anden Persons Vocation, uden den Afstaaelse af Bistoppen er gyldig befunden og approberet, til hvilkken Ende Parterne skal forhen conferere med Stædets Biskop om Vocandi Dnygtighed og Skilfelighed. — Begjeringer om Expectancer eller Bestillingers Afstaaelse bevilges ikke. (Roiberup-Rosenvinges Samling af Forordninger I., S. 85 fg.).

deres Vegne fagsøgte ham for 300 Daler for Præstegaardens Bygninger. Hr. Hertel exciperede vel imod Herredstingets Competence og forlangte at forliges med dem ved Provsten; men da han endnu 1703 ikke havde forligt sig, kom Sagen atter for Herredstinget, som dømte ham til at betale Pengene og 2 Rdlr. i Omkostninger. Det var formodentlig for at dække denne Gjæld, at han 1704 „af Trang og Uvidenhed“ bortforpagtede al sin Korntiende paa 4 Aar til Oberst Lüchow for 110 Rdlr. aarlig, imod at han strax fik 220 Rdlr. for de første 2 Aar; efter denne Contracts Udløb forpagtede han ham Præstetienden af Revninge for 45 Rd. aarlig. — I Aaret 1717 havde han to Sager paa Herredstinget. I den ene blev han anklaget paa 50 Rdlr. for at have viet et Par Folk uden Consumtionsforvalterens Attest for at de havde betalt Vielsespengene; den anden anlagde han selv imod en Mand, som havde bestyldt ham for at have bortpraktiseret et Gjæltsbeviis paa 100 Rdlr. af et Dødsbo; Manden maatte gjøre ham Afbigt og betale en Bøde. Desuden havde han et Par smaa Processer med sin Annergaardmand og Annerhuusmand.

Han var gift med Maren Best, som overlevede ham; hun var maaskee en Datter af Best Christensen og en Søster til Christen Bestesen, der begge vare Toldcontrolleurer i Kjerteminde (den Sidstnævntes „Kjereste“ bar et af hendes Børn til Daaben). Af deres Børn kjendes følgende*):

1. Magdalene Hertel, som („Mademoiselle Magdalene Simonsdatter“) 1718 bar et Barn til Daaben i Rynkeby Kirke.
2. Samuel Hertel, som isølge Skolebogen ved Baasfetid

*) Rynkeby Kirkebog begynder først 1705.

1720 forlod Hjerteminde Skole og gif til Odense Skole. Det er sandsynligviis ham, der blev Degn paa Bornholm og var Fader til Christian Best Hertel (død 1817 som Sognepræst til Øster-Torslev i Aarhus Stift), som igjen var Fader til Jacob Samuel Hertel (entlediget som Sognepræst til Eltang og Bilsstrup i Ribe Stift 1859, død 1867).

3. Gjertrud Hertel, døbt 3die Juledag 1706.
4. Kirsten Hertel, døbt 7de Marts 1708.
5. Cathrine Hertel, døbt 4de Decbr. 1709.
6. Christen Hertel, døbt 1ste Juli 1712.

Efter Hr. Hertels Død stod Kaldet længe ledigt paa Grund af Strid om Kaldsretten imellem Tomfru Anna Sidonia Friherreinde af Putbus til Lundsgaard og Conferentsraad Christian Rosenkrands til Skovsbo. Den Førstnævnte havde som Patronesse for Kevninge Kirke kaldet Rector Landt i Hjerteminde; men Rosenkrands hindrede som Kirkepatron i Rynkeby Kaldets Confirmation og kaldte i det Sted Laurits Gilschou, hvem han udvalgte „af 6 Personer, som havde prædiket, og uden Klage af Sognefolk, som ønskede ham til Præst.“ I Efteraaret 1722 sammentraadte en Commission af 4 Medlemmer for at dømme Parterne imellem. Baronessens Procurator paaftod, at Skovsbo havde kaldet de to sidste Gange; men denne Paastand blev dog nok snart opgivet som ubeviislig og urigtig. Derimod blev hele Opmærksomheden henvendt paa Forholdet imellem begge Sognes Hartkorn og Tiende, idet begge Parter søgte ved Beregninger at bevise, at de efter dette Forhold havde Kaldsret for denne Gang*). Medens

*) Danske Lov 2—3—4: „Hvor tvende eller trende Sogne ere annekere, og af Kongens Underfaatter een haver Jus patronatus til det ene, og en anden til det andet Hovedsogn eller Annex, da . . . bør Patroni at stifte imellem sig, at den ene kalder Præst til samtlige Sogne den ene Gang, og den anden

saaledes Baronessens Procurator søgte at vise, at Hartkornet i Revninge Sogn var 5 Tdr. over Halvdelen af det i Rynkeby, at Tiendehderne næsten vare ligesaa mange i det første som i det sidste Sogn, og at Tienden selv var over Halvdelen af den for Rynkeby, paastod Rosenkrands det Modsatte baade om Hartkornet i Sognene og det matrikulerede Tiendehartkorn. Commissionen holdt sig i sin Dom af 7. Januar 1723 alene til Spørgsmaalet om Sognenes Hartkorn, og da dette, naar begge Præstegaarde regnedes med, forholdt sig som næsten $256\frac{1}{2}$ til knap 127, blev Kalbsretten tillagt Kirkepatronen for Rynkeby.

8. Hr. Laurits Christian Gilschou blev født i Odense d. 29. Decbr. 1695 af Forældrene Anders Lauritsen (født 1664, død 1738), Rjøbmand og Kirkeværge for St. Knuds Kirke, og Alhed Marie Friis (født 1675, død 1706), Datter af Borger Christian Friis sammefæds*). Han blev Student fra Odense 1715, tog Attestats

den anden Gang, og saa holde det altid, naar Præst kaldes skal; dog hvis det ene Sogn, enten Hovedsogn eller Annex, findes dobbelt saa godt af Indkomst som det andet, da skal Patronus dertil have Magt at kalde to Gange til Sognene, imod den, som er Patronus til det ringere Sogn; med mindre Patroni imellem sig selv enten tilforn anderledes ere forenede, eller her-efter forenes kunde."

*) Hr. Laurits Gilschou havde 7 Heelsøbstende, hvoriblandt Niels Gilschou, der en Tid var Hører i Odense, senere Sognepræst til Aal i Ribe Stift, hvor han døde 1763. Af sin Faders andet Ægtefælskab med Kirsten v. Westen (død 1758; Datter af Mathias v. Westen, Foged paa Lundsgaard, senere boende i Kjerteminde) havde han 6 Halvsøbstende, hvoriblandt Mathias v. Westen Gilschou, Provst og Sognepræst i Fraugde, død 1795; Peter v. Westen Gilschou, Rjøbmand i Odense og Eier af Marienlund, stiftede Legater paa omtrent 140,000 Rdlr., død 1783; Anders Gilschou, død 1754 som Sognepræst til Jordløse og Haastrup. — Anders Lauritsens Forældre, Laurits

med H. ill. 1718, var i nogle Aar Hører i Nakskov og blev befuldmægtiget til Sognepræst her d. 19. Marts 1723, efterat Processen om Kaldsretten var endt til hans Patrons Fordeel; han døde i Embedet d. 31. Marts 1764.

I en Skrivelse fra General-Kirke-Inspectionocollegiet til Biskoppen af 2. Mai 1741 (i Bispearchivet) hedder det, at Hr. Laurits Gilschou og hans Skriftestaber maae ikke betjene hverandre paa en Søndag lige imod Anordningen; det skal forbydes alle Præster at gjøre det saaledes.

Han ægtede d. 15. Juni 1723 Cathrine Munderlow (født 1690), Datter af Proprietair Anton Synther Munderlow i Sjælland og Johanne Nielsdatter Holst (død i Rynkeby d. 12. Juni 1729, næsten 70 Aar gammel). Hun overlevede ham og døde 1766 som Enke hos sin Datter i Middelfart. Deres to Børn vare:

1. Frederik Christian Gilschou, født d. 13. Februar 1725, Student 1741, Magister 1746, død i Kjøbenhavn d. 8. October 1750. — Om hans videnskabelige Virksomhed see bl. A. N. M. Petersens Litteraturhistorie IV, S. 229—243; „Fædrelandet“ for 9. Februar 1859.
2. Johanne Marie Gilschou, født d. 4. Decbr. 1730, gift d. 28. October 1751 med Peder Engel, født 1721, residerende Kapellan til Middelfart og Gauslunde fra 1750 til 1789, død som Provst og Sognepræst til Bogense og Skovby d. 25. Februar 1791. Hun døde som Enke i Middelfart d. 21. April 1808.

9. Ludvig Boesen*) blev født d. 15. Mai 1733 i Kjersteminde, hvor hans Fader Hr. Morten Boesen, der

Jørgensen og Maren Christensdatter, vare Bønderfolk i Gilstov i Haarslev Sogn, hvorefter hans Børn toge Navnet. — See Stamtaavler over Familien Gilstov, udgivne af Peter Gilstov, Odense 1869.

*) Jøfr. Ryerup og Krafts Litteraturlexicon, S. 74; Nau, Ny christelig Samler I, 193 fgg.

døde d. 28. Januar 1742 som Sognepræst til Ebeltoft og Draaby, dengang var residerende Kapellan; hans Moder var Johanne Cathrine Schreil (see dette Tidsskrift III, S. 50 fgg.). Han blev 1745 af sin Moder sat i Helsingørs Skole, hvor han gik i 7 Aar og i den Tid som andre fattige Disciple daglig fik Kosten skifteviis hos nogle af Byens Indvaanere. Her vaagnede og udvikledes hans Lyft til Studiet af Historien og især Fædrelandets Historie, og han begyndte allerede her sin Beskrivelse over Helsingør og Kronborg, idet han optegnede Indskrifter og andre Mærkværdigheder. Han blev Student 1752, tog anden Examen næste Aar og theologisk Embedsexamen 1758*), efterat han i nogle Aar havde været Huuskærer hos Sognepræst Jacob Zimmermann i Sobro, ernærede sig senere ved Informationer i Kjøbenhavn, indtil han 1760 blev ansat som Lærer ved Vaisenhuset. Her fik han ikke alene Leilighed til at virke ved Underviisning, men ogsaa ved de offentlige Prædikener og Katechisationer, som han hver Søndag holdt i Vaisenhuuskirken, og hans fjeldne Gaver og rørende evangeliske Foredrag skaffede ham mange Tilhørere, hvem han var til stor Opbyggelse. Dette gav ogsaa Anledning til, at han 1762 blev antagen som Kabinetsprædikant hos Grevinde Schulin, Statsministerens Enke, og nu prædikede han tillige hver Søndag for hende og Familie, om Vinteren i hendes Palais i Kjøbenhavn og om Sommeren paa Frederiksdal. I denne Tid var det uden Tvivl ogsaa, at han blev bekjendt med Brødremenigheden, med hvis Anskuelse

*) Saaledes sættes det oftest; den af ham selv ved Ordinationen forfattede Levnetsbeskrivelse synes at angive 1754 som hans Candidataar.

han i det Hele stemmede overeens, og som han siden bestandig stod i Forbindelse med.

Af Grevinde Schulins Svoger Statsraad Jens Juel til Lundsgaard blev han kaldet til Sognepræst her 1764 (cfr. 11. Mai). Ved Ordinationen d. 15. Juni i St. Knuds Kirke i Odense prædikede han om Rom. I, 16 og ved Indsættelsen paa St. Hansdag over Luc. I, 76—79 om den Frugt og Virkning, som en christelig Lærers Embede bør have; han sagde da: jeg veed, I have havt en alvorlig christelig Præst; jeg haaber til Gud, at I fremdeles skulle have det. I Rynkeby tilbragte han over 20 Aar, arbejdede med uførtroden Trost i sin Herres Tjeneste og blev snart bekendt som en af Egnens bedste Prædikanter og nidkjæreste Præster; hans Valgsprog var: juva Jesu! juva me! nihil possum sine te. Desuden underviste han selv sine egne Børn indtil et Par Aar førend de skulde være Studenter, og sine Fritimer anvendte han deels til at dyrke og forstjønne sin Have, deels til Maling, Læsning og til at forfatte adskillige, især historiske Skrifter. Iøvrigt var han ved sit godmodige og næsten altid oprømte Væsen meget elsket og agtet af Alle, som kjendte ham. Han og hans Hustru levede stedse i venstabelig Omgang saavel med Herfjæberne paa Skovsbo og Lundsgaard som med hans andre Sognefolk, hvem de ofte besøgte i deres Huse, og med adskillige Præster i Omegnen, hvoriblandt Holger Olivarius i Kjerteminde og den gamle Hr. Jahn i Rjølstrup, som tilsidst flyttede over til Rynkeby og boede til sin Død d. 12. April 1785 i Præstegaarden, hvor Boesen for hans Skyld havde bygget den Udbygning, som nu tjener til Præstens Studerekammer.

Iblandt de mange Belyndere, Ludvig Boesen vandt sig

under sit Ophold i Rynkeby, var ogsaa Geheimeraad og Baron Adam Christoffer Holsten til Holstenshuus og Langesø, og dette Bekjendtskab havde til Følge, at han 1785 (cfr. d. 7. October) blev af Geheimeraaden kaldet til Sognepræst for Vigerslev og Besslinge, uden at han selv havde søgt dette Embede. Her vedblev han at virke med samme Iver og Frugt som i Rynkeby, indtil han Confirmationsjøndagen d. 30te Marts 1788, efterat han havde prædiket og holdt Confirmationstalen og under Overhøringen var kommen til den femte af Confirmanderne, pludselig forlod dem uden at sige et Ord, ilede op til Alteret, knælede der med sammenfoldede Hænder og døde.

Han giftede sig 1764 med Ulrikke Eleonora Sechmann, Datter af Jens Sechmann, som først var Raadmand i Østeborg, men maatte forlade Sverrig, fordi han 1743 som sødt Normand havde søgt at virke for den danske Kronprinds Frederiks Valg til Thronfølger i Sverrig; han gik da til Danmark, hvor han blev Controlleur i Hals og siden fik en Pension. Hun var ham en christelig, tro og forstandig Hustru, som ved sin usoflagte og bestemte Charakter ofte var ham til Opmuntring og Hjælp i Forlegenheder. Deres Børn vare:

1. Jens Frederik Boesen, født d. 3. Septbr. 1765, Student 1782, theol. Candidat 1787 med N. cont., 1788 (ordineret d. 13. August) med venia ætatis Faberens Eftermand som Sognepræst til Vigerslev og Besslinge, 1791 Provst i Skodby Herred, fik 1815 Rang med Amtsprøfter, 1838 Ridder af Dannebrog, død d. 23. August 1839. Han ægtede d. 14. Septbr. 1792 Cathrine Ewald (født 1774, død 1841), Datter af Sognepræst Joachim Ewald i Sviding i Ribe Stift. — Iblant Sønerne var Ulrik Boesen, der døde 1867 som Sognepræst i Besslinge.

2. Morten Boesen, født d. 2. Marts 1767, død d. 14. Mai 1772.
3. Johannes Boesen, født d. 26. August 1768, tog 1792 dansk juridisk Examen, blev Comptoirchef i Rentekammeret og Justitsraad og døde 1859 som Pensionist i Kjøbenhavn. Han blev d. 25. April 1798 gift med Sophie Frederikke Hammerich (født 1779, død 1850), og af deres Sønner bleve 3 Præster, nemlig Carl Ulrik Boesen, død som Sognepræst i Høje-Taastrup, Emil Ferdinand Boesen, Stiftsprovst i Aarhus, og Provst Peter Joachim Boesen, Sognepræst i Odber.
4. Ulrik Christian Boesen, født d. 7. Decbr. 1769, Student 1787, theologisk Candidat 1792 med Laud., 1794 residerende Capellan i Faaborg, 1807 Sognepræst i Seeft ved Kolbing, 1817 til Bordingborg og Rastrup, 1833 til Eltang og Bilsstrup i Ribe Stift, død d. 23. Novbr. 1840. Han ægtede d. 11. Mai 1795 Marie Christine Schjøtt, som døde i Kolbing d. 15. Januar 1849 i sit 73de Aar. Af deres Sønner bleve 5 Præster, nemlig Ulrik Seemann Boesen, forhen Biskop i Slesvig, død 1867; Jørgen Frederik Boesen til Saltum og Hune i Aalborg Stift; Carl Wilhelm Boesen, tidligere Stiftsprovst i Aarhus, død 1867 som Sognepræst til Harridslev og Albæk i Aarhus Stift; Georg Ferdinand Boesen, Broderens Eftermand i Harridslev, og Emil Boesen, Sognepræst til Gyrstinge og Flintstrup i Sjælland.

10. Jørgen Christian Klog blev født 1743. Hans Fader var Hr. Jochum Klog, dengang Sognepræst i Vinblæs i Aarhus Stift, senere i Dalum og Sanderum (død 1752); hans Moder var Else Kirstine Bemmenhøi, Datter af Raadmand og Tolder Jacob Mortensen i Odense og Mette Jørgensdatter Møller*). Aaret efter Faderens Død satte hans Moder, der boede som Enke i et Huus i Skjellerup, ham i Odense Skole, hvorfra han blev Student 1761. Efterat han 1762 havde taget anden

*) Hr. Jochum Klog var en Stifføn af Etatsraad Hans Nobel til Sandholt; hans Hustru var Søster til Hr. Morten Bemmenhøi, der først var Præst ved det civile Arrethuus i Kjøbenhavn og fra 1740 Sognepræst til Uggerslev og Høirup.

Examen, var han Huuskærer hos to Præster i Fyen, tog 1770 theologisk Embedsexamen med N. cont., blev samme Aar personel Kapellan hos Hr. Otto Diderik Lütken til Skjellerup og Ellinge og d. 18. Novbr. 1785 befitket til Sognepræst for Rynkeby og Revninge. Fra dette Embede blev han entlediget d. 6. Decbr. 1815 og døde den 11. Decbr. samme Aar.

Rlog beskrives som en velvoren, noget før Mand, alvorlig og streng i sine Fordringer; han advarede i sine Prædikener imod at stole paa Kirke- og Altergang og fordrede Beviis paa Christendom i Dyd og gode Gjeringer. Han var bestandig en velstaaende Mand, især da hans Kone havde bragt ham en temmelig betydelig Formue og hun tilmed var mere end sparsommelig. Han søgte 1791 om Fri-tagelse for at gjøre Indskud i den almindelige Enkekasse, da der albrig skulde blive søgt om Pension for hans Hustru. Da der under et Skifte (i Sunds Herreds Provstearchiv) efter hans Fæster (Helene Marie Rlog, død 1785 som Enke efter Sognepræst Christopher Nicolai Schrøder til Nordborg) opstod nogle Vanskeligheder, erklærede han, at han havde faaet mere end han ventede sig, og skulde de andre Arvinger ville gjøre ham det stridigt, vilde han uden Sværdsflag tilbagegive det.

Han ægtede d. 26. April 1786 Charlotte Amalie Lütken, eneste levende Barn af Major Johan Vilhelm Lütken (død i Januar 1796, 85 Aar gl.) i Kjerteminde*).

*) Denne Major Lütken var en Broder til den bekjendte Frederik Lütken og til Præsten D. D. Lütken i Skjellerup. Han boede i nogle Aar i et Huus, som han selv havde bygget i Skjellerup Præstegaard; men da en af hans og Broderens idelige landøkonomiske Disputer (om Bønner vare en passende Føde for

Hun oprettede et Legat paa 100 Rd. til Syge og Hnusvilbe i Klynkeby og Revninge og døde som Enke i Hjerte-
minde d. 21. Juni 1819. De havde ingen Børn.

11. Jacob Christian Bloch*) blev født i Kjøbenhavn d. 10. Novbr. 1774; Faderen var Fuldmægtig hos General Clafen og havde en Lærredshandel i Kjøbenhavn, som hans Hustru, en Skipperdatter, fortsatte som Enke, indtil hun blev gift med Overlæge Jacobsen ved Almindeligt Hospital. Han blev Student 1790, theologisk Candidat 1795 med *) , residerende Kapellan til Byrum, Vesterø og Hals paa Læsø d. 1. Marts 1799. Fra dette Embede blev han d. 15. Octbr. 1802 entlediget paa Ansøgning i Raade og med Bartpenge, opholdt sig derpaa i Kjøbenhavn, blev d. 5. Febr. 1808 Sognepræst til Almind og Lysgaard i Aarhus Stift, d. 25. Mai 1816 Sognepræst her, hvor han, efter at have havt personel Kapellan siden 1843, døde d. 13. Mai 1845.

Naar Fr. Barfod i sin „Dannarfs Geistlighed“ 1ste Aarg., Sp. 182, i Anledning af at der i hans Dødsanmeldelse stod: „efter mange haarde Prøvelser og længere Tids Sygdom“, skriver: „Mulig have disse „haarde Prøvelser“ forledet ham til en Uforsigtighed i spirituose Nydelsler, under hvilken han i nogle Aar skal have lidt, indtil han sluttelig atter frigjorde sig for den; og mulig har det ene med det andet medført en saadan Simpelhed i Levemaade og Vaner, som man fjeldnere træffer paa blandt Dernes Præster“ — saa er der vistnok ikke Noget at indvende imod Rigtigheden af denne Dom. Men paa den anden Side bør det dog

Sjønse) engang tog en alvorlig Vending, flyttede han til Hjerte-
minde, hvorfra han dog omtrent daglig besøgte Broderen.

*) Jofr. Erslew's Forfatter-Lexicon I, S. 145 og Suppl. I, S. 167.

bemærkes, at ligesom Bloch alvorlig kæmpede imod sine Lyster og Vaner, saaledes var det midt i en vantro Tid god og gammelb dags Christendom, han forkyndte i Menigheden. — Han var forsvørgt meget forarmet og gjældbunden, og paa Reveningø Lænde var der i mange Aar lagt Beslag. Af Naturen elskede han Spøg, og Holberg, især Peder Paars, var hans Yndling; han var vel lidt af Sognemændene, af hvilke rigtignok mange i Rynkeby Sogn yndede at staae en Svirr af.

Bloch var to Gange gift: 1) (6te Novbr. 1806) med Marie Elisabeth Møller, Datter af Christen Møller, som var Eier af en af Kongens Møller imellem Holbæk og Kallundborg; hun døde af Typhus d. 1. Januar 1818; 2) (12. Septbr. 1819) med Inger Sophie Rue, Datter af Lods Jens Olsen Rue i Kjerterminde; hun overlevede ham i mange Aar og døde d. 6. August 1865 i Kjerterminde. Af disse Ægtefæller havde han følgende Børn:

- 1) Carl Nicolai Jacobsen Bloch, født d. 18. Novbr. 1807, findsvæg, død d. 15. April 1818.
- 2) Christen Frederik Bloch, født d. 25. August 1809, praktiserende Læge i Rynkeby, død d. 25. Mai 1857. Han ægtede d. 31. August 1855 Ane Elisabeth Frederikke Simonsen, Datter af Igl. Kapelmusikus H. S. Simonsen (hun blev efter hans Død gift med Overlæge, Dr. med. Rudolph Vergh i Kjøbenhavn).
- 3) Christiane Marie Bloch, født d. 5. Septbr. 1811, død paa Lundsgaard d. 24. Juli 1828.
- 4) Christian Jacobsen Bloch, født d. 3. Septbr. 1813, Farver i Kjerterminde, død d. 26. Mai 1862. Han ægtede d. 9. Novbr. 1855 Kirstine Rasmine Birgitte Demant, Datter af Procurator Demant i Sjælløse ved Odense.
- 5) Sophie Magdalene Bloch, født d. 17. Januar 1815, død i Kjøbenhavn d. 21. Juli 1864.
- 6) Jørgen Theodor Bloch, født d. 17. Marts 1817, Bromester og karakteriseret Secondlieutenant ved Ingenieur-

- corpset, gift d. 4. April 1847 med Vilhelmine Lamm, Datter af Steenhugger Lamm i Rendsborg.
7. Marius Elisæus Bloch, født d. 10. April 1820, Tobaksfabrikør i Kjersteminde, gift d. 22. Januar 1864 med Nicoline Henriette Thomassine Bondo, Datter af Hans Henrik Bondo, der døde 1844 som Sognepræst paa Avernafø.
 8. Ludvig Julius Bloch, født d. 20. Juli 1821, Typograf, død 1857 i Servien paa Hjemreise.
 9. Hanne Hermeline Bloch, født d. 3. Septbr. 1822, gift d. 8. Juli 1863 med Sognefoged Tørgen Petersen i Bisballe, Lyssgaard Sogn.
 10. Jens Carl Bloch, født d. 7. Septbr. 1823, død d. 12. Mai 1824.
 11. Sophie Elisabeth Bloch, født d. 18. Septbr. 1824, død i Kjersteminde d. 9. Marts 1871.
 12. Jenfine Mathea Bloch, født d. 6. Novbr. 1825, gift d. 6. Novbr. 1865 med Skolelærer og Kirkesanger Thomas Sørensen i Roum.
 13. Karen Jacobine Bloch, født d. 20. Decbr. 1826, død d. 2. Septbr. 1834.
 14. Johannes Nicolai Bloch, født d. 5. Febr. 1828, lever som pensioneret Premierlieutenant i Vallerup, gift med Cathinka Myhlerz, Datter af Particulier Myhlerz i Kjøbenhavn.

Til personel Kapellan havde han:

Laurits Christian Bendz Fog, født d. 8. Januar 1815 paa Tuelsberg ved Nyborg. Hans Fader Christian Frederik Fog (født 1785, død 1844) var dengang Forvalter paa Tuelsberg, senere Eier af Rifinge imellem Nyborg og Kjersteminde; hans Moder var Elisabeth Kirstine Bendz (født 1785, død 1827). Han blev Student 1832 med Laud. og theologisk Candidat med H. ill. 1837. Efterat han i nogle Aar havde været Huuslærer, blev han bestiftet til Kapellan her d. 11. August 1843, blev efter Blochs Død personel Kapellan i Gubbjerg d. 6. Novbr. 1845, var senere Hjælpepræst i Horne, blev d. 19. Marts 1849 residerende Kapellan til Rattrup, Orritslev og Tol-

strup i Aarhus Stift, d. 14. Decbr. 1855 Sognepræst til Nim og Underup i samme Stift, d. 31. August 1867 Sognepræst til Skydebjerg og Orte.

Han ægtede d. 28. Septbr. 1849 Johanne Cecilie Elisabeth Larsen (født d. 28. Septbr. 1821), Datter af Urtekræmmer Asmus Larsen i Kjøbenhavn (død d. 3. Decbr. 1843) og Hustru Birgitte Helene Egholm, som endnu lever. De have ingen Børn.

12. Dr. phil. Karsten Friis Wiborg*) er født paa Frederiksberg d. 4. Mai 1813. Hans Forældre vare Jacob Wiborg, død 1846 som Justitsraad, By- og Herredsfoged i Faaborg, og Catharine Guldborg (død i Faaborg 1864), Datter af Jens Andreas Guldborg, Byfoged, Byfriver og Postmester i Stavanger.

Han blev 1830 Student fra Nyborg, tog næste Aar anden Examen, 11. Juli 1837 Attestats (Laud. impr. ob spec. scr.) og 1838 de praktiske Prøver, Alt med bedste Charakter. I Aaret 1841 fik han kongeligt Rejsestipendium til at undersøge de fædrelandske Kunstminder og Kunstsamlinger, holdt i Vinteren 1841—42 Forelæsninger over Nordens Mythologi i dens Forhold til Kunsten, blev 1843 Mag. art. (o: Dr. phil. 1854), reiste kort efter udenlands, blev d. 26. Juni 1845 Sognepræst her, hvorfra han den 16. Decbr. 1862 blev forflyttet til Sognepræst ved St. Mikfels Kirke i Slagelse. — Han blev 1864 valgt og 1865 gjenvalgt til Medlem af Rigsraadets Folkething for Sorø Amts 3die Valgfreds.

Han ægtede d. 31. Octbr. 1845 Laurine Ahlefeldt Krüger, født i Odense d. 28. Juni 1815. Deres Børn ere:

*) Jofr. Erskow III, S. 543 fgg. og Suppl. III, S. 603 fgg.

1. Rigmor Gunride Viborg, født d. 10. Febr. 1847.
2. Gunhilde Viborg, født d. 11. Juli 1849.

13. Frands Vilhelm Trojel*) er født paa Hovedgaarden Kjeldgaard i Salling d. 9. April 1814. Han er en Sønnesøns søn af Sognepræst Thomas Trojel i Bispenberg (død 1769), der havde mange Sønner, hvoriblandt Raadmand Hans Tørgen Trojel i Odense (død 1809) og kongelig Inspecteur m. m. i Ods herred Frands Vilhelm Trojel (død 1819). Hans Forældre vare den Førstes Søn og den Sidstes Datter, Frands Vilhelm Trojel og Elisabeth Trojel; Faderen eiede først Kjeldgaard, blev dernæst Sognepræst i Ølsted i Aarhus Stift og døde 1855 som Sognepræst til Kornum og Løgsted i Viborg Stift; Moderen døde 1866.

Han blev Student fra Aalborg 1834 med Laud., tog Aart efter anden Examen med samme Charakter, Attestats d. 6. Novbr. 1840 med H. ill. og de praktiske Prøver 1841 med bedste Charakter. Den 5. Novbr. 1842 blev han personel Kapellan til Sjørring og Thorsted i Aalborg Stift, d. 23. Decbr. 1848 Kapellan hos sin Fader i Kornum og Løgsted, d. 7. Septbr. 1856 Sognepræst til Helligsø og Gjettrup i Aalborg Stift og d. 21. Febr. 1863 Sognepræst her. Han var 1863 Medstifter af „Det Græsk-Danske Missionselskab“.

Han ægtede d. 9. Septbr. 1853 Emilie Vilhelmine Fabricius (som han selv havde confirmeret), født d. 2. Febr. 1830, Datter af Consistorialraad Hans Fabricius (død 1847 som Sognepræst til Sjørring og Thorsted) og Nicoline Christine Marie Dahl; hun døde i Helligsø d. 21. Juni 1857, en Maaned efterat de vare indflyttede i Præstegaar-

*) Jvfr. Grønlund III, S. 404 og Suppl. III, 467 fg.

den. Derefter ægtebe han d. 28. Mai 1858 hendes ældste Søster Elisabeth Marie Fabricius, født d. 19. Decbr. 1826. Af første Ægteskab en Datter, af andet 5 Sønner og en Datter, nemlig:

1. Emilie Vilhelmine Fabricius Trojel, født d. 14. Juni 1857.
2. Johannes Wilhelm Trojel, født d. 25. Septbr. 1859, død 1860.
3. Henriette Marie Elisabeth Trojel, født d. 3. Januar 1861.
4. Hans Tørgen Wilhelm Trojel, født d. 8. Juni 1862.
5. Adam Preben Wilhelm Trojel, født d. 8. Novbr. 1863, død 1864.
6. Ulrik Christoffer Sophus Emanuel Trojel, født d. 19. Novbr. 1864.
7. Nicolai Frederik Trojel, født d. 10. Juli 1866.

Dalby-Stubberup.

1. Hr. Hans Mikkelsen fik 1530 Livsbrev paa Dalby og Stubberup Kirker paa Hindsholm, som vacerede efter Hr. Niels Pedersens Død*).

2. Hr. Tørgen i Dalby 1531**).

3. Hr. Frands var Sognepræst her 1553, da han blev gift med Anna Knudsdatter, som var født i Heden i Sallingherred og Aaret før, efter 15 Aars Ægteskab, var bleven Enke efter Hr. Anders Rod, Provst og Sognepræst til Frue Kirke i Odense. Med Hr. Anders havde hun 3

*) Geheime-Archivet, Register paa alle Lande.

**) Sammenfæds, gamle Indtægtsbog.

Børn*), med Hr. Frands 5. Han døde 1561, og hun blev samme eller næste Aar gift med Eftermanden.

4. Hr. Peder Andersen 1561—1575. Med Anna Knudsdatter havde han 3 Sønner, hvoriblandt Hr. Hans Pedersen Hindsholm, som 1611 blev Præst til Paarup og Hospitalet i Odense. Da Hr. Peder Andersen var død**), maatte hans Enke ud af Præstegaarden Aaret efter og giftede sig da (4de Gang) med Søren Mussen, som døde efterat de havde været gifte i 13 Aar, altsaa 1589; samme Aar blev hun (5te Gang) gift, da hun var omtrent 68 Aar, med Hans Grønlund og døde endelig 90 Aar gammel, efter 22 Aars Ugtefab med denne, d. 14. Decbr. 1611***).

*) Af disse kendes Datteren Birthe Rod, hvis anden Mand var Hr. Hans Andersen, Provst og Sognepræst til Næraa og Marslev (død 28. Juli 1599). Jvfr. Jac. Madsens Visitationbog S. 47; Bloch a. Str. II, S. 67 fg.

**) Ifølge den latinske Indskrift paa hans Epitaphium i Stubberup Kirke var han Præst her i 2 Gange 7 Aar; den findes i Lh. Brod. Bircherods Haandskrift paa Odense Cathedralskoles Bibliothek.

***) Hendes ovennævnte Søn Hr. Hans Pedersen fatte følgende Gravskrift over hende:

Jeg ligger her i Herrens Fred
Dg hviler mig ved dette Sted.
Verden stjænte mig liden No,
Der jeg i hende kom at boe.
Hun var mig som en smidig Aal,
Jeg drak af hendes sure Skaal,
Dg mig vel fristed' mange Gange,
Gjorde mit Hjerte vee og bange;
Som Du vel, Læser! kan betænke
Hvor tidt hun gjorde mig til Enke,
At Lykken var mig til og fra;
Af Guds Forsyn det stete saa.
Min første Huusbond var mig god,
En lærder Mand, Hr. Anders Rod,
I Odense var Provst og Præst,
Dg hjalp paa Fod Lutheri Læst;

Tilsammen lev'de vi femten Aar,
Tre Børn vor Frugt af Herren var.
Siden kom jeg til dette Land
Dg fik Hr. Frands min anden Mand,
Soni var en Præst til denne Kempel,
I Lærdom, Lønnet godt Exempel;
I otte Aar vi lev'de vel,
Ableb' fem Børn, Gud tog hans Sjæl.
Efter ham gav Gud mig igjen
Den tredie en trofast Ven,
Hr. Peder Andersen med Forstand,
Som præted' ved den Helligaand
Guds Ord i denne Kirke og Sted,
Beredte Veien til Salighed;
Jeg fødte hannem Sønner tre,
Stor Naade lod Gud os betee,

5. Hr. Laurits (Hansen) Bremer, født i Veile omtrent 1539, var først Hovmester paa Langeø, dernæst residerende Kapellan i Nyborg og blev 1575 Sognepræst her. I Visitatsbogen beskrives han som en ulærd Mand, der var haard imod sin Kone; da Biskoppen i den Anledning formanede ham, lovede han at forbedre sig. I sin Prædiken ved Visitatsen d. 17. Marts 1589 fremsagde han hele Katechismen (som han kaldte Laugheffs Brev paa vor Salighed); han fremstillede den som Livets Børnelærdom, hvorfor Børnene skulde lære den og Forældrene undervise dem i den. Han undersøgte dernæst hvad Loven forbyder, hvad den befaler og hvad vi i dens Udførelse skulde iagttage. Af Menigheden fik han et godt Vidnesbyrd.

Hr. Laurits var, allerede som Kapellan i Nyborg, gift med Edel, som havde tjent Fr. Birgitte paa Nebbe. De havde 1589 fire Børn sammen, nemlig to smukke Piger,

Paa fjorten Aar vi holdte Huus,
Saa gav Gud ham det evig' Lius.
I disse trende Præsters Tid,
Da var Lykken mig god og blid;
Saa kom jeg ud af Præstegaard,
Lunge blev mig mine Billaar.
Spfren Olsen begjerte mig,
I Egtestab at hve med sig;
Tre Aar til ti holdte vi Bo,
Gud tog ham til Hvile og Ro.
Hans Orønlund var min sidste

Mand,
Jeg lev'de med paa dette Land,
Ret over to og tyve Aar.
Sørgelig bar jeg mine graa Haar,
Jeg had om en salig Afsked
Fra denne Verdens Usfelhed,
At leve hos Gud Faders Søn.
Min Gud og Herre vinte mig Bøn,
Forløste mig fra al min Pine

Dg gav mig Deel med alle sine
Udvalgte Børn, den evig' Glæde,
Derom vi altid daglig bede.
Min Alder var, jeg vil ei lyve,
Fulde Aar halvfemtsindstyve.
Salig er de og bør stor Prais,
Der af mit Levnet kan vorde viis
Dg kjende Lykkens Ustidighed.
Gud stee Vre i Evighed!

Amen!

Eil Vre min Moder jeg dette skrev
Med sine Huusbonder kjære,
Naturlig Art mig dertil drev,
Som mig Guds Bud mon lære.
Gud naadelig misfunde sig
Over dem Allesammen
Dg gjøre deres Sjæle rig'
I evig Glæde! Amen!
Si fortuna ridet, caveto tolli;
si touat, caveto mergi.

hvoraf den ældste var 14 Aar; en Drøng paa 9 Aar og en lille Pige, begge døvstumme. De to ældste Døttre hed Sidfel og Maren; Sidfel blev senest 1590 eller 1591 gift med den nogle og 60aarige Hr. Hans Sørensen i Mesinge og, efterat hun i over 10 Aar havde siddet Enke medens hendes Stifføn var Præst, med de 3 næste Præster i Mesinge kald (see Mesinge); Maren blev gift med Kapellan, senere Sognepræst i Dalby Hr. Niels Clausen (see strax herefter).

Dalby-Stubberup kald frembyder i Hr. Laurits Bremers Tid den Mærkelighed, at der paa een Gang var to Sognepræster i Kaldet, den ene virkelig Sognepræst, den anden Kapellan, Sognepræstens Svigersøn og kaldet af Menigheden til succederende Sognepræst. I Visitationbogen (S. 159) fortæller Biskop Jacob Madsen derom, at Fru Anna Rønno (gift med Rigsraad Erik Hardenberg til Skovsbo m. m., Lehnsmænd paa Nyborg Slot og Hindsholm) d. 28. Mai 1600 paa sin Gaard bad ham om, at han vilde samtykke Kapellanen Hr. Niels's Kaldsbrev, give ham Præsentatsbrev til Erik Hardenberg, samt tilstede, at han maatte have Bryllup med det Første. Biskoppen svarede, at Kaldet var ulovligt, fordi der ikke kunde være to Sognepræster i eet Kald, at Provsten ikke havde gjort ret (formodentlig ved at deeltage i Kaldelsen og medbesegle Kaldsbrevet), og at Brylluppet vilde han intet røre om, inden han nøbtes dertil af Øvrigheden. Men allerede d. 2. Juni samme Aar kom Kapellanen Hr. Niels ud til Biskoppen i Odense, ledsaget af Hr. Laurits Bremer, Hr. Morten (Nielsen) i Skjellerup og Hr. Laurits Hansen i Mesinge, og fremsatte Begjeringen paany; dog fik de kun det samme Svar, at Biskoppen vilde intet „røde

derubi", idet han tillige lod dem læse et Brev til ham fra Biskop Vinstrup om Kongens Villie i saa Henseende.

Dette Forhold — at Sognepræsten tog sin Søn eller Svigersøn til Kapellan og udvirkede, at han af Menigheden blev kaldet til hans Eftermand — havde tidligere været temmelig almindeligt og givet Anledning til Misbrug, hvorfor Kong Christian den Fjerde paa en Herredag i Kjøbenhavn kaldte Biskop Vinstrup i Sjælland og Biskop Mogens Madsen i Lund for Rigsraadet, tilkjendegav dem sit Forbud herimod og paalagde Vinstrup at underrette de andre Superintendentter om det. Et af disse Breve fra Vinstrup, af 10. August 1597, er aftrykt hos Zwergius S. 109, hvori det hedder: „Hans kongelige Majestæt har bragt i Erfaring, at det hist og her er blevet Skik i alle Stifter, at Præsterne ofte tage til Medhjælp i Embedet og uden trængende Nødvendighed vælge til Medtjenere deres egne Sønner, som de engang have holdt til Studeringer, eller — naar de ingen Sønner have — andre unge Mennesker, i det Haab, at de skulle ægte deres Døttre Derved skeer det ofte, at det kirkelige Embede gaaer ligesom ved Arveret og i uafbrudt Følge fra Fader til Søn eller Svigersøn, og at Præsterne ved allehaande Midler tilvende sig den Ret til at vælge Præsten, som i Kirke=Ordinantsen er forundt Sognemændene Det er derfor Kongens alvorlige Villie, at Superintendentterne skulle hver i sit Stift med al Kraft modarbejde denne imod Ordinantsen stridende Sædvane, som Kongen vil have aldeles affkaffet og aflagt. Men naar nogen Præst formedelst Svagheb eller Alderdom nødvendigviis behøver Kapellan, skal han begjere ham hos Superintendenten, som for Fremtiden alene skal have Magt til at abjungere den udtjente Præst en lærd og skikkelig Med-

hjælper, dog saaledes, at han ikke vælger nogen af den Præsts egne Børn, men en Anden, som han kjenner at være meest duelig, for at Præsterne ikke længer ulovlig skulle tiltage sig Kaldsretten enten ved at forlede Sogne-mændene eller imod disses Villie. Men efter Præstens Død skal det staae Sognebeboerne frit for . . . at vælge en anden Præst, enten han saa er beslægtet med den afdøde Præst eller ikke."

Det var da ikke underligt, om Biskop Jacob Madsen tre Aar efter dette strenge Forbud — som af Landemødet i Roeskilbe 1598 var blevet udstrakt eller fortolket derhen, at Præstens Datter ikke maatte vies til eller troløves med hans Kapellan i Faderens levende Live*) — ikke turde eller kunde anerkjende et saadant Kaldsbrev, som Hr. Niels Clausens, som lovligt, og at han ikke engang vilde have Noget at bestille med Brylluppet imellem Kapellanen og Sognepræstens Datter. At dette imidlertid snart efter kom i Stand, sees af Bisitatsbogen, hvor det ved Bisitatsen i Dalby d. 31. Juli 1602 hedder: „Hr. Niels Claussen, Capellanen, prædiket . . . Siden offuer Borde forligt Hr. Nils, Hr. Laurits's Suager, og hannem om Renthen." Hr. Niels Clausen blev ogsaa Hr. Laurits's Eftermand, enten det nu skete ifølge det ovennævnte Kaldsbrev eller ved et senere. Af Hr. Niels's Gravskrift i Dalby Kirke (see nedenfor) er det rimeligt, at han er bleven Kapellan allerede 1598.

Naar Hr. Laurits Bremer døde er uvist; kun maa det have været imellem 1605 og 1608, thi i det førstnævnte Aar indkaldes han til Kjerteminde Bytthing for Gjøld, og

*) See om hele denne Sag C. L. Engels tofts Afhandling „om Bestik-kelse af Kirkens Tjenere" osv. i Theologisk Lidsft. V, 2, S. 179 fgg.

ved Hylbingen 1608 underskriver Hr. Niels Clausen som Sognepræst*).

6. Hr. Niels Clausen, først Kapellan, senere Sognepræst indtil sin Død d. 14. Octbr. 1640 (Biskop Dr. Hans Mikkelson holdt Ligprædiken over ham d. 21. Octbr.). Hvor han var født eller af hvilken Familie, vides ikke; Zmergius (S. 648) kalder ham Hr. Niels Foss, hvilket Tilnavn jeg ellers ikke har fundet.

Af hans Livs Begivenheder kendes kun lidt, og selv af dette er det Meste dunkelt. Ved et Barselgilde 1616 hos Svogeren Hr. Mikkel Rasmussen i Mesinge gif det ham ilde, thi af Kjerteminde Thingbøger for det Aar sees, at han for Retten indstærvede Foged Niels Pedersen paa Brolykke tilligemed Hans Vest og Søren Hansen i Bodshuus, og et af Vidnerne i Sagen, Maren Rasmus Kochs, bekjendte, at hun hørte, at Hr. Niels og Niels Pedersen Holst havde mange Ord sammen over Borde om en gammel Mand, som kom ind og sagdes at være en Præst; siden blev det stille, men noget derefter imod Aften gif hun ud i Gaarden, da saae hun, at Søren Bossemand stod ved sin Vogn og stødte i Jorden med et Spyd, da sagde hun til ham: „vil I blive gallen“, saa kom der Anfrig, Hr. Niels havde fanget Skade, men hvor det gif til, vidste hun ikke. — 1630 havde han en Proces i Kjerte-

*) Bl. og Flere sætte 1598 som hans Dødsaar, hvilken Feil hidrører fra en Misforstaaelse af Gravskriften over Eftermanden, som i 42 Aar var Præst, men ikke Sognepræst her. Endnu 1604 bortgifter Hr. Laurits sin Datter Sidse (Visitationbogen S. 145). — Hr. Niels Clausen underskriver ved Hylbingen 1608 foran Hr. Hans Andersen i Mesinge og Hr. Anders Mand i Kjerteminde, som begge bleve Sognepræster 1603, hvilket tyder paa, at det ældre Raldbrev betragtedes som gyldigt.

minde, hvis Sammenhæng han gjorde Biskoppen Rede for d. 19. August. Denne Proces er sikkert den samme, som findes omtalt i Thingbøgerne for samme Aar, idet Hr. Niels d. 26. Juli stævner Mette Eriksdatter deels for 18 Rdlr., som hun skulde være ham skyldig for 3 Aars Huusleie, deels for noget bortstjaalet Gods, som hun havde i Forvaring; hun benegter begge Dele, og det andet Punkt med Tilspøende, at Hr. Niels selv havde Godsset under Laas og selv søgte efter det i Nyborg og fik Noget af det tilbage. Maaskee var det endnu denne Sag, der blev forhandlet i Odense Bispegaard d. 28. Novbr. 1631, da Provsten i Nyborg (Hr. Jesper Hansen Stampe) med sin Datter og Hr. Niels spiste hos Biskoppen, efterat denne først havde hørt Provstens Bidnesbyrd om et Brev, som var blevet læst i Nyborg Kirke. — Den 11. Octbr. 1632 søgte Hr. Niels Biskoppens Raad angaaende et Par Egtefolk, som han havde negtet Absolution i Stubberup Kirke, og erklærede sig villig til at følge dette Raad. — Endelig den 20. Septbr. 1636 fik Biskoppen et Besøg af Fru Kirsten Hardenberg (til Estebjerg, Datter af Erik Hardenberg og Anna Rønnow og Enke efter Axel Brahe til Elved), som forklarede, at det var paa hendes Begjering, at Hr. Niels havde taget hendes Kof til aabenbare Skrifte før Prædiken, da han ikke kjendte Kongens Befaling derom*).

Hr. Niels Clausen var — som ovenfor omtalt — gift med Formandens Datter Maren Lauritsdatter Bremer og havde med hende idetmindste to Børn, nemlig:

1. Hr. Christen Nielsen Dalby, af hvem Forældrene

*) Kgl. Anordning af 27. Martz 1629 (Nr. 18) om Kirketugtnens Forbedring, see Pont. Ann. III, 778.

ikke havde stor Glæde. Han blev formodentlig Student fra Odense 1620, og den 19. Mai 1628 bad Fru Kirsten Hardenberg Biskop Hans Mikkelson om at befordre ham, hvorpaa Biskoppen overhørte ham privat d. 27. Mai, men fandt ham saa uvidende (valde rudem), at Sagen dengang maatte opgives. Den 10. August 1631 blev han atter overhørt af Biskoppen, som d. 14. næstefter ordinerede ham og meddeelte ham hans Kaldsbrev, efterat han først Dagen før havde maattet give Biskoppen sin Forpligt, enten denne nu gif ud paa, at han vilde føre et bedre Levnet eller studere sin Theologi bedre. Det var til Sognekapellan for Skovlænge paa Laaland, han var bleven kaldet; men dette Embede forestod han meget kort, da han blev affat i Narene imellem 1631 og 1634*). Den 18. Febr. 1634 maa Biskoppen skrive til hans Fader om en Gjæld paa 175 Daler, som Sønnen har paadraget sig hos en Kjøbmand i Nakskov, og strax efter træffe vi Hr. Christen igjen i Nyen, hvor han enten var bleven Kapellan hos sin Fader eller vel snarere gif ham til Haande med Embedet**). Thi paa en Bisitats i Kjørteminde d. 20. August 1636 maa Biskoppen tilveiebringe en Forsoning imellem Provsten (Hr. Jon Lauritsen i Viby) og Hr. Niels, Rectoren i Kjørteminde (Sørgen Nielsen Steenløse eller Sommer) og Hr. Christen Nielsen og hans Stifføn. Da hans Fader var død 1640, søgte han at blive i Kaldet; men det lykkedes ham ikke, da Hr. Oluf Thestrup strax efter blev kaldet, og han og Moderen havde nu travlt med Naadensaaret: allerede i April 1641 klagede hun for Biskoppen over Eftermandens Strengthed imod hende, og d. 6.

*) P. Rhode, Samlinger til Laalands og Falsters Historie, udg. af J. J. F. Friis, I, S. 254. Formodentlig var det allerede 1631, da et paalideligt Haandskrift siger, at han „strax“ blev removeret for en Forseelse; dette stemmer ogsaa med Udtrykkene i hans nedenfor anførte Ansøgning af 1644. — Søvrigt har han vistnok en Tid ogsaa været Kapellan ved Frue Kirke i Svendborg, thi i Stiftets almindelige Breve Nr. 210 anføres Hr. Christen Dalby som den første Kapellan ved denne Kirke i Hr. Peder Nielsen Skaanings Tid (1628—1662).

***) I Narene fra 1600 til 1660 er det sjældent, at en Søn er Kapellan hos sin Fader; men denne blev rigtignok ikke Faderens Eftermand.

August f. A. er han selv hos Biskoppen om samme Sag. Efterat han i Slutningen af Aaret 1640 forjæves havde søgt Munkebo Kald, vilde han i Begyndelsen af næste Aar indtrænge sig i Mesinge Kald (hvor den gamle og affældige Hr. Mikkel Rasmussen havde været gift med hans Moder), saa Kapellanen Hr. Peder Govi d. 23. Marts 1641 maatte klage for Biskoppen over de Kunster, hvormed han søgte at fortrænge ham. — Nu førte han i nogle Aar en høist ynkelig Tilværelse, i Gjæld og Fattigdom og plaget af sine Creditorer. I Kjerteminde Thingbøger findes saaledes 1643 en Dom over ham for en Gjæld af 22—23 Daler til Raadmand Henrik Sørensen; thingfaldet bliver han fra Christen Jacobsens Huus i Skjellerup, hvor han hidst var til „lossement og herberigh“; Ingen møder for ham, og hans Creditor faaer Dom over hans Gods. I blandt fynske og smaalandste Indlæg findes en Ansøgning fra ham til Kongen af Kjøbenhavn 11. Marts 1644; han beskriver deri sin store Elendighed med Hustru og Barn, hvorledes han i 9 Aar tjente sin sal. Fader i Ombedet paa Hindsholm, Almuen vilde gjerne have kaldet ham, men Dyrigheden var ham og hans gamle fattige Moder imod; han har tidligere indgivet 2 Supplikker og prædiktet for Kongen, og saa faaet Løfte om Fjorremmelse, men hidtil Intet faaet. Derfor beder han nu om at han enten maa blive Feltpræst eller blive Præst i Vesterstad og Anner i Staane eller i et andet Kald, samt om at faae lidt Proviant eller Almisse, da han i fast meer end 8 Dage ikke har havt Kjøds eller Brøds Smuler i Huset og intet Ustikkeligt har gjort. (Udenpaa staaer: bevilget obit Brev). Hans Ansøgning om at blive Feltpræst blev bevilget, thi i Bjerge Herreds Thingbøger hedder det 1649, at Thingtænnere for Peder Sørensen i Rynkeby have den 23. Januar været i Viborg og kaldet Hr. Christen Nielsen, barnesødt i Dalby og forrige Feltpræst under det danske Regiment, og talte med hans Hustru; da han ikke møder, falder Dommen, at Gjælden 86—87 Daler, hvoraf en Deel efter Udskrift af Skiftebrevet efter Hr. Niels i Dalby af 11. Mai 1641, skal betales af Gods, som han har pantsat, og hvis dette ikke flaaer til, af hans øvrige Midler, hvor de findes. — Han er da formodentlig den Hr. Christen Nielsen, som var residerende Kapellan til Domkirken i Viborg fra 1646 til 1657, da han blev Sognepræst paa Juur, hvor han

døde 1667. Endnu 1661 forekommer i Odense Stiftes-protokol en Fordring paa ham iblandt „uvis Gjæld efter Regnskabsbøger.“

2. Mette Nielsdatter, gift med Hr. Peder Christensen Humble (født 1609 i Humble paa Langeland af Hr. Christen Pedersen og Hustru Maren Gregersdatter), som 1633 blev Rector i Ryborg, 1634 Sognepræst i Hesselager, 1657 Provst i Gudme Herred og døde d. 4. Februar 1675; han beskrives i Bl. som en lærd og retsindig Mand, der havde en anseelig Bogsamling, var bekendt som et Lys i sin Tid i Vandel og Omgængelse, en stor Philolog, især i Græsk, Hebraisk og Syrisk. Det er ham, som 1670 har sat Epitaphiet i Dalby Kirke over sin Svigerfader Hr. Niels Clausen. Mette Nielsdatter overlevede ham og døde 1681, 66 Aar gammel.

7. Hr. Oluf Rasmussen Thesstrup*) blev født i Aarhus d. 30. Octbr. 1613 af Rjøbmand Rasmus Pedersen Thesstrup (født 1588 i Thesstrup ved Aarhus, død 1656) og Hustru Maren Oluvsdatter (født 1592). Iblandt hans ti Sødsfende vare: Mette, gift med Raadmand Jens Sørensen Winther i Aarhus og ved ham Stammoder til den Wintherske Præstefamilie i Jøns m. m.; Peder Rasmussen Thesstrup (Fog), der blev Sognepræst i Huusby i Vendsherred; Mag. Clemens Rasmussen Thesstrup, død 1669 som Sognepræst til Hjerm, Gimfing og Venø i Ribe Stift.

Oluf Thesstrup blev Student fra Aarhus 1634, tog Attestats 1636 og blev derefter Hører i Sorø, senere i Aarhus. Strax efter Hr. Niels Clausens Død blev han af Menigheden kaldet til Sognepræst her, da han allerede d. 5. Novbr. 1640 mødte hos Biskoppen med Kaldsbrevet; men det synes rigtignok, som om nogle af Bønderne vare for den afdøde Præsts Søn, thi Kaldsbrevet var kun befeglet af

*) Jofr. Gjesfing a. Str. I, S. 472 fgg.; Farstrup og Arelsons Dagbog 277 fgg.

Provsten og 5 Sognemænd, hvorfor Biskoppen maatte sende ham (det) tilbage til Knud Ulfeld (til Hellerup og Urup), da den ene af de to Kaldsmænd, som ikke havde beseglet det, var dennes Bonde. Kun faa Dage efter var dette dog kommet i Orden, hvorpaa Oluf Hestrup, efterat have modtaget Lehnsmanden Nogens Raas's Collats, reiste til Jylland d. 12. Novbr. Han blev ordineret i St. Knuds Kirke i Odense d. 16. Decbr. samme Aar. Efterat han havde været Præst her paa 33te Aar, døde han d. 18. Juli 1673.

Han beskrives som en lærd og brav Mand af megen Anseelse. Da Provst Poul Bagger i Kjølstrup var død i Begyndelsen af 1672 (eller maaskee under dennes sidste Sygdom, thi det sættes i Almindelighed til 1671), blev han valgt til Provst i Bjerger Herred; men han undskyldte sig med Alder og Svaghed, og Valget faldt da paa Hr. Cornelius Oluffen i Rynkeby. Under Svenskekrigen fik han af Kong Carl Gustav d. 22. Februar 1658 et Salve-Garde Brev for sig og Familie og Alt hvad der fandtes i hans Huus. Han har givet Beretningen om Kaldet i Fordebogen af 1667, hvilken Beretning han slutter med følgende Vers:

Med dett' och meer'	Svær i sit sted
Ynste Eenhver,	Giff Fræd! giff Fræd!
Gud hjælp aff Raad'	D! Gud osf glæd!
Bewar fra waad'	Med Salighed!
Wor Øffrigheb,	Amen.

Han var gift med Kirstine Moth, født 1612, Dr. Mathias Moths Datter og Søster til den samtidige Præstefone i Munkebo (see V, S. 361). Deres prægtige Bryllup stod paa Domhujet i Viborg d. 7. Februar 1642, hvor 130 af Adelen vare tilstede. Hun døde omtrent 1685, thi i Fordebogen af 1690 siger Eftermanden, at han i 12 Aar

havde svaret Entepension. Af deres 7 Børn kendes 4 Sønner og 1 Datter, nemlig:

1. Tyge Oluffen Tjestrup, privat dimitteret 1660 af (senere Præst i Mesinge) Abraham Gottfried Becker. Den 28. August 1667 fik han, efter Faderens Ansøgning, kongeligt aabent Brev paa at være hans Medtjener og Succesfor*), men døde allerede 1669.
2. Rasmus Oluffen Tjestrup, født 1648, privat dimitteret 1666, fik d. 3. Januar 1670 kongelig Confirmation paa at være Faderens Kapellan og Succesfor; men allerede i Begyndelsen af 1671 blev han Sognepræst i Mesinge, uden først at have været ordineret.
3. Lisbeth Tjestrup, født 1648, gift med Hr. Peder Bagger i Kjølstup (see V, S. 344.)
4. Mathias Oluffen Tjestrup, født d. 13. Octbr. 1649, bestemt til Kapellan og Succesfor (stedetfor Nr. 2**), blev Faderens Estermand.
5. Mag. Frands Oluffen Tjestrup, født 6. Juli 1653, privat dimitteret 1670, Magister 1675, Rector i Nyborg samme Aar, 1680 tillige beskikket til Kapellan (med Succesjon) hos sin Svigerfader Mag. Hans Mule, Sognepræst i Nyborg, 1684 Sognepræst i Næstved, 1685 Provst, 1691 tillige Sognepræst i Branderlev, 1698 Sognepræst ved Helliggeistes Kirke i Kjøbenhavn, 1709 Biskop i Aalborg, fik 1735 Rang med virkelige Etatsraader med Anciennitet af 1711, død 17. August 1735. Han var to Gange gift: 1, (27. April 1682) med Elise Hansdatter Mule, som døde i sit 39te Aar d. 7. Januar 1697 efterat have født ham 7 Børn; 2, (12. December 1698) med Magdalene Bornemann, Datter af Prof. jur. Cosmus Bornemann og Enke efter Raadmand Morten Nielsen Budolph i Kjøbenhavn; med hende havde han 3 Døttre, og hun døde 15. Juli 1715, 42 Aar gammel.

*) Fyenste og smaalandste Indlæg 1667. Faderen figer i Ansøgningen, at han selv har været Præst i Dalby i nogle og 20 Aar, har 6 Børn og er nu gammel og skrøbelig, samt at Sønnen har i 7 Aar været paa Academiet og er kjendt dygtig ved Attestats.

***) Hr. Oluf Tjestrup fik en ny kongelig Confirmation af 18. August 1670 (maaskee paa Grund af Thronliftet), hvori der meldes, at en af hans tre Sønner maa succedere ham.

8. Provst Mathias Oluffen Tjestrup blev født d. 13. Octbr. 1649, privat dimitteret 1666 efterat han, ligesom sine Brødre, var bleven underviist hjemme i sin Faders Huus og under hans Tilsyn. Ved Universitetet blev han paa 4de Aar og nød især meget godt af sin Privatpræceptor, Prof. Cosmus Bornemann, til hvis Huus og Bibliothek han stedse havde fri Adgang, og hvis Datter senere blev gift med hans Broder. Da han omtrent var 20 Aar gammel og med Bergømmelse havde overstaaet alle sine Examina, kom han hjem igjen for at øve sig i Prædikestolen og tillige hjælpe sin gamle Fader; han var ogsaa bestemt til dennes Eftermand, og strax efter Faderens Død blev han ordineret til Sognepræst her d. 14. August 1673. Ifølge B. var han en værdig Præst, høit agtet paa sit Sted saavel for sin Værdighed og Omgang i Embedet som for sit smukke og retsfindige Forhold imod Alle. I Aaret 1692 blev han udvalgt til Viceprovst i Provsten Hr. Cornelius Oluffens Svagheb*), og da denne døde 1701, blev han virkelig Provst, i hvilken Bestilling han indsattes 1702. Allerede 1711 maatte han formedelst Svagelighed faae sin Søn Schack,

*) I blandt Stiftets almindelige Breve Nr. 247 findes et Kongebrev til Biskop Ringo af 2. Marts 1700, af følgende Indhold: Hr. Rads Erane til Rønninge har søgt Kongen om at blive Provst i Bjerge Herred; det sees af Bistoppens Erklæring, at han ikke er Præst i det Herred, og at han vel vidste, at en ældre Mand i Embede end han for nogle Aar siden formedelst Provstens Alder og Svagheb var forordnet til Viceprovst; han har altsaa imod hans bedre Vidende stiltiende gaaet forbi den rette Sandhed at tilkjendegive, og ulovmæssig og saasom hinderlig søgt at præjudicere dig i dit Embede og snige sig ind i en fremmed Provsts Tjeneste; derfor skal han af Bistoppen have en alvorlig Reprimande for hane utidige Formastelse i hans Provsts og to Præsters Nærværelse, og dermed skal hans Forføelse for denne Gang være efterladt.

som Aaret før var bleven kaldet til hans Kapellan og Succesfor, ordineret, og 1713 frattraadte han ogsaa Provstiet*). Han levede endnu en halv Snees Aar, men saa skrøbelig, at han ikke mere kunde være paa Færde, ja tilsidst slet ikke gaae**); han døde d. 8. Mai 1722, 72 Aar gammel.

Han blev d. 25. April 1675 gift med Barbara Jørgensdatter Carstens, som overlevede ham længe og døde hos sin Søn i Østøfte 1746, 86 Aar gammel. Hun var en Datter af Tolder Jørgen Carstens eller Carstensen i Kjørteminde og en Stifdatter af Borgemeester, senere Landsdommer Johan Rudolph Burenæus***) sammesteds, en

*) I Aare 1711 som Bl. o. Fl. have, thi 1712 prædikede han endnu ved Landemødet som Provst, og hans Eftermand i Provstiet møder først ved næste Landemøde; see ogsaa Indberetningen af 14. Januar strax efter.

***) I Provste-Indberetningen af 14. Januar 1713 (Stiftets almindelige Breve Nr. 420) skriver han om sig selv: Hr. M. Thestrup i Dalby, en gammel vansør og skrøbelig Mand; Kapellan Hr. Schack Thestrup uden Løn.

****) Om denne Mand og hans Slægt har jeg fundet Følgende. Han var en Søn af Borgemeester Rudolph Burenæus i Kiel og havde en Broder Bendig Burenæus (som 1688 var Amtsskriver i Husum og 1695 Proviant-Commissarius i Frederiksborg) og 2 Søstre: Agnete Burenæa (gift med Mag. Henrik Weghorst Rector i Kiel, og Moder til Prof. Henrik Weghorst, i Kjøbenhavn og Raadmand Wilhelm Weghorst i Kjørteminde) og Ida Burenæa (født 1624, død 1684), gift 1641 med Dr. Poul Roth og ved ham Moder til Sophie Amalie Roth og hendes Søstende. (Provst Mathias Thestrups Moder var altsaa en Søgerinde til hans Kones Stiffaders Søster). Johan Rudolph Burenæus synes først at have boet i Øster (Dør?) Kjørby ved Kjørteminde, 1661 kaldes han i Kjørteminde Skifteprotokol Rgl. Majs. Provincial-Consumtions-Lødsforvalter, 1671 blev han Borgemeester i Kjørteminde, 1676 Vicelandsdommer og 1680 Landsdommer i Fyen; han døde d. 1. Septbr.

Sønnebatters Datter af Olve Bagger i Odense (see det Baggerſke Slægtregister V, S. 339). De havde 15 Børn, 10 Sønner og 5 Døttre, af hvilke følgende bleve vorne:

1. Oluf Thestrup, Student fra Odense 1696, Baccalaureus 1698, blev kaldet til Præst i Karrebæk i Sjælland, men døde paa Valkendorfs Collegium 1704, endnu ikke ordineret.
2. Tørgen Thestrup, død 80 Aar gammel 1757, blev Kjøbmand og Bysfoged i Kjørteminde, gift 9de Juni 1705 med Pernille Langemach, en Datter af Raadmand Otto Jensen Langemach sammesteds (see Biby). De havde adskillige Børn, hvoriblandt Barbara Thestrup (født 1710, død 1750), gift 1739 i Østøfte med Hr. Cort Tørgen Werloes, dengang Sognepræst i Døllefjelde, død 1768 som Sognepræst i Vesterulskov paa Laaland.
3. Mag. Frederik Thestrup, født d. 3. Februar 1683, Student fra Odense 1697, Baccalaureus 1700 og theologisk Candidat samme Aar med illum, Magister 1714, 1708 Sognepræst til Haring og Stagstrup i Thy, Provst, tillige Eier af Mland, død 7. Juni 1758. Han var gift med

1682. Hans første Hustru var Karen Poulsdatter, Tørgen Carstensen's Enke, med hvem han blev gift 1661; den anden var en Møntmesters Datter fra Kjøbenhavn og døde i Barselsfeng d. 10. Juni 1682, faa Uger før Manden. De efterlode sig idetmindste to Børn, nemlig Rudolph Burenæus (Student fra Odense 1689, forekommer som Stud. theol. 1694, vistnok den Samme, som 1694 blev Conrector, 1702 Rector i Bergen og døde 1708) og Elſe Cathrine Burenæa. — 3 Aaret 1720 døde i Svendborg Elſe Margrete Burenæa, gift med Hr. Hans Fridt til St. Nicolai Kirke i Svendborg (senere Provst og Sognepræst i Nyborg) og efterlod sig en nyfødt Søn Rudolph Burenæus Fridt. Af sit 2det Ægteskab havde Provst Hans Fridt en Datter Elſe Margrete Burenæa Fridt, som blev gift med Mag. Peder Herſleb til Nykjøbing og Nørvig, og en Søn Poul Boesen Fridt, der blev Rectorlectiehører i Slagelse og Fader til Petronelle Sophie Fridt, gift med forhenværende Rector Prof. Jacob Sartorph i Odense. Heraf kommer Navnet Burenæa (Bornea) i den Sartorphſke Familie. — 1715 blev privat dimitteret Johannes Rudolphus Burenæo-Schreuderus, 22 Aar gammel.

- Gjertrud Laasby, født 1684, død 1754, Datter af Borgemeister Jens Laasby i Narhuus.
4. Schack Tjestrup, født d. 25. Septbr. 1684, Faderens Eftermand.
 5. Birgitte Cathrine Tjestrup (født 1685, død 1758), gift med Hr. Henrik Pedersen Zeuthen, død 1744 som Sognepræst til Allsted og Beile. Deres Sønnesønsøn er Dr. Frederik Ludvig Bang Zeuthen, Sognepræst i Fredericia.
 6. Rasmus Tjestrup, født 1686, blev privat dimitteret 1708, 22 Aar gammel. Han var ifølge B. et godt Menneſte, levede ubekymret og vel i sin Broders Huus i Dalby og døde endelig i dennes Enkes Provstinde Tjestrups Huus i Kjerteminde, da han var 80 Aar gammel.
 7. Johan Rudolph Tjestrup, født 1689, Student ligeledes 1708, 18 Aar gammel. Han døde 1762 som Sognepræst til Dragstrup og Skallerup paa Mors og var gift 1) med Barbara Cecilie Halsen; 2) med Albertine Magdalene Hønnemann.
 8. Anna Ida Tjestrup, født 1690, gift med Hr. Knud Schott, residerende Kapellan til Sundby og Svorup i Aalborg Stift.
 9. Frands Tjestrup, født 1694, blev 1740 Eier af Allingsgaard paa Laaland, Kammerraad, „en stor og flittig Landmand“, som ved sin Død 1766 efterlod sine Børn 70000 Rdlr. Han var gift med Margrete Riegelsen (død 1763), Datter af Rysmand Andreas Riegelsen i Natstov og Karen Holm, og havde med hende 14 Børn, hvoriblandt Datteren Ane Cathrine Tjestrup, som blev gift med Provst Niels Schjern i Hølsted; deres Datter blev gift med Stiftsprovst H. G. Clausen i Kjøbenhavn og Moder til Prof. H. N. Clausen.
 10. Poul Moth Tjestrup, født 11. Novbr. 1696, Student 1715, Sognepræst i Øktofte paa Laaland 1727, Provst 1751—1761, Consistorialraad, død 1774. Han var gift med Anna Riegelsen, Søster til Kammerraad Frands Tjestrups Kone.

9. Provst Schack Tjestrup blev født i Dalby d. 25. Septbr. 1684, Student fra Odense 1701, Baccalaureus 1702, theologisk Candidat med N. cont. 1705. Ifølge B. var han formedelst sin Lærdom og sit smukke Forhold meget

antagen og elsket af mange og store Folk, men især saa høit elsket af Generallieutenant Baron Schack Broedborff til Schelenborg, efter hvem han var opkaldt, at denne ikke engang kunde taale, at han tænkte paa noget andet Kald; men vilde have ham til sin egen Sognepræst. Da Faderen, hos hvem han var hjemme, begyndte at blive svag, gav Generalen 1710 Schack Thestrup Kaldsbrev som Successor, hvilket strax (d. 24. Novbr. s. A.) blev kongelig confirmeret; til Kapellan blev han ordineret i Dalby Kirke 1711, og ved Faderens Død 1722 blev han Sognepræst; 1748 blev han Provst i Herredet. Begge disse sine Embeder forrettede han ifølge B. med megen Trofast og Flid og var baade som Præst og Provst i Ære og Anseelse hos Alle. Blandt hans rare Egenskaber, som tilveiebragte ham Alles Yndest og Kjærlighed, nævnes hans lykkelige Sukommelse, ogsaa i hans Alderdom, og den Gave, at i ethvert Selskab, han var i, skulde man ikke fattes Materie at tale om; han var til sin høie Alder benaadet med et muntert Sind og godt Humør, enten han var hjemme eller ude, saa man befandt sig vel baade i hans Huus og naar man ellers var sammen med ham. Han var en godgjørende Mand, men gjorde vel med den gråce, at de, som nød meest Godt af ham, bleve begneede af ham med lige stor Ære og Høiagtelse. Han havde et saa fortræffeligt Helbred, at han uden Hjælp forestod sine Embeder, indtil han blev 72 Aar gammel. — Vi forbigaae adskillige „fatale“ Hændelser, som mødte ham paa hans gamle Dage, og berette kun, at han sidst i Februar 1761 blev rørt i sin høire Side og paa sit Maal, medens dog Forstanden blev uskadt, samt at han glad og rolig døde samme Aar Dagen før Palmesøndag (d. 14. Marts, det

År tillige Mariae Bebudelsesdag), efterat han til sin Vigtigt havde valgt 1 Tim. VI, 12.

Han var to Gange gift: 1) med Marie Svendsdatter Østrup, Datter af Brygger Svend Knudsen i Helsingør; de levede sammen i 30 År, og hun døde d. 23. Mai 1741, 64 År gammel; 2) (1742) med Maren Viborg, Datter af Niels Hansen Viborg til Løstrup*); hun var hans Hustru i 18 År og 8 Maaneder, overlevede ham længe og boede efter hans Død i Kjerteminde, hvor hun døde d. 28. October 1776. Begge Ægteskaber vare barnløse, dog var han — siger B. — derfor ikke uden Børn, men en Fader for mange fattige Børn; ifølge hans Testament skulde hans Enke sidde i uskiftet Bo, men efter hendes Død skulde Boet deles efter Loven, og hvad der da kunde tilfalde hans Arvinger, skulde udsættes paa aarlig Rente til Bedste for Syge og Sengeliggende i Pastoratet. Med ham endte den Thestrupske Familie i Dalby, efterat Fader, Søn og Sønnesøn havde boet der over 120 År, „som Alle maae tilstaae var en velsignet Tid.“

Til personel Kapellan i sine sidste År havde han sin anden Kones Broder Peder Viborg, beskikket d. 19. Novbr. 1756, død 1782 som Sognepræst til Henne og Lønne i Ribe Stift. Han ægtede 1764 Anne eller Johanne Birgitte Ulfse, som døde 1777, og hvem han havde 1 Søn og 2 Døttre.

(Mag. Schack Gudenrath) var i Provst Thestrups Rive kaldet af Kirkepatronen til Succesor med fgl. Confirmation af 23. Novbr. 1753. Han blev 1754 Præst ved Børnehuset i Kjøbenhavn, 1758 kaldet til Sognepræst til

*) Om denne Familie see V, S. 372.

St. Peders Kirke i Næstved, men døde samme Aar, inden han kunde tiltræde Embedet. Han var en Søn af Capitain og Birkedommer Jacob Gudenrath, som blev begravet i Dalby d. 21. April 1753, 73 Aar gammel.)

10. Provst Jørgen Fog*) blev født d. 15. Juni 1734 i Steenstrup, hvor hans Fader Rasmus Fog (født 1706, død 1777) var Præst; hans Moder var Maren Bjørn Allerup, Datter af Præsten Allerup i Varde. Han blev privat dimitteret 1748 og tog 1752 Attestats med H. ill.; i over 11 Aar var han Huuslærer hos Sognepræsten Mag. Søren Lemvig i Gladsaxe og blev 1761 af Baron Schack Brodendorff kaldet til Sognepræst her med kongelig Confirmation af 8. Mai. 1778 blev han Provst i Herredet, og d. 9. Septbr. 1789 beskikkedes han til Sognepræst for Humble paa Langeland, hvor han døde den 17. April 1799.

Ved Rentekammer skrivelse af 6. Februar 1779 fik han et Andragende aflaaet om Befrielse for Procentskatten, ligesom det ogsaa paa Notificationslisten for September 1783 hedder: „forbliver ved Lands Lov og Ret“, da han havde ansøgt om, at det maatte paalægges Dalby Sognebeboere at yde ham de sædvanlige Tjenester med Befordring af Ildebrand, Gjødning og Korn til nærmeste Kjøbstad.

Han ægtede d. 4. Juni 1762 Cecilie Leth, Datter af Cancelliassekssor og daværende Herredsfoged i Sunds og Gudme Herreder Christian Leth (død 1763) og Marie Elisabeth Brinch. Deres 15 Børn vare:

*) Jvfr. Nyerup og Kraft S. 172; Fr. Algreen-Ussing, Familien Fog.

1. Christian Fog, født d. 12. Juli 1763, Student fra Odense 1783, theologisk Candidat 1786 med H. ill., 1792 Sognepræst til Nykarsker, 1808 tillige til Vester Marica, 1811 Sognepræst til Vster Marica, 1823 til Hjørlande i Sjælland, død d. 15. Decbr. 1833. Han blev 1792 gift med Johanne Sophie Beviere (død 1836).
2. Maren Bjørn Fog, født d. 13. August 1764, død d. 18. Septbr. 1825. Hun var gift: 1) (1789) med Sognepræst Ove Steenberg (død 1800) til Rnebel og Koelse paa Mols; 2) (1805) med Sognepræst Mathias Christian Tjerbye (entl. 1842, død 1847) til Ullits og Følum i Viborg Stift. Af første Ægtefælle var der 4 Børn, hvoriblandt Lægen Statsraad Tørgen Fog Steenberg (død 1859).
3. Rasmus Fog, født d. 1. Decbr. 1765, Student 1782, theol. Candidat med H. ill. 1792, Sognepræst til Hjortdal i Aalborg Stift 1798, til Skyum og Hørdum i samme Stift 1805, død 1810. Han var gift med Christiane Marie Bloch.
4. Charlotte Amalie Fog, født d. 21. Febr. 1767, gift d. 10. Novbr. 1786 med Sognepræst Peder Høyer i Mesinge (see der).
5. Schack Carl Emilus Fog, født d. 2. Mai 1768, Student 1787, theol. Candidat med H. ill. 1794, Sognepræst til Spandet i Ribe Stift 1801, til Sjelle, Skjerring og Laasby i Aarhus Stift 1809, til Velleb i samme Stift 1822, død d. 27. Octbr. 1840. Han var gift med Johanne Amalie Hane (født 1770, død 1847); de havde 3 Børn, hvoriblandt Sognepræst Carl Fog i Skjolde i Aarhus Stift.
6. David Fog, født d. 7. August 1769, død 1811, Rjæbmand. Han var gift med Maria Petersen.
7. Marie Elisabeth Fog, født d. 11. Novbr. 1770, død d. 13. Septbr. 1824. Hun blev 1810 gift med Albrecht v. Scheel, Inspecteur ved Brevskabet Langeland (født 1757, død 1841).
8. Gjertrud Fog, født d. 10. Januar 1772, død d. 26. Januar 1840. Hun blev d. 27. April 1798 gift med Tørgen Bloch, der døde d. 25. Septbr. 1838 som Sognepræst til Lønborg og Egvad i Ribe Stift (see Viby). Iblandt deres 9 Børn er Lic. theol. Provst Tørgen

- Victor Bloch, nu Sognepræst til Vig og Åsminderup i Sjælland (see III, S. 38).
9. Cecilie Fog, født d. 4. Decbr. 1773, gift med Eftermanden.
 10. Georgine Fog, født d. 7. Mai 1775, gift d. 20. Novbr. 1795 med den ovennævnte Sognepræst Peder Høyer i Mesinge.
 11. Christen Fog, født d. 18. Decbr. 1776, død 1815, Grosserer. Han blev 1810 gift med Else Mathæa Petersen, Datter af Proprietair Jørgen Petersen paa Keirup (see V, S. 329) og Martha Leth. (Sunægtede, efter Grosserer Fogs Død, d. 30. April 1817 Søren Sørensen, dengang Sognepræst til Nordersø iblandt Færøerne, senere Provst og Sognepræst til Snoldelev og Lhune i Sjælland, død 1864).
 12. Ludolph Frederik Fog, født d. 14. August 1778, død d. 15. Mai 1855, Conferentsraad og Statsgjældsdirecteur, Storkors af Dbr. og Dbmd. Han var gift med Mariane Henriette Holte, født 1794.
 13. Jørgen Fog, født d. 10. Mai 1780, Student 1798, gif derpaa ind i Søetaten som Cadet, død 1817 som Capitainlieutenant, Ridder og Dannebrogsmænd. Han ægtede d. 16. April 1808 Christiane Lindberg.
 14. Adamine Gottlobine Fog, født d. 23. Novbr. 1782, død ugift.
 15. Sophie Marie Fog, født d. 10. Februar 1785, gift 1819 med Carl Bang, Møller ved Korsør. Hun døde som Enke i Rjølstrup Sogn d. 19. Mai 1851.
11. Niels Holm blev født i Fredericia d. 12. Septbr. 1759. Hans Fader var Raadmand og Apotheker Folkmar Holm, hans Moder Ane Dorteia Iversen. Han gif først en kort Tid i Fredericia Skole; men da hans Forældre 1774 flyttede til Odense, blev han sat i Latin-skolen der, hvorfra han 1780 blev Student; 1783 tog han theologisk Embedsexamen og blev 1789 kaldet af Baron Stieglig Brockdorff og Hustru til Sognepræst her med kongelig Confirmation af 30. Octbr. samme Aar. Han døde d. 30. August 1838.

Han havde efter sine Forældre arvet en ikke ubetydelig Formue, var pengestolt og begjerlig. Han tilhørte fuldstændig den rationalistiske Retning, men holdt sig strengt til hvad der var hans Embedspligt og lod derfor de Oprakte i Ro.

Han ægtede d. 23. Juli 1790 Formandens Datter Cecilie Fog, død i Kjølstруп d. 3. Decbr. 1844. Deres Børn vare:

1. Ane Dorthea Holm, født d. 30. Decbr. 1791, gift med Sognepræst Niels Dschak Ruzou (see Wiby).
2. Wilhelm Theophilus Holm, født d. 22. Novbr. 1792, død d. 4. Januar 1793.
3. Wilhelm Theophilus Holm, født d. 5. Mai 1794, død ugift d. 18. Juni 1837.
4. Jørgen Holm, født 7. Juli 1795, død 19. Marts 1796.
5. Cecilia Georgine Holm, født d. 30. Septbr. 1796, gift med Hans Petersen, Eier af Løitved i Fyen; de ere begge døde.
6. Folkmar Holm, født d. 4. Februar 1798, theol. Candidat 1822 med H. ill., 1823 Sognepræst til Lemb og Ulstrup i Ribe Stift, 1838 til Løed i Aarhus Stift. Gift med Helene Marie Linnich, som er død for mange Aar siden.
7. Jørgen Holm, født d. 2. Mai 1799, død samme Aar.
8. Jacobine Holm, født d. 8. August 1800, død 1810.
9. Jørgen Holm, født d. 25. Novbr. 1801, død d. 23. Mai 1864, Gæstgiver i Kjerteminde. Gift med Johanne Bendt, Gæstgiver Møllers Enke, født i Kjerteminde d. 11. Juni 1807, død d. 26. Mai 1863.
10. Niels Holm, født d. 13. April 1804, død 1806.
11. Christiane Evaldine Holm, født d. 12. Januar 1806, lever i Kjøbenhavn som Enke efter Overførster C. Østfche paa Frijsenborg.
12. Mariane Elisabeth Nicoline Holm, født d. 16. Juli 1807, gift med Forpagter Bülow paa Hellerup.
13. Emilia Augusta Holm, født d. 20. Novbr. 1808, lever i Kjøbenhavn som Enke efter Kjøbmand Christian Horn i Kjerteminde.
14. Jacob Ludvig Ferdinand Holm, født d. 22. Novbr. 1810, theologisk Candidat 1836 med H. ill., blev, efterat

have været Kapellan flere Steder, 1849 Sognepræst til Lofstrup og Roum i Viborg Stift, 1860 til Odden i Sjælland. Gift 1847 med Lovise Nicoline Nagaard, født 1818, Datter af Sognepræst, Consistorialraad Rasmus Nagaard til Farum og Bærløse; hun lever som Enke i Kjøbenhavn.

15. Christian Georg Holm, født d. 10. Marts 1812, Gaardeier ved Holbæk. Gift 1) (1835) med Emilie Vilhelmine Funch (født 1816, død 1852); 2) (1854) med Olave Vilhelmine Margrete Andersen (født 1832).
16. Jacobine Holm, født d. 29. August 1814, død 1829.

Personelle Kapellaner hos Holm vare:

1. Henrik Rudolph Buchhave, født i Åsnæs d. 24. Mai 1802 af Forældrene Jens Frederik Buchhave, fiden Stiftslandinspektør i Odense, og Anna Elisabeth Olivarius, blev Student 1820, theologisk Candidat med H. ill.* 1825, personel Kapellan her d. 2. April 1828, Sognepræst til Binding og Bind i Ribe Stift d. 22. Febr. 1832, Sognepræst til Sahl og Eising i Ribe Stift 1844, død d. 4. Decbr. 1865. (See iøvrigt under Mesinge).

2. Jacob Jørgen Lambert Hvalsjø, født d. 13. Septbr. 1802 i Allerup af Forældrene Sognepræst Christian Hvalsjø og Bibekke Juliane Langhoff, blev Student 1820, theologisk Candidat med Laud. 1828, personel Kapellan i Ballerup og Maaløv 1829, i Dalby d. 9. Mai 1832, Kateket i Skjelsløv d. 12. Decbr. samme Aar, Sognepræst i Ryslinge 1845, død ugift d. 12. Novbr. 1848.

3. Peter Heinsen, født i Horsbøl ved Tønder d. 29. Januar 1802, var først Seminarist, blev Student i Göttingen 1828, i Kjøbenhavn 1830, theologisk Candidat med H. ill. 1832, personel Kapellan her d. 12. April 1833, Sognepræst til Rødning, Løvel og Pederstrup i Viborg Stift 1840, til Brørup og Lindknud i Ribe Stift 1846

(constitueret som Provst i Eiberstedt, Hovedpræst og Diaconus i Garbing 1850—1854), entlediget 1868.

12. Søren Hillerup Jørgensen*) blev født d. 8. Septbr. 1806 i Kullerup i Fyen, hvor hans Fader Translateur og Dannebrogsmænd Andreas Jørgensen (født 1772, død 1851) var Skolelærer og Kirkefanger; hans Moder var Dorthæa Marie Hillerup. Han blev Student fra Nyborg 1825 med H. ill., tog 1826 anden Examen med Laud., 1830 theologisk Attestats med H. ill., 1831 de praktiske Prøver med Laud. Strax efter Embedsexamen blev han Huuslærer paa Hesselagergaard, d. 18. Novbr. 1831 personel Kapellan i Gudme og Brudager, overtog 1832 Bestyrelsen af det ledige Personalkapellani i Dure og Veistrup, blev d. 13. Februar 1833 Amtsprovstkapellan i Refs og flere Herreder, ledig d. 12. Novbr. samme Aar, Katechet i Roeskilde d. 26. April 1836, Sognepræst i Dalby og Stubberup d. 16. October 1838 efter Indstilling af Kirkepatronen. Han døde i Roeskilde paa en Reise til en Slægtnings Begravelse d. 19. Mai 1847; „skal have været en faare vacker og værdig Mand.“

Han ægtede d. 16. Octbr. 1836 Conradine van Deurs, født i Norge d. 10. Mai 1812, Datter af Commandeurcapitain og Indrulleringschef Conrad Christoffer van Deurs (død 1832) og Birgitte Elisabeth Didrichsen. Hun lever som Enke i Rundby Præstegaard i Sjælland. Deres Børn ere:

1. Eiler Andreas Christopher Jørgensen, født d. 16. Juli 1838, Student, Reserveofficer, Kunstmalers.

*) Jvfr. Fr. Barfod a. Str. I, Sp. 207 fg.; Erskew, Suppl. I, S. 999.

2. Marie Sophie Elisabeth Jørgensen, født d. 26. August 1840, gift d. 14. Juli 1866 med Veiasistent i Holbæk Conrad Carl Brøer Bugge.
3. Carl Theophilus Jørgensen, født d. 26. Novbr. 1841, polytechnist Candidat, Reserveofficer, Bestyrer af en Papirfabrik i Sorø.
4. Sophie Frederikke Jørgensen, født d. 26. Novbr. 1841.
5. Johanne Henriette Frederikke Jørgensen, født d. 28. Novbr. 1844.
6. Charlotte Frodine Gabrielle Jørgensen, født d. 25. Marts 1846, død d. 16. Januar 1862.
7. Søren Hillerup Jørgensen, født d. 5. August 1847, død d. 13. Februar 1856.

13. Christian Eduard Møller*) blev født i Kjøbenhavn d. 13. Januar 1806. Hans Forældre vare Carl Johannes Møller, Høiesteretssecretair samt Adjunct og Notarius ved det juridiske Facultet (død 1816), og Wilhelmine Louise Smith (død 1840), Datter af Dr. theol. Morten Smith, Sognepræst i Ringsted.

Han blev Student fra Viborg 1825, tog næste Aar anden Examen, 18. Januar 1831 Attestats og samme Aar de praktiske Prøver, Alt med bedste Charakter. Efterat han i sine Candidataar havde opholdt sig hos Præsten Christian Johan Bredsdorff i St. Jørgensgaard ved Svendborg, blev han d. 20. August 1834 beskikket til Sognepræst for Øster Nykirke og Givø i Ribe Stift og d. 19. Juli 1847 til Sognepræst her, hvor han døde d. 16. Mai 1859.

*) Jvfr. Ersklew Suppl. II, S. 481. — Han var Broder til Johan Ludvig Møller (see III, S. 62 fg.), der en Tid var Katechet i Kjerteminde og døde som Sognepræst i Bregninge paa Læsø 1854, og til Carl Christian Wilhelm Møller, født 1804, Sognepræst i Rye i Aarhuus Stift.

Sin politiske Virksomhed begyndte han med en Tale paa Høifanling 1847, blev dernæst valgt til Folkethingsmand for Odense Amts 7de Valgkreds 1852, gjenvalgt 1853, valgt for samme Amts 3die Valgkreds d. 12. Juli 1854 og gjenvalgt d. 1. Decbr. 1854.

Han ægtede d. 31. Octbr. 1834 Martine Eline Bredsdorff, født d. 23. Januar 1806, Datter af Proost Morten Thomsen Bredsdorff til Vesterstjerne og Ulbølle (død 1841) og Ellen Cathrine Hornemann (død 1827), Datter af Sognepræst Jacob Udsen Hornemann i Marstal. De havde ingen Børn. Hun lever som Enke i St. Sørgensgaard ved Svendborg.

14. Johannes Gotthilf Møller er født i Slagelse d. 28. Juli 1811 af Forældrene Gotthilf Heinrich Møller, Major ved syenske Infanteri-Regiment, og Johanne Tydtmann. Han blev Student fra Fredericia 1828 med H. ill., tog Aaret efter anden Examen med samme Charakter, theologisk Embedsexamen d. 30. Octbr. 1833 med *Laud. og senere de praktiske Prøver med bedste Charakter. Den 2. Octbr. 1838 blev han Katechet ved Trinitatis Kirke i Fredericia, d. 15. Decbr. 1843 Sognepræst til Hedensted og Dalby i Aarhus Stift og d. 14. August 1859 Sognepræst her.

Han ægtede d. 4. Decbr. 1844 Lovise Caroline Møller, født d. 20. Juni 1824, Datter af Toldcontrolleur, Krigsraad Herman Ancher Møller og Elisabeth Hansen. Deres Børn, som alle leve, ere:

1. Johanne Elisabeth Møller, født d. 23. Mai 1846, gift med Gaarbeier Niels Knudsen i Smaaland.
2. Gotthilf Heinrich Herman Møller, født d. 16. Februar 1848, Aulsoforvalter i det Slesvigste.

3. Georg Nicolai Frederik Møller, født d. 9. Octbr. 1850, medicinsk Student.
4. Doris Eleonore Møller, født d. 19. Januar 1853.
5. Joachimine Dorthæa Frederikke Møller, født d. 17. Marts 1855.
6. Birgitte Frederikke Vilhelmine Møller, født d. 16. April 1857.
7. Poul Theodor Møller, født d. 29. Marts 1859.
8. Johannes Ludvig Møller, født d. 11. Mai 1861.
9. Christian Tidemand Møller, født d. 1. Septbr. 1865.

Til personel Kapellan har han:

Ludvig Theobald Bruun, født d. 20. August 1839 i Strandgaard, Vandborg Sogn i Sjælland, hvor hans Fader dengang var Strandcontrolleur. I Aaret 1858 blev han Student med Laud. fra det v. Westenske Institut i Kjøbenhavn, studerede, efterat han næste Aar havde taget anden Examen, først Medicin, dernæst Theologi og tog Attestats i Juni 1865 med H. ill. 2. Derefter var han et Par Aar Huuslærer paa Herregaarden Aarup i Slesvig, blev i Efteraaret 1868 Huuslærer hos Sognepræst Møller i Dalby, tog i Januar 1870 de praktiske Prøver med *Laud. og H. ill. og beskiftedes d. 7. April samme Aar til personel Kapellan her.

Mefinge.

Ifølge en gammel Beretning var Drigstrup forhen Annex til Mefinge, men blev ffilt derfra og lagt til Kjerterminde paa Grund af at Hr. Hans i Mefinge druknebe ved at kjøre over det Fladvand, der dengang forenede Bugten ved Midfkov med Store Belt ved Kjerterminde

og benyttedes til Overtjersel imellem Hindsholm og Fyen. At denne Beretning har historisk Grund, tør neppe betvivles, og til Fordeel for den taler den Omstændighed, at Mesinge Præstekald fra gammel Tid har eiet en Mensalgaard i Bregnør i Drigstrup Sogn. Den første Gang, denne Gaard omtales, er i Tordebogen af 1568, hvori den daværende Præst i Mesinge beretter, at han iblandt flere Documenter har „een tings neffn“ af Aar 1531 paa en Gaards Mark i Bregnør, hvorefter al Udgift af Gaarden med Rettighed og Herlighed hører til Mesinge Præstegaard; der svaredes dengang i aarligt Landgilbe 1 Pund Byg og 1 Fjerding Smør. Den samme Landgilbe svaredes endnu 1667, men dengang var „Tingsneffnen“ forfunden; efter Tordebogen af 1690 havde Gaarden 4 Ldr. 1 Skp. „ Ff. 1 Alb. Sif. og skulde aarlig svare 6 Ldr. Byg og 6 Sletdaler.

1. Hr. Knud Pedersen, formodentlig den Samme som Hr. Knud i Geheimearchivets Indtægtsbog af 1531.

2. Hr. Hans Sørensen. Det er ham, der har givet Indberetningen om Kaldet i Tordebogen af 1568, og dengang maa han allerede længe have været Præst her, thi han fortæller, at han i lang Tid ikke havde faaet de Penge, som han aarlig skulde have af Kirken, naar Regnskab gjordes. Han maa være født omtrent 1524, thi ved Biskop Jacob Madsens Visitats d. 17. Marts 1589 var han 65 Aar. Han prædikede dengang over Joh. XVI, 16 fgg. „om en liden Stund“ osv., og hans Prædiken havde følgende Indhold: 1) Aarfagerne til Korset (a, vort Rjød; b, at vi ikke skulle falde i Synd og Straf); 2) Trøstegrunde; 3) at vi skulle være ligebannede med Guds Søn. „Feiler meget paa Melet.“ Han var dengang Enkemand og havde 9 Børn, nemlig 2 Præster, den daværende Kapellan, 1

Datter som var gift i Kjerterminde, 2 mandvorne Piger, 2 Dreng i Kjerterminde Skole, samt 1 Søn i Odense. Af disse Børn kjendes med Sikkerhed følgende:

1. Hr. Søren Hansen Hindsholm, født omtrent 1553, blev først Kapellan hos Faderen, dernæst hos Hr. Hans Knudsen til Søby og Lurup, som paa Grund af sin flette Opførelse allerede 1589 havde maattet afstaae ham Søby og d. 21. Januar 1591 ligeledes maatte afstaae ham Lurup imod en aarlig Aftægt*).
2. Hr. Lauritz Hansen, Faderens Kapellan og Eftermand.
3. Peder Hansen, Snebder i Kjerterminde, til hvem hans Broder i Søby 1611 skjødede sin Part i den Gaard og Eiendom, som Peder Hansen paaboede.

Sandsynligviis er den anden af hans Sønner, der i Visitatshogen omtales som Præst allerede 1589, Provst Niels Hansen Hindsholm, der 1584 blev Sognepræst til Snøde og Stoense.

I sine allerfjødste Aar giste Hr. Hans Sørensen sig igjen, nemlig med Sidsel, en Datter af Hr. Lauritz Bremer i Dalby. Dette Egteskab kan kun have varet ganske kort, thi Hr. Hans døde allerede 1590 eller 1591**). Hans Enke, som ved hans Død kun var 15 eller 16 Aar gammel, blev — efterat hans første Eftermand var død — gift med de tre næste Eftermænd i Mesinge.

Hr. Hans Sørensen var 1584 en af Hjerger Herreds Præsters Deputerede ved Prinds Christians Hylbing.

3. Hr. Lauritz Hansen var efter Visitatshogen i Begyndelsen af 1589 bleven ordineret til Kapellan hos sin Fader, hvis Eftermand som Sognepræst han blev 1590 eller 1591. Han prædikede ved Visitationen 1597, hvor han

*) Jac. Madsens Visitatshog, S. 336 og 338; Bloch a. Str. II, S. 308 fgg.

**) Visitatshogen har Pag. 163: 1590; men Birchærob figer, at det var d. 26. Decbr. 1591.

blev meget højrøstet midt i Prædiken; Alt stod ellers vel til. Efter Ligstenen i Kirken døde han, efterat have tjent som Kapellan og Sognepræst i 15 (13?) Aar, tredie Paaske dag 1602; om han var gift, vides ikke.

4. Hr. Niels Kræmmer. I Odense Bispearchiv (Stiftets almindelige Breve Nr. 188) findes paa et Register anført, at Hofmester Christoffer Balkendorf d. 30. Decbr. 1597 skrev til Biskoppen om at forhjælpe Niels Kræmmer til Kalb. Om han strax derefter fik et saadant eller maaskee blev Kapellan, vides ikke; men 1602 blev han Hr. Laurits's Eftermand her og ægtebe endnu samme Aar dennes Stifmoder Sidsel Lauritsdatter Bremer. Dette Ægteskab kom ikke i Stand uden en Deel Besværlighed. I Visitationbogen hedder det først, under Dalby (S. 159 fg.) d. 31. Juli 1602: „Der efter begerde Her. Nils Kræmer i Proustens Her. Hans Perssons oc Her. Jacob[s] i Wiby [Nærværelse], at ieg vilde tiltale Her. Lauris, om han vilde giffue hannem Eigel, S. Her. Hansis Effterlatte til Mesing, til sin Hustrue, hvilket ieg nictet, forind hand racte mig sin Hand, at ville holde sine Ord. Og da det var skeb, oc Her. Lauris hannem sin Dater til sagde, fik de huerandre sine Hender her paa. Oc vij ynskede Lycke til et got Ægteskab.“ Dernæst under Mesinge (S. 161): „Ao. 1602 Aug. 1 visiterede ieg. Her. Nils Kræmer prædikede; oc ieg effter lang Begerde, Her. Nils gjorde hos mig, indledde ieg hans begerde troloffuede Feste Enche, Eigel S. Her. Hansis, i Kirken. Quid postea factum inter ipsos, me præsentate ante prandium, ipsi norint.“ Formodentlig er det af disse noget dunkle Bemærkninger, Bircherod slutter, at Hr. Niels først havde besvangret hende, hvilken Formod-

ning Bl. har optaget. — Hr. Niels Kræmmer døde allerede Aaret efter, 1603.

5. Hr. Hans Andersen. Han var af Kjerteminde Slægt; hans Faders Navn kendes ikke, men hans Moder hed Apollone Nielsdatter (vistnok en Datter af Borgemeister Niels Svinding i Kjerteminde og Søster til Byfoged Peder Nielsen Svinding sammesteds) og kom efter hans Faders Død i Ægteskab med Borgemeister Eggert Hansen Bager i Kjerteminde (død omtr. 1612). Hr. Hans's Heelbroder var Raadmand Niels Andersen, og iblandt hans Halvsødsfende kjende vi Raadmand Anders Eggertsen (død 1629) og Dorthie Eggertsdatter, som var gift med Sognepræsten Hr. Christen Ebbesen i Fraugde.

Hans Ligsteen i Mesinge Kirke viser, at han først havde været Kapellan paa Langeland, kom hertil som Sognepræst 1603 og døde d. 18. Septbr. 1609.

Han var gift med Enken Sidsel Lauritsdatter, paa hvem han fik Løfte af Faderen Hr. Laurits i Dalby d. 24. April 1604 i Kjerteminde (Visitatsbogen S. 145). Med hende havde han 3 Børn: Jacob Hansen, Apollone Hansdatter (som 1630 var gift med Hans Poulsen paa Tarupgaard) og Gjertrud Hansdatter.

6. Hr. Mikkel Rasmussen blev Hr. Hans Andersen's Eftermand baade i Embede og Ægteskab. Han var to Gange gift: 1) med Sidsel Lauritsdatter, som døde d. 25. October 1632*); 2) med Anna Silersdatter, vistnok en Datter af Hr. Eiler Jacobsen i Munkebo (see

*) Efter hendes Ligsteen i Mesinge Kirke, som tillige bekræfter, hos hende hviler hendes 3 sal. Præstemænd og 12 Børn; den 4de Hr. Michel Rasmussen samles til, naar Gud vil.

V, S. 359 fg.). At han med sin første Hustru havde Børn, sees baade af det i Dalby Præstehistorie Fortalte om hvad der foregik ved Barfjelgildet i Mesinge Præstegaard 1616, og af Biskop Hans Mikkelsens Dagbøger. Ifølge disse søgte nemlig Hr. Mikkel d. 8. Februar 1630 Regiam men-sam for sin Søn Regis stipendiario, og i Februar 1631 modtog Biskoppen Forbøn baade af Hr. Mikkels Datter og af Hr. Niels i Dalby (gift med hans Kones Søster) for Hr. Mikkels Søn, som om Ratten havde slaaet en agtbar Bor-gers Vinduer ind.

I sine sidste Aar blev Hr. Mikkel Rasmussen strøbelig og sindssvag*) og maatte holde Kapellan. Dertil var først udseet Christen Jensen Zeuthen, senere Sognepræst til Brændekilde og Bellinge (H. Mikkelsens Dagbog 19. Januar 1640); men Hr. Eiler i Munketo skrev til Biskoppen (3. Februar s. N.), at Hr. Mikkel havde skiftet Sind, hvorpaa efter en Deel Forhandlinger med Knud Ulfeld o. Fl. Peder Berntsen Hovi blev kaldet dertil og ordineret d. 22. Marts 1640 i Hospitalskirken.

*) I Masum Herreds Thingbøger 1642 bekjender Rasmus Mad-sen, forhen i Næraa, at da han beklagede sig for to Fruen-timmer over, at han ikke kunde begaae sig i Sognet, fordi Hr. Iver (Andersen, død 1652) straffede ham for hans uskikkelige Levnet, sagde Ane Carlsdatter: derfor tør du intet skjytte, han skal snarlig faae sin Dom. Kjender du Hr. Michel i Mes-inge? faae du hvor snarlig han er bleven strøbelig? ligesaa snart som jeg har forraadt Hr. Michel, saa snart skal Hr. Zens (Zes-perfen Stampe, død 1642) i Gjørløv og Hr. Iver i Næraa faae deres Bøn, nemlig Hr. Zens fordi han tre Søndage havde sat hende i Band, og Hr. Michel fordi han var i Erætte med Lars Hjort i Mesinge, og sagde, at Hr. Zens maa gaae lidt endnu, thi ellers bliver hun paagreben. — Rasmus Madsen dømmes til Daal og Brand.

Ifølge Bl. døde Hr. Mikkel allerede 1640; men den foran. anførte Beretning af Nasum Thingbøger, saavel som hans Eftermands Bryllupsdag gjør det rimeligere, at han først døde i Begyndelsen af 1642.

7. Hr. Peder Berntsen Høvi skal være født 1609, blev 1640 Kapellan i Mesinge, snart derefter Sognepræst, men blev allerede begravet d. 11. Decbr. 1651.

Han var to Gange gift: 1) med Formandens Enke Anna Eilersdatter, med hvem han havde Bryllup d. 7. August 1642, og som døde d. 9. Februar 1650 i sit 36te Aar og efterlod en Søn og to Døttre; 2) (d. 3. Novbr. 1650) med Else Jonsdatter, født i Novbr. 1628. Hun var en Datter af Provst Jon Lauritsen i Viby, fik med Hr. Peder en Datter Anna (døbt d. 3. Decbr. 1651) og blev gift med hans to næste Eftermænd.

8. Hr. Laurits Jensen Lausen. Han var fra Kjerteminde og af Kjerteminde Slægt, som det sees baade af Biskop Laurits Jacobsens Tegnebog og af Kjerteminde Skifteprotokol, hvor han 1661 tilligemed Christen Jensen og Flere anføres som Arving efter Mette Jensdatter, Raadmand Hans Nielsens Hustru (see III, S. 91 og V, S. 363). Han var født omtrent 1625, blev 1647 Student fra Odense og 27 Aar gammel ordineret af Biskop Laurits Jacobsen d. 9. Januar 1652 til Sognepræst her. Han døde 1663 (begraven d. 20. Januar), altsaa kun 38 Aar gammel, efterat han allerede i over to Aar havde havt Eftermanden til Kapellan.

I Bl. fortælles der, at han maatte udstaae Meget i Svenskekrigen, thi da han ikke længer kunde underholde den svenske Salvogarde (ansført af en vis Nicolaus, hvis Concubine Karen Hansdatter blev begravet d. 13.

April 1660, 26 Aar gammel, efterat hun forhen havde maattet udstaae Kirkens Disciplin), blev han jævnlig udplyndret af de Svenske og piint til at bekjende, hvad han endnu havde tilovers, paa den Maade, at de i den aftagne Flintesteens Sted fatte hans Fingre ind i Haanen paa en Bøsfelaas og skruede den sammen; da Neglene derved løsnedes fra Fingrene, rystede han Armen (i hvis Ærme han havde gjemt et Par sølvskafede Knive) og sagde grædende: paa min Ære, det er det Sidste, jeg eier; tager dem og mit Liv med, siden I have fordærvet mine Fingre, med hvilke jeg skulde skrive og fortjene mit Brød.

Hr. Laurits Laufen har skrevet en Sigprædiken (Kjøbenhavn 1660) af Czech. Kap. 24 over Johanne Berntsdatter, Hans Krags Hustru.

Den 19. Septbr. 1652 blev han af Biskoppen viet i Mesinge til sin Formands Enke Else Zonsdatter og skal med hende have haft tre Sønuer og tre Døttre.

9. Hr. Abraham Gotfried Becker*) blev født d. 24. August 1632 i Husum (Husensis Holsatus kalder han sig selv i Tordebogen af 1667) af Forældrene Rector Mag. Gotfried Becker (død d. 12. Marts 1652) og Hustru Elisabeth Ehrenreich (død 1645). Han var den ældste af 6 Sødsfende (iblandt hvilke Jacob Gotfried Becker, Apotheker i Odense, og Hofapotheker Johan Gotfried Becker i Kjøbenhavn), blev først underviist hjemme af sin Fader og Skolens Conrector, studerede derpaa 1½ Aar i Hamborg, 1 Aar i Lybek, 1 Aar i Lyneborg, da han formedelt Faderens Svaghed blev hjemkaldt. Efterat hans

*) Jvfr. J. G. Burman-Becker, Nachrichten die Stammtafel der Familie Becker betreffend, 1835, og Samme, Geschlechts-Register der Familie Becker und dahin gehörige Nachrichten.

Fader var død, drog han atter til Lyneborg og derfra til Kjøbenhavn, hvor han 1654 blev indskreven iblandt Studenterne og i to Aar gjorde god Fremgang i Theologi og Hebraisk. Hans Faders Ven Dr. Poul Moth skrev ham til 1656 og foreslog ham at komme til Kjøbenhavn for at ledsage Rigsadmiral Ove Geddes Søn paa en Udenlandsreise som Sormester. Dette Tilbud modtog han vel, men da han ikke strax kunde komme, var Pladsen ved hans Ankomst til Kjøbenhavn givet til en Anden. Men netop paa samme Tid kom Sognepræsten i Dalby Hr. Oluf Thestrup, Dr. Poul Moths Svoger, til Kjøbenhavn for at udsøge sig en Lærer til sine Børn. Becker reiste da hjem med ham og blev hos ham i 4 Aar, i hvilken Tid han dimitterede hans ældste Søn til Universitetet og lagde en god Grund hos de øvrige Børn. Smidlertid var han bleven indskreven blandt Kjøbenhavns Studenter d. 21. Juli 1659 (? 1660), og da Hr. Laurits Jensen Lausen paa Grund af sin Svagthed 1660 trængte til en Kapellan, kaldte han Becker, som tillige af Provsten Hr. Poul Bagger i Kjølstrop og Menigheden fik Kaldsbrev paa at blive Hr. Laurits's Eftermand. Valget skete den 14de Søndag efter Trinitatis 1660, og d. 17. Octbr. samme Aar blev han ordineret af Biskoppen. Han var meget elsket af Hr. Lausen, ved hvis Død 1663 han blev virkelig Sognepræst; derimod fortælles der, at skjøndt han under sit Ophold i Dalby havde øvet sig i det danske Sprog og derved bragt det saa vidt, at han prædikede Dansk, kom han dog aldrig videre i det, end at han var ganske uforstaaelig for Bønderne i Sognet, da han blandede Tydsk med Dansk.

Han blev 2den Søndag i Advent 1663 ægteviet til Enken Elise Jonsdatter og skal med hende have havt to

Sønner og to Døttre, hvoraf kjendes en Søn og en Datter, nemlig:

1. Gotfried Christoffer Becker, Apotheker i Rudkjøbing. Han blev Stamfader til en stor Familie, hvoriblandt adskillige Præster; en Sønne-datter af ham var Ane Marie Becker, gift med Peter v. Westen Gilschou til Marienlund (see S. 17); en Sønnesøns Sønnesøn af ham er Abraham Becker, Sognepræst til Gjern og Standerup i Aarhus Stift.
2. Abigael Becker, født d. 23. Marts 1667, omkom ved Operahusets Brand paa Amalienborg d. 19. April 1689.

Hr. Abraham Becker døde, kun 38 Aar gammel, af en hidfig Feber d. 16. Januar 1671; hans Vigtigt var P. 73, 25 og 26. Hans Enke overlevede ham i mange Aar og flyttede til Kjerteminde, hvor hun blev begravet d. 31. Mai 1694, 66 Aar gammel. I fyenske og smaalandfke Indlæg findes en Ansøgning fra hende, af Mesinge Præstegaard d. 25. Septbr. 1672, om at Landssthingshører Morten Clausen maa blive beskikket til hendes Løvværge. Samme Steds et Andragende fra Hr. Oluf Thestrup til Kongen, af Dalby Præstegaard 27. Marts 1672, hvori han beretter, at da Provst Poul Bagger i Rjølstrup (død d. 15. Januar 1672) paatog sig et Værgemaal for et af sal. Hr. Abrahams Stifsbørn, lod han sig ogsaa overtale til at antage sig et Værgemaal; men da det nu bliver til Proces i Boet og han er skrøbelig, beder han, at den nuværende Provst, Hr. Cornelius i Rynkeby, maa faae Befaling til at foretage Skifte paany og indsætte to andre Værger. Endnu findes samme Steds en Ansøgning til Kongen, af Rjølshavn 28. October 1681, fra Else Sønne-datter, hvori hun først besværer sig over, at hun er bleven forstødt fra Mesinge

Præstegaard*), efterat hun har levet der over 30 (?) Aar i Ægteskab med 2 (?) Præster; hun har med mange Børn, uden at faae Noget af Kalbet**), begivet sig til Hjerteminde, og da hun ingen Næring driver, begjærer hun at være fri for borgerlig Tynge og Paalæg. Alle tre Ansøgninger bleve vistnok bevilgede.

10. Hr. Rasmus Dluffen Tjestrup blev født i

*) Hun havde ganske vist nogen Anledning til denne Bøværing, thi en saadan Forstydelse var aldeles imod al Praxis i Mesinge Kalb, hvor i en Række af langt over 100 Aar idetmindste de sidste 8 Præster enten havde været nær beslagtede med hinanden eller hinandens Eftermænd baade i Embede og Ægteskab. Denne Rækkefølge kan beqvemt anstueliggjøres saaledes:

1. Hans Sø- rensen (c. 1550-1590 eller 91).	g. m. Sidsel Laurits-	batter	g. m. 3. Niels Kræm- mer (1602- 1603).			
2. Laurits Hansen (1590 el. 91- 1602).			g. m. 4. Hans Anders- sen (1603- 1609).			
			g. m. 5. Miffel Ras- mussen	g. m. Anna Gilerd-		
			(1609- 1642).	batter	g. m. 6. Peder Bern- sen Hovi (1642- 1651).	g. m. Elje Sons-
						batter
						g. m. 7. Lau- rits Sen- sen Lau- sen (1652- 1663).
						g. m. 8. Abra- ham Wotfried Peder (1663- 1671).

***) Skjønndt hun endnu levede 1690, hedder det i Forbøgen for det
 * Aar under Mesinge: Pension til Enghen i Kalbet gifvis ingen. Svad Marsagen hertil kan have været, veed jeg ikke, med mindre det var den, at hun nok var en ret velhavende Kone.

Dalby Præstegaard 1648 (see S. 41), privat dimitteret 1666 og afgik fra Universitetet med *testimonium publicum* 7. Februar 1671 og med Charakteren illum, „som i de Dage var ingen slet Charakter“ (Bl.). Han havde først i nogen Tid reist udenlands, havde d. 3. Januar 1670 faaet kongelig Confirmation paa at være Faderens Kapellan og Succesor i Dalby, men blev d. 20. Januar 1671 beffikket til Sognepræst her og ordineret d. 5. April samme Aar. Han døde d. 25. Marts 1685, kun 37 Aar gammel.

Han beskrives som en lærd og kurios Mand, der især var vel erfaren i Lægekunst, Chymi og Botanik. Jens Birch erod omtaler ham i Dagbøgerne et Par Gange, f. Ex. 9. Febr. 1682: „jeg tilbragte Eftermiddagen hos Hr. Rasmus Oluffen Thestrup, Sognepræst i Mesinge, in hospitio ipsius prope templum Marianum. Han viste mig varios tractatus homileticos Josephi Hall, nuper sibi ex Hollandia transmissos.“

Han blev d. 14. Juni 1674 i Gisslev ægteviet til Sille Brodersdatter Riisbrich, en Datter af Sognepræsten sammesteds Hr. Broder Brodersen Riisbrich (død 17. Marts 1674) og Maren Jensdatter. De havde 1 Søn og 5 Døttre sammen, af hvilke kun kjendes en Datter Anna, som døde ugift 1704 i sin Farbroder Mag. Frands Thestrups Huus i Kjøbenhavn. — Hans Enke giftede sig kort efter hans Død med Knud Hansen Krag, som dengang boede i Mesinge, senere paa Rødkilde*).

*) Den 15. Februar 1687 havde han en Datter Johanne Cathrine til Daaben. — Denne Knud Krag var en Søn af den foran nævnte Hans Krag, og iblandt hans Sødsfende vare: Hr. Frands Krag til Magleby paa Langeland, fra hvem mange Præster nedstamme, og Maren Krag, der blev gift med Lau-

11. Hr. Hans Pedersen West blev født d. 29. Juli 1652 i Bondegården Vestergaard i Gjesteleve Sogn af Forældrene Peder Christensen og Maren Knudsdatter*). Efter Sagnet forlob han Ploven med een Sko og een Træsko og begav sig uden Forældrenes Vidende til Odense, fra hvis Gymnasium han blev Student 1678. Han studerede nogle Aar Medicin; men da Mesinge Kald var blevet ledigt ved Hr. Rasmus Thestrups Død, blev han af Rigsmarsk Johan Christoffer v. Rørby til Sællerup anbefalet til Baron Frederik v. Wittinghof til Schelenborg, som tilbød ham Kaldet. Han tog nu theologisk Attestats d. 9. April 1685, fik Kaldsbrev d. 12, kongelig Confirmation d. 18. April og blev ordineret d. 28. Mai. Han døde som Sognepræst her d. 20. Novbr. 1719.

Han blev d. 11. Marts 1686 gift med Bertha Röcher (Röchler), Datter af Capitainlieutenant Otto Röcher**). Hun overlevede ham længe som Enke og blev begravet i Mesinge d. 7. Novbr. 1735, 78 Aar gammel. De havde 5 Sønner og 2 Døttre, nemlig:

rits Jespersen paa Keirup i Kjølstrup Sogn. De Sidstnævnte havde adskillige Børn, hvoriblandt Hr. Hans Krag, Sognepræst i Gømborg, og Jens Lauritsen Krag, Byfoged i Kjerteminde og Fader til Høret Lars Krag (see III, S. 92 fg.).

*) Han maa sikkert have været Broder til Hr. Knud Pedersen Dan, der døde 1723 som Sognepræst til Steenløse og Fangel. Denne var født i samme Gaard i Gjesteleve Sogn og forekommer med sin Hustru idelig i Mesinge Kirkebog som Fadder til Hr. Hans Wests Børn, ligesom ogsaa Hr. Hans Wests Hustru 1686 staaer Fadder i Steenløse til et af Hr. Knuds Børn.

***) Hun var født i Kiel, og hendes Fader maa i sin sidste Tid have boet i Mesinge, maaskee i Præstegaarden, thi i Kirkebogen 1690 staaer: 14. Juni begravet Capitainlieutenant Röcher af Mesinge 62 Aar.

1. Christian West, Student fra Odense 1702, 16 Aar gammel.
2. Frederik Schack West, hvis Daab blev publiceret d. 11. Januar 1688 og som formodentlig døde samme Aar.
3. Frederik West, født d. 3. Novbr. 1688, Faderens Eftermand.
4. Peder West, født 1690.
5. Otto West, født d. 19. August 1691, Sognepræst til Døllefjelde og Musse paa Laaland fra 1730 til 1736, da han blev Sognepræst til Bringstrup og Sigersted i Sjælland, hvor han døde i Februar 1755. Han blev d. 27. Octbr. 1740 gift med Karen Tillerup, som døde 1751.
6. Eleonore Sophie West, født 1692, gift d. 27. Octbr. 1716 med Hr. Peder Christensen Rud, der døde 1752 som Sognepræst til Øster Ulslev og Godsted paa Laaland. De havde mange Børn, hvoriblandt Christen Rud, der blev sin Faders Eftermand og døde 1785.
7. Charlotte West, født 1695, gift 1718 med Commissionær Frederik Hansen i Kjøbenhavn.

12. Hr. Frederik Hansen West blev født i Mefinge d. 3. Novbr. 1688 af de ovennævnte Forældre, blev Student fra Odersø 1706, Baccalaureus 1707 og tog theologisk Attestats med Laud. 1710. Den 10. Decbr. 1712 fik han, efter Kaldsbrev af Generallieutenant Baron Schack Brockdorff til Schelenborg, kongelig Confirmation paa at være sin Faders Kapellan og Succesfor, blev ordineret d. 13. Septbr. 1715, Sognepræst ved Faderens Død 1719 og døde d. 26. Juli 1750.

Han ægtebe d. 12. Mai 1716 Maren Danchel, en Datter af Mag. Zacharias Danchel, Provst og Sognepræst til Øster Ulslev og Godsted, og Margrete Pedersdatter Rud (Faster til hans Søsters ovenansførte Mand). Hun var født 1681 og døde d. 6. Octbr. 1738, 57 Aar 8 Md. 5 Dage gammel, og hendes Mand, som vedblev at være Enkemand, skriver om hende i Kirkebogen: „som hun tjente Gud i sit Liv, saa var hendes Død behagelig for

Gud. Laalmodig var hun i sine Lidelser, derover er hun formedelst hendes stærke Tro til hendes Frelser bleven salig i Døden og ærekronet i Himlen. Gud unde mig hendes bedrøvede Husbonde at finde min trohulde Egttemage, mine Sønner deres dydefulde fromme Moder i Himmelen paa hiin Dag for Christi Skyld. Amen.“ — De havde følgende tre Sønner:

1. Zacharias Danchel West, født d. 17. Juli 1717, begravet d. 30. Juli samme Aar.
2. Hans Zacharias Danchel West, født d. 26. Februar 1719, Faderens Eftermand.
3. Peder Danchel West, født d. 23. April 1721, Sognepræst til Bringstrup og Sigersted efter Farbroderen 1755, enlediget 1768. Han blev d. 4. Octbr. 1754 i Dalby gift med Frederikke Cathrine Viborg, Datter af Niels Hansen Viborg til Tøstrup og Søster til Hr. Jens Errebo Viborg i Munkebo (see V, S. 372); hun døde som Enke i Rjøbenhavn 1809, 78 Aar gammel.

13. Hr. Hans Zacharias Danchel West blev født i Mesinge d. 26. Febr. 1719. Først blev han underviist hjemme, gif dernæst to Aar i Odense Skoles øverste Klasse og eet Aar paa Gymnasiet, hvorfra han blev Student 1737. Den 21. Novbr. 1740 tog han theologisk Attestats med Laud., holdt Dimisprædiken d. 26. Octbr. 1742, blev strax derefter af Baron Frederik Schack Broedborff kaldet til Succesor i Mesinge, med kongelig Confirmation af 16. Novbr. 1742, bekliffet til personel Kapellan hos Faderen d. 16. Octbr. 1744 og ordineret d. 26. Februar 1745; han blev Sognepræst 1750 og døde d. 6. Januar 1771. I Kirkebogen staaer: »Non diu, sed bene vixit. Han blev, saasnart han Nytaarsdag var kommen hjem af Kirken og selv havde forrettet sit Embede med stor Munterhed, hastig saa hæftig attaqueret, at han strax mistede sit Maal og

blev rørt i sin høire Side, i hvilken Tilstand han laae indtil han døde d. 6. Januar.“

Om Aftenen d. 31. October 1763 opkom der Ildløs i Præstegaarden, foranlediget af Røgterens Tobakspibe og Fyrtøi; alle Bygningerne afbrændte undtagen et Stykke af Stuehuset, som var opført 1759 og teglhængt. Han fik i den Anledning, ved Kongebrev af 20. Januar 1764, 1 Rd. af hver Kirke i Stiftet; men det var dog „med store og utroelige Beføstninger, helst paa denne skooløse Egn“, at Præstegaarden igjen blev opbygget 1764.

En Fæstebonde paa Brolykke Gods maatte 1753 for Retten gjøre Hr. West Afbigt for sine skammelige Ord om ham („Lyn og Skjelm“), fordi Præsten i Skriftestolen havde foreholbt ham hans Drukkenskab og Uforligelighed med Konen.

Han giftede sig som Kapellan d. 15. Septbr. 1745 med Maren Hetting, født 1722, død som Enke i Mesinge 55½ Aar gammel d. 20. Januar 1778, Datter af Rjøbmand Jacob Christensen Hetting i Odense og Abel Arentsdatter Sibbern*). De havde 11 Børn sammen, nemlig:

1. Frederik Jacob West, født d. 16. Juni 1746, død d. 19. Januar 1747.
2. Maren Danchel West, født d. 18. Octbr. 1747, død d. 15. Januar 1778. Hun blev d. 17. April 1776 gift med Anders Løve, som dengang var Postfuldmægtig i

*) Rjøbmand Jacob Hetting var født i Odense 1685 og døde i Mesinge d. 23. Marts 1768. I 54 Aar var han gift med Abel Sibbern, som døde d. 11. Februar 1768. Foruden den ovennævnte Datter havde de adskillige Børn, af hvilke dog ingen overlevede dem uden hun og Johannes Hetting, Borgemeester i Nyborg.

- Odense, senere blev Postfører og tilsidst Postmester i Rendsborg.
3. Abel West, født d. 4. Januar 1749, gift d. 29. Septbr. 1775 med Mr. Niels Raahauge fra Højet Gaard paa Falster.
 4. Sophie Allegaard West, født d. 30. April 1750.
 5. Frederikke West, født d. 27. Mai 1751, gift d. 2. Februar 1776 med Hans Crone, dengang residerende Kapellan i Faaborg, senere Provst og Sognepræst i Flødstrup og Ullerlev (entlediget 1816, død 1825). Hun døde allerede d. 31. Januar 1778 i Mesinge, af den der „græsferende Hals og Scharlagens Feber.“
 6. Jacobine West, født d. 30. Mai 1752, død d. 9. August samme Aar af „et continuerende Slag“.
 7. Jacobine West, født d. 3. Octbr. 1753, død d. 12. April 1754.
 8. Frederik West, født d. 14. Octbr. 1754, død d. 14. Decbr. samme Aar.
 9. Johanne West, født d. 10. Juli 1756, gift: 1) (d. 17. Octbr. 1783) med Peder Terpager, Sognepræst til Sandager og Hølevad (død d. 26. Marts 1793); 2) (d. 30. August 1793) med Terpagers Eftermand Niels Holm, der senere tillige blev Amtsprovst i Åfens og Hindsgavls Amter og døde d. 7. Marts 1829. Hun fik et Par Digte (jvfr. Erølev I, S. 984) og døde som Enke i Odense d. 16. Septbr. 1834. — En Søn af sidste Egteskab er Adolph Christian Holm, født 1799, entlediget 1865 som Sognepræst til Møborg og Nees i Ribe Stift.
 10. Hans West, født d. 9. Februar 1758, Student fra Odense 1776, lagde sig ved Universitetet især efter de levende Sprog, søgte 1787 om at blive Professor ved Odense Gymnasium i de skjønne Videnskaber, Engelsk og Fransk, blev 1788 Rector i Christianssted paa St. Croix, entlediget 1800 og constitueret til Notarius publicus sammesteds, senere Consul i Nederlandene, død i Casfel 1811 som Etatsraad og Ridder af Dannebrog. Han var formuende og eiede en Malerisamling, som blev solgt til Kongen. Han ægtede d. 15. Juli 1785 Johanne Sophie Bøch, Datter af Justitsraad og Raadmand Hans Christian Bøch i Kjøbenhavn. De havde 5 Børn, hvoriblandt Julius Frederik Christian West, (født 1793, død 1827), Krigsraad og en Tid Eier af Sletterød-

gaard i Fyen; han havde igjen en Datter og to Sønner, af hvilke den ældste, Hans Frederik West (født 1821) døde 1866 som Skovrider paa Glorup, den yngste, Jens Christian West, (født 1824), er Forpagter af Rygaard i Fyen.

11. Charlotte Amalie West født d. 17. April 1760, død d. 18. Novbr. 1829, gift med Peder Holmer (født 1752, død 1833), Hospitalsforstander i Odense. De havde to Døttre: 1) Christiane Louise Wilhelmine Holmer (født 1788, død 1853), som blev gift med Christoffer Otto Andreas Andresen, der døde 1856 som Consistorialraad og Sognepræst i Kjelbby paa Møen; 2) Henriette Marie Holmer (født 1791), som blev gift med Etatsraad, Rector Søren Niclas Johan Bloch i Roestilbe.

Familien West har saaledes forsynet Mesinge med 3 Præster: Fader, Søn og Sønnesøn i Tidsrummet fra 1685 til 1771. Efter Sagnet var en fjerde West, en Søn af Hr. Hans Zacharias, designeret af Herfskabet paa Schelenborg til at være Faderens Eftermand; men da han paa en Andejagt havde det Uheld at saare Baronens Søn ved et Skud i Armen, faldt han i Unaade og blev udeluffet fra Befordringen. Derjom Fortællingen er paalidelig, maatte denne West være Etatsraad Hans West, der rigtignok ved Faderens Død neppe var 13 Aar gammel.

14. Andreas Cappelen blev født i Norge 1731 eller 1732, Student fra Christiania 1753, theologisk Candidat med N. cont. 1757. Han blev personel Kapellan til Bamble og Langefund i Aggershuus Stift og reiste siden ned til Kjøbenhavn for at søge Befordring; ved Bekjendtskab med Holmens Provst Hr. Tørgen Hee blev han anbefalet til Kammerherre, Baron Schack Brockdorff, som 1771 kaldte ham til Sognepræst her (cfr. d. 25. Februar). Han døde d. 17. Mai 1786 i sit 55te Aar.

Han var gift med Karen Sørensdatter fra Norge,

som døde d. 5. Februar 1778, 42 Aar gammel, af en langvarig tærende Sygdom. De havde følgende Børn, alle fødte i Mesinge:

1. Johan Cappelen, født d. 12. Mai 1771, død 1ste Juledag 1777 af langvarig tærende Sygdom. Faderen skriver herom: „Herren være lovet, som forløste ham af sin Jammer og tog ham til sig.“
2. Søren Cappelen, født d. 24. Novbr. 1772, død d. 21. Januar 1778.
3. Sophie Cappelen, født d. 13. Novbr. 1773.
4. Christen Schmidt Cappelen, født d. 17. April 1775.

15. Peder Høyer blev født d. 14. Novbr. 1758 paa Aggersø. Hans Forældre vare Hans Høyer, dengang Sognepræst til Aggersø og Dmø, og Else Christiane Bircherod; de stammede begge fra Fyen, thi Faderen var en Bondesøn fra Sønder Høirup, og Moderen var eneste Datter af Hr. Hans Bang Bircherod i Særslø (Søn af Provst Christian Broderus Bircherod sammesteds og Sønnesøn af Prof. Dr. Jacob Bircherod i Odense) og Hustru Anna Cathrine Luja (Datter af Prof. Laurits Luja i Odense). Sin Moder mistede han allerede 1762, og Aaret efter giftede hans Fader sig med Margrete Marie Brandt fra Odense (af dette Ægtefælskab var Knud Christian Høyer, død 1841 som Sognepræst til Nørø og Lved i Aalborg Stift). — Efterat Peder Høyer var bleven underviist hjemme af sin Fader, kom han 1773 i Odense Skole, 1778 paa Gymnasiet, hvorfra han blev Student med Laud. 1779. Aaret efter tog han anden Examen, ligeledes med Laud., og 1782 theologisk Embedsexamen med H. ill., til hvilken Charakter han efter den daværende Indretning havde indstillet sig. Han fortsatte sine Studeringer i Kjøbenhavn indtil Efteraaret 1783, da han for Dimisprædiken fik Laud. og da hans Fader, som

nu var Sognepræst paa Fæmø og anden Gang var bleven Enkemand, i sin Alderdom trængte til en Kapellan. Dertil blev Peder Søyer kaldet d. 3. Decbr. 1773 og ordineret i Begyndelsen af næste Aar. Da hans Fader døde i Marts 1785, blev han personel Kapellan hos Hr. Niels Tingberg til Flødstrup og Ullerslev med Confirmation af 26. August 1785, og da Tingberg døde d. 30. April næste Aar og Mesinge Kald strax efter blev ledigt, blev han kaldet hertil af Baronesse Stieglitz-Brockdorff og confirmeret af Kongen d. 14. Juli 1786.

I en Beretning om ham fra Kaldet selv hedder det: „den 10. Novbr. samme Aar indgik han Ægteskab med Charlotte Amalie Fog, en Datter af Provst Jørgen Fog, daværende Sognepræst for Dalby og Stubberup Menigheder. Paa dette Sted, hvor han havde saamegen Aarsag til at erkjende Forsnyets gode og kjærlige Førelser, maatte han dog snart prøve den Bedrøvelse at miste sin elskværdige kjære Hustru, som døde d. 2. Decbr. 1790 og efterlod ham en Datter Wilhelmine Charlotte Amalie, født d. 17. April 1788. Derefter indgik han i Aaret 1795 atter Ægteskab med en Søster af hans forrige Hustru, Sjomfru Georgine Fog, med hvem han havde Bryllup d. 20. Novbr. 1795. Ved sit iegode Sindelag og vennehulde Forhold oprettede hun ham Tabet af hendes Søster og hans Datter af sin Moder, og lykkelig bortilede 13½ Aar i denne Forbindelse, som opløstes uheldigviis d. 26. Mai 1809, da han, ellers ofte styrket i sin Sigtsvagthed ved Badning, ved et Krampeslag under Badning i Dalbybugten endte sit hæderlig førte Liv.“

Biskop Bloch, som 6 Gange var paa Visitats i Mesinge, erklærer sig i Kirkebogen bestandig meget vel fornøiet

med Menigheden og dens Ungdom; ved den femte Bisfats 1799 er han endogfaa „ufigeligen vel fornøiet.“ Bisfop Hansen var der 1807 og fandt en utilladelig Forfømmelse hos Forældrene med deres Børns Hensendelse til Skolen at være „indreven“; „hos den christelige Ungdom forefandt jeg derimod en Kundskab og en Villighed til at lægge den for Dagen, der tilbrog sig Opmærksomhed, mit fulde Bifald og det oprigtige Ønske om al muelig og fremdeles Gæld fra Overhyrden Jesu, til denne Menigheds Lærers Betsignelse og Glæde“.

Med sin sidste Hustru havde Høyer ingen Børn, med den første Datteren Vilhelmine Charlotte Amalie Høyer, født d. 17. April 1788, gift med Eftermanden. Enken døde i Mesinge d. 4. October 1856, i sit 82de Aar.

16. Consistorialraad Jacob Christian Schmidt*) blev født d. 22. August 1764 i Esbønderup i Sjælland, men kom næppe 6 Aar gammel til Jylland, hvor hans Fader, Smed og Hestehandler Mads Jensen, og hans Stifmoder Bodil Jacobsdatter boede i Lindved, Sindbjerg Sogn. I Aaret 1776 kom han til Hospitalsforstander Bertel Lauritsen i Veile, der lod ham oplære i Skrivning, Regning og Religion. Efterat han ved Paaske 1779 var bleven confirmeret, kom han samme Aar til Raadmand og By-skriver Daniel Grundal i Horsens for først at bruges ved hans Viinhandel og siden øves i Skriversforretninger. Men den sidste Deel af dette Løfte blev saaledes misligholdt, at han besluttede at opgive Pladsen og tage fat paa at studere, hvormed han begyndte i sit 18de Aar, d. 12. Mai

*) Jvfr. Selmer, Nekrologiske Samlinger 1ste Aarg. S. 351 fgg. og 482.

1782. Aldeles blottet for Formue og Paarsørende fandt han velvillig Hjælp hos endeel Borgere i Horsens, saa at han først ved deres Gaver, senere ved Informationer, kunde faae sit hæderlige Udkomme; fra Horsens blev han Student med H. ill. 1789. I Kjøbenhavn ernærede han sig ved Limeinformationer, fast Condition og ved at aabne og bestyre et Institut „for honnerte Familiers Børn af begge Køn“, hvorfor han først tog „Præliminærexamen“ 1795 og theologisk Embedsexamen 1796 (H. ill.); ved denne sidste „fikke kun een græst Glose ham ved ellers velfortjent Laudabilis“. Samme Aar tog han de praktiske Prøver med Laud.* og L. egr., og d. 31. Marts 1797 blev han beskikket til Sognepræst paa Baagø blandt Færøerne, „hvis Indbyggerses sjældne Hengivenhed og Kjærlighed til ham gjorde hans Ophold iblandt dem til det lykkeligste Tidspunkt i hans Liv.“ Men denne Forbindelse maatte opløses, da hans Hustru ikke kunde taale det haarde Klima, og han forflyttedes derfor d. 14. Novbr. 1800 til Norup i Fyen; der var han indtil 1809, da han d. 21. Juli — „efterat have prædiket for Baronesse Amalie Stieglitz-Broddorff og efter sine Tilhøreres Bøn“ — blev kaldet til Sognepræst i Mesinge, hvor han døde d. 26. Juli 1848, næsten 84 Aar gammel. Ved sit 50aarige Jubilæum, d. 31. Marts 1847, blev han udnævnt til Consistorialraad.

I de Meddelelser, hvoraf Afstilligt i det Foregaaende er taget, hedder det om ham: „Han var af Forsynet begavet med sjælden legemlig Styrke og Sundhed, med en lys Aands Munterhed og lykkelige Frimodighed, der gjorde ham stærk til at bære store Sorger og bevirke, at han var afholdt i det selskabelige Liv, yndet af sine Menigheder og elsket af Børn og Slægtninge; han vedligeholdt sin Aands

Kraft og Munterhed næsten lige til sin sidste Time, efterladende sig et hæderligt Minde i Menigheden, som erklærede ham trofast til at besøge de Enge, villig til at hjælpe med Raad og Daad, en begavet Prædikant i sin Krafts Dage, og at have været en Mand med et iegodt Hjerter. — Og en paalidelig mundtlig Beretning gaaer ud paa, at der ikke havde været hans Mage som Præst, dersom hans Naturfind og Gaver havde været forenede med virkelig Ero og rigtig Alvor. — Men han tilhørte aldeles sin Tids fritænkterste Retning, og Alvoren var ikke altid tilstede som den burde.

Han var to Gange gift: 1) (d. 1. Juni 1792) med Ingeborg Berche, Enke efter Friseur og Kammer-tjener Olsen og født i Kornerup Mølle ved Roeskilde 1757, død i Norup d. 10. Decbr. 1808; 2) (d. 10. Decbr. 1809) med Wilhelmine Charlotte Amalie Søyer, Formandens Datter, død d. 27. Januar 1843. Med den første Kone havde han 3 levende, med den sidste 13 Børn, nemlig:

1. Sophie Louise Ulrikke Schmidth, født 1795, død 1861, gift med David Borgen Esmann, der døde som Justitsraad og Amtsforvalter i Varde.
2. Christiane Louise Schmidth, født 1797, død 1868, gift med Nicolai Krøyer, der døde som Justitsraad og Consumtionskriver i Kjøbenhavn.
3. Ulrik Rjerulf Schmidth, født d. 12. Octbr. 1798, Student fra Odense 1818, theologisk Candidat med H. ill. 1827, personel Kapellan hos Faderen d. 21. Marts 1828, Præst og Skolelærer paa Bøge d. 10. Novbr. 1830, Sognepræst i Skanderup i Ribe Stift d. 6. August 1834, død 1870. Gift d. 15. April 1831 i Mesinge med Julie Marie Benzen, født d. 9. November 1806, Datter af Kjøbmand Hans Benzen i Kjøbenhavn og Charlotte Louise Bruun; hun lever som Enke.
4. Petrea Charlotte Amalie Schmidth, født d. 12. Septbr. 1810, gift d. 12. Juli 1832 med Henrik

- Rudolph Buchhave (see S. 52). Hun lever som Enke i Sahl Sogn.
5. Carl Christian Schmidth, født d. 20. August 1811, Forligelsescommisær m. m. i Varde, gift med Benedicte Stilling, Enke efter Kjøbmand Bruun i Hølstebro.
 6. Ingeborg Georgine Charlotte Schmidth, født d. 10. Octbr. 1812, gift d. 12. Juli 1832 (samme Dag som Nr. 4) med Jens Barfred Wildt, Godsforvalter paa Schelenborg (født 1800, død 1844). Hun lever som Enke i Odense.
 7. Julius Schmidth, født d. 13. Juli 1814, død 17 Aar gammel som Discipel paa Nyborg Apothek.
 8. Georg Fog Schmidth, født d. 25. August 1815, død 1867, blev ved Egtteskab med Enkefru Benedicta Henriette Strøbel født Schubart (død d. 12. April 1865) Eier af Anderupgaard i Lumby Sogn.
 9. Mathea Sophie Bolette Schmidth, født d. 26. Decbr. 1816, gift d. 26. Marts 1843 med Rasmus Hansen Lohmann, Skolelærer og Kirkesanger i Landet paa Laasinge. Hun lever som Enke i Svendborg.
 10. Rudolphine Christiane Schmidth, født d. 22. Octbr. 1818, død d. 9. Novbr. samme Aar.
 11. Christiane Rudolphine Frederikke Schmidth, født d. 1. Decbr. 1819, gift med Lauritz Jacob Aagaard, Søn af Consistorialraad Rasmus Aagaard til Farum og Bærløse, født i Kullerup d. 27. August 1806, theologisk Candidat med N. cont. 1834 og 1836, pers. Kapellan i Allesø og Næsbyhoved-Broby fra 1837 til 1844, i Bloustrød og Lillersød fra 1845 til 1847, Sognepræst til Bellinge i Ribe Stift 1852.
 12. Cecilia Schmidth, født d. 20. Januar 1821, lever ugift hos sin Søster i Sahl.
 13. Jacob Wilhelm Schmidth, født d. 1. Februar 1822, Gjæstgiver i Alsens, gift med Hansine Eriksen, der lever som Enke i Odense.
 14. Frederik Schmidth, født d. 1. April 1823, død 17 Aar gammel som Landoæfenselev i Jylland.
 15. Marius Schmidth, født d. 31. Octbr. 1824, Lærer ved Borger-skolen i Odense. Gift med Louise Petersen, Datter af Hørkræmmer Georg Petersen i Kjøbenhavn og Henriette Benzen (Søster til Ulrik Schmidths Kone).
 16. Louis Schmidth, født d. 16. Januar 1825, død d. 21. Mai 1826.

Han havde 3 personelle Kapellaner, nemlig:

1. Ulrik Rjerulf Schmidth, fra 1828 til 1830 (see foran).

2. Carl Peter Johan Münster, født d. 24. Juni 1815 i Olsted i Jylland. Hans Fader var Niels Claus Münster, født 1781, død som Sognepræst til Baarse og Belbringe i Sjælland 1854; hans Moder Elisabeth Marie Bruun. Han blev Student fra Nyborg 1834, tog anden Examen 1835, theologisk Attestats 1841 (*) og 1844 de praktiske Prøver, Alt med bedste Charakter; d. 26. Februar 1845 blev han personel Kapellan her, d. 16. April 1847 Kapellan pro loco for Hyllested, Venslev og Hølstainborg i Sjælland, d. 2. Mai 1852 Sognepræst til Hundborg og Zannerup i Aalborg Stift, hvor han døde ugift d. 28. Octbr. 1855.

3. Edvard Wilhelm August Rambusch*), født i Korsør d. 4. Octbr. 1821. Hans Fader var Statsraad, Amtsforv. Hartwig Heinrich Rambusch, hans Moder Ulhed Marie Smith. Han blev Student fra Slagelse 1840 med H. ill., tog anden Examen 1841 med Laud., theologisk Attestats 1846 med H. ill., de praktiske Prøver 1847 med Laud. og Admodum laud., blev Kapellan her d. 16. August 1847, Hjælpepræst i Horne 1849, personel Kapellan paa eget An- og Tilhvar sammesteds 1850, i Nørre Lyndelse og Høiby 1852, Sognepræst til Sønder Omme og Houen i Ribe Stift 1858, til Øster og Vester Askels paa Mors 1871. Han ægtebe 1856 Anna Dufine Posthuma Duffen, født i Særtjøbing d. 19. Septbr. 1834, Datter af afd. Commissionær Anders Jørgen Duffen og Johanne Georgine Clausen.

*) Jofr. Erskens Suppl. II, S. 738 fg.

17. Rasmus Christian Lehn er født d. 13. Octbr. 1807 i Nyborg, hvor hans Fader Rasmus Lehn (død som Birkedommer ved Hølfenhavns Birk) dengang var Procurator; hans Moder var Wilhelmine Constance Bogelsang. Han blev Student fra Nyborg 1824 med Laud., tog anden Examen 1825 med H. ill., Attestats d. 14. Juli 1829 med N. cont., de praktiske Prøver 1837 med Laud. og H. ill. Fra 1829 eiede han Gaarden Stobshoved i Gudme Sogn, hvor han levede som Landmand indtil 1838, i hvilket Aar han d. 13 Februar blev personel Kapellan i Gieslev og Ellested; d. 24 Februar 1844 blev han Sognepræst til Seiling og Sinding i Aarhus Stift, og d. 23 Septbr. 1848 Sognepræst i Mesinge.

Han ægtede 1830 Elisabeth Utke, født d. 1 Novbr. 1800, Datter af Krigsraad Johan Frederik Utke til Brolykke og Sophie Hedevig Heilmann (see III, S. 30). Deres Børn ere:

1. Cathrine Wilhelmine Lehn, født d. 1 Septbr. 1830, ugift.
2. Elise Sophie Frederikke Lehn, født d. 14 Januar 1833, gift d. 16 August 1860 med Cand. theol., senere Kapellan, Gjerløv Christian Krog Schjølser.
3. Rasmus Lehn, født d. 28 August 1834, død d. 25 April 1855.
4. Augusta Thalia Petrea Lehn, født d. 7 Juni 1836, gift d. 22 Septbr. 1860 med Begjællerer Lauritz Eiler Theodor Schjølser (den Ovennævntes Broder).
5. Sophie Hedevig Lehn, født d. 1 April 1839, død i samme Maaned.
6. Sophie Hedevig Lehn, født d. 30 Januar 1841, ugift.

Viby.

1. Hr. Knud 1531.

2. Hr. Jesper Brun fik 1554 Brev ad gratiam paa Kongetienden af Viby Sogn.

3. Hr. Jacob Nielsen, født omtrent 1519, var Præst her 1568 (da han gav Beretning om Kaldet i den ældste Fordebog) og havde formodentlig dengang allerede været her længe. Ved Visitationen d. 17 Marts 1589 beskrives han som en Mand paa 70 Aar, der havde mistet sit ene Øie, havde en god Røst og skilte sig nogenlunde fra sin Prædiken; hans Præstegaard var dengang daarlig. Han prædikede over 2 Tim. III, 16 og udviklede: 1. Beviset for at den hellige Skrifts Lærdom er af Gud; 2. Skriftens Nytte. Sin Prædiken holdt han i den gamle Prædikestol, som endnu stod, skjøndt der var indrettet en smuk ny oven i Kirken ved den søndre Side. Hans Hustru var gammel, og han havde 4 Børn, 2 Sønner og 2 Døttre. Af Sønnerne var den ene, Anders, Sædedegn i Rønninge; den anden, Jacob, blev Student i Aaasten 1589, senere Faderens Kapellan og Eftermand. Den 15 Marts 1591 kom Hr. Jacob Nielsen i et stort Sneefog til Biskop Jacob Madsen i Odense og havde denne sin Søn samt Fru Beates Fuldmægtig, Jacob Bifferts Bonde*) og 4 andre Sognemænd med sig, hvilke sagde, at dersom Jacob Jacobsen maatte blive ordineret og fandtes god dertil, da skulde de ikke forskyde ham efter hans Faders Død, men kalde ham til deres Sognepræst. Formodentlig blev han kort efter ordineret til Kapellan.

*) Fru Beate Brahe var Enke efter Rigstraad Hr. Jørgen Lykke til Hverringe m. m., Jacob Biffert til Brolykke døde 1592.

Hr. Jacob Nielsens Døbsaar er ubekjendt, vistnok snart efter 1591.

4. Hr. Jacob Jacobsen, først Kapellan, senere Sognepræst. Ligesaa lidt som vi med Bestemthed kjende Aaret, da han blev Præst, ligesaa lidt vides med Sikkerhed hans Døbsaar; formodentlig var det omtrent 1615 (han forekommer i Hylbingsfuldmagterne af 1608 og 1610). I Aaret 1597 gjorde han sin Søns Barjel i Mesinge ved Visitationen, 1596 og 1599 hedder det ved Visitationerne: omnia salva.

Han var gift med Anna Pedersdatter og havde med hende idetmindste følgende Børn:

1. Niels Jacobsen Hindsholm, født 1597, Student 1618, Rector i Afsens 1619, Sognepræst i Vigerslev og Beslinge 1622 og siden Provst i Skovby Herred, død d. 29 Septbr. 1653.
2. Laurits Jacobsen Hindsholm, født 1600, Student 1621, Sognepræst i Rudkjøbing og Provst i Langelands Nørreherred 1630, Hofprædikant og kongelig Confessionarius 1647, Biskop i Fyens Stift 1651, Dr. theol. 1653, død d. 30 August 1663.
3. Jacob Jacobsen Hindsholm, født 1602, død som Sognepræst i Huusby d. 10 Januar 1660 (see Rectorer i Kjerterminde III, S. 69).
4. Hans Jacobsen Hindsholm, født 1608, Student 1632, Sognepræst i Klinte og Grindløse 1636, Provst i Stamherred 1661, død d. 7 Septbr. 1678.
5. Margrete Jacobsdatter (see III, S. 90).

5. Provst Jon Lauritsen, maaskee Student 1611 fra Helsingør, forekommer første Gang som Sognepræst her i Begyndelsen af 1616, da han og Laurits Skinkel i Kjerterminde hver gav to Mænd Fuldmagt til at handle dem imellem om et Stykke øde Jord og om hvis Arvepart Hr. Jon havde i Laurits Skinkels Gaard i Kjerterminde. Han blev Provst i Herredet 1633 efter Hr. Laurits Stampe i

Rjølsttrup; Biskop Hans Mikkelson fortæller derom, at da han 1628 Natten imellem d. 22 og 23 August laae i Jordløse Præstegaard, drømte han, at han havde faaet Brev fra Fru Kirsten Hardenberg (see S. 36) om at bestikke en ny Provst i Bjerge Herred, og at Hr. Jon da var bleven valgt, hvilket Biskoppen opskrev, da han betragtede det som et Varsel. Den 31 Marts 1634 brændte Viby Præstegaard i en voldsom Storm; Biskoppen skrev til Hr. Jon allerede d. 3 April og sendte ham en Gave, og d. 23 Mai blev det ved et Kongebrev befalet, at han skulde have Hjælp af de formueste Kirker i Stiftet, og at Geistligheden ligeledes skulde tilholdes at hjælpe ham. Denne Hjælp blev saa stor, at den nye Præstegaard ikke alene blev meget godt bygget efter den Tids Fordringer, men at Hr. Jon ogsaa blev rigere end alle sine Naboer, saa han gif under Navnet: den rige Hr. Jon, og man paa Egnen sagde, at naar en Gaard brændte paa den Maade, gjorde den sin Huusbond lykkelig; men Hr. Jon skal tillige ved sin Rigdom være bleven noget overmodig og hoffærdig. At Hr. Jon var en meget velhavende Mand, er utvivlsomt; men det synes dog, som om hans Velstand allerede var begyndt før Branden: allerede 1630 fik han sig en Gaard i Kjerteminde tilskjødet. Han eiede ogsaa en Gaard i Odense, fik 1650 endnu en Gaard i Kjerteminde, som blev udlagt til ham for Gjæld, og havde i det Hele mange Netsfager med sine Skylbnere; 1663 svarede hans Enke og hendes Svigersøn Hr. Becker i Mesinge Skat af 39 Ldr. Hartkorn.

Den 27 Novbr. 1623 udstedtes et Magekistebrev imellem Hr. Jon og Fru Mette Hardenberg, sal. Predbjørn Gyldenstjernes til Brolykke. Magekistet selv var egentlig sluttet imellem Hr. Jacob Nielsen og de Godtfolk,

som dengang eiede Brolykke, hvorved Præsten fik nogle Naturalpræstationer; men da Retten til disse ikke kan bevises, har Fruen frivillig givet Jord istedetfor dem. — Wiby var et af de Præstefald, som ved Kongebrev af 18 Juni 1632 fik Forbedring i dets Indtægter.

Ved Visitationen i Wiby 1634 fandt Biskop Dr. Hans Mikkelson Børnene der bedst underviste af alle (formodentlig i Herredet). — Den 13 Juli 1638 forlangte Borger Hans Clausen i Faaborg Stævning hos Biskoppen imod Hr. Jon, og Dagen efter forbrede han endog ved to andre Borgere, at Prædikestolen skulde forbydes ham. — Den 15 Januar 1652 offererede Hr. Jon, paa det ganske Bjergerherreds Vegne, den nye Biskop Dr. Laurits Jacobsen et honorarium, nemlig en forgyldt Pokal af 31 Lods Vægt.

Hr. Jon Lauritsen blev begravet d. 12 Januar 1660, og Biskoppen holdt selv Vigprædiken over ham i Wiby Kirke (hvorfor han fik i Honorar 24 Rdlr.).

Han var gift med Margrete Christensdatter, som overlevede ham og var en Datter af Christen Lauritsen, Tolder og Byfoged i Rudkjøbing, Ridefoged paa Tranekjær Slot og Herredsfoged i Nørreherred paa Langeland. I blandt deres Børn vare:

1. Knud Jonsen, Consumtionsforvalter i Svendborg, død senest 1685. Han skænkede en Gaard i Kjerterminde til Frue Kirke i Svendborg og Skolen sammesteds.
2. Jonas Jonsen, var død 1686.
3. Else Jonsdatter, gift med 3 Præster i Mesinge.
4. Christen Jonsen, forekommer 1685 i Kjerterminde Pante-protokol som „sikkhaftig“ paa Brolykkegaard paa Langeland. Han er formodentlig den Christianus Jonæ Hinds-holm, der 1660 blev Student fra Odense.

6. Hr. Johan Pedersen Gaas blev født i Odense 1630 af Forældrene Overformynder og Raadmand Peder

Knudsen Gaas*) og Hustru Doritte Christensdatter, Datter af Christen Poulsen eller Skriver, Foged paa Hverringe (see S. 5). Han blev Student fra Odense 1649 og d. 22 Februar 1660 ordineret til Sognepræst her, men døde allerede d. 20 Marts 1674.

Han var gift med Maren Thomasdatter Bisgaard, og deres Søn er vistnok den Peder Johansen Gaas, som d. 18 Juni 1689 blev begravet i Kjørteminde i sit 19de Aar.

7. Hr. Mads Jensen Rosenberg er født i Nyborg 1648 af Forældrene Jens Madsen Rosenberg, dengang Skriver paa Nyborg Slot, død 1682, og Hustru Pernille Ottensdatter Langemach**), død 1681. Faderen blev

*) Det egentlige Navn var Gosvin, som senere blev forandret til Gøes eller Gaas. — Peder Knudsen Gaas var først gift med Ellen Poulsdatter, Datter af Mag. Poul Andersen Medelby (jvfr. dette Tidsskrift V, S. 319 fg.; Bloch a. Skr. I, S. 757); med hende havde han to Børn, nemlig Hr. Knud Pedersen Gaas til Østrup og Hjadstrup og Else Pedersdatter Gaas, som blev gift med Iver Andersen paa Hinde-mae og var Moder til Hr. Peder Rasmussen Nyborgs anden Kone i Marslev. Med Doritte Christensdatter havde han, foruden Hr. Johan Pedersen Gaas, følgende Børn: Christen, Poul, Peder, Hans (1688 Consumtionsbetjent i Kjørteminde), Margrete (gift med Borgemeester Hans Hansen i Svenborg), Ellen (død 1687, 65 Aar gl., gift med Thomas Hansen og Diderik Sæyman) og Karen. — Skiftet efter Peder Knudsen Gaas blev sluttet d. 17 Decbr. 1645; det var et af de store Boer, hvoraf der indtil over Midten af det 17de Aarhundrede ikke fandtes faa i Odense: det beløb sig til 18—19000 Sletdaler. Skiftet efter Doritte Christensdatter sluttedes 1652; i Mellem-tiden var Christen Pedersen Gaas død.

**) Foruden den ovennævnte Søn har jeg truffet følgende Børn af disse Forældre: 1. Kirstine Rosenberg, født 1647, gift med Lønne Madsen, der først var Skriver i Nyborg Amt, senere Raadmand og tilsidst Borgemeester i Odense; iblandt deres Børn

Raadmand i Nyborg, Eier af Risinge og tilsidst Borgemeester i Odense efter Biskop Jens Bircherods Morfader Tho-

vare: Hr. Jens Tønnesen Rosenberg, død 1696 som Sognepræst til Søby og Lurup; Mads Tønnesen Rosenberg, døbt 1671, Borgemeester i Svendborg, død 1756; Ane Lisbeth Kirstine Rosenberg, født 1678, gift med sit Sødfensdebarns forrige Mand, Rådmand Wolf Christian Schmechel i Nyborg (see strax herefter); 2. Helvig Rosenberg, født 1650, gift med Thomas Røbke, Raadmand i Nyborg, senere boende paa Risinge (see V, S. 344). De havde mange Børn, hvoriblandt: a. Kirstine Sophie Røbke, født 1667, død 1698, Wolf Christian Schmechels første Kone; b. Pernille Røbke, født 1669, død 1731, gift med 1. Kai Madsen Bram paa Risinge (død 1697), 2. Poul Wagger; c. Lisbeth Røbke, født 1673, gift med Hans Caspar Peitersen paa Risinge og senere Klarstov; d. Dortehea Røbke, født 1678, gift d. 16 April 1701 med Frands Johansen Grønnevald, som ogsaa en Tid boede paa Risinge; e. Jens Røbke, født 1681, død 1722 i et Skovhuus i Revninge Sogn (hans Enke Lucia Elisabeth døde i Revninge Hospital 1745, 68 Aar gl.); f. Sidsel Røbke, født 1683, gift med Oluf Cornelisen paa Hjorteberg (see S. 11); g. Hans Røbke, død 1732 i Biby Sogn (hans Enke Ida Ollegaard Buchwald døde sammesteds 1737). 3. Otto Jensen Langemach, født 1652, Raadmand i Kjerterminde, gift med Marie Cathrine, Datter af Raadmand Niels Jensen Riber i Nyborg og Karen Wandal; de havde mange Børn, hvoriblandt Borgemeester Hans Ottesen Langemach i Rallundborg og Pernille, gift med Jørgen Mathisen Thestrup (see III, S. 81 fg.; VI, S. 44); 4. Marie Rosenberg, døbt d. 8 Febr. 1654, gift med Jørgen Barchhausen, Herredsfoged i Lunde og Stam Herreder; de havde to Sønner, Johan og Jens Madsen Barchhausen, og en Datter Alhed Cathrine, som blev gift med Søren Borring paa Veltringgaard, ligeledes Herredsfoged i Lunde og Stam Herreder; 5. Pernille Rosenberg, død 1691, gift med Hr. Niels Bang til Guldbjerg og Sandager (død 1684, Søn af Biskop Dr. Niels Bang) og med hans Eftermand Mag. Jacob Hjort (død 1711 som Sognepræst til Dalum og Sanderum); 6. Barbara Rosenberg, død omtrent 1690, gift med Søren Knudsen Ballov i Odense (see V, S. 346); deres Børn vare: Pernille, Helvig og Jens Madsen Sø-

mas Brodersen (død d. 15 Novbr. 1665), og i sine Dagbøger omtaler Bircherod baade ham og hans Familie med den største Roese. Det hedder saaledes (29 Juli 1666), at intet Guus er „mere honet og stidelig i alle Maader, saasom Forældrene vaare gudfrygtig ærbarheds faure Exempler for de gamle, og Børnene vaare tugtig Høvidffheds Exempler for de unge.“ Ogsaa Mads Jensen Rosenberg stod høit i Bircherods Dine: 1671 hørte han en Prædiken af ham og kalder ham *virum-juvenem docta probitate clarum*; da han prædikede ved sin Ordination, erklærer Bircherod ham for en meget behagelig og opbyggelig Prædikant og forfattede til Ære for ham et latinsk Vers, som begynder saaledes: *Clare Rosenbergi, pars non postrema bonorum, Clare Rosenbergi, pars adamanda mei!*

Han blev Student fra Odense 1668 og d. 30 Marts 1674 beskiftet til Sognepræst i Viby. I blandt fynske og smaalandiske Indlæg findes en Ansøgning fra ham til Kongen, af Odense 27 (? 20) Marts 1674, hvori han fortæller, at han for nogle Aar siden lod sig høre af Kongen og fik Løfte paa Kald; men hidtil er altid Rogen kommen ham forud, hvorfor han nu beder om Viby Kald, da Hr. Johan Gaas er død samme Dag*).

rensens; 7. Anna Rosenberg, gift med Mag. Peder Carstensen, der døde som Sognepræst til St. Hans Kirke i Odense 1688, og med hans Eftermand Mag. Mads Hviid (død 1706).

*) Indlagt i denne Ansøgning findes et Brev uden Datum til Rigskantzleren fra Peder Pedersen Lerche, om at han vil forfremme hans søn. Broders Søn Cornelius Lerche til Viby Præstefald. — Cornelius Lerche, Søn af Provst og Sognepræst Mag. Mads Pedersen Lerche i Nyborg (død 1660), var født 1650, tog Attestats 1673 med Mærket *quancquam* og blev senere Sognepræst til Dure og Veistrup. Hans Moder Elisabeth Anders-

Efter en gammel Tradition skal en af vore Konger, som i Kjerteminde traf paa Sognepræsten i Viby og erfarede, at hans Kalbs Indtægter kun vare ringe, have lagt en Bondegaards Auling til Præstegaarden. Worm henfører denne Historie til Kong Christian den 5te og Rosenbergs og fortæller den saaledes, at Kongen ved Modvind blev opholdt i Kjerteminde, og at Rosenberg netop gik der forbi, hvor Kongen var, og ufornødentlig blev kaldt ind til ham. Bøgh derimod, som havde Fortællingen fra Hr. Erik Rasch i Viby, siger, at man hverken kjender Kongens eller Præstens Navn, men at da Kongen, efter at have været ude i et forfærdeligt Veir, vilde gaae i Land paa Kjerteminde Skibsbro, stod Præsten der og rakte ham Haanden, hvorfor Kongen skjænkede ham en lille Gaard i Viby, hvis Beboere netop vare døde.

Han skal være Forfatter af et Skrift: *Expositio homiletica prophetiæ Nahum*.

Hr. Mads Rosenberg ægtede d. 12 August 1674 Marren Knudsdatter, Datter af Borgemeester Knud Knudsen i Odense, som døde d. 27 Juli 1677 i Kjøbenhavn, hvorhen han var reist formedelt en Sag, som han havde i Svøsteret, og Inger Andersdatter Schæffer*), død d. 5 Decbr. 1690. Deres Vielse fandt Sted paa Odense Raadhuus „i en høifornemme og anseelig Forsamling“.

datter Schæffer, som efter hans Faders Død blev gift med Præsident Claus Rasch, var Svøster til Hr. Mads Rosenbergs Svigermoder.

*) Dgfaa hende roser Bircherød meget i Dagbøgerne. Han omtaler den 30 Juli 1677 hendes Sorg over hendes Mandts og Datters samtidige Død og mener, at der der kun tre sanne Guds Børn til i Verden, maatte hun være det ene.

Maren Knudsdatter døde i Barselseng d. 25 Juli 1677, to Dage før hendes Fader, hvorpaa Hr. Mads giftede sig med Anna Dufsdatter Dyrhof, som formodentlig overlevede ham; deres Navne bleve indskrevne paa et stort Messing Døbefad, som de 1678 skjænkede til Viby Kirke. Hr. Mads Jensen Rosenberg selv døde allerede d. 18 April 1680.

Om han havde Børn med den sidste Kone, vides ikke; med den første havde han tre Døttre, nemlig:

1. Bernille Rosenberg, som 1693 blev gift med Peder Hoppensach den Yngre i Kjerteminde (Søn af Peder Hoppensach den Ældre og Maren Henrikdbatter Krog, see III, S. 45). Hun var efter Forældrenes Død kommen i Huset hos sin Farbroder Otto Jensen Lange-
mach; men 1692 indgav denne en Klage over Peder Hoppensach den Ældre og hans Hustru, fordi de Skjærtorsdag samme Aar havde indtaget hende i deres Huus, efterat hun ofte hemmelig havde besøgt dem. Hoppensach forsikkrer, at han ikke havde loffet hende til sit Huus, men hun kom og begjærede at maatte være der nogen Tid, indtil hun kunde faae et andet Logi, da hun ikke vilde være hos Farbroderen. Sagen blev venlig forliget, formodentlig ved hendes Giftermaal med den yngre Peder Hoppensach; denne bliver d. 4 Decbr. 1693 anklaget paa Veiermaalshøder, fordi hans Hustru var kommen ti Uger for tidlig, men han oplyser, at Fosteret ikke var fuldbaaret. De havde 4 Sønner sammen og flyttede siden til Kjøbenhavn.
2. Inger Rosenberg, som døde senest 1690.
3. Maren Rosenberg, gift med Sergeant Nicolai Lorenhen.

8. Hr. Thiis Dvesen blev født i Hagendrup*) 1652, Student fra Nyborg 1669, var først Hører ved Nyborg

*) I Binding-Djerge-Nafnm Herredens Thingbøger omtales et Skjøde af 15 Februar 1689, udstedt af Frands Andersen (Wagne-gaard) i Fløbstrup paa sin Hustru Sidsel Dufuesdatters Begne og Hr. Thiis Dufvesen i Viby paa egne Begne, hvori de tilskjøde en Mand en Bondegaard i Hagendrup i Fløbstrup Sogn, som deres Forældre havde eiet og nu sidst deres Broder Mads

Skole og blev d. 28 April 1680 kaldet hertil af Baron Frederik v. Bittinghof, genannt Scheel. Han blev ordineret d. 20 Juni s. A. og døde som Sognepræst her 1708 (begraven d. 23 Juni), 56 Aar gammel.

Iblandt fyenske og smaalandfke Indlæg findes 1690 to Ansøgninger fra ham, hvori han beder om Moderation af Consumtionsgebyhret (1685 findes paa Højesteretsordenen: Hr. Thiis Dvesen contra Consumtionsforpagter Thomas Hansen), da han har et ringe Kald og mange smaa uopførte Børn; Ringo anbefaler ham, da han sidder forknyt i Besværing og Fattigdom. Denne Besværing og Fattigdom maa dog senere have givet Plads for Velstand*), thi i sine sidste Dage havde Hr. Thiis, efter Kjerterminde Skifte- og Panteprotokoller, mange Panter og mange Penge paa Kenter, og ifølge Stiftets almindelige Breve Nr. 421 (Krigsstyrsforretningen af 1714) beløb hans Døttres Arvepart sig til 400 Rdlr. i Penge for hver. Men han synes ogsaa at have været en streng Mand: saaledes stævnedes han 1696 en Smed i Rønninge for en Skjærekniv, som Smeden havde beholdt; Dommen lød at Smeden skulde betale 3 Mk. 12 Sk. for Kniven og 1 Rdlr. i Omkostninger.

Dufvesen eiede og afsolde. — Foruden de to nævnte Spødfende havde Hr. Thiis endnu en Broder Lars Dvesen, som blev Student med ham fra Nyborg 1669 og formodentlig var død 1689.

*) Denne Velstand hidrørte formodentlig deels fra Arv efter Broderen Nads Dvesen, deels fra Hr. Thiis's andet Ægtekab. — Hr. Frands Andersen i Flødsrup og Sidjel Dvesdatter havde ingen Børn sammen, hvorfor Hr. Thiis 1707 efter Spøsterens Død giver Svogeren Afkald, da han har modtaget al sin Arvepart efter Spøsteren. Dette har dog neppe været fiort, da det ved Testament 1697 imellem Hr. Frands og hans Hustru var bestemt, at den Overlevende skulde give den Dødsbødes Arvinger 100 Rigsdaler.

Han var to Gange gift: 1. med Elsebeth Nielsbatter Steenberg, som døde d. 25 Marts 1691, 36 Aar gammel; 2. (d. 5 Juni 1703) med Magdalene Margrete Merchel, Søster til Tolder, senere Borgemeester i Kjørteminde Johan Adam Merchel. Hun overlevede ham og blev begravet i Kjørteminde d. 12 Januar 1736, 56 Aar gammel.

Det sidste Ægteskab synes at have været barnløst; derimod havde Hr. Thiis Døesen med sin første Hustru mange Børn, som efter Moderen antog Navnet Steenberg, og af hvilke kjendes:

1. Dve Steenberg, født omtrent 1682*), Student fra Odense 1699, Baccalaureus 1700, var først Skibspræst, blev 1706 Kapellan og 1708 Sognepræst i Hedensted i Aarhus Stift, døde 1751. Han ægtede d. 23 August 1708 Anne Kirstine Nielsbatter Sommer, Enke efter Hr. Laurits Fosø til Pjebsted og Gaarslev i Ribe Stift. — Iblant deres Børn vare: a. Thiis Martin Steenberg, født 1710, bød som Sognepræst i Gauerlund 1760. To af hans Sønner bleve Præster, nemlig: Hans Allerup Steenberg, entlebiget 1817 som Sognepræst i Gauerlund, død 1820 (hans Søn var igjen Hans Buhl Steenberg, der døde 1857 som Sognepræst til Førslev og Sneeslev i Sjælland), og Dve Steenberg til Knebel og Koelse, Fader til Statsraad Jørgen Fog Steenberg (see S. 49) og Farfader til Sognepræst Dve Frederik Mathias Hasselbalch Steenberg til Gnedeslev og Braaby i Sjælland og Lic. theol. Johannes Georg Fog Steenberg, der døde 1860 som Sognepræst til Rønnebæk og Olstrup i Sjælland; b. Laurits Fosø Steenberg, født 1712, som blev Faderens Eftermand, 1759 tillige Sognepræst til Dalby og døde 1783. Han ægtede sit Sødsfendebarn Cathrine Margrete Steenberg (see nedenfor), og deres Sønnesøn var Frederik Laurentius Steenberg, der døde 1871 som Provst og Sognepræst til Ringsted og Beenløse.

*) Biby Kirkebøger begynde først 1685; men efter Universitetsmatriklen var han 17 Aar, da han blev Student.

2. Niels Steenberg, født d. 11 Mai 1683, Eftermanden.
3. Birgitte Steenberg, døbt d. 27 Marts 1685.
4. Engel Cathrine Steenberg, døbt d. 21 Marts 1687, gift med Raadmand Peter Morville i Kjerteminde. Hun døde før ham, og de havde ingen Børn.
5. Elifabeth Margrete Steenberg, døbt d. 9 April 1688. Det er formodentlig hende, der som Enke efter Brygger Milou i Kjøbenhavn 1722 blev gift med Sognepræst Frederik Søyer til Skivum og Giver i Viborg Stift og døde 1751.
6. Lovise Charlotte Steenberg, døbt d. 26 August 1689, levede 1714. Til hende staaer Fadder Jacob Nielsen Steenberg, formodentlig hendes Morbroder.
7. Else Steenberg, døbt paa Moderens Begravelsesdag d. 31 Marts 1691.

9. Hr. Niels Thisen Steenberg blev født i Viby d. 11 Mai 1683, Student fra Odense 1702, Baccalaureus 1703, theologisk Candidat med N. cont. 1705, Sognepræst her efter Faderen d. 30 Juli 1708, begravet d. 22 Septbr. 1727 i sit 45de Aar.

Han var to Gange gift: 1. med Cathrine Margrete Brichtstein, som blev begravet d. 1 Marts 1714, 36 Aar gammel; 2. (allerede d. 22 Juni 1714) med Karen Morville, født 1677, en Søster til hans Svoger Raadmand Morville og Datter af Hr. Henrik Morville (Sognepræst i Rjæng ved Alsens fra 1673 til 1687, død som Sognepræst til Herslev og Bisup i Ribe Stift) og Kirstine Gregersdatter Krag*). Hun overlevede ham og blev siden gift med Eftermanden.

*) Jvfr. dette Lidskrift III, S. 80; Bloch a. Skr. II, S. 255. Den paa det sidste Sted nævnte Hylleborg Morville hed Hylleborg Marie Bagger og var en Stafdatter af Hr. Henrik Morville, en Datter af hans Formand.

Med disse Husfruer havde Hr. Niels Steenberg følgende Børn*):

1. Lovise Sophie Steenberg, døbt d. 8 Januar 1711.
2. Charlotte Amalie Steenberg, døbt d. 18 Novbr. 1711.
3. Gjertrud Steenberg, døbt d. 1 Martz 1714 (Møderens Begravelsesdag).
4. Thiis Steenberg, født d. 3 Septbr. 1716, Student fra Odense 1734, theologisk Candidat med N. cont. 1744, 1759 Sognepræst til Solbjerg og Sundby paa Mors, 1774 Provst, død d. 20 Octbr. 1774. Han ægtede d. 20 April 1759 Karen Schwings (maafsee en Datter af Igl. Kammertjener Geert Didriksen Schwings).
5. Cathrine Margrete Steenberg, døbt d. 6 Juli 1719, død 1782, gift med sin Fætter Lauritz Fosk Steenberg til Hedensted og Dalby (see ovenfor).
6. Schack August Wilhelm Steenberg, født d. 8 August 1720, Student fra Odense 1741, theologisk Candidat 1743, 1759 residierende Kapellan i Frederiksborg, 1762 Sognepræst til Gjerløv og Draaby i Sjælland, entlediget 1799, død 1806. Han var gift: 1. (1759) med Johanne Gjertrud Weinschend (født 1738, død 1779), Datter af Stovrider Frederik Weinschend paa Jægerspris; 2. (1780) med Anne Marie Petersen (født 1753, død 1838). — En Søn af første Ægteskab var Niels Steenberg, der blev Faderens Eftermand og døde 1830.

10. Hr. Erik Rasch blev født d. 21 Februar 1695 i Odense, hvor hans Fader Hans Eriksen var Rådmand**). Han blev Student fra Odense 1714, Baccalaureus 1715,

*) Det er vistnok feil, naar der som hans Datter anføres Elisabeth Nielsdatter Steenberg, gift med Hr. Henrik Morville til Leirskov og Jordrup i Ribe Stift.

**) Hr. Erik Rasch havde en Søster Karen Rasch, som var gift med: 1. (1722) Hr. Niels Pedersen Lucoppidan til Landet og Bregninge paa Laastnge (død 1730); 2. hans Eftermand Mag. Mathæus Reuge (død 1738); 3. Hr. Christen Henriksen Morsing (Brodersøn af Sognepræsten i Hjerteminde Hr. Bent Lops anden Kone; see III, S. 17) til Landet (Landet og Bregninge bleve stillet fra hinanden 1738 efter Mag. Reuges Død). Hun døde 1745, 38 Aar gammel.

d. 31 Octbr. 1727 Sognepræst her, hvor han døde d. 17 Mai 1762*).

Han giftede sig d. 15 Februar 1729 med Formandens Enke Karen Morville, som efter hans Død flyttede til sin Søn i Solbjerg, hvor hun døde over 80 Aar gammel. De havde ingen Børn.

11. Lauritz Bloch blev født i Sønder Næraa Præstegaard d. 25 Juni 1731. Hans Fader var Hr. Jørgen Bloch, Sognepræst i Næraa og Marslev, hans Moder Anna Lauritsdatter Lund (see Bloch a. Skr. II, S. 75 og 78). Han mistede sin Fader allerede i Februar 1732, og hans Moder giftede sig med Eftermanden Hr. Christen Espe. Lauritz Bloch blev først privat underviist hjemme og dernæst sat i Odense Skole, fra hvis Gymnasium han 1754 blev Student. Aaret efter tog han anden Examen, 1758 Attestats, prædikede dernæst for Dimis og reiste hjem til Fyen, hvor han kort efter sin Hjemkomst blev kaldet 1758 til personel Kapellan hos sin Svoger Provst Anders Barfod, Sognepræst i Lumbj. Denne døde d. 29 Novbr. 1761, og d. 24 Juni 1762 blev Bloch kaldet til Sognepræst i Vibj, hvor han døde allerede d. 8 Januar 1773. Han beskrives som en stille, kjærlig Mand.

*) Bøgh fortæller følgende Historie, som maaskee nok kan fortjene Plads her. Den 27 Juli 1745 kom Hr. Erik Rasch kjørende over til Hr. Schack Tjestrup i Dalby og fortalte, at Kronprindsesse Louise var bleven forloft med en Prinds (Kronprinds Christian, død to Aar efter), og at Prindsen var bleven født samme Formiddag, hvorom Hr. Rasch strax var bleven underrettet fra Kjøbenhavn. Efterat man havde forundret sig tilstrækkelig herover og betvivlet Muligheden af denne hurtige Underretning, forklarede han, at han samme Dags Formiddag Kl. 11 havde ligget paa en Bænke i sin Have og der mærket 27 Stød i Jorden. Næste Dag bekræftedes Efterretningen ved en Kureer, som reiste igjennem Landet med Rundgjørelse om Prindsens Fødsel.

Han ægtebe d. 18 Novbr. 1763 Anna Marie Lütken, Datter af Sognepræst Otto Diderik Lütken til Skjellerup og Ellinge og Anna Petersen, Datter af Cancelliraad Lorents Petersen til Brolykke. Hun døde, 26 Aar gl., d. 3 Septbr. 1772, og da Manden 4—5 Maaneder efter døde, stode tre smaa Sønner forældreløse tilbage. Deres Morfader tog dem i sit Huus og udvirkede for dem en kongelig Resolution af 25 Februar 1773, at de i 10 Aar efter Naadensaarets Udløb, saalænge der ingen Enke var paa Kalbet, maatte nyde $\frac{2}{3}$ af den sædvanlige Enkepension. Disse tre Sønner (en Søn Johan Vilhelm blev født og døde 1770; en dødsfødt Datter 1771) vare:

1. Otto Diderik Bloch, født d. 15 Februar 1766, blev 1784 Student fra Odense Gymnasium med Udmærkelse, 1787 theologisk Candidat med H. ill., 1790 philologisk Candidat med Laud., 1792 Magister Philologiæ, 1797 Overlærer i det latinske Sprog ved Frue Skole i Kjøbenhavn, 1798 entlebiget med Vartpenge formedelst Svagheb, 1813 Amanuensis, 1814 anden Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket, 1829 første Underbibliothekar sammesteds, fik samme Aar Titel af Professor og døde ugift d. 15 Juni 1831. Han var plaget af en fix Idee om usynlige Aander, som hjemsøgte ham, isøvrigt en lærd og dygtig Mand.
2. Jørgen Bloch, født d. 31 Juli 1767, blev Student fra Odense 1784, tog 1791 theologisk Embedsexamen med H. ill., blev 1796 Sognepræst til Ferring i Ribe Stift, 1799 Sognepræst til Lynborg og Egvad i samme Stift og døde d. 25 Septbr. 1838. Han blev gift med Gjertrud Fog (see S. 49).
3. Frederik Bloch, født d. 12 April 1769, blev Student fra Odense 1787, tog theologisk Attestats med H. ill. 1792, blev 1801 Sognepræst til Dvong og Lyne i Ribe Stift, 1818 til Nørre Nebel og Lydom i samme Stift og døde d. 21 Mai 1844. Han blev 1801 gift med Anna Kirskine Haagen (døbt i Besterborg 1768, død 1843), Datter af Degn Knud Hansen Haagen og Karen Christensdatter Bjering. Iblandt deres Børn ere Sognepræsterne

Hans Carl Bloch til Hasle, Skeiby og Lisbjerg i Aarhus Stift, Frederik Christian Bloch i Ringe og Peter Otto Bloch i Aal i Ribe Stift. (Jofr. Fr. Barfod, Danmarks Geistlighed 1ste Aarg. Sp. 169 fg.).

12. Jens Bjørn blev født d. 8 November 1737 i Åstrup, Brøns Sogn, Haderslev Amt. Hans Fader var Peter Bjørn, Sognefoged og Eier af en privilegeret Sædegaard sammesteds, hans Moder Annike Lorenzen; hans Farfader var Hr. Jens Bjørn, Provst i Hvidding Herred og Sognepræst i Vodder. Efter privat Underviisning hjemme blev han 1757 (tilligemed sine to Brødre Peter Bjørn, der døde som Capitain i Infanteriet, og Frederik Schnell Bjørn, der blev Provst og Sognepræst til Terslev og Vester Brønderslev i Aalborg Stift, entledigedes 1816 og døde 1817) dimitteret til Universitetet med Testimonium af (senere) Provst Jens Windfeldt til Naur og Siir i Ribe Stift. Den 18 Marts 1760 tog han theologisk Embedsexamen med N. cont. og prædikede for Dimis 1762. Derefter conditionerede han i Sjælland indtil 1771, da han i September blev ordineret af Biskop Harboe til Skibspræst paa en Eskadre, som gik til Middelhavet, hvorfra han kom tilbage i Slutningen af det følgende Aar. I Begyndelsen af 1773 blev han af Harboe anmodet om at forsyne Seiers Rald i Vacantsen og forblev der, indtil han d. 2 Marts fik Befaling at komme til Kjøbenhavn for atter at gaae ud som Skibspræst. Men ved Ankomsten dertil gratulerede Biskoppen ham som kaldet af Kongen d. 11 Marts til Sognepræst i Viby; her døde han d. 3 Januar 1818, lidt over 80 Aar gammel.

Han skildres som en samvittighedsfuld Præst, ordentlig Embedsmand og meget godgjørende imod de Fattige. Biskop Bloch er ved sine mange Bisitatser altid faare vel fornøiet

med Menigheden og dens Ungdom, og Biskop Hansen skriver: „Den 27 Mai 1807 visiterede jeg i Biby Kirke, hvor jeg med den vorne Ungdoms Kundskab i Religion og dens Orden og Billighed fandt mig særdeles tilfreds. — Denne Menigheds værdige Lærer, som mine unge Aars elskede Ven, tilbedes Styrke og Held i de Aar, Overhyrden maatte endnu forunde ham i sin Tjeneste.“ — Ved hans Død var Præstegaarden, efter Eftermandens Beskrivelse i Kaldsbogen, i en maadelig Stand: alle Stuerne vare indfattede med Bly undtagen i 7 Fag, næsten alle Døre med Klinker, saa det kostede 700 Rdlr. at faae 4 Værelser i nederste Etage bragte i taalelig Stand; Gaardsrummet var ikke overalt brolagt og saa sraat og ujævnt, at Vogne et Par Gange skulle være væltebe midt i Gaarden.

Han ægtebe 1771 Ingeborg Marie Müller, Datter af Hr. Godske Müller (der døde 1741 som Sognepræst i Møgeltønder) og Cathrine Magdalene Krahe (Datter af Hr. Johannes Krahe i Sønder Bjert). Hun var født d. 10 Novbr. 1733 og døde d. 11 April 1814. I Kirkebogen skriver han om hende: „Hendes Dyd og Virksomhed saare stor, hendes Kjærlighed til mig uden Lige; i 18 fulde Maaneder vare hendes Lidelser saare store og tunge, men i Tro og Taalmodighed hensov hun . . . o, min dyrebare, du er vel faren! Gud hjælpe mig fyge, gamle og elendige Mand.“

De havde ingen Børn selv, men to Pleiebørn, nemlig:

1. Johan Frederik Müller Bjørn, der blev confirmeret i Biby 1788, 14 Aar gammel. Han var en Søn af Sognepræst Müller i Sattrup i det Slesvigste, som døde 1786, hvorpaa Bjørn strax tog ham i Huset som sit eget Barn*).

*) Ved Confirmationen skriver Pleiefaderen: „Herre, min Gud! velsigne Drengen for Jesu Skyld! Tak, o Gud, for den Glæde, vi havde af ham paa hans Confirmations Dag! Set, o naabige

Han blev Student 1793, theologist Candidat med N. cont. 1798, senere Formand for Ligebererne i Kjøbenhavn og døde 1826.

2. Hans Duken Bjørn, født i Astrup d. 14 Decbr. 1777, Søn af Selveier Johannes Nicolai Bjørn, en Halvbroder til Sognepræst Bjørn i Viby. Han blev af denne, efter Faderens Død, antagen i Søns Sted, blev Dr. phil. og Rector ved Nyborg Skole, entlediget ved Stolens Nedlæggelse 1839, og døde som Eier af Frydenlund ved Kjøbenhavn d. 15 Mai 1843. (Jofr. Erskew I, S. 138 fg. og Suppl. I, S. 159.)

13. Niels Dschak Rühou*) blev født d. 21 Mai 1793 paa Antvorskov, hvor hans Fader Peter Rühou, som senere blev Eier af Eskemosegaard og Capitain ved Landeværnet og døde 1831, dengang var Forvalter; hans Moder var Mette Kirstine Bagger. Efterat han fra 1802 til 1806 havde gaaet i Kjøbenhavns Borgerdybskole, kom han i Slagelse Skole, hvorfra han blev Student 1810. Aaret efter tog han anden Examen med H. ill. og begyndte

Gud, dit Die paa ham alle hans Livs Dage, og lad ham, o Jesu, leve og døe i din Naades Samfund! Amen! det stee!" — Figurende Dnster findes af Bjørn indførte i Kirkebogen ved hvert Aars Confirmation, saaledes 1782: „Gud den Uvidende veed bedst, hvorledes der blev læst for dem. Og du, evige Forbarmer, tænk i Naade paa os, at det Gode ei skulde tage af hos os." — I det Hele indeholder Kirkebogen fra hans Tid mange Bemærkninger, saaledes da hans Kones Søster Jfr. Godtschen Müller, som var født i Møgeltønder Præstegaard d. 30 August 1741 efter Faderens Død, blev begravet d. 20 Martz 1801: „hendes legemlige Skrøbelighed var stor, men hendes Gudsfrugt oprigtig, saa hun var et Dnbs Exempel for dem, som kjendte hende." Den 20 Juli 1802 begravedes Gaardmand Hans Pedersen af Maale, ved 83 Aar, Hællbroder til sal. Hr. Mads Pedersen Maalpe i Gamborg, „og var han en distingeret Bondemand, som kunde en stor Deel af Bibelen og Holbergs Kirkehistorie udenad, ja havde læst mange gode Bøger og altid viste stor Ærbødighed for Guds Ord."

*) Jofr. Erskew II, S. 729; Suppl. II, S. 887.

dernæst at studere Theologi, men maatte formedelst Fattigdom være Huuslærer i to Aar hos Grev Ahlefeldts Laurvig paa Taarnholm fra 1814 til 1816. Derpaa vendte han tilbage til Kjøbenhavn, hvor han 1817 tog theologisk Embedsexamen med H. ill.; for Dimisprædiken beholdt han 1818 H. ill., for den katechetiske Prøve Laud. Den 10 Juni 1818 blev han, paa Indstilling af Kammerherre Rudolph Zuel til Hverringe, Sognepræst i Biby, hvorfra han d. 6 Juni 1846 blev bestiftet til Sognepræst for Linnerup og Dallerup i Aarhus Stift. Han døde paa Frederiks Hospital i Kjøbenhavn, efter langvarige Steenmerter, d. 20 Septbr. 1847.

Han fik 1827 Landhuusholdningselskabet's anden Guldmedaille for Sommerstaldsodring.

Den 19 Octbr. 1818 ægtede han Ane Dorthæa Holm (see S. 51), som døde d. 3 Febr. 1859. Deres Børn ere:

1. Niels Rudolph Georg Rüzou, født d. 17 Octbr. 1819, Faberens Eftermand.
2. Hans Rudolph Rüzou, født d. 3 Februar 1821, Student, Eier af Nørretjær Mølle i Vendsyssel. Gift: 1. med Augusta Holm, Datter af den S. 52 nævnte Christian Georg Holm, der nu boer som Particulier i Nærheden af Kjøbenhavn; 2. (1870) med Louise Frost, Datter af Gaardeier Frost i Vendsyssel.
3. Theodor Rüzou, Forvalter, født d. 23 April 1822, Skovrider paa Ulstrup i Sjælland, død 1871; gift med Helene Hansen fra Randers.
4. Cecilie Claudine Rüzou, født d. 28 Septbr. 1823, gift med Godsforvalter og Postexpediteur i Silkeborg Johan Henrik Bindesbøll (født 1819); hun lever som Enke i Kjøbenhavn.
5. Severine Marie Rüzou, født d. 20 Mai 1825, gift d. 29 Septbr. 1844 med Rudolph Frederik Petersen, Eier af Michdal ved Odense (født d. 6 Mai 1822), Søn af Hans Petersen til Løitved og Cecilia Georgine Holm (see S. 51).

6. Ferdinand Rügou, født d. 9 April 1827, Landmand og Færgemand i Australien; gift.

14. Niels Ludolph Georg Rügou blev født i Viby Præstegaard d. 17 Octbr. 1819 af de ovennævnte Forældre. Han blev privat dimitteret 1837 med N. cont., tog anden Examen 1838 med H. ill., theologisk Embedsexamen 1843 med H. ill., de praktiske Prøver 1845 med bedste Character. Den 18 Juli 1845 blev han personel Kapellan for Agri og Egens i Aarhus Stift, og d. 7 August 1846 beskikkedes han, paa Indstilling af Kammerherre Rudolph Suel, til Sognepræst i Viby. Den 22 April 1853 blev han pludselig syg under Gudstjenesten og maatte fra Kirken ledsages hjem, hvor han, apoplektisk angreben, døde Dagen efter.

Han byggede 1848 et nyt Stuehuus til Præstegaarden, da det gamle, som havde staaet siden Ildbranden 1634, nu var i en maadelig Forfatning.

Han ægtede d. 13 Octbr. 1846 Ida Erasmine Fog, født d. 21 Juni 1825, Datter af Godsforvalter Jørgen David Fog paa Selchausdal (død 1850) og Regitze Marie Weis (død 1828). Hun lever som Enke i Sorø. Deres Børn (foruden en Datter, som fødtes og døde 1850) ere:

1. Alfred Nicolai Fog Rügou, født d. 30 Septbr. 1849, Landvæsenselev.
2. Michelle Anette Helene Sophie Rügou, født d. 30 Octbr. 1851.
3. Nicoline Erasmine Georgia Ludolphine Rügou, født d. 7 April 1853 (døbt paa Faderens Begravelsesdag d. 28 April samme Aar).

15. Ernst Christian Fischer er født i Steenmagle Præstegaard d. 29 Januar 1806. Hans Fader var Jens Henrik Fischer, dengang Sognepræst sammesteds, død 1828 som Sognepræst til Bregninge og Bjergsted i Sjælland; hans Moder var Caroline Frederikke Vilhel-

mine Gedde, Datter af General Gedde af Artilleriet. Han kom 1816 i Herlufsholms Skole, hvorfra han 1824 blev Student; 1833 tog han theol. Embedsexamen med H. ill. og senere de praktiske Prøver med samme Charakter. Den 23 Decbr. 1835 blev han personel Kapellan i Udby ved Kallundborg indtil Sognepræstens Død 1840, blev derpaa bestiftet til personel Kapellan i Følleslev og Særsløv, men allerede d. 12 April 1841 udnævnt til Sognepræst paa Fuur, hvorfra han d. 4 August 1853 blev kaldet hertil.

Han ægtede d. 24 Novbr. 1841 Frederikke Regina Schmidt (født 1814, død 1862), Datter af Uhrmager i Odense Andreas Sjørgensen Schmidt og Cathrine Petersen. Deres Børn ere:

1. Ingertha Jensine Catharine Fischer, født d. 28 Novbr. 1842, gift med Boghandler Carl Wilhelm Ferdinand Arends i Roestilde.
2. Hendrik Andreas Fischer, født d. 7 November 1844, Aulæforvalter.
3. Frederik Ernst Friestedt Fischer, født d. 20 Octbr. 1846, opholder sig for Tiden i Capstaden.
4. Charlotte Amalie Fischer, født d. 21 Februar 1849.
5. Georgia Sophie Margrete Fischer, født d. 24 September 1850.

Provster i Bjerge Herred.

1. Hr. Henrik Hundretmark til Kjølstrup, indtil imellem 1530 og 1536.
2. (?) Hr. Laurits Halbager til Kjølstrup, før 1568.
3. Hr. Sorgen Hansen til Kjerteminde og Drigstrup, fra senest 1568 til 1578.
4. Hr. Hans Pedersen til Kjerteminde og Drigstrup, fra 1578 til 1603.
5. Hr. Laurits Jespersen Stampe til Kjølstrup og Agdrup, fra 1603 til 1633.
6. Hr. Jon Lauritsen til Biby, fra 1633 til 1660.
7. Hr. Poul Oluffen Bagger til Kjølstrup og Agdrup, fra 1660 (1661) til 1672.
8. Hr. Cornelius Oluffen Lip til Nynkeby og Revninge, fra 1672 til 1701.
9. Hr. Mathias Oluffen Thestrup til Dalby og Stubberup, fra 1701 til 1713.
10. Hr. Claus Johansen Vedel til Munkbo, fra 1713 til 1748.
11. Hr. Schack Thestrup til Dalby og Stubberup, fra 1748 til 1761.
12. Hr. Nicolai Seibelin Bøgh til Kjerteminde og Drigstrup, fra 1761 til 1778.

13. Søren Fog til Dalby og Stubberup, fra 1778 til 1789.
14. Mouritz Trap Friis til Marslev og Birkende, fra 1789 til 1808 (1807).

15. Peter Wilhelm Lütken til Lumby, Amtsprovst i Odense Amt, fra 1807 til 1836.

16. Wilhelm Bartholomæus Bengien til Kjerteminde og Drigstrup, Provst i Bjerge-Nasum Herreder, fra 1836 til 1840.
17. Arve Christian Linde Heiberg til Kjerteminde og Drigstrup, fra 1840 til 1855.
18. Søren Vindegaard Rohmann til Rønninge og Kollsted, fra 1855 til 1860.
19. Frederik Andreas Hansen til Fraugde, fra 1861.

Biskop Hans Mittelsens Dagbog,

meddeelt af Pastor Søren Møller.

(Fortsat.)

1628. August. 1. Rectorem scholæ reprehendi, quod in officium Conrectoris se ingessisset inconsiderate nimis. 2. Dn. Laurentius in Ågerneſ misit mihi accusationes contra Henricum Podebusk. Scripsi Dn. Claudio in Fielsted.¹⁾ 4. Dn. Ericus in Ærringløff me compell. pro fratre suo Marco, ut ipsum cooptarem in Commun. Tranekjærranum. Resp. fieri non posse propter ruditatem.²⁾ 6. Petrus Coccius Neoburg. petiit hypodidasc. Medelfart. Consensi. 8. Fiebat gratiarum actio publice e suggestis pro Stralsunda obsidione liberata. 11. Literas accepi Resen. et Steph. Severini de fratre Uxoris pro stipendio Heleniano. Concessi in Østrup et pernoctavi apud D. Præp. Casparum.³⁾ 13. Visitavi eccles. Ninte ibiqve coenavi. Hinc abii in Åvernæs pernoctans apud Præpos. 15. Abii Bogoniam ubi prandebam apud D. Johannem. 16. Visitavi eccles. Sandager, pastor non potuit Jegere precationem. pueri tres vel quatuor tamen iique rudissimi. Sumto prandio

¹⁾ Scripsi Dn. Resenio per M. Christianum Johannis.

²⁾ Dn. Georg. in Føns mecum prandebat in Selandiam iter facturus.

³⁾ comitante Dn. Olao in Lyngbye.

apud virg. Anna Qvitzov domum redii. 17. Convivium celebratum extra portam occident. nulla habita calamitatis ratione. 18. Dn. Præs. Valchendorf compell. de lite intentata Præp. Schamensi ab Henr. Podebusk. 19. Præfectis Nosocom. traditæ sunt literæ eo pertinentes in præsentia præsidis ministerii et senatus. Nunciabatur victoria Cæsarianorum contra Regem in Pomerania. 22.¹⁾ Ambulabam cum Pastore ecclesiarum Jordløse et Høstrup Dn. Christiano ad prædium Søbo. Propter pluviam mansi hac nocte in Jordløse. Somniabam me per literas generosæ Dn. Christinæ Hardenberg rogatum, ut præpos. provinciæ Bjergehærrit constituerem, atque tum demum electum esse Dn. Jonam in Bihh. Quod cum ominosum esse putarem huc annotavi. 23.²⁾ Templ. Haarby visitato et sumto prandio apud Pastor. et coena apud Virg. Petronellam Lycke diverti ad Dn. Joannem in Flemløse. 24. Eccl. Fleml. visitavi. Omnia salva.³⁾ 28. Medelfardiæ Pastor et Collega de victu conqverebantur. 31. Conrector indicavit mihi de literis acceptis et rescriptis. Inviseram Dr. Mulenum propter suspectum nobis Laurentium Joannis procuratorem nostrum.

Septbr. 1. Regni Cancel. Jacobus Ulfeldius et Commissarii belli petebant arbitrariam contributionem a

¹⁾ Visitavi eccl. Jordløse, pueri non bene instituti, nec pueri Hostrupiani.

²⁾ Ad templum Haarby concessi ibique visitavi, diaconum objurgavi, quod pueros fideliter non instituisset.

³⁾ Dreslette omnia salva. 25 Aug. prandium Asniæ apud pastorem Marcum Paulum. Dn. Erasmus in Kyng ægrotabat. 27 Aug. visitavi eccl. Orte, omnia salva; Skydeberg omnia salva. Concessi ad Dn. Petrum in Gelsted.

Pastoribus Fionicis pro alendis centum militibus. 2. Frater meus huc venit ex Norvegia.¹⁾ 5. Henr. Podebusk me accessit scire cupiens, quod iudicatum erat in causa sua et Dn. Laurentii in Hggernæs hesterno die examinata.²⁾ 8. Prand. mecum Steph. Severini scriba in Holm.³⁾ 14. Interfui nuptiis Dn. Olai comministri.⁴⁾ 17. Coenabam cum illo. 23. Coenabat mecum Dn. Gregor. Laurent. cum uxore et fratre Joanne. 24. Ericus Monradius me compel. de fratre Ditlevio. Scripsi ad Præp. Gudmensem de Dn. Ivaro Cragio.⁵⁾ 28. Conrector concion. in templo D. Can. de vidua Nain. 29. Scripsit mihi Dn. Joh. Past. Bog. de lupulo. 30. Rumor erat diem suum obiisse Pastor. Medelfart.

Oktbr. 3. Dn. Anna Brahea sub noctem huc venit, producens sermonem in multam noctem. 4. Scripsit mihi Tranekera Petrus Severini. 6. D. Mulus ostendit mihi literas Conrect. ad Amasiam. 7. Sponsalia Dn. Andreæ past. Nosoc. et Ciciliæ Joannis. 8. Rogatus sum ut Dn. Nicolaum Rygbjerg Pastor. Medelf.

1) M. Henricus dicam accepit super Lectorem.

2) Dn. Johannes in Træstrup concessit in aulam Othin. de sede diaconi, existimans pertinere ad scholasticum Diaconatui destinatum. 6 Septbr. Dn. Præs. Walchendorph compellabam 1) de causa Dn. Lectoris et M. Henrici; 2) de contributione arbitraria ecclesiasticorum; 3) de præpositi Asnensis suppellectile in Norvegiam transportanda. 10 Sept. audita est causa M. Henrici et Lectoris. Dn. Olaus in Lyngbye mecum prandebat. 12 Sept. prandebat mecum Dn. Caspar i Østrup.

3) 13 Sept. Gen. Dn. Præsidem Walchendorph compellabam de diacono in Skydeberg.

4) 16 Sept. profectus sum Neoburgum propter causam Dni. Georg. in Ryslinge. 20 Sept. scripsi ad Dn. Canutum in Skydeberg. de causa diaconi Hermanni.

5) quod imperatam sibi contributionem non exponeret.

dysenteria extinctum sepelirem.¹⁾ 12. Interfui nuptiis M. Svenonis et Catharinæ Mule. 13. Invitatus ad coenam in ædibus a M. Svenone. 15. Concessi in prædium Lundegaard. Mareschallus Regni petiit a me mutuo 1200 unciales pro stipendio militibus solvendo. Resp. ferebam Mareschallo quod pecunia haberi non posset. 17. Dn. Helena huc venit Ellensburgo. 19. Dn. Helena promisit Conrectori qvartianni stipendium. 21. Dn. Christiernus Humble me convenit. Dn. Laurent. in Ringe donavit mihi bovem castratum. Dn. Martinus Commin. in Snynderby.²⁾ 26. E suggestu indicabantur publ. litanie devote celebrandæ. 30. Dn. Jac. Ulfeld Cancel. Regni misit mihi Regias literas de contributione templorum ad Scholæ Othon. reparationem.³⁾

Novbr. 2. Ostensæ mihi literæ Regis de pharmacopæo nostro civibus annumerando. Tentata est reconcil. M. Henrici et M. Christiani Johannis in templo D. Joh. sed dicam contra hunc impetravit M. Henricus d. 8 ejusd. In causa eorum judicatum d. 13 Decbr. 6. Otto Høgius significavit a se approbatum Dn. Claudium Christierni ad Pastoratum Olderup vocandum. 7. M. Jac. Sperling intercessit pro Coll. Asnensi fil. Dn. Benedicti in Rectorem Bogoniens. scholæ cooptando. Cooptat. die 13 Decbr. 8. Præterita nocte ingens erat tempestas

1) 10 Okt. conc. funebr. in eum habui.

2) 23 Okt. Pædagog. Dn. Cæc. Høg concion. in tmp. Franc. 28 Okt. Georg Brahe me convenit in tplo Franc. de dom. Martino commin. in Snynderbye.

3) Præses Reg. in arce Hindsgavl et sen. Middelf. scripsere mihi de pastore vocato Middelf. 31 Okt. scripsi ad Notarios templorum ea de re. 1 Novbr. nunciabatur vocatio Claudii Christierni ad parochiam Ollerup.

cum tonitru et fulgore.¹⁾ 12. Iterum me accessit indicans se inclinare in vocationem Andreæ Petri Erreboe ad pastorum Olderup, id flagitantibus omnibus parochianis.²⁾ 15. Literas accepi Laurentii Johannis Senatoris Christianiæ atqve ex istis magnam mihi factam injuriam in exactione census, deprehendi (ex canonicatu meo Asloensi). 19. Propter destillationem ex capite in dextrum humerum non potui domo egredi. Dn. Nicolaus in Bidinge petiit promotion. fratris sui. 22. Dn. Claudius Julius excusabat se qvòd censum Dn. Canuti in Stryn nondum acceperam. 23. Fiebat gratiarum actio ex suggestis qvòd Cæsarea et Regia Majestas tractationem pacis concessissent. Rescripsi Dn. Joanni in Sandbø. Honoraria mea ex Lolland. adveniebant. Literas scriptas ad Episc. Upsaliensem et Laurentium Johannis tradidi pharmacopæo Coldingensi. 25. M. Petrus Past. Gamborg. electus est in Præpos. Bøndshæred. 27. Laurentius Petri Lammehafve coopt. in hypodid. Svenoburg.³⁾ 28. Claudius Mule petiit a me pecuniam mutuo nomine Cancell. Regni. 29. Concion. in precibus vespertinis Andr. Errhoensis. 30. Illum commendavi conjugi Dn. Cancellarii. Nuptiis Claudii Friderici interfui.

Decbr. 1. Rogatus sum a Johanne Oldeland et Christiano Normand, ut conc. funebr. haberem in exe-

1) Scripsi ad M. Petrum Past. Gamborg eiqve misi Regias Literas de contributione templorum ad reparationem scholæ Othin.

2) 14 Novbr. venit ad me Dn. Petrus in Gelsted petens decimas Fielstadiensis nomine Johannis Hofdiener.

3) Andr. Petri Errhensis vocatus ad pastorum Ollerup ostendit mihi lit. suæ vocationis.

quæ nob. Virg. Mariæ Norby, 70 annos erat nata; quam habui in eccles. Uggerløff die 10 Decbr. 2. Facta est reconciliatio Otton. Canuti et Georg. Mullenii in templo Francisc. 3. Prima piscium captura eaqve Dei benignitate 4. abundatissima; neqve minor hoc die piscium captura. 6. Andream P. Arrhoens. et Christoph. Christierni. 7. examin. in Consistorio; et ordin. in Xenodochio. 8. Scripsit mihi Lutetia filius Consulis Neoburg. Rescripsi statim. Henricus Nicolai Brendkildanum hypod. sch. Asniensis designavi. 11. Accepi literas Reg. de decimis Flemløsiensis &c. 13. Laurentium fil. Dn. N. Benedicti Coll. Asniens. a M. Sperlingio commendatum, in Rectorem sch. Bogon. cooptatum Præpos. et senatui urbis commendavi.¹⁾ 14. Andream Bille et Sophiam Rosenkrantziam copulavi in Curia Othoniensi. 15. Dn. Canutus Erici in Ore ostend. mihi Reg. literas de parochiis Ore et Brenderup annectendis Dn. Mathia in Brenderup nudius tertius defuncto. Remisi ipsum ad præsidem a quo demissus mecum prandebat. 16. Virgo Ellezæa Norby misit mihi honorarium pro habita conc. funebri in exeqv. sororis.²⁾ 17. Post auditas causas matrim. interrogatus est in Consistorio. Commin. M. Pauli Laurentius ad D. Virg. quare Rusticum ad privat. absolutionem admississet, cum in templo D. V. a meretrice adulterii accusatus in publica confessione. Resp. se hoc fecisse ex mand. D. Pauli.³⁾

¹⁾ Judicatum est in causa M. Henrici et M. Chr. Johannis.

²⁾ Scripsi ad præpos. in Wendsherrit de Dno Canuto in Ore parochianis Brenderup commendando juxta Reg. Literas.

³⁾ 20 Decbr. Laurent. Skagge petiit a me ut viduæ Dn. Mathiæ in Brenderup consilio et auxilio subvenirem. 21 Decbr. obiit filia M. Jac. Sperling.

22. Stallerus Kaasius scripsit promotoriales ad fratrem suum pro meo fratre. Gen. Dom. Christina Munck misit nobis 60 daleros, usuram mille Joachim Gymnasio nostro donatorum. 24. Precationes meas impressas accepi Hafnia.¹⁾ 26. Prandebam cum Dn. Præsidente præsentate Generale Slammerdorffio et aliis. Prandeb. nobiscum uxor Præpositi i Åggernæs. 28. Hesterno die hinc abiit frater meus ad sororem. Dn. Petrus in Røernæs aderat cum 2 paroch. de decimis locandis.²⁾ Dn. Johannes Vesterburgius indicabat mihi obitum optimi sui patris, petiitque licentiam eo concedendi. Cum ipso misi precationes litaniarum in Langel. Laaland & Falstriam. 30. M. Sveno petiit reconciliationem Mule-norum. D. Mulus rogabat, an vellem accipere censum Barbaræ M. Nicolai viduæ, eamque numerare consuli? Negabam. 31. Lector et Stephanus Severini reconciliati. Canutus Erici introd. ad pastor. Brenderup.

1629.

In nomine Jesu Christi. Amen.

Jan. 1. Communicabam in templo D. Canuti. 3. Dn. Helena a filia filioque subito Hafniam accessita. 4. Coenabam in ædibus Barbaræ Vilhelmi Lucæ. 5. Præsidentem compellabam de itinere in Siellandiam. Dn. Johan in Rørup huc venit, citatus a D. Præsidente propter

¹⁾ Scripsit mihi Præpos. in Wendssherret de introductione Dn. Can. Erici ad pastoratum Brenderup.

²⁾ 29 Deabr. Nicol. Skinkelius retulit comministrum Dn. Henning a pastore desponsatum puellæ suspectæ.

multitudinem servorum in jacturam rusticorum.¹⁾ 8. Reprehendi pastorem Neoburg. quod hora constituta non perageret preces matutinas. 12. Vicarium Reg. Maj. Francisc. Rantzovium (Hafniæ) compellabam. 14. In domo senatoria comparuimus Professores et Episc. audituri proposition. R. M. per Christianum Thomæ. 15. Congregati sumus in domo Episcopi ad deliberandum. 16. Iterum finitis litanis public. una fuimus totam diem. 18. Audita concione in arce prandebam cum Stephano Severini. Coenabam cum M. Martino Episc. Aarhusensi. 19. Prandebam cum generoso Dn. Christ. Thomæo. 21. Coenabam aum Bartholomæo Hagæi. Ante meridiem iterum congregati fuimus in domo Episcopi. 22. Rursus una fuimus in ædibus Episc. quando de omnibus conclusum fuit. 23. Finitis Litan. consignata a nobis Regni Senatoribus offerebamus. Secretarius Regis tradidit mihi literas de decimis ad Dn. Olausum in Liungby. 25. Vicarius Regis Francisc. Rantzovius ad coenam nos invitaverat. 27. Dn. Albertus Skellius revertebatur Lubecam. 28. Causa Mathiæ Corvini et uxoris examinata est in Consistorio ante et post meridiem. 29. Christi. Canutiadem in visi. 30. Una fuimus in domo senatoria ad deliberat.

Februar. 2. Consumatis omnibus subscripsimus in domo senatoria. Coenabam cum Consule Jakobo Michaëlis. 3. Prandium celebratum est generis et filiabus D. Episcopi. Ad coenam vocatus a serenissimo Rege. 4. Accessiti a Rege inventa mirabilia perlustravimus. Postea constitutiones nostræ ab ipso Rege examinatæ et

¹⁾ Dn. Olaus in Liungbye ostendit mihi supplicem libellum ad R. M. de decimis.

approbatæ. Finito prandio dicessum est. 5. Hafnia discessi domum rediens d. 7. 9. Invisi Dn. Præsid H. Valchendorph. et 10. viduas Apothekæ. Rationes templi D. Canuti auditæ in Curia.¹⁾ 13. Militi cuidam prophetam se jactitanti biblia Gallica mutuo dedi. Restituta die 15. 14. Rescripsi Erico Bille et paroch. Brenderup. de Dn. Canuto in Ore, qvod ipsum contra Reg. diploma libenter retinerent. 15. Domi me continui propter catarrhum.²⁾ 18. D. Severinus Nicolai past. Medelfard. me compellab. de decimis, qvas a me habuerat antecessor ejus.³⁾ 19. Congregati eramus in Nosocomio rationes audituri, sed re infecta discessimus. Bartholinus ædituus ab officio remotus est et alius in locum ipsius institutus. 20. Facta est certa constitutio de Textibus Passionis D. hebdomati. proponendis. 21. Dn. Mauritius Christierni Commin. ad D. Virginem citatus ad Consistor. causam dixit qvare a vigilibus ad custodiam tractus esset. 22. Frigus intensum præterita nocte. 23. Petrus Erasmi præfectus M. Dn. Cancellar. indicavit mihi qvod magnificent. ipsius donasset viduæ Dn. Ludovici ejusque liberis 54⁴⁾ tonnas hordei et 2 tonnas farinæ, rogans consilium meum de donatione utiliter eroganda. 24. Dn. Andreas pastor Cartemun-

¹⁾ Dn. Olaus in Liungbye mecum prandebat (domum venerat 7.) reportans secum litteras Regis de decimis. 13 Febr. Vidua Dni Math. in Brenderup me compellabat de anno gratiæ.

²⁾ 16 Febr. Uxor Laurentii Lindenow me compellabat de parochia Brenderup: illa abeunte accessit Dn. Can. in Ore propter idem negotium. 17 Febr. divertit ad me Dn. Otto Petri cum uxore.

³⁾ Prandebant nobiscum Dn. Anna Brahe, Dn. Claudius in Fielsted et Dn. Otto cum uxoribus.

⁴⁾ 52.

danus¹⁾ me conveniebat. 25. Interfui exequiis fusoris. Incendium in domo Carnificis. 26. Scripsi Præpos. Sundensi de Dn. Laurentio Helvadero et vidua Dn. Ægidii, ut quæ essent inter illos controversa quoad annum gratiæ componeret quoad fieri posset. Rationes tpli D. Can. examinatæ et absolutæ. Misit mihi gener. Dn. Henricus Holchius testimonium et sententiam senatus militaris in causa Dn. Mauricii Christierni. 28. De lite huic intentata compellabam Maroschallum Regni. ipse autem judicans Comministro factam esse injuriam.

Martii. 1. Nuptiæ Dn. Annæ Lycke Neoburgi celebratæ. Scripsi Dn. Resen et Consuli Hafn. Reinholdo Johannis. Soror mea nos invisit. 5. Laurentio Hintzholmio indicavi voluntatem Georg. Brahei, petiit spatium deliberandi.²⁾ 6. Dn. Andreas in Ærørup de fratre compell.³⁾ 7. Laur. Hintzholmius nolens accipere Pastoratum (Synderby vacantem) sibi oblatum se modeste excusavit. 8. Puerperio D. Moleni interfuimus. Dn. Johannes in Siungelſe mecum coenab.⁴⁾ 10. Literas Reg. accepi de eqvo singulis provinciis imperato. Huc venit Dn. Helena. Johan Hylling petiit ordinari in concionatorem militiæ.⁵⁾ 13. Dn. Johannes in Klinte misit mihi bovem. 15. Petrum Christierni vocatum in

¹⁾ et Dn. Olaus in Liungbye.

²⁾ Georg Brahe me compellabat de parochia Synderby pastore vacante.

³⁾ sed excusavit quod falso delatus esset apud Præsidentem.

⁴⁾ 9 Martii. Literas accepi ex Lolandia de sacellanatu in Skovlænge et diaconatu in Lande.

⁵⁾ 11 Martii. Math. Martini ad diacon. Landensem vocatum approbavi. 12 Martii. Petrum Christ. Falsterum in nosocomio concionantem audivi.

Commin. Skovlengensm examinatum in Nosocom. ordina-
navi. Dn. Ivarus Bogonianus ostendit mihi literas voca-
tionis ad paroch. Holeby etc. eumque præsentavi Præs.
Christoph. Urne. 16. Scripsi Francisco Kaas commen-
datitias pro fratre meo, qui hinc abiit in Lolland. inde
navigaturus in Norvegiam.¹⁾ 18. Concionabar in templo
D. Can. Joannes Jul. in Lagaardt me compellabat de
filia patru mei Sophia in uxorem ducenda. Scripsi ea
de re ad sororem meam. Prandebat mecum Dn. Petrus
in Røernæs. 20. Compellarunt me Dn. Mathias in
Hillersløf, Dn. Nicolaus in Skamby et Dn. Johan. in
Klinte.²⁾ Scripsi Dn. Helenæ pro Luca Wilhelmi. 24.
Dicam accepit Andr. Bille contra Dn. Andream in Ruds-
fjøbing. 25. Scripsit mihi Axelius Arnfeldt de suis
eqvitibus misitque una pro illis 30 daleros currentes.
Rescripsi illi et Ernesto Normand. 27. Literas præ-
sentationis dedi D. Andree Eschelli vocato ad pasto-
ratum Søllestedensem. 29. Barbara M. Olai vidua me
consulebat de matrimo. quod cum filia ipsius inire co-
gitat ludirector. 30. Scholasticus homicidium commisit
in coemeter. D. Can. D. Canutus in Ore petiit a me
comministrum sic adhortante Erico Bilde.

Aprilis. 1. Lector neglexerat diem precationis.
3. Conventio facta est inter me et rusticos ubyenses
de decimis,³⁾ 10. Soror mea huc venit deliberatum

¹⁾ Scripsi Joh. Nic. sartori Hafniensi ei que misi 20 thaleros simpl.
in usum Michael. Petri erogandos.

²⁾ et Dn. Olaus in Liungby. 21 Martii. Michael Petri testimo-
nium suum accepit.

³⁾ Dno Petro interpellante. 4 Apr. famulus meus Alex. Christierni
abiit in Brenderup, concionaturus pro sacellanatu adipiscendo.

de matrimonio Sophiæ cum Johan. Julio. Ipse quoque aderat. 11. Dn. Andreas Mand ad nos divertit et pernoctavit; abiit die seqv.; iterum divertit d. 27 ejusdem. 13. Scripsi Præpos. Alsix de matrimo. filii Dn. Georgii in Tandslet. 16. Invisi M. Paulum Andreæ ad D. V. ægrotantem, atqve tunc petiit a me coadjutorem M. Nicolaum Sfelderupium. 17. Scripsit mihi Joh. Baggerus civis Nidros. misitqve dimidiam tonnam halecum. 19. Nuptiæ Neoburgi celebratæ Casp. Frisio. 20. Literas misi Hafn. cum Conrect. ad Resenium et Decan. Solutionem misi D. Clavero pro 20 Expl. Catecheseos.¹⁾ 22. Famulus meus Alexand. Christierni publ. examin. d. 21, ordin. est in templo D. Can. ad sacellanatum Brenderupensem Er. Bille Dn. Canuto ad Commin. adsciscendi adhortante. 24. Dom. Mulenus narrabat mihi horrenda de E. W. Vicarius Regis hesterna vespera venit Dalumium. 27. Scripsit mihi Anton Friis se in pastorem Hesselager vocasse Dn. Laurentium Claudii Barfodium.²⁾ 28. Prand. mecum D. Jacobus in Østoft. 29. Nuncius ex Cimbria duras Cimbrorum conditiones referebat.

Maji. 1. Dn. Petrus in Sandager.³⁾ 2. Dn. Johan Caspari in Auby significabat mihi qvòd rediret ex Rolskafue cum Dn. Mathia Olai in Rerte, ubi fuerant causa matrimo. ineundi cum privigna pastor. ibdm.

9 Apr. compellabat me Laur. Lindenow de vocatione comministri ad paroch. Ore et Brenderup.

¹⁾ 21 Apr. Conrectori mutuo dedi 20 imperiales.

²⁾ Dn. Andreas Mand ad me divertit, coenans una cum Dn. Olao in Lyngby.

³⁾ Scripsi Præpos. Aspensi de Dno Petro in Sandager. Dn. Johan in Barløse hinc abiit.

Dn. Johannis. 5. Joh. Coccius pædag. Dn. Cecil. Høg indicabat mihi consensum nobil. Matronæ Mette Hardenberg in pastoratu Seirupensi. Dn. Severinus Nicolai pastor in Melfard.¹⁾ 9. Literas accepi de eqvis a Pastoribus Regi donatis. 10. Vilhelmus Pauli ludirector Asniens. ostendit mihi literas vocat. ad pastor. Sthnderbthensem. 11. Michael Petri sanguine mihi junctus (qvi testimonium suum acceperat Hafniæ d. 21 Martii) huc venit ex Cimbria. 12. Vilhelmus Pauli ludir. Asniensis vocat. ad pastor. Sthnderbth publ. examin. est; ordin. 20 ejusd. in tplo D. Can. 13. Laurentium Eri Sch. An-nensis ludirect. designavi. 14. D. Ascensionis Dn. communicavi. Milites hinc iverunt Svenoburgum. Scripsit mihi M. Nicol. Skelderupensis de pastoratu ad D. Virg. Othoniæ. 16. Rumores spargebantur de pace inter Cæs. et Regem constituta.²⁾ 19. Conc. funebr. habui in exeqv. Dn. Mettæ Hardenberg.³⁾ 21. Scripsi ad Præpos. Fioniæ de servo bene armato mittendo a singulis pastoribus in casu extremæ necessitatis. 25. Scripsi Johan. Justini Studioso Hafniens. de Michael Petri, et misi una 6 imperiales pro ordinatis hoc anno. 28. Dn. Helena huc venit, sed acceptis literis Regiis eadem nocte domum reversa est. 29. Senatus Regni congregatus Hafniæ. Andreas Martini hÿpodid. Svenob.

¹⁾ consulebat me de supplice libello Regi offerendo, pro redituum auctario impetrando. Scripsit mihi præpos. Nicop. de obitu commin. sui. 8 Maji. scripsi ad hospitem Mich. Petri civem Hafn.

²⁾ 17 Maji. Nuncius ex Alsia huc venit. Rescripsi Dn. Georg in Tandslet.

³⁾ 20 Maji. Wilhelm Pauli ordin. in ædi Can. Dicam contra Dn. Matth. Olai misi præposito Asnensi; etiam reperitur ad d. 23.

ostendit mihi literas vocat. ad pastor. Seerupensem, sed remisit eum ad Patronos templi S. Georgii. 30. Dn. Resenius mihi scripsit de recuperata valetudine. 31. Conrect. concion. habuit in templo D. Can. Dn. Trin. prandebat cum Dn. Helena. post prandium de matrimonio actum est.

Junii. 1. Concessi Asniam, ubi remotus est ab officio Dn. Mathias Olai in Rjerte. Dn. Petrus in Sandager dedit obligationem.¹⁾ 5. Prandebat mecum apud Dn. Jacobum in Snøb Vincentius Stensen. Præpositus Rutcopiæ indicabat negligentiam ludirect. et collegæ. Officii admoniti promiserunt emendationem. Etiam indic. contumaciam Comministri. Diaconus in Bøstруп ab officio remotus²⁾ est usque ad reditum Præsidis eo quod dissuadentibus Præpos. et Pastore compressam ab alio duxisset uxorem. 10. Trajeci in Lolland. feliciter pernoctans in Sandbø. Articuli pacis impressi Lubecæ advenerunt. 11. Literas accepi illustrissimæ ex Alsia de Dn. Georgio in Tandstet. Rescripsi ad Joh. Jepsonium et Præpos.³⁾ 12. Finitis precibus matutinis

¹⁾ 2 Junii. Dn. Otto cum uxore nos invisit. 3 Junii. sententiam in causa Dni Matth. Olai in Kierte prolatam composui et Georg. Braheo misi. 4 Junii. Visitavi eccl. Hesselager omnia salva. 5 Junii. Eccl. Stoense et dein Snøde visitavi, pueri frequentes sed plerique rudiores. Pastor Dn. Jacob. 6 Junii. Visitavi eccl. Bødstrup, pueri frequentes, sed minus bene instituti. Diaconus officii admonitus. 7 Junii. Eccl. Tulebølle et Tranekjer, hic omnia salva. 8 Junii. Præpos. Rucop. querebatur de obstinantia Comministri et de pastorum borealium inobedientia. Facta utrinque excusatio, deinde ad obedientiam adhortatio, et sic placide discessum est.

²⁾ suspensus.

³⁾ Circa vesperam discessi ad Dn. Canutum in Halsted.

dicessi a Dn. Canuto i Halsted et abii ad Templ. hujus provinciae, ubi pastor. provinc. borealis congregati. Seorsim me monuit Past. Uttersleviensis Burchardum Rud sublata a templo Uttersl. imagine xsti crucifixi, substituisse tabulam, in qua depingi curaverat 10 praecepta juxta distributionem Calvinianorum hac addita inscriptione: Anno 1628 haffuer E. oc B. mand Borhardt Rud oc frue Helvig Rosenfrantz giffuet denne taffle til Ottersløf Kircke, Gud til Tre, Menniffen til Værdom oc fierden til Zir. Depinxerat quoque in suggestu administrationem Coenæ secundum ritum in eccles. Calvini. receptum.¹⁾ 14. M. Georgio Sadolino filiolum Annam baptizavi in eccl. Stodfemarck d. 15. 16. Finitis precibus matutin. concessi in Grøshauf, ubi omissa concione congregab. pastores prov. australis. Litem inter M. Georgium et Margaretam Nicol. Holendorphii filiam composui.²⁾ M. Georg. Sadol. constitutus Præpositus. Finito prandio apud Dn. Johan in Landet, item apud Dn. Johannem in Maribo d. 17, Dom. Nicol. in Bognsted, Dn. Petr. in Slemminge.³⁾ 21. Baptizabam Præpos. Hillestadensi fili. Mathiam. Scripsit mihi Præp. provinc. borealis responsum Borchardi Rudii de tabula⁴⁾ (et pictura). 24. Visitans eccles. Flintinge rursus accepi re-

¹⁾ 13 Junii. Visitavi eccl. Avnede, omnia salva.

²⁾ de quibusdam rationibus, sed minoris momenti.

³⁾ 18 Junii. Fuerunt ex civibus, qui ludirectorem austeritatis accusarunt. 19 Junii. visit. schol. Saxcop. omnia salva. 20 Junii. accessit me in Hunzebye Dn. Petrus in Slemminge cum suo prigno Laurentio, quem, cum examinassem, promotionem data occasione promisi.

⁴⁾ Expensa ad parietem templi Utterslev et pictura Ecclesiis nostris peregrina.

sponsum Borch. Rudii postquam negotium illud melius perpenderat. Nicopii coenabat mecum Dn. Andreas Tocotius. 25. Christof. Urne Vicarius Reg. in Norvegia me compellabat summo mane ante abitum suum officia sua ultro mihi offerens. Ipsi omnia fausta comprecatus valedixi. Serenissima gratulata mihi faustum adventum, jussit ut accurate omnia ad schol. et ecclesias pertinentia observarem, de quo nihil dubitaret.¹⁾ In prandio in Skelby mecum erant Dn. Joannes Coccius past. in Biggerløse cum uxore. circa vesperam abii ad Dn. Gregor. in Kirkeby.²⁾ aderant in prandio Præpos. Nicop. cum uxore, Dn. Johan in Horbeløf, Dn. Jacobus in Ørseløf et Dn. Marcus in Karleby. Johan in Ønseløf.³⁾ Prandio Stubbecopiæ interfuit uxor Claudii von Anfeldt de Gelfinge nom. Alhed. Scholam visitavi, pueri 52, non male instituti. Ludirector juramentum mihi præstitit. Past. emendat. promisit. Aderant mihi in Riserup Past. Stubbec. Dn. Casparus. Dn. Erasmus in Sundby et Dn. Erasmus in Bøls.⁴⁾

Julii. 3. Rogatus sum a Concionatore aulico M. Nicol. Vismari ut concionem funebr. haberem in exequiis defunctæ uxoris. Qvam habui d. 8. 5. Eccl. Tingsted visitavi et simul Georg Mathiam ordinavi. In schola

1) 27 Junii. schol. Nicop. visitavi, omnia salva. 28 Junii. visitavi Eccl. Gedesbye, omnia salva. Eadem eccl. Schelbye, omnia salva.

2) 29 Junii. Eccl. Kirkebye visitavi, conc. hubuit Georg. Matthiæ Falcherslov, omnia salva.

3) ægrotabat.

4) 1 Juli. Visitavi Eccles. Lillebrende, omnia salva. Eodem visitavi Eccles. Maglebrende, pueri non bene instituti. 2 Julii. Visitavi eccl. Riserup, pueri frequentes et bene instituti.

Nicop. classes aliter ordinatæ ex mandato Serenissimæ.
 7. Coenabam cum seren. Regina de variis negotiis sermone habito. 8. Post prandium apud Conc. aul. concessi in Østøfte invitatus a Dn. Jacobo ad puerperium. 9. Abii in Uttersløf visurus picturam Borchard. Rudii, inde profectus sum in Sandby. 10. Joh. Christierni ordinavi in commin. Halstedensem. 11. Trajeci in Fioniam ad litus appellens Sfarpøre. 12. Rescripsi Præpos. Alsæ de domo, qvàm in alium locum transferre cogitat. Dn. Franciscus N. attulit mihi literas Præpositi Arrhoensis de flagratione ædium suarum in urbe. Literas intercessorias paravi ad omnes præpositos.¹⁾ 13. Rescripsi Laurent. Johannis procuratori meo Asloensi. 14. Accepi literas Dn. Johan. Oberbergii de pictura templi Otterslefiensis. 15. Accessi Dn. Præpos. de ordinatione R. disciplinam eccles. concernente. Tradidit mihi literas Reg. de decimis Vissenbiërgianis hypodascalorum. 16. Scripsit mihi Falco Gøie de pastoratu Søirupensi. Andream Martini illuc vocatum commendavi Georgio Braheo. Eum præsentavi Regni Cancel. d. 19. 18. Petrum Medelfartensem exclusimus e coetu Gymnasistarum propter scortationem. 19. Scripsit mihi illustrissima de Sønderburg de causa Dn. Georgii in Tandslet. Rescripsi statim ad Joh. Jepsonium.²⁾ 20. Præpos. Sundensis nunciabat obitum Dn. Georgii in Bierreby cum universa familia, petebatqve promotionem filii Andree ludirectoris Svenburgensis. Resp. hæc esse voluntatem Dn. Helenæ, ut filius patri succedat.

¹⁾ pastores

²⁾ Andream Martini præsentavi Regni Cancellario.

21. Abii Neoburgi. Coadjutores 4 Pastori adjuncti sunt.
 23. Chartemundæ etiam duos Pastori adjunxi Coadju-
 tores. 24. Stephanus Olai in Commin. Medelfard. vo-
 catus in Consist. examinatus est, et ordin. in templo
 Føns d. 29. finita concione visitavi, pueri bene instituti.
 25. Johannes n. pædagogus i Fiellebro recusabat acci-
 pere Pastoratum in Tøssingia. 26. Nuptiis Joannis
 Julii celebratis in Barløse interfui. 27. Visitavi eccl.
 Kyng. Omnia salva. Coepta fuit reconciliatio nobilium
 et Comministri, sed nihil effectum propter obstinaciam
 hujus. Johan. Ivvari hypodid. Neoburg. in Commin. Dn.
 Wilhelmi in Snynderby approbatus.¹⁾ 29. Profectus ex
 Barløse veni in Føns. ibique ordinavi Steph. Olai Me-
 delfardensem. 31. Scripsi Dn. Helenæ commendatitias
 pro Laurentio Richardi. Dn. Johan. Petreium amandavi
 ut pastoratum acciperet in Bjerreby Tossingæ.

Aug. 1. Publ. gratiarum actio pro pace indicta.
 2. Gener. Dom. Præses Henn. Valchendorph. me ac-
 cessit poculum affabre elaboratum mihi donans. 3. Trans-
 actum est cum Schlomerdorphio.²⁾ 5. Andreas Martini
 et Johan. Mathiæ in templ. D. Canuti ordinati sunt;
 publ. examinati pridie. 6. Scripsi gener. Dn. Ulfeldio
 de rationibus templ. Alsiaticarum. Dn. Jac. Christierni
 literas præsentationis accepit vocatus ad pastorat. Østrup
 et Hjastrup. 7. Coadjutores M. Paulo Andreæ ad D.
 V. adjuncti sunt. 10. Concessi Foburgum, ibique Coad-

¹⁾ Scripsi Georgio Braheo per Pastorem Dn. Wilhelm. Scripsi
 Præpos. Neoburg. de Joh. Ivvari dimittendo in Snynderbye ad con-
 cionem habendam.

²⁾ 4 Aug. Compellavit me Georg Brahe de comministro Kyngensi
 et pædagogi filiolo suo adjungendo.

jutores duo pastori adjuncti sunt. Abii in *Åvernadæ* ad visitandum, sed coetus non erat convocatus propter negligent. Præpositi. 11. Causa Dn. Georgii in *Tandslet* examinata est, proponentibus Concion. aulico et Secretario Principis. Dn. Georg dilationem petiit in diem Jovis. 12. Visit. eccles. *Ulchebølle*, pueri optime instituti. Visit. eccl. *Høirup*, pueri negl. instituti. Parochiani tres habebant querimonias contra pastorem; 1) quod ipsis in concione malediceret; 2) quod concionem justo tempore non dimitteret; 3) quod dalerum imperialem exigeret a desponsandis. Admonitus est. 13. Lis intenta Dn. Georgio composita est in tplo *Kethingensi*, ubi facta est desponsatio Copulatore Dn. Christiano in *Hageberg*. Pastores totius insulæ una cum Diaconis et Comministris congregati in tplo *Kettinge*. Omnia salva. 14. Visitavi eccl. *Tandslet* pueri mediocr. instituti. Visit. eccl. *Lysabel*, pueri non bene instituti. 15. Prandebam cum illustr. Principe¹⁾ in *Gammelgaardt*. Ante prandium audita causa Dn. Jacobi in *Høirup*. Circa vesperam trajeci in *Fioniam*.²⁾ 17. Obiit quidam scholast. peste in *Ludirect. residentia*. 18. Scripsi Dn. *Andræ* in *Sortslunde* et Dn. Georgio in *Brandersløf*. 19. *Frider. Marckdanus* indicabat mihi injuriam sibi et fratri a Dn. *Johan.* in *Nærov* illatam. 20. Scripsi Dn. *Resen* per studiosum *Nicol. Mathiæ* in *Iudirectorem Svenoburg.* cooptatum, rediit d. 29. Commendat Præpos. et senatui die 9 Sept. 21. *Jacob. Nicolai Bogog-*

¹⁾ Joh. Friedr.

²⁾ 16 Aug. Visitavi Eccles. *Horne*, pueri bene instituti. Visit. eccles. *Svaninge*, pueri optime instituti.

nianum per literas commendavi Dn. Andreae Bredalino. 23. Johan. Ivari et Nicolaus Pauli ordinati sunt in Nosocomio, pridie publ. examinati.¹⁾ 25. Literæ Regiæ allatæ de solemnî gratiarum actione pro pace nobis restituta. 26. Baptizatus infans M. Svenonis. Prandebam cum Vicario Regis. 27. Vicarius Regis prandebat nobiscum et coenabat simul cum Dn. Helena. 28. Misit huc fratrem suum Dn. Ericus in *Ærringløf* vocatum in suum Comministrum.²⁾ 30. Rescripsi Dn. Bartæ Friiss de copulatione filiæ et Manderupii Due. 31. Rumor erat Manderupium homicidium perpetrasse Malmogii.

Septbr. 1. [Kirst. Munk. Datter Dorothea Elisabeth f. 1 Sept. † 1687 d. 18 Marts.] Coenabat mecum M. Johan. Dionysii Episc. Rip. 2. Senatores Regni acceptis a Rege literis de homicidio perpetrato deliberarunt an nuptiæ celebrari possent nec ne. Prandebat mecum Præpos. Rudcop. cum conjuge. 3. Manderup Due me accessitus rogabat vellem se absolvere. Petii spacium cum Magn. Dom. Cancellario deliberandi atque tum demum ad ipsum reversus illud in me recepi. 4. Manderupius Due absolut. accepit in templo D. Canuti in precibus antemeridianis. 5. Prandebam cum Cancel. Regis in coenobio Canut. 6. Mander. Due et Virgin. Annam Skiell copulavi in templo D. Canuti et simul concionem habui ex evangel. Dominicali. 7. Prandebat nobiscum Vic. Regis. Misit mihi cervum illustr. de

¹⁾ 24 Aug. Literas accepi senatus Nachschov. de hypodidascolo Sackaria n; rescripsi præsidi Laurentio Grubbe, id fieri non posse.

²⁾ 29 Aug. Literas accepi D. Resenii per studiosum in Ludirectorem Svenb. cooptatum.

Sønderburgo. Dn. Anna Lycke quartale butyri et bovem. Prandebam cum Dn. Alberto Skelio. coenabam cum Dn. Ottone Sfelio. 9. Scripsi Dn. Annæ Vittrup de lite intentata Dn. Johanni in Lande.¹⁾ 10. Dn. Helena mutavit animum de pastoratu Bierreby. Dn. Laurentius Worm indicavit mihi quod ipsi successerat (form. succensuerat) Dn. Cecilia Høg, quod in sacello eccl. (eller aulæ?) neogamos copulare noluerat (eller potnerit). 11. Literas accepi ex Loll. de pastoratu Sandbyensi. 12. Dn. Johan Petreium (Sandagrium) iterum ablegavi ad Præpos. Sundensem.²⁾ 14. Misi ad senatum Othon. petitorias pro reparatione scholæ. 15. Fratrem Dn. Nicolai in Vindinge concionantem audivi in Nosocomio. 17. Obiit Jac. Baggonis in ædibus Lectoris, cujus nepos erat, sepultus d. 20. 18. Dn. Mulenus significavit mihi Oligeri Rosencrantzii animum apud amicos me traducendi. Dn. Jacob. in Magleby advexit halecum tonnam. Ei propterea numeravi 10 daleros.³⁾ 20. Jacob. Nicolai, Joannes Pauli et Petrus Joannis examinati publ. ordinati sunt in Nosocomio. Sepultus est nepos Lectoris M. Jacobi.⁴⁾ 22. D. Brochmannus misit mihi tractatum de Angelis et spectris.⁵⁾

1) Nicol. Matthiæ cooptatum in Rectorem Svenb. commendavi præposito et sen. urbis. Dn. Joh. Petri Sandagrius concionabatur in æde Can.

2) Petrus Hiallese concion. in templo Can. 13 Sept. Johannes Justini concion. in precibus matutinis.

3) Dn. Joh. Petreus rediit hesternæ vesperæ Neoburgo, sine literis collationis a Regni Cancel.

4) 21 Sept. Profectus sum Neoburg. ad Cancel. Reg. de pastoratu Bierrebye. Redii sub vesperam.

5) 23 Sept. scripsi nobilis. conjugii Jac. Ulfeld de negotio pastoratus Tossingensis.

24. Laurentium Johannis, Johan. Laurentii et Johan. Justini ordinavi in nosocomio. Martinus Hermanni eligitur in pastor. *Stydebiergensem*. 25. Coenabam cum seren. Rege Dalumii. 26. Scripsit mihi Oliger. Rosencr. de Residentia Ivaris Roschildis. Rescripsi. 27. M. Joannes Dionysii rediit Hafnia transiturus Ripam. Rumor erat de incendio Coronoburgi. 28. Concionabar in tplo D. Joh. in festo gratiarum actionis pro pace nobis divinitus restituta. Prandebam cum Dn. Præsede. 29. Viduæ defuncti Valdfirfe per Mart. Hermanni misi 14 daleros et $1\frac{1}{2}$ R solutionem 120 Exemplar. disciplinæ eccles.¹⁾ 30. Diverterunt ad me Dn. Andreas Mand et D. Johan in Barløse.

Oktr. 2. Visitavi Communitatem scholasticorum. Haleca erant minutissima. Cerevisia tenuissima et panis male pistus. 3. Conrectori abrenunciata est sponsa, ut talione puniretur. 4. Concionem audiebam in tplo. D. V. et copulationem Bartholini n. et filiæ Petri Sam-singii. 5. Misit ad me Olig. Rosencr. de prædio Rafnholt vendendo Vicario Regis. 8. Rediit Hafnia Martinus Hermanni cum testimoniis Universitatis, sed examen subire noluit. 9. Scripsi Resenio et Melchiori Burg-gravio Musico Regis. Literas diversas misi Asniam de integritate Laur. Johannis cognoscenda. 10. Uxor Præpos. nos invisit gratias agens pro Conjugio ancillæ et Dn. Johan. Petrei. 11. Henricum Erics concionantem audivi Dalumii ubi mansi in prandio cum uxore mea. 12. Petrum Christierni in Consist. examinatum Præsidi Jac. Ulfeld præsentavi. 13. Sponsalia Dn. Laurentii

¹⁾ Profectus Hafniam Martinus Hermanni.

Gormii celebrata Othoniæ. Nuptiis interfui d. 22 Novbr. 14. Facta est despons. Dn. Joh. Petri et Elisæ Petreie in aula Othoniens. Accepi literas Regias de censu. 16. Petrum Christierni vocatum ad pastorem Avernacæ ordinavi in nosocom. 17. Dn. Andr. Mand ad nos divertit. Uxor mea profecta est in Liungby. 18. Interfui nuptiis Dn. Jacobi Christierni et Catharinæ Olai f. in Liungby eosque copulavi. Literas accepi Senatus Nachschov. de obitu pastoris Dn. Andreæ Berlestedter, ejusque Successore Dn. Georg Christierni in Brandersløf. 19. Scripsit mihi D. Resenius et una misit Catechismum majorem Lutheri in vernaculam nostram translatum. 20. Martin. Hermanni examin. est in Consistorio. Concionabatur in Nosocom. d. 23 et præsentatus Georg. Braheo. et d. 18 Novbr. ordinat. est in tplo. D. Can. 21. Scripsi Palæm. Rosencr. de vocatione D. Georg Christierni ad Pastor. Nachsch. 22. Scripsi Ivaro Vindio Secretario et una misi resolutionem meam de precibus matutinis etc. 27. Scripsit mihi D. Brochmannus commendatitias pro Christoph. Joannis Asnensi. Scripsit una capitulum Roschild. Dn. Anna Brahe misit mihi quatuor¹⁾ porcos saginatos. 28. M. Sveno Petreius indicavit mihi oblatam sibi professionem Hebræam Hafniæ. 29. Scrips. m. Synderburgo Joan. Jepsonius misitque una dimidiam tonnam ferinæ salitæ. 30. Resc. mihi Dn. Er. Joannis Past. Kyng, quod velit Comm. suum retinere. 31. Misit mihi farraginem librorum bibliopola Rostochiensis.

Novbr. 1. Hafniam profectus. 3. Transiens

¹⁾ 2.

Roschildiam concessi Friderichsburgum. 4. Post concionem, quam habuit M. Tillemannus in tplo arcis, S. R. M. proposuit nobis negotium etc. quod peracto prandio executi sumus. 5. Ante diem abii Hafniam. Ex mandato Regis ad singula momenta responsa annotavimus. 6. Post prandium sumtum in horto cum R. M. iterum Hafniam recessimus cum replicis. 7. Mater nos comitata Hafniam. 8. Propositi articuli ultimi in quibus acquiescere voluit S. R. M. 9. Dimissione impetrata D. Resenium in visi ibi sumto prandio devectus sum Roschildiam pernoct. apud M. Enevaldum. 12. Trajeci feliciter et sub noctem redii domum. 13. Allatae sunt mihi literæ Regiæ de auctariis stipendiorum Professoribus Othoniens. destinatorum. 14. Scripsi M. Johanni Conrado, ut hic se conferret cum pecunia. 15. Antonius N. conqverebatur ex arresto se subduxisse Bartholinum ædituum. Inviseram liberos Regios Dalumii. 16. Audita est lis inter Ludirect. et hypodid. infimum et tandem composita præsentem Præposito. 17. Gregor. Christiernus de Fraugdegrd. decimas solvit. Thomæ Broderi scribæ aulæ Othon. apocham dedi acceptor. ex aula redituum. 18. Inviseram liberos Regios Dal.¹⁾ 19. Coenabam cum Claudio Brockenhusio judice generali. 20. Lis inter Lectorem et Conrect. orta, quod domesticum ipsius ferula salutasset. composita in templo Dom. Can. 21. 22. Testis eram baptismi filiæ cujusdam consanguineæ Magdalenæ de Hamsfort; et nuptiis interfui Dn. Laurent. Gorm. 23. Otto Marsvin cum soreore nobiscum prandebat. 25. M. Nicolaus Martini & fclberu-

¹⁾ Mart. Hermanni ordinavi in æde D. Can.

pius me invisit. Dn. Helena concessit in Sielandiam. 26. M. Christiano Joannis Theol. Professoris misi opera Augustini 5 ligaturis compacta. 27. Axelius Arnfeldt huc transiens ad S. R. M. Gjøfstadium mecum prandebat. 28. Dn. 1 adventus communicabam in tplo D. Canuti. 29. Huc aderat Dn. Helena. 30. Scriptum quod a R. captus esset Henricus Beechrrus (fors. Beccherus).

Decbr. 2. Congregatum Minist. Othon. in Consist. de Dn. Erasmi Henrici Pastoris in Idestrup deplorando casu, qui erraverat in administratione coenæ. Sententiam nostram remisimus in Falstriam ad Ser. Reginam. Dn. Petrus Christierni Falstrio Commin. in Skovlænge vocatus ad Pastor. Eftilstrup in Falstria obtulit mihi lit. vocat. suæ dimissus cum literis præsentationis. etiam ad Palæmon. Rosencrantzium. 3. Dn. Helena abiit in Sielandiam. 4. Acceptilationem dedi Thom. Broderi de 150 daleris precio domus Roschildiæ venditæ per Conrectorem. 8. Andream Bille compellabam in ædib. Frid. Ammersbachii de Dn. Nicolao in Vindinge, quod mulierem in aula ipsius compressam ipso invito absolvisset. Promisit se nihil contra Pastor. propterea tentaturum. 9. Invisabam Dalum. Reg. liberos. Compellabam Dn. Mulum de controversia inter Catharinam Nicol. fil. et fratres ipsius. 11. Dn. Christiernus in Fraugde conqverebatur sibi Jac. Ulfeldium obtrudere velle Comminstrum, id quod nunciabat ipsi Christianus scribe templorum comitatus Præpos. Dn. Severino Ivari. 12. Remisi Melch. Burggravio psalmos Danicos per Georgium Johannis (?) Othon. 13. Dn. Georg Haar vocatum ad pastoratum Arninge præsentavi Laurentio

.Grubbe. Axelius Anfeldt mecum prandebat; et Dn. Otto Petri cum conjugē huc divertit. 14. Misi Vicario R. Franc. Rant. 2 tomos Historiæ Arr. Huitfeldii. 16. Causæ matrimon. auditæ, ego interesse non potui propter destillationem ex capite in humerum sinistr. Dn. Ericus in Asperup mecum erat. Dn. Joannes in Lunde conqverebatur sibi datam alapam usqve ad sanguinem a Dn. Canuto in Egenfē in conventu pastorum in templo Liungby. Nuncium emisi ad inqviendum de muliere diabolica, qvæ sororem uxoris meæ se venditans qvam plurimos ex pastoribus deceperat. 17. Uxor Dn. Præs. me compell. de promotione Dn. Petri Bogoniani ad aliam conditionem. Rescripsi Dn. Andreæ Bredalino et remisi librum provinciale. Nuncius meus rediit Asnia referens mulierem istam præcedente die Martii transfretasse in Holsatiam. 18. Seren. Rex venit Dalumium mittens ad me ut M. Sperlingius concionem haberet sequenti mane & Conrector adscitis aliquot discipulis caneret. 19. S. R. M. hora 2 noct. Dalumio profecta hac transiit Neoburgum et trajecit in Sielland. 20. Rusticus quidam, accepta absolutione publica in tplo D. Canuti in cachinum solutus publico spectaculo collocatus est in platea, catena alligatus. 21. Scripsit mihi Dn. Resenius Hafnia de variis et inter alia de Mathia Episcopo Schaniensi domi suæ injuriato. 22. De successore M. Sperlingii varia conferebantur. 23. Accessitus sum Dalumium propter infirmitatem Comitissæ Christianæ. 25. Fer. 1. Nat. Concion. in tplo D. Canut. hora 12. 26. Convivio excepto a Johanne Brun. 27. Fer. 3 ad conviv. invitatus ab Augustino Elver. 28. Joannes Johanni Barchmannus adoptatus ad pasto-

ratum Brandersløf ostendit mihi literas vocat. et testim. Universitatis. 29. Examin. in Consistorio ordin. in tplo D. Can. d. 30. Dn. Mauricius in Horne misit mihi cervam.¹⁾

Finis anni.

Gloria Dei.

1630.

Januar. 1. In nomine Dni. Jesu Christi. Amen. Constans rumor erat obiisse in carcere Becherum (magnum istum Hamburgensem), insidente pectori demortui alato spectro. 2. De obitu Dn. Ivari Cragii, deque successore nuncium ad me mittebat Claud. Brochenhusius. 3. Misi literas ad præpos. Langelandiæ, Loland & Falstr. de Attestationibus Academiæ. 4. Nicolaus Pistor aperuit mihi animum suum de matrimonio ineundo cum filia vicini. Coenabant mecum M. Christianus Joannis et Conrektor. Scripsit m. M. Christianus Jani. 6. Scripsi Dn. Elisæ Marsvin de pecun. mihi debita. Ind. D. Resen. et M. Christ. Jani conc. aulico. 8. Vidi literas Barthol. æditui missas ad scribam Othoniens. 9. Antonius Johannis Civis Othon. mecum pacisci voluit de pecunia mihi debita a se et ædituo. 10. Joannem Anscarii compellabam de ære alieno Barthol. æditui debito Antonio Johannidi. Catharina Borchardi vidua me convenit de lite inter sororem — civem Nachschovianam

¹⁾ 31 Decbr. Dn. Nicolaus in Vindinge hic comparuit, dicturus causam, cur foeminam alibi stupratam in sua ecclesia absolvisset.

— et uxorem M. Georg Sadolini. 11. Invisi liberos Reg. Dalum. 12. Henrik Hollendorph examinatus in consistor. 13. Coenabant mecum M. Canutus Lerchius, Dn. Petrus in Gielsted et Dn. Mauricius in Horne. 15. Dn. Hilleburgum monui de fornicatione cujus accusatur ipsius Pædagogus. 16. Mulierem, quæ in sacra coena calicem recuserat in Consistorio examinavimus. 19. Scripsi Georg Braheo de diacon. Kiertensi, quod in officium Pastor. se ingerens puerum inhumavit.¹⁾ 20. Claudius Mulenus concessurus ad Jac. Ulfeld in causa Avernachiana me compellavit in templo Canut; ei que exposui contenta epistolæ Ulfeld ad me scriptæ. 22. Scripsit mihi Dn. Resenius manu amanuensis ipse laborans chiragra.²⁾ 23. Duo cives Foburg. indicabant mihi abitum ludirect. inscio et invito Magistratu, et successorem instanter petebant. Scripsi Senat. Fob. de ludirect. Andrea Joannis. 24. Desponsationi Nicolai (Michaelis) pistoris interfui, et postmodum Canuti Volfii, ubi finita concione prandebam. Nuptiis illius interfui ☉ d. 2 Mai et hujus d. 12 Maji celebratis in domo, ut vocant, Episcopali. Literas accepi D. Brochman. de Marco Bille de Eleemosyna Frisiana. Dn. Christina venit Ellensburgum. 25. M. Joan. Dionysius Ep. Rip. sumto hic prandio concessit Neoburgum.³⁾ 27. Dn. Georg in Ållerup citatus ob austeritatem in uxorem comparuit et admonitus est in præsentia M. Henrici. 28. Profectus sum Ellensburgum vocatus a generosa

1) cujus exemplum mulier ibidem secuta fuerat. Scripsi M. Georg Sadolino de lite inter uxorem ipsius et civem Nachschov.

2) Dicam scripsi Pastori Aurnach. ad diem 4 Febr.

3) Scripsi senatui Foburg. de ludirectore, Andreæ Johannis.

Dn. Christina. In prandio aderat nobis Dn. Birg. Brochenhusia et in coena Anna Brahea. 30. Scripsi Magn. Rectori Acad. D. C. Brochmanno & Dn. Resenio. 31. Prandebam cum Claud. Brochenhusio qui

Febr. 1. dicam a me petiit contra Dn. Claudium in Dre. Hic me accessit cum literis vocationis. 4. Post prandium apud Dn. Cancel. Regni Neoburgi causa Dni Petri in Åvernade audiebatur, qui lata sententia ab officio remotus est. 6. Catharina Henrici fil. huc venit cum patre. 7. Nuptiis interfui duarum puellarum in aula Othon. celebratis. Dn. Michel in Mefinge petiit Regiam mensem pro filio Regis stipendiario. 8. Dn. Nicol. in Stenløse indicabat animum filii jam inclinare ad viduam ducendam. 10. Concionabar in tplo D. Canut. Profectus sum Ellensburgum. Erat domi meæ generosa in mea absentia sed sub noctem rediit Ellensburgum.¹⁾ 11. Rumor erat Ringravium mutata veste appulisse Helsingoram. Georg Braheus et Gregor. Krabbe me compellabant in tplo D. Can. de jure patronatus tpli Horne, quod Reg. Majest. indulserat Georg. Braheo. Profectus sum Ellensb. huc venit M. Dionysius in mea absentia. 14. Concionem habui in sacello Ellensb. et coenam Dn. porrexi generosæ Dn. Christinae Munck Dn. Invocavit. 15. Dn. Helena hinc abiit Neoburgum transitura in Siellandiam. Scripsi gen. Dn. Christinae. 16. Duo rustici parochiæ Sfambty mihi aderant in præsentia Jacobi Drejeri servitia sua mihi abdicantes. 17. Conc. funebr. habui in templo Can.

¹⁾ Dicam, quam a me petiit Dn. Georg in Føns, impetravit, de qua re scripsi ad Dn. Petrum in Gelsted.

in exsequiis Corn. Rud et Ottonis Rud patris et filii. 18. Gen. Dn. Christina Munck ad nos divertit, abiit Ellensb. d. 20. 21. Rescripsi viduæ Dn. Andreæ Bredalini de obitu mariti. Sponsalia celebrata Dn. Petri Christierni.¹⁾ 22. Dn. Benedictus in Svinninge intercessit pro suo filio hypod. Neoburg. 23. M. Christianus Johannis Professor conqverebatur sibi injuriam factam a senatu nostro, qvi falsitatis ipsum insumulassent. 25. Judex Othon. me accessit ostendens 8 joachimicos circumrasos de quibus purgationem expetiit M. Christiani Profess. 26. Habitus est conventus ministerii et senatorum in tplo D. Can. de eodem negotio. 27. D. Mule- nus referebat de causa M. Christ; et d. 10 Martii D. Mule- nus et Episc. Præsidentem accesserunt de causa ejus- dem M. Christi. monetaria. d. 12 petiit M. Christianus licentiam Siellandiam abeundi. 14 ventilata est causa monetaria. 24. Concion. in tplo D. Can. Transactio facta est de jure patronatus tpli Horne. Duo Rustici de Åvernade petebant meum Consensum de Dn. Petro Hiallese in pastorem vocando. Qvi accepit literas præ- sentationis ad Jac. Ulfeldium d. 9 Martii. 25. Lau- rentius Jacobi Hintzholmius abiit suscepturus pastorum Rudcopiensem. Cathar. Joh. Borchardi vidua indicabat mihi litem inter sororem suam Margar. Holtendorphii viduam Nachschoviæ et uxorem M. Sadolini. Henric. Holtendorphius examinatus est in consistorio (Referenda ad d. 12 Jan.). 26. Dn. Johan. Buxenius Past. Bogoniensis indicabat mihi varios casus in urbe ministerium

¹⁾ Dn. Nicolaus in Vindinge me compellabat de negligentia diaconi sui Christo. Benedicti, dicamque impetravit.

concernentes. 28. Episcopus Aarhusiensis Hafniam concessurus mecum prandebat.

Martii. 1. Habitus est conventus Ministerii et Senatorum in templo Can. de eodem negotio (sc. monitorio) et d. 14 Martii ventilata rursus causa M. Christiani. Scripsi Magn. D. Cancel. de authoribus, qui in schola Othon. præleguntur. 2. Divertit ad nos gen. Dn. Christina. 3. Concion. in tplo D. Can. 4. Literas accepi Can. R. D. Jac. Ulfeldii de petitore Dn. Georgii in *Landsflet*. Scripsi 5. Consul. Svenob. de eodem negotio. 6. Hinc abiit generos. D. Christina. 7. Scripsit mihi senatus Rudcop. de dissensione eorum et rusticorum in vocatione pastorali.¹⁾ 10. Concionabar in tplo D. Can. finita concione propositum est civibus de pauperum sustentatione. D. Canutus in *Hyøe* qverebatur litem sibi intentatam propter admissos ad publ. absolutionem adulteros in tertio gradu.²⁾ 12. Examen publ. in schola et Gymnasio a me institutum d. 8 continuatum est in Gymnasio, absolutum d. 15.³⁾ 13. D. Daniel Monradus attulit mihi literas Illustrissimæ de filio piscatoris. Rescripsi Johanni Jepsonio Scribæ arcis. Scripsi D. Cecilie Høg de Mathia Mathiæ Alsingio in concionatorem cooptando. 17. Scholam Rudcop. visitavi. Comministrum reprehendi, quod concionem sponte neglexisset. 18. Controversia inter senatum et Rusticos cives cum Rusticis conjunctos, de vacante pastoratu

1) Scripsi M. Georg Sadolino de lite inter uxorem ejus et civem Nachschovianam.

2) Scripsi Georg Brahe eiqve misi sententiam latam Neoburgi de remotione pastoris Aurnache.

3) M. Christianus petiit licentiam in Siellandiam abeundi.

audita est et causa prob. examinata, facta est compositio omnium partium. Sumto prandio cum præside Petro Basse Svenob. redii. 19. Laurent. Jacobi in Pastor. Rudcop. vocatum ordinavi Svenoburgi in tplo Monasteriensi. Coadjutores ûtrique pastori adjunxi. 24. Georg. Nicolai constitui Ludirect. Chartemund. et Andream Johannis Bogoniensem. 26. Dn. Helena rediit e Siellandia. 27. Dn. Nicolaus in Biersløf petiit intercessionem pro fratre apud D. Hildeb. Pors. 28. Fer. 1 Pasc. concionabar in tplo Can. hora 12. 29. Fer. 2 post concionem profectus sum Ellensburgum, ibique pernoctavi. 30. Fer 3 audita concione, qvam habuit Ludirect. Neob. in arce Neob. prandebam cum Cancel. Regni, qui mecum loqvebatur de controversia inter Dn. Helenam et filiam. 31. Dn. Paulus Pastor Dalumensis me compellabat de aliqvot negotiis officium suum concernentibus.¹⁾

April. 1. Rescripsi gen. Dn. Christinæ. Scripsit mihi Dn. David Monradus per affinem Mathiam Mathiæ Alsingium. et per eundem Cecilia Høg. Sereniss. Rex prandebat Dalumii. 4. Rescripsi gener. Dn. Christinæ de actis Dalumii. 5. Rogatu generosæ Dn. Christinæ concessi Dalumium, sed nihil efficere potui.²⁾ 6. Iterum me accersivit generosa et scripsit matri per Dn. Annam Henningi Valchendorphii. 8. Math. Mathiæ Alsingus suscepit pædagogiam apud Mareschallum Regni. Scripsi Dn. M. Johanni Conradæ, ut se ad prædium Bollerianum conferret, provinciam, qvam petit, suscepturus. 9. Gener.

¹⁾ Dn. Nicol. in Steenløse accusabatur a Georg Hartvici.

²⁾ Matthias Matthiæ concionem habuit in nosocomio.

Dn. Christina concessit Neoburgum. Fui Dalumii cum uxore. 10. Hilarius Qvitzovius conqverebatur de in-
 vectiva Generosæ Neoburgi. 11. Communicabam in
 tplo. D. Can. Erant hic simul generos. Dn. Christinae
 Dn. Anna Birgitte et Riburga Brochenhusia et Dn. Elisa-
 betha Ulfeldia. 12. Gener, Dn. Christina nobis valedi-
 dixit abiens in Cimbriam. 13. Prandebat nobiscum
 Dn. Helena, quando accipiebat literas a Vicario Regis,
 qvas ubi legisset in ignem coniecit. 14. Prandebant
 mecum Dn. Lector, M. Sveno, Dn. Andreas Brand et
 Jes Føget in Holm. Scripsit mihi Dn. Joh. Jacobi præ-
 posit. Nicopiens. 15. Vocationem Dn. Joannis Hege-
 lundi ad sacellanatum Rødbyensem approbavi. Coenabat
 mecum M. Henricus Michaelis. 16. Concessi in Lunde-
 gaard cum uxore. 17. Conciones funebr. M. Pauli
 Andreae subscriptas remisi auctori. 18. Baptizatus est
 Dn. Muleno filia Birgitta, puerperio interfuimus. 19.
 Interfui exequiis uxoris Dn. Nicol. in Stenløse. 20. Con-
 rect. signific. mihi abitum suum ad promotionem Magi-
 sterii. 22. Abiens hinc Dn. Elisa Marsvin nobis
 valedixit, sumpta secum medicina pro generosa Dn.
 Christina. Severinum Magni in Ludirectorem Saxcopi-
 ensem cooptavi. 24. In consistorio comparuerunt
 Præpos. in Skovbyherret, Dn. Johannes in Hemmersløf,
 Dn. Thomas in Sønderfjæ citati a Johanne Nicolai quod
 confessioni cujusdam rustici subscripsissent. Filius Ser.
 Regis Uldaricus huc transiit in Holsatiam. 25. Scripsit
 mihi Regni Canc. Jac. Ulfeldius de conventu Cleri in-
 dicendo ad Calendas Maji. 27. Paulus Paulini et
 Finno Petreius examinati sunt publice; sed hic propter

rudidatem rejectus est.¹⁾ 28. Paulus P. Danckelius ordinatus est in tplo D. Can. Dn. Olaus in Sommerup et Dn. Johannes in Kierte me compellabant de causa matrimonii, qva hic periclitatur.

Maji. 1. Georgius Braheus lectis lit. Reg. coram omnibus Præpositis et nonnullis Pastoribus in consistorio congregatis indicavit voluntatem serenis. Regis de navibus coëmendis.²⁾ 3. Divertit ad nos Dn. Alexander Christierni. 4. Gener. Dn. Christina hic pernoctavit postridie concedens Neoburgum. 7. Prandium sumsi in arce Hintzgaul cum Præsidi Gregorio Krabbe.³⁾ 9. Nuptiis interfui Dn. Andreæ Petreji celebratis Othoniæ in ædibus Dn. Annæ Brochenhusiæ. 12. Causa Johannis Marchdanni et Johannis Nicolai audita in Consistorio. 13. Audivi in curia controversiam inter Dn. Mulenum et Joannem Anscarii, præsentem præside et toto senatu. 14. Iterum fui in curia eandem ob causam rogatus a D. Muleno. Sed nihil effectum est propterea quod Joannes Anscarii adesse volebat. 15. Dn. Canuto in Brenderup remisi testificationem suam a parochianis impetratam propter calumniam sibi a vidua antecessoris intentatam.⁴⁾ 21. Vas vini dono mihi missum. 23. Nunciatum de argento a Dn. Christina Hamburgum misso. 24. Domina Helena abiit in Sielandiam ad comitia. Tentavimus reconciliat. D. Muleni

¹⁾ ille vero admissus.

²⁾ Scripsit mihi præpos. Nicop. de morte Balthazaris hypodidascali.

³⁾ Duæ causæ examinatæ sunt. Dn. Johannis in Ouby et Dn. Canuti in Brenderup.

⁴⁾ 20 Maji. Scripsi Dno Nicol. in Wiirslev de lignis a Joh. Marchdannero emendis.

et Anscarii, sed frustra. Reconciliatio d. 27. 25. Catharrho domi detentus iter in Lollandiam ingredi non potui. 26. Compellavit me Georgius Wilhelmi reversus ex Batavia. 28. Medicinam sumsi. d. 30 phlebotomiam adhibui. 29. Præpositos commonefeci de studiosis ad suggestum non admittendis nisi attestazione professoria impetrata. 31. Absolvi concionem funebrem conjugis Vismarianæ.

Juni. 1. D. Mulenus me invisit indicans, se Hafniam concessurum ad finem comitiorum. 2. Trajeci in Tossingiam apud Dn. Petrum pernoctavi.¹⁾ 7. Præpos. provinc. Borealis in Herregfirte constitui Dn. Andream Severini. 9. Prandium sumsi apud Dn. Jacob. in Karleby.²⁾ Prand. Nachschoviæ apud Johannem. Druften. 13. Visitavi eccles. Tiffige. pueri freqv. sed rudiores.³⁾ Prandebam in Rubbjerggaard cum Dn. Øllegaard præsentibus ipsius parentibus. Hinc abii in Skofflenge.⁴⁾ 18. Concessi de Rødby in Brandersløff. 20. Dn. Laurentium Johannis et Mariam Johannis co-

¹⁾ 6 Juni. Visitavi Eccl. Halsted, pueri frequentes, et bene instituti.

²⁾ et concessi in Stochemarch. 10 Juni. Scholam Mariebov. visitavi; hypodid. concesserat Hafn. attestacionem petiturus. Pastorem et comministrum reconciliavi, hic valde impatiens. 13 Juni. pueros Westenschovienses examinaui frequentes et bene institutos.

³⁾ diaconum officij admonui.

⁴⁾ Skoulengenses et Aun. pueros examinaui mediocriter institutos. 15 Juni. Tierstedenses &c. bene institutos; veylebyenses, omnia salva. 16 Juni. Nebbelundenses optime institutos. 17 Juni. Rødbyenses, optime. 19 Juni Brandeslevienses examinaui in domo Pastoris; explicationem non didicerant, nisi decalogi.

pulavi in tplo Sundby, simulqve concionem habui.¹⁾ Nuptiis interfui; peracto prandio redii in Brandersløff. 23. Scholam Saxcop. visitavi, pueri adhuc rudiores, quia neglecti propter absentiam ludirectoris defuncti. Hic actum cum senatu de filio Dn. Christierni in Hillested propter homicidium decollando. Valde immisericors erat hic senatus nolens ipsi duorum dierum dilationem concedere post sacram communionem, sed tandem persuasi permittebant. 24. Post prandium sumtum apud Dn. Andream Pastor. Rastedens. invisi Dn. Andr. Brock in Ørnslyde inde concessi in Kettinge. 25. Regni Cancellarius moritur Hafniæ. 26. Dn. Oberbergium compellavi sermone protracto in multam noctem.²⁾ 27. Concion. Comministri Dn. Nicolai audiui in tplo Nicopiensi. Post prandium me invisit Conc. aulicus M. Nicolaus Vismarus, cui tradidi concionem funebrem prelo adornatam. Scripsit mihi captivus filius Dn. Christierni in Hillested de liberatione sed nihil effectum. 28. Scholam Nicop. visitavi. Rector Hafniam concesserat testificationem impetraturus. Misit ad me serenissima, quo liceret ecclesias rurales visitare donec Hafniâ rediret Præses Palæmon Rosencrantzius. 29. Sch. Stubbecop. visitavi, pueri parvi, majoribus peste absumptis. 30. Concionantem audiui Commin. Dn. Georgium.³⁾

¹⁾ 22 Juni. Eccles. Vognsted visit. omnia salva. His substitutum constitui Olaum Laurentii. etiam Ingetoftenses pueri utriusqve loci optime instituti.

²⁾ Visitavi sch. Neost. omnia salva.

³⁾ Quidam ex civibus qværebatur filium suum a Ludirectore indignis modis verberatum, sed deprehensum est accusationem ipsius falsam esse. 1 Juli. Visitavi Eccles. Falquersløv, pueri medio-

Julii. 1. Post visitat. in Horbeløf profectus sum in Uggerløse. Transivi in insulam Bødtø, eamque perlustravi. Post visitat. eccles. Uggerløsiensium aderant mihi in prandio Dn. Johan in Skelby, Dn. Johan in Morsby et Consul Nicopiensis. 4. Visitavi eccles. Sundby ejusque annexam Nørrefirdby. 6. Accessitus cum Dn. Præsidi Palæmon Rosencrantz. in arcem Nicopiensem, acta visitationis retuli, et in prandio cum serenissima mansi. Jussus sum commorari Nicopiæ donec omnia in schola bene constituta essent. Coenabam cum Dn. Oberbergio. 7. Compellavit me Dn. Toxotius. 9. Eccles. Ønsløvianam visitavi, ubi Georg. Johannis Kruse ordinavi. 10. Stipendium Ludirect. et hypodid. acceptum a Dn. Oberbergio distribui. 11. Concionem audivi in arce Nicop. manens in prandio apud Serenissimam. 12.¹⁾ In ipso discessu accessit Dn. Petrus in Effilstrup conqverens sororem suam stipite a marito Dn. Johan. in Alsøløf indignis modis verberatam. Jussi ut ad Præsidem hoc deferret. 13. Prandebam (in Langeland.) apud

criter instituti; Horbelevenses etiam rudiores deprehendi. Substitutus diacono adjunctus est propter senium. 2 Julii. visitavi Vegarlosiensis, pueri frequentes et bene instituti. Adhortatus sum parochianos ad alendum substitutum. Aderant in prandio Dn. Johannes in Skelbye, Dn. Johannes in Morsbye. 4 Julii. Nørrekirkebyenses pueros deprehendi non probe institutos. Approbabant substitutum. Olaum sartorem, qui indignis verbis lancinarat Pastorem adeg in publico coetu condonationem petere. Ego autem deprecabar pro illo Ecclesiam et sic reconciliatio facta. Sundbyenses deprehendi melius institutos. 8 Julii. Habitationes Ludirectori Neocop. et hypodidascalis destinatos visitavi.

¹⁾ Allocutus sum senatum Nicop. 1) de coadjutore pastori adjungendo. Consenserunt. 2) de scholasticis ad pulsandas campanas non admittendis. Etiam hoc approbarunt.

Dn. Johannem in Øttingeløse. In Magleby me convenit præfectus de causis quibusdam dubiis me consulens.¹⁾ 16. Audita (Rutcopiæ) concione quam habuit Dn. Laurentius unanimi pastorum consensu iu præpositum est electus. Deinde desponsavi²⁾ illum et viduam Abigaelem. Peracto prandio trajeci in Tossingiam. 18. Testis eram Baptismi filioli M. Jacobi Sperlingii vocati Johannis, et Uxor testis erat baptismi filioli Lectoris Ivvari appellati. 19. Scripsi ad Præpos. Alsie commendatitias pro Christoph. Joannis, ut in Commin. Lysappellensem cooptetur.³⁾ 22. Coenabant mecum Episc. Viburg; M. Sveno et M. Sperlingius. 23. Accessit ad me Dn. Jacobus Nicolai cum literis vocationis ad parochiam Ørsløf in Falstria, præsentavi eum Palæm. Rosenc. d. 24.⁴⁾ 25. Visitavi Eccles. Øttingeløse. pueri bene instituti. Mansi in prandio apud Dn. Christiernum prandente nobiscum Adamo N. von der Wiff. 26. Præpos. Foburgensis me accessit Othoniæ. Locutus sum cum ipso de Andrea Erasmi cive Foburgensi, quod uxor ipsius duodecima post nuptias septimana perperisset. Adeoque cum uxore ad publ. poenitentiam admittendus juxta ordinationem. 27. Exivi cum Uxore et liberis in pratium.⁵⁾ 30. Dn.

1) 14 Juli. visitavi Eccl. Maglebye, pueri non bene instituti, pastorem et diaconum officii admonui; obligationem accepi traditam pastori. Eodem Trøgeløvenses similiter deprehendi. 15 Juli. Lindesenses pueri frequentes, sed non admodum probe instituti.

2) copulavi.

3) 20 Juli. prandebant mecum Lector, Dn. Jacobus in Østofte et Dn. Matthesius. 25de Juli. Rescripsi Palæm. Rosenc. de Ludirect. Nicop.

4) Scripsi commendatitias ad Dn. Davidem Monradum pro Matthia Musculo diaconatum ambiente.

5) 28de Juli. scripsi Dn. Oberbergio per Jacob. Abrahami de Nicol. Andreæ.

Christina hinc abiit in Cimbriam. Joannes Jul nunciavit nobis acta Hafniæ cum distributione hæreditatis etc. 31. Scripsi Joh. Oberbergio, viduæ defuncti pastor. Nicopiens. et Ludir. per Joh. Christophori a me design. infimum collegam scholæ Nicop.

August. 1. Invisit nos Hil. Qvitzov et uxor redeuntes Hafniæ. Duo sartores mihi aderant conqverentes de circumforaneo laborante pro hypodidascalis. Respondi, privilegiis ipsorum me nihil derogaturum. 3. Literas accepi illustris. Synderburgo de Sacellanatu in Østøabel.¹⁾ 7. Rescripsi Dn. Olao in Bognstød ei qve misi literas præsentationis ad Palæm. Rosencr.²⁾ 8. Testis eram baptismi filiolæ Dn. Andreae past. Nosocomii, et postea convivio interfui. 9. Nuptiis filiæ Dn. Jacobi Ulfeld Neoburgi interfui. 10. Erecta est domus in area Ludirectoris.³⁾ 12. M. Henricus Michaelis constitutus est præfectus Nosocomii consensu præsidis et Senatus. 14. Petrus Erasmi ostend. mihi literas Dn. Cancellarii de pecunia donata viduæ liberisqve Dn. Ludovici. 15. Georg Fris me invisit. Pædagogus meus Johannes totam ferme diem abfuit domo mea et sub noctem conscendit murum subintrans in ædes meas.

¹⁾ 4 Aug. prandebat mecum Dn. Christiernus in Lyndese cum uxore sua. 5 Aug. Dn. Olaus in Lyngbye intercessit pro vidua annosa Anna Severini in nosocomio, ut admitteretur. Dn. Nicolaus in Wiirslev consuluit me de servo molitoris suspecto propter viduam defuncti molitoris, num tolerari posset in parochia, cum domum suspectam deseruisset. Resp. Ordinationem strictim servandam.

²⁾ Dn. Georgius in Føns qverebatur sibi nondum satisfactum esse a M. Petro Michaelis præposito.

³⁾ 11 Aug. rescripsi M. Georgio in Stochemarche.

16. Ipsum flagellari jussi in schola, propterea me invito hinc abiit. Gregor. Krabbe mecum loquebatur de structura templi Medelfardensis. 17. Dn. Helena rediit in Siellandiam. Adscivi liberis meis alium pædagogum Jacobum Petri.¹⁾ 19. Profectus Medelfardiam trajecturus in Cimbriam ad nuptias Episc. Ripensis.²⁾ 24. Advenit Dn. Christina Munck divertens ad Dn. Riburgam Br. misit ad me aliquoties ut ad se accederem, sed me excusavi. Hinc concessit Neoburgum.³⁾ 27. Claudius Aurifaber designatus est præfectus Nosocomii, juramentum suum præstitit in præsentia Præsidis et Senatus. 29. Copulavi Dn. Johan. Johannis pastorem Brandersleviensem et Helenam Laurentii fil. in templo Herringe. Nuptiis interfui, quæ celebrabantur in aula Fjellebroe. 31. M. Laurentius Petræus vocatus ad Pastoratum Nicopiensem ostendit mihi lit. vocationis suæ. Nicol. Christierni Schol. Nicop. Rector venit una cum literis voca-

¹⁾ 18 Aug. Audita est controversia inter Præpæs. Foburg. et civem Andream Erasmi, et judicatum est pro præposito. Audita est causa inter præpos. Othin. et sartorem Erasmum Michaelis, et dilata est in diem sequentem. 19 Aug. Lis illa remissa est ad forum civile. Dn. Nicolaus in Dalby aperuit mihi litem, cui obnoxius est Cartemundæ.

²⁾ 20 Aug. concionantem audivi commin. Middelfardiæ; scholam visitavi, pueri pauci et rudes. Senatus querebatur de negligentia præceptoris, ipse propterea remotus est ab officio, sed jussus officium facere, donec alius advocaretur. 22 Aug. Eccl. Gamburg visitavi; pueri non admodum bene instituti; sed emendationem promisit substitutus. 23 Aug. Eccl. Oubyensem et Indsleviensem, pueri utrobique pauci et tenuiter instituti, sed ordinato utrobique substituto, promissa est emendatio.

³⁾ 26 Aug. Literas accepi Dn. Pauli Paulini comministri Vestenschoviani de sacellanatu Nicopiensi, rescripsi et distuli omnia in adventum pastoris.

tionis ad sacellanatum ibidem, qui examinatus est in Consistorio et approbatus.

Septbr. 3. Uterque in tplo D. Can. ordinatus est. Judicatum est inter Lectorem et Joh. Brunonem scribam. Dn. Johannem in Korupe graviter reprehendi, quod imposita Bibliis manu rusticum jurare compulerit. Prandebant mecum ordinati et Rector ac Conrector Schol. Othon. 4. Andreæ Korseberg tradidi literas Regias pro sororis suæ restitutione. 5. Communicabam in tplo D. Can. 6. Ottonem Canuti Consulem graviter ægrotantem invisit. 9. Abiit hinc M. Janus Dionysius Ep. R. qui hesternæ vesperæ ad me divorterat concessurus Hafniam ad promotiones doctoratus.¹⁾ 11. Audita est causa Dn. Georg. Brahei et Lectoris in Consist. et post longam disceptationem composita est. Andreas Korseberg intercessit pro Dn. Johanne in Korup. 12. Copulavi Gregor. Krabbe et Helvigam Rudt, Christiernum Sfeel et Birgittam Rud in tplo D. Canuti. 14. Filia B. Cornificii Rud Elisabetha obtulit mihi honorarium nomine matris suæ. 15. Dn. Nicolaus in Søbhy me conv. etc.²⁾ Concionabatur in nosocom. Georg. Jac. Volfius vocatus in Commin. Sfovlenge, quem et Jac. Nicolai in Consist. examinatos d. 24, ordinavi in tplo D. Canuti d. 26 ejusdem.³⁾ 18. Hypodidascoli admonebantur civilitatis in mensa observandæ. 19. Copu-

¹⁾ 10 Sept. Sophia Lindenow petiit divortium inter diaconum Kierup et desponsatam ipsi puellam, suam ancillam.

²⁾ conqverebatur injuriam et obstinaciam sibi a quibusdam parochianis exhibitam.

³⁾ 17 Sept. D. Georg Brahe me compellabat in templo D. Can. de causa M. Jac. Lectoris et de comministro pastori suo asciscendo.

lavi Folckmarum Urne et Annam Dyre in tplo. D. Can. et simul concionem habui. 22. Conc. funebr. habui in exeq. Dn. Caspari Laurentii Præpos. Lundensis inhumati in tplo Østrupensi. 24. M. Paulus ad D. Virginem citavit Commin. suum Mauricium in jus. 25. Thomas Bangius huc transiens ad parentes hesternæ vespera me compellabat. 26. Georg. Jacobi et Jac. Nicolai ordinavi in nosocomio. Nuptiis interfui in Tømmerup et pastorem viduamqve defuncti copulavi. 28. Abieram visum lapicidas meos. 29. Otto Braheus Ste-nonis fil. dono mihi misit librum precationum a se editum. 30. Accepi literas ex Norvegia .a fratre meo ejusqve filio Michaële, et Andrea Kare cujus filium in domum meum recepi. Introductus est in scholam d. 20 Octbr.

Oktbr. 1. Compellabat me Dn. Joannes in Kierte petens gratiam et favorem Anton. Bille et Ancillam de qua in matrimonium ducenda prius locutus fuerat. 2. Rediit in Cimbriam Dn. Christina Munck. Mater contra hinc dicessit. 3. Nunciabatur mihi perfidia famuli mei Claudii in revelato negotio, mihi ex aula R. secreto demandato.¹⁾ 8. Episc. Ripensis ad me divertit Hafn. rediens, item Dn. Otto in Veilby venit de obligatione qvadam Dni Johannis in Trøstrup.²⁾ 10. Dn. Christiernus in Humbled huc venit, me com (Andr. Joannis civis Othon. ejusqve gener Nicolaus pistor me compellabant de obligatione qvadam D. Johannis in Trøstrup) pellabat. dedi ipsi con- 12. signationem ex libro provinciali ad Dn. Andream in Bøstrup. 13. Filix

¹⁾ 7 Oktb. Præpos. Vendsherred adhortatus sum, ut nihil moveret contra D. Georg in Fens, priusquam eo venire ad Præsidentem.

²⁾ 9 Oktb. Uterqve abiit. Felis furtim ablatas.

Regis veniebant Othoniam. 15. Abierunt hinc Neoburgum. 16. Prandebat mecum Dn. Claverus tendens in Dithmarsiam. 17. Nuptiis interfui in ædibus Canuti Laurentii. 18. Facta est reconciliatio Dn. Nicolai in Søb̄ et duorum rusticorum in S̄eden præsentē Dn. Helena Rusticorum Dn.¹⁾ Nuncium misi Dn. Olao in Lyngby de fele ablata. 21. Ludirector rediit ex Cimbria. Lector me consuluit de sententia pronuncianda in causa M. Pauli et Dn. Mauricii. Respondi me nihil hic daturum consilii, ne postea culpam in me rejicerent. 24. Fuit nobiscum in coena Dn. Helena accepto responso M. Martini de literis conscribendis atqve illuc ad subscribendum remittendis. 26. De Residentia comministri exstruenda Bogoniæ senatum in templo compellavi. Ajebant futurum. De mensa ludirectori procuranda. Resp. se operam daturus qvōd fieri posset.²⁾ De conjugio hypodidascali unanimiter conclusum est, qvōd permitti possit, spe bona. 27. Invisi virginem Qvitzoviam comitatus Præposito Dn. Laurentio in S̄ib̄. 30. Judex generalis Claud. Brochenhusius hic aderat cum scriba Johanne Nicolao, accusans M. Henricum past. ad D. Johannis qvōd mandato ipsius de structura in domo judicaria instituenda restitisset. Aderat qvoqve M. Henricus, sed post aliquot velificationes reconciliati sunt.

Novbr. 1. Scripsit mihi Consul Arrhøensis de contributione tplorum ad structuram scholæ et residentie comministri. 2. Consulit me M. Sperlingius de bap-

1) Rescripsi Præpos. Als. de commin. in Lysabbel.

2) 3) de residentia Pastoris reparata, promittebant recompensationem.

tismo infantis nati pridie nuptiarum parentum, quod prius publice sunt absoluti. Resp. Baptizandus velut illegitimus, qui natus non fuit in conjugio. 3. Pastores et comministri conqverebantur hypodid. Sch. Othon. non facere officium in concionibus ordinarie habendis, eo quod attestationibus destituebantur.¹⁾ 5. M. Petrus Michaelis et Dn. Severinus in Rønninge mecum prandebant. 6. Dn. Johan. Nicolai pastor in Ouby et Indsløff per latam sententiam ab officio remotus est.²⁾ 7. Nuptiis interfui Dn. Petri Bogonii Commin. in Østtofte. 8. Profectus sum ad lapicidas meos. 10. Literas accepi gen. Dn. Axel Arnfeldt Hagæ scriptas. Coenab. mecum M. Christianus Johannis cum Rect. et Conrectore. 11. Rescripsi Concion. aul. Ser. Reginæ eiqve misi concionem funebrem germanice translata. 13. Literas accepi ex Loll. de honorariis. 14. Ser. Rex venit Dalumium. 15. Transiit Neoburgum transvectus in Sielland. 16. Triticum mihi missum vendidi. Hypodidascoli conqverebantur sibi non licere tecto capite cibum capere in communitate. 17. Dn. Helena rediit Neoburgo, quo comitata fuerat S. R. M. Misit ad me D. Nicolaus in Rubbelyche Laurentium, quem vocaret in Comministrum. 19. Dom. Andreas P. Nosocom. me consuluit de Æthiope absolutionem petente.³⁾ 21. Puerperio celebr. a Petro Erasmi interfui. 22. Accedebant ad me duæ honestæ matronæ intercedentes pro Henrico Holendorf. Finno Petri concionabatur in

¹⁾ 4 Novb. Dn. Olaus in Liungbye mecum prandebat.

²⁾ Facta est reconciliatio inter Præpos. in Vendsherred et Dn. Georg. in Fens.

³⁾ 20 Novbr. Laur. Georg. Lalandum audivi concionantem in tplo Can.

nosocom. eum commendavi Præposito Alsiatico; rediit ex Alsia cum literis voc., exam. 7, ordinat. in tplo D. Can. 8 Decbr. 23. Salutavi Dn. Christinam Munck in foribus Claudii aurifabri ad templum concedens. 24. Dn. Nicolaum Jakobi pastorem Virslevianum et filiam Dn. Joannis Bangii desponsavi in Flemløse. 27. Rescrip. Dn. Annæ Friis conjugii Laurentii Lindenovii de vocatione Ouby et Insløf. 28. Laurentium Georgii Lollandum, qvem in Comministrum vocaverat Dn. Andreas in Nubthøfte ordinavi in Nosocomio. 30. Divertit ad me affinis meus Dn. Johannes in Barløse cum sorore mea testimonium perhibiturus in causa Dn. Joannis in Kierte.

Decbr. 1. M. Paulus Andreæ Past. Aspensis et Dn. Johannes Simonis past. Barløsiensis testati sunt in causa Dn. Joannis in Kierte. 2. Scripsi ad Præpos. Alsie de Dn. Christiano Johannis accusato ab illustr. principe Frederico de Norburg.¹⁾ 7. Prandebam cum Dn. Præs. facta supputatione pecuniæ templorum in usum redimendorum captivorum apud Turcas. Claudio Muleno tradidi literas Christierni Ivvari de pec. iisdem. 9. Coenab. mecum M. Nicolaus Sfelderupius. 10. Hic dies dictus est reconciliationi Dn. Olai Jacobæi et Lectoris, sed nihil effectum est. 11. Profectus sum Chartemundæ et inde ad prædium Escheberg ubi in via offendi illust. Princ. Ulricum. 12. In templo Stubberup copu-

¹⁾ 3 Decbr. Erhardium Christierni et prohibui mensa Regia ob contumaciam in ludirectorem. 4 Decbr. Mater Erhardi intercessit pro eo, sed misi eam ad Rectorem. 6 Decbr. Finno Petri rediit ad me cum literis vocationis ex Alsia. Dn. Joh. in Ore rediit a Rege cum literis. 7 Decbr. Finno Petri exam. in Nosoc.; 8 Dec. ordin. in tplo D. Can.

lavi Johannem Casp. de Reibnitz et Dn. Birgittam Brahe (Catharinæ fil.). Baptizavi filiam Jacobi Johannis Christensiam, pernoctavi in Dalby. 14. Convenit me Dn. Ericus in Asperup de decimis. Divertit ad me Dn. Andreas Pastor Chartemund. 15. Scripsi Dn. Christiano Jani Conc. aulico; eiqve misi opera Zanchii per Dn. Johannem Orenium, qvi iterum retulit respons. d. 6 Januari.¹⁾ 19. Baptizatus est Frider. Marcdanerus in tplo D. Virginis. Prandebant hic Dn. Catharina Krabbe, Dn. Catharina Marsvin invitatae a Dn. Helena. 23. Aviculam dono misi Dn. Birgittæ Brock uxori Tychonis Brahe. Rescr. gratiarum actionem. 25. Fer. 1. Nat. Christi concionabar in tplo D. Canuti hor. 12. Prandebam cum Dn. Præside. 26. Accepi literas R. de institutione scholasticorum in lingvis et doctrina Catechetica. 27. Ludirectorem reprehendi quod Cimbrum qvendam Grystrupium cum testimonio ad Universitatem dimississet me inscio et invito, juxtaqve mōnui de R. literis. 28. Prandebam cum Dn. Paulo past. Dalumensi, præsente Dn. Præside et aliis. Scripsi ad Dn. Secretarium Ivarum Vindium per Dn. Paulum Christierni Pastor. Tryggeløvianum. 29. Prandebam Dalumii cum Dn. Præside ejusqve conjuge. Dn. Georgius in Gisle ostendit mihi librum tpli ex quo in arce Neoburg. abruptum erat frustulum pagellæ unacum scriptura et in locum rupturæ agglutinata nova papyrus. 30. Præpos. Neoburgensis misit mihi signum sanguinis visum in Kullerup. Apud Dn. Claudium in Fiellerup pernoctavi.

¹⁾ 18 Decbr. Erasmus Johannis in collegam Svenburg cooptavi eumqve Pastori Dn. Petro commendavi.

31. Scripsi Dn. Christiano Canuti, eiqve honorarium misi filiæ suæ in nuptiis offerendum per Thomam Broderi.

Soli Deo Gloria.

In nomine Jesu Christi. Amen.

Anno 1631.

Januari. 2.¹⁾ Conciouem funebrem habui in exequiis Dn. Mettæ Becciæ (uxoris Dn. Erii Bille). 4. Rescripsi D. Resenio et Absaloni Johannis hospiti Mich. Petræi eiqve 30 daleros simplices et 20 solidos pro vestitu hujus misi.²⁾ 7. Dn. Præses Valchendorfius misit mihi literas suas ad Magn. Dn. Rect. Acad. de habitatione in ædibus Valchendorphanis pro Michaelæ Petri. 9. Coenabam in ædibus Barbaræ Vilhelmi, ibi circa discessum alloquebar filium ipsius Georgium de vestitu et crinibus. 10. Dn. Laurentius Stannarius concion. in Ouby pro vocatione adipiscenda. 11. Johannes Canuti præfectus Nosoc. juramentum præstitit. 12. Rogatus sum de concione funebr. habenda in exequiis Marci Bille, quoniam concedi non poterat, ut pastor ruralis concionaretur Othoniæ (habui in tplo Can. d. 24). Dn. Trugillus Nicolai pastor Utterslœviensis. 15. Dn.

¹⁾ 1 Jan. Visitavi Eccles. Harndrup, pueri bene instituti; etiam Eccl. Fielsted, omnia salva.

²⁾ 5 Jan. Misi Dn. Georg in Fens literas in causa præpositi, quæ promisit se statim remissurum. Scripsi præpos. in Vendsherrød de quodam Dn. Arnolde functionem Oubyensem ambiente. 6 Jan. Accepi literas D. Chr. Jani per Dn. Joh. Orenium.

Jacobus in Snøbe petiit comministrum.¹⁾ 22. Literas Reg. accepi de superiori parte domum Gymnasii et horto adjacenti. Dn. Præses misit mihi literas R. de redditibus pastoris in Stenstrup adaugendis. 25. Tentata reconciliat. inter Lector. et D. O. Jacobæum sed frustra. 29. Dn. Hildeburgis Krause misit ad me servum mariti de mille daleris legato Cornelii Hamsfurtii ad collegium solvendis nomine hæredum defuncti testatoris, obligationem suam obtulit et monetam auream loco pignoris. 30. Margaretha Richardi filia petiit mille unciales mutuo ex pecunia Gymnasii in usum C. O. Barbara M. Olai vidua promotionem filii sui sollicitabat jam redituri ex Germania.

Febr. 1. Præterita nocte studiosus quidam Erasmus Ivari noctu in platea deprehensus in carcerem abductus est, sed contra privilegium scholæ Othon. Quidam ex Gymnasistis fuga sibi consulere. 2. Die purific. M. compellabam Consules urbis, quod studiosum in carcerem conjecissent, privilegii Regii nulla habita ratione. Promittebant in posterum non futurum. 3. Dn. Claudius Juul cum uxore tristis admodum ad me accessit propter rumores sparsos de parochia sua ecclesiæ Stenstrupensi annectenda. 4. Conjux Henrici Holchii mutuæ accepit

¹⁾ 13 Jan. 2 Rustici Indsloviani aperuerunt mentem suam de pastore vocondo. Greg. Krabbe, præses R. in arce Hindsgaul me compellabat de eodem pastorate et litem inter præpos. et Dn. Georg. Kiliani esse renovatam. 14 Jan. Prandebat mecum D. Petrus in Gelsted. 16 Jan. Laur. Grubbe commendavit mihi Joh. Johannis Kirkeby adscitum in diaconum Utterslov. 17 Jan. Joh. Johannis a me approbatum diac. Utterslov commendavi præsidi Laur. Grubbe et pastori loci Dn. Trugillo Nicolai. 18 Jan. Andreas Mand mecum prandebat.

ex pecunia Gymnasii mille unciales, reddito syngrapho cum pignore 1200 aureorum Rhenariorum.¹⁾ 5. Filia Dn. Michaelis in Mesinge intercessit pro fratre suo, qui fenestras honesti civis nocturno tempore comminuerat. 6. Uxor Petri Jacobi querebatur injuriam marito factam a D. Olao Jacobi. Referebat quoque M. Henricus quod ægrotans in Lolandia fratres suos idem Dn. Olaus exhæredare constituisset.²⁾ 9. Literas accepi Cancel. Regni cum copia literarum Reg. Maj. de augendis stipendiis Choralium ad D. Johannem et D. Virginem. Christiernus Skalkendorph. me convenit indicans denegata esse sibi testimonia Universitatis propter particulam (Nec) attestationi suæ furtim insertam. D. 18 accepi literas spectab. Decani de promot. Magistr. item Universitatis de attestatione Christierni Skalkendorph. adulterata. 10. Prandebam Dalumii cum V. Reg. M. Quidam Pastor Hibernus Rudcopia huc deductus est, quod commendatitias sibi ipsi finxisset sub meo nomine (Et ad diem 16) Irlandus impostor reddita obligatione sua ex Dania repulsus est, siquidem falsa sibi testimonia fabricatus pecunia quemvis emunxerat.³⁾ 12. Consul Medelfard. petiit ut in Iudirect. urbis cooptaretur pædagog. suus Erasmus Ivari. 13. Mathias Andræ Pædagog. Chr. Gaas ad publ. absol. admissus est. 14. Lector bleff boldsoeren paa Øthense Byeting.⁴⁾ 15. Conveni Dn.

¹⁾ D. Olaus Jacob dicam petiit contra Lectorem.

²⁾ 7 Febr. prandebat mecum Dn. Chr. in Lyndese, Dn. Otto in Weilbye cum uxore. 8 Febr. Dn. Nicolaus in Dalbye intercessit pro filio Dn. Michaelis in Mesinge.

³⁾ 11 Febr. Erasmus Michaelis ex carcere dimissum in gratiam recepimus.

⁴⁾ Scripsi Salom. Sartorio per Chr. Skalkendrup.

Præsidem de meæ residentiaë reparatione, de redditibus Stenstrupiani Pastoris augendis et Lectore in foro civili damnato. 16. Audita est controversia inter Dr. Ol. Jacobi et Lectorem, et remissa est ad forum Politicum. 17. Accepi literas Reg. de edictis ordinationem concernentibus. 18. Dn. Præsæs ostendit mihi literas Reg. M. de foundationibus Eleemosynarum indagandis et ad primum usum restituendis. (Et ad 19 Marts). Scripsit mihi Palæm. Rosencr. de Regiis literis ad nos scriptis quoad foundationes.¹⁾ 20. Testis eram baptismi filiaë Nicol. Michaelis pistoris. Divertit ad me sub noctem M. Martinus Mathiaë Episc. Arhusensis ad Regem transiturus in Sielland. 22. Literas misi ad M. Dn. Cancell. de parochiis minoribus. Scripsit mihi D. Resenius per Canutum Johannis (procul dubio Vellejum de quo postea ad diem 28 et 29 Martii). 23. Sponsalia celebrata Canuto Ottonis et Mettæ Vilhelmi f.; interesse non potui propter catarrhum. Eadem causa impedivit concionem meam in qvadragesimis primam. Prandebat mecum uxor D. Erasmi in Herrested.²⁾ 24. Responsum nostrum de parochiis Rirðebñ et Stenstrup, Ollerup et Lunde annectendis obsignatum est. 25. Prandebat mecum Soror M. Nicolai Schelderupii, cui per eandem rescripsi. Quidam pastores referebant, qva ratione redditus sui augeri possent. 26. Dn. Jacobus in Østrupe scripto indicabat petitionem suam pro auctario redituum pastoris

¹⁾ Scripsi Dn. Nicolao in Skambye de previgno suo ad publ. absolutionem Othiniam extrudendo.
locuta pro filio diacono, qui postulatur repetundarum a Ludirectore Neob.

in *Ægenſe*.¹⁾ 28. Facta est compositio litis inter D. Olauum Jacobi et Lectorem de literis in iudicio oblati.

Martii. 1. Mart. Mathiæ civis Medelfart. petiit *Ægidium Johan.* in Comministr. Brenderup cooptari. 2. Concionabar in tplo D. Can. 4. Scripsi Cancel. Reg. misiqve designationem minimarum parochiarum. 5. Dn. Johannes officium suum mihi resignare volebat. Resp. me cum Præside deliberat. instituturum. 7. Uxor M. Georg. in *Stodæmarde* cum M. Svenone mecum prandebat. 8. Advenerunt Hafnia conciones Litaniarum. Misi Georg Braheo exemplar conc. Litan. d. 20. 9. Coenabant mecum Dn. Johannes in Klinte et Dn. Jacobus in *Høbby*. per hunc misi conciones 11. Litaniarum in *Lolandiam*.²⁾ Examinavimus (Examen institui in Gymnasio die 7) Gymnasiastas in lingua latina. Continuatum est examen d. 14. 15. Scripsi viduæ Henric. Valdkirkii de paucitate concion. Litan. Scripsit mihi Episc. Arhusiensis, missis R. literis de Cantoribus 4 Hafniam mittendis.³⁾ 21. Aliqvot copias edictorum Reg. Maj. cum declaratione qvorundam articulorum Ordinationis misi Hafniam. 23. Prandebat mecum Dni Petrus in *Huntzebye* et D. Paulus Dankelius. 24.

¹⁾ 27 Febr. Compellabat me D. Oluf Jacobi de citatione contra M. Jacobum Lectorem propter literas traditas Petro Jacobi in iudicio. Iterum me convcnit Dn. Nicolaus in *Steenløse* de auctario suorum reddituum.

²⁾ Scripsit mihi Birgitta Brochenhusia commendatitias pro filio civis Neoburg. alumno schol. Othin. M. Henricus coram retulit negotium, qvod sibi fecisset sartor qvidam, Erasm. Michaelis, qui tandem mutato in melius animo, disciplinæ Eccles. se submitit.

³⁾ 16 Martii. Præpos. provinciæ montanæ mecum prandebat. 20 Martii. scripsit mihi Dn. Birgitta Rosenspar commendatitias pro filio rustici sui, alumno 4tæ classis.

Scripti Dn. Oberbergio de hypodidascolo in Basistam R. asciscendo, item de vocatione Købeløviensi. 25. Die Ann. Mariæ obiit Ericus Urne morte repentina. Concionem habui in exeqv. ejus d. 9 Aprilis. Literas accepi Vitteberga Johannis Frisii et Henrici Eri. 26. Misi Henrico Eri. stipendium 2di anni 83 unciales cum 32 solidis. Et 30 unciales a matre sua. 27. Decimæ Allestedianæ M. Svenoni denegatæ. 28. Prandebat mecum Canutus Johannis, antecessoris mei filius. Eum 5 rosatis donatum a me dimisi. 29. Scripsi D. Resenio et D. Christiano Johannis Conc. aulico per Canutum Johannis. 31. D. Mulenus abiit Hafniam. Scripsi Dn. Christiano Brunchardi de qverimonia comministri. Nunciabat Dn. Hilleburg. Porsia de obitu sui Pastoris D. Georgii in Gisle. Erant mecum M. Sveno, Ludirector et Conrector de transferendis discipulis ex una classe in aliam.

Aprilis. 1. Dn. Benedictus petiit past. Gisleviensem pro filio Christophoro. 2. Intercessit Dn. Johannes Bangius pastor in Klinte pro hypodid. et Discantista Bogoniensi.¹⁾ 7. Scripsi ad Præpos. Foburg. ut ad me ablegaret Basistam discipulum Scholæ Foburg. 11. Fer. 2. Pasch. me accessit Pater discantistæ Bogon. et consensit in ablegationem filii. 12. Fer. 3. Pasch. concionab. in tplo D. Canuti in precibus vespertinis Michael Petri. 14. Scripsi Pastori Bogon. de 2 can-

¹⁾ Intercessit Barbara Wilhelmi pro hypodidascolo Bogoniensi. 4 Apr. Intercessit Dn. Joh. Bangius past. Klint. pro discantista Bogon. 5 Apr. Johan. Nicolai, civis Bogon. intercessit pro hypodidascolo. 6 Apr. Literas accepi a Dn. Oberberg de hypodidascolo Nicopiensi.

toribus ex schola delectis, juxtaque misi præsidis literas de libera vectura. 15. Prandebat mecum Dn. Andreas Brand pastor Tuntoftensis in Alsia. Coenabam Daluminium vocatus ab S. R. M. 16. Henricus Tot me conveniebat de Comministro Chartemuud. Dn. Jacobo, qui impetraverat Diaconatum in Dristrup.¹⁾ 17. Puerperio a D. Muleno celebrato interfui. 18. Dn. Helena hic prandebat abitura Ellensburgum. Synodus generalis habita concionante Dn. Olao Andreae Præpos. Lundensi. 22. Leges recitatæ in schola et Gymnasio. Conrect. petiit veniam abeundi in Falstriam ad 14 dies rediturus. 24. Visitavi Eccl. Herringe, omnia salva.²⁾ Aderat Dn. Cecilia. et deinde Eccles. Ringe. Hic accepi litteras illustr. princ. Dn. Christiani in Errøe de morbo filiolæ. Post prandium abii in Svinginge comitatus Dn. Laurentio Gormio.³⁾ 25. Prandebam cum Dn. Anna Brochenhusia in Glorup, simul hic pernoctans. 27. Visitavi Eccles. Hesselagriam (schol. et nosocom.) primo die litaniarum. Pastor est bonus concionator, Catechumeni bene instituti.⁴⁾ 29. Eccl. Gudmensem visitavi 3 die

1) Henric. Tot me conveniebat de Dn. Jacobo, commin. Cartemund. et Georgio capitaneo, hic impetraverat consensum Regis de loco in nosocomio, ille de diaconatu in Dristrup.

2) plerique pueri non admodum bene instituti. Pastor administravit privatam confessionem, admonui, ut id fieret diebus Saturni; promisit. Diaconus in Espe petiit consensum meum de filio in substitutum adsciscendo.

3) Visitavi Eccl. Svindinge, pueri mediocriter instituti. 26 Apr. visitavi Eccl. Langaae, pueri bene instituti. Hic rusticum quendam accersitum reprehendi propter conversationem cum Mago. Reus mihi videbatur, licet factum negaret, sed promisit, se nunquam cum eo versaturum.

4) 28 Apr. visitavi Eccl. Veistrup, pueri bene instituti, et Oure,

litaniarum concionem ipse habens. Claud. Brochenhus. jud. gener. conqverebatur de negligentia Diaconi et de pessima rusticorum consvetudine in exigenda cerevisia ab hæredibus defunctorum. Prandebam in Broholm. 30. Visitavi Eccl. Gudbjerg. Ante abitum advenerunt ad me rustici quidam ex parochia Gisle emissi a tota ecclesia indicantes se nolle consentire in vocationem Johannis Caspari. Hortabar ne segregarent se a parochia primaria.

Maji.¹⁾ 2. Accessit ad me Joannes Caspari Ludirector Neoburg. cum lit. vocationis ad pastoratam Gislevianam. Recommend. ipsum Dn. Birgittæ Brochenhusiæ pro impetrandis literis collationis. 4. Examin. publ. in Consist. ordinavi in tplo. Can. Erasmus Ivari designatum ad Ludirect. Medelfardensem Præpos. et senatui urbis commendavi. 7. Trajeci in Alsiam, rationes tploꝝ auditæ. 8. Visitavi Eccles. Sønstrup et Hagenberg²⁾, et post meridiem exam. pueros in Kiettinge optime institutos. Invisit me Medicus Dn. Mancinus. 9. Visit. eccl. Notmard³⁾ et eccles. Atzerballe. Hic prandebat mecum D. Mancinus atqve inde domum me comitabatur. 10. Causæ incidentes auditæ et lites decisæ in tplo Kiettingensi. Celebrata quoqve spons.

omnia salva. 29 Apr. visitavi Eccl. Broager, pueri rudiores. Gudmensem, hic ipse concionem habui. pueri bene instituti a substituto, ad quem sustentandum deinceps hortatus sum parochianos.

¹⁾ Visitavi Eccl. Qverndrup, omnia salva, sed ob raritatem catechumenorum reprehendi parochianos.

²⁾ pueri in S. mediocriter, in H. non male instituti.

³⁾ pueri negligenter instituti. Pastor et Diaconus admoniti sui officii, emendationem promiserunt. Adzerb. pueri bene instituti.

Dn. Finonis Petreji et viduæ defuncti antecessoris. Hisce finitis prandebant mecum Johannes Jesonius, D. Mancinus et alii. Illustr. Princ. Johannes Christianus donabat mihi feram, quam transmisi in Fioniam. 11. Trajeci in ins. Errhoensem. Misi ad princ. Christianum medicamenta a D. Muleno filiæ ipsius epilepticæ ordinata. 12. Visit. eccles. Bregninge; et eccl. Trannerup, pueri utrob. male instituti. Pastores et Diaconi admoniti de diligentia. Exam. post prandium cathecum. eccl. Rise-rupenses. 13. Invitatus ad prandium ab ill. Princ. Christiano. Admonita est uxor Diaconi in Riferup de potionibus datis uterum gestantibus. 14. Concessi Copingam, ibique compellavi senatum in tplo. 1. Ludirector approbatus et promissus ipsi Diaconatus pro auctario stipendii, accedente tum consensu Regiæ Majestatis. 2. Comminister qui simul huc usque fuerat ludirector, liberatus onere scholastico, catechismum explicabit pro concionibus vespertinis dierum Dominicorum. In sum-mis festis autem conciones habebuntur vespertinæ. Cæterum quando concionatur in pagis, sive oblationes accipiens sive pastorum ruralium sustinens vespertina concio in urbe cessabit. 15. Prandium sumsi apud Cons. Svenob. Johannem Richardi.¹⁾ 16. Prandebant mecum Lector, M. Sveno et Dn. Jacobus in Østofte. 17. Dn. Casp. Pastor. Neoburg. et Dn. Nicolaus pastor Vinding petierunt filio et affini Dn. Joanni in Gisløff Catharinam Henrici filiam in matrimonium. Optatum retulerunt responsum. 4 Juni scripsi Præp. Neoburg. de dispensationis dilatione in reditum meum ex Lollandia.

¹⁾ Concionem audivi in templo D. Virg. prædicante D. Petro Nicolai.

18. M. Sperlingium monebam ut data occasione in suggestu reprehenderet vitium ingratitude, de quo merito conqveritur Dr. Mulenus.¹⁾ Facta est mutatio horarum de prælectionibus Gymnasii. Constitutum quoque ut haberentur exercitia styli latini. 21. Præs. Henr. Bille in Gielskov me compellabat.²⁾ 23. Comparui in curia contra cives qui ligna sciderant in sylva mea. 24. Profectus sum ad prædium Togerub. 26. Scripsi Dn. Nicolao in Søby de medicina quam Dn. Georgio in Gisle propinarat Dn. Georgius in Søllinge. 27. Compellabam Axel Arnfeldium Dalumii. Scripsi Georg Lyckio de pædagogo Hafnia accessendo. 28. Dn. Thomas in Sjønderfjæ significabat mihi cædem mariti et uxoris factum ab homine insanæ mentis. M. Olaus Phocæ scripsit mihi de salario suo in Episcopatu Gothlandico. Consulto M. Paulo Andreæ rescripsi. 29. Feria 1 pentec. concionabar in tplo. Can. hora 12. Præterita nocte obiit Thom. Høgius in ædibus Barbaræ Vilhelmi. Concion. funebr. habui in exeqv. ejusque die 13 Juni. 30. Visitabam Hilarium Høgium fratre jam defuncto. Transactum est inter Hilar. Høgium et me de prædio Tøagrub.

Junii. 1. Scipsit mihi illustr. de Sønderborg intercessorias pro Jeppone Othonis quoad expensas, quas ipse exigit a Dn. Georgio in Tandslet.³⁾ 3. Literas accepi

1) 19 Maji. Die Ascens. Diacon. (Høyrup in Alsia, quem ab officio removeram, restitutus est.

2) de Diacono templi Hillersleviani; jussi, [ut pastor ad me concederet, quo certior fierem de omnibus.]

3) Rogatu Dn. Henr. Qvitzovii scripsi Dn. Jacobo in Snøde, ut hic se sisteret primo die Dominico.

ex Norveg. de obitu Andreae Kare.¹⁾ 5. Nuptiæ fiebant Dn. Nicolai Jacobi cum filia Dn. Joannis Bangii in Flemløse, quibus propter concionem habendam postridie interesse non potui. Dn. Nicolaus in Gudme petiit Comministrum. 6. Concion. funebr. habui in exequiis filii Dn. Præsidis natu minimi (die 22 Maji mortui). 7. Dn. Sophia Belovia dedit mihi quercum. 8. Prandebam cum Hilario Høg.²⁾ 11. Dn. Canutus in Stenstrup huc venit. 12. Divertit ad nos Dn. Elisa Marsvin. 15. Trajeci ex Langel. in Lolland. sed totum diem in mari mansimus. 16. Mane apud Laur. Grubbe in Halsted reconciliavimus³⁾ causam M. Lagonis parochiam Kiøbeløf ambientis. 18. Profectus in Riferup. Trajeci in Siellandiam. 19. Audivi concionem Coagiæ. Hafniæ compellabam Mg. Dn. Cancell. 20. Conveni quoque D. Brockmannum. 21. Causa Episc. Scan. examinata est in pleno Senatu et tandem circa meridiem judicata. Serenis. Rex invitavit nos ad prandium. Coenabam cum Reg. Majestate in horto præsentate Christiano Pentzio. 22. Coenabam cum D. Brockmanno. 23. Literas accepi ex Fionia, quas mihi scripserat Dn. Christine Munck. 24. Coenabam cum Vicario Regio. 25. Convivium celebrabat D. Resenius liberis et affinibus suis. 26. Testis eram baptismi filiolæ D. Nicolai Petreji nominatæ Annæ. Ad coenam ab illo invitati sumus.

¹⁾ Dn. Joh. in Lunde querebatur sibi a præposito suo factam injuriam in causæ alicujus decisione.

²⁾ 9 Junii. compellabam Præsidem de reparatione domus meæ. 11 Junii. compellabam præpos. Lundensem de dicā, quam ipsi inscribi postulat Dn. Johannes i Lunde.

³⁾ ventilavimus.

27. Vicar. Regis compellavi, annunciavit gratum fuisse S. R. M. oblatum argentum mutuo acceptum. D. Thomas Finckius ad coenam nos invitavit. 28. Hafnia profectus sum. In via prope Coagium compellavi Cancell. redeuntem a Rege. Conveni quoque Vicarium Regis, Axel Arnfeldium et Laur. Lindenovium a Rege Hafniam tendentes. 29. Prandebam cum Præs. Palæm. Rosencr. in arce Orthingburgico, qui cum conjugē mecum coenabat apud Pastorem. 30. Trajeci feliciter in Falstriam comitatus Præsidi in prædio Krenkerup. Visa structura ædificii et horti fundatione post prandium redii Nicopiam.

Julii. 2. Visitavi eccles. Vols, pueri bene instituti¹⁾. Pastorem admonui, quod voce sua abuteretur. 5. Desponsavi Stubecopiæ Dn. Mathiam Georgii et Idam Dn. Andreæ filiam olim Præpos. et Pastor Stubecop. Rector officii admonitus et jussus Hafniam concedere ad impetrandam Attestationem, promisit hoc facturum ad festum Michaelis²⁾. 8. Nicopiæ D. Andreas Toxotius et concion. Reginæ mecum prandebant.³⁾ 9. Schol. Nicop. visitavi. Præceptorem et Collegas ad fidelitatem in officio adhortatus sum, licet nihil in iis desideratum. Hypodid. superior Nicol. Petri promotionem petiit. 9. Concionator aulicus misit mihi centum exemplaria con-

¹⁾ Visitavi schol. Nicop. omnia bene constituta. 2 Julii. Eccl. Kippinge, pueri bene instituti. Eccl. Alslev, pueri mediocriter instituti. 3 Julii. Eccl. Eskildstrup, pueri bene instituti. Conqverebatur pastor, quod diaconus, ipso inscio et invito domunculam exstruxerat in fundo ipsius. Eccl. Torchildstrup, omnia salva. Pomer. Eccl. Gundslev, pueri mediocriter instituti.

²⁾ 6 Julii. Visitavi Eccl. Aastrup (Morsbye), pueri negligenter instituti.

³⁾ 8 Julii. audivi commin. Nicop. in Litaniis, visitavi schol. Dan.

cionis funebris, quam habui in exequiis Conjugis ipsius. 10. Concioni interfui in arce Nicop. vocatus ad prandium .Serenissimæ præsentè Mareschallo et Cancellario. Dimissus a Reg. concessi Mariebo. 11. Causa M. Lagonis et Dn. Pauli Commin. Vestenschov. audita est, et tandem composita ita ut Dn. Paulus obtineret Pastor. Kiøbeløvianum. 12. Prandebam cum Johanne Druđen. Circa vesperam abii in Hillested.¹⁾ 13. Filiam Dn. Præpos. in Hillested et civem Stubecop. copulavi in tplo Hillested, et nuptiis interfui. 14. Hesterno die transactum est inter Dn. Georgium in Dannemare et Dn. Johannem Theodori de sacellanatu, præsentibus Præposito australi et Fulsano. 15. Reconciliatus est Præpos. Mossanus et D. Petrus in Kettinge. Visitavi scholam Neostad. Post auditam concionem pastoris actum est cum senatu de stipendio commin. quod ego rogatus a senatu consignavi et præposito tradidi.²⁾ 16. Nicolaus Diacon. in Bursæ præterito anno impetrarat pondo hordei ex redditibus scholastici, qui constitutus est Diaconus in Horeby³⁾, jussi ut hic certaret cum illo in juventute instituenda, et explorata ipsius diligentia reciperet suum stipendium.⁴⁾ 18. Trajeci in Åstfæ, pueri bene instituti, sed qverimonix Rusticorum audiebantur contra Pastorem et hujus contra illos. Hic valde mo-

1) Visitavi sch. Mariebov. Hypod. Hafn. concesserat attestationem suam impetraturus.

2) Eccl. Musse visitavi, quidam optime responderunt, sed plerique rudiores.

3) Visitavi Eccl. Hunsebye, mediocriter erant instituti.

4) Hunsebye. 17 Juli. Eccl. Østofte, omnia salva. Magn. Georg. diac. loci commendavi parochianis.

rosus et spinosus. Finitis sacris navigavimus in Femœ. Eccles. visitavi. pueri bene instituti et omnia salva. 19. Trajeci in Fæœ, pastorem et præfectum reconciliavi, pueri probe informati, et omnia salva. Sumto prandio cum pastore, cui aderant præpositus, Dn. Johannes in Rn̄de et Dn. Georgius in Femœ, redii in Lolland pernoctans in Stod̄emarf. Catechum. examinaui plurimi erant, et nonnulli illorum bene instituti. 20. Visit. eccles. Stod̄emarf. ¹⁾ hic examinaui Isaac Abrahami ad me Hafnia venientem, sed rudem admodum deprehendi. ²⁾ Commin. Stofflengens̄em commendavi Pastori Saxcop. sed re infecta ad me est reversus. 21. Pastores provinc. australis convocaram in tplo Gr̄eshafue. peractis omnibus prandium sumsimus apud Dn. Petrum Christophori. Dn. Johannes in Lande nos invitavit in annum seqventem. Dn. Georgius in Dannemare donavit pro se et uxore 200 unciales ad coemendam campanam. Stallerus Caasius mihi narravit negotium matrimoniale, qvomodo præter spem et meritum revocatum sit addita suspicione, qva non caret Comminister Landensis. ³⁾ 24. Contuli me in R̄ibeløff desponsationem D. Pauli et viduæ administravi. ⁴⁾ 29. Dn. Christiernus in Ulfese

¹⁾ plurimi erant et eorum multi bene instituti.

²⁾ de qva re præpos. Nicop. per literas admonui.

³⁾ 22 Juli. Admonitus substitutus Branderslev, qvia pueri non bene instituti. 23 Juli. Schol. Nachsch. visitavi, omnia salva. Constitutio facta est de pecuniæ discantalis et exeqvialis distributione. Illam ego subscriptam tribui pastori. 24 Juli. Eccl. Sandbyensem visitavi; pueri negligenter instituti, cætera salva. Hortatus sum populum ad alendum præceptorem. Comminister Dn. Johannis in Skovlænge dimissus est cum gratia.

⁴⁾ 25 Juli, Visitavi schol. Rudcop. omnia salva. 26 Juli. redii

consuluit me de rustico meo¹⁾ ibidem, qui mulierem compresserat. 31. Literas accepi Dn. Christiani Thomæ Cancel. Regni de rationibus tplorum. Rescripsi.

August. 1. Ingens pluvia. 2. Funus Dn. Georgii Skelii in urbem vehebatur. Concionem funebr. habui in exequiis ejus (qua de re antea d. 26 Jul. scripseram Dn. Cecil. Høg). 4. Compellabam Regni C. Christ. Thomæ de negotio nobis a Reg. Majestat. commisso stipendia scholæ Othonianæ concernente. Invisit me illustr. vir Franc. Rantzovius Reg. Maj. Vicarius. 6. Falco Gøius tradidit mihi liter. Reg. de permutatione prædii Nosocomii. 8. Scripsi literas ad Dn. Joannem Caspari et ceteros de sponsalibus. 9. Christoph. Benedicti et Christiernus Nicolai Dalbyensis examinari debebant in Consistorio. Sed propter absentiam pastorum impeditum est. 10. Hodie examinati sunt. 11. Nicol. Christierni Coll. scholæ Nicop. attulit mihi literas vocat. ad sacellanatum Rudcop.; exam. est 12. in Consistorio. 14. Hunc cum 2 prædictis ordinavi in nosocomio. Obligationem accepi a Christ. Nicolai Dalby et tradidi ipsi lit. vocationis. 15. Mag. Thomas Bangius Profes. Hafn. me compellabat. Uxor gener. Dn. Præsidis Dn. Catharina Brahea in Dno ab dormivit. Concionem funebr. habui in exequiis d. 31. 17. Facta est desponsatio Dn. Joan. Caspari et Catharinæ Henrici fil. 21. Literas Hafniam paravi ad D. Brochmann. de 2 Collegis scholæ Othon. et Epistolam misi ad Christianum Pentz. Sponsalia celebrata sunt M. Olao Christierni et Catha-

domum. 29 Julii Dn. Olaus in Lyngbye me compellavit de prædio in Sæstrup.

¹⁾ Olao Nicolao.

rinæ Johannis.¹⁾ 25. Literas paravi ad Præpositos Alsie et Errhœ ut advenirent ad rationes tplorum.²⁾ 30. Literas misi Tychopolin ad Christ. Pentzium. 31. Magnus Caasius tradidit mihi copiam literarum Reg. de conventu statuum indicando Othoniæ 10 Septbr.; de qua re præpos. Nicop. per literas admonui.³⁾

Septbr. 1. Aderat in Curia Othoniensi Præpos. Alsiatricus cum rationibus tplorum provinciæ istius. Coenabat mecum M. Thomas Bangius et Præpositus Alsie. Referebam Cancel. Regni responsum M. Pauli ad D. Virg. de coadjutore. 2. Prandebat mecum Dn. Olaus Stephani Pastor in Veruinge. 3. Præterita nocte ingens erat tempestas cum fulgure et fulmine terribili. 4. Nuptiæ fiebant Canuto Ottonis et Mettæ Wilhelmi fil. in curia Othon. 5. Iterum nuptiis interfuimus. Rumor erat Vicarium Reg. lethaliter decumbere. 6. Dn. Christiernus in Humbled narrabat mihi causam Dn. Pauli Christophori. 7. Mathias Lenche fil. Consul. Neoburg. me compellabat in Belgium studiorum causa concessurus. 8. Prandebat mecum Dn. Joannes in Gisle. Invisabant me M. Wichmannus et Torbernus Hasebardi. Tentata est reconcil. inter Consulem Ottonem Canuti et Johan. Nicolai (civem Hafniens.) sed frustra. 9. Quidam nostrum testimonium perhibuimus de vita Ottonis Canuti, quidam a Johanne Nicolai impediti. 10.

1) Concionem funebrem prælo adornatam misi Hafniam per Laur. Johannis. Scripsit mihi Præpos. Nicop. de hypod. scholæ.

2) 25 Aug. M. Chr. Johannis petiit dicam contra Conrect. 26 Aug. Georg. Brahe et Lector reconciliati sunt in consistorio. 27 Aug. Mulier quædam Asnensis querebatur se olim compressam fuisse ab hypod. Rudcop. tunc alumno sch. Asnensis.

3) Compellabam M. Paulum Andree ad D. Virg. nomine Canc. Reg.

Congregati fuerunt in tplo D. Can. Præpos. Fioniæ et Langelandiæ audituri propositionem R. M. per Commissarios Magnum Casium et Georgium Braheum. 11. Præpos. Arrhoensis me convenit mansitqve mecum in prandium. 12. M. Petr. Mich. Pastor Gamborg attulit mihi Reg. literas de auctario redituum suorum. 13. Otto Canuti Consul primarius Othoniens. moritur. Inhumatus die 20.¹⁾ 15. Scripsi Præpos. Alsiaë commend. pro Dn. Zenone Johannis comministro in Hagenberg, ut studeret reconciliationi inter ipsum et sartorem Sønderborg.²⁾ 17. Misit ad me Gubernator Glyckstadiensis de permissione R. M. pro nuptiis domi meæ celebrandis. 18. M. Henricus Michaelis referebat, quid in animo haberet de nobilitate Mulenorum labefactanda. 19. Accessi Dn. præsidem rogans ut turbas inde orituras qvoad posset, impediret. 20. Liter. accepi D. Resenii de itinere meo Hafniaco. 22. Uxor Joh. Sommeri sepulta est in tplo. Franciscanorum. 23. Scripsit mihi Præpos. Arrhoensis mittens mihi ferinam. 24. Illustriss. Principes Alsiatrici miserunt mihi ferinam. 25. Nuptiæ fiebant domi meæ Dn. Joanni Caspari et Catharinæ Henrici filiaë. 26. Convivium rursus institutum. 27. Discesserunt hinc Convivæ. 28. M. Laurentius Michaelis Svecus mecum prandebat; iterum 2 Octbr. Sponsus noster domum rediit. 29. Scripsit mihi præp. Nicop. de adversa valetudine Sereniss. Reginaë. 30. Dn. Mulenus referebat iniquam æstimationem ædificii Johannis Nicolai pro decipiendo Reg. (Fortfættet.)

¹⁾ 14 Sept. Misi Asparagos in Alsiam per Laur. Erici,

²⁾ 16 Sept. Dn. Olaus in Lyngby conqverebatur de obstinacia Dni Joh. in Lunde.

Bidrag til Personahistorien af Mindesmærker i fynske Kirker.

Af Biskop Dr. C. L. Engelstoft.

De mange tildeels pragtfulde Gravstene, som endnu findes i vore Kirker, afgive ved deres Indskrifter ofte velkomne Bidrag til de Personers Historie, over hvem de i sin Tid ere fatte, eller dog en velkommen Stadfæstelse af det, som andetstedsfra kan være bekjendt. Men forsaavidtsom de ere fatte over Adelspersoner og prydede med deres og deres Forfædres Vaabner, ere de tillige istand til at kaste Lys over flere Slægtled og faaledes til baade at yde nogen Veiledning, hvor Historien tier, og til at stadfæste eller kuldkaste hvad der har gjort sig gjældende som historisk Resultat for dem, der have arbeidet for at fremstille de danske Adelslægters Stamtafler. Det er især fra denne Side, jeg i de følgende Blade vil behandle endeel af de Spørgsmaal, som de adelige Gravstene i vore Kirker fra 15de, 16de og 17de Aarhundrede kunne vække eller belyse, og jeg haaber tillige derved at kunne bidrage til at forøge Interessens for disse Fortidsminders Bevarelse, paa det at idetmindste de, der endnu ere tilbage, maae blive udfriede fra den Udelæggelse, som er overgaaet adskillige eller endnu truer enkelte, der hist og her ere lagte paa Steder, hvor det stadige Slid engang vil udslette det Kunstarbejde, der prydede dem og gav dem Betyd-

ning. I det sidste Aar er allerede et Par ved Kirkeejernes Omfarg reddede fra Undergang, navnlig en i Husby Kirke, som tilhører den Tid, da Gyldestjernerne afløste de gamle Skinckler i Besiddelsen af Jvornæs (Bedelsborg), og som er en af de faa, paa hvilke den gamle Familie Frilles Vaaben er at see. Endeel af de fynske Gravstene ere vel sikrede i Abildgaard's Tegninger, som findes i det oldnordiske Museums Bibliothek; men deels er omtrent Halvdelen forbigaaet, da Abildgaard drog Landet igjennem, deels ere Tegningerne dog kun en ufuldkommen Erstatning for Stenene selv, der baade i Henseende til Læsning af Indskrifter og i Henseende til utydelige Vaaben kunne give sikrere Udbytte.

For den, som vil benytte Gravminderne til at belyse Slægtfølgerne, er det en heldig Omstændighed, at alle danske Gravstene fra 15de og 16de Aarh. opvise den simple og eensformige Opstilling, at de fædrene og mødrene Ahner følge i den naturlige Orden paa begge Sider af Stenene, saaat de to første betegne Forældre, de to følgende Bedstemødrene og de 4 sidste Oldemødrene; dog kan man ikke stedse forudsætte, at disse Sidste staae i den Orden, der bedst vilde svare til de Første, men Historiens Beretning kan i Almindelighed give fornøden Veiledning. Paa meget faa er det fjerde Slægtled tilføjet, 8 Tidemødre, og da det meest er Tilfældet med de senere, gaae de alligevel ikke længere tilbage end de andre. Det er omtrent til det 15de Aarhundredes Begyndelse, at disse Gravminder føre deres Slægtled op; de gaae derved ikke lidet ud over den Tid, da historiske Vidnesbyrd oplyse Slægtforholdene; men i de fjerne Tider give de ogsaa kun dunkle Antydninger, der maae træde i sikker Histories Sted.

I.

Christopher Walkendorf og de Hesselager Friiser.

At den berømte Rentemester og Hofmester Christopher Walkendorf var en Søstersøn af den ikke mindre berømte og høifortjente Canzler Johan Friis, er en Antagelse, der i Tidernes Løb har gjort sig mere og mere gjældende og hidtil ikke er bleven modsagt. Det antages, at Christophers Moder Sidsel Friis skulde være Datter af Jesper Friis til Hesselager († omt. 1504) og Anna Brockenhuus, som vare Canzlerens Forældre, og det passer fuldkommen med Tidsforholdet, at Christophers Moder, der blev gift omtrent 1515—1520 og døde 1562, kunde være født imellem 1490 og 1502, i hvilken Tid Jesper Friis's Børn ere komne til Verden. Vel beretter ingen historisk Overlevering Noget om hendes Slægt, men flere Vink tyde unegtelig hen paa et Slægtstabsbaand mellem Rentemesteren og Canzleren; Christopher Walkendorf kaldes Johan Friis's „værdisge Fostersøn“,¹⁾ hvilket dog kunde forstaaes alene om det Forhold, at han efter Faderens tidlige Død (1535) antog sig den unge Walkendorf og førte ham frem til Statstjenesten under sin Veiledning; men i et Document af 1554 kalder Canzler Friis ham „sin kjære Frænde“, og en Menneftalder senere kalder Walkendorf en Brodersøn af Canzleren ligeledes „sin gode Frænde“²⁾— Talemaader, som imidlertid især i den Eldres Mund ligeoverfor den yngre Mand kan tilføde en viid Fortolkning. At Canzler Johan Friis i en Retsfag 1539 optraadte som Væрге for Sidsel Friis,

¹⁾ Wegener, Anders Sør. Webel S. 189.

²⁾ Hofm. Fund. V, 451 og Actstykker udg. af Jyens St. lit. Selsk. I Saml. S. 174.

der dengang sad som Enke paa Glorup¹⁾), tyder vel ogsaa paa noget Slægtskab; men det kan vel forklares, at Enken tog sin berømte Nabo og Kongens Canzler til „myndig Bærg“, om han end var fjernere beslægtet. Det klareste Vidnesbyrd, vi kunde vente af Historien, vilde være at søge i de Liigprædikener, der have opbevaret saamange Oplysninger om Abelens Slægtsforhold; men den eneste Liigprædiken over en Walkendorf tier uheldigviis ganske om de ældre Slægtled²⁾).

Hvad Historien saaledes har ladet uopklaret, har den berømte fynske Slægtbog, som er forfattet af Fru Lisbet Bryske et Aarhundrede efter Sidsel Friis's Død, først givet den bestemtere Form, at Rentemester Walkendorfs Moder Sidsel Friis var Søster til Canzler Johan Friis³⁾), og uagtet Paalideligheden af denne Angivelse i nogen Grad svækkes ved det ufuldkomne Kjendskab, denne Forfatterinde røber til Canzlerens Familie ved kun at opføre to Søstre, hvor Historien kjender fire eller fem, er det dog derfra et Aarhundrede efter gaaet over i Friisernes Slægttavler hos Hofmann, at Jesper Friis's og Anna Brockenhuus's Datter Sidsel var „Moder til Danmarks Riges Hofmester Christopher Walkendorf“⁴⁾). Andre Forfattere have udtalt sig forsigtigere ved kun at nævne hendes Navn eller Metten Friis⁵⁾); men i den nyeste Biographie af Christopher Walkendorf i dansk Folkecalender for

¹⁾ Ny Kirkeh. Saml. 5 Bd. S. 515.

²⁾ Biskop Hans Michelsens over Henning Walkendorf den Ingres Søn. 1633.

³⁾ Originalen med Forfatterindens egen Haandskrift bevares her i Karen Brahes Bibliothek. Dette findes i den paa Blad 289 og 427.

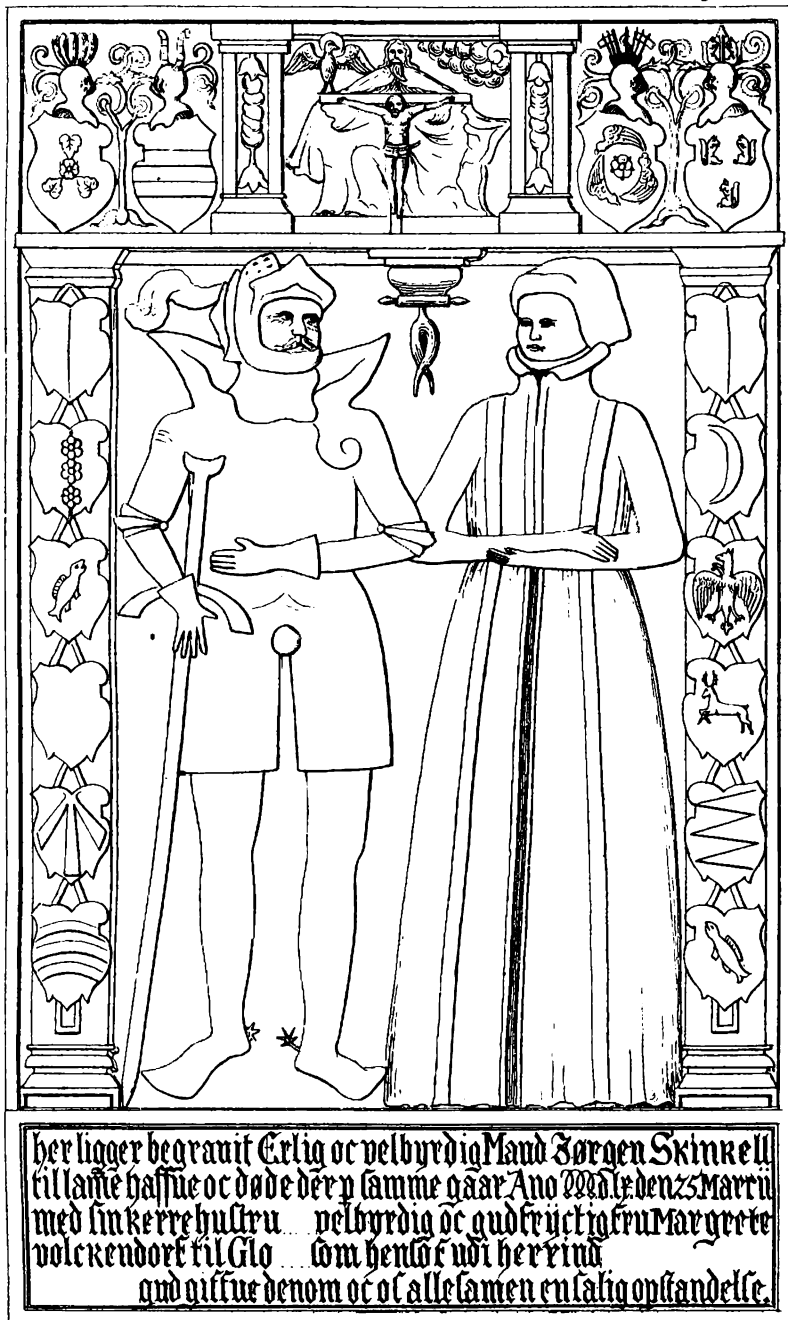
⁴⁾ Fundatf. 1 Bd. S. 39 og dansk Abelsmb. 1 D. S. 21.

⁵⁾ Casp. Rothe Hist. W. 1754. S. 4. Dansk Herregaarde (Glorup) Bd. IX.

1869 berettes det historisk, at denne Mand var Johan Friis's Søstersøn.¹⁾

Men at Fru Sidsel Friis ikke var Søster til Canzler Johan Friis, godtgjør en Række af fyenfte Mindesmærker. To Liigstene forefindes i Glorup Sogneskirke, Svinbøge, den ene over Christopher Walkendorf alene, den anden over alle tre Brødre Walkendorf; begge have 8 fædrene og 8 mødrene Baaben. En tredie Steen findes i Ringe Kirke over Søsteren Margrethe Walkendorf og hendes Mand Jørgen Skindkel til Lammehave, en smuk Steen, af hvilken her meddeles en Udbildning; den er af blaaagtig Sandsteen med meget dyb Udhugning, men desværre paa et Par Steder temmelig afflidt og ligger udsat for yderligere Afflidning, medens de to førstnævnte ere indsatte i Muren. Af Stenen i Ringe Kirke komme naturligviis kun Baabnene til Benstre, som ere Husstruens, i Betragtning, og de ere hendes fire fædrene og fire mødrene Baaben i den sædvanlige Orden og lade sig saa meget sikkrere adstille, som de førstnævnte Stene over de ugifte Walkendorfer stille deres fædrene Baaben paa den ene Side og de mødrene paa den anden. Margrethes fædrene Baaben ere saaledes det første (Walkendorf), det tredie (Pasov), det femte (Ulfeld) og det syvende (Grubbe) og vedkomme os ikke her. Det andet, fjerde, fjettede og ottende er hendes mødrene, altsaa hendes Moders Sidsel Friis's Faders, Moders, Farmoders og Mormoders. Alle disse tre Mindesmærker vise nu i fuld Overeensstemmelse for de Udbødes fælleds Moder Sidsel Friis de samme fire Baabener: Friis, Ny, Linhuus, Barsbeek, og de godtgjøre altsaa, at Fru Sidsels Fader var en Friis, der

¹⁾ Folketal. S. 24. Ogjaa i dette Tidsskr. 3 Bd. S. 133.

havde sin Hustru af Familien Ny, eller dog en Familie, som førte en Nymaane i sit Skjold, og at han altsaa ikke var Jesper Friis til Hesselager, der var gift med Anna Brockenhuus (hvis Vaaben er tre Roser). Da imidlertid Jesper Friis kunde have været to Gange gift, synes det endnu muligt, at Sidsel Friis kunde være Canzlerens Halvsøster; men de samme Tiigstene vise, at Fru Sidsels Fader havde sin Moder af Familien Linhuus, og det erfares af Canzlerens Familieminde i Graabrøde- og Hesselager Kirker¹⁾, at Jesper Friis var Søn af Henrik Friis og Maren Bild: begges Fædre ere altsaa ligesaavel som Mødrene forskjellige Personer. Og denne Forfjællighed konstateres fremdeles i næste Slægtled, som de to Stene i Svindinge Kirke vise: de fire Oldemødres Vaaben ere nemlig Venstermann, Gyldestjerne, Bille og Rud²⁾, medens det Vaaben, der tilhørte Canzlerens Farfaders Moder Maren Krumpen, ikke findes iblandt dem; altsaa kan ikke heller Farfaderen være den samme Person. Vi have saaledes Sidsel Friis som Datter af et Egtepar Friis-Ny, Sønedatter af Friis-Linhuus, Sønnesønsdatter af Friis-Venstermann, medens Canzler Johan Friis var Søn af Egteparret Friis-Brockenhuus, Sønnesøn af Friis-Bild, Sønnesønsøn af Friis-Krumpen — alle disse historisk bekjendte af Indskriften paa Familiemonumentet.

¹⁾ Om dette Monument henvises til Oplysningerne i dette Tidsskrift 3 Bd. S. 149 og 151. Det førstnævnte er kobberstøbt i Ryegerrups Odense Monumenter, Anhang til hans Skildring af Danmark og Norge 4 Bd.

²⁾ De to første Vaaben ere ikke fuldkomnen visse: det første er et lodret deelt Skjold med 4 Bjeller i det høire Felt; det andet er vel en spoddet Stjerne, men kan, efter som Stjernen skal være enten Guld eller Sølv, betegne enten Gyldestjerne eller Hvide. Historien giver her ingen Veiledning.

Slægtstabet skydes saaledes ud over Oldeforældrene og kan i det Tidligste hidrøre fra den Niels Friis, der paa Canzlerens Monument er stillet paa første Plads som hans Tidoldefader og har levet i det 14de Aarhundrede. Sidse Friis kunde nedstamme fra en anden Søn af denne Stamfader. De trykte Stamtafler have imidlertid ingen anden Søn af ham og ikke engang nogen Broder til ham; men Lisbet Bryskes Slægtbog opfører en Christopher Friis som hans Broder¹⁾, hvem Stamtaflerne vel ogsaa have, men stille som hans Farbroder; i saa fjerne Slægtled tør vi ingen Bægt lægge paa Stillingen, men det fortjener altid Opmærksomhed, at Navnet Christopher forekommer i en Green af Frisernes Stamme, der kan henge sammen med Christopher Walkendorfs Moder. Den kortest mulige Forbindelse vilde være, dersom man kunde antage, at en af Canzlerens Forfædre havde været gift to Gange og derfor kunde forekomme i begge Slægtrækker med forskjellig Hustru: den Nærmeste, om hvem, dette kunde gjælde, vilde imidlertid være Canzlerens Faders Farfader Christen Friis, der paa Canzlerens Monument har Maren Krumpen og da maatte antages at være opført i Sidse Friis's Stamtræ med Hustru af Venstermanns Slægt — altsaa begges fælleds Oldefader. I ethvert Tilfælde bliver dog Slægtstabet saa fjernt, at Venstak og Nabostak maa tages til Hjælp forat forstaae, at Walkendorf og de Hesselager Friiser kaldte hinanden Frænder, men desto større en Vildfarelse er det, at ansee Fru Sidse Friis for Canzlerens Søster.

Ved Siden af disse Vidnesbyrd i Slægtens egen Billedskrift, som derhos stadfæstes ved den aldeles samstemmende

¹⁾ Bd. 426—27.

Ahnerække, som 1633 er kobberstøbt i den ovennævnte eneste Liigprædiken over et Medlem af Familien Walkendorf, er det næsten overflødig at søge yderligere Beviser. Imidlertid skal det ikke lades ubemærket, hvorledes flere historiske Smaatræk godt stemme med Waabnens Vidnesbyrd. Ingen af Fru Sidjel Friis's mange Sønner fik Navnet Jesper, saaledes som derimod Canzlerens ældste Brodersøn¹). Dernæst befindes det, at da der ved Canzlerens Død 1571 paa flere Maader blev reist Stridsspørgsmaal om Arven, forekommer hverken Christopher Walkendorf eller nogen af hans Søstende blandt Arvingerne. Biskop var Sidjel Friis død dengang, men i disse Arvesager sees det, at de Afdødes Børn holdtes for arveberettigede, thi da Kongen ønskede Dalum Kloster aftraadt af Arvingerne, henvendte han sig foruden til Niels Friis ogsaa til Børge Trolle paa Niels Trolles Børns Vegne, hvis Moder var Datter af Canzlerens Broder og allerede død 1570²); men til Walkendorferne tog han intet Hensyn. Endelig er det et betydningsfuldt Vink, at Canzlerens Søster Mette Jespersdatter i sit bekjendte Testament (mellem 1520 og 1530) ikke har givet nogen Sidjel Plads blandt de Søstende, som hun deri betænkte tilligemed saa mange fjernere Slægtninge. Man finder der nævne begge Brødrene og tre Søstre, men ingen Sidjel, og dog maatte Denne allerede

¹) Saafernt Jesper Friis havde levet som Stamtavlerne og mange historiske Forfattere sige, til 1535 ell. 1554, kunde det have sin Grund i, at Sidjel ikke vilde optalde sin levende Fader; men at den Jesper Friis, som var Canzlerens Fader, allerede var død langt tidligere, nemlig 1504 eller senest 1522, er klart af en Dom af Aaret 1554 i Rosenvinges Gl. Domme 1, 238.

²) Seer i danske Herregaarde XI Bd. (Christiansdal.)

da være indtraadt i Walkendorfernes anseete Familie. Hun maa altsaa ogsaa af denne Grund billigen ansees for at have hørt til en anden Green af Egern Friserne end de Hesselager Frisers.

Hvilken var da denne Green? Hvor skulle vi tænke os Sidsel Friis's Hjemstavn? Man bliver nødig staaende ved et negativt Resultat, og det turde vel og befindes, at Mindesmærker og Historie i Forening kunne idetmindste føre til en rimelig Formodning. Havde vi kun Historien alene at raadspørge, saa vilde vi blandt de flere Mænd af Navnet Friis, der forekomme i Forbindelse med fyenste Herregaarde i Overgangen fra 15de til 16de Aarhundrede, muligens nærmest tænke paa den Familie Friis, som ejede den nærliggende Gaard Marslevgaard, der efter den tilhørte Familien Krukov og nu er en stor Bondeggaard. Men en Gravsteen i Rørup Kirke over en Datter af Friis til Marslev viser, at hans Kone var af Familien Skindæl (Søbladestkindæl), og andetstedsfra vides, at hun var en Datter af Otto Skindæl, der døde 1512; da dette Baaben ikke er Sidsel Friis's Moders, kunne vi ikke hense hende til de Marslev Friser, om hvilke vi igrigt skulle handle særskilt i en anden Undersøgelse.

En anden Familie Friis spores i Historien paa Østrupgaard i Lunde Herred. Jørgen Friis boede der, da han 1503 blev indkaldt til et Biskopsting i Odense og 1504 foretog et Skjædebrev med de tre Egern i sit Segl¹). Hans Gaard var den, som senere blev kaldt Gammel Østrup, og denne Gaard befindes 1588 at tilhøre Rentemesteren Chri-

¹) Vedel Simonson Rugb. Hist. 1, 2, 46 og Klevenfelds Sigilsaml. i Geh. Arch.

stopher Walkendorf¹⁾. Fru Sidsel Friis kaldte en af sine Søner Jørgen, et Navn, der var ligesaa fremmed for Walkendorfernes Slægt som Christopher: skulde hun da være Jørgen Friis's Datter til Østrup? og skulde Rentemeesteren have faaet denne fjerne Ejendom som Mødrene-Arv? Rimeligheden er indlysende, og en nærmere Undersøgelse af hvad der kan oplyses om Sidsel Friis og Østrupgaard, turde forstærke den.

Fru Sidsel Friis har haft en Søster Ane, som var gift med Hans Stifsen til Veirupgaard, der døde 1546; Ane Friis døde allerede 1536. Dette erfares af tvende Viigstene i Marslev Kirke, af hvilke den ene, Hans Stifsens, viser, at han var en Ulfeld²⁾, og den anden, Fru Ane Friis's, har de selv samme 4 Baaben, som alle Fru Sidsel Friis's Børns omtalte Viigstene tillægge hende: Friis, Ny, Einhuus og Barfebet³⁾, og hun er altsaa Søster til hende.

¹⁾ Jac. Madf. Visitatsbog udg. af Crone. S. 100, 105.

²⁾ Dette Baaben staaer som hans fædrene, og hans Farmoders er et Skjold med to staaa Bjeller; hans Moders er to væbnede Arme i Skjoldet og over Hjelmene, og Mormoderens Dvighov. Da ingen Sti Ulfeld er bekendt, kan Intet oplyses om disse Baaben.

³⁾ Indskrifterne i Mar. Dan. 1, 255. Stenene ere meget anseelige, Baabnene ere anbragte i de 4 Hjørner og i den Orden, som svarer til de andre Viigstenes forskjellige Opstilling, nemlig Friis og Ny øverst, Einhuus og Barfebet nederst, derhos have de Hjelmtegnene, som fattes paa Walkendorfernes, og da det andet Baaben (Ny) har to Arme eller Halve, der holde en Ring, medens Nyes Baaben fører to Horn, aabner det Veien for en Tvivl om, at dette Baaben bør ansees for at være Familien Nyes, da det derved faaer Lighed med det ene af Abildgaards (Abelsl. 1, 2 Tab. 1 Nr. 8) eller med Skades (Smdst. 2, i 72 Tab. XXVI, Nr. 119), hvilket dog maatte forudsætte flere Uensartigheder i Skjoldet, da Abildgaard førte en Stjerne i Halvmaanen (som ialfald kun meget faagt spores paa Gravstenene) og Skade førte to fravendte Halvmaaner med en Stjerne i hver.

Om dette Ægtepar paa Veirup veed isvrigt Historien kun lidet at berette: Hans Stifsen var Landsdommer 1512 og 1521 og kaldes i de Domme, vi have af ham: Jens Stifsen, og i Kongebreve Hans Stifsen til Veirup¹⁾, men aldrig Ulfeld, ligesom i det Hele Slægten Ulfeld dengang ikke pleiede at føre dette Slægtnavn. I Slægtebøgerne findes vel ingen Børn angivne for dem; men det er derfor ikke en berettiget Paastand, at de ikke have haft Børn, fordi vistnok Veirupgaard ikke gik i Arv til nogen Søn af dem²⁾, meget mere er det rimeligt, at Historien paaviser os tvende Døttre af dette Ægtepar.

Bed Midten af det 16de Aarhundrede nævnes to Damer af Navnet Stisbatter: den ene, Gjertrud Stisbatter, gift med Christopher Oldeland til Beilegaard, med hvem hun havde to Sønner Laurids og Hans Oldeland, som vare myndige 1569, da de som Gjere af Beilegaard folgte et Huus til Graabrødre Hospital³⁾; efter Christopher Oldelands Død blev hun gift med Ulfeld Christophersen til Tershave. Lisbet Bryfkes Slægtetog siger, at hun var fra Veirup, men veed ikke at nævne hendes Forældre⁴⁾, og af Biskop Jac. Madsens Visitatsbog sees, at Veirupgaard tilhørte hende og hendes Børn 1589⁵⁾. Skulde hun da ikke være Hans Stifsens Datter, der bragte Gaarden til sin første Mand og efter hans Død til sin anden

¹⁾ Ved. Cim. Odense Bys Hist. 2, 1, 125. 151. D. Mag. 3. R. 6, 152 o. fl. St. og 2, 299 Hans og Jens er nemlig begge det latinske Johannes.

²⁾ D. Herregaarde XX Bb. (Veirup).

³⁾ Hofm. Fund. V, 182.

⁴⁾ Bl. 341.

⁵⁾ S. 133: „Weyrup Fru Gjertrud, Ulfeld Christophersens, „og S. 154:“ Weyrup Gerd Ulfeld Christophersens oc Frues og hendes Børns.“

Mand? Den anden Fru Stisbatter, Ane Stisbatter, var gift med Jørgen Daa og skrev sig efter hans Død som Ane Stisbatter til Østrup. Ogsaa ved hendes Giftermaal er kun antegnet, at hun var fra Veirup¹⁾, og det bekræftes derved, at hendes Mand Jørgen Daa allerede i Hans Stifens Dødsaar 1546 sees at forvalte Veirup Gaards Anliggender, idet han da havde en Erætte med Hindema om en Teg i Marslev Præsteskov²⁾. Vi see billigen i hende en Søster til Gjertrud Stisbatter, saameget mere som Dennes tvende Sønner forekomme 1575 som Vidner om Familiebegivenheder i Ane Stisbatters behændte Proces om Enggaard³⁾.

Men ere de to Søstre fra Veirup ogsaa Hans Stifens Døtre? Det skal ikke forties, at Genealogerne og Historikerne hidtil have anseet dem for at høre til Familien Pors og for Døtre af en Sti Pors⁴⁾. Lisbet Bryske har selv været berørt af denne Forestilling; thi hun havde ved den ene skrevet, at hun var Datter af Sti Pors og tegnet Porsernes Vaaben ved hende; men hun har selv udslettet det igjen og ladet deres Faders Navn paa begge Steder in blanco. Historien kjender ingen Sti Pors, der kunde være Fader til Døtre, der ere fødte mellem 1520 og 1530, og endnu mindre en Sti Pors, der skulde have ejet Veirupgaard og derfra kunde udsende Døtre, der kunde arve Gaarden. Ivertimod knytter Historien navnlig Ane Stisbatters Mand saa nær til Hans Stifens Besiddelsestid,

¹⁾ Lisb. Bryske Bl. 443 B.

²⁾ Dansk Magaz. 4 Række, 1 Bd. S. 243.

³⁾ Rosenvinge Gl. Dom. 3, 264.

⁴⁾ Ulfelbernes og Urnernes Stamtaavler i Hofm. Adelsmb. 2 og 3 D. og Danske Herreg. 1 Bd. (Enggaard) og XX Bd. (Veirup,) og Ved. Sim. Rugaard 2, 1, 25.

idet han bestyrede den 1546, at der ikke kan tænkes nogen Sti Pors som Gjer af Gaarden efter ham. Det er formodentlig kun Navnet Stisdatter, der har ledet Genealogerne, da Navnet Sti holdt sig længe i Familien Pors; men det skulde dog være besønderligt, om dette Slægtnavn, hvis det tilhørte dem, aldrig skulde være forekommet i de mangfoldige Processer, Domme og Forhandlinger, hvori Ane Stisdatter saa ofte nævnes: altid hedder hun kun Fru Ane Stisdatter ell. Stigsdatter. Og dette Navn kan ogsaa bestaae med vor Forestilling, at de vare Døttre af Hans Stifsen (Ulfeld). Det blev ovenfor bemærket, at denne Mand ikke betjente sig af sit Slægtnavn Ulfeld, og naar han da vilde have sit Navn Stifsen betragtet som Familienavn, maatte hans Døttre efter den Tids Talebrug hedde Stisdatter, efter den samme Regel som Døttre af andre Mænd, hvis Familienavn endte paa sen, blev benævne: saaledes hed Anders Steensens Døttre Steensdatter, Mouritz Emichsens Døttre Emichsdatter, Otto Strangensens Døttre Strangensdatter, Erik Vognsens Vognsdatter o. s. v.¹⁾ Engang kaldes en af disse Damer Ane Stis²⁾, en senere Talebrug vilde kalde dem Stifsen, som ogsaa forekommer i Veirups Historie³⁾; men vilde Samtiden i det 16de Aarh. benævne dem med et Slægtnavn, maatte det blive Ulfeld, som Hans Stifsens Baaben viser, og virkelig findes ogsaa eengang den Ene af dem af Biskop Jac. Madsen benævnet Fru Gjertrud Ulfeld, istedetfor Fru Gjertrud Stisdatter⁴⁾.

¹⁾ Exemplerne ere tagne af Lisch. Brytles Slægtbog.

²⁾ Ved. Sim. Rugd. 2, 2, 59.

³⁾ D. Atlas III, 594.

⁴⁾ Visitationssk. S. 154. Manuskriptet er her aldeles tydeligt: der staaer ikke Ulfelds, som om det var Mandens Navn, der meentes

Det tør derfor anses for idetmindste høist sandsynligt, at disse to Damer begge vare Døttre af Hans Stifsen og Ane Friis, og det bestyrkes ved det Sammentræk, der ellers vilde være høist befønderligt, at de begge kaldte en af deres Sønner Hans og en Datter Ane, medens ingen af dem har nogen Sti blandt deres Børn.¹⁾

Vi mene saaledes at have paaviist en Søster til Rente- mester Balkendorfs Moder og to Døttre af hende. Det vedkommer ikke denne Undersøgelse, hvad der af de her frem- dragne Data kan udledes til Oplysning om Veirupgaard's Historie²⁾ og til Berigtigelse af Forvekslinger i de Ulfelders Historie, som boede paa Tershave³⁾; men vi spørge her, om

men Ulfeld, som om dette var hendes Slægtnavn: i ethvert Tilfælde et betydningsfuldt Vidnesbyrd fra Samtiden, om at hun ikke hed Fru Gjertrud Pors. Ved den anden Fru Stisbatter har Jac. Mad- sen følt et lignende Savn af et Slægtnavn, thi han kalder hende etsteds Fru Ane Daa, Jørgen Daas Efterleverste (S. 314—15), hvilket vistnok ikke kan være andet end en Benævnelse efter Manden, som han ellers aldrig bruger; men den er vistnok ogsaa et Beviis for, at Navnet Pors var Samtiden aldeles ubekendt, hvorom ogsaa Siler Brockenhuus's Antegnelse i Poul Elerss Kalend. ved 23 Jan. vidner: at Fru Anne Stisbatter, Jørgen Daas, blev begravet 1601.

- ¹⁾ Hans Oldeland og Ane Ulfeld g. m. Mourids Smichsen, vare blandt Fru Gjertruds Børn; Hans Daa var Ane Stisbatters Søn, og hun havde en Datter Ane, som døde ugift. (Lisb. Br. Bl. 443.)
- ²⁾ Naar det i denne Gaards nyeste Historie i danske Herregaarde XX Bd. antages, at den gik fra Hans Stifsens Besiddelse over i Ulfeld Christophersens formedelst et personligt Slægtskab mellem disse Mænd, sees det nu, at den kom til den Sidste ved hans Ægtefælle med Christopher Oldelands Enke, der bragte den til begge sine Mænd og den første Søn Hans, medens den anden Søn beholdt den fædrene Gaard Veilegaard.
- ³⁾ Saavel i dette Tidsskr. 5 Bd. S. 310—11 som i de af Selstabet udgivne Actstykker 2 Saml. S. 55 er Ulfeld Christophersen forvekslet med sin Broder Palle Ulfeld Christophersen: de

det Fundne fører til nogen Formodning om de to Søstre Friis's Hjemstavn. Det gjør det, forsaavidt som Ane Stis-datter og hendes Mand ejede det samme Østrup, som Sorgen Friis beboede 1505, og synes at have ejet det som sit eget Gods, da hun efter Mandens Død skrev sig til Østrup og begge hendes Sønner søgte andensteds hen). Det samme Østrup ejede derefter Rentemester Christopher Walkendorf, og naar to Søstre af Navnet Friis altsaa havde Børn, som ejede Østrup, opstaaer der en stor Rimelighed for, at begge disse havde deres fælleds Fader i den Sorgen Friis, som en Mennefsaalder tidligere ejede denne Gaard.

vare begge Sønner af Christopher Pallefen Ulfeld til Zershave og Fru Maren Daa (der døde i Hundslev 5 Sept. 1592 ifølge Eiler Brockenhuus's Optegnelse i P. Ebers Kalendarium). Efter Faderen, som levede endnu 1564, (Rosenv. gl. Domme 3, 17) arvede Ulfeld Christophersen Zershave, formodentlig efterat han allerede ved sit Ægteskab havde faaet Veirupgaard. Han førte Navnet Ulfeld som Fornavn og kaldes derfor af Genealogerne Idel Ulfeld, hvorimod han i alle offentlige Forhold kaldes Ulfeld Christophersen. Broderen Palle havde ved sit første Ægteskab faaet Galager og blev 1567 anden Gang gift med Mgr. Brockenhuus og døde som Lehnsmænd paa Rugaard 1571. (Ved. Sim. Rugb. Hift. 1, 2, 121 og 2, 1, 3 og 9.). Af Idel Ulfelds Døttre blev Margrethe gift paa Zershave d. 5 Oct. 1589 med Lave Urne til Selleberg og døde 9 Nov. 1591 paa Veirup, hvorefter Lave Urne atter giftede sig 1601 med Ingeborg Raas, hvis Broder senere ejede Veirup. Idel Ulfelds anden Datter Ane blev gift med Moritz Emichsen og medbragte ham sin fædrene Gaard Zershave.

- ¹⁾ Hans Daa boede 1588 paa Hestholm i Gamtofte Sogn, hvor han kun havde een Bonde (Jac. Madf. S. 343) og hvor hans Kone Dorithe Soale døde 1587. (Eil. Brock. Ant. t. 6 Martz). Knud Daa blev 1592 (13 Febr.) gift med Ane Mogensdatter Hvide af Sindinggaard i Jylland (Lisbet Bryffe Bl. 449). Den tredje Søn var dræbt i sin Ungdom af Eiler Bryffe. En Datter Ane døde ugift 1597 (18 Juli) og boede med Moderen i Særskov (Jac. Madf. S. 315).

Gaardens egen Historie yder vel intet Bidrag til at støtte denne Formening; thi efter Jørgen Friis's Tid nævner Historien kun een Mand i Østrup, nemlig Hans Jensen, som forekommer 1525 og 1528¹⁾, og om hvis Forhold til Familien Friis Intet er bekjendt; det ligger nær at ansee ham for en tredie Svigersøn af Jørgen Friis, efter hvis Død da Jørgen Friis's Datterdatter fra Veirup har tilført hendes Mand Jørgen Daa denne Gaard mellem 1537, da Hans Jensen forekommer sidste Gang²⁾, og 1544, da Jørgen Daa var Ejer af Gaarden³⁾; Ane Stisbatter skrev sig efter Jørgen Daas Død 1560 til Østrup, og da hendes Familie gif tilgrunde i de ulykkelige Bestræbelser for at vinde Enggaard (Gyldesteen) fra hendes Svigerinde Sophie Daa⁴⁾, kan man let tænke sig, at Rentemeister Walkendorf reddede sin mødrene Arv i Østrup og kom til at eie denne fjerntliggende og uanseelige Gaard, som han ogsaa kun drev som en Aulsgaard⁵⁾ og som hans Efterfølgere tilsidst afhændede til Nislevgaard.

Det maa imidlertid altid indrømmes, at Christopher Walkendorf ogsaa paa anden Maade kunde erhverve sit ulykkelige Søskendebarns Gaard, og naar der-

1) Hvidtfeldt S. 1310 og R. D. Mag. 5, 54. Dersom det er ham, der var med at vælge Christian 3 i Hjalte og senere hylde ham, (Bød. Sim. Brev. Feide S. 93) førte han et Baaben, der meest ligner det, som under Navn af Ulfs beskrives i Bød. Sim. Dønsø Byes Hist. 1, 2, 146, men tillige nærmer sig Ulfelvernes.

2) D. Mag. 3 R. 6, 129.

3) Bød. Sim. Dønsø Byes Hist. 2, 2, 31 og 121.

4) Dommene i Rosenvinges gl. D. 3, 260 fgg. og Bød. Sim. Rugd. 2, 1, 25 fgg. Ane Stisbatter boede tilsidst i Særsklev (Jac. Madf. S. 315) og døde 1601 (Giler Brockenhuus's Antegn).

5) Jac. Madf. S. 105.

for det positive Resultat, at Fru Sidjel Friis havde sin Hjemstavn i Østrup, kun er en rimelig Formodning, bliver det ikke bestomindre vist, at hun ikke var af de Hesselager Friser, og at Stamtavlerne tage albeles feil ved at opføre hende som Datter af Jesper Friis og Anna Brodenhuus; den Sidjel Friis, som 1525 blev Moder til Rigens Hofmester Christopher Walkendorf, var født under et lavere Lag.

II.

De Aarslev Friser og Krukowerne.

At der i det 15de Aarhundrede boede en Familie af Navnet Friis paa den lille Herregaard Aarslev Gaard, har vel forlængst været bekjendt, saavel som at Familien Krukow afløste den der i det 16de; men man har hverken vidst, om disse Friser førte de tre Egern som de to foran- omtalte Slægter, eller hvorledes Aarslevgaard kom fra den ene til den anden af de to Familier¹⁾. En Gravsteen i Rørup Kirke i Forening med andre historiske Notitser giver Oplysning herom og kaster paa flere Maader Lys over de Forhold, der staae i Forbindelse med Aarslev Gaard.

Gravstenen er over Claus Brodenhuus til Søndergaard og hans Kone Marine Friis. Den er uheldigvis utydelig for de tvende Leds Bedkommende, der angive de Aar, hvori begges Død falder; Mandens Dødsaar maa læses for 1566 eller 1576, da han endnu forekommer

¹⁾ Navnlig forekomme de Aarslev Friser slet ikke i Lisbet Bry-
fkes Slægtetog.

i Historien efter 1556¹⁾; Ronens formodentlig 1576²⁾). Men begges Baaben ere tydelige og vise for Manden, at hans Moder var af Slægten Bild, hvorved det stadfæstes, hvad andetstedsfra er bekjendt, at Henrik Brockenhuus til Søndergaard (1497—1528) var gift med Margr. Bild³⁾). For Ronens Vedkommende vise de, at hendes Fædrene Baaben er de tre Egern, og at hendes Moder var af Søblade-Skindlernes Slægt. Et Ugtepar af disse Baaben kjendes ikke i Hesselagerfrisernes Familie, men det findes i Skindlernes Historie, og saaledes at det henfører Manden til de Marslevgaard's Friser.

I Aaret 1546 døde den sidste berømte Dame af de gamle engang saa mægtige Skindler, Fru Mette Skindæl, Tjelluf Griefsens Enke⁴⁾). Hun var Datter af Borquard Skindæl til Rammehave, havde kongeligt Livsbrev paa Hærtslevgaard og desuden flere kongelige Forlehnninger; hendes Mand døde allerede 1522, og de havde ingen Livsarvinger; da hun selv døde 1546, bleve hendes Arvinger saaledes hendes Søbstende eller deres Børn, af hvilke Genealogerne hidtil kun have kjendt Brodersønnen Jørgen Skindæl til Rammehave (+ 1560) og de to Broderdøttre Ane, gift med Peder Straale til Torpegaard, og Kirsten, gift med Bendt Norby. Men to andre komme

¹⁾ Han forekommer 1558 Actst. 1 Saml. S. 193 og 1562 Rosen v. gl. Dom. 2 Deel S. 321.

²⁾ Ved. Sim. Db. By 3, 18 har 1561; men det sidste Tal er tydeligt, og da der 1582 yntedes om, at Sønnen havde forgivet hende, (Smstb.) maa hendes Død vel snarere tænkes senere end 1566.

³⁾ Rosen v. Gl. D. 1, 121 (Begtrup's Stamtafle) Klevenfeld's Stamtafle i Geh. Arch.

⁴⁾ Ved. Sim. Rugb. 1, 2, 47—49. 54. 68.

tilhøne ved en Arvesag efter hendes Død. Fru Mette efterlob sig nemlig en Forfrivning i Torpegaard, som Arvingerne 1549 bleve indstævnedes for og som de 1551 dømtes til at betale: ved denne Leilighed erfares, at foruden de nævnte tre Broderbørn indstævnedes tillige Axel Nielsen Krudow og Claus Brodenhuus som Arvinger¹⁾. Den Sidstnævnte havde, somansført, sin Hustru af Friiserne, Datter af en Friis gift med en Fru Skindæl, og den Førstnævnte var gift med hendes Søster²⁾, saaat vi her have to Døttre af et Ægtepar Friis-Skindæl og den ene af dem i Ægteskab med den Mand, ved hvem Marslevgaard fra de gamle Friiser kom i de nye Krudowers Besiddelse. Den sidste Friis i Marslev har da været gift med Fru Mette Skindæls Broderdatter, og har givet Gaarden i Arv til Sviigersønnen Axel Nielsen Krudow, medens den anden Datter blev gift med Claus Brodenhuus³⁾.

¹⁾ Klevensfeldt Documenter til Sigilsaml. i Geh. Arch. og Rosenv. Gl. D. I, p. X. Ogsaa en anden Proces mellem Jørg. Skindæl og Claus Brodenhuus (smst. S. 125) gjaldt en Gaard af Fru Mettes Arv. (Geh. Arch.)

²⁾ I Dommen af 1588 (Rosenv. Gl. D. IV, 136) siges udtrykkelig, at Kf. Mette Agelsdatter Krudows Moder var Søster til Claus Brodenhuus's Bone (Marine Friis).

³⁾ Borqvart Skindæl t. Lammehave 1450. 1467
g. m. Anna Brodenhuus

Otto Skindæl t. Lammeh. † 1512. Mette † 1546.
g. m. Alhed Bjelke. g. m. Ejelluf Eriksen, † 1522.

Jørgent. Lammeh. † 1560. g. m.	Ane † 8 Mai 1586. g. m.	Kirstine († 1565)? g. m.	*** g. m.
Mgr. Walkendorff. † 7 Jan. 1585.	Peber Straale.	Bent Korby.	Friis t. Marsl.

Otto Straale.	Laur. Straale. † 17 Mars 1596. g. 1) (12 Juli 1579) Margr. Friis. 2) (12 Aug. 1588) Mette Wild.	Marine † 1576. g. m. Cl. Broden- huus † 1566. dom.	** g. m.
---------------	--	--	-------------

Om de Marslev Friser, der saaledes ere den tredje Linie af de Friser, der førte 3 sorte Egern, er i Øvrigt faare lidet bekjendt, og det kan derfor ikke siges, hvor nær de stode nogen af de to andre Linier. De Navne, der forekomme i det 15de Aarh., Niels og Bonde Friis, og mulig Peder¹⁾, tyde ikke paa nær Forbindelse; og vi savne alle Antydninger af de ældre Slægtled. Men det er dog sandsynligt, at de stode de Hæselager-Friser temmelig nær; thi Mette Jespersdatter betænker i sit Testament „Hans Friis i Orslev“, hvilket Stednavn vi uden tvivl efter Afskriftens hele Usikkerhed ere berettigede til at læse Orslev, Marslev, ligesom hun ogsaa nævner en Gese Skindælsdatter uden nærmere Betegnelse. Tilfødt nævner hun En, hvis Navn i Afskriften er meget utydeligt, og er læst for Iver og Ellen Friis, men mulig kan læses Eiler, og i saa Fald kunde man mene at see den sidste Friis's Navn deri, eftersom begge Søstre, baade Marine og Axel Kruckow's Kone, have Sønner af dette Navn²⁾.

I ethvert Tilfælde lære vi kun denne Green af Friserens store Familie at kjende ved dens Udgang, og den Slægt, som fulgte den i Marslevgaard, havde en kort og lidet tiltalende Løbebane. Axel Nielsen Kruckow selv maa dog gjøre en Undtagelse, forsaavidt som han var En af de behjertede Adelsmænd, der strede til Kongevalget den 4 Juli 1534³⁾. Bore Oplysninger tilføre ham, som oven bemærket, en

¹⁾ Ved. Sim. Dønsø By 2, 2, 102—3 og 62.

²⁾ Næmlig Eiler Brockenhuus og Eiler Kruckow.

³⁾ Actst. t. Nord. Hist. i Grevel. 2 Saml. S. 15. Hans Segl kan dog ikke gjenfindes paa Documentet i Geh. Arch.; men det gjælder i flere Tilfælde, at Navnene og Seglene ikke ganske svare til hinanden i dette Document. Saaledes findes Gjøernes Segl, højt ingen Gjøe nævnes i Valgbrevet; derimod mangler Reventlow's og en Wilks, og Timann's er tilovers.

Sustru af Frisernes Slægt, hvem Genealogerne ikke kjende, da han kun opføres som gift med Ane Bielke, Datter af Mogens (Falster) Bielke og Mette Walkendorph. Vi vide ikke, naar han første Gang blev gift (vel omtr. 1540) eller naar den første Kone døde; men hun var rimeligviis Moder til Eiler og Jens Kruclow og Mette Arelsdatter; den anden Kone var Datter af Christopher Walkendorphs Halvsøster, nemlig af en Datter af Henning Walkendorf og Ane Dye¹⁾; hun har saaledes været meget ung, da hun blev gift med Arel Kruclow, og overlevede ham ogsaa længe, eftersom hun endnu 1592 havde sin Fædrenegaard Bellinge paa Falster²⁾. Hun kan have været Moder til Ane og Christence. Forresten nævnes Arel Kruclow undertiden i de Commisforier, som faa ofte udstedtes til Adelsmænd om at undersøge og paadømme en Sag³⁾, og selv havde han 1547 en saadan med sin Nabo Peder (Lauridsen) Straale paa Torpegaard⁴⁾. Efter hans Død synes trange Kaar, Tvebragt og vild Lidenskabelighed at have forenet sig om at fremskynde Familiens Undergang. Med Sønerne, af hvilke Jens forblev i Marslev († 1621)⁵⁾ og Eiler døde paa Falster 1609, uddøde den mandlige Linie⁶⁾; Christences Troldomsværk er noksom bekjendt, for hvilket hun endte paa Skafottet 1621. De to andre

¹⁾ Saaledes paa Stamtaflen Hofm. Fund. 1, 54.

²⁾ Rosenvinge Gl. D. IV, 330.

³⁾ Saaledes 1545. D. Mag. 4 R. 1 Bb. 126. 246 og 247.

⁴⁾ Smstb. 301.

⁵⁾ Han blev 1585 paa Rødtkilde gift med Dorthe Sandberg af Tøstrup. Jac. Rabf. Visitatsb. S. 49. Adelsleg. 1, 304, hvor dog staaer Eiler for Jens.

⁶⁾ Marm. Dan. 1, 276. Han skal efter Visb. Brylle have været gift to Gange: først (4 Juli 1596) med Margrethe Falster, Datter af Peder F. († 1556) og Ollegaard Walkendorph

Søstre, som vel tilfids bleve gifte, efterlode sig ingen Efterlæggt, og den ene, Mette Axelshatter, er bekjendt af flere Processer, i hvilke hun tildeels selv fremstod for Kongens Retterthing. Den ene af dem, som dreiede sig om ærerørige Bestyldninger mod hendes Søbstendebarn Eiler Brodenhuus's Kone, 1583—88, sigtede til intet Mindre end at berøve hende og hendes Børn Søndergaarde, efterat Manden var sat fast af Kongen — formodentlig mente hun „i sin store Armod og Trang“, at Tiendommen da skulde tilfalde hans Moders Arvinger, Kruddoverne. Hvor megen Deel hendes utæmmelige Mund havde i de vilde Bestyldninger, der vare udsprede mod Eiler Brodenhuus selv og bevirkede hans Indespærring, kan man ikke vide; men uden Deel i dem var hun nepp¹). Imidlertid tjener denne hendes Optrædelse til at forklare Gravstenens Vidnesbyrd om Slægtstabet mellem Claus Brodenhuus's Kone og de Marslev Friser, idet det er i denne Proces, at det siges, at hendes Moder var Søster til Eiler Brodenhuus's Moder Marine Friis.

(† 1575 Marm. Dan. 1. l.) og andengang med Mabeline Lindenow. At denne Familie førte de to Summerfloer i sit Vaaben (som det ogsaa sees i Adelslex. 1, 304), kan sees af Stolene i Marslev Kirke, paa hvilke findes Jens Kruddow's og Dortha Sandbergs Vaabener. Det er altsaa urigtigt, naar Wieland tillægger denne Familie det andet kruddow'ske Vaaben. (Nye Tid. 1728 S. 305).

¹) Jeg maa henvise til Becker i danske Herregaarde IV (Raffæbøl). N. D. Mag. 1, 378, Rosenvinges Saml. af Gamle Domme IV, D. 135—41. 318. og Ved. Sim. Db. By 3, 17, og skal kun af Lisbet Brylkes Slægtbog tilføje, at den Mand, som midt under Processerne ægte Mette Kruddow, var en tydsk Herremand Bendig Peitersen, (Jac. Mads. S. 201) hvorimod Lisbet Brylke ikke veed af, at Ane blev gift; hendes Mand var Aage Lauridsen, men hans Slægt kendes ikke.

Det sidste Spor af Familien Krurow er, at en Datter (vi vide ikke af hvem) var gift med Bild Nielsen til Brobygaard, og deres Datter Maren blev gift med Henning Benstermann; det sees ved denne Leilighed, at Bild Nielsen ikke, som der siges, førte ganske det samme Baaben som Krurow (to Summerfloer i hvidt Felt), men at han førte de samme Summerfloer i blaat Felt — et Bidrag til denne noget mystiske Families Historie, af hvilken kun kendes Bild Beersens i Sællerup 1490 og Bild Nielsen¹⁾ — og naar det nu sees, at Bild Nielsen var gift med en Fru Krurow, kunde man mulig formode, at han i Mangel af eget Baaben har taget sin Kones Familiebaaben, dog med den omtalte Forandring. Familien forsvinder ogsaa hurtig; den nævnte Maren Bild folgte efter Mandens Død Brobygaard til Frans Ranzow og sad 1589 i Huse hos en Bonde i Østved, ligesom en gammel ugift Søster Ane Bild i Dreslette Sogn²⁾.

III.

De Hætselager Friser.

Til denne berømte Slægts Stamtafle er i det Foregaaende givet tvende Bidrag, forsaavidtsom Sidse Friis ikke længere beholder sin Plads som Canzler Johan Friis's Søster, og Marine Friis, g. m. Claus Brockenhuus, ligeledes vil være at fjerne fra denne Linie³⁾. At give

¹⁾ Lisbet Bryfke Bl. 312. Actstykker 1 Saml. 110. 176. 188. Svitsfeld S. 992 og Rosenvinge Bl. D. III, 153.

²⁾ Jac. Madf. Bif. S. 277 og 345.

³⁾ Det curiøse Factum, at denne Marine er i Friserens Stamtafle i Hofm. d. Adelsm. 1, 21, Tab. 1 tillet to Slægtled foran

positive Bidrag til en Slægtfølge, der er saa fast og afflut-
tet, som Canzlerens i Aaret 1540 i Graabrødre Kirke i
Odense opfatte Monument fremstiller hans fire Ætled, er
vel ligesaa umuligt som uforlødent¹⁾); men da dette Monu-
ment kun angiver Frisernes Hustruers Navn og Fædrene-
Baaben, ikke deres Mødres, maa dets Stamtavle fuld-
stændiggjøres andenstedsfra for at kunne fremstille Canzlerens
16 Ahyner i deres Fuldtallighed. Det er dette, der ogsaa i
Frisernes Stamtavle i Hofmanns danske Adelsmænd 1ste
Deel og Fundatser 1ste Bind er forsøgt, dog kun for det
sidste Ætleds Bedkommende, naar det figes, at Canzlerens
Moder (Sesper Friis's Hustru) Anna Brockenhuus skulde
være Datter af Johan Brockenhuus og Fru Love
Bild, hvilket ogsaa findes hos Lisbet Bryske og i
fenere Sigprædikener og almindelig gjentages²⁾. Men
herimod reise de nyeste Gravstene en afgjørende Ind-
sigelse. Det er ganske rigtigt, at Anna Brockenhuus's
Fader hed Johan Brockenhuus, thi Canzlerens Monu-
ment figer det selv, og vi ville her lade Spørgsmaalet om,
hvem denne Brockenhuus har været, hvile som mindre ved-
kommende Frisernes Historie. Det er ogsaa ganske sandt,
at alle Gravstene over Brockenhuser, navnlig den paa
Nørre Lyndelse Kirkegaard og flere i Qværndrup Kirke,
frembyde Bilds Baaben som det, der betegner en Mand's
Hustru i det Slægtled, som maatte svare til Annas For-
ældre. Men paa alle Frisernes Gravstene er Baabenet
for Anna Brockenhuus's Moder et andet, nemlig det, som

Canzleren som Søster til hans Bedste fader, er et Exempel paa
de Anachronismer, man hyppigen træffer i disse Stamtavler.
Hun var meget mere ganske samtidig med ham.

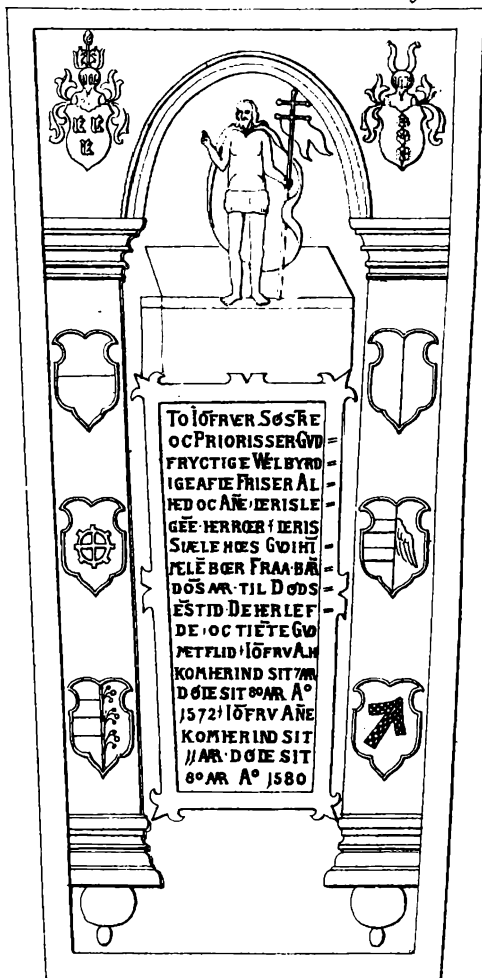
¹⁾ Om dette Monument og dets Afbillede og Fortsættelse i Hæsfel-
ager Kirke henvises til dette Libskrift 3 Bd. S. 149. 151.

²⁾ Saalebes 1871 i D. Mag. 4 R. 3 Bd. S. 217.

betegner Rønnow, Nat og Dag, Passow, Udzon og Ranzow; dette, som vi foreløbig ville kalde Ranzows, ligner vel Bilds faameget, at man kunde formode en Feiltagelse fra Steenhuggerens Side, idet det ene nemlig er det tverbeelte Skjold, (Bild), det andet det lodret deelte; men ligesom det vilde være besønderligt, om en saadan Feiltagelse skulde gaae constant gjennem alle Mindesmærker paa den ene Families Side, saaledes hæves enhver Tvivl, naar man finder, at der paa de Gravstene, der gaae eet Skridt længere tilbage, ikke findes det samme Vaaben for denne Dames Moder. (Anna Brockenhuus's Bedstemoder). Vi have to saadanne for hver af Familierne Brockenhuus og Friis. Nørre-Lyndelse Stenen, over Johan Brockenhuus's Sønnesøn Middel Brockenhuus, som er kobberstuffed i Klevensfelds monumenta nobilitatis (1777 og optrykt 1860) og som endnu er særdeles vel vedligeholdt, viser for hans Farmoder Bilds Vaaben og for hans Faders Bedstemødre Ahlefeldt og Lindenow¹⁾; det Samme er Tilfældet paa Gravstenen i Dværndrup Kirke over Sønnen Frands Brockenhuus, hvor de to sidstnævnte Vaabener staae blandt de 4 Lipoldemødres. Derimod paa de tvende Gravstene overCanzlerens Broder Henrik Friis i Hesselager Kirke og hans Søstre i Dalum Kirke, paa hvilke, som alt bemærket, det lodret deelte Skjold (Ranzow) findes istedetfor det horizontal deelte som Annas mødrene Vaaben, finder man et ganske andet Vaaben for dennes Mormoder nemlig en gammeldags Vilsespids, nærmest lignende det Vaaben, der forekommer for en Joh. Svibding 1333, og et af Scharfenbergernes²⁾. At denne

¹⁾ Vi kunne her tale saa bestemt, da samtlige Vaaben paa hans mødrene Side (Reventlow) ere fuldkommen fiktive.

²⁾ Udsælg. 1, 254, Tab. XLIII Nr. 88, og 2, 142, Tab. XXIV Nr. 30. Og saa Wenzins Vaaben (en Landsespids) findes stundom tegnet meget lignende, navnlig hos Lisbet Bryste, dog uden de Tav, som betegne Scharfenbergs.

Paga & Severtsen's Steen 272

Pilespids hører til Anna Brockenhuus's Ætled fremtræder tydeligt paa Døttrernes Gravsteen i Dalum Kirke, hvor, som hosstaaende Ufbildning viser, deres 4 fædrene Baaben staae paa den ene Side og de 4 mødrene paa den anden: af de fædrene ere de tre historisk bekjendte, nemlig Jesper Friis, hans Moder Maren Bild, hans Farmoder Maren Krumpen, og det fjerde (Lindenow) maa da være hans Moders Moder. De 4 paa mødrene Side ere Brockenhuus, det lodret deelte Skjold, Ahlefelt og Pilespidsen, og samme Stamtafle fremgaaer af Henrik Friis's Gravsteen i Hesselager Kirke: de give da:

Johan og hans Sødsfænde	Jesper Friis	Henrik Friis	Chr. Friis
		Mar. Bild	Mar. Krumpen
		Joh. Brockenh.	Jac. Bild
		lodret deelt	Lindenow
A. Brockenh.	Skjold (Ranzow)	Brockenh.	Brockenh.
		Ahlefeldt	Ahlefeldt
		Ranzow	Ranzow
		Pilespidsen	Pilespidsen

Naar saaledes Forskjellen i det ene Slægtled medfører en Forskjel i det forudgaaende, tør man ikke tvivle om, at Forskjellen har sin Grund i Historien, og altsaa har Anna Brockenhuus's Moder ikke været Love Bild, men ført et Navn, der svarer til det lodret deelte Skjold.

Vi have foreløbig kaldt det Ranzow; thi denne Oplysning give to andre fynske Gravstene. Den omtalte, ellers ubekjendte Pilespids findes ogsaa paa en Gravsteen over Knud Hvide til Rødfilde og hans Hustru Kirsten Timann i Ulbølle Kirke; han døde 1537, og hun 1562. Hver af dem har 8 Ahner paa hver sin Side af Stenen. Det sidste, 8de Baaben (en af hans 4 Oldemødre) viser den samme Pilespids, og ganske rigtig findes ogsaa her det

Lobret deelte Skjold i den næste Generation som fjerde Vaaben, altsaa som hans Mormoders. Men ved Siden af denne Steen staaer nu en anden over Sønnen Jacob Hvide til Rødfilde, der døde 1563, og denne skønne Gravsteen har Navnene udhugne over Vaabnene. Som paa Faderens Gravsteen gaaer Ahnerækken kun til Oldemødrene og indeholder altsaa ikke Vaabenet med Pilespidsen, som for ham vilde blive Tipoldemoder; men det Lobret deelte Skjold (som her maa være det samme som paa Faderens) findes og kaldes Ranzow. Vi slutte da med Føie, at det samme Navn svarer til dette Vaabenmærke paa Frisernes Stamtavle, hvor det ogsaa som paa Knud Hvides efterfølges af Pilespidsen.

Saaledes bliver det ikke Fru Love Bild, men en Fru Ranzow, der bliver at stille paa Frisernes Stamtavle som Sønnerens Bedstemoder (Mormoder). Men mere end Navnet lære Gravstenene os ikke at kende. Kun kan det endnu af dem sees, at en Søster var gift med en Skindæl og Moder til Otto Hvides Kone, Knud Hvides Moder, og at en anden Søster (ifølge Ringe Stenen) var gift med Bielke og Moder til Alhed Bielke. Men hvorfra Johan Brodenhuus hentede sin Hustru, kan ikke siges, før det kan paavises, hvilken Ranzow der var gift med en Dame, som førte en Pilespids i sit Vaaben, maaskee En af de Ranzower, som gjennem hele 15de Aarhundrede boede paa Aagaarde i Haarslev Sogn¹). Ei heller kunne vi sige, om det er to forskellige Mænd af Navnet Johan Brodenhuus, der menes paa Frisernes og paa Brodenhusernes Stamtavle i dette unegtelig samtidige Slægtled, ligesom det er to forskellige Koner, eller om det ikke var den ene og samme Johan Brodenhuus, der i tvende Ægteskaber var Fader baade

¹) Rosenvinge Gl. Domm. 1, 122 (Bertha Clausd.?).

til Anna Brodenhuus ved Fru Ranzow og til Peder Brodenhuus ved Fru (Love) Bild. De ældste Brodenhuusers Slægtled ere endnu meget uklare. Men hvad Gravstenene vidne om dette Led i Frisernes Stamtafle, bestyrkes afgjørende ved et Brevers, som Henr. Ranzow tilskrev Canzler Johan Friis:

tua Ranzovio certe de sanguine creta est avia, thi han erklærer derved udtrykkelig, at hans Bedstemoder var en Ranzow¹).

Til de øvrige Led i Canzler Joh. Friis's Ascendenters Linie, har Stamtavlen ingen Tillæg gjort til hvad hans eget Monument indeholder. Gravstenene træde dog her (som det Foregaaende viser) til med den Oplysning, at hans Farmoders (Maren Bilds) Moder var en Lindenow (gift med Jacob Ottesen Bild) og hans Mormoders Moder af den Slægt, som førte en Pilespids²). Til hans Tjoldeforældre, som paa hans Monument kaldes Niels Friis og Love Nielsdatter, gaaer ingen Gravsteen op; men dette Monument selv giver Anledning til at betvivle Rigtigheden af Stamtavlens Opgivende, at Konen var Love Bild; thi hendes Vaaben er ikke Bilds, saaat dette Opgivende mulig har sin Grund i en Misforstaaelse, som vi nedenfor skulle opklare³). Lisbet Bryske anfører intet Slægtnavn for

¹) Verset er antegnet i Klevenfelds Doc. i G. A.

²) Dette sees af Gravstenene i Hesselager og Dalum og tilbeels af Frands Brodenhuus's og Anna Linhuus's i Dværndrup Kirke, da Sidstnævnte nedstammede fra Henrik Friis og Maren Bild.

³) Stamtavlen synes nemlig at have gjort Margrethe Friis, som blev gift med Morten Linhuus, til Datter af dette Tegtepar, og Margrethes Moder var ganske rigtig en Bild; men Margrethe var Henrik Friis's og ikke Niels Friis's Datter, som nedenfor skal vise.

hende. Hendes Vaaben er paa Monumentet liigt et Hjul med tre svære og tre tynde Eger, lignende det, som i *Adelslexiconet* er opført for *Olof Skjalm*¹⁾; i *Lisbet Bryffes Slægtbog* er det tre Pile liigt *Straales* og *Steenfens* dog med andre Farver²⁾. Det er saaledes aldeles forskjelligt fra *Bilds* tverdeelte Skjold af Sort og Sølv, men vi vove ikke nogen Gissning om Navnet, saameget mindre som hverken *Vaabener* vare faste eller Slægtnavne almindelige i det 14de Aarhundrede, hvortil dette Slægtled hører.

Udvide vi dernæst Blikket over de øvrige Slægtled, som *Hofmanns* Stamtavle for „de sorte Friser“ indeholder, kunne de fynske Mindesmærker endnu give Bidrag til at paavise Anachronismer og Feiltagelser, hvoraf der er mange, og til at stadfæste, hvad de historiske Underfølgelser føre til at sætte istedet.

Saaledes er det en vild Anachronisme og Forverling, naar Stamtavlen opfører *Margrethe Friis* som gift med *Laurids Skindel Tegenhuus* i et Slægtled, der svarer til Tiden 1390—1400, eftersom *Laurids Skindel (Tinhuus)* var Søn af *Margrethe Friis* og levede til 1533: hun blev gift med *Morten Skindel* (af *Tinhus Skindlerne*) omtrent 1472 og var Datter af *Henrik Friis* og *Maren Bild*, saaat hun skulde sættes 3 Slægtled længere nede. Dette stemmer med Gravstenene over hendes Sønnedatter, *Laurids Skindels Datter Anna Tinhuus*, i *Dværndrup Kirke*, hvor *Laurids Skindels Moder* har *Vaabnene Friis*

¹⁾ 2. Deel. 174 Tab. XXVII Nr. 131.

²⁾ *Straales* er 3 Guldpile i Sølv Felt, *Steenfens* Sølvpile i i blaat Felt (*Adelsl. Tab. XXX, Nr. 241* og *Tab. XXIX Nr. 216*); men *Love Nielsdatters* ere røde Pile i Sølvfelt hos *Lisbet Bryffe* (fol. 426). Det kommer *Straale* nærmest, da hun har givet dette med Sølvpile i rødt Felt (f. 278).

og Bild som fædrene og mødrene og de samme som Friiserens Gravsten i Hesselager Kirke (Krumpen og Lindenow) som sine Bedstemødre¹). Naar iøvrigt en anden Beretning gjør hende til Datter af en Tørgen Friis til Kollstedgaard²), vilde det ikke stride mod Gravstenene, saafremt denne ellers ubekjendte Tørgen var Broder til Henrik, da alle Baabnene i saa Fald bleve de samme; men desto mere vil det stride imod Historien, der kan fremføre et Kongebrev af 1480 til Beviis for, at Morten Skindels Enke var Margrethe Henriksdatter, altsaa Datter af Henrik Friis og Maren Bild³).

At det ligeledes er urigtigt, at Marine Friis, gift med Claus Brockenhuus, er stillet som Datter af Christen Friis og Maren Krumpen, altsaa ved 1410—40, følger af det ovenfor Dplyste, at hun var ilive til 1566 ell. 1576 og ifølge sin Gravsteen i Nørup Kirke var Datter af en Friis, som var gift med Otto Skindels Datter af Lammehave. Som tilhørende de Marslev Friiser er det intet Under, at hun er vildfarende paa en Stamtafle, der overhovedet ikke kjender dem. Efter Tidsforholdet kunde denne Friis være at anbringe som Broder til Margrethe, Søn af Henrik Friis; men der fattes Vidnesbyrd om Marine Friis's Utleb. Maaskee er det hende, der forekommer anden Gang paa Stamtavlen, naar der som Datter af Jesper Friis opføres Maren, g. m. Henrik Brocken-

¹) En Afbildning af dette Monument vil blive givet i en følgende Undersøgelse.

²) Sig. Tørgensens Liigprædiken over Laurids Brockenhuus 1608, og Lisbet Bryske fol. 434. Venz Rønninge og Kollsted Sogne 1820 S. 136.

³) Det Konge-Brev, hvorved hun og hendes anden Mand blev forlehnet med det Gods, som ogsaa hendes Søn beholdt, findes trykt i Vebel Simonsons Borgruiner 1 S. 57.

huus; det er vanstelig at sige Roget om dette ubekjendte Par, som har Udseende af at være en Forverling af Fader og Søn; Henrik Brodenhuus til Søndergaard var nemlig Fader til den Brodenhuus, der fik Maren Friis, og selv var han gift med Margrethe Evertsdaughter Bild af Ravnholdt¹⁾, hvad Gravstenen i Rørup Kirke stadfæster. Maren vil altsaa være at udslætte af Jesper Friis's Børns Tal.

Fremdeles har Stamtavlen en Jesper Friis, Søn af Christopher Friis og gift med Anna Hvide, henført til omtrent 1380. Disse Ægtefolks Gravsteen forefindes i Ulbølle Kirke, og skjønt den for endeel er meget afflidt, da den indtil for 2 Aar siden laae i Dpgangen til Choret, er dog Indskriften tydelig nok til at vise, at Jesper Friis døde 1558, og af samtidige Optegnelser vides, at Anna Hvide døde 1577²⁾, saaat denne Friis vilde være at stille i Linie med Canzleren og ikke med hans Tipoldefader. Man kan uden tvivl i ham see den Jesper Friis, som kjæmpede kjæft fra Helsingborg Laarn 1535 og senere var Kong Christian den Tredies Lehnsmænd i Malmø³⁾; man fristes da ikke længere til at udstrække Canzlerens Faders Levetid, som det stundom og ogsaa paa Stamtavlen er skeet, til 1554, for at finde den Jesper Friis, Historien omtaler saa længe efter hans Død (1504). Men ellers er

¹⁾ Rosenv. Gl. D. 1, 121.

²⁾ I Siler Brodenhuses Antegnelser i Povl Eberss Kalendarium (Karen Brahes Bibliothek) læses: „1577 d. 13 Martii døde Fru Anne Hvide, Jesper Friis, wdi Sønderborg“, og „den 25 Aprilis blev Fru Anna Jesper Friis begraaffuet wdi Ulbølle Kirke“. (Magaz. for d. d. Adels H. S. 109 og 118).

³⁾ Svittfeld S. 1437. Pal. Müller Grevens Feide 1 D. S. 350. Da. Mag. 4 R. 1 Bd. S. 202 o. fl.

Intet bekjendt om ham, og i *Jac. Madseus* Visitatsbog, hvor hans og Konens Grav omtales, er uheldigviis Manuskriptet bestadiget, saaat man ikke kan vide, hvad det var, Biskoppen havde optegnet om hans Forhold til Norge, da kun dette Ord alene er blevet tilbage, rimeligviis enten at han var fra Norge eller havde Lehn i Norge¹). Hans Viigsteen viser utvilsomt, at han førte de tre Egern i sit Vaaben, men tillige at han hørte til en ellers ubekjendt Green af Egern-Friserne; thi hans mødrene Vaaben er to fra hinanden vendte Halvmaaner, med 4 Stjerner, af hvilke to staae lige for Maane-Seglerne og de to øverst og nederst mellem dem: ganske som i det Vaaben, der i *Adelslexiconet* tillægges Hans Persen²). Hans øvrige Ahners Vaaben ere næsten ganske ublidte; men de to nævnte ere saameget sikkrere, som de gjentages paa en anden stor Viigsteen i samme Kirke over Datteren Margrethe Friis, der døde 1562. Skulde han nu være en Broder til Sidsel Friis, Søn af den Sorgen Friis og Fru Nye, som vi ovenfor have antaget for hendes Forældre? I saa Fald maatte han have udsmykket sit mødrene Vaaben ved at fordobbele Emblemene og tilføie Stjerner; men det kan ikke antages³), saaat vi maa lade ham henstaae som et isoleret Bidne om endnu en Familie

¹) Nu læses kun: „Jesper Friis Norge, døde paa Rødekilde oc ligger der“, (S. 260).

²) 2 D. Tab. XIII Nr. 41. Naar de to Stjerner mellem Maanerne tænkes borte, er det Familien Skades Vaaben.

³) Bedstemødrenes og Oldemødrenes Vaabener vilde afgjøre dette Spørgsmaal, hvis de kunde kendes. Det fjerde Vaaben kunde vel ligne Barsebeks (som hans Mormoder); men hvad der er kjendeligt af de 4 Oldemødres Vaaben, tilstøder aldeles ingen Jevnførelse med de fire, der i Svindinge Kirke have ført Sidsel Friis's Stamtaale et Skridt længere tilbage; de, der ere kjendelige, ere Galternes og den norske Familie Carlsens.

Friis i det 16de Aarhundrede. I ethvert Tilfælde kan han ikke beholde den Plads, Stamtavlen har anvist ham, i det 14de Aarhundrede.

Hans Hustru Anna Hvide har saamange af sine Ahner kjendelige, at Rækken utvilsomt maa erkjendes for den samme som for Jacob Hvide til Rødkilde, der døde 1563, Søn af Knud Hvide og Fru Kirsten Timann, og Anna er altsaa Datter af samme Forældre¹). Hvorledes derfor Stamtavlen kan kalde hende Datter af en Hvide og Fru Karen Rønnow, forstaaes ikke; vel førte hendes Faders Farmoder det lodretdeelte Skjold; men at det i disse Stamtavler ikke betyder Rønnow, men Ranzow, er ovenfor omtalt og siges udtrykkeligt paa to af Hvidernes Gravstene. Ikke heller er der nogen Karen Rønnow at paavise i det 16de Aarhundrede undtagen Eiler Rønnows Datter, som bragte sin Mand Jens Bille Hvidkilde i Medgift²). At hendes Moder derimod var Kirsten Timann, stadfæstes yderligere ved Datteren Margrethe Jespersdatters Gravsteen, som i sine fire Hjørner har Jesper Friis's tvende ovennævnte Vaaben til Høire og Hvide og Timann til Venstre (for Figurerne).

Under saadanne Omstændigheder bliver det tvivlsomt, om der kan tillægges den Samstilling i Stamtavlen nogen Betyd-

¹) Baae Knud Hvides og Jacob Hvides pragtfulde Gravstene ere særdeles vel bevarede og forefindes nu opsatte i Vaabnhuset tilligemed Jesper Friis's og Fr. Margr. Friisdatters samt Claus Alfelds, der var gift med Annas Søster Margrethe Hvide († 1595 paa Torpegaard). Blandt Abildgaards Tegninger findes kun de to førstnævnte og den sidste. Hvad der giver tvende af dem et endnu større Værd, er det Fortrin, at Navnene ere tilføiede Vaabnene, hvilket vi ovenfor have benyttet.

²) Hun blev gift d. 3 Dec. 1559 paa Nyborg Slot. Cf. Knudsen Joach. Rønnow S. 15. Paa Billernes Stamtavle (Hofm. 3 D.) kaldes hun urigtigen Ane.

ning, at denne Jesper Friis's Fader skulde hedde Christopher, hvilket altid forsaavidt vilde have Interesse, som det viste, at dette Navn levede blandt Friserne lige foran Christopher Walkendorphs Tid. Men det er rimeligt, at Jesper Friis var et Skud af en norsk Familie, der ikke stod i nogen nærmere Forbindelse med nogen af de danske¹⁾.

¹⁾ Som Tillæg til disse Undersøgelser om Jesper Friis skal endnu tilføjes følgende Bemærkninger. Der forefindes i Lisbet Bryskes Slægtebog (fol. 262) et Ægtepar, ved hvilket Navn og Baaben opfordre til at undersøge Forholdet til Jesper Friis. Der læses: „Niels Skades og Fru Ane Splids Datter Helvig Skade blev gift og fik Jacob Friis til Landvig;“ hans Baaben er ikke udført, hendes er Skades: to fravendte hvide Halsmaaner med en hvid Stjerne i hver i blaat Felt; der tillægges dem kun to Døttre. Men samme Ægtepar forekommer ogsaa (fol. 520) med væsentlig Afvigelse: „Niels Skades og Fru Kirsten Munk's Datter Helvig Skade blev gift i Norge og fik Jacob Friis til Landvig;“ og dem tillægges de samme to Døttre og desuden en Søn Jesper Friis. Det kunde ligge meget nær at gjenfinde vor Jesper Friis i denne, da Skabernes Baaben er næsten det samme som hans Mødrene eller dog let kunde have faaet den lille Tilfætning af to Stjerner; men deels tilskrives ham en anden Hustru (fol. 393), deels træder Lidsforholdet iveien, saasom Helvig Skade paa første Sted følger i sjette Slægtled efter Aage Lunge, der døde omt. 1450, og paa sidste Sted i andet Led efter Lars Munk og Ane Luno, som døde 1601, (D. Atl. IV, 449,) altsaa aabenbart et Aarhundrede tidligere end Forældrene til den Jesper Friis, som døde paa Rødtulde 1558. Det samme gjælder den Stamtafle hos Hofmann, (1 D. p. 21. IV Tab.) hvor de førstnævnte Ægtepar forekomme. Skulde Baabenet være at henføre til Skabernes Familie, maatte det være et ældre Slægtled, fra hvilket hans Moder kunde stamme. De Baaben, der kunne tjeknes paa hans Gravsteen, passe ikke heller til Skabernes Genealogie. — Jesper Friis's mødrene Baaben er imidlertid ikke enestaaende paa dette Monument i Fyen: det fandtes som tre Klosterdamers fædrene Baaben i Dalum Kirke, to hvide Halsmaaner i blaat Felt med fire Guldstjerner, (ifølge den endnu tilværende Afbildning af disse 36

Endelig har Stamtaavlen nogle tvivlsomme Led. Paa begge de Hofmanske Stamtaavler findes en Henrik Friis foran Canzlerens 4de Stled; han skrives paa den ene til Orbevlunde, paa den anden til Lundbygaard og tillægges paa den ene en Fru Rud til Hustru, paa den anden Margrethe Knob. Stjønt ingen Monumenter gaae saa langt tilbage, at de kunde give nogen Oplysning i denne Usikkerhed, er der dog eet Punkt, hvori de berøre den sidste Angivelse. Paa det store Monument over den yngre Johan Friis († 1635) i Nyborg Kirke, som er sat af hans Hustru over begge hendes Mænd, forekommer unægtelig Knobs Baaben i Johan Friis's ældste Ahnerække; men det er dog langt fra, at det kan betegne et saa fjernt Slægtled som det, Stamtaavlen anviser Margrethe Knob. Meget mere er det stillet som den yngre Henrik Friis's (Canzlerens Bedstefaders) Kones Baaben istedetfor Maren Bilds. Det synes, at man i det 17de Aarhundrede har dannet sig en anden Mening om denne Mands Hustru, thi ogsaa en kobberstue Ahnetavle over Rigsadmiralen Claus Daa († 1641) har Knobs Baaben istedetfor Bilds paa dette Sted; men det giver i ethvert Tilfælde ikke den Angivelse Medhold, at der deraf skulde kunne dannes et nyt Slægtled langt høiere oppe i Stamtaavlen, og det Hele synes at beroe paa en Misforstaaelse eller Feiltagelse²). Om der derimod har været et Slægtled Henrik

Baabener, som velvillig er mig meddeelt af Dr. Burmann Becker). Men de Navne, der svare til dem, Kirstine Clausbatter, Ane Pedersbatter og Margr. Clausbatter, give ingen Oplysning om Slægtens Navn. (Jf. Suhms Saml. 1, 1, 99—91.)

1) I Karen Brahes Bibliothek. Nr. 308 og Hans Michelsens Liigprædiken over C. Daa. 1641.

2) Samme Kobber har givet Anna Brodenhuus det mødrene Baaben, som Brodenhuusnes Familie opfører for Johan Broden-

Friis og Fru Rud paa det angivne Sted, maa staae hen.

Det Samme maa gjælde den Maren Friis, der opføres som Datter af Henrik Friis og Maren Bild og som gift med Hans Linhuus. Efter Tidsforholdet maatte derved tænkes paa en Mand i Slutningen af 15de Aarhundrede; men hvis der menes Hans Linhuus Skindel til Kollsted, var han efter Datterens Sønners Gravstene i Østrup og Steby Kirker gift med en Frue af Familien Fernskjæg, hvad vi i en anden Undersøgelse ville faae Leilighed til nærmere at oplyse. Vi maa derfor ogsaa betragte dette Led som i det mindste tvivlsomt.

Mere give Mindesmærkerne ikke Anledning til at bemærke til Berigtigelse af den Deel af Stamtavlen, der ligger indenfor de Grændser, som ere satte dem, det 15de og 16de Aarhundrede. Men da vi engang have taget denne Stamtafle under Behandling, synes det ikke upassende her at tilføie Navnene paa endeel Mænd, som rimeligviis hørte til samme Familie og savnes paa Stamtavlen. Foruden de foran omtalte Østrup- og Marslev- Friiser forekomme nemlig 1384 Peder Nielsen Friis, Landsthingshører og Landsdommer og Borgmester i Odense¹⁾; 1407 Peder Friis, Bøvner, i Gudme Herred²⁾; 1491 og 1496 Hans Friis³⁾

huus's Kone (Bild), (ovenfor S. 192) og derved vilde, efter Opstillingen i det nævnte Kobberstik, Anna Brodenhuus komme til at staae mellem de to samme Baaben, Bild, naar hendes Mand's mødrene Baaben skulde gjengives rigtigheden: maaste har et Skjøn- hedshefnyn saaledes gjort sig gjældende og grebet en usikker Tradition om, at Henrik Friis havde været gift to Gange.

¹⁾ Ved. Sim. Odense Byes Hist. 1, 2, 67—69.

²⁾ Rolbechs og Petersf. Udvalg af Documenter S. 324.

³⁾ Ved. Sim. a. St. 2, 1, 45 og Hofm. Fund. V, 426. Maastee er det ham, der nævnes i Mette Jespersdatters Testament som Hans Friis i Ørslev.

i Skovsbo, Johan Friis, som døde 1503¹⁾, Peder Friis²⁾, 1511 og 1522 og 1536 Hans Friis³⁾, 1511 Christian Friis⁴⁾, og mulig den ovennævnte Sørger Friis til Kollsted i det 15de Aarhundrede. Disse og maaskee flere i Fyen, som Tilfældet ikke eller dog kun usikkert har ladet komme til vor Kundskab⁵⁾, kunne billigen henregnes til de sorte Egern-Friser, da ingen af de røde Egern-Friser eller af Skatavlfriiserne forekomme i Fyen før Midten af det 16de Aarhundrede³⁾; men hverken Historien eller Mindesmærkerne give Anvisning til at indordne dem paa deres Plads i denne berømte Slægt, der gav 4 Konger Canzlerer og formedelt deres Fortjenester og hele

¹⁾ Indskrevet paa Muren i Hesselager Kirke tilligemed Canzlerens Fader og Bedstefader.

²⁾ Ved. Sim. a. Sk. 2, 2, 62.

³⁾ Deeltog i Indførselen i Jens Andersens Gods (Ved. Sim. Borgruiner 1 S. 59) og i Rigsdagen 1536. D. Mag. 4, R. 2 299.

⁴⁾ D. Mag. Smftb.

⁵⁾ En af disse kunde mulig fortjene at paavises i en Undersøgelse, der gik ud fra Sibsel Friis. Hvitfeldernes Stamtafle (hos Hofm. 1, 13) har en navnløs Friis, der blev gift med Fru Sibsel, som var en Datter af Rigborg Hvitfeldt og en Mand, hvis Navn ikke vides; dersom han skulde være en Linhuus, kunde vi mulig i deres Datter Sibsel see vor Sibsel Friis's Bedstemoder. Jeg har derfor hentastet hendes Navn paa den Stamtafle, som vedgives, skjndt hendes mødrene Vaaben savnes paa Wallendorfernes Gravstene. — En Anden synes at nævnes i Mette Jespersdatters Testament, hvor et utydeligt Navn er læst Jfver Friis; men den bekjendte Iver Friis hørte til de jydte Friser, og Navnet turde mulig snarere læses Eiler Friis og hører formodentlig til de Marslev Friser.

⁶⁾ Saaledes rimeligviis den Niels Friis, der 1551 forekommer i Forbindelse med Jesper Daa til Engaard, der var gift med Ane Friis af Haraldskjær (Ved. Sim. Rugd. 1, 2, 105.)

Slægtens Mand i den danske Adelscharacteristik blev kaldet:
„de tro Friser.“

Som Anhang vedføies paa de følgende Sider den Stamtafle, som i Henhold til disse Undersøgelser maatte blive den berigtigede Gjengivelse af de sorte Frisers St. Der er i den beholdt de ældste, vistnok lidet historiske Led, om hvilke Gravstenene ingen Oplysning give, og de, saavelsom hvad Andet der er usikkert, er betegnet som saadant ved de mindre Typer. Den føres kun til Henrik Friis til Orbeclunde, der blev Slægtens anden Stamfader og om hvis mange Børn nu de omhyggelige samtidige Optegnelser ere offentliggjorte¹⁾).

¹⁾ Christen Juels Aarbog meddeelt af H. F. Rørdom i ny Kirkehist. Saml. 5 Bd. S. 342 fgg.

Oluf Friis til Lundby-

Jens Friis

Jesper Friis
* Maren Urne

Christopher Friis
*

Mads Friis
* Sidsef Fug.
ingen Børn

Friis
* Sidsef, (Linhuus?)

.. Friis
* Stabe?

Jørgen Friis
i Østrup

Karen Maren
i Maribo Kl. g. S. Linhuus

Jesper Friis

† 1558
* Ane Hvide
til Rødkilde
† 1577

Ane † 1536
* Hans Stisen
i Veirup
† 1546

Sidsef † 1562
* Henning
Balkendorph
† 1572

Alhed Christen,
f. 1492
† 1572

Margr., Claus, Jacob.
i Odense
1562

Margr.
† 1562

Gjertrud
Stisb.
† 1. Christph.
† 1601
t. Veilegd.
2. Ulfeld

Ane Stis-
batter
† 1601
* Jørgen Daa
i Østrup

Chri-
stopher
Balkendorf
o. fl. Børn

Christophersen
i Tershave

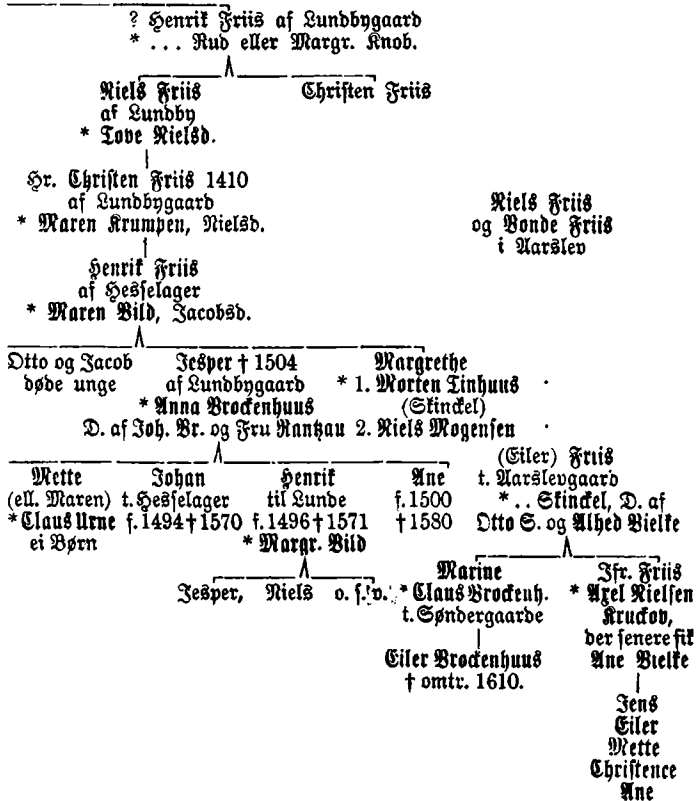
Hans
i Hestholm

Knud
Ane
† 1597

Laurids Øbeland
Hans Øbeland
Ane Ulfeld
Margrethe Ulfeld

gaard i Skaane. 1270.

i Lund 1367.

Historisk-topographiske Efterretninger om Orbeſ Sogn,

ved

S. Jørgensen, Skolelærer.

Orbeſ Sogn ligger omtrent $1\frac{1}{2}$ Mil sydveſtlig for Nyborg og er omgivet af Refsvindinge, Frørup, Svindinge, Giislev-Elleſted og Herreſted Sogne. Det har tre Byer, Orbeſ, med Kirke, Præſtegaard, Skole og Hoſpital, og de to mindre Byer, Eble og Sentved. Hovedbyen Orbeſ er gennemſkåret af den ſtore Landevei Nyborg—Bøiden, til hvilken der her ſtøder de mindre Landeveie: Odense—Orbeſ, Aſſens—Orbeſ, Svendborg—Orbeſ. Før Anlægget af den nyenſte Jernvei og den ny Svendborg—Nyborgvei var der altid overordentlig megen Færdeſel gennem Byen, hvad der navnlig i Krigstider ikke var uden Betydning for Sognet.

I Forhold til de omliggende Sogne er Orbeſ Sognegrund meget lav og tillige meget ujævn. Overfladen beſtaaer deels af Kulleſteensleer, deels af Kulleſteensſand, hvorfor og langſtrakte, aaførmige Høider veyle med kuppelformige Bakker. Begge Dannelſer ere imidlertid dækkede af et betydeligt Muldrag, hvorfor og Sognet hører til de frugtbarere i Bindinge Herred. Den Omſtændighed, at de tvende Dannelſer ſaaledes ligesom brydes med hinanden i Forbin-

delse med den lave Beliggenhed forklarer, hvorfor Jordbunden er saa overordentlig vandrig.

Thi det, der først tilbrager sig den Gjennemrejsendes Opmærksomhed, er utvivlsomt Sognets store Rigdom paa Vand. Foruden den, efter fynske Forhold, ret betydelige Aa, der gjennemstrømmer Byen, findes der i selve Byen flere stærke Kildevæld, af hvilke Rødekildens Vand gennem en Kørledning føres ned mod Aaen, i hvis Nærhed det som Springvand falder i en Steenkumme. Paa den øvrige Sognegrund er der omtrent en halv Snees tildeels meget stærke Kildevæld.

Skvad der nu findes, er dog kun fattige Rester af Fortidens Overflodighed. Sagnet vil vide, at den Arm fra Store Belt, i hvilken Aaen udmunder, tidligere strakte sig helt op til Byen, og den Omstændighed, at der ved Gruusgravning i selve Byen er fundet reent, udvasket Strandgruus med Levninger af Havmuslingstaller, synes at bekræfte Sagnet.

Efter et gammelt Sagn skal Orbæk Aa have været et betydeligt Vandløb, der var feilbart til Magelunde Slot, og selv om dette Sagn ikke er aldeles paalideligt, er det dog aldeles vist, at Aaen paa den Tid, Magelunde endnu stod, maa have havt betydelig højere Vandstand, thi Slotsgravene ligge nu over Engfladerne og den forbiøbende Bæk (en Arm af Orbæk Aa). Men, hvis der blot var $1\frac{1}{2}$ —2 Alen Vand i Magelunde Borggrave, kom en betydelig Del af Orbæk Bygrund og da navnlig Størstedelen af selve Byen til at staae under Vand. Der er og endnu efter Aarhundreders Forløb ret tydelige Spor af, at Vandet i sin Tid har staaet til en saadan og maaffee endnu betydeligere Høide omkring ved Orbæk. Dammene i den saakaldte Smedehave bag Kirke-

gaarden ere Rester af en saadan Oversvømmelse. Over den Lavning, der dannes af denne Smedehave, nogle Huustoster og en Enghave stod Aaen i Forbindelse med Søen, og en fattig lille Bælt søger endnu i den fugtigste Aarstid at føre lidt Vand ud i Aaen fra Løvemosen bag Præstegaardens Have (den tidligere Sø). Den grusede Jordbund i denne Lavning er meget vandrig og har et Par Kildevæld. Den nævnte Sø viser noksom, hvilke betydelige Forandringer, Overfladeforholdene have været underkastede i nogle faa Aarhundreder. Den nyeste Biskop Jakob Madsen omtaler den endnu som Sø i sin Visitatsbog — nu kunde næppe Noget falde paa at nævne den som saadan; den har da ogsaa trukket sig sammen til det mindst mulige.

Det tidligere Søbækket er ret skarpt begrændset, og man kan derfor endnu faae et tydeligt Begreb om dens Størrelse. Længden har været ret anseelig. Fra sin Forbindelse med Aaen strakte den sig helt forbi Skoven Vestreble, men Bredden var i Forhold til Længden meget ringe, hvad der havde sin gode Grund i, at den laae indkilet mellem et aaseformigt Høveddrag Bykke og den Høiflåde, ad hvis Ryg Hovedlandeveien nu løber. I den Deel af Bækkenet, der er Byen nærmest, har Søbunden ingen Kildevæld, men bestaaer af et blaaligt, stærkt kalkholdigt Leer, ovenpaa hvilket en mægtig og fortrinlig Løvemasse har leiret sig. En Mængde Træstammer fra den tidligere Skov, Bykke, have deri fundet en Grav, men Løvemassen bestaaer dog væsenlig af Levninger af de almindelige Søplanter. Ved Løvegravning i Sommeren 1871 fandt man her Skellet af et Elsdyr. Den midterste Deel af Bækkenet danner et smukt klart, næsten cirkelrundt Bassin, der endnu kaldes Søen. Her har Løvemassen den største Dybde og for-

trinligste Godhed, hvorfor Dymændene for en Deel Aar siden gjorde et Forsøg paa at bortlede Vandet og opgrave Lørvæn til Bunden, men i den allerførste Grav brød Vandet frem med en saadan Magt, at den udtørrede Deel af Bækket snart fyldtes, og siden har Vandstanden ikke mærkelig forandret sig.

Den sydlige Deel af Mosen har mange og meget stærke Kildevæld. Vandet fra disse har affat saa mange fremmede Bestanddele i Lørvæmsen, at denne er bleven af meget ringe Godhed. Denne Egns særskilte Navn „Lysmose“ har den formodentlig faaet af Lygtemænd eller andre saadanne Lysphænomener, der fandt rig Næring i den sumpige, svovlede Grund. Folketroen har dog hidledt det af en anden Aarsag og meent det nævnte Lys at brænde over en Skat, der skal have hvilet under Ruinerne af Ulfborg.

Det østlig for Søen liggende Høidedrag adstilles mod Syd fra Gåslevs og Svindinge Bækker ved Lunde Aa og Bækken (Herredsbækket) og de disse omgivende Engstrækninger; det naaer i Høiene ved Vestereble sin største Høide og skraaner derfra jævnt ned mod Byen. Paa sin østlige Side er det begrænset af Skjoldemojen, Lademojen og den fra disse Moser kommende Bæk, der undervejs flyder sammen med en Bæk, der har sit Udspring i Ørbeklunde Have. Den forenede Bæk følger Høidedragets Rand til ret udenfor Byen, hvor den affjærer Thinghøien og efter at have gennemstrømmet en Engflade, Stegersdammet, falder den ud i Ørbek Aa.

Østlig herfor er der en større Høiflade, der gennemstrømmes af Bækken fra Ørbeklunde og mod Syd begrænses af Kongshøj (Lunde) Aa. Fra Frørup Marker adstilles den ved Elvedstoven, og i sin nordøstlige Deel har den den for-

hen betydelige, men nu udtørrede og opdyrkede Langemose og Kobberstente Grave. Fra Langemosen kommer der endnu til sine Tider en betydelig Mængde Vand, der ad fire Veie: Jenses Rende, Kobberstente Grave, et Vandløb mellem Rune Agre og Langes Stene og Hestehaverenden søger ned til Engfladerne: Stegersdammet og Masengen for over disse at støbe til Aaen. Denne Høiflades meest fremtrædende Punkter ere: Hanebjerget, Runeagre og Langes Stene samt den Høide, paa hvilken det nuværende Orbeklunde ligger. Eble og Sentved Marker falde i Fortsættelsen af denne Høiflade, men ere noget mere bakkebe.

Den Deel af Orbeks Jorder, der ligge vestlig for Orbek Aa og paa en længere Strækning begrænses af Kastelsaaen, udgjør en større, sammenhængende jævn Flade uden et eneste fremtrædende Punkt. Mod Orbek Aa har den i Veile Agre og Riels Agre et temmelig brat Fald. Den sydlige, nærmest mod Lindestov liggende Strækning af denne Slette er temmelig sandet og let og kaldtes Heemarken (Hedemarken); den nordlige og vestlige Del er af en fastere Bestaffenhed og tyder ved Navnet „Risene“ hen paa en tidligere beværende Skov; nogle faa Tdr. Vand deraf er endnu bevoget med Skov, der hører til Præstefaldet. Mod Ost har denne Slette Lofte-Agre, der mærkelig nok ligge langt fra Byen og ikke kunne have dette Navn efter den sædvanlige Betydning, thi efter et gammelt Thingsvidne i Orbeklunde Archiv have de fra Arildstid været Skovmaal, der først i den senere Tid ere blevne forvandlede til Agre.

Ved Herredsbækken (Herbækshusene), i Skjællet mellem Orbek og Giiislev Sogne ere Bækkerne meget rige paa Kildevæld, der nu ere smukt nyttede af Justitsraad Lange til Springvand og Engvanding.

Imellem Veile og Kielsagre, paa Orbeaaens vestlige Bred, fremvælber igjennem en betydelig Slugt, „det Laues (Barfes) Hul“, kaldet et meget stærkt Kildevæld. I Fredskoven, ikke langt fra Lundemølle, er ogsaa et saadant med offer- eller jernholdigt Vand.

Foruden disse forannævnte, tilbels meget stærke Kildevæld, er der endnu mange flere mindre betydelige, der maaste under andre Overfladeforhold, f. Ex. før Skovenes Rydning, have udsendt betydelige Vandmasser. Dette vides saaledes med Bestemthed at have været Tilfældet med de mange Smaavæld i Hørgens Maa. Før Præsteskovens Rydning o: for omtr. 30 Aar siden, danne de bundløse Sumpe, fra hvilke anseelige Vandmasser søgte ud i Søen. Nu, siden Skoven er ryddet, Jorden udgrøftet og dyrket, er det derfra kommende Vand kun som fra en almindelig Drainsgrøft.

Det vil saaledes sees, at en stor Deel af Sognets Overflade enten stod under Vand eller optoges af Mose- og Engdrag. Resten var vel tildeels dækket med Skov. Stednavne føre Tanken tilbage til Danmarks ældste Skovperiode, saaledes Elved o: Ellestoven, der imidlertid — hvad næsten ikke behøver at bemærkes — har vejet Pladsen for Bøgen for Aarhundreder siden. Eskerisene o: Akestoven, der dog, siden den svarede til sit Navn, har været Bøgestov og nu i længere Tid Agerland under Orbeklunde. Egehaven var maaste plantet Egestov, men det kunde dog ogsaa være, at den var en Rest af en oprindelig Egestov, hvad der er saa meget rimeligere, som den laa omgivet af „Nyløkke“. Bestereble er nok ogsaa en meget gammel Skov; den har nogle af de ældste og største Bøgetræer i Landet, af hvilke især den gamle Ma Bøg fortjener at nævnes. Byfke

var — efter de Rester at dømmes, der fandt en Grav i Løvemojen — et Hassel- og Birkekrat. Riserne har endnu lidt Skov, som foran anført. Navnet Lund, Lunde, tyder ogsaa hen paa en tidligere Skov.

Tilbage bliver kun saa som fritliggende Land: Høiene, Hanebjerg, Runeagre*), Langes Stene, Veile- og Rielsagre. Dette maa ogsaa i den fjerne Oldtid have været beboeligt og beboet, eftersom der, de eneste Steder i Sognet, er fundet Minder om Urfolkene i Gravhøje og Steenrager. For nogle Aar siden blev Langes Stene udgravet, og ved den Leilighed fandtes nogle Hjernekaller og andre Been af Menneftelig, samt de sædvanlig forekommende Steenredstaber. En Deel Afstkruffer og en brolagt Plads ved Siden af Dyssen viste, at Gravhøjen ogsaa havde været benyttet i Brændalderen. De Orbe omgivende Sogne, navnlig Frørup og Ellested, ere i Modfætning til Orberige paa Minder om Urbefolkningen, og naar denne ikke har efterladt sig stærkere Spor i det mellemliggende Orbesogn, saa finder dette vist sin Forflaring i, at dets vandrige og skovbevorede Grund har lagt uovervindelige Hindringer i Veien for en stadig Beboelse, medens det vist har ydet den en kjær Lumleplads for deres Idrætter i Jagt og Fiskeri.

Da Byen Orbe først anlagdes, var det vist næppe paa den Plads, den nu indtager. Vandstanden i Aaen og Søen gjorde da den nuværende Bygrund ligefrem ubeboelig. Det vilde da ogsaa have været altfor besynderligt, om de første Anlæggere havde opnævnt en By, de lagde ved en saa be-

*) Runeagre var maaske dog ogsaa tidligere Skov, da runer paa isl = krat.

tydelig Aa, efter en Bælt — som der slet ikke fandtes — thi Bækken, der over Smedehaven fører ud i Aaen fra Lørvemosen var — som foran nævnt — til den Tid et bredt Vandbælte, der forbandt Søen med Aaen. En Tradition, der af Præsten i Orbet 1623 indberettedes til Worm*), men som har holdt sig i Sognet ligened til vor Tid, synes og at maatte henføres til en Tid, der gik forud for Byens Anlæg paa dens nuværende Sted, thi den melder om, at der var Tilhold for Røvere, og at Kirkebækken (egenlig nok kun dens nordvestlige Deel) kaldes Røverhøien.

Vel kunde Byen ganske vist have ligget lidt længere tilbage truffet fra Aaen paa de denne omgivende Høider, men en saadan Veliggenhed vilde have været temmelig uheldig, da man her ved Aa, Sø og andre Vanddrag var saa temmelig affaaeren fra det lettest dyrkelige Terrain.

Lade vi os lede af Navnet, da finde vi paa den sydføstlige Side af Stegersdammet og Bækken, der kommer fra Orbeklunde, en Plads, der synes baade at have været den hensigtsmæssigste, efterfom den er paa Sognets største Høideflade, og tillige svarer til Navnet. Or og Ore betegner i Oldsproget jo som bekjendt ikke blot en lav, sandig Strandbred, men ogsaa Smaastene og grovt Gruus, og her er Egnen som oversaaet med Smaasteen i en temmelig betydelig Strækning. En By, der laa paa dette Sted, kunde meget passende kaldes Orbet, medens dette Navn under de nuværende, og endnu mere efter Datidens Forhold, er aldeles meningsløst.

Ved denne Bælt reiste sig ogsaa en Borg; om det var før eller efter Byens Anlæg, kan vel nu ikke afgjøres, men Borgen eiedes af Kongen, og var vel en af de mange

*) Suhms Saml. 1 B. pg. 76.

Smaafæstninger, som Kongerne eiede trindt om i Landet. Muligen var denne bleven anlagt for at sikke det vigtige Badested ved Orbek, hvortil der, hvis ovennævnte Høvers Sagn ikke aldeles sjoner historisk Hjemmel, vel kunde have været Grund.

Af Borgen var der indtil for omtrent en Snees Aar siden tydelige Spor. Paa en Holm i en lille Engflade laa en Deel Muurlevninger, som af et nedbrudt Taarn. Den nuværende Gaardfæster lod da Muurstenene bortføre og førte Affaldet paa den forbiløbende Orbek-Eble Vei, der indtil for faa Aar siden var rød af Muursteensstøv. Den større Deel af Ruinen var alt tidligere men dog nok ikke før noget efter Udførelsen gjort til Bløieland, men Sløifningen har heldigviis været faa ufuldstændig udført, at man endnu kan faae en tydelig Forestilling om Gaardens Beliggenhed og Udstrækning, ja det er vel næppe usandsynligt, at Grundvolden endnu kan findes. Ved den første Udgravning fandt man tydelige Spor af, at Gaarden var bleven ødelagt paa en voldsom Maade. Her fandtes Sandsteensornamenter, Muursteen og en Mængde Jernstøi, saaledes forstjelligt formede Ører, Porthængsler og andet Bygningsbeslag.

Borgen har omtrent bækket den ret anseelige Flade mellem Naasdamgrave, Kobberstente Grave, Stegersdammet og „Jensens Kende“. Den Borggrav, der sandsynligviis har sat „Jensens Kende“ og Kobberstente Grave i Forbindelse med hinanden, kan kun, paa Grund af at den længe har været opfyldt, spores paa en ganske kort Strækning. Som nedenfor nærmere bliver at omtale, gif denne Kongsgaard ved Salg over til Jyens urolige Bisshop, Jens Anderssen Weldenaf, og denne stridbare Herre, hvis meste Levetid udfyldtes med meer eller mindre voldsomme Stridigheder med Dver- og

Undermænd, har vistnok sørget for at gjøre sin Gaard i Orbeck saa stærk som muligt. Et Minde om hans Besiddelsestid og de Arbeider han lod udføre for at sikke sin Gaard, er blevet bevaret i det Stykke Grav, der bærer hans Navn; den synes at have været en ydre Grav, og han har vist saaledes paa denne (den sydlige) Side forsynet Gaarden med dobbelte Volde og Grave.

Hvis det stedlige Sagn er paalideligt, viste Bispens nye Bolværk sig at være for svagt til at modstaae Folkestrømmen i Grevefeidens Tid. „Borgen blev“ — hedder det — „beleiret, og Forsvarerne opgave Haabet om at kunne holde sig. En mørk Nat forsøgte de at undvige over „Kobberstenten“ ved Kobberstente Grave, men deres Forsæt blev opdaget, og „Fruen“ og hendes Ledfagere bleve nedhuggede ved Kobberstenten, hvor det senere skal spøge.“

Med Hensyn til Gaardens Navn synes der at have hersket en mærkelig Ubestemthed. I Fortegnelsen over Jens Andersens Eiendomme kaldes den Orbeck i Fyn*), i Magekiftebrevet mellem Jens Andersens Arving, Søstersønnen Christjern Pedersen, Domprovst i Viborg, og Johan Friis kaldes den Orbecklund, og endelig i det Kongebrev, der stadfæster Magekiftet (udstædt Kjøbenhavns Slot Søndag næst St. Knud Konges Dag 1537) kaldes den Orbecklundsgaardtt. Trolig nok har kun Magekiftebrevet det rette Navn, og saaledes faaer den stedlige Tradition, der med Bestemthed vil paavise, at Orbecklund før har ligget der, tildeels Ret, men ogsaa kun tildeels, thi det nuværende Orbecklund har kun Navnet fælles med hin ældre Gaard men har —

*) Pal. Müller Jens Andersen B. pg. 103 hvor der meddeles, at Bispens gav derfor 8000 Mark og 400 Gylben.

som senere skal paavises — en heelt anden Oprindelse og har tidligere et heelt andet Navn.

Forforskjellige Tegn tyde hen paa, at der foruden de nævnte Byer har været endnu een der i Sognet, nemlig Londe, Lunde eller Lundby, der da maa have ligget paa Sognets større, sydlige Høiflade. — Niels Wils til Ravnholt eiede her i det 16de Aarhundredes Begyndelse en stor Gaard Lunde eller Londe, der var saa stor som tre almindelige Bøndergaarde, og som vistnok har været samlet af den nedlagte By, efter hvilken den — som den betydeligste Deel — havde bevaret Navnet, thi det er en afgjort Sag, at Navnet er ældre end denne Gaard, og dets Oprindelse uafhængig deraf, efter som der samtidig var en Lunde Mølle, Lunde Aa, Lundebecksma, Lundsmark — der vel at mærke — havde andre Giere.

Lidt vestlig for den Egn, hvor Navnet Lunde endnu er fremherskende, mellem Sø og Sumpe laa paa en lille Holm en Ruin, der omtales i Præstens Indberetning til Worm, Hofmanns Fundats, Pontoppidans Atlas og Beckers Danske Herregaarde under det formodenlig sagnagtige Navn Ulsborg. Ruinen var godt kjendt af gamle Folk, der ikke holdt meget af at komme der ved Nattetide, og som fortalte, at der hver Nat brændte Lys paa Tomten, hvorefter den tilgrændsende Deel af Lørvemosen fik Navnet „Lysmose“, men Navnet har forlængst været ude af Traditionen, saa blot Stedsbetegnelsen hos Pontt. „ved Søen“ viser os, at det var den Ruin, der tidligere skal have havt det Navn.

Svad der før det 16de Aarhundrede vides om Orbet, er kun meget lidt og indskrænker sig — naar Traditionen lades ude af Betragtning — til den Beretning hos Suhm (D. S. X pg. 672 og 746), at Fru Ethle Wille, Astrad

Rytkisens Enke, boede i Orbet i Fyen fra 1272—1276. I Nafsen vides et Boldsted, hvor der efter Sagnet skal have boet en Frue, hvis Gaard blev ødelagt af det gamle Orbelundes Giere, maasse det har været hendes Bolig.

I det 16de Aarhundredes Begyndelse finde vi det deelt mellem Forstjellige. Friserne eiede saameget, at Henrik Friis 1539 af sit Arvegods (Lundbygaard og Lunde) og Kronens Lehn udrufter 2 Ryttere*). Niels Bild til Ravnholt eiede to Gaarde og 1 Huus (Gadebolig). Den bekjendte rige og mægtige Poul Larman til Sandholt gjorde en god Begyndelse til at samle Orbet Sogn under sig, thi 1489 mageskifter han med Munkene i St. Hans Kloster i Odense og overdrager Munkene en Gaard i Trøstrup mod een i Orbet.***) 1497 mageskifter han atter med nævnte Kloster og faaer 2 Gaarde i Orbet mod 1 i Røstrup.***) Foruden disse tre Gaarde eiede han Næs eller Næs Mølle, men det synes næsten ikke at have været det Hele, thi da det Larmanste Guds indbroges under Kronen, mageskiftede denne med Bispestolen i Odense, saaledes at denne fik det Larmanste Guds i Orbet mod tre Gaarde i Hørsnab paa Hindsholm og to Gaarde i Birkebjerg.****) Allerede i Slutningen af det 13de Aarhundrede nævnes en Oluf Friis i Besiddelse af Lundbygaard (See Stamtavlen hos Hofmann Fund. I. 1 pg. 38—39), men dette var Lundbygaard i Slaane (Hofm. b. A. 1 D.), hvorimod denne Slægt i det 15 Aarh. eiede denne Lundbygaard og vedblev at eie den gennem flere Aarhundreder. Her fødtes Kanzler Johan Friis ²/₀ 1494,

*) D. Magg. 3 Række 6 B. pg. 228.

***) B. Sim. Rugg. 1, 2, 32 og D. B. Gift. 2, 1, 31.

****) B. Sim. D. B. Gift. 2, 1, 32.

*****) B. Sim. D. B. Gift. 2, 1.

thi han skriver sig i sin første Ungdom til Lundbygaard (Münters Refhist. 1,542), og maatte ogsaa hans yngre Broder Henrik (f. 1496), thi Faderen Jesper Friis kom mulig først i 1503 i Besiddelse af Hesselagergaard. — Da Faderen døde, vare begge Sønnerne umyndige, og den ældste Broder, der vel tidlig har viist sig som en godt begavet Ungling, blev bestemt for den geistlige Stand, der tillige den Gang var Veien til de høieste Embeder i Statsjenssten. Paa hans Lands Uddannelse blev der anvendt megen Flid, først gik han i Odense Skole, blev senere en Discipel af den navnkundige Morten Børup i Aarhus. 1514 blev han indskrevet som Student ved Kjøbenhavns Universitet, hvorfra han efter „at have forfremmet sig meget“ drog til Paris ledsaget af M. Oluf Nielsen Beile. 1519 tog Joh. Friis Magistergraden i Køln, hvorfra han reiste hjem i Følge med sin Landsmand Iver Juel. Ved Fastelavns Tid 1520 reiste han til Rom, hvor han opholdt sig 1½ Aar. Ved sin Hjemkomst blev han Christiern II.'s Skriver. I et af de følgende Aar besøgte han Bittenberg, hvor han blev en Ven af Reformatorerne. Under Frederik den Første blev han Kongens Secretair og forlehnedes med Rønnebæksholm. 1527 var der vist endnu ikke skiftet mellem Brødrene, thi i nævnte Aar skriver J. Friis sig til Lundbygaard (Münter Ref. hist. 1,542). 1530 blev han forlehnet med Dalum Kloster. Efter Kongens Død arbejdede han paa at holde Fyen til Hertug Christians Haand. — I Grevefeiden sank hans Gaard Hesselagergaard i Gruus; samme Skjæbne havde formodentlig ogsaa hans Fædrenegaard Lundbygaard i Orbet Sogn. 1534 i August blev han taget til Fange i Nyborg og maatte sværge Greven Trofskab men holdtes fængslet i Blaataarn i Kjøbenhavn. Han fik dog Lov til at slippe løs

for at drage til Wittenberg. Han hastede dog ikke med at komme afsted, men opholdt sig paa Sjælland saa lang Tid han kunde. Opholdet i Wittenberg blev ei heller af lang Varighed, og derfra drog han til Christian III., i hvis Tjeneste han indtraadte som Kanzler. 1536 gav Kongen ham Brændeskov. Ved Magestifte med Domprovt Christjern Pedersen kom han i Besiddelse af dennes Gaard i Orbek og Lunde Mølle, hvilken Eiendom han, med Undtagelse af Lunde-bæksmae, senere overdrog til Broderen Henrik Friis, der allerede 1536 var bleven forlehnet med Bispestolens Gods i Orbek. — Johan Friis's offentlige Færd er bekjendt nok og hører heller ikke hid.

I Greveseiden har Henrik Friis vistnok ogsaa taget Parti for Hertugen, og Forleeningen med Bispestolens Gods var vel nærmest at betragte som Erstatning for det Tab, han i Ufreden havde lidt. 1537 fik han af sin Svigerfader Niels Bild til Ravnholt en stor Gaard i Orbek Sogn Lunde eller Lunde, der svarede Landgilde som 3 almindelige Bøndergaarde, samt 1 Gaard og 1 Huus i Orbek By. Efter Freden opbyggede han ikke sin Fædrenegaard men gjorde Lunde til sin Sædegaard.

Lunde, Lund, Lunde eller som det senere — formodentlig for at adskille det fra Magelund i Nabofognet — kaldtes: Ørlund laa ved Brunsmosen sydost for det nuværende Orbek-lundes Have. Af de Grave og Damme, der i sin Tid have omgivet Gaarden, er der endnu tydelige Spor. Grunden til, at Fædrenegaarden ei blev gjenopført, bliver vistnok ei at søge i Besidderens Uformuenhed, men snarere deri, at denne Gaard nu kom til at ligge i Udkanten af Slægtens Besiddelser her paa Fyen. Efter Kanzlerens Bestemmelse skulde nu og den prægtig gjenopførte Hesselagergaard gøres

til Slægtens Stamsæde, medens Eien dommene i Orbet enten skulde sælges eller deles mellem Henrik Friis's yngre Børn. Heri skete der dog en Forandring, da Stamhuusbrevet blev dømt ugunstigt efter Henrik Friis's Død og alle Godserne deelttes mellem samtlige Arvinger. Ørlund og det til samme hørende Gods tilfaldt ved Skiftet Frederik Friis. Denne beholdt Gaarden til 1585, da han folgte (ikke, som det ellers urigtigt fortælles, mageskiftede) den til Broderen Niels Friis til Sæselager.*)

Niels Friis synes at have havt stor Fortjærlighed for sit Fædregods Orbet, hvilket han paa en storlaaet Maade viste ved istedetfor Ørlundes vistnok simple Bygninger at opføre den smukke Hovedbygning paa det nuværende Orbeklunde. At han flyttede den ny Bygning længere mod Vest, var vel nærmest fordi hans nye Borg fra den Bakke, hvorpaa den kom til at ligge, beherskede hele Omegnen. Det var jo ikke mange Martier, siden Greveseiden havde raset, og skjøndt denne voldsomme Jld var dæmpet, brændte det endnu i Grunden, og Adelen havde lært, at den maatte være paa sin Post mod Borger og Bonde. Der blev ogsaa gjort et betydeligt Stykke Arbejde for at befæste den ny Borg. Portdammet og Rjøffendammet viser os endnu den betydelige Brede, Borggravene have havt. Stalddammet er opfyldt for omtr. 50 Aar siden, men baade der og i „Pæredalen“ og „Kommensdalen“ kan man see, at Gravene overalt have havt en betydelig Brede.

Orbeklunde smukke Hovedbygning er velbekjendt fra forskjellige Billedværker: Beckers „Danske Herregaarde“,

*) Skjødet findes i Orbekl. Archiv; det er understr. af Fr. Friis, Oluf Daa til Ravnstrup, Lauritz Straale til Thorupg., Chr Friis til Borreby, Ejler Broffenhuus.

Forlagsbureauets „Nordiske Billeber“, den i 1870 udgivne Rejsehaandbog osv. Disse Tegninger gjengive den kun, saaledes som den i Arenes Løb var bleven vanhældet og skjæmmet ved forskjellige grimme Ud- og Tilbygninger. Fra disse er den i de senere Aar bleven befriet af sin nuværende Eier, der med megen Smag og Opoffrelse har omdannet sin gamle Borg til et af Landets smukkeste Herresæder.

Hovedbygningen bestod, saaledes som den i 1593 opførtes, af en treetages Længe med et meget smukt ottekantet Taarn med Spir. Fra Spiret er der Udsigt over Store Belt til Sjælland og Langeland. Under hele Længen er hvælvede Kjældere. Nedgangen til disse er i Taarnet, hvor ogsaa en Bindeltrappe fører op til de øvre Etager. Den underste af disse har ligesom Kjælderen hvælvet Loft.

Indgangstaarnet lukkes med en svær Fløiddør, over hvilken Friisernes og Gyldenstjernerens Vaaben er indsat samt en Steen med nedenstaaende Indskrift:

Deo et loci natali genio sacrum.

Non hoc luxui aut ostentationis lenocinio, sed memoriæ ineffabilium beneficiorum eius, cuius est in rebus mortalium versandis inscrutabile consilium, dedicavi voto posteris salutari, Nicolaus Friis Dominus de Hesselager Anno Domini 1593.

Paa den nordre Side har Hovedfløien tre smaa Udbygninger eller Karnapper, af hvilke den vestligste sees paa Prospekter af Gaarden. Den lille vestlige Udbygning, der ogsaa sees paa alle Tegninger af Gaarden, var en senere, daarlig opført Tilbygning, som den nuværende Eier har ladet nedrive.

Murene ere opførte af svære mørkerøde Muursteen, saaledes, at hver øvre Etage springer lidt frem over den

nedre, saa den øvre Stokværksmuur synes at være omtrent $\frac{1}{2}$ Steen tykkere mod Ydersiden end den nedre; det underste Lag af denne fremspringende Deel af Muren er opført i Bueform, saa at derved er fremkommen en Linie af fortløbende smaa Buer. Flere nyeste Herregaarde som Eggestov, Rygaard, Rassebølle og Arrestov have disse Sirater. I den øverste Buerad anbragtes de saakaldte Skybehuller.

Foruden Hovedbygningen opførte Niels Friis den nordligste Ende af Staldlængen, men forøvrigt ingen Ladebygning, hvad der havde sin gode Grund deri, at Ørlund i hele hans Besiddelsestid var forpagtet eller bortfæstet til Sebant Mørnholt*).

Den nye Borg blev mærkelig nok opkaldt efter den gamle Kongsgaard, der, som foran anført, laa ved Ørbek og fik Navnet Ørbeklunde. Navnet var forøvrigt meget passende, eftersom den laa ved Ørbekken og i en Lund, thi den nuværende Portløkke var til den Tid en Skov. Jakob Madsens Visitatbog viser os denne Navneforandring, thi hvor han ved sin første Visitats har havt Ørlund, har han ved sin anden Visitats, der foregik Aaret efter Ørbeklundes Opsørelse, rettet dette om til Ørbeklunde. Han har, som man vil see, ikke været fuldstændig konsekvent, saa det gamle Navn har bibeholdt sin Plads paa enkelte Steder, men dette kan lettelig undskyldes, thi det varede længe, inden det nye Navn fik Hævd. Paa Jesper Friis's Lovsejdel kaldes den Ørlunde Hoffuedgaard, Ørlundegaard og Ørbeklunde, og man kan tydelig mærke, at Navnene ere brugte i Mæng, eftersom det ene eller det andet har flydt Striveren i Pennen. I Folkemunde beholdtes det gamle Navn endnu

*) Jakob Madsen.

længe ved Siben ad det nye, ja gamle Folk sige vistnok endnu oftere Lunde end Orbeckunde.

Endnu 1602 hørte der kongeligt Gods som Pant til Orbeckunde, thi det hedder da hos Schlegel*):

„Niels Friis haver i Pant Orbek Gods og en Mølle kaldet Næs (Nas) Mølle for 4193 D. 17 S. f, (som) renter aarligen 187½ D.“

Dette Gods mageskiftede han 1604 med Kronen, saaledes at han derfor gav Gods paa Langeland. Herefter lod han Orbek Byes Jorder udfiske af Fællesskabet med Nabosognene og navnlig med Refsvindinge og Herrested.**)

Niels Friis var 1589 bleven Befalingsmand paa Nykjøbing Slot paa Falster. Herfra blev han 1596 forflyttet til Tranekjær, hvilket sidste Lehn han beholdt til sin Død 1611. Hans Hustru Wibke Gyldestjerne døde 1613. Ved den Skiftesforretning, der holdtes efter dette Dødsfald***), blev det opgjort, hvormeget Jordegods, der hørte under Orbeckunde Hovedgaard, og det viste sig da at være meget betydeligt. Skov (Brændeskov) og Gods havde en saadan Udstrækning, at Eieren havde Jagtret lige til Svendborg. Skiftet, der er underskrevet af Henrik Lange til Fugelsig og Peder Brokkenhuus til Nordskov, er meget daarlig udført. Jasteriet med Hovedgaardens Navn er ikke dets værste Feil; der blev da ogsaa flere Retsfager af det, af hvilke den ene synes at have været noget langvarig:

1° 1625 vahr Corfids Rud (til Sandholt) och jeg paa dend Trætte ved Orbeckunisf Mølle emellem Hening Balchen-

*) Sammlung zur dänischen Geschichte 1 Bd. pg. 48. Næs :maa være en Feil læsning for Nas.

***) 1605, 2 Oct. Sandemændene vare „jordegne Bønder“.

****) Doc. i Orbeck. Archiv, udfærd. $\frac{3}{4}$ 1614.

borff och Johan Friis (Jesper Friis's Broder, Herre til Orritslevgaard); rettid dog intet ud, formedelst Johan Friisf vaahr inted tilstede.*) — Lunde Mølle kom ved denne Leilighed til Glorup, fra hvilken den senere — af hvilken Eier har jeg ikke kunnet erfare — er tilbagekjøbt til Orbeklunde.

Medens Frænderne trøttedes herhjemme, saae Jesper Friis sig om i fremmede Lande. „Han bereiste ikke blot de polerede Lande i Europa, men besøgte ogsaa Egypten, Arabien og Palæstina. I Nærheden af Cairo saae han Pyramiderne samt mange ægyptiske Mumier og balsamerede Corper af de gamle ægyptiske Konger, som der ligge begravne. Rimeligviis hjembragte han de to Sarkophager, hvoraf den ene har Indskrift med Hieroglypher, som bleve brugte til Vasketruge i Kjersteminde og Svendborg, før de bleve sendte til Kjøbenhavn.“**)

Efter at have tilendebragt denne Udenlandsreise gif han i fremmed Krigstjeneste og tjente saaledes Frankrig, England og — skjøndt selv Protestant — i den Katholske Keiser's Hær mod Protestanterne. Han kom saaledes ogsaa til at føre Vaaben mod sin egen Konge og var letfindig nok til at forblive i Tyskernes Rækker, skjøndt han mærkede, at Toget gif mod hans eget Fædreland. I en Træfning paa dansk Grund blev han taget til Fange med Vaaben i Haand og strax fængslet som den, der havde ført Avindskjold mod sin Konge. Hans Forsøg paa at besmykke sin Opsørsel forbittrede end mere Kongen, der var meget forbittret paa ham og vilde have ham hængt. Det lykkedes imidlertid den Domsældtes mægtige Slægt og Venner at saae ham be-

*) V. S. Jørgen Brahes Dagb. pg. 22.

**) R. M. Peterfen B. til den d. Literaturh. 2 Udg. II B. pg. 20.

naadet, mod at de gif i Borgen for hans fremtidige Opførel.

Han slog sig nu ogsaa til Ro i Hjemmet og giftede sig med den mægtige Kanzler Jakob Ulfelds Datter Elsebet Ulfeld, Søster til den bekjendte Corfiz Ulfeld. Omtrent til samme Tid overtog han selv Driften af Hovedgaardens Jorder, der — som vi have seet — i hans Faders Tid og vistnok ogsaa medens han selv var i Udlandet, havde været bortfæstede. Orlundes (Orbeklundes) Jorder vare som andre Bøndergaardes Jorder splittede ad paa alle Byens Jorder i Smaastykker paa fra 2—8 Skjæpper Rugsjædelands Størrelse. Ved Magestifte med Sognepræsten Christen Mortensen Gemmeth og ved at neblægge nogle Bøndergaarde samlede han dem omkring Herregaarden. Her opførte han nu ogsaa de Ladebygninger, der tildeels staa endnu, hvorom en i Lærskeladens Muur indsat Steen bærer Vidne. Stenen har Frisernes og Ulfeldernes Vaaben og følgende latinske Indskrift:

„Quid genus est, nil est, nomen virtute paratur,
Et virtus nostros nobilitavit avos,“ 1630.

8 April 1632 bleff Jesper Friis forornett till Offuerste i Sylland, huilcheb bleff hanem ved Rigens Marsch ansagtt.*)

I de nærmest følgende Aar tilkjøbte han nogle Gaarde i Frørup og angav 1638 sit Hartkorn til 733 Edr. 6½ Stp. 1 Fdk. 2½ Album.**)

Under 12 Mai 1642 magestifter han med Kongen og erholder jus patronatus til Orbek Kirke saavel som Kirkens Part af Lienden, dog saaledes, at Kongetienden, der af

*) V. S. Jørgen Brahes Dagb. pg. 63.

**) Tilleg til Jørgen Brahes Dagb. pg. 154.

Christian III i Brev af 1554*) er deelt mellem Kirken og Præsten, skal som hidtil følge Kirken og Præsten. Derfor gav han en Gaard i Krarup, Salling Herred.

1643 boede han og blev begravet i Orbet Kirke. Med Elsebeth Ulfeld havde han 9 eller 10 Børn. Hun overlevede ham i 38 Aar og sad i flere af sin Enkestands Aar for Gaarden.

I den Tid gjorde hun sig fortjent af Orbet Sogn ved Stiftelsen af et Hospital og en Skole i Byen Orbet. Det var den gamle af svære Kampesteen opførte Kirkelade, hun fjænkede hertil. Ved en Skillevæg blev Bygningen afdeelt til en Skolestue i den østre og et Hospital i den vestre Gav. Foruden nævnte Bygning funderede hun endvidere en Kapital paa 1000 Rdl., der blev at forrente med 6 p. C. p. A, Saalænge Renten rigtig blev betalt, skulde Kapitalen indstaae hos hende og hendes Efterkommere — i modsat Fald skulde Kapitalen fratages dem og „udsættes hos gode og vederhæftige Folk med visse og nøiagtige Forlovere.“ Af den aarlige Rente, der skulde betales til fire Terminer: Mikelsdag, Juleaften, Paaskeaften og St. Knud Konges Dag, skulde i aarlig Løn udredes til Skolemesteren 16 Rdl. Til Hjælp til Klæder, Bøger og Papiir til fattige Børn bestemtes 6 Rdl. Resten tilfaldt Hospitalslemmerne, der skulde være fire af de fattigste Kvinder, „som havde ført et godt og skikkeligt Levnet“, saaledes, at hver af dem hver Lørdag Aften tildeelttes 12 s. danfl. Fire Rigsd. bestemtes til Bygningens Vedligeholdelse, andre fire til Anskaffelse af Brændsel, og de tiloversblevne 4 Rdl. skulde tilfalde Sognepræsten og hans Efterkommere for at have Tilsyn med førnævnte Skole og Hospital. Fundatsen er udstedt 10 Juli

*) Listdag nest effther Sanctorum Simonis et Judæ Apostolorum Dag.

1646 og underskrevet af Fru Elisabeth, Laurids Ulfeld og Niels Friis til Hesselager. *)

Den 2° 1651 stiftede hun med sine Børn, og i de nærmest følgende Aar indløser hun med Penge nogle af disse Arvelodder. 1661 døde hendes Søn Jakob i Ublandet. Skiftet efter ham er underskrevet af Corfiz Ulfeld. Samme Aar skænkede hun et Par Messinglysestager til Orbeſ Kirke. Aaret efter 3° tilskjødde hun Sønnen Niels Friis hendes Part i Orbeklunde Gaard og Gods samt jus patronatus til Orbeſ Kirke. Niels Friis var en lærd Mand, der talte 7 Sprog og eiede et kostbart Bibliothek, men han var vel næppe som saamange af Forfædrene en praktisk Godseier, der forstod at udvide eller vedligeholde Fædrenearven. Tiden efter Gnevoldsmagtens Indførelse var jo og i det Hele taget ugunstig for de gamle danske Adelslægter. Han blev to Gange rigt gift 1) med Clara Gyldenstjerne, Datter af den rige Henrik Gyldenstjerne til Skovsbo † 1676, 2) Dorthen, Giler Everts Banners Datter til Ellinggaard † 1676, men desuagtet blev hans Gods mere og mere forgjældet og forarmet.

1676 døde Elisabeth Ulfeld. Niels Friis opholdt sig under hendes sidste Sygdom i Kjøbenhavn. Ved Bud er han vist bleven underrettet om, at hendes Endeligt var nær, thi han har ladet sin Skriver opsætte en Erklæring, hvori han tilkjendegiver, at han „der har Byrde nok i sine egne Sager, ikke tør indlade sig paa andres Bidtøftigheder, af hvilken Grund han frasiger sig paa egne og Søstres Begne al Arv og Gjæld efter deres Frue Moder.“ Efterretningen om Dødsfaldet maa have truffet ham umiddelbart ved Af-

*) Hofmann Fund. L. V. pg. 546 og flg.

reisen fra Kjøbenhavn eller mulig ombord paa Skibet, thi der har han forandret Brevets Datum og underskrevet samme med sin smukke faste Haandskrift.

Lidernes Ugunst og Vanskeligheden ved at reise Penge nødte ham til at stille sig ved sin Bogsamling, et Offer, der vist har været ham haardt at bringe, og som dog saa lidt kunde hjælpe ham. Vi see ham derfor om end modstræbende at tænke paa at stille sig ved Gaard og Gods. Et Vidnesbyrd derom er bleven opbevaret i et Brev fra hans Broder Henrik Friis til Starupgaard i Sjælland, hvilket Brev vi, paa Grund af det Indblik i Tiden og de Paagjældendes Karakter og Forhold, det giver, nedenfor skulle meddele:

Monsieur mon trescher Frere.

Det er mig hiertelig Ukjært at fornemme at Du hafver Bæret saa Svag denne Vinter, Vil haabe oc formode det efter Curen maa blive bedre, min Stachels Rone hafde Uheld paa Hjemreisen fra Fyen, væltede en halff Miell fra hjemme oc slog sin Søire Arm og brøst meget ilde, som nu (Gud sse loff!) er bedre, jeg hafver oc Bæret paa nogen tid meget incommoderet aff Stærk Hoste, Siunis oc Bære en gren derhos aff En Feber, Gud hielpe til førlighed paa begge sider, i hvad mand ellers skal lide, jeg bekom de 150 Rdlr. ved Jens Dyre. Gud ved det kunde lidet hielpe, til mine Store Udgifter, hvorofver jeg maatte udsætte det Ubetalte gods for ringe priis, hvorofver Crediten er spildt, som er ringe oc mogen ingen, och Staar udi for nogle tusinde til først. 11 Juny, hvortil jeg ved ingen raad, uden Gud Vil hielpe, jeg kunde faa det Solt i Fyen, hvorom jeg beder Dig for Guds skyld Du Vill stræbe, som Du Vel seer det oc saa er ligesaa lidet paa Dit gaffn at holde ret hart derpaa i disse tider, da mand haffver intet eller lidet deraff,

jeg haffver spurt her i Snapfing at der nylig haffver
 Været en Ny Rispmand derom oc i nær Være Accorderede,
 var ilde, det ej gid an, Her haffver Været saadan Glen-
 dighed denne Snapfing for Penge oc tro og loffve at holde
 Ved lige, at det icke er at bestriffve, oc hvis haardere stedse
 tiltager endocjaa især for mig med disse Smaa som stedse
 fordrer, Jesper Friis kan jeg ej Gud fuldtakke, hvor han
 tiltager oc forfremmis, fattis midler at holde ham frem,
 hvortil er liben Apparentz, de 2 Smaa Vi haffver hjemme
 ere Gud ske loff ved helbredden og tager til i Vittighed, Gud
 Regjere og hjælpe dem fremdelis, de opvoxe ubi en Ond
 tid, Gud gjøre dem bedre om det er hans Willie, endocjaa
 for os gamle. I Herrens trygge Besskærmelse indslutter jeg
 Dig oc Søster Lisbet oc forbliver

Vostre Tres humble Frere
 & Servitem

Viburg 29 1683.

Henrik Friis.

P. S. Jeg forventer Gud fra dig med første om jeg
 kand faa nogle penge oc paa hvad maner jeg dem kand be-
 komme. Jeg staar ubi til 11 Juni for offver 3000 Rdr.,
 hvortil jeg ellers ved ganske ingen raad. Adio.

Som det fremgaaer af ovenstaaende Brev, havde Niels
 Friis ei formaaet at udbetale sin Broder Henrik dennes
 Part i Orbellunde Hovedgaard og Gods. I sin Forlegenhed
 trænger Henrik paa at faae Gaarden solgt. Henrik Friis
 havde været tre Gange gift 1) med Karen Wille, 2)
 Tutta Sehested, 3) med Sophie Juul, i hvilket sidste
 Ægteflab han havde 3 Børn. Det ældste af disse, Sønnen
 Jesper Friis, hvis gode Anlæg faa meget glædede hans
 Fader, blev senere Oberst og faldt 1715 ved Stralsund som
 den sidste Mand af Hesselagerfrisernes St. Henriks

Svaghed tog efter 1683 meget til, og hans Hustru Sophie Juul styrede med Dygtighed og Kraft deres Sager, saa at de dog nogenlunde slog sig igjennem. Niels Friis, der var ene og svagelig, gif det ikke saa helbigt; den 25de Martz. 1689 folgte han Gaard og Gods til Assessor Rosenvinge, der fik det mod at betale Niels Friis's Gjæld til Forskjellige, hvilket Beløb ialt udgjorde 3000 Rdlr. samt 1900 Sletdaler til Henrik Friis for dennes Part og 200 Rdlr. til Niels Friis. Denne forbeholdt sig endvidere til sin Dødsdag et frit Bærelse paa Gaarden og efter sin Død at blive nedsat i sine Fædres murede Begravelse under Ørbek Kirke. Skjødet er medundertegnet af Frøken Sophie Friis og Tørgen Skeel til Broholm.

Der hviler en forunderlig Uklarhed over denne Handel. I Skjødet mangler der saaledes en ordentlig Fortegnelse over, hvilket Gods der hørte til Ørbeklunde, og Prisen maa forekomme os fabelagtig billig selv efter de Tidens Leilighed, thi foruden den overveiende Deel af Ørbek Sogn og noget af Frørup, hørte der en Mængde Strøgods og den store Brændeskov til Ørbeklunde. Ved Salget blev der slet ikke taget Hensyn til det funderede Hospital og Skole eller taget Bestemmelse om denne Fundats Kapital, hvilke 1000 Rdlr. jo nu var en betydelig Deel af Godsets anslaaede Værdi. De Ubehageligheder, dette kunde foranledige, skulde ikke udeblive. Biskop Ringo fatte sig først i Bevægelse og indgif med Andragende til Kongen om, at Fundatsen maatte blive ved Magt. Denne Skrivelse blev tilstillet Rosenvinge, og han fatte sig strax i Røre for at skaffe Penge. Niels Friis, som han vel nærmest havde at henholde sig til, var lige død (1689); han begyndte nok med at gjøre Indførsel i hans Dødsbo, men betænkte sig og sendte hans Efter-

Labenfaber til Søstrene. Senere henvendte han sig gjentagne Gange til Henrik Friis, der sendte ham sin Anpart af Kapitalen, hvormed han, da Sophie og Elisabeth Friis intet vilde betale, dog ikke vilde nøies, men atter krævede Henrik Friis. Dennes Hustru har i flere Breve, der ere opbevarede, afviist disse ny Krav paa en værdig, og, som det vist tilfaldt har forekommet Rosenvinge selv, rimelig Maade, thi han opgiver tilfaldt at faae Mere fra den Kant.

Det synes, som hans Strengthed med Hensyn til denne Kapital har opirret Stemningen mod ham hos de efterlevende Friser og disses Venner, thi Søstrene Sophie og Elisabeth Friis indgik med Bønnskrift til Kongen, at Handelen mellem Niels Friis og Rosenvinge maatte vorde undersøgt ved en Kommission. Dette Bønnskrift er meget bittert mod Rosenvinge, og selv deres afdøde Broder staaes ikke. Niels Friis havde skaltet og valt med deres Arvegods, medens de vare umyndige og smaa, og Rosenvinge havde benyttet sig af Broderens Svagthed til at aflutte en for denne og Familien saa ufordeelagtig Handel. Senere havde han gjort ulovlig Indførsel i hans Dødsbo, det store og kostbare Bibliothek var forsvundet o. s. v. Rosenvinges Erklæring viser den kyndige Jurist, men er isøvrigt ligesaa skjærende bitter. Han fremhæver det Forunderlige i, at Søstrene i 28 Aar efter at være blevene myndige havde følt sig tilfreds med Broderens Forvaltning af deres Fædrenearv og nu vilde sætte denne Skamplet paa ham i hans Grav. Handelen var afluttet ærligt og redeligt, og han havde snarere givet for meget end for lidt, thi Hovedgaarden var forfalden, Jorderne udnyttede og de fleste Bøndergaardene øde og forfaldne. Da Handelen

var affluttet, tilbød han Jørgen Steel til Broholm at overlade ham Eiendommen til samme Priis, hvorfor denne havde betæftet sig, men tilføjet, at en Stov (Brændestov), der laa ham beleilig, vilde han nok købe. Nu, da han havde meget forbedret Godset, fandt han det meget rimeligt, at Frøkenerne nok vilde have det tilbage. Med Hensyn til Dødsboet henholdt han sig til den Kongelige Skrivelse angaaende Hospital og Skole, men — skjøndt han ikke vidste, hvor han skulde faae Kapitalen fra — havde han dog sendt dem hans Esterladensskaber, der ogsaa vare komne dem ubeskadigede i Hænde med Undtagelse af et Skab, med hvilket Vognen væltede underveis. Hvad det kostbare Bibliothek angaaer, da var det vist for længe siden forjundet; nu indskrænkede det sig kun til nogle gamle Bøger og Skroller, der kunde kjøbes hos den første den bedste Bogkræmmer for nogle faa Skilling. Kommissionens Erklæring saavel som Høiesteretsdommen († 1691) gif Frøkenerne imod, og Rosenvinge fritjendtes for deres Tiltale.

Mathias Rosenvinge Henriksen var Sekretær og Assessor i Hof- og Statsretten samt Generaliskat. 1692 blev han Vicelandsdommer; han samlede en Kollect og lod bygge Landssthingshuset i Odense. Senere blev han virkelig Landsdommer og Justitsraad. Han var en praktisk dygtig Godsseier, der meget forbedrede det til Orbecklunde hørende Gods og tilkjøbte flere Bøndergaard, saaledes $\frac{1}{2}$ 1703 de to sidste Selveiergaard i Orbek. Med Otto Sehested til Lyffesholm fik han Strid, foranlediget ved dennes Overgreb paa en Jagt. Orbek Bymænd havde 1703 flaaet Rug i de til Lindestov støvende Agre. Tidlig paa Aaret 1704 var Otto Sehested med et stort Følge paa Jagt. De vare under denne Jdræt komne saa godt i Gang, at de fortsatte Jagten

ind over Orbet Rugmarker, hvor de mange Ribende gjorde stor Skade, da Jorden lige var optøet. Der var mange Vidner til denne Bedrift, og Rosenvinge var ikke den Mand, der lod sig byde en saadan Fornærmelse. I en meget forekommende Skrivelse søgte D. Sehested at undstylde sig og flaae Sagen hen i Spøg, men ved Herredsthingsdom af ½ 1704 blev han dømt at udrede til Rosenvinge 200 Lod Sølv.

For at tilveiebringe Frisernes Legatkapital, lod han henfætte en Blof paa Orbet Bæde; til det paa den Maade Indsamlede lagde han saameget, at det udgjorde 1200 Rbd. Rosenvinge døde i April 1714. Justitsraadinde Rosenvinge blev nu Godsets Eierinde gennem en længere Arrække og bestyrede det med stor Dygtighed. Hun tilkjøbte Ryttergodset i Eble og funderede $\frac{2}{3}$ 1743 den af hendes Mand indsamlede Kapital til Brug i Dverrensstemmelse med Jesper Friis's og Hustrues Dnste, idet hun derhos fikrede Kapitalen ved at indfætte den som første, uopsigelige Pant i Orbeklunde Hovedgaard. Fru Rosenvinge døde 1752 næsten 88 Aar gammel. En Datterdatter af hende og Datter af Justitsraad Iver Andersen til Hollufgaard var gift med Etatsraad og Krigskommissair Niels Bang Himmelstrup, der nu kom i Besiddelse af Orbeklunde, men Etatsraaden døde allerede 1754, og Enken blev 1757 gift med Casper Herman v. Heinen, Stiftamtmand i Viborg, hvem hun som Medgift bragte Godserne Orbeklunde, Hollufgaard og Orritslev. Stiftamtmanden tilkjøbte 1762 Mas Mølle, der siden Skiftet efter Niels Friis til Hesselager havde været skilt fra Godset. v. Heinen døde 1767 og hans Enke 1769. Datteren Karen v. Heinen arvede Orbeklunde, som hun saaledes medbragte sin Mand Ge-

heimeraad Carl Adolf v. Linftov, Hofmester hos Prindsesse Charlotte Amalie.

Folketraditionen veed særdeles meget at fortælle om Geheimeraaden og hans Frue. Geheimeraaden skal endog have hjulpet Frederik den Fjerde at erobre Ditmarsken (!) og været saa længe borte, at kun en gammel Kone (hans Amme!) kunde kjende ham. — Mulig finder her en Forveksling Sted med den vidtbereiste Jesper Friis, hvis Amme meget vel kan have boet i Orbet og have levet ved hans Hjemkomst fra sin eventyrlige Færd.

Ved Selskaber skal det paa Geheimeraadens Tid have gaaet meget vildt til og navnlig været Skik og Brug at prøve Styrke ved at sammenrulle Linfade. En Dag gik Fruen ud i Smedien og bestilte en Hefstø efter opgivet Maal; da man ved Tallet var kommen saa vidt, at man skulde til at rulle Linfade sammen, tog hun sin Hefstø frem og bad de tilstedeværende Herrer om at rette den ud, men det kunde ingen af dem; da tog hun fat paa den og gjorde det, hvorved hun saaledes viste, at hun var den Stærkeste.

Samme Dame skal have været flem til at spille Kort og saaledes en Aften bortspillet Brændestov. — Efter et andet Sagn blev Skoven derimod folgt saaledes, at alle Træer bleve talte og senere betalte med 12 sk . for hvert Træ uden Hensyn til Størrelse. Ridfogden skal have haft mere Magt end tilbørligt og misbrugt denne, hvorfor han og ei fandt No i sin Grav, men blev nedmanet i Bruunsmosen.

Ved Auctionen den 28de Septbr. 1781, efter Geheimeraadens Død, kjøbte Cancelliraad Lars Rasmussen Lange Orbeklundes Gaard og Gods for 44,000 Rb. — Bønderne vare ved den Tid yderlig forarmede, men han blev Godsets

store Belgjører. Gaardene bleve udflyttede og særdeles godt opbyggede, Kløver og Halvbrak indførte; i faa Aar steg Avlen til det dobbelte. Orbeklundes Marker bleve mønsterværdigt drevne (see Begtrups I. B. p. 368). En Gaard blev nedlagt og Jorden udstykket i Huuslodder. — Til hver Suul lod han slagte en Ko til Sognets Fattige; disse fik ogsaa en Bægt Brød ved samme Leilighed. — Svagelige Forældre underholdt han, medens Sønnen vare borte i Krigstjenesten; forældreløse Børn bleve opfødte paa Herregaarden fra den Tid af, da de kunde begynde at bestille en lille Smule. — Kun faa Herremænd vare vist til den Tid faa almindelig elskede som han, og Mindet om hans milde og jævne Færd vil seent glemmes.

Den 29 1809 overdrog Cancelliraad Lange Gaard og Gods til Sønnen Løitnant, senere Justitsraad R. Lange, der som driftig og human Godseier traadte i Faderens Fodspor. — Dennes Søn, den nuværende Eier, Justitsraad S. Lange, har som alt tidligere nævnt særdeles meget forfjønnet sit gamle, minderige Herresæde.

Orbe Kirke ligger nu midt i Byen paa Røverhøien. Det er vist temmelig rimeligt, at Sognets ældste kristne Kirke har ligget et andet Sted, maaste ved Lunde, der vel har havt sit Navn fra en tidligere Skov. Et gammelt Sagn vil vide, at der skal have staaet en Kirke der, hvor nu Herregaarden Orbeklunde ligger. Helhesten skal saaledes være seet i Orbeklunde Have.

Den største Deel af den nuværende Kirkebygning synes dog at være meget gammel. Jacob Madsen beskriver den saaledes:

„Kirken met huggen Sten vdi, vel flyd, ny Gaul faa got vit Torn, tagt paa begge Sider met Bly, vden libet paa Synderside mod Tornet. 2 Clocker i Tornet, 2 smaa offuer Choret, de ringer til Schrifte met. Kirken vd offuer et 5 Huellinger. Taffle 1, Tomfru Mariae Billed, 12 Apoftefer paa Gyldeier. 1 gambel Stab Prædikeftol muret mit i Kirken. Cleder pafelig. Ingen Luse Stager vden 2 Stoller, ftionget ind i Tafflen. Kirkegorden paa Vesterende neder i en Dal; thij Kirken ftaar paa et Berg. Kirkegords Mur god. Kirkelade god. Store Gfte paa Kirkegorden. Ingen Schrifteftoel. Viden Degneftoel. Herrefolds Stole i Kirken; de andre og ny.“

Kirken har oprindelig haft Bjælkeloft. Svælvingerne vife fig ftrog at være senere indbyggede, thi de ere byggede ftjævt for de rundbuede Vinduer med Undtagelse af det øftligfte paa Nordfiden, men dette er ogsaa øft for nogle Arfiden indfat. Væggene have oprindelig været prydede med Ralkmalerier, der bleve afdækkede ved Kirkens Reparation 1870. Desværre var en Restauration af disse Malerier vel næppe mulig, da Symmetrien var bleven forftyrret ved de indbyggede Svælvinger. En enkelt Figur kan endnu sees paa Korets nordre Væg, og det er gansfte en faadan, fom man feer Bødkerne tegne med en Paffer paa Mælkebøttelaag. Svælvingerne ere nu malede blaa med hvide Ribber, Væggene ere brune.

AlttertavlenS Hovedbillede foreftiller Nadverens Indftiftelse. Rammen danner en ligebenet Trekant; paa hvert af Benene er der 6 Affatfer, og paa hver af disse ftaaer en Apoftef; øverst oppe ftaaer Frelseren med Verdenskuglen. Ved AlttertavlenS Fod danne de fire Evangelifter med deres Attributer Rammerne for 3 smaa Malerier, der foreftille:

Jesu Fødsel, Tilbedelsen af Hyrderne og Jesu Daab. Evangelisternes Attributer ere de almindelig bekjendte, hvorimod Apostlernes afvige meget fra det sædvanlige. Muligt er det dog, at disse Afvigelser ere fremkomne ved en tankeløs Reparation. Nr. 1 (den Frelseren nærmest til Høire) har et Væger; 2 en Bog; 3 en Kniv og en Bog; 4 en Øxe (Thaddæus); 5 en Fane, en Pung og en anden ubestemmelig Gjenstand; 6 en Stav (Sakob); 7 (den Frelseren nærmest til Venstre) en Bog; 8 et Sværd; 9 en Bog; 10 en Kniv (Bartholomæus); 11 et Sværd og en Bog (Paulus?); 12 en Bog og et Sav (?).

Kalk, Diff og Messinglystestager skjæntedes 1661 af Elisebet Ulfeld, Jesper Friis's Enke. Den ene Lysekrone forærede Pastor Luja til Kirken ved sit Bryllup 1709; den anden bekostedes nogle Aar senere af Kirkens Patronesse, Enkefru Rosenvinge.

De Ligestene, der tidligere havde Plads i Kirkens Gulv, ere, efter at være tyndslidte og brudte, optagne og erstattede af Fliser — paa een nær, der ligger til et „Erminde over den høiagtbare og nu salige Mand Niels Nielsen, forhen Ridfoged paa Orbeklunde, hvor han døde 4de August 1698 i sit 61de Aar, velforsørget i Verden, retsindig for Gud, tro i sin Tjeneste, ærlig i al sin Handel og hjærlig i sit Ægtefælskab med sin dyrebare Hustru, Dorthie Eggertsdatter, som døde den — og her hviler hos hannem salig i Herren“.

Prædikestolen, der nu staaer ved venstre Side, er foræret Kirken af Niels Friis og bærer Friisernes og Gyldehøjernes Naaben. Den er saaledes ogsaa et Vidnesbyrd om Niels Friis's Kjærlighed til sit Fødefogn, thi han havde ikke jus patronatus til Kirken.

De to smaa Klokker over Choret, Jakob Madsen omtaler, findes ikke mere. Taarnet har to Klokker, men den, der omtales hos Hofmann Jds. L. V pg. 419, findes ikke mere. Det har formodentlig været den største, thi denne blev, som den selv angiver, omstøbt 1778 i Kjøbenhavn paa Kammerherre, Hofmester v. Linstovs Beføstning. Den er smukt støbt og har en deilig Klang. Den mindste er „støbt i ottense af Henrik Søfrensen Cron*) 1692“. Den har en Indskrift, der gaaer rundt omkring Kloffen: „Tænk naar jeg kalder dig til Naade, at Gud vil engang kalde dig til Dom.“ Matthias Rosenvinge. Anne M. Wulf.

I Begravelsen under Kirken hviler Jesper Friis og hans nærmeste Slægt, Rosenvinge og hans Nærmeste. Langerne have en smuk Begravelsesplads paa Kirkegaardens nordre Deel.

I den katolske Tid var Svindinge Annex til Orbek. Der kunde imidlertid ei let findes nogen besværligere Sognevei, lige ufremkommelig Sommer som Vinter. Efter et Stebsagn skal en Præst være druknet i Lunde Na paa en saadan Sognereise. Paa Grund af denne daarlige Bei, siger Kongebrevet 1554, der skilte Svindinge fra Orbek, skulde Svindinge fremtidig have sin egen Præst, og de mægtige Waldendorfer til Blorup fik jus patronatus til Svindinge Kirke. For at høde paa Præsternes Indtægter bestemmer samme Kongebrev, at Kongetidenden herefter skulde deles mellem Præsterne og Kirkerne.**)

*) Om Klokkestøbn. i Odense see Biskop Dr. Engelstofts D. B. S. pg. 168.

***) Jakob Madsens Visitationbog pg. 88—89.

Som første Præst i Orbeſt efter Reformationen nævnes

1) Hr. Niels Pedersen. Hans Hustru Anna var fra Nyborg og blev anden Gang gift med Estermanden. Niels Pedersen † 1578.

2) Hr. Niels Jørgensen blev født i Maderup, Særsløv Sogn, omtr. 1524. Han var i 5 Aar Huuslærer hos Henrik Friis til Orlundegaard i Orbeſt Sogn, hvor hans Lærling var den senere saa bekendte lærde Canzler Christjern Henrikson Friis til Borreby. Senere blev han person. Rapp. i Søllinge i 10 Aar, hvorefter han 1578 blev kaldet som Sognepræst til Orbeſt. Han var her, da Biskop Jakob Madsen 1589 visiterede, og Bispen fældede her den strenge Dom over ham, at han var: „Valde indoctus“. Dog havde han en stærk Røst, men: „Dixit quædam inord. textualiter“. Naar vi erindre, at N. J. i 5 Aar havde været Huuslærer for Universitetskanzleren Johan Friis's Brodersøn, ligger det unegtelig nær at antage, at Biskoppens Dom er vel streng, thi det er utroligt, at den lærde Johan Friis, der var saa fuld af Hensyn for sin Vets Fremtid, skulde have ladet en „meget ulærd“ Person blive Huuslærer for sin høitbegavede Brodersøn i et saa langt Tidsrum. Da han 1578 blev kaldet til Orbeſt, var Niels Friis Eier af Orbeſtlunde Gaard og den, der, skjøndt Kaldsretten var hos Kongen, havde størst Indflydelse i Sognet*), saa man vistnok er berettiget til at slutte, at Niels Jørgensen, hvis han havde været en ulærd Mand og dertil et Brøvelhoved, ei havde blevet Sognepræst til Orbeſt.

*) At Niels Friis, skjøndt han ikke eiede Orbeſt Kirke, interesserede sig for den, derom vidner det, at han skænkede Kirken den smukke Prædikestol, der endnu staaer, og en Skriftestol.

Derimod er det nok troligt, at den sig nærmende Død, Præsten døde f. A., kan have svækket hans Landskraft, saa hans Tales Strøm kan have flydt noget uordenligt. Han var efter f. M. gift med Formandens Enke, Anna (Nyborgensis), men i den alm. Oversigt over Bindinge Herred kalder Bispen hende Marine (l. c. pg. 69). De havde 3 Døttre.

3) Hr. Christen Mortensen Hemmeth mageskiftede som foran nævnt Præstefaldets Jorder med en Deel af Herregaardens. Han havde een Datter, der blev gift med Eftermanden, og blev Familien saaledes ved Kaldet i 119 Aar (fra 1589—1708).

4) Hr. Niels Clausen Juul. Dennes Kaldsbrev er dateret Orbeſ Kirke den 12te Febr. 1635. Samme Kaldsbrev er udgivet af Velbaarne Jesper Friis til Orbeſlunde og 6 Bønder: 4 i Orbeſ, 1 i Eble og 1 i Sentved. Til dette sit Embede blev han $\frac{1}{2}$ f. A. ordineret, og den 17de Juli 1536 indgif han Egteskab med sin Formands Datter, Karen Christensdatter, og i Egteskabet med hende fik han 9 Børn, 3 Sønner og 6 Døttre. Den gamle Kirkebog i Orbeſ siger under 1659 om N. Cl. Juul, at han „blev bortkaldet 9de Januar 1659, da han havde været dette Sogns tro — flittige Sognepræst i 24 Aar, mindre een Maaned“.

5) Hr. Niels Mortensen Almontan. Han blev født i Albjerg 1629, blev 1649 Student og to Aar efter Kandidat. Den $\frac{1}{2}$ 1659 er han kaldet til Orbeſ Sogn, ordineret den 4de f. M. Han blev $\frac{2}{7}$ 1661 gift med Maren Nielsdatter Juul, der var en Datter af Formanden. Efter Hr. Niels Mortensens Død, der indtraf $\frac{1}{4}$ 1688 blev hun anden Gang gift med Eftermanden:

6) Hr. Christen Michael Christiansen Luja. Luja blev født 1° 1660 i Odense, hvor hans Fader Dr. med. Chr. Henrik Luja var Landphysicus; hans Moder Abigail Lauridsdatter var en Datter af Fyens Biskop Dr. Laurids Jakobsen. 1679 blev Luja Student fra Odense Skole og blev 2 Aar senere Kandidat med ringeste Karakter. Han var allerede da (fra 1680) Rektor ved Skolen i Assens, hvorfra han den 1° 1688 blev kaldet som Sognepræst til Orbe. Her blev han 2° f. A. gift med Form. Enke, der maa have været en god Deel ældre end ham, siden hun blev gift med sin første Mand Aaret efter sin anden Mandes Fødsel. Hun døde 1708, og Luja blev 2° 1709 gift med Anne Marie Sjørgensdatter: i denne Anledning skjænkede han Kirken en Lysekrone. Af dette Ægteskab havde han en Datter, Marie Cathrine Christensd. Luja, der 1° 1737 blev gift med Præsten Sver Knudsen Assens i Samborg.

Hr. Luja var en „lærd“ Mand, der i sin Dimisprædiken talede baade Dansk og Latin. Trolig nok har han ogsaa til daglig Brug spækket sin Tale med latinske Konstruktionsord, thi Sagnet fortæller om ham, at han havde gaaet i den forte Skole, og at han var en Dobbeltgænger. Efter Døden „gik han igjen“, hvorom senere. Han døde 2° 1710, og Enken blev gift med Eftermanden:

7) Hr. Rasmus Pedersen Winther. Hr. Winther var en Søstersøn af sin Formand, idet hans Fader Hr. Peder Jensen Winther til Føns-Ørlev, var gift med Euphrosyne Christensd. Luja. R. W. blev født i F.-Ø. 1° 1680, blev Student 1695, Kandidat 2° 1697 med 2den Karakter og Rektor ved Faaborg Skole 1705. Herfra blev han den 1° 1710 kaldet til Orbe. Den 1° 1711 blev han gift med Form. Enke. „Ægteskabet“ — fortæller Sagnet —

„var fra Begyndelsen af kun lidet lykkeligt. Madamen talte altid om sin „salige Mand“ og om hvor godt Alting havde været i hans Tid. Præsten tav hertil, men en Aften kom han silbig kjørende ind i Gaarden, gik ind og bød Præstestonen gaae udenfor, saa skulde hun see sin „salige Mand“. Hun vilde ikke, men hun maatte, og her saae hun da sin afbøde Mand i en kun lidet lystelig Skikkelse staae under Aegelen som fjerde Jjuul. Fra den Tid blev hun lige saa mild og god, som hun havde været stiv, og nævne aldrig mere sin salige Mand.“

Rasmus B. blev 1740 Provst. Han var en almindelig agtet og anseet Mand, var vistnok ogsaa meget dygtig og nysgigtig i sin Embedsførelse. Han døde som Subellærer $1\frac{1}{2}$ 1767. Hans Hustru var allerede død $1\frac{1}{4}$ 1757. Han efterlod sig 3 Sønner og 2 Døtre.

8) Sønnen Hr. Matthias Rasmussen Winther var fra 1742 hans Medhjælper med Ret til at blive hans Eftermand. M. Winther blev født i Orbe $\frac{2}{3}$ 1720. I sit 16de Aar blev han, der havde studeret privat, Student og 4 Aar senere Kandidat med bedste Karakter. Han blev ordineret $1\frac{1}{2}$ 1753. 1756 blev han gift med Ida Christine Hansen en Datter af Foged Niels Hansen og dennes Hustru Mette Chatrine Brolund. I dette Egtekab havde han 1 Søn og 2 Døtre. Han afløste sin Fader i Provsteembedet 1767 og døde 1791.

I hans Tid blev Sognet udstiftet, og der fortælles da, at Landmaaleren, der skal have været forlovet med en af Provstens Døtre, skal have forurettet Herskabet og Bønderne for Præstefaldets Skyld, hvorfor de og efter Sagnet maae „gaae igjen“ for at affone denne Brøde.

9) Hr. Johan Henrik Golding. Han blev født i

Lamdrup $\frac{3}{4}$ 1764. 1784 blev han Student fra Horsens Skole og fik $\frac{1}{2}$ 1788 anden Karakter til Attestats. Den 20de Marts 1789 blev han kaldet som Præst til Færøerne (Nordø) og ordineredes til dette Embede 27de f. M. Til Orbed blev han kaldet $\frac{3}{4}$ 1791 og giftede sig her 1792 med Ulrikke Eleonore Sviger, Datter af Justitsraad Erik Clausen Sviger til Bislingegaard og hennes Hustru Marie Felten Schjot. I dette Ægtekab havde han 2 Børn, 1 Søn og en Datter. 1799 blev han kaldet til Bislev-Ellested, hvor han døde 1844, den 5te April. Hans Eftermand i Orbed blev:

10) Hr. Willads Knudsen Lange. Hr. Lange blev født 1769 i Nyborg, hvor hans Fader Cancelliraad Laurids Rasmussen Lange, senere Eier af Orbeklund, da var Kjøbmand. 1787 blev W. Lange Student fra Nyborg Skole, og $\frac{3}{4}$ 1794 tog han Attestats (2den Karakter). Herefter blev han Rapp. p. p. i Bislev-Ellested. $\frac{3}{4}$ 1799 blev han kaldet til Orbed, hvor han $\frac{1}{4}$ f. M. ægtede Elisabeth Cæcilie Mosfin, født i Kjøbenhavn $\frac{2}{11}$ 1770, død som Enke i Svendborg $\frac{3}{10}$ 1827. Deres Ægtekab blev barnløst.

Hr. Lange var næppe nogen begavet Prædikanter, men baade han og hans Hustru vare hjertensgode Menneſker, der brugte deres lykkelige økonomiske Stilling til at gjøre Vel imod Sognets mange Fattige. I sine sidste Leveaar havde Hr. Lange Vent Lindhart til Medhjælper (beskiftet ham som saadan $\frac{1}{2}$ 1832). Hr. Lange døde $\frac{1}{3}$ 1834.

11) Hr. Frederik William Webster. W. blev født i Helsingør $\frac{3}{4}$ 1796 og var en Søn af Skædermester Wiccard Webster og Hustru Katrine Louise Rudolffen. 1814 blev han Student fra Helsingør Skole og 1820 Kandidat med laud. $\frac{3}{4}$ 1822 blev han Rapp. p. p. i

Stege, ordin. 18de f. M. Herfra blev han $\frac{1}{2}$ 1834 kaldet til Orbef, hvor han allerede $\frac{1}{2}$ 1836 døde. I denne korte Tid havde den dygtige og nidkjære Præst dog vundet sin Menigheds Kjærlighed.

12) Hr. Hans Peter Engelbreth, en Søn af den bekjendte lærde Provst Engelbreth i Lyderslev, blev født i N. $\frac{1}{2}$ 1800, Student fra Roeskilde 1817, Kandidat $\frac{1}{2}$ 22 laud. Til Orbef blev han kaldet $\frac{1}{2}$ 1836. Fra $\frac{1}{2}$ 1828 var han gift med Margrethe Henriette Helmers fra Holsteen, der lever som Enke i Kjøbenhavn. Han blev Provst $\frac{1}{2}$ 1849. I sine sidste Leveaar var han meget svagelig, hvorfor han fra $\frac{1}{2}$ 1863 havde Hans Dons Langballe som Rapp. $\frac{1}{2}$ 1865 opgav han sit Embede som Provst og $\frac{1}{2}$ 1868 Præstembedet. Han døde $\frac{1}{2}$ 1868 i Kjøbenhavn.

13) Hr. Harald Baldemar Dahlerup, født i Hillerød $\frac{1}{2}$ 1815. Hans Fader, Hans Dahlerup, var Revisitsal, Hospitalsforst. og Postmester. Han blev Student fra Frederiksborg Skole 1833, Kandidat $\frac{1}{2}$ 1839 med laud. S. N. Lærer ved Døvsstummeinstituttet. 1845 reiste han udenlands, anlagde senere et privat Institut for Døvsstumme i Kjøbenhavn. Den $\frac{1}{2}$ 1850 blev han const. Feltpræst og efter Freden Sognepræst i Grøskjøbing ($\frac{1}{2}$ 1851). Den $\frac{1}{2}$ 1860 blev han Sognepræst til Baalse, hvorefter han under $\frac{1}{2}$ 1868 blev kaldet til Orbef.

Skuespil og andre offentlige Forlystelser i Odense i Slutningen af forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede.

Af Lærer J. Lauritsen.

Profesor Th. Overfou har i sit Værk „Den danske Skueplads, i dens Historie fra de første Spor af dansk Skuespil indtil vor Tid“, udtømmende behandlet det kongelige Theaters Historie og hvad der af sceniske Forestillinger gik forud for dette ikke blot i Kjøbenhavn, men ogsaa i Provindsbyerne. Efterat der var blevet skabt en dansk Skueplads i Hovedstaden, omtaler han imidlertid kun lidet, hvorledes Udviklingen er gaaet for sig i de større Byer, der, som Odense, tidlig fik Skuespil og snart ogsaa et eget Theater. Andre Forfattere, som Biskop Engelstoft i sin „Odense Byes Historie“, have ogsaa, hvad Odense angaar, kun i Forbigaaende behandlet dette Æmne. Stoffet til Skuespillets Historie for den nævnte Byes Vedkommende er dog for en stor Deel af forrige Aarhundrede tilstede, nemlig i de Aviser og Tidsskrifter, som da udkom hersteds. Efter disse Kilder havde jeg udarbejdet en Oversigt over de dramatiske og musikalske Nyheder, samt andre offentlige Forsøielser, der indtil 1842, da de tydske Skuepillerselskaber ophørte med at gjæste Odense, ere blevne budte Odense

Publikum; da det tydske Skuespil imidlertid ikke fortjener videre Omtale, og det ogsaa vilde blive mindre lysteligt at læse om, hvorledes Tydskerne det ene Aar efter det andet drog ind paa vor Skueplads, har jeg efter Samraad med det litteraire Selskabs Bogudvalg udeladt den Deel af Oversigten, som omfattede Tiden fra 1809 til 1842, begge medregne, og istedetfor kun meddeelt en Fortegnelse over de Selskaber, som gjæstede Byen i dette Tidsrum. Nærværende Afhandling beskæftiger sig derfor kun med den Tid, i hvilken der ligesom kæmpedes om, hvorvidt dansk eller tydsk Skuespil skulde tage Skuepladsen i Odense i Besiddelse, og vælger navnlig ved de tvende kraftige Forsøg, der bleve gjorte paa at skabe en blivende dansk Skueplads.

Jeg havde megen Lyst til at medtage, hvad der ligger forud for den Tid, hvorom man forgjæves søger Oplysning i de nævnte Aviser, men da jeg kom til det Resultat, at jeg derom ikke kunde sige synderligt Andet og Mere, end Overskou fortæller, afstod jeg derfra og meddeler blot nogle faa Oplysninger, som Overskou ikke har.

Nærværende Oversigt deler sig derefter i tre Afnit: a) Tiden indtil det første dramatiske Selskab blev stiftet i 1789, b) Tiden, hvori et dramatisk Selskab og et Par tydske Bander spillede Komædie, omfattende Aarene fra 1789 til 1795, begge medregne, c) Tiden, hvori der gjordes Forsøg paa at skabe et „Nationaltheater“, 1796—1806. Som ovenfor bemærket, ere de benyttede Kilder især de i Odense udkomne Aviser, nemlig „Fyens Stiftstidende“ og „Fyens Avis“, samt Tidsskriftet „Almeennyttige Samlinger til Kundskabens Udbredelse og Hjertets Forbedring“. Jeg har ikke anseet det for nødvendigt i Reglen at angive, af hvilken af de nævnte Kilder Dette eller Hint er taget, efterjom for det

Meeste begge Aviser omtale det Samme, og da altid i et af de Numere, som udkom paa den Tid, hvorom der er Tale. Naar jeg har benyttet andre Kilder, som „Theaterbladet“, „Den danske Skueplads“, da er der henviist til dem.

I.

Tiden, indtil det første dramatiske Selskab blev stiftet i 1789.

At Skuepil og andre offentlige Fornøielser ikke havde i Christian den Sjettes Tid bliver almindelig antaget, og dette er vistnok ogsaa rigtigt for Kjøbenhavns Vedkommende, men næppe for Provindsernes. Overskou har en Anelse derom, thi han siger: „Smidlertid lader det til, at der i Begyndelsen af Christian den Sjettes Regjering er indenfor hans Niges Grændser, dog nok kun i Holsteen, blevet opført Komedier af omdragende tydske Bander, thi en Johan Friederich Darmstädter kaldte sig, da hans Trup i Februar 1735 spillede i Rostock, „königl. Dänischer privilegirter Comödient“. Denne Formodning vilde Overskou have ladet gjælde ogsaa for de danske Provindsjer, naar han havde kjendt den ælbste af de i Odense udkomne Aviser, „Provincial-Notifications Lister“, thi ifølge de i Karen Brahe's Bibliothek opbevarede Numere af dette Blad er der i Aaret 1735 spillet Komedie i Odense af tvende tydske Bander. Den første anmeldes saaledes: „Det tiener og saa Liebhaveere til efterretning, at de til Odense nylig ankomne Kongl. Preussiske og Chur-Brandenburgiske Hof-Comædianter med deres stoere Figurer halvanden alen høye, den 1 Juni aabner første Gang her paa Odense Raad-Huus deris stoere og Prægtige Theatrum, Hvilket i en hver Comoedie 7 til 8 Gang bliver

forandret; hvor bliver Præsenteret de skønneste Maskiner med alle smukke Poëtische Guder, som Comædien medfører, desforuden bliver ved eenhver comædie 5 til 4 Propre Danse eller Balletter Præsenteret, deris stoere og vel stafe-rede Figurer, gaa frit paa Theatro og gjøre alle deris Actioner i alle maader, som levende Personer, saa mand fand endnu over dette friedt see dem 2 til 3 Men over deres hovede, Principalen for dette Bando Obligerer sig at vil have 200 Ducater forspillet, om nogen her har seet saa kostbare og rare comedier at blive spillet.“ — Følge samme Avis druknede denne Bando samme Efteraar paa en Reise fra Aarhus til Aalborg; af Meddelelsen herom sees ogsaa, at Selstabet bestod af 6 Personer. Om den anden Bando hedder det: „Her udi Odense er ankommen Johan Friderich Schütz med endeel hos sig havende curieuse Sin-Danser, Engellændiske Luft-Springer, Positur-Messter, Balancirer og Table-Konstler og stærke Mans Konstler, saa rar og Curieus som næppe nogen her i Landet haver seet, og derfor af mange Konger og andre Høye Herrer have store og berømmelige Attester, Hvilke Mandagen den 10 October paa Odense Raad Huus aabner deres megtig Theatrum, som er værd at see og forsikrer de dee behagelige tilskuere, enhver Aften de agerer med mange og alle tider Nye Curieuse stycker for en ganske Lieden betaling at fornøye.“ I samme Aar gjæstedes Odense ogsaa af en Mand fra „Hamrum Herred, der kunde gjøre Spring over de høieste Huuse, der i nogen Riøbstæd findes fand“.

Disse Kunstnerbesøg i Odense bleve imidlertid afslagde, inden det Lovbud udkom, som siger, at „ingen Comediant-spillere, Siniedansjere, Læstespillere, eller de, som holde de

saakaldte Bykkepotter, sig herefter ubi Danmark og Norge maae finde"; Loven herom udkom nemlig først i 1739.

Under Frederik den Femte, da Livsglæden atter fik Lov til at boltre sig, blev den danske Skueplads i Kjøbenhavn vel igjen aabnet, men der hengik endnu mange Aar, inden den Land, som først havde stabt den, formaaede at skaffe dansk Skuespil Indgang i Provindserne. I Odense finde vi tydst Skuespil i Liden fra 1750 til 1755, og den Bunde, som opførte dem, ansørt af en Mand ved Navn Cunninger. Overfou omtaler ikke denne Bunde, hvoraf man temmelig sikkert kan slutte sig til, at den ikke har spillet i Kjøbenhavn. Da der paa den Tid ikke var nogen Avis i Odense, kan jeg om dette Selskab kun meddele den sparsomme Dplysning, som, formodentlig efter mundtlig Meddelelse, har fundet Veit til Nr. 83 af „Fyens Avis“ for Aaret 1791, hvor det i en indskudt Bemærkning i en Kritik over et andet Selskab hedder: „For 40 Aar siden spillede her i Odense Cunninger; det var det sidste offentlige Skuespil, vi have havt her. Hans Troupe var, af da Tidens omreisende Troups ikke den fletteste, og han trak dengang mange Penge baade ud af Byen og Landet, og vilde have trukken mere, naar ikke en uforsigtig Dpørsel havde skilt ham paa eengang ved det godvillige Publikums Yndest. Der holdtes nemlig i de Liden Vinhuus paa Apotheket, og der fortælles, at da en Mand her, som Cunninger holdt for en Tydsker, spurgte denne, om han kunde stoppe Omkostningerne, siden han spillede i et fremmed Sprog, svarede Cunninger med en seirende Glædes Smil: „Wenn die dummen Dänen nur was für Auge haben, so sind sie leicht befriedigt, und geben willig ihre Bagen her.“ Dette uforstammede Udtryk skilte efterhaanden Cunninger ved sine fleste Tilskuere. Hans hele

Troupe, som havde reist med ham i mange Aar, skiltes ganstke ad i Odense; nogle bleve her tilbage, deriblandt den bekjendte le Clair, som siden nærrede sig som Dandsmester. Men Cunninger reiste og glemte at betale endeel gode Folk, som han havde faaet Arbeide og Vahre af."

Naar Tversen i det ovenfor gjengivne Stykke figer, at Cunningers Selskab var det sidste før 1791, da er dette ifølge Overfkou ikke rigtigt, thi han omtaler, at i Aaret 1759 gjæstedes Odense af den gamle Kunstmester Henrik Germann med Familie, som bestod af 4 Personer; Faberen, German, gav casortiske Pantomimer og smaa Fyrværkerier, Datteren, Antonia, udmærkede sig i „kunstige Kolbøtter og mærkværdige Balancer i Luften“, den ældste Søn, Paul, „viste sig til Forundring paa Stigen“, og den yngste, Friederich, „erequerede en heel comique Palmstraabands, samt agerede Harlekin i Pantomimerne“. Aldrig saasnart havde den for sin flette Bestyrelse af det danske Theater i Kjøbenhavn bekjendte Justitsraad Fædder erfaret, at German med Bifald gjorde fine Kunster i Odense, før han ufortøvet tilfrev ham, at han skulde komme til Kjøbenhavn, og der vise sine Kunster paa den danske Skueplads, hvilket ogsaa skete. (See derom „Den danske Skueplads“ II Deel, Side 231 og følgende Sider.)

Men fra 1759 til 1789 har næppe nogen Art af sceniske Forestillinger været givne i Odense, idetmindste kan man ikke opdage noget Spor deraf. Derimod har der jævnlig været givet Koncerter saavel af Byens egne Musici som ogsaa en enkelt Gang af fremmede tilreisende Kunstnere. De forskjellige Samfundslag vare stærkt udsondrede, og hvert havde sine særegne Nydelser; den lærde Verden samledes saaledes flere Gange om Aaret paa Latinskolen for efter

Indbydelse af Rektor at overvære Deklamationen i Mesterlektionen; Indbydelsen som i Reglen ogsaa Deklamationen var paa Latin. En lignende Sammentkomst fandt Sted i Gymnasiet paa Kongens Fødselsdag, men her mødte dog ogsaa enkelte ansete Borgere, især efterat man i Tredeerne havde begyndt med at holde Lalen paa Dansk. I samme Anledning samlede man om Aftenen, de Adelige og Embedsmændene for sig selv, i Reglen paa den kongelige Postgaard; derimod saae man ogsaa Folk af Borgerstanden paa det store Bal paa Raadhuset.

Et andet fælles Foreningspunkt var det borgerlige Skyttelaug, der blev oprettet i 1704. I 1783 blev den adelige Klub stiftet, der dog snart ogsaa optog Borgerlige, og her forskaffede man sig mange af de Nydelser, f. Ex. Koncerter, som Samfundet i sin Heelhed endnu savnede.

II.

Tiden, hvori et dramatisk Selskab og et Par tyske Bander spillede Komædie, omfattende Aarene 1789 til 1795, begge medreguede.

Den Mand, som mere end nogen Anden paa den Tid interesserede sig for Skuespil i Odense, var Bogtrykker og Avisudgiver Christian Zversen. Han har vistnok allerede i sin Barndom faaet sin medfødte dramatiske Sands noget udviklet, thi hans Fader, Johannes Zversen, Kantor ved Hofmenigheden, havde noget med Theatret at bestille og var Holbergs Dngangsvæn. Johannes Zversen stod vel ikke i Theatrets umiddelbare Tjeneste, men som bygtig Musiker og ikke ueheldig Komponist havde han megen Dngang med Medlemmer af Kapellet og uddannede enkelte Sangerinder, lige-

fom han ogsaa havde dannet en Sangforening, der i Christian den Sjettes Regjeringstid to Gange om Ugen i Fasten gav offentlige Koncerter. At han havde uddannet enkelte Sangerinder sees af følgende Bemærkning hos Overtou: „I Oktober 1752 var Kongen Gjæst hos den engelske Gesandt, og Stadsmusikant Bergs to nylig konfirmerede Døttre opførte Intermezzet „La serva padrona“, under Ansørsel af Kantor Zversen, deres Informator udi den vocaliske Musique. Kongen udtalte sin store Tilfredshed med dette admirable Divertissement og mentionerede dem at være de første Danste, som saa meget havde fortjent at meriteres.“

At Johannes Zversen og Holberg have været Omgangsvener skjønnes deraf, at Holberg var med til Zversens Bryllup og stod Fadder til vor Christian Zversen, der som den bedste Fadder gave havde faaet ikke lidet af Holbergs Lune.

Christian Zversen har baade oversat og spillet Komædie og er den egentlige Stifter af den første danske Skueplads i Odense. Han har nemlig oversat Stykkerne „Den unge Indianerinde“ og „Moderens Portrait“. Endstjøndt Zversen ikke har skrevet Digte, som have overlevet ham, var han dog en poetisk Natur, hvilket ogsaa fremgaaer af, at han stod i et brevveglende Forhold til Datidens største Digtere, som Pram, Rahbek og Baggesen, der leverede Bidrag til de „Samlinger af Poesier“, som han udgav i Maren 1783, 1784 og 1785. Men det, som her især kommer i Betragtning, er hans Virksomhed for at skabe en dansk Skueplads, hvilket lykkedes ham ved Dannelsen af et dramatisk Selskab, som gav sin første Forestilling den 2den September 1789, og Scenen aabnedes med en Prolog af P. K., hvilket Digt jeg, da det efter mit Skjøn er det bedste af alle de Poesier,

som ere fremblomstrede i Læ af Scenen i Odense i den Tid, hvorom der er Tale i denne Oversigt, her skal gjengive:

„Det stolte Rom, som steg til Vældens høie Spidse
 Og rakte bydend' Sceptret over hvert et Land,
 Minervas Bye, Athen, og alle Sællers Lærer,
 De viise Græker', de skabte Folkeslægters Held
 Og kaldte Mennesket til Kundskab, Smag og Borgerdyd
 Ved Musers Guddoms Kraft og ved den Vælde,
 De føre over Hjertet og den ædle Sjel.
 Thalias Dyrkere blev af Gudinden lærte
 At vandre den ellers utilgiengelige Veie
 Til frekke, vilde, grumme ubøielige Hjertes.
 Biist hød dem Musen, at de skulle stildre, tegne
 Stygge, latterlige Sæder og den sorte Last
 Saa hæslig og saa fæl, at Synet kunde strække;
 Men derimod med yndig og fortryllend' Farve
 Fremstille Dyds og Sædeligheds Billed
 For at indtage Hjertesne.

Saaledes fødtes Skuespil. Kun ene Lyften,
 At gavne Mennesket og at forædle det
 Og føre det til Held, var deres ædle Møder.
 Men ere Dødelige stisønne, gode, milde
 Og føle Venstabs ømme, ædle, blide Drift,
 Hvor mildt maae ei Gudinderne da kjærlig række
 Venstabelige Haand. Minerva derfor hød
 Thalias Kunst ved Vidensstaber understøtte,
 Og Skuespillet ei blot lærend', nyttig blev,
 Men glædende, behageligt og morende.
 Vel fandt! Thi altid gjælder dette om Mennesket,
 Hvad vigtigt er, det glemmes, og det glædende, det,
 Der river Folk hen, som Strømmen, naar den vældig
 Opsluger alt, som styrtes i dens styllend' Floed;
 Saaledes tabte Mennesket, som naar de tabe
 Velgjørend' Soel af Sigte, den sande Hensigt af,
 Hvad Digter, Philosoph og Verdens store Biise
 Paa Stuepladsen venlig ville lære dem.
 Men hvad er i Naturen selv, velbødig, herligt,
 Som ei for Ufornuftige kan blive Gift?
 Saaledes Musernes Velgjerning, høi og ædel,

Blev af de Sandselige fiendigen misbrugt.
 Hvad Stuepille forðum var, det er de ikke
 For den foræblede, forfinet Efterslægt,
 For længe siden svandt det plumpe, grove, sære,
 Og Dyden selv just læres ei ved dem,
 Men for det kloge, oplyste, ædle Menneſte,
 Paastaae vi ingen ædlere Fornøiſe.
 Han feer det Onde, som han kjender, hæslig malet!
 Og føler dobbelt Bæmmelse. Han ønſter glab
 At naae den Dyd, som i ſaa herlig Glæde fig viſte.
 Uſkyldig ſvinder hen den Tid, ſom venlig fylder
 Hans Sjæl med ædle Foreſtillinger. Nogle Folk
 Vortdrive dydig deres Tid med vrangne Domme
 Om tiſold bedre Næſte og med Bagtalelſe.
 Vi Venner! tænke ſaa, at naar vi kunne undre
 Held, Gaver og Geni hos Brødre, Søſtre,
 Da roelig finde vi Fornøiſe, og ſtolt
 Vi ſee da ned paa dem, ſom daarligen miſunde
 Os ſkyldfrie Fryd. Os være ſkal det ſtore Maal,
 At ſtje utidig Lyſt og ſmage ædle Glæder."

Det „Dramatiſke Selskab“ gav, idetmindſte i nogen Tid, ſine Foreſtillinger i Nebſlager Leopolds Gaard lige overfor Frue Kirke. Der spilledeſ fra 1ſte September til 1ſte April, hver anden Onsdag, og ſaavel „Noblesſen ſom Borgerlige“ vare medvirkende ved Stykkernes Opførelſe, men hvilke diſſe vare, det vides ikke. Fremmede kunde indføres een Gang hver Vinter, men paatoge diſſe fig en Rolle, havde de fri Entre hele Tiden. Der gaves ogſaa Maſſerader, og Overſkudet fra dem tilflød en nylig oprettet Spindeſkole. Om dette Selskab, der traf mange Fremmede til Byen, ſiger Jverſen: „Der findes næppe Mage til det i hele Verden“. Medlemsbidraget var 4 Rd. om Aaret. Da en tyſt Trup, hvorom der ſiden ſkal tales, ankom til Odense i Slutningen af 1791, ſtandsede det „Dramatiſke Selskab“ ſin Virkſomhed, men det vedblev dog at beſtaaе indtil den 13de Februar

1794, da det ganske opløstes. Zversen paadrog sig mange Fjender ved sin Tver som Direktør for Selskabet, idet Nogle holdt med den tyske Trup, som J. modarbejdede, og Andre bleve fortrydelige over, at de formeentlig bleve overfete ved Kollernes Tilbeding. Adjunkt Sandt siger i den Biografi, som han skrev om sin Svigerfader — Zversen døde den 1ste Marts 1827 —: „Nogle havde ældre Horn i Siden paa ham fra det „Dramatiske Selskab“.“

I denne Periode gjæstedes Odense af to tydske Bander kort efter hinanden. Den første kom hertil i Oktober 1791 og gav Pantomimer paa Raadhuset og Fyrværkerier paa Markedspladsen. Selskabet var fra Hannover og havde stærkt Tiløb. Det andet, hvis Direktør hed Friebach, havde nærmest hjemme i Rostock. Endnu førend dette Selskab kom hertil, opstod der en livlig Polemik imellem „Fyens Avis“ og „Stiftstidenden“, som, affeet fra Ordfløveriet, egentlig dreiede sig om, hvorvidt det var passende, at der i en dansk By spillede tydsk Komædie, et Spørgsmaal, som er blevet opkastet næsten hver Gang, der er kommet et tydsk Selskab hertil. Zversen foranledigede Striden, idet han i Anmeldelsen af Selskabets Ankomst bemærker, at det var saarende for Nationalfølelsen, at der her blev spillet paa Tydsk. Friebach selv tog ikke til Gjenmæle, men en Unavngiven, som Zversen imidlertid synes at kjende som en af de Venner, han havde skaffet sig i det „Dramatiske Selskab“. Af denne Drøftelse fremgaaer ogsaa, at det Parti, som havde forskrevet den Friebachske Bunde hertil, først havde henvendt sig til Prinds Carls Hoffkuespillere i Slesvig, men faaet Afslag. Friebach begyndte her sine Forestillinger den 3die November 1791, spillede uafbrudt 2 à 3 Gange om Ugen til den 20de April 1792 og gav store Stykker, som „Cabale und Liebe“

og „Die Räuber“ af Schiller, „Menschenhaß und Neue“ af Kockebue o. s. v., samt Balletter og Masquerader“. Skuepladsen var paa Raadhussalen, hvor der var indrettet „Rangloger“, „Pladsloger“, „Amphitheaterloger“, „Parquet“, „Parterre noble“ og „Parterre peuple“. Adelen og det Parti, som af Gud til Tversen og hans nationale Venner vare villige til at bringe betydelige Offre for at holde det tydske Skuespil gaaende, havde selv indrettet og pyntet deres Loger, men Arrangementet var dog yderst slet, idet man fra de staaende Pladser ikke kunde see for Logerne, og i disse havde kun den forreste Række fri Udsigt til Skuepladsen. Hver Gang Tæppet gik op, blev der raabt: „Sid ned! Sid ned!“ Maskineriet var ogsaa yderst mangelfuld, og Sceneforandringer næsten umulige. Men da det var „Koblessen“, som interesserede sig for Hr. Friebach, saa anledes der over disse Mangler og det i det Hele taget ikke gode Spil kun af de „Ubesindede“. Endogfsaa Prindsesse Augusta og hendes Mand, Hertugen af Augustenborg, som en kort Tid opholdt sig i Odense paa en Gjennemreise, overværede Abningshøitideligheden, og siden, ligeledes paa en Gjennemreise, viste Prindsesse Louise af Hessen med Familie det tydske Selskab og dettes Undere den Ære at være tilstede ved en Forestilling. Præstationerne gavede Anledning til skarpe Kritiker i „Almeennyttige Samlinger“ og gamle Anmeldelser i „Stiftstidenden“. De første ere meget godt skrevne og staae i stilistisk Henseende langt over det, som af den Art senere blev præsteret i Aviserne. Af Frygt for at støde de mægtige Modstandere fremkom Kritiken som en Meddelelse til Professorerne Lode og Rahbek, for at de skulde afgive Kjendelse i Sagen. Lode gjorde det ogsaa, idet han i Maanedskriftet „Tis“ for Januar 1791 siger: „Fyens Hovedstad eier en

Komedie; det er vel en tydsk; men det er bedre end slet ingen." Efterat have givet et Sidehug til de dramatiske Selskaber og derned ogsaa til Tversen og hans Venner, flutter han saaledes: Saalænge der altsaa ingen offentlig dansk Komedie kan have i Odense, kan man ikke laste dem, der have forskaffet det derværende Publikum denne Fortællelse formedelst Fremmede, Notabene med høiere Tillæbelse. Og naar vi have hørt her i Staden fransk og italiensk, ja engelsk med paa Stuepladsen, nu Herre Gud, saa lad os ikke fortryde paa, at man i Odense faaer sig en Mundfuld Tydsk". Som Kritiken i „Almeennyttige Samlinger“ var skarp og velskrevet, saa var den ogsaa udsørlig, thi det, som er skrevet om Forestillingerne fra den 14de November og til Nytaar, gjør 125 Sider. Jeg skal gjengive et Par Steder i den som Prøve. Om Aabningshøitideligheden hedder det: „Scenen aabnedes med et Forspil, hvori Thalia kommer frem og udtaler sin Glæde over at finde tydsk Stue-spil i Odense, beklager sig over Tydsklands Ustjønksomhed imod Kunsten og priser de høie Belyndere i Odense, som skattede den germaniske Kultur. Derpaa kom Melpomene og henvendte især Ordet til Hendes Kongel. Høihed Prindsessen; endnu flere Personer kom frem.“ Om En af disse siger Kritiken: Han indtog en Stilling med Venene som en udspilet Gaffel“, og om Melpomene: „Hun var for tyk til at gjøre de Saltimortal-Spring, som hun skulde udføre i denne saakaldte Ballet, som slet og ret burde have hedt Divertissement.“ Et andet Sted hedder det: „Vi ville ogsaa ønske, at han“ — den Person, som gav Ferdinand von Walthers i „Cabale und Liebe“ — „vilde tage til Eftertanke hvad Shakespeare siger i Hamlet om at sauge Luften med Armene, og naar han en anden Gang omfavner Milady,

da ikke klemme sig saa tæt ind paa hende, thi det saae for al Verden ud, som Louises, efter Digterens Tanker, tydske Favnetag havde været hendes Dybstamps ullykkelige sidste Dieblif." Kritikken indlob sig paa Alt, lige fra hvordan Parnyken skulde sættes til de fine Nuancer i Betoningen, ja hvorledes det enkelte Ord skulde lyde i denne eller hin tydske Mundart. Men det synes, at denne spidse Pen ikke har udrettet Andet, end at Tversens Fjender bleve flere og mere hadefulde, thi efter omtrent en Maanedes Forløb erklæres: „Om Balletterne og Dekorationerne ville vi aldrig tale et Ord mere“, og ved Aarets Slutning siger Redaktionen: „Vi have fra Begyndelsen fulgt Skuespillet Skridt for Skridt, men have ikke havt den Satisfaction at see nogen synderlig Forbedring. Det maa altsaa næsten ansees for spildt Umage at ville udrette Noget til dette Theaters Forbedring, der endnu ikke har reist sig over det Miiddelmaadige. Vi have derfor foresat os, fra Nytaar ikke mere at omtale det.“ Den egentlige Grund til den besluttede Tausshed faaer man derimod at vide langt senere, da Tversen ved en Leilighed siger: „Jeg maatte tie, fordi man af Hævnelyst vilde undertrykke min Avis.“ Den anden Avis vedblev at rose og fremhæve til Forsvar for det tydske Skuespil, at Direktøren saa gavmildt tænkte paa de Fattige; han uddeelte nemlig til Forestillingen paa Kongens Fødselsdag nogle Billetter til de Pladsse, hvorfra man Intet kunde see, men det oplystes senere, at hans Belyndere havde betalt ham for dem; han gav desuden denne Vinter tre Forestillinger til Fordeel for de Fattige, hvorved der ialt indkom 196 Rd. 2 Mk. I det Avisen meddeler dette Udfald, siger den: „Disse“ — de Fattige — „udskielde altsaa ikke det

tydske Skuespil.“ Ligeledes fremhæver samme Blad, at der ved Selskabet kom mange Penge til Byen.

Friebach indfandt sig igjen næste Vinter og spillede da paa samme Steb fra den 5te November 1792 til den 25de Marts 1793, og gav da ogsaa store Syngestykker, men Besøget var kun ringe, hvorfor Direktøren gjentagne Gange ligefrem opfordrer Folk til flittigere Besøg, for at han kunde slippe herfra uden altfor store Tab. Ved den første Forestilling opførtes den tydske Oversættelse af „Jeppe paa Bjerget“. Som Tversen ikke længere aabent turde kritisere den Friebach'ske Bande, saaledes maa ogsaa det andet Blad have haft en Fornemmelse af det Mislige i at holde Lovtaler over daarligt tydsk Skuespil i en dansk By, thi Redaktionen af „Stiftstidenden“ formaaede i det andet Aar en Mand til at gjøre det under en saa mærkelig Form, at jeg ikke kan undlade at omtale den. I Nr. 90 af Aargangen 1792 forekommer iblandt Bekjendtgjørelserne følgende Anmodning: „Da jeg“ — en Mand i Odense — „har endel Venner paa Landet, som have anmodet mig om at give dem ugentlige Efterretninger om det tydske Skuespils offentlige Foretagender i Odense, og det falder mig til Uleilighed at skrive saa mange eenslydende Breve, saa spørges herved Bogtrykker Faber, om De imod 3 R. Betaling for hver trykt Linie af den almindelige Relations-Skriv vil indrykke mine Skrivelser i Deres Avis? Det forstaaer sig, at jeg agter at skrive hvad der efter min Overbeviisning er Sandhed og uanstødeligt imod Læserne. De vil maaskee spørge, hvorledes De skal erholde Betaling af en ubekjendt A; men for at gjøre Dem sikker, vil jeg, saasnart De i Deres Avis erklærer, at mine Breve blive indrykkede, sende Dem 20 Rd., og naar disse ere fortjente, atter sørge for Deres Skadesløs-

holdelse." Redaktionen svarede herpaa: „Den af Hr. A. gjorte Begiering skal blive efterkommet"; men denne Hr. „A." er ganske vist selve Redaktionen. Som alle følgende tydske Skuespildirektører gav Frieback sig Mine af at være meget loyal, idet han gav Festsforestillinger, saa ofte der var Noget i Kongefamilien, som kunde give Anledning dertil.

I Vintrene 1793—94 og 1794—95 spillebes ikke Komædie i Odense.

III.

Tiden, hvori der gjortes Forsøg paa at skabe et Nationaltheater 1796—1807.

Med fgl. Reskript af 24de December 1794 gaves Rigsmand S. Bang og Procurator K. Faber Tilladelse til paa den vestre Side af Sortebrødretov, som den Gang endnu laa øde, at opføre et Theater, det første udenfor Hovedstaden og det samme, som endnu staaer der. Dette Theater blev i November Maaned 1795 taget i Brug af et tydsk Selskab, hvis Direktør hed F. Heusser. Han havde i Førstningen godt Besøg, da ogsaa han fandt Understøttelse hos Adelen, som den Gang var stærkt repræsenteret i Odense; men da Byens Folk ikke synderlig interesserede sig for det tydske Skuespil, maatte han allerede inden Snul finde paa noget Andet, hvorved der formentlig kunde hjælpes paa den tomme Kasse, og et saadant Middel troede han at finde i „publique Bal". I denne Anledning omdannede han Tilskuerpladsen paa Gulvet til en stor Sal i Flugt med Scenen. Men dette Middel viste sig ikke at være probat, og da heller ikke Balletterne kunde drage Folk til Huset, besluttede han at affskedige sit tydske Personale og at antage lutter danske

Skuespillere. Som Instruktør antoges den fra det kgl. Theater afgaaede Skuespiller Thessen. Nu havde Odense i nogle Aar dansk Skuespil, og for at lette Oversigten skal jeg omtale hver Saison for sig.

Saisonen 1796 og 1797.

Det første danske Skuespil paa Odense Theater gaves den 18de November 1796, og Theatret fik strax Navn af „Odense nationale Theater.“ Albrig saasnart var Tæppet gaaet op, før Parterret udbrød i Fryderaaet: „Velkommen de Danske!“ hvorefter følgende Prolog af den ikke ubegavede fynske Digter Henrik Monrad Suell, der i flere Aar var Medarbejder ved „Fyens Avis“ og siden blev Skolelærer paa Sjælland, og af hvis oversatte Komedier enkelte ere bleve opførte her, blev fremsagt af Thessen:

„Guule Storme rulle over Jorden
 Og bebude os Naturens Død,
 Alt det Skabtes underfulde Orden
 Vinter-Gudens Vælde snderbrød,
 Skoven — klædt i Haabets Farve — visner!
 (Ach — saa visner Dødeliges Haab)
 Trindt om os Naturen dødbleg iisner;
 Huult gienlyder Uglens hæse Raab!
 Henter Edle! her de tabte Glæder,
 Und vor Stræben blot et venligt Smil!
 Ebers Biesald er vor stolte Hæder,
 Der opliver Fliidens hele Tid.
 Kommer, Smagens hulde Venner! kommer!
 Understøtter blide vores Fliid!
 Si den strenge — men den milde Dommer
 Vækker Lyft hos os til nyttig Tid.
 Da, naar Ebers Smil vor Omhu lønner;
 O! da er vort Held, vor Glæde stor,
 Og saa vi er Dannerkongens Søønner
 Glade Borgere i det glade Nord. —

Lær Du hæve, stolte Haab! Din Stemme?
 Ja! — Du smigrer os med Fremtids Fryd,
 Her skal de af Harm henterte glemme
 Rummer-svangre Klodes Sørgegyld.
 Maatte han, som kæl og modig kæmper
 Mod sin Skæbne — finde Lise her!
 Maatte han, som Smertens Sukke dæmper
 I sin Barm — her lindre sin Besvær!
 Danske Venner! kron vort Haab, vor Glæde!
 Ind og fremhjælp vor begyndte Daad!
 Værer glæde! — Ingen Mistkiendt græde!

Solo:

Held! trefold Held! Vi tro skal stræbe
 At yndes — vær vort Haab — vor Lyft!
 Thalias unge Datters Læbe
 Er Loff for Dnster i vort Bryst.
 O! Brødre! Søstre! Stemmer i:
 Keen vorde Glædens Harmoni!

Chorus:

O! Brødre! Søstre! Stemmer i:
 Keen vorde Danskes Harmoni!"

Publikum istemte dette Kor.

Selskabet bestod af følgende 18 Personer: Damerne: Liebemann, som før havde været Figurantinde ved det fgl. Theater, Ahrenken, Wulf, Lind, Jeger, Staal og Løhmoë, Herrerne: Dhlfen, Herz, Ringsted, Simonsen, Colding, som ogsaa havde været Figurant, Iversen, Ahrenken, Møller, Albeck, Pechüle og Andresen. De Stykker, som gaves i denne Saison, vare: „Gulddaasen“ (3), hvormed Saisonen aabnedes, „Den Stundesløse“ (2), „Den værdige Fader“ (3), „De nysgjerrige Fruentimmer“ (1), „Henrik og Pernille“ (2), „Fændriksen“ (3), „De Bonner og Banner“ (6), „Jacob von Thyeboe“ (2), „Bortførelsen“ (2), „Hofforgen“ (4), „De to Sebler“ (4), Fætterten fra Bisabon“ (2), „De mange Venner“ (1), „Forvandlingerne“ (1), „Reversen“ (2), „Den

tafnemlige Søn" (2), „Virtuosen" (3), „Det lykkelige Skib-
 brud" (1), „Jægerne" (3), „Stregen i Regningen" (4),
 „Gamle og nye Sæder" (3), „Grevnen af Olsbach" (2),
 „Stamtræet" (3), „Sex Ketter" (3), „Drermod og Høi-
 modighed" (1), „Seppe paa Hjerget" (4), „Den sorte Mand"
 (2), „Den Nysgjerrige" (3), „Lætsind og Godhjerte" (2),
 „Høg over Høg" (3), „Den bogstavelige Udtydning" (4),
 „Den skarpe Kniv" (2), „Prokurator Champignon" (+),
 „Den forbedrede Lætsindige" (+), „Den politiske Rande-
 støber" (1), „Menneskehad og sand Fortrydelse" (3), „Mo-
 derens Portrait" (+), „Hedningborn" (2), „Myndlingerne"
 (1), „Beverlei" (1), „De latterlige pæne Zomfruer" (1),
 „Emilia Galotti" (1), „Den unge Indianerinde" (1), „De
 snurrige Fætttere" (1), altsaa ialt 45 Stykker, et Repertoire,
 som ellers er tilstrækkelig til to saa lange Saisoner, og dette
 svære Væs skulde drages af tildeels uøvede Kræfter. (De
 vedføjede Tal betegne, hvor tidt hvert Stykke har været
 givet, og +, at vedkommende Stykke da ikke havde været
 givet paa det egl. Theater.) — Begge Aviser rose Personalet
 for Flid og Fremgang, og kun „Fyens Avis" gjør nogle
 Bemærkninger om Dragterne, Dekorationerne, Maskineriet
 og „Malningen af Ansigterne"; men da den anden Avis
 kalder disse Ting „Narrierier, som ikke ere værd at tale om",
 og Sverfen formodentlig havde faaet nok af Theaterpolemik,
 saa erklærer han, at Avisen ikke er Stedet, hvor der skal
 skrives Theaterkritik og tier saa ganske stille.

I Begyndelsen havde Heuser udmærket godt Besøg;
 kun Abelen viste ikke nær den Gæmildhed imod og Inter-
 esse for den danske Skueplads, som den havde viist den
 tydske, og Byens Folk kunde ikke vedblivende afgive et til-
 strækkeligt Publikum. Fra Begyndelsen af 1797 spillede han

jævnlig for tomme Bænke, og det var kun med Nød og næppe, at Selskabet, efterat Direktøren havde erklæret „ei at være eller ville blive istand til at opfylde sine med det indgaaede Forbindligheder“, for egen Regning fik Saisonen fortsat til April. Efter denne Tid vedbleve de fleste Medlemmer af Selskabet at spille paa „Deling“, men kunde det ikke gaae om Vinteren, maatte dette Forsøg endnu mindre kunne betale sig i Sommertiden.

Saisonen 1797 og 1798.

Endskjøndt det omtrent gik i Stykker i den første Saison, det danske eller nationale Selskab spillede, opgav man dog ingenlunde Haabet om, at dansk Skuespil vilde finde Yndere nok i Odense. De fleste af Personalet fra forrige Vinter enedes derfor med Heuser om, at han for den tilstundende Vinter afstod Entreprisen, Brugen af Garderoben og Maskineriet til dem imod en Godtgjørelse af 200 Rd. og 2 Beneficer; de valgte Ahrensen til Leder; og han engagerede flere nye Kræfter i Kjøbenhavn; Thessen var ikke med. I Begyndelsen gik det meget godt, ja det syntes endogjaa, som om Adelen nu vilde være med. Men denne meget lovende Tilstand varede kun kort; allerede den 27de November opløste Selskabet sig, efterat det først havde opført en Standalkomedie, som er enestaaende i Odense Theaters Historie, og som jeg derfor nærmere skal omtale. Til Mandagen den 29de November var der Fredag Aften iforveien af hele Selskabet blevet bestemt at annoncere — der blev hver Spilleaften fra Scenen bekendtgjort, hvad der skulde spilles den næste Gang — „Kjolen fra Lyon“. Men efterat denne Beslutning var tagen, faldt det Ahrensen ind at negte at spille sin Rolle i dette Stykke. Da det nu var Selskabet

umuligt i den korte mellemliggende Tid at indstudere noget nyt Stykke, saa bestemte det sig til at opføre „Tøden“ og paa Plakaterne at angive for Publikum den sande Aarsag til Forandringen. Nu vilde imidlertid Ahrenken, at Stykket „Figaros Bryllup“ skulde opføres, og det til Fordeel for ham selv. Da Publikum Fredag Aften saaledes maatte vente noget længe for at erfare, hvad der skulde spilles næste Gang og desaarfag begyndte at stampe, kom endelig Mad. Ahrenken frem og bebudede „Figaros Bryllup“ med det Tillæg, at ingen af Skuespillerne vilde annoncere. Det tilstedeværende Publikum stampede nu igjen og fremkaldte alle Skuespillerne. Disse, som ikke havde tænkt paa denne Udsættning, vare ikke samlede, og den forfærdeligste Støi vedblev, indtil de endelig kom frem, da saa Ohlsen meddeelte Publikum Sammenhængen. Paa Plakaten for den skjæbnevangre Aften stode imidlertid ingen af de nævnte Stykker, men derimod „Armod og Høimodighed“, og paa Tøden af Plakaten var Aarsagen angiven til Forandringen, nemlig at Mad. Ahrenken havde sagt Usandhed, og at Hr. Ahrenken havde negtet at spille med i det bestemte Stykke; dernæst havde man fremsat den Bestyldning, at Ahrenken endnu skylde Meddirektionen Regnskab for de modtagne Penge, og at Skuespillerne endnu ingen Løn havde faaet, samt at der daglig indløb Regninger, som man troede for længe siden vare blevne betalte af A. Denne havde imidlertid heller ikke været uirksom, thi han havde ladet trykke et Forsvar eller Gjendrivelse af de nævnte Paaastande, og dette Afskrift uddeelte han ved Indgangen; heri bestyldte han nogle af de meest yndede Skuespillere for, at de voldsomt havde overfaldet ham og truet med at ville slaae ham ihjel, at han ved det skete Overfald slap med Livet derved, at hans Rone

havde tilkaldt Folk fra Baden. Publikum, som kjendte Sagens sande Sammenhæng, var paa Skuepillernes Side, og da Olsen kom frem paa Scenen for yderligere at afløre Ahrenkens Kabaler og Anmasselser, samt for at underrette Publikum om, at Selskabet maatte ophøre med at spille, indtil A. havde afslagt Regnskab, blev han hilset med Bravo, hvilket Bifald gjentoges, da den yndede Mad. Liedemann ogsaa kom frem for at melde, at Kabalen nødte hende til at forlade denne Skueplads. Man raabte nu paa Ahrenken, at han skulde komme frem for at retfærdiggjøre sig, men da han udeblev, pib og stampe man, som om Huset skulde falde ned. Olsen kom da atter frem og meldte, at man havde sendt Politiet efter A., men at dette ikke kunde finde ham. Herefter fremkom lange Erklæringer i Aviserne; i en af disse, som var underskrevet af samtlige Skuepillere, hedder det: „Den mageløse Dumdriftighed, hvormed bemeldte Ahrenken har beegnet os ved at omtale os, der ere Mennesker, hvilke i Talenter, Alder, Opsørjel og borgerlig Værdighed altid tør maale sig med ham, som om vi vare hans underdanige Knægte og Pøblinger, den mageløse Uforstammenhed, hvormed han vover at forklage os — os, som i lang Tid med skaanende Tavshed døiede hans Urimeligheder og nu lide under hans bittere Fornærmelser og lumste Afværld — denne Dumdriftighed og Uforstammenhed nødfager os til ogsaa paa vor Side at love en Fremstilling i Trykken, som gratis skal blive uddeelt.“

Efter denne Afslutning maae de Fleste af det opløste Selskab være bleven i Odense, thi den 18de December opførtes af „det nationale Selskab“ „Indianerne i England“ til Fordeel for Byens Fattige; men med Undtagelse af denne Forestilling blev der ellers ikke spillet fra den 27de Novbr.

til den 8de Januar 1798, da Skuepladsen gjenaaabnedes under Ledelse af to Adelsmænd, Grev Trampe til Løgismose og en von Krogh. De Fleste af det opløste Selskab bleve optagne i det nye Selskab. I den Bekjendtgjørelse, hvormed de nævnte Herrer underrettede Publikum om, at de havde overtaget Entreprisen, findes ogsaa følgende Bestemmelser: „Villetterne ville blive Abonnenterne tilstillede“; „Theater-Kasjereren opvarter med Punsch“; „Plakaterne ombæres ikke, men faaes gratis ved Indgangen.“ Under denne Direktion spillede der til den 28de April, og det med stadig godt Huus. Der gaves meest Stykker af Kogebue og Jffland; af Holbergs Stykker opførtes kun „Jeppe paa Hjerget“; nu og da gaves ogsaa en Ballet. Den nye Direktion viste de Skuespillere, som ikke havde faaet deres Tilgodehavende af Ahrensen, den Liberalitet at lade dem faae en Benefice. Da det saaledes syntes, at der var kommet Fasthed i Forholdene, meente Instruktør Schwarz ved det kgl. Theater, at han i Odense „National-Theater“ kunde faae den Planteskole for det kgl. Theater, som han saa længe havde ønsket. Efter Forhandling med Trampe, der snart alene overtog Entreprisen, tog Schwarz i Sommeren 1798 over til Odense og havde der den Glæde ved Forelæsninger og Dvelser saaledes at udvikle Enkeltes Kræfter og at føre dem til Samvirken, at han inden sin Afreise i August med Bre kunde optræde med Selskabet i to Forestillinger, der af det overfyldte Huus bleve set med stor Begeistring. Ogsaa efter sin Afreise søgte han at støtte Foretagendet ved Raad og Anviisning paa gode friske Kræfter.

Saisonen 1798 og 1799.

Denne Saison aabnedes Mandagen den 1ste Oktober med „Forsoningen“, Skuespil i 5 Akter af Røgebue, oversat af Schwarz, og sluttedes Fredagen den 15de Marts, altsaa efter uafbrudt at have været i 5½ Maaned. Personalet var det samme som i sidste Saison. Aviserne indeholde ikke nogen Kritik, hvorfor man ingen Mening kan have om, hvordan Spillet og Besøget have været.

Saisonen 1799 og 1800.

Før denne Saison aabnedes, gaves med Theaterbestyrelsens Tilladelse den 16de September en Forestilling til Fordeel for Hr. og Mad. Rongsted, ved hvilkenagl. Skuespiller Knudsen medvirkede og fremsagde en Epilog, som findes indført i „Dts. Litteratur-, Kunst- og Theater-Archiv“; den udtaler Glæde over dette nye „Thalias Tempel“. Saisonen begyndte den 30te September og sluttedes vistnok den 25de April; jeg siger vistnok, thi efter den 30te Oktober og indtil den 11te April omtales Theatret end ikke i Bekjendtgjørelserne. Direktøren har formodentlig anseet Averteren i Aviserne for Overflødighed, efterat det ved Saisonens Begyndelse een Gang for alle var blevet slaaet fast, at der skulde spilles to Gange om Ugen, nemlig Mandag og Fredag, og det, hvad der ovenfor er blevet bemærket, hver Spilleaften fra Scenen blev bekjendtgjort, hvad der vilde blive spillet den næste Gang. At Selskabet har været her hele Tiden fremgaaer af følgende to Kjendsgjerninger: 1, at Beneficianterne igjennem Avisen indbyde til de Forestillinger, som Direktøren havde tilladt, at der maatte gives til deres Fordeel den 18de, 21de, 23de og 25de April. Beneficerne gaves den Gang som endnu i Reglen ved Saisonens Slutning, og

det kun til de Dygtigste, ligesom ogsaa de dertil valgte Stykker pleie at være dem, som særlig i Spilletiden have tiltalt Publikum. Disse Beneficeforestillinger ere altsaa ikke alene et Beviis paa, at Selskabet har været her hele Vinteren, men vise os ogsaa, hvilke de dygtigste Kræfter have været, og hvilke Stykker der især have gjort Lykke; jeg skal derfor nævne begge Dele: Til Heibergs Benefice gaves Oluffsens „Gulddaasen“ og en Ballet, til Olfens „Elkøvsbarnet“ af Kogebue og en Ballet, til Christiane Liebemanns „Pigen fra Marienborg“ af Kratter og til Slutning Dands, til C. S. Møllers „Menneskehad og sand Fortrydelse“ af Kogebue og Balletten „Seraillet“. 2) Naar Selskabet ikke havde spillet her i den Tid, da det ikke omtales, maatte det have spillet i andre Byer, men Sigt vilde, da dette endnu ikke tidligere havde været Tilfældet, være blevet omtalt. Der meldes derimod, at et tydsk Selskab denne Vinter gjæstede Faaborg og Svendborg.

Saisonen 1800 og 1801.

Allerede under 22de September 1800 bekjendtgjør Grev Trampe, at de, som vilde abonnere enten paa hele Loger eller enkelte Bladser, snarest skulde henvende sig til Theaterkassereren. Jeg anfører dette, fordi deraf frengaaer, hvad der siden ogsaa altid var Tilfældet, naar tydske Selskaber spillede her, at der maa have været ikke saa ganske Faa, der abonnerede. Saisonen aabnedes den 2den Oktober og sluttedes den 11te Mai. Ogsaa denne Saison bleve kun de første Forestillinger og Beneficerne annoncerede i Bladene. De sidste gaves til Fordeel for Ulrik Gjedde, som havde valgt „De onde Luner“ af Kogebue og en Ballet, Carl Sjøborg „Robert eller Røveransfæreren“ og en Ballet, Henrich Møller:

„Pebersvendene“ af Tffland og en Ballet, Hert: „De Bonner og Banner“ og en Ballet, P. W. Heiberg: „Veien til Odelæggelse“ og en Ballet, Langeland: „Barfjellstuen“ og en Ballet, C. U. Stahl: „Elfvosbarnet“ og en Ballet, Høy: „De fire Formyndere“ og Dands, Frederik Møller: „Den aabne Brevverling“ af Jünger og en Ballet, som var bleven komponeret af Stahl, og Musikken dertil af Organist P. Foersjom, Parret Rongsted: „Skumlerne“ af Røgebue. — Skuespilleren Carl Sjøborg blev gift med Chr. Jørgens yngste Datter Augusta; han var egentlig Landmaaler og gif ogsaa senere tilbage til sin Livsstilling, da det havde viist sig, at han havde mere Begeistring end Anlæg for Theatret. Han har derimod faaet et Navn som Digter, og hans Vise „Om hundred' Aar er Alting glemt“ er endnu ikke glemt. Parret Rongsted havde været ved Theatret, siden det blev dansk. I denne Saison opførtes Samsø's „Dyveke“ for første Gang. I Oktober Maaned gav J. Price ekvilibristiske og gymnastiske Forestillinger i Ridehuset, som var blevet bygget samme Aar som Theatret.

Ved denne Saisons Slutning fratraadte Grev Trampe Bestyrelsen af „Odense National-Theater“. Overkou siger rigtignok, at det først var 1802, at han opgav Entreprisen, men dette maa vistnok være urigtigt, thi allerede under 28de Marts 1801 bekjendtgjøre Eierne, R. Faber og J. Bang: „Da den nuværende Leier af Komediehuset er op sagt til førstkommende Mikkelsdag, saa anmodes de, som have Lyst til at leie Huset til Komediebrug at henvende sig til os Eiere inden 6 Uger fra Dato“, og ved den næste Saisons Begyndelse er Underkriften under Annoncerne „Direktionen“, medens denne tidligere var „Trampe, Bestyrer af Odense National-Theater“. — I det vi saaledes tage Afsted med

denne Mand, som af sand Interesse for dansk Skuespil havde offret baade Tid og Penge, og hvem det virkelig lykkedes i nogen Tid at bringe baade Adelen og Byens Folk til at interessere sig for Theatret, ligger det nær at spørge, hvad der var Grunden til, at han fratraadte. Efter hvad jeg har kunnet skjønne, har Overskou meget rigtig betegnet denne saaledes: „Trampe favnede Kunstforstand og Administrationsdygtighed; han anvendte mange Penge paa Balletterne, som han dog ikke med største Anstrengelse kunde bringe ud over det Allermaadeligste, og det var hans Grundfætning, at Alle skulde lønnes lige; Skuespillerne med 15 Rd., og Skuespillerinderne med 13 Rd. om Maanedens. Derved frembragte han selv stor Utilfredshed i Selskabet, gjorde de Dygtige ligegyldige og slappede Alles Iver for Fremadstræben; Forestillingerne begyndte at blive usikre og matte, det gik meget langsomt med Indstuberingen af nye Stykker, og Publikum, som var overmættet af de gamle, blev borte.“

Saisonen 1801 og 1802.

Som Noget, der ligger imellem denne og den forrige Saison, maa, som staaende i Forbindelse med de sceniske Forestillinger i Odense, følgende omtales. Den Mand, som under Grev Trampes Bestyrelse havde ledet Balletten, ja endogfaa selv komponeret adskillige af disse Dandse, hed Binau. Da Grevens Selskab var blevet opløst, dannede denne Binau af nogle af de fratraadte Kræfter et nyt Selskab under sin Bestyrelse; dette Selskab spillede i Sommeren 1801 i de mindre fynske Byer, men det var ogsaa kun denne Sommer, thi snart forlode alle Skuespillere ham, formodentlig fordi de ikke kunde faae deres Løn. Binau vedblev dog i nogen Tid at give Forestillinger ved Hjælp af

sin Kone og Søn; det Stykke, som han især opvartede med, var af ham selv og hed „Fædrelandskjærlighed eller den kvæstede Matros fra anden April“. Personerne i dette „Nationalskuespil“ vare „Belendorfin“, en Underofficers Kone, „Johannes“, hendes Søn, 4 Aar gammel, og „Herkmann“, en Matros paa eet Ben. Paa hvert Sted gav han dette Stykke een Gang til Fordeel for de Kvæstede fra 2den April.

En anden Mand, som paa samme Tid reiste omkring i Provindserne for ved Hjælp af Kunsten at indsamle Penge til de Saarede, var Skuespiller Knudsen fra det kgl. Theater. Han gjæstede ogsaa Odense, men mærkelig nok omtaler ingent af Bladene dette, formodentlig af samme Grund, som S. Hempel engang anfører til, at han ikke havde omtalt Vinterens Strengthed, nemlig fordi „den havde været saa stor, at man ikke behøvede at omtale den i Avisen“, og af denne Grund, at Folk paa Stedet godt kjendte Dette eller Hint, blev stundom Noget, om det end var nok saa mærkeligt, ikke omtalt i Avisen. Saaledes kan man forklare, at Knudsens Ophold her ikke berøres, medens Iversen har en udsørlig Beretning om den Koncert, som han — Knudsen — gav i Nyborg. Af en anden Kilde har jeg imidlertid faaet at vide, at K. i Odense optraadte paa Theatret, hvor han i Forening med Mad. Schall gav „Et Hædersminde fra anden April“. Den Maade, hvorpaa man i Nyborg paaskjønnede denne Hædersmands patriotiske Virksomhed, skal jeg kort omtale. Koncerten gaves i Kirken, og dens Begyndelse blev bekendtgjort ved Klokkeringning og 9 Kanonstus, Søfolkene, Militæret og Borgervæbningen vare opstillede i to Rækker paa Kirkegaarden og igjennem Kirkens Hovedindgang for at tage imod Knudsen. Orgelpulpituret var behængt med

Quirlander af Egeløv, og under samme var der dannet en Grotte af Ege- og Bøgegrene, og foran denne var der paa en Pjedestel sat en omkrandsket Urne, ved hvis Fodstykke et Par Invalider fra Slaget holdt Vagt. I Korsbøren stode 24 hvidklædte vogne Piger med Krandske om Hovedet; et lignende Antal i samme Kostume assisterede Knudsen ved Koncerten. Under en Gravsang gik Pigerne parviis hen og lagde hver en Krands paa Urnen, imedens der atter afspyredes 9 Kanonstøv; samme Antal Støv sluttede Høitideligheden. Koncerten gav en Nettoindtægt af 346 Rd. 68 Sk. Da Knudsen næste Dag, den 5te Septeumber, afreiste til Sjælland, blev han af hele Byen fulgt til Skibsbroen, hvor Hurraer, Musik, Blomster og Kanonstøv bevidnede ham Befolkningens Agtelse.

Om selve Saisonen er ikke meget at sige. Der har formodentlig ikke indfundet sig Lysthavende til at leie Theatret, thi af en Annonce af 7de August 1801 sees tydelig, at den Direktion, som nu bekendtgjør, hvad der skal spilles, bestaaer af selve Eierne, til hvem ogsaa alle Regninger skulde stiles. Der foregik strax den Forandring, at Balletten blev næsten ganske afføffet, og at der blev givet flere originale danske Stykker; saaledes opførtes „Jeppe paa Bjerget“, „Den politiske Randestøber“, „De Bonner og Banner“ o. fl. Denne Saison er bleven mærkelig derved, at i den debuterede den siden saa berømte Stuespiller Ryge. Han optraadte første Gang Onsdagen den 7de Oktober 1801, da der gaves „De Bonner og Banner“, „Streligerne“ og „Menneskehad og Anger“; i det første var han „Kaptejn v. Albernig“, i det andet „Souhanius“ og i det tredje „Bittermann“. Overfou siger om Ryge's Optræden i Odense, at han med en endnu spinkel Figur ikke fortrinsviis kunde tildrage sig

nogen Opmærksomhed uden ved den Høftighed, hvormed han spillede baade de komiske og de alvorlige Roller, der kom ham i Hænderne." Saisonen varede fra den 1ste Oktober til den 5te Mai og sluttede som sædvanlig med Beneficereforestillingerne, der, da de give et Indblik i flere af Saisonens Hovedpunkter, her skulle omtales. Den første gaves til Fordeel for Carl Sjøborg og bestod i „Fædrelandskjærlighed“ og en Prolog med Sang i Anledning af Kongens Fødselsdag; den anden for Christiane Liebemann, som havde valgt „Syv Tusinde Rigsdaler eller Ungdommens Farer“ af Røgebue; den tredje for Hert, og der gaves „Friskytterne og Melkepigen“, et Syngestykke efter det Franske, derefter „Gemmeligheden“, efter det Franske ved Carl Sjøborg, til Slutning en Ballet, komponeret af Binau; den fjerde for Ryge, der havde valgt „Friskytterne“ og „Syv Tusinde Rigsdaler“; den femte for Soufløren Høy, der anmelder sin Benefice „Bildbasen“ med den opmuntrende Bemærkning: „Til Mellemgulvets Rystelse og Fordøielsens Befordring“; den sjette for Henrik Müller, der havde valgt „De onde Luner“; den syvende og sidste for Johanne Kongsted, hvorved der opførtes Sørgespillet „Julius v. Sassen“. Heraf seer man, at Selskabets bedste Kræfter vare de samme i denne som i forrige Saison.

Af særlige med Skuespillet beslægtede Nyheder, som tilbødes denne Vinter, maae fremhæves de Fredsfester, som holdtes i flere Byer i Anledning af, at Verdensfreden efter Fredslutningen i Luneville syntes befæstet. I Odense holdtes Festen paa Raadhussalen — den nye Raadhussal, den samme, som vi endnu have, blev indviet ved et Bal den 2den Januar 1800 — og bestod i et Bal og Aflyngelse af Sange, som i Dagens Anledning vare forfattede af Translator N. Sør-

gensen, der synes at være bleven fyenst Leilighedsdigter efter Suell, og af Professor Døst ved Bernstorffsminde Seminarium. Af den Sidstes Sang skal jeg gjengive de to sidste Vers:

„Modtag af Millioner Læber
den Lat, som fyrigt opad stræber
paa Psalmens Vinge til Dig, Gud,
der sender Fredens Engel ud!
Modtag, hoed skjult i stille Kammer
som Lat den bundne Tunge stammer;
modtag, vor Fader, god og viis,
selv i det tørte Blik din Priis.

Modtag af Millioner Læber
en Bøn, som fyrigt opad stræber
paa Andagts Vinge, Gud, til dig,
der er vort Haab evindeligt!
Gib Fred i Vandet aldrig brydes,
gib Fred i huuslig Kreds maq nydes;
giv hvert et Hjerte Fred med dig!
giv hvert et Hjerte Fred med sig!“

Vinteren 1802 og 1803.

Da der i denne ligesom i den følgende Vinter ikke spillebes Komedie i Odense, har jeg som Overskrift sat Vinter istedetfor Saison. — Som vi have seet, gav Trampes Fra-trædelse ikke Stødet til det Selskabs Opløsning, som tilbeels med Held havde spillet her i flere Aar; dette skete derimod ved Slutningen af Saisonen 1801 og 1802. Eierne, der jo i de sidste Aar selv havde været Direktionen, havde hverken Tid eller Kunstfands nok til at holde det gaaende med Skuespil. De gjorde vel gjentagne Forsøg paa at faae Komediehuset lejet ud til en Mand, som var eller kunde blive Direktør for et Skuespillerfjlskab, men dette lykkedes ikke. De søgte derfor om og fik ogsaa Tilladelse til under visse Betingelser at turde benytte Huset til Masterader, som ved

denne Tid vare blevne meget almindelige i Hovedstaden. Den væsentligste af disse Betingelser var, at de, som vilde deeltage i disse Mafkerader, skulde indtræde i et Selskab, som havde Mafkeradefornøielser til Formaal. Der udstedtes derfor en Indbydelse til Dannelse af et saadant Selskab, og da dette var kommet i Stand, afholdtes der i Komediehuset i Vinteren 1802 og 1803 fire Mafkerader, men til Andet blev Huset heller ikke brugt i denne Vinter. Paa dette Underholdningsomraade, som man saaledes var flaaet ind paa, var der stor Konkurrence, thi der afholdtes i samme Tid sex offentlige Raadstueballer, og i Klubben var der een Gang hver Uge skifteviis „Koncert-Afsamblee“ og „Bal-Afsamblee“.

Vinteren 1803 og 1804.

Denne Vinter henrandt ligesom den forrige; der er slet ikke Tale om Komediespil, men alene om Mafkerader, Koncerter og Baller. De første maae ikke have gjort megen Lykke, thi efterat vedkommende Selskab, som kaldte sig Borgerklubben, paa Komediehuset havde afholdt een Mafkerade, nemlig den 3die Oktober, underholdt det sig siden efter med Koncerter og Baller, skifteviis hver fjortende Dag, hver Gang paa Komediehuset. I Januar Maaned gjæstedes Byen af et saakaldt Kunstkabinet, hvorom S. Hempel siger: „Eieren heraf trækker Folks Penge for at vise dem nogle Udsødes Stykker og er derhos udelikat nok til at parre Statsminister Bernstorff og Kobespierre. Sid alle honette Landsstrygerier i Kunstens Navn, men til dens egentlige Nedsættelse een Gang for Alle maatte ophøre tilligemed alt andet Detleri.“ Derover, at Densse tog tiltakke med de Nydelser, som ovenfor

ere nævnte, spotter Bladet „Dagen“, idet det iblandt Andet siger: „Man skulde næsten troe, at denne elegante Stad nu gjør Boenitents for sine forrige Galstaber.“

Saisonen 1804 og 1805.

„Odense Nationaltheater“ aabnedes igjen den 10de December 1804, og den Mand, som i denne og den følgende Vinter bestyrede det, var Baron Frederik Kristian Wedel-Zarlsberg. Han havde i sin Ungdom studeret i Göttingen og Leipzig, var efter sin Hjemkomst bleven ansat i Rentekammeret, derefter var han tjenstgjørende Kammerjunker ved Arveprinds Frederiks Hof, hvor han avancerede til Kammerherre, i 1790 arvede han efter sin Fader Hovedgaarden Raunstrup, købte 1798 Sortebrødkloster ved Næstved, blev 1801 Officer, folgte saa de nævnte Ejendomme og købte Søgaard ved Næstved, hvor han boede om Sommeren, men om Vinteren i Kjøbenhavn. Han døde den 31te August 1831. Han har udfoldet betydelig literær Virksomhed, navnlig har han skrevet flere Komedier, deriblandt en, kaldet „Mindet“, der udkom, medens han som Theaterdirektør opholdt sig i Odense. Han skrev baade paa Dansk og Tydsk. Af Forskjærlighed for Skuespil forlod han ligesom Grev Trampe sit Gods, gav sig til at være Skuespildirektør og havde ligesom L. mere Begeistring for Sagen end Dygtighed til at lede et faadant Foretagende. Med det Selskab, som han dannede i Næstved, spillede han i denne By og Odense, og netop dette, at han i de to Vintre, han gjæstede Odense, hver Gang opholdt sig her kun omtrent to à tre Maaneder, bidrog meget til, at han i Regelen havde ret godt Huus. Saisonen aabnedes den 10de December med „Landsbybarnet eller de forvirrede Planer“, Skuespil i 5 Akter efter det Engelske, og

sluttedes den 1ste April, da det af Direktøren selv skrevne Stykke „Mindet“ blev opført; Indtægten var til Fordel for Byens Fattige, og det er Fattigcommissionen, som annoncerer Forestillingen. — For at støtte det gjenoptagne danske Skuespil, begyndte S. Hempel at udgive „Dense Theaterblad“, som gav meget udførlige Anmeldelser af Alt, hvad der blev spillet. Der udkom ialt 20 Numere. Hempel skrev vistnok det Meste, men Bladet stod aabent for Enhver, som vilde yde Bidrag til Bedømmelsen, og Flere, deriblandt Direktøren, skrev ogsaa i Bladet. Alle 20 Numere findes i det store kgl. Bibliothek, men ikke i de herværende Bibliotheker. Under den første Saison udkom kun fire Numere, og ifølge disse blev der i Vinteren 1804 og 1805 iblandt flere Stykker ogsaa opført: „Den afbrudte Rejse“, Lystspil i 5 Akter af Picard, „Postchaisen“, „Virtuosen“, „Dyveke“, „Barberen i Sevilla“, „Besøget eller Lyst til at glimre“ af Rozebue, „Indianerne i England“ af Samme, „Bærtshuset eller det unge Vgtepar“ efter det Franske, „Den forladte Datter“, lokaliseret af Falsen, „Hans Madsen eller Kjærlighed til Fædrelandet“, originalt Skuespil i 4 Akter, som blev opført i Anledning af Kongens Fødselsdag, „Eremiten paa Formentera“ af Rozebue, „Enken og Ridehesten“ af samme Forfatter. Af disse Stykker omtales især „Hans Madsen“, hvis Forfatter ikke nævnes. Endstjønt det ifølge Theaterbladet var kjedeligt og uden Handling, bestod i en Opramsning af moralske, filosofiske og loyale Udgøvelser, gav det dog et Par Gange fuldt Hus, vel sagtens fordi det var pære fgenst, og Forfatteren personlig kjendt paa Stebet, hvor han vel ogsaa levede. Personalet bestod i denne Saison af følgende Personer: Skuespillerne Johannes Wildt, Rosving, Holst, Frost, Mener, Gold, Preisler, Golding

og Peterfen, og Skuespillerinderne Zomfruene Hammer, Kumbrecht, Borup, Høy, Leytaud, Nagel og Madam Høy, ialt 16 Personer, hvoraf vi kun kjende Familien Høy fra det tidligere Selskab; af de Andre var der kun En, der havde faaet et Navn, før han kom til Odense, nemlig Preisler. Han havde tidligere gjort megen Lykke paa det tgl. Theater og var bleven gift med den smukke Skuespillerinde Zomfru Devegge, hvilket Parti den Gang var Gjenstand for megen Opmærksomhed, men hans Vetsindighed og Udsøvelser bragte ham snart til Fald; 36 Aar gammel blev han i 1791 affat fra det tgl. Theater og tog Engagement ved et tydsk Privattheater i Kjøbenhavn. Da han kom her til Odense var han kun en Skygge af fordums Storhed; i Theaterbladet hedder det, at da han skulde synge sit Parti i „Barberen“, var Stemmen saa mat, at han ikke kunde frembringe en eneste ren Tone, hvorfor en Anden bag Koulisjerne sang for ham, men denne faldt for tidlig ind og bragte Forvirring i Spillet; i næste Saison var han ikke med.

Under denne Saison gaves en stor Koncert, som havde nogen Lighed med en Sangfest, idet Flere medvirkede, som ikke levede af Musikken. Koncerten afholdtes i St. Knuds Kirke den 2den April og var tillige en Fests til Minde om Slaget paa denne Dag, medens Hovedøiemedet var at samle Penge til Byens Fattige. I Orkesteret medvirkede henved 50 Musici, deriblandt Medlemmerne af Grev Ahlefeldts Kapel, og Sangerforet talte omtrent ligesaa mange Deeltagere; det Hele levedes af det nævnte Kapels Dirigent, den bekjendte dygtige Musiker Phantj. Koncerten gaves i to Afdelinger, imellem hvilke Stiftsprovst Bøch holdt en Tale. Der blev timet med Kirkens Klokker en heel Time, før Koncerten kl. 7 om Aftenen begyndte; Kirken var overfyldt af Tilhørere.

Under 17de December 1802 havde kgl. Skuespiller Schwarz faaet Bevilling paa „at lade opføre Skuespil og Balletter i Danmark og Norge“, og i 1804 foretog han i Forening med flere fra det kgl. Theater under Navnet „Det privilegerede Provindsial-Theater“ den første Reise, som kongelige Skuespillere have gjort i Provindserne. Han gjæstede imidlertid denne Gang kun de større jydskke Byer, hvor Begejstringen over dette Besøg var meget stor.

Saisonen 1805 og 1806.

Denne Saison aabnedes den 18de November og varede med en Afbrydelse fra den 9de December til den 6te Januar paa Grund af Arveprindsens Død til den 17de Marts. Selskabet bestod omtrent af de samme Personer, som ere nævnte ovenfor. Af de opførte Stykker skal jeg nævne „Den politiske Randestøber“, „De snurrige Fættene“, „Edvard og Arabella eller Rejsen til Ostindien“, „Niels Ebbesen“ af Samsø. At det ikke er gaaet rigtig godt med Besøget, kan man slutte sig til deraf, at Direktøren til Aføreling lod opføre Masketænder og ekvilibristiske Kunster; de sidste gaves af et Liniedands- og Akrobatselskab, som dirigeredes af en Hr. Kobbas. I Begyndelsen af Marts gjæstedes Byen af Brødrene Bender fra Koblenz, som gave Koncerter i den ældste Klub.

Efter Theaterbladet skal jeg meddele nogle Notitser om de to Saisoner, hvori Wedel-Jarlsbergs Selskab spillede her i Byen. I det første Numer hedder det: Selskabet er endnu ikke fortrolig med den nye Indretning i det aldeles forfaldne Skuespilhuus; denne Bemærkning tyder paa, at Theatret ved den første Saisons Begyndelse er blevet re-

staureret, hvilket end tydeligere fremgaaer af en senere Bemærkning, hvori det hedder: „Direktionen gjør sig al Umage for at tilfredsstille enhver Stuespillester ogsaa i Henseende til Theatrets og Amphitheatrets Forstjønneise.“ Heraf kan man ogsaa slutte sig til, hvad der siden ogsaa bekræftes, at Wedel Jarlsberg havde kjøbt Theatret af de oprindelige Eiere. Af en senere Notits sees, at der over Scenen blev sat følgende Indskrift: „Mistjend ei Hensigten“. Om Spillet den 17de December 1804 siges iblandt Andet, at Madam Meyer blev saa forvirret, at hun gik ud igjennem Bæggen, en Malheur, som dog senere indtraf flere Gange. I samme Stykke gik en Debutantinde ganske istaa, uagtet baade Soufløren og de Medspillende halvhøit tilhviiste hende Replikken. Soufløren tabte imidlertid Taalmodigheden og tav ganske stille, hvorover Jomfru Hammer blev vred og gav sig til at skændte paa Soufløren; denne afviste Trettefættelsen, og der opstod en raast udsørt Skændescene, der affluttedes med, at Tæppet gik ned, hvorefter Direktøren traadte frem og bad Publikum om Undskyldning. — Der klages over, at et Par Stuespillere bandede mere, end Stykket forlangte. — Der kommer snart Kritik af Kritiken, men Direktøren mægler Fred og foreslaaer til Veiledning for Stuespillerne og Publikum i Bladet at gjen-give nogle Brudstykker af fgl. Stuespiller Foersoms „Nytaarsgave for Stuespilyndere“, hvilket Ønske ogsaa blev efterkommet, og dette Uddrag gaaer igjennem flere Numere. — Der ankes over, at Stadsmusikant Rauch opvartede med daarlig Musik, men han afviser Anken med den Bemærkning, at for den Betaling, han fik, kunde han ikke levere god Musik. — Der skrives et langt Forjvar for Holberg,

hvem „Publikum rynkede Næse ad som pøbelagtig“. — I sidste Saison optraadte en Svensker ved Navn Svanelius, og da man iforveien havde en Skuespillerinde, Zomfru Kumbrecht, med en meget støvende tydsfagtig Udtale, gjør Bladet sig lystig over, at Theatret endnu kaldte sig „Nationaltheater“.

I det vi nu tage Affted med dansk Skuespil i Odense, ville vi et Dieblit dvæle ved, hvad der blev af de dygtigere Kræfter saavel i Grev Trampe's som Baron Wedel Jarlberg's Selskab, forsaavidt Noget har været at finde derom. Om Carl Søbørg, Ryge og Preisler er der givet oplysende Bemærkninger i det Foregaaende, og Mere findes i „Den danske Skueplads's Historie“. Samtidig med Søbørg gav Hertz Gjestroller paa det kongelige Theater, men de havde samme uheldige Udfald som den Førstes. En anden ligesaa uheldig Akvisition fra Odense Theater var en Zomfru Dreier, som dog opnaaede Ansættelse. Henrich Møller blev ansat som Korist og havde en god Basstemme, „men“, siger Doverskou, „han gjorde ikke sine Standsfæller Være ved sin Opsørjel.“ En Vinding blev derimod Parret Kongsted; Konen var en ypperlig Fremstillerinde af lavtomiste Figurer, især i Holberg's Stykker, og Manden gav samme Slags Roller med en Naturlighed, som aldrig blev uskjon ved Plathed eller Overdrivelse. Johannes Wildt, den senere bekendte uheldige Romanforfatter, fandt ogsaa, men kun en Tid, Ansættelse ved det kgl. Theater; Doverskou siger om ham, at han meest udmærkede sig ved en brægende Stemme. Han døde i 1836 paa et Landsted paa Skibhuusveien ved Odense, efterat han kort iforveien havde begyndt Udgivelse af et Ugeblad, kaldet „Fiona“. Af Heusser's Personale bleve Olsen og Kind ansatte ved det kgl. Theater og gjorde der

megen Lykke, den Første i alvorlige Roller, som fordrebe mandig Kraft og Følelse, den Anden i komiske Roller, hvor det især kom an paa at forandre Stemmen. Madam Ahrentzen blev ogsaa ansat ved det kgl. Theater, men kom bestandig til at høre til dem, som man ikke længtes efter at see igjen.

I de følgende tre Vintre, 1806 og 1807, 1807 og 1808, 1808 og 1809, gjæstedes Odense ikke af noget Skuespillerelskab. Da den forfærdelig lammende Krig var kommen, vilde det have været lettere at forstaae, om intet Skuespillerelskab havde kunnet bestaae, end at den vaagnende Nationalsjælelse tillod, at et tydsk Skuespillerelskab kunde sætte sig fast her. Den Samslagenhed, som var et Særkjende hos Flertallet af Folket, blev her symbolisk betegnet ved, at der ikke blev ringet med Kirkeklokkerne fra September 1807 til Nytaar 1810. Jeg kunde her gjerne have standset, thi hvad der nu kommer, er i de første tre Aar Baller, Mafferader og nogle Koncerter og derefter tydsk Komedie, men, imedens jeg heller ikke vil gaae videre med den historiske Oversigt, kan jeg dog ikke negte mig den Glæde at tilføie to kraftige Indsigelser imod de Retninger, i hvilke de offentlige Fornøielser nu kom til at gaae. Den første er rettet imod Ballerne og Mafferaderne og indleedes ved følgende i Stiftstidenden opfastede Spørgsmaal: „Er det politisk rigtig at tillade offentlige Forlystelser, f. Ex. Komedier, Mafferader, Baller o. s. v. i Danmark under nærværende Omstændigheder, og kan man, uden at bestyldes for den yderste Grad af Letfindighed, tage Deel i flige offentlige Forlystelser, saalænge et elsket Fødeland og Kongehuus er i Fare?“ Der er To, som besvare Spørgsmaalet,

hvoraf den Ene, som svarer Nei, og som efter al Sand-
 synlighed er Biskop Hansen, tager Ordet i Stiftstidenden,
 medens den Anden, som svarer Ja, benytter „Fyens Avis“.
 Negteren siger: „Vee den Stat! hvis Borgere ere aldeles
 fremmede for hiin Pauli Sætning, 1 Cor. 12, 26, der er
 Grundvolden for ethvert Borgersamfund's Vedvarenhed:
 „Naar eet Lem lider, saa lide alle Lemmerne; eller naar eet
 Lem bliver holdt i Vre, glæde alle Lemmerne sig med.“
 Dette overføres nu paa de indtraadte politiske Tilstande i
 Danmark, hvorefter Forfatteren vedbliver saaledes: „Sandt!
 Modløshed, der grændser til Fortvivlelse, er Blødgættigheds
 og Feighed's Affødning; med Aandens Sindighed skulle vi
 derfor vente Udfaldet paa hiint Perferens Ribbingstog; og
 med Kraft og Dærvohed skulle vi virke derhen, at vore tro-
 løse Fjender kunde lære Sandheden af hiin gyldne Regel:
 Falskhed flaaer sin egen Herre! Hvor derfor en ædel og
 for sit Fædreland varmt sølende, ja glødende Mand og
 Kvinde sidder ved min Side og oprigtig deeltager med mig
 i den ædleste Regjerings og ustyldige Medborgeres Lidelser,
 der er jeg gerne. En saadan liden Vennekreds hæver min
 nedstemmede Aand. Men saa længe Fjenden sværmer om
 vore Ryster som Rovfugle, saa længe Saaret i Sjælland
 endnu strømmebløder, saa længe Christian den syvende maa
 flygte fra sin med Ild omspændte Borg, og Frederich den
 retfærdige maa have søvnløse Nætter over et Folks Trængsler,
 det han kalder sine Brødre, O! at da Tyge Rothe's Skygge
 maatte vise sig for hver Letfindige, der i en saadan Tid
 kunde lee i sybaritisk Laug, og, aflæbt den hæderligste Pry-
 delse, Fædrelandskhed, kunde slingre hen til Komedier,
 Baller og Mafferader“. Forsvareren indseer ikke, at det er
 mere letfindigt at deeltage i Mafferader og Baller end i

„Ved- og Spillefjelskaber“ og slutter saaledes: „Lad os vise vor Patriotisme ikke ved at hænge med Hovedet ligesaa lidt som ved at fryde. Lad os vise os værdige vore Fædre under Baldemarerne, Kristian den Fjerde og Frederik den Tredie, ubekjendte med al fremmed Vind og Pral. Enhver blive trolig i den borgerlige Stilling, Forsynet satte ham i, og gjøre deri taus de patriotiske Opoffrelser, hans Stilling tillader ham.“ Denne Drøftelse fandt sin Afslutning ved et Indlæg af en Trediemand, der paa en mæglende Maade udtaler sig saaledes: „Det er vel muligt, at de, som bivaane Ved- og Spille-Selskaber, ere ligesaa letfindige som de, der bivaane Komedier, Baller og Mafkerader, men at hine, under nærværende Omstændigheder, i saa høi en Grad eller saa offentlig lægge deres Letfind og Sorgløshed for Dagen som disse, det troer jeg ikke. Lige meget, enhver selv den anstændigste Forlystelse kan og maa under visse Omstændigheder blive upassende og utillabelig. At overgive sig til festlig Glæde paa en almindelig Sørgedag, lydeligen og offentlig at blande sine Frydetoner med Fædrelandets Sukke, er stødende, forargeligt, upassende, — det et Letfindighed.“ — Indsigelsen imod det tydske Skuespil, som paany holdt sit Indtog paa Odense Theater den 27de Oktober 1809, findes i Bladet „Dagen“ og lyder saaledes: „Er det mueligt, at der næstkommende Vinter skal gives tydske Komedier paa Theatret i Odense? lige midt i Danmark og just paa en Tid, da vor patriotiske Regjering om muligt fordobler sin Iver, for at ophjælpe Videnfabelighed og Induftri, og at hævde Nationen og dens helligste Eiendom, Sproget, i sin største Udstrækning og Eiendommelighed; ja, paa en Tid, da enhver selvslende og fædrelandssindet Dansker opbyder al Kraft for at virke med til samme store Diemed.

Er det muligt, at en Mand som den, der er Direktør for det odenfiste Theater, allene arbejder Nationen og Regjeringen lige imod? Findes der da nu saa dyr Tid i Danmark paa smagfulde Kunstnere, at man nødes til at forskrive dem fra Hamborg til Brug for Odense, uagtet sliq Erang slet ikke føles af Publikum i Kjøbenhavn? Sandelig et herligt Træf til at skaffe vor Nationalkarakter Agtelse hos Fremmede! Dog een Trøst er endnu tilbage, da man har Anledning at glæde sig med det smigrende Haab, at ingen retskaffne Indvaaner af Odense eller Beboer af Omegnen, som har Følelse for sit Fædreland, vil neblade sig til at nyde en Fornøielse, der nødvendigviis maa blandes med og gjøres væmmelig ved den pinende Tanke, at det skeer med det danske Navns offentlige Vanærelse."

Denne Patriots Forudsætning indtraf imidlertid ikke; thi Görbing Francé med sit Selskab kom ikke blot her til i Efteraaret 1809, men gjentog sit Besøg hver af de følgende Vintre indtil Vinteren 181 $\frac{1}{2}$, da her intet Skuespil fandtes. I Vinteren 181 $\frac{1}{2}$ gjæstedes Byen af det Steiner'ske Selskab, men i Mai 1816 stiftedes et dramatisk Selskab, og anden Komædie, end der blev opført af dette Selskab, havde man ikke fra den sidstnævnte Tid og indtil Nytaar 1820, da Francé atter indfandt sig. I Vinteren 18 $\frac{2}{3}$ var her atter intet Skuespil, i 18 $\frac{2}{3}$ havde man igjen det Francé'ske Selskab; 18 $\frac{2}{3}$ gjæstedes Byen første Gang af det Becker'ske Selskab; 18 $\frac{3}{4}$ var her atter intet Skuespil; 18 $\frac{3}{4}$ gjenfinde vi her atter det Becker'ske Selskab, men efter denne Tid træffe vi nu ogsaa danske Skuespillerfællesskaber, saasom det, der først bestyredes af Wigum og Litchen i Forening og siden af den sidstnævnte alene, senere det Ehler'ske, det

Berligh-Müller'ste og det Müller'ste; de tydske Selskaber, som, afvejlende med de danske, nu og da kom til Odense, vare det Becker'ste og det Huber'ste; det sidste Besøg af disse Selskaber — det Huber'ste var her sidst — havde vi i Januar, Februar og Marts 1842.

Ejler Brokkenhufes historiske Kalender- antegnelser for 16de Aarhundrede.

Meddelte af Capitain, Arkiofuldmægtig Joh. Grundtvig.

Den Række historiske Kalenderantegnelser, som her meddeles, findes tilskrevne i et Karen Brahes Bibliothek i Odense tilhørende Exemplar af »Calendarium Historicum« ved Dr. Poul Eber, udgivet af hans Sønner, Wittenberg, 1582, 4to. Bogen er helt gennemskudt med hvide Blade, og Antegnelserne findes saavel paa disse som i Marginerne, den overvejende Del under deres Dato, men et større Antal, omtrent 80, paa forskjellige andre Steeder i Bogen: ved dens Begyndelse, efter Fortalen, før og efter de enkelte Maanedes, efter Slutningen af Kalenderiet og ved Enden af Bogen. Dette Calendarium af den berømte Wittenbergiske Theolog, Melanctons Discipel og Bugenhagens Eftermand som Superintendent i Wittenberg, fød 1511, død 1569, synes i en lang Række fortrinsois at være bleven benyttet som Skrifkalender, til deri at indføre saadanne Data, som man ønskede at bevare for Efterverdenen. Det store Kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn ejer saaledes 10 Exemplarer af Poul Ebers Calendarium med tilskrevne historiske Antegnelser om Datidens Forhold, af 6 forskjellige Udgaver, dels i Octav og dels i Kvart, nemlig fra 1550, 1551,

1564, 1571, 1573 og 1579. Antegnelserne i flere af disse Kalenderier fortjente at offentliggøres mere eller mindre fuldstændigt, men intet af dem er endog tilnærmelsesvis af samme Værdi som det her meddelte, allerede af den Grund, at de alle tilsammen neppe indeholde halv saa mange Antegnelser som dette. Saavidt jeg veed, ere kun Antegnelserne fra eet af disse Kalenderier hidtil offentliggjorte, nemlig Mag. Morten Pedersens i en af Udgaverne fra 1571, hvilke Dr. Holger Rørdam for adskillige Aar siden meddelte i *Ny Kirkehistoriske Samlinger* IV, 483 ff., og naar man sammenligner disse og den af samme Forfatter sammesteds V, 342 ff. meddelte Aarbog af Christen Suel med nærværende Antegnelser, saa viser Forholdet sig at være følgende. Morten Pedersen har for et Tidsrum af 77 Aar, 1500—1576, ialt 137 Antegnelser, Christen Suel for et Tidsrum af 62 Aar, 1526—87, ialt 319 Antegnelser, medens nærværende Antegnelser for de samme to Tidsrum ere respektive 263 og 600, altsaa netop det dobbelte Antal. For hele Tidsrummet 1500—1587 meddeles her ialt 616 Antegnelser, men af disse findes de 14 hos Morten Pedersen, og de 32 hos Christen Suel, og der bringes saaledes her idet hele 570 nye Antegnelser fra 1500—1587, medens her saa desuden for Aarene 1588—1602, som de to andre Forfattere ikke omfatte, endvidere er 818 Antegnelser. Kalenderiet indeholder i det Hele 1502 tilfrevne Antegnelser, og ved nøje at sammenligne Haaendstiften i disse Antegnelser kommer man til det Resultat, at den aldeles overvejende Del af dem, nemlig de 1418, ere med en og samme Haaend; og hvem denne Haaend tilhører, det fremgaar af et større Antal, henimod 100, Antegnelser, i hvilke Forfatteren taler i første Person. Disse Antegnelser vise nemlig, at Forfatteren

er Ejler Brokkenhus til Damsbo og Nattebølle i Fyn, og dette finder igjen sin naturlige Forklaring ved en Optegnelse, der findes foran i Bogen og lyder saaledes: „Denne Bog hører Ejler Brockenhus Jacob Sønn thill, som bleff mig giffuen af erlig och welbyrdig Mand Dittløff von Dualen thill Søbo thenn 26. Octobris Anno D. 1584.“ Ejler Brokkenhus var en Søn af Jacob Brokkenhus til Damsbo, Landsdommer i Fyn, fød 1521, død 1577, der som Lensmand paa Helsingborg var Admiral i Syvaarskrigen og blev fangen under Bornholm i Maret 1563 (se Rezen, Frederik II. S. 77. 81. 84.), og som ved sit Giftermaal med Susanna Bølle, Datter af Ejler Eriksen Bølle og siden 1541 Enke efter den bekjendte Claus Eriksen Ravensberg (+ 1569), i 1547 ogsaa var kommet i Besiddelse af Nattebølle. Ejler Brokkenhus var født i Maret 1548, gjorde efter Tidens Skik i en ung Alder, 17 Aar gammel, i Maret 1565 en Rejse til Lydsfland, og blev derefter i 1574, da han var 26 Aar gammel, gift med sit Næstjødskendebarn, den et Aar yngre Birthe Fris, Datter af Henrik Fris til Orbæklunde og Margrethe Bild, som i 1575 fødte ham en Datter Susanna. Efter dernæst i 1577 at have født ham endnu en Datter, ved Navn Margrethe, der døde som spæd, og i 1579 nok en Datter, ogsaa kaldet Margrethe, der døde et Par Aar gammel i 1582, døde Moderen samme Aar; og to Aar efter, den 9de August 1584, altsaa i en Alder af 36 Aar, giftede Ejler Brokkenhus sig anden Gang med den 20aarige Anna Bille, en Datter af Jens Bille Clausen til Lynngsgaard, Hvidkilde, Billesholm og Brejlev Kloster og Karen Rønno. Allerede lidt over fem Maaneder efter Brylluppet, den 17de Januar 1585, nedkom Anna Bille, uden Tvivl ved en Abort; knap ni Maaneder

efter, 30te September samme Aar, fødte hun en Datter, der blev døbt Karen, men kun levede en Time; og i de følgende tretten Aar (1586—98) nedkom hun fremdeles endnu tretten Gange, endnu en Gang med en Datter, som levede et Kvarter og blev døbt Anna, og en eller to Gange til med levende Børn, en Søn og en Datter, der dog begge døde inden man naaede at faae dem døbte, men de øvrige ti Gange uden Tvivl med dødfødte Børn. See under 10de Maj og 26de November 1586, 29de September 1588, 28de September 1589, 19de Marts 1590, 25de August 1591, 6te August 1592, 8de Februar og 7de October 1593, 28de Juli 1594, 19de Juli 1596, 9de Januar 1597 og 10de April 1598. Det sees saaledes at være rigtigt, naar det berettes andetsteds, at hun fødte sin Mand 15 Børn, men urigtigt, at de alle vare dødfødte. Sorgen over denne Barnløshed kastede en vedvarende Skygge over Ægteparrets som det synes isøvrigt lykkelige Liv, hvilket kjendeligt røber sig paa mange Steder i disse Optegnelser. Ligeledes ytrer der sig umiskjendeligt en melankolsk Sindretning i Valget af et Par latinske Sententser, som Ejler Brokkenhus i 1586 har indført foran i Bogen. De lyde saaledes:

Omnibus rebus jam peractis,
 Nulla fides est in pactis,
 Mel in ore, verba lactis,
 Fel in corde, frans in factis.

Si sapiens fore vis, sex serva qvæ tibi mando:
 Quid loqueris et ubi de quo cui quando.

1586.

E A B H. [o: Ejler Brokkenhus. Anna Wille?].

Flere Gange synes Ejler Brokkenhus at have tillaldt udenlandske Læger. Saaledes opfatter jeg nemlig Antegnelserne: under 1ste Juli 1590 af Garlef Garris, under 6te November samme Aar af Jonas von Cablig, og under 14de Maj 1600 af Jacob de Loose. Een Gang, 11te April til 10de Juli 1591, foretog han, formodentlig efter Lægernes Raad, en Baderejse til Karlsbad med sin Hustru og tilbragte 6 Uger der, men uden Virkning. Dette sørgelige Forhold, om hvilket kan henvises til Richardt, Becker og Seher, Danste Herregaarde, Bind IV.: Nakkeshølle, tilskrives Virkningen af forskellige Heksekunster, der vare udøvede af Jomfru Christense Arelsdatter Krudow, der som en Slægtning af Ejler Brokkenhuses første Hustru i dennes Tid havde opholdt sig paa Nakkeshølle, og paa denne Maade vilde hævne sig for det fejlslagne Haab: at blive Ejler Brokkenhuses anden Hustru. Hun blev som bekendt fiden, i 1621, henrettet for en anden Trolddomsfag. Sevnfør isvrigt Biskop Engelstofts mønsterværdige genealogiske Undersøgelse i disse Samlinger, Bind VI, Side 168 ff. Ejler Brokkenhus levede, som det af nærværende Antegnelser sees, endnu 15de October 1602, men døde samme Aar, uden at Datoen dog kjendes, i en Alder af 54 Aar. Hans Hustru Anna Bille levede endnu i Aaret 1630, og blev altsaa idetmindste 66 Aar gammel. Efter Ejler Brokkenhuses Død vedblev hans Kalendarium at være i hans nærmeste Families Besiddelse. Han efterlod kun eet Barn, nemlig Datteren Susanna af første Ægteskab, og hun var i 1594 bleven gift med en Broder til sin Stedmoder, nemlig Marcus Bille Jensen til Hvidkilde, (født 1568), som derved kom i Besiddelse af Nakkeshølle. Susanna Brokkenhus døde 1606, og Marcus Bille 1631, og de efterlode en Søn og en Datter. Sønnen Ejler Bille, født 1604, fik

Nakkebølle, men bøde ugift, 45 Aar gammel, i 1649, og Nakkebølle gif derved over til hans Søster Karen Bille, fød 1598, som var gift med Falk Gjøe (født 1602, død 1653) og alt havde bragt denne Hvidkilde. En Datter af dem, Susanna Gjøe, (død 1683) blev gift med Preben Brahe til Hvedholm (død 1708), og ved ham Moder til den berømte Karen Brahe til Østrupgaard i Haastrup Sogn, fød 1657, død 1736, som stiftede Somfruklosteret i Odense med det saa værdifulde efter hende benævnte Bibliothek, i hvis Besiddelse den her aftrykte Original findes, og til hvem vi saaledes ogsaa staae i Gjæld for nærværende Meddelelse.

Af Antegnelserne i Kalendariet ere kun 62 her forbigaaede, nemlig 54 med ubekjendte Hændelser, for den aldeles overvejende Del angaaende Tidsrummet fra 865 til omtrent 1500 og, paa tre Undtagelser nær, affattede paa Latin, da de synes lige udfærdigede af gamle Krøniker og ikke indeholde andet end bekjendte Data af Fædrelandets almindelige Historie, samt 8 senere, dels latinske og dels tyske, Tilskrifter angaaende Tiden fra 1633 til 1675, som navnlig bestaae af Udskrifter af 3die og 6te Bind af "Theatrum Europæum", om Tegn i Sol og Maane og andre vidunderlige Hændelser. Her meddeles saaledes ialt 1440 Antegnelser, og af disse er — som alt omtalt — det aldeles overvejende Antal, nemlig de 1418, indført med Ejler Brokkehøjes Haand, og kun de 22 med andre Hændelser, nemlig 11, for Aarene 1615—29, af hans anden Hustru Anna Billes Søster, Birgitte Bille, 3, for 1575—1616, af hans Svoger og Svigersøn Marcus Bille, og 1, for 1584, af hans Svoger Claus Bille; endvidere 3, fra 1590 og 1600, af tre andre navngivne Personer, og endelig 4 med ubekjendt, men som det synes en og samme Haand, to for 1603, en for 1615 og en for 1618. Hvilke disse ikke fra

Ejler Brokkenhus stammende Antegnelser ere, er paa hvert enkelt Sted udtrykkelig bemærket.

Antegnelserne omfatte i det Hele Tidsrummet 1500—1629, dog meget ulige fordelte paa de forskjellige Dele af dette. For Aarene 1500—1574 findes 229 Antegnelser, altsaa kun i Gjennemsnit omtrent 3 aarlig. For Aarene 1575—84 findes 216, altsaa omtrent 22 aarlig, og for Aarene 1585 til 1602 findes 978, eller omtrent 54 aarlig. Endelig er her medtaget 17 Antegnelser for Aarene 1603—29, efterat Ejler Brokkenhus var død, navnlig af Birgitte Wille.

Da Ejler Brokkenhus fik Bogen til Foræring den 26de October 1584, falder det naturligt at dele Antegnelserne i to Klasjer: dem der angaae tidligere Begivenheder og dem der angaae Begivenheder efter denne Dato; og det viser sig da, at af alle de 1440 Antegnelser tilhører omtrent den ene Trediedel, nemlig 445, Tiden inden Ejler Brokkenhus fik Bogen, og de to Trediedele, eller 995, Tiden efter dette Tidspunkt. Antegnelserne af den første Klasse maa enten have deres Rilde i mundtlig Tradition eller i ældre Kalenderier, eller — hvad der er det rimeligste — fylde begge disse Rilder. Antegnelserne af den anden Klasse kunne være, og ere rimeligvis ogsaa, for største Delen optegnede samtidigt med Begivenhederne, det vil sige saasnart vedkommende Antegnere have erholdt Kundskab om dem, og denne sidste Klasse synes saaledes at maatte tillægges en noget højere Grad af Paalidelighed end den første Klasse.

Den her meddelte Række af Antegnelser har aldrig været trykt, men en mindre Del af dem har dog alt i en Række været bekendt gennem Magazin til den danske Adels Historie I, 93—120. Der findes nemlig paa det

store Kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn, i Ny tgl. Samling, 4to, Nr. 1278, b, en omtrent samtidig, men ikke videre god Afskrift af Antegnelserne i Ejler Brokkenhusens Kalendarium, der dog kun indeholder de 1009 af de 1502 Antegnelser i Kalendariet. Denne Afskrift blev i Aaret 1751 af den bekjendte Herredsfoged Christen Tøstrup skjenket til det kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og den ene Fjerdedel af den, omfattende Maanederne Januar til April, blev siden i Aaret 1787 trykt i 2det Hefte af det nævnte af Selskabet udgivne, men desværre snart afbrudte Magazin. For de nævnte fire Maaneder er der meddelt 251 Antegnelser af de 279, som Afskriften indeholder, medens Originalen for disse samme Maaneder indeholder 428, af hvilke de 414 her meddeles. Allerede i en Række af Aar har man været opmærksom paa den rette Kilde til Artikelen i Magazine, for henvend 20 Aar siden har Dr. Paludan-Müller i Grevens Fejde I, 248 Anm. omtalt den, og siden har den spillet en vis Rolle i vor historiske Litteratur, navnlig ved den Angivelse, som den indeholder om den bekjendte skotske Greve James Bothwells Død i Fængslet paa Dragsholm, hvorom kan henvises til en lille Artikel af nærværende Forfatter, betitlet: Naar døde Bothwell?, der i 1868 blev trykt i Bruuns Danske Samlinger IV, 12—23.

Idet denne vigtige Kilde til det 16de Aarhundredes Personalhistorie herved offentliggøres i sin Helhed, sker det paa den Maade, at Originalens Skrivemaade helt igjennem bevares, og at kun med Hensyn til store Begyndelses-Bogstaver, hvor Tidens Brug er ganske regelløs, og hvor det tilmed ofte er umuligt at afgjøre, om der er ment store eller smaa Bogstaver, vor Tids Sædvane følges; og det Samme

er selvfølgelig Tilfældet med Interpunktionen. Rigeledes har jeg fundet det rettest at give Antegnelserne i Chronologisk Orden, istedenfor efter Datoer, som de for største Delen findes i Originalen. Der forvanskes herved Intet, men derimod vindes der det, at Antegnelserne, istedenfor den underlig splittede Karakter, som Ordningen efter Datoer uden Hensyn til Aar medfører, erholde Karakteren af en fortløbende Aar-bog, ganske i Lighed med den af Christen Suel, som Dr. Solg. Rørdam har offentliggjort, og dette letter i en betydelig Grad i enhver Henseende Benyttelsen af dem.

Da, som ovenfor omtalt, en mindre Del af Antegnelserne alt i en Række af Aar have været offentliggjorte og derfor været benyttede i mange Skrifter, har jeg fremdeles fundet det hensigtsvarende ved en foran anbragt Stjerne (*) at vise, med hvilke Antegnelser dette er Tilfældet, ligesom jeg i Anmærkningerne særlig har gjort Rede for de Afvigelser, der findes mellem den Form, i hvilken disse Antegnelser her offentliggøres, og den, i hvilken de tidligere have været offentliggjorte. Dog har jeg fundet det unødvendigt at anmærke Afvigelser i Orthografi, med Undtagelse af de Tilfælde, hvor der findes betydeligere Afvigelser i Skrivemaaden af Navne.

Med Hensyn til de tilføjede Anmærkninger er det fundet rigtigst at følge den samme Regel, som var fulgt i Magazin til den Danske Adels Historie, nemlig paa ethvert Sted, hvor Texten krævede det, saavidt muligt at tilføje saadanne oplysende Noter, der kunde bidrage til at lette Benyttelsen af de i Texten indeholdte Data. Forsaavidt som saadanne Oplysninger paa nogle Steder maatte savnes, da er Grunden dertil ikke Uagtsomhed, men enten den, at jeg trods al

anvendt Flid ikke har seet mig istand til at give den ønskede Oplysning, eller at denne alt findes i en tidligere Anmærkning.

Endelig føler jeg Trang til her at bringe min Tak til de Mænd, der paa forskjellig Maade have fremmet dette Arbejde, først Biskop Engelstoft, hvis Opfordring det skylbes, at disse Antegnelser her fremtræde for Offenheden, og som desuden allerede for flere Aar siden uopfordret har meddeelt mig forskjellige værdifulde Berigtigelser til de Anmærkninger, der fandtes i Magazine til Adelens Historie, hvilke Berigtigelser nærmere ere betegne paa de Steder i de her meddelte Anmærkninger, hvor de ere bleve benyttede; — fremdeles Bibliothekaren ved Karen Brahes Bibliothek, Adjunkt Bogelsang, der ved den overordenlige Liberalitet, hvormed han har givet mig Afgang til Benyttelse af den paaagjældende Original, har gjort det muligt at foretage et saa grundigt Studium af den, som var nødvendigt for at kunne udgive den paa en tilfredsstillende Maade; — og endelig Bibliothekaren ved det store Kongelige Bibliothek, Justitsraad Chr. Bruun, hvis Hjælpomhed ligeoverfor enhver alvorlig Stræben, og hvis Iver for at bringe den Institution, han styrer, til bestandig i højere Grad at opfylde sin Bestemmelse, man maatte ønske at see efterlignede ved alle lignende Institutioner hos os.

Ejler Brokkenhuses Antegnelser.

14 Maj 1500 fjerde Pindgedag bleff Maq Eridksjenn Wasbyrdth och hanq Høstrw Frw Elline Wlfeld begraffuith wdby hanq Sogne Kirde Asmindrup wid Sjøgaard¹⁾).

20 Febr. 1513 døde Kong Hans paa Aalborgg Sa. Peders Affthen, som war den anden Søndag y Fasthe.

22 Maj 1513 bleff D. Niels Hemmingsen fød, en fornemme Theologus y Danmark.

* 12 April 1514 bleff Fru Elsebe Krabbe Her Peder Skrams²⁾ fød paa Helsingborrig Sloth.

[23 Sept.] Anno 1515 Søndagen for S. Michaelis Dag stod Her Knud Wildis Brøllup y Suinborre³⁾ mz Somfrw Birritthe Rønnow, Her Marchus Rønnows Datter.

[27 Febr.] Anno 1517 bleff myn Faderbroder Peder Brockenhus fød, then første Fredag y Fasthe.

[9 Febr.] Anno 1518 bleff myn Faderbroder Frank Brockenhus fød then Tisdag for Fastelagens Søndag.

Anno 1520 bleff Eric Wilde og Frw Hilleborre Wilde Lauris Grubbis, Thuilling, Her Knud Wildis Børn, fød paa Gladsfag⁴⁾).

1) Sjøgaard i Asmindrup Sogn i Mersøse Herred i Sjælland.

2) Datter af Tyge Krabbe og Anne Rosenkrands.

3) Det er Svendborg.

4) Forbunden Herregaard i Gladsfag Sogn, Ferrestads Herred i Christiansstads Len.

[7 April] Anno 1521 bleff myn Fader Jacob Brodenhus fød paa Saalth y Seland¹⁾ then nesthe Søndag effther Paaste Quasimodogeniti.

2 Febr. 1522 bleff Oluff Brodenhus fød paa Wolbersløff²⁾.

12 Marts 1522 bleff Sten Bilbe Her Knuds Sønn fød paa Gladsfæ.

14 Maj 1523 wor Herre Himmelfarþdag bleff Tørgen Rosjenfrank fød paa Thorning Sloth y Synder Zylland³⁾.

31 Jan. 1524 stob S. Her Chlaus Bilbis Brøllup paa Ringgaard⁴⁾ med Tomfrw Ligebeth Wlffand Her Jenß Holgerssens Datther aff Glimminge⁵⁾.

8 Septb. 1524 bleff Frw Ligebeth Bilbe Jenß Mar-chursens fød paa Gladsfæ.

28 Febr. 1525 bleff Frw Magrethe Bilbe Christopher Lindenows fød paa Lynæsgaard.

[August] Anno 1525 y denne efftherskriffne [August] Monnith er Christopher Walkendrop fød paa Glorop.

[17 April] Anno 1526 bleff myn Faderbroder Tørgen Brodenhus fød then Thisdag for S. Tørgens Dag.

1) Solte, nu Saltø i Sjælland, hvor hans Fader Mikkel Brodenhus fød paa den Tid (1514—29) var bisfoppelig Lensmand. See Danste Magazin. 3die Række III., 232. Jeg stylder Bisfop Engelstoft min Tak for denne Bemærkning.

2) Forfunden Herregaard i Stenløse Sogn i Fyn.

3) Dengang kongeligt Len.

4) Uden Tvivl Ljungsgaard i Norra Bram Sogn, Luggude Herred i Malmøhus Len. Siden „Lynæsgaard“ og „Lynsgaard“.

5) I Wallby Sogn, Terrestads Herred i Christianstads Len.

* 29 April 1526 bleff Frw Beathe Otthe Brhas Her
Chlaus Bilbis Datther fød paa Starrolth¹⁾).

14 Novbr. 1527 bleff Sten Bilde Her Clausfis Sønn
fød paa Wandaas²⁾

18 Novbr. 1527 bleff Ethen Bilde Claus Sønn fød
paa Wandaas.

22³⁾ April 1528 bleff Hertig Oldric aff Meddelborrig
fød, Dronning Sophia Faber.

24 Juni 1528 bleff Frw Anne Bild S. Hans Skindels
fød paa Raffnholth.

25 Novbr. 1528 bleff Frw Sidsell Bilde Softh Hørs
fød paa Bahus.

* 16 Febr. 1529 bleff Otthe Brodenhus fød paa
Wollersløff.

21 Decbr. 1529 bleff Frw Sophia Bilde Malthe
Jensen[s]⁴⁾ fød paa Bahus.

Anno 1529 stod Eric Skrams Brøllup paa Gastrup⁵⁾
med Tomfru Marren Laurids Datther, som var Laurids
Mogenssens Datther⁶⁾ paa Thielle.

* 26 Jan. 1530 bleff Jens Bilde Clausen fød paa
Warbierrig⁷⁾.

[9 Juni] Anno 1530 Thorsdagen effther Pindzdag bleff
Laurids Skram fød paa . . .⁸⁾.

1) I Magazin til den danske Abels Historie I, 119 urigtig: Schierlbt.
Det maa sikkert være Starhult i Starhult Sogn, Frosta Herred
i Malmøhus Len.

2) Wanaås i Gryts Sogn i Østra Spinge Herred i Christianstads Len.

3) Königsfeldt har 21; Hübner derimod som her.

4) Malte Jensen Sehested.

5) Gastrup i Lyregod Sogn i Nørvang Herred i Sjælland.

6) Datter af Laurits Mogenssen Løvenball og Karen Wille.

7) Warberg Slot i Nørre-Halland.

8) Stedet er ikke tilføjet.

[21 Septbr. Anno 1530 bleff myn Fadersøster Frw Geste Brodenhuß fød paa Verstrup¹⁾ y Laaland S. Matheus Dag Onsdagen for S. Michaelis Dag.

Anno 1530 paa en Tisdag bleff mynn Suoger Anders Pedersen²⁾ fød.

Anno 1531 bleff Otthe Emmicksen fød paa Stensgaard³⁾.

[1 April] Anno 1532 bleff myn Faderbroder Lave Brodenhuß fød thredie Paaste Dag om Effthemiddag Kloten war 4.

27 Juli 1532 bleff Holger Wilde Chlausønn fød paa Bahuß.

Anno 1532 paa en Thaarsdag bleff Mogens Pedersen⁴⁾ fød.

[22 Maj] Anno 1533 paa vor Herre Himmelfarþdag om Affthenen da bleff Jacob Stram fød.

9 Juli 1533 bleff Frw Metthe Rønnow Jacob Wiffertz fød paa Solth Sloth y Selland⁵⁾.

* 1 Jan. 1534 døde Gyler Bølle paa Nackebølle, myn Moderfader⁶⁾.

* 11 Febr. 1534 bleff Frw Birritthe Wilde Christopher Gallis fød paa Bahuß.

[26 April] Anno 1534 Jubilate Søndag bleff Jørgen Stram fød.

1) Pederstrup i Vesterborg Sogn paa Laaland.

2) Anders Pedersen Galt.

3) Stensgaard i Svanninge Sogn i Fyn.

4) Bistrol Søn af Rigsråd Peder Ebbesen Galt til Tyrrestrup og Ingeborg Drefelbt.

5) Saltø Slot, i Karrebæl Sogn i Sjælland, tilhørte dengang Roskilde Bispestol, af hvilken hendes Fader Gyler Rønnow havde det i Len.

6) De to sidste Ord ere udeladte i Magazine.

Anno 1534 paa en Løffuerdag bleff Giordth Pedersfen¹⁾ fød.

19 Juni 1535 Kong Christian 3. fanger Seyer offuer Grefuens Føld y Fynn wid Afsens; och bleff der thuende Grefuer slagne.

27 August 1535 bleff Eric Bilde Chlausønn fød paa Bahus.

30 Juli 1536 bleff Rißbenhaffnn opgiffuen effther ath beth haffde verrith harth bestaldeth paa ith ganske Mars Tid aff Konning Christian then Thredie, som den Tid war en Hertug aff Holsten.

Anno 1536 paa en Løffuerdag bleff Kirsten Pedersdattther²⁾ fød.

6 Juli 1537 bleff Frw Marren Bilde Lauris Strams fød paa Bahus.

3 August 1537 bleff Johann Boetholth fød y Diffland.

12 August 1537 Søndagen effther S. Laurentij bleff Konning Christiann den 3. mz sin Dronning Dorrotea krønith y wor Frw Kirde y Rißffuenhaffn aff Docter Johannes Pommeranus Superintendenth. Och bleff forne Konning Christiann fød 1503.

* 2³⁾ Febr. 1538 om Matthen bleff Thomis Fassi fød y Arnbjllgaard wid Randers⁴⁾.

13 Juli 1538 bleff Henning Gjø Kong. Maitts Marstall fød paa . . .⁵⁾.

1) Gjord Pedersfen Galt, til Palstrup og Tyrrestrup.

2) Bistnok Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefelbt, og gift med Erik Raas til Støvringgaard.

3) I Magazinet urigtigen indført under 1 Februar.

4) Maa vistnok være en af de Gaarde, der i sin Tid bleve lagte under Ratholm.

5) Stedet er ikke tilføjet.

26 Juli 1538 Søndagen for S. Oluffs Dag stod Hendrick Frisfis Brøllup paa Orlunde¹⁾ m3 Somfrw Margretthe Bild.

Anno 1538 paa enn Thisdag bleff Niels Pedersenn²⁾ fød.

24 Juni 1539 paa enn Thisdag Kloccenn war mellom fem och vj Effthermiddag bleff fød Jesper Friß y Wedtens Thegenn.

22 Juli 1539 bleff Upsolonn Gis fød paa . . .³⁾.

[14 Marts] Anno 1540 paa en Søndag 14 Dage for Paaffe bleff Dorrithe Pedersdatther⁴⁾ fød.

25 Marts 1540 bleff Frw Ligebeth Wibe Senß Wds-tandg fød paa Bahuß.

[28 Marts] Anno 1540 Paaffe Dag bleff Frw Hilvig Gardenbierrig⁵⁾ fød paa Guebeholm.

* 5 April 1540 døde Frw Ligebeth Wlstand S. Her Clauß Bildis paa Bahuß y Barselseng effther hindis Datther Ligebeth och bleff nedførth og begraffuith y Brams Kirke wid Lyngsgaard⁶⁾.

Anno 1540 en Fredag døde Niels Bild paa Raffnholth. Gud werre hannom naadig.

Anno 1540 bleff Mogens Hendrichsenn Borgemesther wdy Dthensee fød.

¹⁾ Orbæklunde i Orbæl Sogn, Binding Herred i Fyn.

²⁾ Niels Pedersen Galt til Ingelstads i Ingelstads Herred, Christiansstads Len.

³⁾ Stedet er ikke tilføjet.

⁴⁾ Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefelbt, og gift med Jørgen Munk Hansen til Dyvang i Skabs Herred.

⁵⁾ Blev 1558 gift med Erik Rosenkrands.

⁶⁾ Fra „paa Bahuß“ til „Lyngsgaard“ udeladt i Magazinet. Det er uidentivul Lyngsgaard i Norra Bram Sogn, Luggube Herred i Malmøhus Len.

1540 en Løffuerdag Klodenn war ij Formidnath bleff
Frw Anna Friß Nielß Throllis fød paa Drlunde, Dagsens
Thegen Skorpionenn.

* 1 Jan. 1541 døde Claus Ericsen Raffnsbierrig
paa Erholm.

[6 April] Anno 1541 Onsdagenn Affthen for Balme
Søndag bleff Anne Skram Christhen Mundis fød.

[26 Juli] Anno 1541 Thisdagen for S. Olaj Dag
bleff Cyler Bryste fød paa Dallund.

11te August 1541 bleff Dethløff v. Qualen fød.

24 August 1541 paa en Onsdag bleff Karren Peders-
datther¹⁾ fød.

6 Decb. 1541 bleff Hendrich Below fød y Lanthe
Medellborrig.

17 Decb. 1541 paa en Løffuerdag Klodenn war
mellom ij och iij bleff Karren Friß²⁾ fød y Skythens
Thegenn.

23 August 1542 paa en Onsdag bleff Frw Karren
Bryste³⁾ fød paa Dallund.

* 9 Marts 1543⁴⁾ paa en Fredag Klodenn war ij
bleff Dorrithe Friß⁵⁾ fød paa Lunne⁶⁾ y Thyrens Thegenn.

1) Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefelbt og gift med
Albert Ved. See Magazinet S. 114.

2) Søster til Ejler Brokkenhuses første Hustru Birthe Friis, og blev
gift med Bjørn Andersen Bjørn til Bjørnsholm.

3) Blev 1568 gift med Iver Lunge.

4) Magazinet har urigtig 1542.

5) Søster til Ejler Brokkenhuses første Hustru og gift med Claus
Daa.

6) Magazinet skriver: Lune. Det er Orbkallunde i Orbkæl Sogn,
Binding Herred i Fyn.

Anno 1543 paa en Løffuerdag bleff Sophy Peders-
datther¹⁾ fød.

7 Jan. 1544 bleff Jesper Thimmesen fød y Flens-
borre.

[13 Jan.] Anno 1544 Mandagen for S. Antonij
bleff Thønne Bryste fød Formiddag.

8 Juni 1544 Hilligthrefoldigheds Søndag om Morge-
nen Klockenn war mellom ij och iij bleff Niels Friß fød paa
Orlunde y Wandmandens Thegenn.

18 Juli 1544 paa en Thisdag Klocken war 7 For-
middag bleff Frw Karrenn Gyldestiern²⁾ fød y Fistsens
Thegenn.

10 Novb. 1544 paa en Mandag bleff Ebbe Pederssen³⁾
fød Klocken war 9.

Anno 1544 bleff Magdalena Carneliß Datther Doc-
tors⁴⁾ fød thill Hussum.

23 August 1545. En Søndag Effthermiddag Klocken
war vj bleff Marren Friß fød y Fistsens Thegen.

6 Maj 1546 bleff Cornelius Hamforth⁵⁾ fød y Kolding
paa en Thaarsdag Effthermiddag Klocken war fire.

24 Maj 1546 Mandagenn effther Cantate Klockenn
haffde slagith 8 om Affthenenn wdj Weberens Thegenn
bleff Ingeborrig Gyldesthiernn Albrith Frißis fød paa
Tffuerknes⁶⁾.

1) Bistnot Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefelbt, og
gift med Christoffer Paß til Torup.

2) Blev 1571 gift med Axel Gyldestjerne.

3) Bistnot Søn af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefelbt.

4) Datter af den ældre Dr. Cornelius Hamfort, og gift med Dr.
Hieronymus Thenner.

5) Cornelius Hamfort den yngre.

6) Nu Webelsborg i Fyn.

26 Novb. 1546 paa en Fredag Effthermiddag Klocken 8 var Otthe Fris [føb] y Stenbuckens Thegenn.

15 Decb. 1546 bleff Thyge Brha Otthis Sønn føb paa Knudsthrup y Skonne,¹⁾ och hand war Thulling, om Morgenem.

Anno 1546 paa en Onsdag bleff Anne Pedersdatther²⁾ føb.

28 Jan. 1547 Fredagenn effther S. Poffuels Dag bleff Frønden Amelia føb paa Wolgasth om Effthermiddagen mellom 3th og Thu; Hertug Philip aff Pommerens Datther³⁾.

[4 Febr.] Anno 1547 Fredagen effther Ryndermyse bleff Karl Bryste føb paa Dallund.

[8 April] Anno 1547 Langfredag bleff Endwol Woy Gamell Hertzog Hanssis Kammer Junder⁴⁾ thil hanß Døde Dag føb.

31 Maj 1547 Thisdagen effther Pindgdag Klockenn war xi Formiddag y Skorpionens Thegenn bleff Sophia Gylbensthiern⁵⁾ føb paa Iffuersnes.

29 Septb. 1547 bleff Morthen Skindell føb paa Østrup⁶⁾.

[9 Novb.] 1547 Onsdagen for S. Morthens Dag bleff Oluff Daa føb paa Raffnstrup.

29 Januar 1548 Søndagen for Ryndermyse bleff Cylar Brodenhuß føb paa Nadebølle om Morgenem Klocken war . . .⁷⁾.

1) Knustorp i Konga Sogn, Luggude Herred i Malmøhus Len.

2) Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefeldt og gift med Anders Bing til Smidstrup.

3) Philip I. af Pommern. Gübner kalder hende Emilia.

4) Enevold Woyen til Hofenpubiger i Bagpommern, Lensmand paa Haberslevhus og gift med Katharina Ranow.

5) Datter af Christoffer Gylbenstjerne Henviksen og Anne Parsberg.

6) Østrupgaard i Østrup Sogn i Lunde Herred i Fyn.

7) Timen ikke tilføjet.

25 Marts 1548 bleff Offue Lunge fød paa Vadden¹⁾,
Christopher Sønn.

18 Maj 1548 Fredag for Pindkødag Kloeden war mellom
xi och xij Formiddag wdy Weckhens Thegenn bleff Hilleborrig
Gylbenshiern²⁾ fød paa Iffuersnes.

21³⁾ Juni 1548 paa en Tharsdag bleff Offue Lunge
Iffuer Søn fød paa Thysbed om Morgen en med vi.

[5 Febr.] Anno 1549 then Thisdag effther Kyndermisse
Iod Malthe Jensen⁴⁾ thale Her Claus Bilde thil med Her
Dthe Krompen om hanß Datther Somfrw Sophia Bilde.
Samme Ar Søndagen Jubilate [12 Maj] stob hanß Festensøll
y Riøbbenhaffn.

7 Juni 1549 Hilligthrefolbiigheds Søndag stob Effuerth
Bilde Brøllup paa Riøffuenhaffns Sloth med Somfrw Wiuide
Poddebuff.

[11 Juni] Anno 1549 thredie Pinke Dag bleff Ritzebeth
Bryffe⁵⁾ fød.

24 Juli 1549 bleff Wiuide Gylbenshiern⁶⁾ fød paa
Iffuersnes y Løffuens Thegenn.

12 August 1549 Søndagenn effther S. Laurentj Dag
om Morgen Kloeden war 2 war myn salig Høstrw Berthe
Fris fød paa Orlunde y Stenbudens Thegenn.

11 Noob. 1549 bleff Eric Lunge fød paa . . .⁷⁾.

¹⁾ Dden i Nygbal Sogn i Jylland.

²⁾ Blev i 1575 gift med Knud Wille Stensen.

³⁾ Er først indført under 28 Juni, men derpaa i Marginen rettet
til 21.

⁴⁾ Malte Jensen Sehested.

⁵⁾ Datter af Bert Bryffe og Anne Biffert. See under 14 Fe-
bruar 1582.

⁶⁾ Blev 1574 gift med Niels Fris til Høsfelager.

⁷⁾ Stedet ikke tilføjet.

10 Juli 1550 en Tjaarsdag Effthermiddag Klockenn war v bleff Margretthe Friß¹⁾ fød y Thuilling Tlegenith.

13 August 1550 en Thisdag Klockenn hadde slagith xi om Natthen wdy Tomfrw Tlegenith bleff Hendrick Gylbensthiernn fød paa Iffuersnes.

28 Septb. 1550 stod Malthe Jenssens²⁾ Brøllup y Malmø mz Tomfrw Sophia Bilde.

3 Maj 1551 en Søndag Hillig Korß Dag døde Sør-genn Gylbensthiernn y Dthensee och bleff begraffuenn y S. Knuds Kircke.

[1 Juli] Anno 1551 Onsdagenn effther S. Hans Dag døde Otthe Gylbensthiernn paa Bygholm och ligger begraffuith wdy Graabrødre Closter Kircke y Horsens.

28 Octb. 1551 bleff Tomfrw Sophia Lunge fød paa³⁾.

* 11 Febr. 1552 døde Her Este Bilde Nigens Hoff-mesther y Riøffuenhaffnn.

19 April 1552 bleff Ermmegaard Gylbenstiern Thrud Biørksens fød paa Iffuersneß.

[13 Juni] Anno 1552 Mandagen effther Hilligthrefoldigheds Søndag døde Gerth Bryske och bleff begraffuen y Syndersee Kircke wid Dallund om Tjaarsdagen der nesth effther [16 Juni].

29 Septb. 1552 bleff Este Bilde Sörgensjonn fød paa . . .⁴⁾.

Anno 1552 bleff Lauriz Brockenhus fød paa . . .⁵⁾.

[12 Jan.] Anno 1553 Tjaarsdagen effther Hillig thre

¹⁾ Blev 1579 gift med Laurits Straale til Torpegaard.

²⁾ Malte Jensen Sehested.

³⁾ Stedet ikke tilføjet.

⁴⁾ Stedet ikke tilføjet.

⁵⁾ Stedet ikke tilføjet.

Rongerdag Kloeden war wid Ith Formiddag bleff Stenn Malthisfen¹⁾ fød.

19 Marts 1553 bleff Frøden Margretthe Hertig Philip aff Pommerens Datther²⁾ fød paa Wolgasth Huß.

7 Maj 1553 Søndagen effther S. Walborrig Dag Kloedenn mellom v och vi Formiddag wdy Fiskens Thegen bleff Thønne Gyldestiernn fød paa Iffuersnes.

[28 Octb.] Anno 1553 Løffuerdagenn for Allehelgenn Dag Efftherniddag Kloedenn war x y Weyrens Thegenn bleff Frederich Friß fød paa Lune³⁾.

* 22 Jan. 1554 Fredagen for S. Pouls Dag war Jacob Friß fød y Løffuens Thegenn.

* 25 Jan. 1554 paa en Thaarsdag Uffthen Kloedenn war width ix bleff Anne Maltisdatter⁴⁾ fød, som haffuer Offue Lunge paa Naddenn.

[28 Marts] 1554 døde Eric Banner paa Kallø⁵⁾ Onsdagen wdy Paaske Wge och bleff begraffuith wdy Rodeball Sogne Kircke⁶⁾.

24 Juni 1554 om Uffthenen Kloeden war mellom 7 och 8 døde M. Gyldestiernn.

13 August 1554 bleff Eric Gyldestiernn fød paa Iffuersnes, och døde hand then 15 y samme Maanith.

1) Sten Maltesen Sehested, Rigsmarsk.

2) Philip I. af Pommern. Hübner har 16 Marts.

3) Orbællunde i Orbæk Sogn i Binding Herred i Fyn. I Magazinet S. 103. urigtig henført til Lundegaard i Nørre-Brøby Sogn i Fyn. Jeg skylder Biskop Engelstoft min Tak for denne Bemærkning.

4) Datter af Malte Sehested og Sofie Wille. See Magazinet S. 98.

5) Kallø nu forsvundet Slot i Bregnet Sogn, Mols Herred i Jylland; dengang kongeligt Len.

6) Korslev i Østerhan Herred i Jylland.

[24 Octb.] Anno 1554 døde Frw Marren Laurig-
datther¹⁾ paa Thielle Onsdagen effther S. Søffrens Dagh.

[1 Decb.] Anno 1554 døde Frw Margrethe Gylben-
stiernn²⁾ paa Gysfingholm³⁾ Løffuerdagen effther Andræ
Dag och bleff begraffuith y Kockeball Kirde⁴⁾.

18 Decb. 1554 bleff Hertuginde Anna, Hertugen aff
Pommerens Datther, som haffuer Hertug Wldrich aff Me-
ckelborrig, fød paa Slotthith thill Wolgasth⁵⁾.

28 Decb. 1554 en Onsdag bleff myn S. Broder Mickel
Brodenhuß fød paa Alborrig⁶⁾.

* 27) Febr. 1555 om Affthenen Klocken haffde slagith
y bleff Thommiß Maltisjen⁷⁾ fød.

* 22 Febr. 1555 bleff Prebben Bild fød paa Sten-
vigsholm ij Wille fraa Thronhiem y Norre⁸⁾.

[25 Febr.] 1555 døde Gabriell Gylbenstiernn paa Re-
strup Mandagen y Fastelauens Wge och er begraffuenn. y
Sogne Kircken for Gaarden⁹⁾.

[5 Martz] Anno 1555 then førsthe Thisdag y Fasthe
bleff Ligebeth Friß fød paa Orlunde¹¹⁾ y Løffuens Thegenn.

¹⁾ Datter af Laurits Mogensen Løvenbalk og Karen Wille, og 1529
gift med Erik Skram til Gastrup.

²⁾ Gift med Erik Banner Erikken til Kockedal og Usdal, Rigsmarst.

³⁾ Nu Løvenholm i Gjesing Sogn, Sønderhald Herred i Sjælland.

⁴⁾ Lørslev i Østerhan Herred i Sjælland.

⁵⁾ Datter af Philip I. af Pommern. Hübner har 18 September.

⁶⁾ Alborghus var dengang kongeligt Len.

⁷⁾ I Magazine urigtig under 1 Februar.

⁸⁾ Thomas Maltesen Sehested. See Magazine S. 99.

⁹⁾ „Paa Stenvigsholm — Norge“, ubeladt i Magazine. Det nu
saagobifom forsvundne Stenvigsholm Slot i Størtdals Præste-
gield i Nordre Thronhjems Amt.

¹⁰⁾ Nørholm i Hornum Herred i Sjælland.

¹¹⁾ Orbællunde i Orbæl Sogn, Binding Herred i Fyn.

[6 Marts] Anno 1555 then første Onsdag y Fasthe bleff Niels Skram fød.

[27 Marts] Anno 1555 then nesthe Onsdag effther Midfasthe døde Frw Berthe Wlfeld Niels Wils paa Nyborre Slaath¹⁾.

1 August 1555 bleff Sorgen Quidkow fød paa Sandagger.

* 13 Jan. 1556 Thaarndagen for Fastelauens Søndag om Morgenen Klocken war 6 y Wederens Tegen bleff Gabriell Gylbensthiern fød paa Tffuerhnes²⁾.

[16 Febr.] Anno 1556 Fastelaffuens Søndag stod Herzig Olbrich aff Meckelborris Brøllup paa Rjøffuenhaffinn Sloth med Herziginde Elizabeth Konning Fredrich then Førstis Datter. Thisdagenn y Brøllupith [18de Febr.] stod Biorrn Sagstrups Brøllup med Somfrw Magdalene Bild.

[19 April] Anno 1556 Søndagen Misericordia om Affthenenn width ix bleff Elizabeth Maltissdatther³⁾ fød.

23 Novb. 1556 en Mandag bleff Somfrw Marrenn Bilde Lauriz Skram thilsagd och thilsanmen giffuen y wor Frw Kircke wdy Alborrig aff Mester Lauriz Nielsjen Bispen y Wendelbo Stidth⁴⁾.

21 Decb. 1556 en Mandag bleff Christen Friß Chanzlerren fød paa Orlunde⁵⁾ y Somfruenss Tegen.

5 Septb. 1557 stod Lauriz Skrans Brøllup mz Somfrw Marrenn Bilde paa Aarhus Bisfopsgaard.

[19 Septb.] Anno 1557 Søndagen for S. Matei Dag

1) Nyborg Slot dengang kongeligt Len.

2) Nu Vedelsborg i Fyn.

3) Gift 1577 med Jacob Høg.

4) Laurits Nielsen Riber blev Bisfop 1554.

5) Orbælunde i Orbæl Sogn, Binding Herred i Fyn.

stod Niels Throlles Brøllup paa Riøffuenhaffnn Sloth med
Somsfru Anne Frih.

[4 Jan.] Anno 1558 Thisdagen effther Nyaars Dag
døde Her Claus Vilbe paa Lyngsgaard¹⁾ og ligger begraffuith
hos hans Høstrw²⁾ y Wrams Kirde.

* 1 Febr. 1558 Thisdagenn for Kyndermysse y Løffuens
Thegen om Morgenen mid 6 bleff Nielß Gyldenstiern fød
paa Iffuersnes³⁾.

[29 August] Anno 1558 Mandagen effther Bartholomej
om Natthen bleff Claus Maltissen⁴⁾ fød.

28 Decb. 1558 bleff Fru Anne Hardenbierrig S.
Anders Bielfis⁵⁾ fød paa Hindsholm⁶⁾.

Anno 1558 stod Eric Rossenfrankis Brøllup med Somsfru
Siluig Hardenbierrig.

[5 Febr.] Anno 1559 Fastelaffuens Søndag stod Jesendk⁷⁾
Zuls første Brøllup, med Fru Ellene Gøe.

20 August 1559 bleff Konning Frederich then 2. kronnith
y wor Fru Kirde i Riøffuenhaffnn.

3 Decb. 1559 gjorde Konning Frederich then 2. Zens
Bildis Brøllup paa Nyborrig Sloth med Somsfru Karren
Rønnow.

¹⁾ Uden Tiivl Lyngsgaard i Norra Bram Sogn, Zuggude Herred
i Malmøhus Len.

²⁾ Bisbeth Ulstand, Datter af Zens Ulstand Holgerfen til Olim-
minge, og død 1540.

³⁾ Nu Vedelsborg i Fyn.

⁴⁾ Claus Maltesen Sehested, til Højris, Høvedsmand paa Arensborg.

⁵⁾ Datter af Eric Hardenberg og Regisøe Ulfeld, gift 1) med Anders
Bjelke, 2) med Sivert Sehested.

⁶⁾ Uden Tiivl den forsvundne Herregaard Lørslundegaard i Mesinge
Sogn paa Hindsholm i Fyn.

⁷⁾ Jesendk er Vincens.

Anno 1559 bleff Zomfrw Sophia Bilbe¹⁾ fød paa Sinduid²⁾.

Hendricus Sutfeld Predicanther y Dytmersten bleff brend aff dj Dytmerster, for hand formanith dennom ath wndergiffue dennom deriß retthe Dffrighed. Och bleff paa deth Sted, som hand bleff forbrend, dj fletthe Dytmerster slagen yhiell paa en Thid aff dj Danste Anno 1559, den Thid Konning Frederich then 2. forøffrith Dytmersten.

[22 Febr.] Anno 1560 then Thaaarsdag for Fastelaffuen om Affthenen Kloeden war y bleff Birritthe Maltisdatter³⁾ fød.

[24 Febr.] Anno 1560 Løffuerdagen for Fastelaffuens Søndag død Frw Ellen Gøe⁴⁾.

25 Martz 1560 døde Jørgen Skindell paa Lammehaffue.

29 Septb. 1560 døde Kong Gustaff y Suerrieg.

[5—10 Novb.] Anno 1560 bleff Jens Mogensen, som er y Chanzelieth⁵⁾, fød for S. Morthens Dag y Nouembris Maanith.

[18 Novb.] Anno 1560 Mandagen for S. Karrenn bleff Zomfrw Elline Quidkow⁶⁾ fød paa Sandager.

28 Decb. 1560 der Kloeden wor mellom y och yj bleff Clauz Bilbe fød paa Wisborre Sloth paa Gulland.

* 11 April 1561 Fredagenn y Paaste Wge døde Her Christenn Friß paa Dgaard⁷⁾.

¹⁾ Datter af Eric Bille og Geste Brokkenhus, hans anden Hustru.

²⁾ Sindøed i Stenløse Sogn, Døense Herred.

³⁾ Birthe Maltesdatter Sehested, gift 1584 med Ulrik Sandberg til Kvæstrup i hans første Egtetab. Jfr. Magazinet S. 106.

⁴⁾ Vincens Juels første Hustru.

⁵⁾ Jens Mogensen Hvide til Sindinggaard.

⁶⁾ Bistnok Datter af Jørgen Dvighow og Birthe Rønnow.

⁷⁾ Dgaard er Dvegaard i Dve Sogn, Hindsted Herred i Jylland. See Magazinet S. 115.

* 27 April 1561 Søndagen Jubilate døde Zffuer Krabbe.

7 Juni 1561 døde Niels Stell paa Rygaardth¹⁾).

9 Juni 1561 døde Zahann Høndens y Alling Klosther²⁾).

[25 August] Anno 1561 Mandagen effther Bartholomej bleff Marren Maltisbatther³⁾ fød om Natthen.

* 19 Febr. 1562 en Laarsdag Natth Klocenn war 3 døde Christopher Gylbenstiernn paa Zffuersnes⁴⁾).

[20 Marts] Anno 1562 Fredagen for Palme Søndag bleff Hans van Askerslebenn fød in der Marcke.

* 22 Marts 1562 døde Jesper Daa paa Enggaard⁵⁾ Palme Søndag. Samme Dag bleff Christopher Gylbenstiern begraffuit y Zffuersnes Sogne Kircke⁶⁾).

* 24 Marts 1562 paa en Tisdag døde Otthe Guide ihil Hønderop⁷⁾).

11 Jan. 1563 Mandagen effther Hilligthrefonger bleff Frw Lisebeth Stram Hendrick Belows fød y Wiborre om Aftthenen Klocen war ith Kortther for 8, och bleff Christnith Tjaarsdagen der effther y Domkirckenn.

* 14 Marts 1563 Søndagen Oculij døde Corfitz Wlfeld paa Frederichsborg.

* 28 Marts 1563 paa Kerre Søndag mellom rij og Tih

¹⁾ Nu forfunden Herregaard i Binderslev Sogn, Lysgaard Herred i Thyland.

²⁾ Nu forfunden Herregaard i Grønbeel Sogn, Lysgaard Herred i Thyland; dengang kongeligt Len.

³⁾ Datter af Malte Jensen Sehested til Højris og Holmegaard og Sofie Bille, gift 1591 med Iver Juel til Billestrup.

⁴⁾ Nu Bedelsborg i Fyn.

⁵⁾ Enggaard er det nuværende Gylbensten i Nørre Sandager Sogn i Fyn. Mærkeligt nok har Magazine S. 110 ikke kjendt dette Navn. Biskop Engelstoft har først gjort mig opmærksom herpaa.

⁶⁾ Husby i Fyn, i hvilket Sogn Iversnæs, nu Bedelsborg, ligger.

⁷⁾ Hønnerup i Gjelsted Sogn, Vends Herred i Fyn.

bleff Chorfigh Wlfeld begraffuen y wor Frw Kircke y Kiøffuenhaffn, och gick Konning Frederich den 2. nesth effther Digith.

29 Maj 1563 Løffuerdagen for Pindzbag Klockenn war wid 3th Effthermiddag bleff Frw Metthe Rønnow¹⁾ Søn Jacob Wiffertth fød paa Droløde y Somfrw Thegenith.

30 Maj 1563 Pinke Dag bleff myn Fader fangen wnder Borrenholm aff di Suenste, och Jacob Bagge war Dmmeral.

28 Octb. 1563 paa Thaarzsdag Effthermiddag bleff Frw Lixebeth Brha²⁾ forløstth och fidd en Datter heder Lixebeth Gylbenshiernn.

* 5 Jan. 1564 døde Claus Bryste³⁾ paa Flinthholm.

* 6 Jan. 1564 døde Her Eric Krabbe paa Aastrup y Seland.

2 Febr. 1564 bleff Frw Kirsthenn Rosenkrantz Nielß Skrams fød paa Gylebo y Skaanne⁴⁾.

10 Febr. 1564 Thaarzsdagenn for Fastelaffuen om Morgenens Kloden war offuer 6 bleff Frw Marrine Skram Jacob Gardenbierrigs fød paa Thielle och samme Dag døbtth y Kirckenn.

26 Maj 1564 then Fredag effther Pindzbag om Morgenens mellom vij och viij bleff myn tiere Høstrw Anne Bilde fød paa Wisborg Sloth paa Gulland.

28 Decb. 1564 døde Nielß Krabbe thill Høsfell⁵⁾, och bleff hand begraffuith wdy Malinø Sogne Kircke Søndagenn effther Nyth Marz Dag Anno 1565.

¹⁾ Datter af Ejler Rønnow, og gift med Jacob Wiffert.

²⁾ Gift med Henrik Gylbensstjerne til Aagaard.

³⁾ Hans Enke, Birte Banner, blev siden gift med Knud Bille.

⁴⁾ Gylebo i Bemmersløfs Sogn, Terrestads Herred i Christianstads Len.

⁵⁾ Høsfel i Nalsø Sogn, Sønder Herred, Randers Amt.

[19 April] Anno 1565 Skersthorsdag døde myn Syfther Frw Anne Sørigen Vernekous³⁾ paa Møn y Stege om Affthenen mellom viij och ix.

10 Maj 1565 bleff Stenn Bilde Zenssen fød, der Kloeden var v om Affthenen, paa Wisborre Sloth paa Gulland.

11 Juni 1565 bleff Niels Throlle staath y Sent mz ith aff Kongens Skiff, och daa war Otthe Rud Ommerall.

19 Juni 1565 døde Herloff Throlle y Røffuennhaffnn, och fcd hanß Død aff deth, han bleff sloth y hanß Arm aff di Suenste, den Thid han war Kigens Ommerall.

2 Juli 1565 døde Frw Anne Frank Brockenhusis⁴⁾ paa Egestow om Affthenenn.

22 Juli 1565 paa en Søndag sthod Sørigen Brhas Begravfuelle wdj wor Frw Kircke y Røffuennhaffn.

2 August 1565 drog jeg fraa Nædebølle og paa Weyenn thil Thyskland.

11 Octb. 1565 døde Otthe Rud y Suerig, och bleff fangen paa Segeren, och hand war Kigens Ommerall.

20 Octb. 1565 stod der en Slactning imellom Kong Frederich then 2. Kong y Dannard och Kong Eric then 14 Kong y Suerig hoß Falkenbierrig wed Artornn, och bleff aff di Suenste slagen samme Thid 6000 Mend, och aff di Danste 500.

11 Juni 1566 Thisdagen effther Hilligtrefollbighebs Søndag Kloeden war xi om Dagen bleff Eyles Bilde fød paa Wisborre Sloth paa Gulland.

¹⁾ Datter af Eiler Brockenhuses Moder Susanne Bølle, af hendes første Egteffab med Claus Eriksen Ravnåberg, og saaledes Eiler Brockenhuses Halvsøster.

²⁾ Anne Schinkel (Xinhus).

11 Juli 1566 paa en Tjaarsdag døde Antonius Bryske, Danmarks Rigens Canzeler, paa Langeø og liger begraffuith y hans Sogne Kirke Wisløff¹⁾).

29 Juli 1566 S. Sluffs Dag en Søndag forgick wnder Gulland viij aff Kongens Skiff wnder Gulland; och bleff der møgith skønth Fold, edell och wedell, wid viij thusind Mand, och Hans Lauritzen war Ommerall samme Thiid.

20 August 1567 paa en Onsdag gjorde Hertzig Bernim aff Pommeren Christopher Pander och mig werafftig thil Wolgast, offueruerendis Hertzig Bugslaff, Hertzig Ernst Ludewig²⁾ och andre goth Fold mere.

14 Oct. 1567 en Thisdag Formiddag bleff Jacob Rosenkrands fød paa Sanduig wid Bergen y Norrig³⁾).

27 Oct. 1567 Mandagen for alle Helgen Dag Klocken war wid xij om Natthen bleff Jens Bilde fød paa Wisborre Sloth paa Gulland.

30 April 1568 Formiddag Klocken ith Korther offuer xi døde Eric Skram paa Gastrup⁴⁾ och bleff først thil Thielle Sogne Kirke og bleff der begraffuith.

8 August 1568 drog Eric Bilde fraa Huidkild och paa Weyen thil Thyssland paa enn Tjaarsdag.

[28 Novb.] Anno 1568 then første Søndag y Aduenth stod Tffuer Lungiz Brøllup paa Thirsbeck med Tomfrw Karren Bryske. Och gammell Albrith Stell paa Fusing døde y Roskild om Effthermiddagen mellom iij och firre, och bleff begraffuith y Allom hans Sogne Kirke wid Fusing⁵⁾).

¹⁾ Wisløff er Wigerslev i Fyn, i hvilket Sogn Langeø ligger.

²⁾ Hertugerne af Pommeren: Barnim XII, Bugislaw XIII og Ernst Ludwig vare Brødre, Sønner af Hertug Philip I.

³⁾ Den forhenværende Herregaard Sandvigen strag nordensfor Bergen.

⁴⁾ Gastrup i Lyregod Sogn, Nørvang Herred i Jylland.

⁵⁾ Alalum Kirke ved Fusingø i Jylland.

18 December 1568 Søffuerdagen for Sull om Affthenen Klocken war wid vij bleff Markus Bilde fød paa Wisborre Sloth paa Gulland.

25 Maj 1569 døde Docter Hans Albritsen y Riøffuenhaffnn.

28 Juni 1569 døde Frw Sujanna Bølle Jacob Brodenhusis thill Radebølle paa enn Thisdag.

25 Juli 1569 stiftith Konning Frederich then 2. fri Guds thil 100 Studenters Underholdning i Riøbenhaffns Vniuersitet.

31 October 1569 bleff myn Faderbroder Franz Brodenhus stoth y hanß Ben af Rigens Fiender for Warbierrig.

5 November 1569 døde Strange Fasthj paa hanß Gaard Katholm.

11 November 1569 bleff Daniell Rangow, Danmarkis Feldth Offuersth, stoth mz ith Falkeneth hans Hoffuith aff for Warbierrig.

14 November 1569 døde myn S. Faderbroder Franz Brodenhus y Galmsted, aff deth hannð bleff stoth y hanß Ben for Warbierrig.

* 13 Marts 1570 døde Docter Hieronimus paa Drageholm y Jengsfell¹⁾.

* 26 April 1570 Onsdagen for Philipij & Jacobij Klocken om ij Efftherminnath bleff Eric Bilde fød paa Wisborre Sloth paa Gulland.

24 Juli 1570 bleff Franz Brodenhus fød y Riøffuenhaffnn y myn S. Faders Gaard, Otthis Søn.

¹⁾ Kongens tydste Rantsler Dr. Hieronymus Thenner levede efter Ny Danste Magazin VI., 223 endnu 10 Januar 1571.

5 December 1570 fødte faliig Canzeler Johann Frisk y Røge om Aftthenen Klockenn war wed yj.

5 August 1571 stod Axel Gylbensfjærns och Chorfsk Wissers Brølluper paa Restrup¹⁾ mz Tomfrw Karren och Anne Gylbensfjærn Søsttre²⁾).

8 August 1571 bleff Johannes Capitanius³⁾ indseth paa Dragsholm.

7 October 1571 fødte Dronning Dorrothea, Konning Christians Efftherleffuerste paa Sønderborrig.

4 November 1571 stod Fesend⁴⁾ Juls Brøllup paa Biorøsløff mz Tomfrw Elisebe Suob.

25 November 1571 stod Laurik Brodenhusfis Brøllup paa Egessow med Tomfrw Karrine Stram Her Peders Datther.

* Anno 1571⁵⁾ for Niels Raas Kong Frederich then 2. Canzeler Seb.

1 Maj 1512 stod Frw Kirsthen Albrith Skeils⁶⁾ Begravelse y Fusing Sogne Kircke.

12 Maj 1572 bleff Tomfrw Elizabeth Wibe fød paa Lyngsgaard y Skaanne⁷⁾).

20 Juli 1572 paa Kiøffuenhaffn Sloth stod Konning Frederich den 2. Brøllup mz Frønden Sophia Hertzig Wrichs Datther aff Medelborrig.

¹⁾ Nørholm Sogn, Hornum Herred i Jylland.

²⁾ Døttre af Knud Gylbensfjærne og Tytte Bodebusk.

³⁾ Den stotste Capitain John Clark.

⁴⁾ Det er Vincens.

⁵⁾ I Magazinet urigtig under 1 Januar.

⁶⁾ Kirsten Sandberg, Datter af Christen Sandberg, gift med den saakaldte Gamle Albert Steel Christensen til Hegnet og Fusingø.

⁷⁾ Uden Tvivl Lyngsgaard i Norra Bram Sogn, Luggude Herred i Malmøhus Len

21de Juli 1572 bleff Dronning Sophia frønnith y
Wor Frw Kircke y Risffuenhaffnn.

1 November 1572 døde Frw Kirsten Benth Norbys¹⁾
paa Lindsfow²⁾.

23 November 1572 Søndagen for Aduenth bleff Albrith
Skieff Christhens Sønn fød mid firre.

* 7 Februar 1573 døde Frw Sigell Bryste paa
Langefj.

26 Maj 1573 paa en Tisdag døde Frw Sytthe
Poddebust y Randers y Herredagen och ligger thil Marhuß
begraffuith hoß hindis Hoshund Knud Gylbenstiernn.

14 Juni 1573 bleff Frw Sigell Bryste paa Langsø
begraffuith y Sydland y Klausholm Sogne Kircke Wollum³⁾.

16 Juni 1573 bleff den skothste Gressue⁴⁾ indseth paa
Dragsholm.

22 Juli 1573 bleff Eric Bilde paa Linduid begraffuith
y Wor Frw Kircke y Dthensee.

2 August 1573 stod Sørger Frisfis Brølup paa Kra-
strup mz Tomfrw Anne Sul, Palle Suls Dattther.

25 August 1573 bleff Frøden Elizabeth fød paa Rol-
dinghuß y mellom fem och sex Effthermiddag.

* 13 Januar 1574 fidd Jacob Suitsfeld Suar i Dthensee
paa Tomfrw Ligebeth Friß.

Anno 1574 thenne efftherfølgende Juni Maanith⁵⁾

1) Kirsten Skinkel, Datter af Otto Skinkel til Lammehave og
Alhed Bjelke,

2) Lehnstov ved Hvibkilde i Fyn.

3) Wolbum i Galten Herred i Sydland, i hvilket Sogn Clausholm
ligger.

4) Greve James Bothwell.

5) Efter Ny Kirkehist. Saml. V, 365 var det 27 Juni.

stod Hendrið Gylbenstierns Brøllup y Riøffuenhaffnn mz
Zomfrw Metthe Rud.

1 August 1574 stod Offue Lungis Brøllup paa Aden¹⁾
mz Zomfrw Anne Maltisdatther²⁾).

1 August 1574 stod Nilß Frisfis och mith første Brøllup
wdj Othensee.

8 August 1574 gjorde ieg mith Welkommenn paa Nade-
bølle och ith Brøllup.

12 December 1574 bleff Frønden Anne fød paa
Skanderborrig wed 7 Sleth Formiddag.

* 8 Februar 1575³⁾ bleff Zomfrw Birrithe Bilde Zens
Datther fød paa Billisholm y Skaane⁴⁾).

* 14 April 1575 døde Johannes Chapitanus⁵⁾ paa
Dragsholm och bleff begraffuen y Faareueill Kirde wid
Dragsholm.

* 28 April 1575 døde salig Zens Bilde paa Billis-
holm, der Kloden war mellom 10 och ellof Formiddag.
Gud giue hanom medt alle tro Kristne en gledelig Op-
standelse⁶⁾).

30 Maj 1575 døde Frw Elise Epler Grubbis⁷⁾).

23 Juni 1575 bleff Anne Brockenhus⁸⁾ fød paa
Egeskow.

1) Døden i Nygdal Sogn i Sjælland.

2) Datter af Malte Sehested Jensen og Sofie Bilde. See Maga-
zinet S. 98.

3) I Magazinet urigtig under 1574.

4) Billisholm i Norra Wrams Sogn, Malmøhus Len. Jfr. Maga-
zinet S. 101. 118.

5) Capitain John Clark.

6) „Gud give — Opstandelse“ ubelabt i Magazinet. Hele Anteg-
nelsen er med Marcus Wille Jensens Haand.

7) Datter af Bjørn Lagmand, Epler Grubbes første Hustru.

8) Blev 1592 gift med Henning Valkendorf.

Anno 1575 y Julij Maanith stod Alexsanders Durhams¹⁾ Brøllup y Othensee med Tomfrw Metthe Wrne.

3 August 1575, som war Onsdagen effther S. Sluffs Dag, bleff min Dattther Susana Brodenhuß fød paa Nadeballe ith Kortther effther xi Formiddag y Krabbens Tegen.

28 August 1575 stod Thomis Fassis Brøllup wdj Ribe mz Tomfrw Christenke Bryste, och Hans Langis Brøllup wdj Røffuenhaffn mz Tomfrw Johanne Stram. Samme Aar 75 stod Axel Brhas Brøllup paa Vollerup y Staane²⁾ mz Tomfrw Metthe Gøye.

11 September 1575 stod Knud Bilde Sten Søns Brøllup y Melfar³⁾ mz Tomfrw Hilleborrig Gyldensfiern.

2 October 1575 stod Benedix van Annefeldtz, Knud Grubbis, Thyge Bradis och Claus Glambecks Brøllupper paa Fredericksborrig⁴⁾.

24 October 1575 døde Peder Orse paa Fredricksborrig, Rigens Hoffmesther.

8 November 1575 døde Eric Rosjenkrantz paa Arristom mellom 3 och 4 Effthermiddag.

4 December 1575 stod Oluff Daas och Jacob Huitfeldts Brøllupper wdj Rigg⁵⁾.

1) Til den forsvundne Herregaard Højsgaard i Haarby Sogn i Fyn.

2) Vollerup Sogn, Ingelstads Herred, i Christiansstads Len.

3) Ribbelsfart.

4) Benedict v. Alefeldt blev gift med Dorthe Krabbe Iversdatter, som havde været forlovet med den bekjendte Grev Gynther af Barby; Knud Grubbe med Mette Ulfstand; Tyge Brahe med Helseig Krabbe, Datter af Rigsraad Iver Krabbe og Magdalene Banner; og Claus Glambeck med Birgitte Rosenkrands, Datter af Bolmer Rosenkrands og Margrethe Rosenkrands Knudsdatter.

5) Oluf Daa blev gift med Dorthe Fris, Datter af Henrik Fris til Orbæklunde og Margrethe Bild Nielsdatter. Jfr. Magazinet S. 100, hvor Sidstnævnte dog urigtig nævnes Bilde. Jacob Huitfeldt blev gift med Lisbeth Fris.

* 25de Januar 1576¹⁾) bleff Zomfrw Dorritthe Wlfeld begraffuith wdj Ramsbølle Sogne Kircke Bindinge²⁾).

* 5 Februar 1576 stob Eric Rossenfrankis Begraffuelse wdj hans Sogne Kircke Osterhøsinge³⁾).

* 13 April 1576⁴⁾) døde Frw Kirsthen Eggertth Hendrickens.

10 Juli 1576 bleff Jørgen Raaf Emicks Søn fød paa Gulland paa Wisborre Slotth.

25 Juli 1576 bleff Jochim Horn, en pommerff Herremand, hasthig død aff Driek thil Gystrow, och war ieg then første, hannom fanth død liggindis om Morgenen y fith Herberge.

26 Juli 1576 bleff Benedix van Anneselth hastigen død aff Driek om Affthenen thil Bøzow. Hand drack en Welkommen høf Kongen och Hertig Oldriek.

29 Juli 1576 stob Frw Kirsten Eric Lycks⁵⁾) Begravelsse.

6 August 1576 paa en Mandag Affthen Kloden war wed r bleff Hendrick Friß Nielsis Søn fød paa Høssellager y Stenbuckens Thegen.

26 August 1576 stob Glob Krabbis Brøllup paa Nygaard⁶⁾) mz Zomfrw Dorritthe Skell.

1) I Magazinet urigtig 1586.

2) Røgsbølle, nu Høllenhavn i Bindinge Sogn, Bindinge Herred i Fyn.

3) Osterhøsinge, i hvilket Sogn Arrestov ligger.

4) Der kan ogsaa læses, som Afskriften har, 1586, eller 1596.

5) Datter af Niels Rotfeldt Jensen til Brastov og Anna Høj, Eric Lykkes første Hustru.

6) Forsvunden Herregaard i Winberslev Sogn, Nysgaard Herred i Sjælland.

9 September 1576 gjorde Hans Skovgaard sin Høstros¹⁾ Kirdegang paa Hølsingborrig.

23 September 1576 stod Mougens Suls Brøllup wdj Malmø mz Eric Roskenfrantzis Datther aff Langthind²⁾.

23 September 1576 var der Barsell paa Høsfellager, og Frw Wibide³⁾ gid Kirke effther Hendrick Friis.

11 October 1576 bleff Frw Birritthe Peder Brodis⁴⁾ begraffuith wdj Barløse Kirke.

4 November 1576 bleff Tørgen Marjuins Datther Somfrw Rigborre fød wdj Othensee.

18 November 1576 stod Gjord Pederssens⁵⁾ Brøllup wdj Mars⁶⁾ mz Somfrw Rigisje Roskenfrang.

25 November 1576 stod Hilleborrig Gylbenstierns⁷⁾ Kirdegang paa Højbygaard⁸⁾.

6 December 1576 stod Palle van Mellens Begraffuelse wdj Kertheminde Kirke.

13 December 1576 bleff Fru Pernille Gylbensthiern Jacob Roskenfrantzis fød paa . . .⁹⁾

* Anno 1576¹⁰⁾ for Peder Gylbensthiern Marff Ed.

1) Anna Parsberg, som overlevede ham og 1590 ægtebe hat Ulfstand Solgersen til Hillebjerg, Rigsmarff.

2) Birthe, Datter af Eric Rosenfrands og hans første Hustru Margrethe Ulfstand. Langtind er nu Landting i Ejsing Sogn, Ginding Herred i Thyland.

3) Wibike Gylbenstjerne, gift 1574 med Niels Friis til Høsfelager.

4) Datter af Henrik Glob og Sofie Daa.

5) Gjord Pedersen Galt til Palsstrup og Tygestrup.

6) Mars er Aarhus.

7) Var 11 November 1575 bleven gift med Anud Wille Stensen.

8) Højbygaard i Laagerup Sogn, Fuglse Herred paa Laaland.

9) Stedet ikke tilføjet.

10) I Magazinet urigtig sat under 1 Januar.

* 3 Januar 1577 stod Niels Hendricksens¹⁾ Begravelse
 wdj Nyslinge Kirke.

* 6 Januar 1577 stod Else Apfalon (Søs²⁾) Kirdegang
 paa Løgthued³⁾ effther Anders Sjø.

* 13 Januar 1577 stod Karren Jørgen Marsuins⁴⁾
 Kirdegang wdj Dhensee effther J. Rigborrig.

* 18 Januar 1577 døde Hendrick van Raade paa
 Søgaard.⁵⁾

* 4 Februar 1577 thén Mandag effther Kyndermysse
 bleff Frw Dorritthe Oluff Daas⁶⁾ forløst och fidd en Datther
 heb Margretthe och hun leffuede icke offuer iij eller iiij
 Thimer.

* 8 Februar 1577 bleff Hans Barby studith yhiell y
 Nyborrig.

* 14 Februar 1577 stod Frw Kirsthen Lunggis Begravelse
 wdj Laaland⁷⁾ y Sandby Kirke.

* 17 Februar 1577 gjorde Knud Grubbe sin Høstrws⁸⁾
 Kirdegang wdj Haldstedklosther effther deris Datther Jomfrw
 Hilleborrig Grubbe.⁹⁾

* 28 Februar 1577 stod Hendrick van Raads Begravelse
 wdj hans Sogne Kirck Rønninge.

1) Niels Henriksen Sandberg til Løjstrup. See Magazinet S. 94.

2) Else, Datter af Anders Lindenow og Margrethe Lange. See
 Magazinet S. 95.

3) Løjved i Stenstrup Sogn i Fyn.

4) Karen, Datter af Otto Gyldenstjerne og Helvig Sjøe. See Ma-
 gazinet S. 97.

5) Søgaard er her Rønningesøgaard i Fyn.

6) Dorthe, Datter af Henrik Fris og Margrethe Bild. See Maga-
 zinet S. 100, hvor hun dog urigtig nævnes Bilde.

7) I Magazinet urigtig „Langland“.

8) Mette Ulfstand.

9) „Efter — Grubbe“ ubeladt i Magazinet.

* 6 Marts 1577 paa en Tisdag Morgen mellem 6 och 7 døde Agell Wrne paa Søgaard.¹⁾

* 13 Marts 1577 døde Frw Anne Hvide Jesper Frisfis wdj Suinborrig mellom ix och x om Affthenen.

* 18 Marts 1577 stod Agell Wrnis Begræffuelse wdj hans Sogne Kircke Søby.²⁾

[18 Marts] Anno 1577 Midfasthe Mandag bleff Peder Zull fød paa Gjorsløff.³⁾

12 April 1577 then Fredag nest effther Paaste bleff Hertzig Christian then 4., Kong Fredericks then 2. Sønn, fød paa Fredericksborrig wdj Wandmandens Tegen.

* 25 April 1577 bleff Frw Anne Jesper Frisfis⁴⁾ begræffuith wdj Ulbølle Kircke.⁵⁾

15 Maj 1577 gjorde Jacob Wlfeld Anders Raassis Brøllup wdj Dthensee mz Tomfrw Hilwig Skindell.

22 Maj 1577 døde Tomfrw Margretthe Rossekrans Effthermiddagen, Erics Datter paa Arristow.

2 Juni 1577 var Dronning Sophies Kirckegang wdj Røffuenhagen effther Hertzig Christiann.

9 Juni 1577 stod Eric Raassis Brøllup paa hans Gaard Nas⁶⁾ mz Tomfrw Berthe Wlfeld.

28 Juli 1577 stod Jacob Hørs Brøllup paa Holmgaardth⁷⁾ mz Tomfrw Ligebeth Maltisdatter.⁸⁾

1) Søgaard er her Søbysgaard i Fyn.

2) Nørre Søby i Nasum Herred i Fyn.

3) Gjorsløv i Holtug Sogn i Sjælland.

4) Anne Hvide.

5) I Magazine S. 118 urigtig: Ulbølle. Det er Ulbølle i Fyn.

6) Nas i Laars Sogn, Børglum Herred i Jylland.

7) Nørre Holmgaard i Stobborg Herred i Jylland.

8) Datter af Malte Jensen Sehested og Sofie Bille.

10 August 1577 paa en Løffuerdag bleff min første Datter Margrethe Brodenhuß fød paa Radebølle mellom v och vj om Affthenen y Krabbens Tegen.

10 August 1577 døde Arrell Zull, Landsdommer y Tyl-land, y Wiborre.

17 October 1577, Thorsdagen for Lucæ Euangeliste Dag, Kloeden war ith Kortther effther viij Formiddag, døde myn tierre salige Fader Jacob Brodenhuß paa Damsbo. Gud giffue hannom en gledeliig Opstandelse mz alle tro Christne.

20 October 1577 stod Karl Brystis Brøllup wd y Køffuenhaffn mz Somfrw Tde Wkstand.

20 October 1577 stod Hertig Ernst Lubewigs af Pommerens Brøllup thil Wolgast mz Hertig Julius Datther aff Brunswig wid Raffn Sophia Heideuig.

Anno 1577 døde Eric Rüd.¹⁾

* 8 Marts 1578 døde Frw Elise Her Peder Skrams²⁾ paa Lauholms³⁾ Sloth Kloeden war halgaaen ix om Formiddagen.

* 14 April 1578 døde den skotske Greffue⁴⁾ paa Drasholm. Bleff och begrafuen y samme⁵⁾ Kircke.

6 Maj 1578 bleff Christopher Friß fød paa Hesselager y Thuilling Tegenith.

13 Maj 1578 en Thisdag nesith for Pindge Dag Effthermiddag Kloeden war mellom xi och xij bleff Sorgen Skell fød, Christhens Sønn.

1) Efter Ny Kirkeh. Saml. V, 369 omkring 17 Juli.

2) Datter af Lyge Krabbe og Anne Rosenkrands. S. Magazinet S. 108.

3) I Magazinet urigtig Laugholm. Det er Lauholm Slot i Halland.

4) Greve James Bothwell.

5) Det er Faarevejle.

7 Juli 1578 døde myn salig Broder Middel Brodenhus wdj Kolling om Aftthenen Klocken war mellom viij och ix.

28 August 1578 stod Hendrick Gyllenstierns Brøllup mz Jomfrw Karren Bilde paa Iffuersnes.¹⁾

2 November 1578 stod Knud Bildis Brøllup y Guinborrig mz Frw Birritthe Banner.

30 December 1578 bleff Hertug Wldrich fød paa Koldinghus, Kong Frederichs den Andens Søn, imellom fem och sex Effthermiddag.

* 1 Martz 1579, Fastelauens Søndag, gjorde Kongen Brede Ranzows och Niels Pasbierrigs Brøllupper paa Kolding Hus med Jomfrw Sophi Rossenkrantz och Jomfrw Ritzebeth Sesth[ed].

7 Maj 1579 bleff Wibide Gylbenstiern²⁾ forløst om Morgenen wid 4. Bleff kallith Margrethe y Wedthens Thegen.

28 Juni 1579 stod Eric Wenstermands Brøllup paa Søgaard³⁾ mz Jomfrw Mhed Norby.

3 Juli 1579 bleff Lauritz Brodenhusis Datther Rigborrig fød paa Nyborrig paa en Fredag wdj Skorpions.

12 Juli 1579 stod Lauritz Ethraalisk Brøllup paa Thorpegaard⁴⁾ mz Jomfrw Margretthe Frisk.

16 Juli 1579 gjorde Cyler Grubbe Kirsten Lydis Kirkegang paa Worringborrig.

¹⁾ Nu Bedelsborg i Fyn. Hele Antegnelsen er først indført under 18de August, men derefter tilføjet i Marginen: „Wreth skriffuith. Ihen 28 Augustij.“

²⁾ Var 1574 bleven gift med Niels Fris til Hesselager.

³⁾ Søgaard er her Søgaard i Vesterborg Sogn paa Saaland (?)

⁴⁾ Thorpegaard i Sønder Næraa Sogn, Aafum Herred i Fyn.

6 August 1579 bleff Oluff Daas Søn Claus Daa fød paa Raffnstrup wdj Wandmandens Ehegen.

16 August 1579 bleff gammel Christhen Muncd begraffuith wdj Aarb Domkircke.

23 August 1579 stod Niels Krabbis och Povel Muncds Brølluper wdj Wiborrig mz Palli Zuls Døtther.¹⁾

24 August 1579, S. Bertholomej Dag, bleff Otthe Emmidsfen, som hadde Rugaard, begraffuith wdj hans Sogne Kircke.²⁾

30 August 1579 paa en Søndag Formiddag Kloden war mellom x och xi bleff Ehrub Bryste fød paa Margaard. Ehegenith war Stenbuden.

13 September 1579 stod Jørgen Frisfis Brøllup wdj Aarb mz Somfrw Elske Bjørns Døtther.³⁾

20 September 1579 stod Hans Krassfis⁴⁾ Brøllup wdj Risse mz Somfrw Kirsten Hold.

23 September 1579 bleff Anders Bjørnsen⁵⁾ (dij wer) studen ihjell wdj Kolbing om en Onsdag Morgen aff Otthe Magnus.

26 September 1579 paa en Løffuerdag døde Frw Ide Karll Brysfis.⁶⁾

27 September 1579 bleff Somfrw Margretthe Daa Oluffs Døtther begraffuith wdj Raffnstrup Sogne Kircke.

¹⁾ Ingeborg og Lisbeth Zuel, Døttr af Palle Zuel og Anne Lykke.

²⁾ Bekkinge i Fyen, i hvilket Sogn Rugaard ligger, som dengang var et kongeligt Len.

³⁾ Datter af Bjørn Andersen Bjørn.

⁴⁾ Krasse er Krasse.

⁵⁾ Anders Bjørnsen Bjørn.

⁶⁾ Ide Alfsstand, Karl Brystes første Hustru.

28 September 1579 forgick Fesendz¹⁾ Tull och Fridtz van Werder med ith aff Kongens Skiff wnder Borringholm.

29 September 1579 gick Frw Dorrithe Oluff Daas²⁾ y Kircke effther Claws Daa.

29 September 1579 bleff Frw Ligebeth Fris Jacob Guitfelds forløst om Morgenen paa en Thisdag, S. Mickels Dag, wdj Thrundhiem, och fick en Søn heber Christopher Guitfeld, wdj Wandmandens Thegen.

24 October 1579 stod Anders Bjørnsens³⁾ Begravuelse wdj Mars Dom Kircke.

8 November 1579 stod Frw Ide Blstands⁴⁾ Begravuelse wdj Margaards Sogne Kircke Wisløff.⁵⁾

20 December 1579 døde wnge Powell Laymand wdj Skaanne.

22 December 1579, som war then Thisdag effther S. Thomis Dag, Formiddag mellom ith och thu, bleff myn fiftte Datter Margrethe Brodenhuß fød paa Radebølle y Fiskens Thegen.

27 December 1579, thredie Tulle Dag, paa en Søndag bleff myn Datter Margrethe Brodenhuß Christnith.

* 10 Januar 1580 stod Frw Dorrithe Anders Banners⁶⁾ Begravuelse paa en Søndag wdj deris Sogne Kircke.⁷⁾

* 8 Marts 1580 paa en Thisdag Klocken war 6 om Morgenen døde Dochter Cornelius Medicus wdj Othensee⁸⁾

1) Fesendz er Vincens.

2) Datter af Henrik Fris og Margrete Bild.

3) Anders Bjørnsen Bjørn.

4) Karl Brystes første Hustru.

5) Wisløv er Bigerslev i Fyn.

6) Datter af Otto Rud og Pernille Dye. See Magazine S. 96.

7) Gjeving i Sønderhald Herred i Jylland.

8) Dr. Cornelius Hamsfort den Eldre.

* 8 April 1580 blev Frøiden Augusta fød paa Koldinghuß.

3 Maj 1580 da anamith dj thre Herrer aff Holsten derriß Len aff Konning Frederic then 2. wdj Dthensee paa S. Albans Kergaard paa en Thisdag.

3 Juni 1580 bøde Axel Wiffterth paa Malmø Sloth mellom 9 och 10 Formiddag.

25 Juni 1580 kom Hertzig Bernim aff Pommerenn¹⁾ thill Kolding.

29 Juni 1580 bleff Frøiden Augusta Christnith wdj Kolding. Och Gødzloff Buddis Brøllup stod y samme Barsfell mz Tomfrw Dorritthe Skindell.

30 Juni 1580 gjorde Kongen Gndzloff Buddis Brøllup y Rolling y Frøiden Augustas Barsfell mz Tomfrw Dorritthe Skindell.

1 Juli 1580 drog Hertzig Bernim aff Pommeren fraa Kolding och thill Melfar.²⁾

10 Juli 1580 seglith Hertzig Bernim aff Pomerenn fraa Gedgør och thill Rostod.

15 Juli 1580 stod Axel Wiffterths Begravuelse y Lunne Domkirke.

17 Juli 1580 stod Dettleff van Quallens Brøllup wdj Dthensee mz Tomfrw Rigborrig Walkendrop.

18 Juli 1580 paa en Mandag bøde Hans Skowgaard paa Hølsingborrig Sloth.

24 Juli 1580 stod Thnge Krabbis Brøllup paa Bustrup mz Tomfrw Ingeberrig Tull. Samme Dag gjorde Albrith Friß sin Høstrus³⁾ Kirdegang paa Riffuerhus.

¹⁾ Barnim XII.

²⁾ Middelfart.

³⁾ Ingeborg Gylbenstjerne.

29 Juli 1580 bleff Christopher Lauritzen¹⁾ studen ihjell
 y Warß aff sin Suoger Eric Westeny.

31 Juli 1580 stod Hendrick Lyckß Bryllup y Randers
 mz Jomfrw Karren Banner.

24 August 1580 stod Hans Skomgaards Begravelsesfe
 wdj Helsingborrig Kirde.

28 August 1580 stod Preben Gylbenstierns Bryllup y
 Køffuenhaffnn mz Jomfrw Beritthe Rosensparre.

3 September 1580 paa en Løffuerdag brende en stor
 Parth aff Ribe mellom 1 og 21.

4 September 1580 stod Jørgen Brhas Brøllup wdj
 Lund y Skaanne mz Jomfrw Ingeborrig Pasbierrig.

4 September 1580 paa en Søndag bleff Frw Dorritthe
 Dluss Daas²⁾ forløst om Affthenen Kloten war med 21 och
 fick en Datther heder Hilleborrig Daa wdj Løwens Thegen.

6 September 1580 bleff Frw Alhed Eric Wenster-
 mand³⁾ forløst om Effthermiddagen mellom v og vi paa
 en Thisdag och fick en Datther heder Alhed Wensthermand
 y Løwens Thegen.

6 September 1580 paa en Thaaarsdag brende der 29
 Gaare af y Risffuing paa Langeland.⁴⁾

11 September 1580 stod Niels Pederssens⁵⁾ Brøllup
 y Malmø mz Jomfrw Lisebeth Huitfeld.

[15 September] Anno 1580 fiorthen Dage for S. Mi-

¹⁾ Udsøn til Overgaard. See Dste Mag. VI, 27, hvor dog Aaret
 angives til 1577.

²⁾ Datter af Henrik Fris og Margrete Bilb.

³⁾ Alhed Norby.

⁴⁾ Nu Rubkjøbing.

⁵⁾ Niels Pedersen Galt til Ingelstøb i Ingelstøbs Herred, Chri-
 stiansstøbs Len.

Chaeliſ Dag ſtod Chriſthen Quidkows Brøllup paa Thrudsholm m3 Zomfrw Margrethe Høg, och Melcher Huasſis Brøllup paa Stennerup m3 Zomfrw Abel Knudsdatther¹⁾

25 September 1580 ſtod Hendrick Norbys Brøllup paa Skovgaare²⁾ m3 Frw Margretthe Brockenhuſ.

29 September 1580 døde Frw Sitell Wilde Joſt Høgs y Alborrig Klocken war mellom vij och viij om Morgenen.

30 September 1580 paa en Fredag ith Korthen for 9 om Afſthenen y Krabbens Thegen bleff Nielsſis Friſſis Søn Zahan then første fød paa Hæſellager.

2 October 1580 døde Hertug Hanſ den gamle paa Harsløff Huſ.

1 November 1580 alle Helgen Dag døde Frw Margretthe Friſ³⁾ paa Thorpegaard⁴⁾ mellom 2 och 3 Eftthemiddag.

2 November 1580 om Morgenen Klocken war wed firre døde Frank Brockenhuſ Laurſſis Søn paa Ryborrig.

20 November 1580 ſtod Chriſthen Munds Brøllup paa Giesſingholm⁵⁾ m3 Zomfrw Anne Stram.

30 November 1580 om Afſthenen wid 9 bleff Wibide Gyldenshiernn forløſth och ſid en Sønn bleff kallith Zahan y Krabbens Thegenn.

4 December 1580 ſtod Zahann Norbys Brøllup med Zomfrw Margretthe Baſe i Lanthe Holſthen paa hindis Gaard.

¹⁾ Datter af Knud Mikſſen Akeleje og Margrete Urne.

²⁾ Skovgaard i Søby Sogn, Baag Herred i Fyn. I Traps Beſkr. af Danm. ſiges den dog først at være bleven Herregaard i Slutningen af 17de Aarhundrede.

³⁾ Laurits Straales første Huſtru.

⁴⁾ Torpegaard i Sønner Næraa Sogn i Fyn.

⁵⁾ Nu Løvenholm i Gjeſing Sogn, Sønnerhald Herred i Jylland.

13 December 1580 bleff Frw Margretthe Friß¹⁾ begraffuith y Thorppe Gaards Sogne Kircke Neerom²⁾ S. Luziæ Dag.

* 22 Januar 1581 paa en Søndag døde Anders Skowgaard y Horsfens.

[29 Januar] Anno 1581 Søndagen effther S. Poffuelß stod Anders Suiitfeldtz Brøllup y Opslo med Tomfrw Margretthe Pedersdatther.³⁾

* 26 Marts⁴⁾ 1581 paa Paaske Morgen døde Biørn Raaf paa Bygholm.

* 2 April 1581 paa Quasimodogenitj Søndag om Morgenen mellom iij och iiij døde Frw Eddel Hardenbierrig⁵⁾ paa Arriskow.

* 30 April 1581 stod Frw Marren Knoffs⁶⁾ Begraffuelsse.

1 Maj 1581 paa en Mandag Effthermiddag mellom v och vi døde Henning Wensthermand paa sin Gaard Gammelbogaard.⁷⁾

4 Maj 1581 wor Herre Himmelfartzdag stod Frw Anne Frank Banners⁸⁾ Begraffuelsse.

1) Laurits Straales første Hustru.

2) Sønner Neraa i Nasum Herred i Fyn.

3) Datter af Peder Lille Hansen og Ingeborg Gylbenløve Nielsdatter.

4) I Magazinet er Datoen ubeladt.

5) Datter af Jacob Hardenberg og Sofie Lykke, Enke efter Frands Bille Andersen til Spholm, som faldt i Staane 1565.

6) Magazinet har urigtig Knubß. Det er Maren Knob, Enke efter Stenke Rosenkrands. See Magazinet S. 119.

7) Gammelbogaard er Brobygaard i Sønder Broby Sogn i Fyn. See Rosenvinge, Domme III, 153.

8) Anne Dye, Søster af Rigshofmester Peder Dye.

9 Maj 1581 paa en Tisdag stod Frw Eddel Hardenbierrigs¹⁾ Begræffuelse y Hornne Kircke.

2 Juni 1581 døde Niels Frisfis Sønn Christopher om Aftthenenn Klocken war mellom 2 och 3.

23 Juli 1581 stod Oluff Gaasfis Brøllup paa Thøgstrup²⁾ mz Somfrw Magdalene Nielsdatther.³⁾

5 August 1581 bleff Frøiden Heidewig fød paa Fredericksborrig wdj Wecthens Thegen jmellom 2 og 3 Formiddag.⁴⁾

6 August 1581 bleff Thyge Brade studith ihjell wdj Røffuenhaffn paa Gaden af Cyler Krasse⁵⁾ om Aftthenen Klocken war wed 2 paa en Søndag, och leffde han thil om Morgenenn Klocken war viij, och war samme Wlycke aff stor Waade.

13 August 1581 stod Peder Sandbierrigs Brøllup paa Westergaard⁶⁾ mz Somfrw Karren Sparre.

22 August 1581 stod Her Peder Strams Begræffuelse wdj hans Sogne Kircke wid Wrup.

2 September 1581 døde Jørgen Marquin paa sin Gaard Dybed y Skaanne.⁷⁾

10 September 1581 stod Jørgen Frisfis Godstis Søn Brøllup i Marb mz Somfrw Anne Wlfeld.

1) Datter af Jacob Hardenberg og Sofie Lykke, Enke efter Frands Wille til Spholm.

2) Tøjstrup i Ryslinge Sogn i Fyn.

3) Datter af Niels Henriksen Sandberg og Kirstine Mikkelbatter Akeleje.

4) Bigesaa hos Rønigsfeldt. Prindsesse Heidewig blev imidlertid født 5 Juli, ifølge et Brev af samme Dato fra Kong Frederik II til Hertug Ulrik af Mecklenborg, i Rentekammer-Arkivets chronol. Sam l.

5) Det er Krasse.

6) I Humble Sogn paa Langeland.

7) Dybed i Østra Wemmenhøg Sogn, Wemmenhøgs Herred i Malmshus Lehn.

14 September 1581 stod Thyge Bradis Begræffuelse wdj Hillig Geistis Kirde y Køffuenhaffn.

7 October 1581 bleff Henning Quikow fød paa Rørbeck, Christhen Quikows Sønn.

8 October 1581 stod Hertzig Bernim aff Pommerns Brøllup mz Cørførsthen aff Brandenburgis Datther thil Berlin.¹⁾

15 October 1581 stod Sorgen Marquins Begræffuelse wdj hans Sogne Kirde wid Dnybeck.²⁾

31 October 1581 stod Hertzig Frandzias af Saren Førstindis Hertuginde Margretthis af Pomerens hindis Begræffuelse.³⁾

8 November 1581 begynthis en Herredag wdj Dthensee.

9 November 1581 kom der 13 y Danmarks Raad, och dj gjorde deris Ed wdj Dthensee.

10 November 1581 bleff der dømt h paa Gylter Krasse wdj Dthensee.

13 November 1581 kom Hertzig Hans Kongens Broder thil Dthensee.

15 November 1581 drog Kongen och hans Herbroder fraa Dthensee.

22 November 1581 then Onsdag for S. Karren Dag bleff Christopher Friß [fød] paa Hesselager Formiddag mellom ix och x y Wechtens Thegen.

30 November 1581 paa en Thaarsdag forgick enn Skude med mægith goth Föld for Nyborrig.

¹⁾ Barnim XII og Churfyrst Johan Georgs Datter Anna Maria.

²⁾ Wemmenhøg i Wemmenhøgs Herred i Malmøhus Len.

³⁾ Frands II af Sachsen-Lauenburgs første Gemalinde, som fødte 7 September 1581.

* 8 Januar 1582 døde Jesendtt¹⁾ Tulf Søn paa Fredriksborrig Jenß Tull.

23 Januar 1582 lod Hertzig Hans aff Holsten christne en Herre paa Sønderborrig.²⁾

* 24 Januar 1582 stod Somfru Sigell Anders Datthers³⁾ Begravfvelsfe wdj hindis Sogne Kirde.⁴⁾

* 11 Februar 1582 stod Manderup Holkis Brøllup wdj Horsens med Somfru Lenne Tul.

* 14 Februar 1582 paa en Onsdag Kloken war mellom 3 och 4 Effthermiddag⁵⁾ døde Somfru Lisebeth Bryske⁶⁾ paa Amage⁷⁾ hindis Moders Gaard.

* 18 Februar 1582 lod Eric Wensthermand sinn Søn christne paa Lune⁸⁾ wed Raffn Benedix Wensthermand.

* 20 Februar 1582 stod Gregers Trudsens Begravfvelsfe wdj hanß Sogne Kirde wid Estrup.⁹⁾

* 25 Februar 1582 Fastelaffuens Søndag stod Niels Skramms Brøllup wdj Horsens med Somfru Kirsten Rosensfrank.

* 25 Februar 1582 stod Tahan Dus Brøllup med Som-

¹⁾ Vincens.

²⁾ Hertug Frederik, fød 26 November 1581.

³⁾ Bistnok Datter af Bjørn Andersen Bjørn til Stenalt, fød 30 Martz 1568. See Ny Kirkehift. Saml. V, 358.

⁴⁾ Formodenlig Orsted Kirke ved Stenalt i Jylland.

⁵⁾ „Paa en Onsdag — — Eftermiddag“ udeladt i Magazinet.

⁶⁾ Datter af Bert Bryske og Anne Biffert. See under 11 Juni 1549 ovenfor. Jfr. Bedel:Simonsens Rugaard II, 1, 44.

⁷⁾ Amagergaarden i Vigerslev Sogn, Stovby Herred i Fyn. See Magazinet S. 102.

⁸⁾ I Magazinet urigtigt: Lunevedt. Det er Orbællunde i Orbæll Sogn, Binding Herred i Fyn. Af Magazinet S. 103 urigtigt henført til Lundegaard i Nørre Broby Sogn i Fyn.

⁹⁾ Fausing i Sønderhalb Herred i Jylland.

frw Olisue Skram, Peter Netkis med Tomfrw Karren Kofstrup, Christen Winds med Tomfrw Marenn Kruske wdj Køffuenhaffn, och Kongen gjorde dennom, Fastelaffuens Søndag.

* 24 Marts 1582 en Løffuerdag Formiddag mellom ith och ij døde myn sidzthe¹⁾ Datther Margrethe Brodenhuß, som war paa hindis thredie Aar.

* 4 April 1582 bleff myn²⁾ Datther Margretthe Brodenhuß begraffuith wdj myn³⁾ Sogne Kircke Nastrup.

* 22 April 1582 bleff Frw Christenke Wlstand Hendrick Bildis begraffuith y hindis Sogne Kircke.

* 29 April 1582 bleff Frw Metthe Dye Hans Beruefoms begraffuith wdj wor Frw Kircke y Køffuenhaffnn.

9 Maj 1582 om Morgenen Kloeden war ij døde Karren Bilde Hendrick Gyldenstierns paa Iffuersnes⁴⁾. Samme Morgen om iij brende Høgsgaard⁵⁾ aff.

5 Juni 1582 bleff Fru Karren Hendrick Gyldenstierns begraffuith wdj Iffuersnes Sogne Kircke Husby thredie Bindke Dag.

1 Juli 1582 bleff Fru Karren van Anneselth Hans Spegels begraffuith wdj deris Sogne Kircke wid Borrebj.⁶⁾

10 Juli 1582 bleff Glob Krabbe wdj Selland y hans Sogne Kircke⁷⁾ begraffuith.

1) I Magazinet istedenfor „min sidste“: Ejler Brodenhufes.

2) I Magazinet istedenfor „min“: Ejler Brodenhufes.

3) I Magazinet istedenfor „min“: hans.

4) Ru Bedelsborg.

5) Højsgaard, nu under Løgismose i Haarby Sogn i Fyn.

6) Borrebj Sogn, Lorna Herred i Malmshus Len.

7) Bistnok Saaby Kirke i Boldborg Herred i Sjælland, i hvilket Sogn Nastrup ligger, der tilhørte Glob, egentlig Lucas, Krabbe, Eriks Søn.

29 Juli 1582 stod Fald Gøis Brøllup paa Krabbisholm¹⁾ m3 Zomfrw Karren Krabbe.

9 August 1582 paa en Taaarsdag døde Zomfrw Margretthe Wrne Abediße y Maribo.

15 August 1582 paa en Onsdag, som war wor Frw Simmelfarth, døde myn salig Modersøster Frw Karren Bølle²⁾ wdy Dthensee om Effttermiddag Klocken war mellom 12 och ith. Gud giffue hinde en ærefuld och gledelig Opstandelse.

26 August 1582 stod Niels Bilds Brøllup wdy Dtensee med Zomfrw Margretthe Wrne.

5 September 1582 døde myn salig Høstrw Frw Birthe Friß wdy Dthense, som war paa en Onsdag, Klocken war mellom ix och x om Affthenen. Gud giffue hinde med alle thro Christine en ærefuld och gledelig Opstandelse.

16 September 1582 stod Cyler Brystis Brøllup paa Thirsbeck m3 Zomfrw Gertrud Lunge.

18 November 1582 en Søndag stod Hendrick Belous Festhinøll paa Koldinghuß m3 Zomfrw Lisebeth Stram.

28 December 1582 bleff Zomfrw Birrithe Lindenow fød paa Hingsgaffull.

* 10 Februar 1583 gjorde Kongen Hendrick Belous Brøllup y Kolding med Zomfrw Lisebeth Stram Fastelauens Søndag.

* 27 Februar 1583³⁾ om Affthenen mellom 9 och 10 bleff Berthe Friß fød paa Høsfellager y Zomfruens Thegenn, Niels Frißis Datther.

¹⁾ Krabbesholm i Resen Sogn, Hindborg Herred i Sjælland.

²⁾ Gift 1) med Jacob Tidemand til Hellerup, 2) med Lave Urne til Rugaard.

³⁾ S Magazinet urigtig: 1582.

13 Marts 1583 døde Hertig Magnus Ronning Frederichs then 2. Her Broder y Liffland.¹⁾

* 2 April 1583, thredie Paaske Dag, døde Frw Birritthe Rossensparre Prebben Gyldestierns paa Aastrup y Wendzysfell.²⁾

11 Juli 1583 Thaarsdagen effther S. Knuds Dag y Løffuens Ehegen bleff Somfrw Marren Bryffe Eylers Datther³⁾ fød paa Dallund om Aftthenen om xi.

21 Juli 1583 stod Karl Bryffis Brøllup deth andith paa Kersgaard mz Somfrw Else Wibe.

23⁴⁾ Juli 1583 stod Anders Banners Begravfuellese wdj hans Sogne Kircke.⁵⁾

26 Juli 1583 bleff Hertug Hans fød paa Hadersløffhuß, Kong Frederichs then 2. Sønn.

28 Juli 1583 stod Dorritthe Gyldestierns Christen Mundis Efftherleffuerffe Begravfuellese y Alborrig.

29 September 1583 stod Christopher Pasbierrigs Brøllup y Randers mz Somfru Doritthe Mund.

15 October 1583 paa en Thisdag Morgen Kloden war melloim viij och ix døde Bjørnn Undersfen⁶⁾ paa Bjørnsholm.

27 October 1583 stod Kiold Brodenhusfis Brøllup y Mars mz Somfrw Eddel Wifeld.

3 November 1583 gjorde Laurig Brodenhuß Karrens⁷⁾ Kirckegang paa Nyborrig.

¹⁾ Kønigsfeldt har 12 Marts.

²⁾ I Hjørring St. Hans Sogn.

³⁾ Datter af Ejler Bryffe og Gertrud Lunge, gift med Jacob Høg til Trudsholm.

⁴⁾ Indført under 24de, men senere rettet i Marginen til 23de.

⁵⁾ Gjesing i Sønderhald Herred i Sjælland.

⁶⁾ Bjørn.

⁷⁾ Hans Hustru Karen Stram Pedersdatter.

6 November 1583 stod Frw Hiluig Lungis, som hadde Thønne Pasbierrig, Begraffuelsse wdj Harridsted Kircke.¹⁾

24 November 1583 stod Biørn Anderssens Begraffuelsse wdj hans Sogne Kircke Drsted ved Stenolt.

* 2 Januar 1584 paa en Thaarssdag døde S. Frw Lisebeth Brne²⁾ paa Klindstrup.³⁾

* 6 Februar 1584 bleff S. Her Tørgen Lyde begraaffuith wdj sin Sogne Kircke ved Offuergaard⁴⁾ paa en Thaarssdag.

10 Februar 1584 en Mandag bleff Hendrick Belous Sønn Frederich fød paa Koldinghus om Morgenen Klocken var fire.

2 Maj 1584 døde Niels Fris's Datther Somfru Margretthe Fris paa Hesselager.

22 Maj 1584 paa en Fredag bleff myn Høstru Anne Bilde mig thilsagth, Absalon Bis og Otthe Brodenhus thog Suar paa myne Wegne.

24 Maj 1584 stod Niels Julls Brøllup mz Somfru Anne Sthygis Datther⁵⁾ Søndagenn for vor Herre Himmelfarths Dag.

3 Juni 1584 stod S. Christopher Bis's Begraffuelsse paa en Onsdag.

19 Juni 1584 bleff Wibicke Gyldenstiern⁶⁾ forløst og

1) Harrested i Hylkinge Sogn, Øster Flakkebjerg Herred i Sjælland.

2) Gift 1) med Peder Lykke og 2) med Johan Bucholt. See Magazinet S. 94.

3) Klindstrup i Skaarup Sogn i Fyn.

4) Udbynder i Gjerlev Herred i Sjælland. Denne Antegnelse bekræfter Angivelsen af hans Død i Ny Kirkeh. Saml. V, 376.

5) Datter af Thomas Stygge til Frøstrup og Christense Bæbner.

6) Gift med Niels Fris til Hesselager.

fik en Sønn bleff kallith Thønne en Fredag om Morgen
mellom 3 och 4 y Fiftens Thegenn.

27 Juni 1584 paa en Løffuerdag bleff Hertzig Christian
then 4. hylith wdj Dhense paa S. Albans Kergaard.

10 Juli 1584 bleff Kirsthenn Bild, Niels Bilds Datter,
føb paa . . .¹⁾

20 Juli 1584 paa en Mandag stod Hertzig Christian
then 4. Hyling wdj Lund y Skonne.

22 Juli 1584 paa en Onsdag Maria Magdalene Dag
bleff S. Christopher Friherre och Burgreffuc v. Dohna be-
graffuith wdj S. Knuds Kircke wdj Dhensee.

26 Juli 1584 stod Axel Rosenfrankis Brøllup wdj
Ysted mz Tomfrw Metthe Grubbe.

9 August 1584 stod Knud Benstermands Brøllup²⁾ paa
Findstrup,³⁾ Knud Brodenhusis y Wendysjel,⁴⁾ Børge
Rosenfrankis Brøllup wdj Wiborrig⁵⁾ och niith paa Næde-
bølle.⁶⁾ Gudt wnde min hierte kiere Broder Eler Brodenhus
sampt medt min kiere Søster Løde och Benedidelse bode til
Lif och Siel. Claus Bilde Jensis Søn egen Sondt.⁷⁾

14 August 1584 bleff Eyer Brodenhus paa Synder-
gaard indseth paa Dragsholm.

23 August 1584 stod Knud Bradis Brøllup y Horsens
mz Frw Margretthe Jens Raasfis.

1) Stedet er ikke tilføjet.

2) Med Karen Suel, Datter af Johan Suel og Sofie Sandberg.
See Magazinet Side 111.

3) Nu Holstenshus, i Diernisøe Sogn i Fyn.

4) Med Anne Robsten Marcusdatter, formodentlig paa Lengsholm.

5) Med Margrete, Datter af Palle Suel og Anne Lykke.

6) Med Anna Bille Jensdatter, hans anden Hustru.

7) „Gud unde – egen Gaand“ tilføjet med Claus Bille Jensens
Gaand.

30 August 1584 stod Zahan Wensithermands Brøllup wdj Koskild mz Zomfrw Kirsten Beck.

6 September 1584 stod Aldrick Sandbierrigs Brøllup wdny Wiborrig mz Zomfrw Biritthe Maltisbatther.¹⁾ Margretthe Wris²⁾ Kirkegang samme Nar och Dag.

20 September 1584 stod Oluff Kossensparris Brøllup y Køffuenhaffnn mz Zomfrw Lisebeth Gyldenstiernn.

27 September 1584 paa en Søndag stede (dixwer) then Wlyde y Køffuenhaffnn mellom Tørgen Rud och Eric Wilde, tho Modersøster Børnn.

4 October 1584 stod Frank Rangovs Brøllup wdj Guinborrig mz Zomfrw Anne Kossentrang.

18 October 1584 stod Wollemaar Pasbierrigs Brøllup wdj Randers mz Zomfrw Ide Lyde.

25 October 1584 stod Begravfuelle wdj wor Frw Kircke wdj Køffuenhaffnn med salig Tørgen Ruds Vig.

1 November 1584 stod Anders Dresfelbierrigs Brøllup paa Worrinnborrig mz Eyle Grubbis Datther Zomfrw Metthe³⁾ Grubbe.

5 November 1584 brende Morthen Brodis Lagaard⁴⁾ aff, som bleff anstuckith af en Forreder, som bleff reth wden for Byen.

15 November 1584 paa en Søndag døde S. Metthe Gøe paa Rugaard.⁵⁾

1) Sehested. See Magazinet S. 106.

2) Gift med Niels Wille til Ravnholt.

3) Først strevet Elsbitthe, som siden er rettet.

4) Formodenlig ved den forhenværende Herregaard Barlsøegaard i Baag Herred i Fyn.

5) Gift med Ngel Brahe.

5 December 1584 paa en Løffuerdag om Morgen
døde myn Sogne Prest Her Mag Nielsen y Dby.¹⁾

6 December 1584 stod Frederick Godfisk Brøllup wdj
Roskild med Jomfru Berthe Baad. War och myn Høstrw
Anne Bilde mægith harth syg samme Aar och Dag.

7 December 1584 døde Zahan Friß Nielsfis Søn paa
Mullerup hof hans Fadersøster Lisebeth Friß²⁾ paa en
Mandag.

17 December 1584 paa en Tjaarsdag bleff Frw Metthe
Axell Braadis³⁾ begraffuith wdj Eluith Sogne Kircke.

21 December 1584 S. Thomas Dag en Mandag bleff
lille Johan Friß begraffuith wdj Høsfellager Sogne Kircke.

* 7 Januar 1585 døde salig Margrethe Valkendorp⁴⁾
paa Glorup Kloeden war mellom ix och x om Affthenen om
Laarsdagen.

* 17 Januar 1585 om Søndag Morgen Kloeden war
mellom 3 och 4 bleff myn tierre Høstrw Anne Bilde⁵⁾ for-
løst wdj Stenbudens Thegen.

* 17 Februar 1585 bleff S. Frw Margretthe Valken-
drop⁶⁾ begraffuen wdj Suindinge Kircke paa en Onsdag.
Gud giffue hinde en gledelig Opstandelse.

* 21 Februar 1585 Fasthelaffuens Søndag er Anders

1) Bester Aaby i Fyn. Wibergs Præstehistorie (Odense 1870 f.)
I, 16 har: før 1573.

2) Gift med Jacob Svitsfeldt.

3) Mette Gjøe.

4) Enke efter Jørgen Skintel til Lammehave, som døde 25. Marts
1560.

5) I Magazinet istedenfor: „min kjære — Anne Bille“: Ejler Brof-
lenhusens Frue.

6) Enke efter Jørgen Skintel.

Thotz och Capetin Thomis¹⁾ Lenormands Brøllupper staaith vdy Kjøffuenhaffn med erllige och welbyrdige Somfruer, Somfru Sigebeth Rossefrank och Somfru Marren Løde.

* 25 Februar 1585 bleff Pallj Sul begraffuen vdy Wiborrig Domkircke paa en Thaarssdag. Gud werre hannom naadig.²⁾

* 8 Marts 1585 paa en Mandag om Natthen Kloeden war mellom iij och iiij døde Somfrw Margrethe Emmicksdatther paa Grøffthebierrig.³⁾

* 11 April 1585 Paaste Dag døde Christopher Zahansen paa Drennerup.⁴⁾

* 14 April 1585 fierre Paaste Dag Kloeden war 9⁵⁾ Formiddag døde Frw Marren Oluff Norbys paa Skougaare.⁶⁾

* 26 April 1585 paa en Mandag om Morgenem mellom iiij och v døde Somfrw Righborrig Marsoin⁷⁾ vdy Suinborrig.

3 Maj 1585 om Mandagenn Affthen Kloeden war wed elloff kallith Gud almectigste myn fierre S. Suoger Anders

1) I Magazinet er: „Thomis“ oversprunget.

2) „Gud — naadig“ udeladt i Magazinet.

3) I Bispebjerg Sogn, Odense (tidligere Baag) Herred i Fyn. I Magazinet S. 108 henlægges det urigtig til Krarup Sogn i Salling Herred, medens det Rigtige dog er angivet smst. S. 112. Jeg maa takke Biskop Engelstoft for denne Bemærkning. Hun var en Datter af Anders Emmilfen til Stensgaard og Agnete Reventlow.

4) Drennerup i Odise Sogn, Lystrup Herred i Slesvig.

5) I Magazinet urigtig: 3.

6) Søby Sogn, Baag Herred i Fyn.

7) Datter af Jørgen Marsoin og Karen Gyldestjerne.

Pedersen¹⁾ y Halß fem Mill fraa Birkels, Gud giffue han-
nom en gledelig Opstandelse.

9 Maj 1585 gjorde Kongen Christen Frißis Brøllup
wdj Køffuenhaffn mz Metthe Knud Hardenbierrigs Datther
Somfrw Metthe Hardenbierrig. Stod Hans Krassis Be-
graffuelsje y Egholms Sogne Kircke samme Aar och Dag.

20 Maj 1585 senlith Kong Frederic then 2. fraa Hels-
singør och thil Bahuß och strag thilbage igenn.

13 Juni 1585 bleff salig Anders Pedersen begraffuith
wdj Birkels Sogne Kircke Dbn.²⁾

21 Juni 1585 paa en Mandag bleff Knud Wenster-
mands Datther Somfrw Kirsthen fød paa Findstrup³⁾ wdj
Somfrw Thegenith.

24 Juni 1585 S. Hans Dag paa en Thaarsdag bleff
Niels Frisfis Søn Jahan fød paa Hesselagger y Westhens
Thegenn.

8 Juli 1585 bleff Hendric Belous Sønn Claus Below
fød paa Hastrup.

25 Juli 1585 stod Mons Bildis Brøllup y Suinborrig
med Somfrw Anna Huitfeld.

1 August 1585 døde Chørsførstinde Anna Ronning Chri-
stian then 3. Datther Chørsførsthe Augusthus aff Sagens
Gemall.⁴⁾

¹⁾ Galt. Han var gift med Ejler Brokkenhuses Halvsøster Inger
Clausdatter, en Datter af hans Moder Susanne Bølle i hendes
første Ægteskab med Claus Erikken Ravnberg.

²⁾ Dette Stykke var først indført under 13 Juli, men der overstreget
og flyttet hertil.

³⁾ Nu Hølstenshus i Diernisse Sogn i Fyn.

⁴⁾ Samme Bedtegning findes i en kortere Form under 1 October
s. A., hvilket er det Rigtige.

1 August 1585 gjorde Jald Gjø sin Høstrus¹⁾ Kirdegang paa Skersjø.²⁾

13 August 1585 bleff Eric Rorby forredelig skoth aff fyinn egen Rod mellom Querndrop och Bobierrig³⁾ paa en Fredag.⁴⁾

15 August 1585 gjorde Knud Wenstermand sin Høstrus⁵⁾ Kirdegang.

23 August 1585 bleff Eric Rorby staath ihiel aff sin egen Rod mellom Querndrop och Bobierrig.

30 August 1585 paa en Mandag Kloden war mellom ij och iij Formiddag bleff Frank Ranzows Søn Eric Rantzow fød paa Arriskow.

16 September 1585 bleff Eric Rorby begraffuen wdy hans Sogne Kirde Egensse paa en Thaarssdag.

19 September 1585 stod Hendrick Brodenhusis Brøllup thil Opflow y Norge mz Somfrw Dorritthe Jull.

22 September 1585 bleff Margretthe Brnne⁶⁾ forløst om Morgenens Kloden war wed fem paa en Onsdag y Wandmandens Thegen, och Gud gaff hinde en Datther hed Tytthe.

26 September 1585 stod Hendrick Gyldestierns Brøllup paa Iffuersnes⁷⁾ mz Somfrw Berthe Throlle.

1) Karen Krabbe.

2) Skersjø i Draaby Sogn, Mols Herred i Jylland.

3) I Lunde Sogn, Sunds Herred i Fyn.

4) Samme Bedtegning findes nedenfor under 23 August i en lidt kortere Form. Denne Dato er dog sikkert den rette, hvorfor det navnlig taler, at Begravelsen allerede fandt Sted 16de September.

5) Karen Juel, Datter af Johan Juel og Sofie Sandberg. See Magasinet S. 111.

6) Gift med Niels Wille til Ravnholt.

7) Nu Bebelssborg i Fyn.

29 September 1585 Sancti Michaels Dag paa en Onsdag drog myn Høstrw fraa Iffuersnes och thil Damsbo mægith sng.

30 September 1585 bleff mynn kierre Høstrw forløst paa en Tchaarsdag i Thyrens Thegen, och gaff Gud ofs en Datther hed Karren, och leffde hun en Thimme, Gud giffue hinde deth euige Liff, och flede deth om Morgenen Klocken war fire.

1 October 1585 Chørsørstinne Anne af Sagen døde.¹⁾

8 October 1585 lod jeg myn lille Datther Karren Brodenhus begraffue y Nastrup Kirde paa en Fredag.

10 October 1585 stod Jens Arelsens²⁾ Brøllup paa Rødfield mz Somfrw Dorrithe Eggertsdatter.³⁾ Och Niels Bild lod christne sin Datther Somfrw Tytte paa Raffnolth.⁴⁾

14 October 1585 paa en Tchaarsdag bleff Jens Baad begraffuith y hans Sogne Kirde Wigstrup.⁵⁾

19 October 1585 paa en Thisdag bleff Dorrithe Skinkel⁶⁾ begraffuith y Børlum Kloster Kirde.

24 October 1585 war Anne Rosenkrantzis Kirdegang paa Arrifow. Samme Aar och Dag stod Anders Bieltis Brøllup y Nykjøbbing mz Somfrw Anne Hardenbierrig.

26 October 1585 en Thimme offuer Midnath blesde en wsigelig stor Storm, som icke mange kand mindis, och gjorde

¹⁾ See under 1 August ovenfor.

²⁾ Krudow, til Marslevgaard i Marslev Sogn i Fyn.

³⁾ Sandberg, af Løjstrup.

⁴⁾ Ravnholt.

⁵⁾ Vejstrup i Gudme Herred i Fyn.

⁶⁾ Datter af Hans Skinkel til Gerstov, gift med Gyngelof Budde.

stor Skade paa Husse, Skiff och Skow, och andith mere, huilket mand jde end wed aff.

27 October 1585 kom Preben Gyldenstiern, Zahan Kud, Tørgen Quizom, Knud Kud, Peder Kud, Knud Wrne, Hans Norby och andith mere got Foldt thil Damsbo.

31 October 1585 stod Brostrup Beddis¹⁾ Brøllup y Roskild mz Tomstrø Dorritthe Wfeld.

7 November 1585 stod Sten Mogens och Jens Falsters Brølluper paa Nørregaard²⁾ mz Anne och Margretthe Lauritz Dødtter Søstre.³⁾ Samme Aar och Dag gick Margretthe Wrne⁴⁾ i Kirde effther hindis Datther Syttthe.

10 November 1585 gick myn kierre Høstrø Anne Bilde y Kirde effther wor S. Datther Karren Brockenhus y Damsbo Sogne Kirde Forløse.

22 November 1585 then Søndag for S. Karren Dag Formiddag om Natthen mellom ith och thu døde Epler Grubbe Mogens Canzeler wdj Riøffuenhaffn hasteligen, Gud werre hannom nadig.

2 December 1585 paa en Tchaarsdag bleff Fru Metthe Tørgen Suobs forløst och Gud gaff hinde en wng Sønn.

9 December 1585 paa en Tchaarsdag bleff salig Magdalenne Biørn Sarstrups⁵⁾ begraffuith wdj deris Sogne Kirde wed Dsby.⁶⁾ Gud giffue hinde en gledelig Opstandelse.⁷⁾

1) Det er: Gjeddes.

2) Nørregaard i Flemminge Sogn paa Laaland.

3) Døttre af Hans Lauritzen Baden og Karen Gyldenstjerne.

4) Gift med Niels Bille til Ravnholt.

5) Magdalene Bille.

6) Biskof Hørby Kirke ved Dusbyholm i Frostia Herred, Ralmshus Len. Zfr. Rosenvinge, Danske Domme III, 269.

7) Denne Antegnelse er først indført under 7 Decbr., men rettet hertil.

12 December 1585 giød Gerdrud Gyler Bryffis¹⁾ y Kircke effther hindis Datther Ligebeth.

29 December 1585 paa en Søndag fthod Gyler Grubbes thil Lystrup Begravfuellelse wdy hans Sogne Kircke Konngsted y Fareherrith.

* 5 Januar 1586 kallith Gud salig Stenn Bilde thill Wandaas²⁾ Hellig thre Konker Affthenn. Gud giffue hannom enn gledelig Opstandelse.

* 12 Januar 1586 døde faliig Frederich Fris paa Hagested, Gud giffue hannom med alle thro Christne en gledelig Opstandelse.

* 17 Januar 1586 S. Antonij Dag paa en Mandag bleff Jenß Maltisen³⁾ flagen ihiell y en Slathing y Westh Frisland, och bleff hand fød Aar 1563 then Thaarssdag for Kyndermisje om Natthen.

25 Januar 1586 bleff Christhen Sull begraff[ui]th wdy hans Sogne Kircke⁴⁾ paa en Thisdag.

2 Februar 1586 døde Frederic Below paa Spotttherup⁵⁾ och bleff begraffuith Fasthelaffuens Søndag dernesth effther y Rødinge Kircke.

* 6 Februar 1586 bleff salig Peder Bilde Tørgens Sønn begraffuith wdy Vosholm hans Sogne Kircke⁶⁾ paa en Søndag.

1) Gertrud Lunge.

2) Wandaas i Gryts Sogn, Østra Øpinge Herred i Christianstads Len.

3) Sehested. See Magazine S. 97.

4) Skjødstrup i Thyland, i hvilket Sogn Vosnæsgaard ligger.

5) Spøttrup i Rødding Sogn, Rødding Herred i Thyland.

6) Uden Lovdøl Vosjsholms eller Vosjsholms Klosters Kirke i Frostø Herred, Malmøhus Len.

* 10 Februar 1586 bleff salig Otthe Banner begraffuith wdj hans Sogne Kirde Word Kirde¹⁾ paa en Laarsdag.

* 11 Februar 1586 paa en Fredag døde Churførsthen aff Sarsfen Augustus, och Hertuginde Elizabeth Hertug Hanssis Furstinde aff Sønderborrig.

* 16 Februar 1586 bleff salig Stenn Bilde thil Wand-
aas²⁾ begraffuith wdj Hølsinborrig Kirde.

* 23 Februar 1586 bleff Frederich Friß begraffuith wdj Hagested Kirde paa en Onsdag. Gud giffue hannom en gledelig Opstandelse.

15 Marts 1586 Thisdagen effther Midfasthe bleff Hertuginde Elizabeth begraffuith wdj Synderborrig Kappel paa Slotthith.

* 5 April 1586 thredj Paaste Dag gjorde Kongen En-
mold Sesteds Brøllup paa Kroneborrig med Zomfrw Mar-
gretthe Wiffert.

* 20 April 1586 stod Zomfrw Ide Bildis Begraffuelse wdj Kersgaards Sogne Kirde³⁾ paa en Onsdag.

* 24 April 1586 stod Folmer Rosentranssis Begraffuelse wdj Stensballe Sogne Kirde paa en Søndag.

4 Maj 1568 paa en Onsdag døde salig Frw Anne Gerth Bryskis⁴⁾ hos hindis Suoger Jffuer Lunge paa Thyrsted.

8 Maj 1586 døde Frw Anne Skindel Peder Laurikens⁵⁾ Efftherleffuelse wdj Suinborrig paa en Søndag.

1) Boer Kirke i Dronninglund, forhen Terslev Herred i Sjælland.

2) Wandås i Bryts Sogn, Østra Spinge Herred i Christianstads Len.

3) Kærsgaard i Brænderup Sogn, Vends Herred i Fyn. Kærsgaard i Magazinet S. 117 beroer paa Fejlæsning.

4) Anne Biffert.

5) Peder Lauritsen Straale.

10 Maj 1586 som var Tisdagen for vor Herre Himmelfardz Dag bleff min Konne f.¹⁾ och mögith harth syg.

23 Maj 1586 anden Pinke Dag stod Hans Spiels Brøllup paa Borreby²⁾ mz Frw Hilleborrig³⁾ Emmicke Raasfis.⁴⁾

24 Maj 1586 thredie Pinke Dag døde Somfrw Birrithe Eylers Datther paa Nebbe.⁵⁾

14 Juni 1586 om Morgenen Klocken war jmellom ij och iij bleff Karren Sull⁶⁾ forløst och fid en wng Søn heder Sahan Wenstermand y Weckthens Thegen.

15 Juni 1586 stod Frw Anne Gerth Bryffis⁷⁾ Begravfuelle wdj Dallund Sogne Kircke paa en Onsdag.

19 Juni 1586 sthød Frw Anne Peder Laurizens⁸⁾ Begravfuelle wdj Thorppe Gaardz Sogne Kircke Nero⁹⁾ paa en Søndag.

3 Juli 1586 paa en Søndag Klocken war 9 Formiddag bleff Berthe Throlle¹⁰⁾ forløst paa Iffuersnes¹¹⁾ och fid en Datther heder Karren Gjldenstiernn, wdj Thuillingthegenith.

¹⁾ F. betyder fikt: forløst; see 8 Februar 1593 og 28 Juli 1594 nedenfor.

²⁾ Borreby Sogn, Lorna Herred i Malmøhus Len.

³⁾ Lindenow, Hans Spegels anden Hustru.

⁴⁾ Indført under 22 Maj, men i Marginen rettet til 23.

⁵⁾ Nebbegaard i Gaarslev Sogn i Sjælland.

⁶⁾ Datter af Johan Suel og Sofie Sandberg, gift med Knud Wenstermand. See Magazinet S. 111.

⁷⁾ Anne Biffert.

⁸⁾ Anne Skinkel, gift med Peder Lauritsen Straale.

⁹⁾ Sønner Næraa i Nafum Herred i Fyn.

¹⁰⁾ Gift med Henrik Gjldenstjerne.

¹¹⁾ Nu Bedelsborg i Fyn.

3 Juli 1586 gjorde Styge Høg syn Høstrus¹⁾ Kirde Gang och lod Christine en wng Sønn heder Gregers Høg.

5 Juli 1586 bleff Somfrw Birrithe Rossentranz Eglers Datter begraffuith wdj Nebbe Sogne Kirde²⁾ paa en Thisdag.

6 August 1586 bleff Eric Munc indseth paa Dragsholm.³⁾

7 August 1586 stod Offue Wgerups Brøllup wdj Malmø mz Somfrw Kirsten Raas.

8 August 1586 bleff Eric Munc indseth paa Dragsholm.

14 August 1586 stod Christen Gyldenstierns Brøllup paa Stiernholm mz Frw Abel Raas salig Eggerth Bildis Efftherleffuercke.

14 August 1586 gjorde myn Høstrus Sødsten Thaad Skifte effther deris S. Fader paa Huidel.⁴⁾

20 August 1586 bleff Frw Anne Franz Rangoms⁵⁾ forløst paa Kaarsør Sloth paa en Løffuerdag Morgen Kloden war vj wdj Fiskens Thegen, och fid en Datter heder Anne Rangom.

21 August 1586 gjorde Hendric Gyldenstiern syn Høstrus Berthe Throllis Kirdegang effther deris Datter Karren Gyldenstiern.

22 August 1586 døde Frw Ide Munc, salig Her Oluff Rossentranzis wdj Malmø.

1) Anne, Datter af Gregerss Uffstand til Rosborg og Anne Lange. Første Gang gift med Melchior Glob.

2) Gaarslev i Thyland, i hvilket Sogn Nebbegaard ligger.

3) Denne Antegnelse findes ogsaa nedenfor, henført til 8 August s. A.

4) Hvidkilde.

5) Anne Rosentrandz.

26 September 1586 paa en Mandag Fotmiddag Klocken var mid ix y Krabbens Thegen bleff Frw Karren Lauriz Brodenhusfis¹⁾ forløst paa Nyborrig och fick en Sønn med Raffn Franz Brodenhus.

29 September 1586 bleff Frw Ide Mund Her Duff Nielsens²⁾ begraffuith wdj Wallø Sogne Kircke paa en Thaarssdag. Samme Aar och Dag døde Frw Dorrithe Otthe Emmicksens³⁾ paa Stensgaard om Morgenen Klocken var mellom v och vi.

1 October 1586 paa en Løffuerdag Morgen Klockenn var mellom 6 och 7 døde Hertig Adolph aff Holsten paa Gottrup Slot. Gud werre hannom naadig.

14 October 1586 paa en Thaarssdag Morgen ymellom jth och thu bleff Somfrw Sisebeth Bryste Eylers Datther fød paa Dallund.

15 October 1586 paa en Løffuerdag Morgen Klocken var mellom 2 och 3 døde Hertiginde Elizabeth aff Meckelborrig, Konning Fredericks then Førstis aff Dannemarcks Datther paa Gedisgaard y Falslher.⁴⁾ Gud giffue hinde det euige Liff.

16 October 1586 stod Marcus Ssens Rotstens Brølup paa hans Gaard Lindzholm wdj Wendysysell⁵⁾ mz Somfrw Agatha van Mellen. Och Hans Ssens Bröllup mz Somfrw Margretthe Basse y Naxflow wdj Laaland. Och

¹⁾ Karen Stram Pedersdatter.

²⁾ Rosenkrands.

³⁾ Dorthe Heyst, tidligere gift med Anders Rangow.

⁴⁾ Gjedssørgaard i Gjedesby Sogn paa Falster. Efter Rønigsfeldt døde hun 14 October. Hübner har 4.

⁵⁾ Længsholm i Lenbum Sogn, Horns Herred i Sjælland.

Frantz Rankow gjorde Barssell och hans Høstrus¹⁾ Kirdegang paa Korsør Sloth effther deris Datther Anne Rankow. Disligiste lod Lauritz Brodenhuß christne sinn Søn Frantz Brodenhuß paa Nyborrig.

16 October 1586 stod P. K. Brøllup paa Ner.

17 October 1586 seglith Jacob Hardenbierrig fraa Gedser och thill Rostod paa en Mandag.²⁾

19 October 1586 paa en Onsdag bleff Knud Wlfeld thil Suenstrup begraffuith wdj hans Sogne Kirde Isløse.³⁾

21 October 1586 paa en Fredag bleff Offue Brahe thil Thundbyholm begraffuith wdj Lunde Domkirke.

23 October 1586 stod Oluff Bildis Brøllup wdj Marß mz Somfrw Margretthe Rossenfrantz Jørgens Datther.

6 November 1586 stod Peder Grubbis Brøllup paa hans Gaard Nalstrup wdj Laalandt mz Somfrw Karren Rudt.

9 November 1586 bleff Frw Dorritthe Paa Wiss⁴⁾ Otthe Emmidsens begraffuith wdj Stensgaards Sogne Kirde Suaninge paa en Onsdag.

18 November 1586 paa en Fredag bleff Hertzig Adolph aff Holsten begraffuith wdj Sleswig Domkirke.

23 November 1586 bleff Hertziginde Lisebeth af Medelborrig begraffuith thill Gystrow; war paa Kong. Matts Wegne thil Begraffuelssen Canzelleren Niels Raab, Rigens Marß Peder Gyldenstiern, Jørgen Rossenfrantz, Hendrid Below, och Kongens Prest Mester Christopher begraffuith och prædicith offuer hindis Raade; detthe stede paa en Onsdag.

1) Anne Rosentrands.

2) Denne Bedtegning findes under 12 October, der dog i Marginen er rettet til 17.

3) Isløse (?) er Isløsa i Torna Herred i Malmøhus Len.

4) Det er Pogwisch.

26 November 1586 paa en Løffuerdag Morgen mellom 6 och 7 wdj Wectens Ehegen bleff myn kierre Søster Anne Bilde forløst, och Gud gaff os en Datther hed Anne Brockenhus, hun leffde icke mere end en Fierding aff en Thime, Gud werre hinder naadig; waar ieg samme Dag och Thid wdj Hadersløff.

28 November 1586 paa en Mandag drog Ap[*solon*] G[*ise*] och jeg thil Solwig.¹⁾

29 November 1586 kom Hertzig Hans Kongens Hertbroder thill Hadersløff. Ap[*solon*] G[*ise*] och jeg kom fraa Solwig och thill Hadersløff.

30 November 1586 war Ap[*solon*] G[*ise*] och jeg thil B[*ordk*] med Kongen och Hertzig H[*ans*].

1 December 1586 paa en Thaarstag Morgen mellom v och vi brende Kong. Matts Lysthus aff thill Hadersløff, som war en forferlig Ild, som jeg saa och war hos.

4 December 1586 stod Daniels Brøllup paa Raffnstrup.

4 December 1586 paa en Søndag bleff myn lille Datther Anne Brockenhus begraffuith wdj myn Sogne Kircke Nastrup.

13 December 1586 paa en Thisdag kom Hertzig Frederick, Hertzig Adolps Søn thil Kong Frederick then Anden y Hadersløff, och thalde och saa dy huer andre aldrig thilforne.

15 December 1586 kom Brede Rankow och jeg thil Hadersløff.

18 December 1586 drog jeg fraa Hadersløff och thil Rackebølle.

¹⁾ Høstrup Sogn i Slogs Herred i Slesvig.

19 December 1586 paa en Mandag y Løffuens Egegen bleff Anne Dffue Lungis¹⁾ forløst paa Malborrig och fick enn Datther, heder Somfrw Sigell Lunge.

25 December 1586 bleff Somfrw Marren Below²⁾ fød paa Spottherup Klocken war 2 Effthermiddag.

25 December 1586 Juledag paa en Søndag Effthermiddag Klocken war ij wdj Skorpionen bleff Liæbeth Hendrick Belows forløst paa Spottherup och fick en Datther heder So[mfrw] Marren Below³⁾

Anno 1586 drog Konning Frederick then 2. thill Lyneborrig, och der møtthe hannom Chørførsthen aff Sagen, Chørførsthenn aff Brandenborrig och mange flere Førster aff Thyssland.

* 11 Januar 1587 paa en Onsdag Morgen Klocken war ith Korthet effther siu døde Christhen Quikow paa Rørbeck.

14 Januar 1587 da⁴⁾

* 24 Januar 1587 gaff R. B. A.⁵⁾ Kongen och Dronningen Suar paa Skanderborrig.

* 25 Januar 1587 drog dj tho Gressuer fraa Skanderborrig wed Raffn Hermand Adolph van Solmik och Ernsith van Mandgfeldt.

* 26 Januar 1587 bleff Wibide Gyldenstiern⁶⁾ forløst paa Nykissfuing Sloth, bleff kallith Elizabeth effther Hertug-

1) Anne Maltesdatter Sehested, Datter af Malte Sehested og Sofie Wille. See Magazinet S. 98.

2) Datter af Henrik Below og Liæbeth Skram.

3) Antegnet under 25 Januar 1586, men senere i Marginen rettet til December.

4) Sætningen er ikke udført.

5) Magazinet Side 98 henviser her til Stefens Frederik II.s Krønike S. 347, uden at det er klart, hvad dermed menes.

6) Gift med Niels Fris til Høsfelager.

inden aff Meckelborrig, om Affthenen mellom 4 och 5 y Sten-
buckens Thegenn.

* 30 Januar 1587 paa en Mandag Affthen Kloeden
war sex døde Frw Ide Pouell Stindels¹⁾ wdj Othensee y
hindis Gaard.

* 8 Februar 1587 døde Jens Chlausen²⁾ paa Voller.

* 12 Februar 1587 stod Lauritz Ebbesens³⁾ Brøllup
paa hans Gaard Lulstrup⁴⁾ med Somfrw Ellen Gise.

18 Februar 1587 Dronning Maria aff Skotland bleff
halskuggenn y Engeland.⁵⁾

* 22 Februar 1587 paa en Onsdag bleff Christhenn
Quikow begraffuith wdj hans Sogne Kircke Flødsrup.
Samme Aar och Dag bleff Frw Margretthe Joseph Fal-
sters thill Gedizholm⁶⁾ begraffuith y hindis Sogne Kircke
Egebye.

* 26 Februar⁷⁾ 1587 Fasthelaffuens Søndag stod Hans
Sparris Begraffuelse wdj hans Sogne Kircke. Samme
Aar og Dag stod Eric Griefis Brøllup paa hans Gaard

1) Datter af Anders Henriksen Dresfelberg og Abel Quikow. See
Magazinet S. 99 og 109.

2) Jens Clausen Dyre.

3) Udsøn. See Magazinet S. 102.

4) Forspunden Herregaard i Sald Sogn, Houlbjerg Herred i Jylland.
See Magazinet S. 102.

5) Marie Stuarts Henrettelse fandt som bekjendt Sted 8 Februar
1587.

6) I Magazinet urigtigt: Gudzholm. Det er Gedzholm i Egeby
Sogn, Luggude Herred i Ralmøhus Len. Jfr. Magazinet S. 104.

7) I Magazinet er Datoen udeladt.

Hellerup¹⁾ med Jomfrw Anne Grubbe. Disligeste Jens Krasfis²⁾ Brøllup med Jomfrw Ellin Sthygis Datther.

* 5 Marts 1587 stod Jørgen Dues Brøllup paa Dyrholm³⁾ med Jomfrw Ellen Banner.

* 6 Marts 1587 bleff Frw Dorritthe Hans Daaz⁴⁾ begraffuith wdj Gamtofft⁵⁾ Kirde.

* 13 Marts 1587 bleff Frw Ide Poffuel Stinkels⁶⁾ begraffuith wdj hindis Sogne Kirde Dstrup⁷⁾ paa en Mandag.

* 19 Marts 1587 stod Urrild⁸⁾ Wgerups Begraffuelsse wdj Helsingborrig Kirde.

* 22 Marts 1587 paa en Onsdag Affthen mellom x och xi døde Frank Brodenhuß Laurgis Søn paa Nyborrig.

* 24 Marts 1587 paa en Fredag døde Iffuer Lunge paa Thyrsted.

* 2 April 1587 stod Hendrick Bthas Begraffuelsse wdj hanß Sogne Kirde wid Widtschjøffle.⁹⁾

* 5 April 1587 paa en Onsdag stod Lave Wenster-

1) I Magazinet ved Fejlæsning: Hellerup. Biskop Engelstoft har havt den Godhed at gjøre mig opmærksom paa, at det maa ansees for tvivlsomt, om her er ment Hellerup i Binding Herred i Fyen.

2) Magazinet Side 106 retter dette — uvisst med hvilken Ret — til Raas.

3) Dyholm paa Mland i Limfjorden.

4) Dorthe Svale. See Magazinet S. 107.

5) I Magazinet urigtig: Gantofte.

6) Datier af Anders Henriksen Dreeselberg og Abel Doizow. See Magazinet S. 99 og 109.

7) Dstrup i Lunde Herred i Fyen.

8) I Magazinet urigtig: Agel.

9) Widtsjøfle i Widtsjøfle Sogn, Gårds Herred i Christianstads Len.

mands Begravelsesse wdj hanß Sogne Kircke Wæsterborre.¹⁾ Samme Aar og Dag bleff Frank Brockenhuß begraffuith wdj Querndrop Kircke.

* 9 April 1587 Palme Søndag bleff Frw Karrenn Pedersdatther²⁾ Albrith Beckß begraffuith wdj Belring Sogne Kircke.³⁾ Samme Aar och Dag stod Eggerth Affuelgaars Brøllup med Jomfrw Metthe Jul paa . . .⁴⁾

* 12 April 1587 Onsdagen for Paaste bleff Iffuer Bryffe Epler Sønn fød paa Dallund om Morgenenn ymelom 3 och 4.

* 30 April 1587 stod Zahan Ruds Brøllup wdj Dthenfee med Jomfrw Anne Hardenbierrig. Samme Aar och Dag stod Hanß Witdorphaß Brøllup paa Engistoffth y Laaland med Jomfrw Anne Huitfeld Peders Datther.

5 Maj 1587 stod Iffuer Lungis Begravelsesse wdj Nefstrup Sogne Kircke⁵⁾ paa en Fredag.

7 Maj 1587 døde Frw Metthe Grubbe Anders Dresfelbierris Høstrw paa Wonserup⁶⁾ paa en Søndag Morgen Kloden war vij.

14 Maj 1587 stod Gabriel Skindelfß Brøllup paa hanß Gaard Søholm mz Frw Anne Rankow S. Monß Raasfis Efftherleffuerste.

24 Maj 1587 paa en Onsdag stod Zahan Brockenhusfis Begravelsesse wdj hanß Sogne Kircke med Verbeck.

¹⁾ Bæsterborg paa Laaland, i hvilket Sogn Pederstrup ligger.

²⁾ Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Dresfeld. See Magazinet S. 114.

³⁾ Det er Belbringe i Sjælland. Magazinet har urigtig: Belthing.

⁴⁾ Stedet er ikke tilføjet.

⁵⁾ Olderup Kirke i Fyn.

⁶⁾ Bognstrup i Rundsby Sogn i Sjælland.

25 Maj 1587 vor Herre Himmelferdz Dag bleff Thyge Sandbierrig begraffuith wdj hanz Sogne Kirde med Isgaard.¹⁾

28 Maj 1587 paa en Søndag stod Frw Sophi Wilde Malthj Jenssens²⁾ Begraffuelkse wdj Møborrig Sogne Kirde thill Holmgaard.³⁾ Samme Aar og Dag stod Somfrw Gerthrud Arels Datther Begraffuelkse wdj Palsgaardz Sogne Kirde.⁴⁾

13 Juni 1587 bleff myn Syfter Karen Bjørn Anderssens⁵⁾ Gaard Waare⁶⁾ en Parth affbrend aff Lynild, paa en Thisdag (dis=wer).

18 Juni 1587 paa en Søndag bleff Frw Metthe Grubbe begraffuith wdj Wonsserup Sogne Kirde.⁷⁾

13 Juni 1587 døde Hertzig Frederik Hertzig Adolps Sønn aff Holfthē om Formiddagen Klodenn war mellom x och xi.⁸⁾

12 Juli 1587 stod Tahan Wenstermands Begraffuelkse wdj hanz Sogne Kirde wid Ulstrup.⁹⁾

21 Juli 1587 paa en Fredag Morgen ith Korthet for

1) Løved Kirke i Mols Herred i Jylland.

2) Sehested. See Magazinet S. 117.

3) Nørre Holmgaard eller Holmegaard i Stodborg Herred i Jylland.

4) Afsens Kirke i Bjerge Herred i Jylland.

5) Karen Fris, Søfter til Eiler Brokkenhusens første Hustru Birthe Fris og gift med Bjørn Andersen Bjørn til Bjørnsholm.

6) Vaar i Farstrup Sogn, Slet Herred i Jylland.

7) Rumbby Kirke i Sjælland. Denne Bedtegning findes under 25 Juni, der dog i Marginen er rettet til 18.

8) Kønigsfeldt og Hübner have 15 Juni.

9) Formodentlig Aalstrup i Landet Sogn paa Laaland. Denne Bedtegning findes under 11te Juli, men er i Marginen rettet til 12te.

fem bleff Karren Knud Wenstermands¹⁾ forløst och fick en Datter heder Sophia Wenstermand y Thuillingens Thegen.

30 Juli 1587 stod Offue Bilbis Brøllup paa Lindwid mz Somfrw Elskebe Skram.

6 August 1587 stod Hans Pederssens²⁾ Brøllup paa Gerskov³⁾ mz Somfrw Anne Skindell.⁴⁾

15 August 1587 stod Peder Thertilsens⁵⁾ Begraffuelsse paa en Thisdag y deris Sogne Kircke Fjøling.⁶⁾

19 August 1587 drog Marcus Bilde fraa Nædebølle och paa Weyen thill Thyffland.

20 August 1587 stod Trud Bjørnsens⁷⁾ Brøllup paa Bjørnsholm mz Somfrw Ermmegaard Gyldestiernn.

30 August 1587 paa en Onsdag bleff Frw Helle Vaske Erid Thotthis begraffuith y deris Sogne Kircke.

6 September 1587 stod Frw Metthe Knud Hardenbierrigs⁸⁾ Begraffuelsse wdj Mars Domkircke paa en Onsdag.

10 September 1587 stod Erid Raassis Brøllup paa Bierndrup⁹⁾ mz Somfrw Kirsten Affuelgaard, och D. Carni[s]sis¹⁰⁾ Brøllup stod y Flensborrig mz erlig Pige Metthe Regnolth Thor Smedis Datter.

1) Datter af Johan Zuel og Sofie Sandberg. See Magazine S. 111.

2) Bille til Fos i Norge, Norges Kantaler.

3) Forsvunden Herregaard Gerskov i Steby Sogn i Fyn.

4) Datter af Hans Skinkel og Anne Bild.

5) Bæbner, til Bæbnersholm.

6) Fjøling i Tyrsting Herred i Jylland, i hvilket Sogn Bæbnersholm, nu Baabensholm, ligger.

7) Bjørn.

8) Datter af Jørgen Urne og Mette Glob.

9) Nu forsvunden Herregaard i Steppinge Sogn, Tyrsting Herred i Slesvig.

10) Dr. Cornelius Hamsforth den yngre.

22 September 1587 paa en Fredag døde Frw Karren Monß Krabbis¹⁾ paa Rysseholm.²⁾

6 October 1587 døde Laurik Skram paa Hastrup³⁾ om Matthen Klocken war mellom xij och ith.

15 October 1587 paa en Søndag stod Frw Anne Wasbierrigs⁴⁾ Begraffuelsse wdj Husby Kircke.⁵⁾

17 October 1587 paa en Tisdag bleff Mogens Julthil Julingsholm begraffuith wdj Ware⁶⁾ Kircke.

31 October 1587 paa en Tisdag døde Somfrw Birritthe Bilde paa Egith.⁷⁾

12 November 1587 paa en Søndag Affthen mellom v och vi døde Somfrw Anne Neffuentløff paa Søbo.⁸⁾

16 November 1587 paa en Tjaarsdag stod Laurik Skrams Begraffuelsse wdj hans Sogne Kircke.⁹⁾

20 November 1587 paa en Mandag Affthen Klocken war wed ix døde Somfrw Ellinne v. Mellen hasteligen paa Kollinghus paa Somfrw Kammerith y Dronningens Nerrerrilse. Samme Aar och Dag døde Mester Niels Jaspersen Bispen aff Fynn Klocken mellom v och vi om Affthener.

22 November 1587 paa en Onsdag stod Somfrw Ermegaard Bildiz paa Egith hindis Begraffuelsse y [hindis]

1) Datter aff Jacob Geed til Jorðberg i Skaane:

2) Rysseholm i Løssjø Sogn, Norra Åsbo Herred i Christianstads Len.

3) Lyregod Sogn, Nørvang Herred i Sjælland.

4) Gift med Christoffer Gyldenstjerne.

5) Ved Iversnæs, nu Bedelsborg, i Fyn.

6) Formentlig Warde Rigsstad.

7) Egede eller Somfruens Egede i Øster Egede Sogn i Faxe Herred i Sjælland.

8) Jorðløse Sogn i Fyn.

9) Lyregod Kirke i Nørvang Herred i Sjælland.

Sogne Kirke.¹⁾ Och hindis Søster Tomfrw Birritthe Bildis samme Aar och Dag.

26 November 1587 en Søndag bleff Bispen begraffuith wdj S. Knuds Kirke y Dthensee.

27 November 1587 paa en Mandag Morgen y Fiskens Thegen bleff Frw Sophia Rosfentranz²⁾ forløst och bleff begaffuith med en Datther, heder Elizebeth Sophia.

17 December 1587 paa en Søndag bleff Tomfrw Anne Reffuentløff begraffuith wdj hindis Sogne Kirke Forløsse.

24 December 1587 paa en Søndag døde Frw Ingeborrig Tull Nielß Krabbis y Barsfelsing.

* 1 Januar 1588 stod Tomfru Ellinne van Mellens Begraffuelse y Kerttheminde Kirke en Mandag.

* 3 Januar 1588 paa en Onsdag stod Frw Elline Brodenhusfis Begraffuelse wdj Venstrup Kirke Huilsagger.³⁾

* 7 Januar 1588 giordde Brede Ranzow hanß Høstrus Kirkegang paa Ranzowsholm, och Kongen holt Harnith thil Christendom, och bleff det kallit Elizabeth Sophia Rosfentranz.⁴⁾

* 14 Januar 1588 stod Hanß Axelssens⁵⁾ Brøllup med Tomfrw Anne Marsuin och Axel Wgerups Brøllup med Tomfrw Hille Marsuin paa Dybeck.⁶⁾

1) Egede eller Tomfruens Egede i Øster Egede Sogn i Sjælland.

2) Brejde Ranzows første Hustru.

3) Den nu forsvundne Herregaard Bendstrup i Hvilsager Sogn, Sønderhald Herred i Sjælland.

4) En ligefrem Skrivefejl for Ranzow. See ovenfor under 27 November 1587.

5) Arenfeldt. See Magazinet S. 97.

6) Dybeck i Østra Wemmenhøg Sogn, Wemmenhøgs Herred i Ralmshus Len.

* 12 Februar 1588 paa en Mandag Morgen Kloden var med vij y Stenbudens Tegen bleff Niels Frisfis Datter Anne Fris fød paa Nykøffuing Sloth.

14 Februar 1588 stod Hertzig Hanssis Brøllup paa Sønderborrig med Churførstinden aff Sagen, som hadde Churførst Augustus¹⁾, paa enn Onsdag.

* 21 Februar 1588 paa en Onsdag giorde Kongen Først Hans Tørgens Brøllup paa Harsløffhuß med ith²⁾ Frønden aff Mansfeldt.³⁾

* 24 Februar 1588 kom myn Konne och jeg thil Harsløff⁴⁾ thill Gysloff Buddis Brøllup.⁵⁾

* 25 Februar 1588 giordde Kongen Gysloff Buddis Brøllup paa Harsløff Hus⁶⁾ med Tomfrw Sigell Bjørnsdatter.⁷⁾

17 Marts 1588 Midfaste Mandag brende Hastrup Ethenhuß aff, och fied Frw Marine Wille⁸⁾ och Børnn en stor Skade.

4 April 1588 døde wor allernaadigste Herre och Kon[ge], Konning Frederich then Anden paa Underfrow Sker Thorsdag Affthen mellom iij och fem, Gud giffue hannom en gledelig och ærefuld Opstandelse och deth euige Liff.

1) Agnes Hedevig af Anhalt, Enke efter Churfyrst August af Sachsen.

2) I Magazinet urigtig: en.

3) Hans Tørgen Første af Anhalt og Dorothea af Mansfeld. See Magazinet S. 104 og Refens Frederik II.s Krønike S. 353.

4) Haderslev.

5) I Magazinet forandret til: „stod Godsleff Buddis Brøllup til Harsløff“.

6) Haderslevhuß.

7) Datter af Bjørn Andersen Bjørn og Karen Fris, Godslev Buddes anden Hustru.

8) Gift med Laurits Skram.

5 Maj 1588 stod Otthe Thotthis Begræffuelße wdj
Eridsholms Sogne Kircke¹⁾ Søndagen Cantate.

6 Maj 1588 paa en Mandag Klocken var mellom iij
och fire Effthermiddag døde Hendric Brodenhuß y Norre.²⁾

14 Maj 1588 Thisdagenn for vor Herre Himmelfarths
Dag bleff Frw Metthe Rosenkrantz Peder Drix begræffuith
wdy Skarrolth Sogne Kircke.³⁾

24 Maj 1588 paa en Fredag bleff salig Konning Fre-
derichs Lig førth fraa Anderstow och thil Ringsted. Samme
Aar och Dag bleff Anders Bieltis Lig begræffuith y hans
Sogne Kircke.⁴⁾

25 Maj 1588 Pinke Affthen bleff S. Kongens Lig
førth fraa Ringsted och thil Roskild.

30 Maj 1588 kom Hertig Oldric aff Meckelborrig thil
Roskild paa en Laarsdag thil Konning Frederichs then 2.
Begræffuelße.

5 Juni 1588 Onsdagen effther Hillig Trefoldighedz Søn-
dag bleff vor naadige Herre Konning Frederich then anden
begræffuith wdj Roskilde Domkircke møgith statthelig mz
stor Proces.

6 Juni 1588 paa en Thaarsdag var der nogen Trin-
ger mellom Danmarckis Raad och Adel wdj Roskild y S.
Luciæ Kircke.

22 Juni 1588 paa en Løffuerdag døde Manderup Hold
paa Barrithstow.

1) Nagerup i Merløse Herred i Sjælland.

2) Det er Norge.

3) Bistnok Skarhult i Skarhult Sogn, Frosta Herred i Malmø-
hus Len.

4) Sønner Kirkeby paa Falster, i hvilket Sogn den ham tilhørende
Bellingegaard ligger.

14 Juli 1588 stod Jacob Norbys Brøllup paa Thøgstруп¹⁾ med Somfrw Inger Sandbierrig.

18 Juli 1588 paa en Thaarsdag bleff Hendrich Sandbierrig begraffuith wdj hans Sogne Kircke Thorning.²⁾

20 Juli 1588 en Søndag bleff Somfrw Dorritthe Below fød paa Spottherup Klocken war halffgangen 6 om . . .³⁾

28 Juli 1588 stod Johan Wriñs Brøllup paa Walsø⁴⁾ mz Somfrw Thalle van Mellen.

1 August 1588 paa en Thaarsdag stod Manderup Holfiz Begraffuelse wdj hans Sogne Kircke wid Barritskow.⁵⁾

4 August 1588 stod Claus Nielsens⁶⁾ Brøllup paa Halkier med Somfrw Thalle Rossefranz.

11 August 1588 stod Palle Splidz Brøllup paa hans Gaard Mindstrup mz Somfrw Karren Zull.

12 August 1588 stod Lauriz Straalis Brøllup paa Thorpe Gaard⁷⁾ mz Somfrw Metthe Bilde.

18 August 1588 stod Christen Knudsens⁸⁾ Brøllup i Nefsted⁹⁾ mz Somfrw Nigisse Sparre. Och Axel Rossefransis Brøllup paa Synderfow¹⁰⁾ mz Somfrw Ell[en] Zull.

25 August 1588 stod Holger Wlffstanz Brøllup med Somfrw Anne Gyldestiern, och Melcher Wlffstanz mz

1) Thøgsttrup i Ryslinge Sogn i Fyn.

2) Thorning i Nysegaard Herred, i hvilket Sogn den nu udparcellerede Herregaard Rjærsholm laa.

3) Dagstiden er ikke tilføjet.

4) Walsøgaard i Walsølle Sogn i Sjælland.

5) Barrit Kirke i Jylland.

6) Tornefranz.

7) Torpegaard i Sønder Næraa Sogn i Fyn.

8) Christen Knudsen Akeleje.

9) Nefsted.

10) Forfunden Herregaard i Følbing Sogn, Malt Herred i Jylland.

Zomfrw Elſe Wiſſerth wdj Langkronne. Samme Aar och Dag ſtod Lauritz Straalis Brøllup paa Kersgaard¹⁾ mz Zomfrw Metthe Bilde.²⁾

29 August 1588 paa en Thaarsdag bleff Zomfrw Margretthe Rangow Franſis Datther begraffuith y Ariskowſ Kirde Dſterheſſing.

1 September 1588 ſtod Jacob Bjørnsſens³⁾ Brøllup paa Stennolth mz Zomfrw Anne Krabbe.

6 September 1588 paa en Fredag døde Knud Wenſtermands Datther Zomfrw Sophya paa Lenholm⁴⁾ Godſte Brodenhuſſis Gaard, och war hun ith Aar och viij Wger gammell.

9 September 1588 døde Frw Birritthe Stenn Brhas⁵⁾ paa Næsby.⁶⁾

14 September 1588 bleff den fynſte Adell thaxerith y Odenſe for Geſte.

15 September 1588 ſtod Knud Wrnis Brøllup paa Maſmarck y Laaland⁷⁾ mz Zomfrw Merritthe Grubbe. Och Knud Wenſtermand lod begraffue ſin Datther Zomfrw Sophia Wenſ[ermand.]

1) Kjærsgaard i Brønderup Sogn, Vends Herred i Fyn. „Korsgaard“ i Magazinet S. 117 er læſefejl.

2) Her er en Modſigelse med Antegnelsen ved 12 August f. A. ovenfor.

3) Bjørn.

4) Lenholm er Pilegaard i Veſter Aaby Sogn i Fyn. See Jacob Madſens Viſitatsbog S. 239. Jeg ſkylder Biſkop Engelſtoft min Tak for denne Dplysning.

5) Datter af Otto Roſenkrands og Ide Gjøe, og Sten Brahes første Huſtru.

6) Næsbyholm i Næsby Sogn, Lybjerg Herred i Sjælland.

7) Marſmarke, nu Knuthenborg.

22 September 1588 stod Christopher Lyckis Brøllup paa . . .¹⁾ m3 Zomfrw Eddel Mons Datter.²⁾

29 September 1588 paa en Søndag bleff [myn] tierre Høstrw møgith harth syg.

3 October 1588 paa en Tjaarsdag welthe Zomfrw B. B.³⁾ och slo synn Arm [sønder?].

9 October 1588 paa en Onsdag døde Zomfrw Gesse Brodenhuß Godskis Datter paa Lenholm⁴⁾ om Morgenen mellom vj och vij.

20 October 1588 stod Thommis Malthisfens⁵⁾ Brøllup paa Bodmarck⁶⁾ m3 Fru Anne Lunge Christhen Zuls Efftherleffuerske. Samme Aar och Dag bleff Frw Birrithe Stenn Brahes⁷⁾ begraffuith wdj Næsbholms⁸⁾ Kircke.

22 October 1588 paa en Tisdag Klocken war mellom iij och v om Affthenen døde Frw Karren Wenstermand Otthe Brodenhusfis y Roskild.

30 October 1588 paa en Onsdag bleff Zomfrw Gesse Brodenhuß begraffuith wdj Dby Kircke.⁹⁾

15 November 1588 paa en Fredag Morgen døde Knud Middelshenn¹⁰⁾ paa Skennerup.¹¹⁾

¹⁾ Stedet er ikke tilføjet.

²⁾ Datter af Mogens Hvide, var Christoffer Lyckes anden Hustru.

³⁾ Uden Lovol Ejler Brodenhuses Svigerinde Birgitte Wille.

⁴⁾ Pilegaard i Vester Naby Sogn i Fyn. See ovenfor.

⁵⁾ Sehested. See Razinet S. 99.

⁶⁾ Bodmark i Flynder Sogn i Skodborg Herred i Jylland. Jeg skylder Dr. D. Nielsen min Tak for denne Oplysning.

⁷⁾ Datter af Otto Rosenkrands og Ibe Gjøe, og Sten Brahes første Hustru.

⁸⁾ Næsbj i Lybjerg Herred i Sjælland.

⁹⁾ Vester Naby Kirke i Salling Herred i Fyn.

¹⁰⁾ Aaleje.

¹¹⁾ Nu Ulriksholm i Rjølstруп Sogn i Fyn.

27 November 1588 paa en Onsdag bleff Frw Karren Wenstermand Othe Brockenhusfis begraffuith wdj Roskild Domkirke. Samme Aar og Dag døde Frw Anne Tørgen Ranzhøms paa Raffnolth om Aftthenen Kloeden war wed fem y Barselseng.

8 December 1588 gjorde Oluff Rosensparre sinn Høstrus¹⁾ Kirdegang och lod christne en Sønn, bleff kallith Ethen Rosensparre.

13 December 1588 bleff Somfrw Elsebe Stram Nielß Strams Datther fød paa Dronningborrig om Effthermidagen Kloeden war . . .²⁾

19 December 1588 paa en Tjaarsdag bleff Knud Middelsfen³⁾ paa Skennerup⁴⁾ begraffuith y hans Sogne Kirke Rølstrup.

* 9 Januar 1589 paa en Tjaarsdag bleff Frw Kirsthen Axell Zuls⁵⁾ begraffuith wdj hindis Sogne Kirke Astrup wd Billestrup.⁶⁾

* 18 Januar 1589 bleff Mons Høynisfenn halshuggith y Røffuenhagenn paa en Løffuerdag.

* 2 Februar⁷⁾ 1589 giord Nielß Stram syn Høstrus⁸⁾ Kirdegang paa Dronnigborrig och lod christne en Datther, hed Elsebe. Och Hendrick Ramelß Brøllup stod y Flensborrig med Daniell Ranzhøms Datther thill Søgaard.⁹⁾

1) Lisbeth Gyldenstjerne.

2) Eiden ikke tilføjet.

3) Ateleje.

4) Nu Ulriksholm i Fyn.

5) Kirsten Lunge, Datter af Dve Lunge og Anne Friis.

6) I Magazinet urigtig Aastrup.

7) I Magazinet urigtig sat under 1ste Februar.

8) Kirsten Lunge.

9) Abel Ranzom.

* 15 Februar 1588 paa en Løffuerdag døde Frw Anne Gardenbierrig Oluff Morsfens¹⁾ paa Brentwid.²⁾

* 19 Februar 1589 paa en Onsdag drudnith Sjørgenn Mundt fell thredie paa Strur³⁾ mellom Mors och Thy.

* 26 Februar 1589 paa en Onsdag bleff Offue Bildis Søn Eric Bilde, som war med xx Wger gamell, begraffuith y Linduidtz Kircke.

* 2 Marts 1589 gjorde Sjørgen Blomme sin Høstrus Kirckegang och lod Christne en Datther hed Anne y Suinborrig.

* 10 Marts 1589 Mandagen effther Midfasthe Søndag Klockenn war ith Effthermiddag døde Godske Brodenhuß paa sin Gaard y Thisted.

* 25 Marts 1589 Thisdagenn effther Palme Søndag stod Frw Anna Oluff Mouritens⁴⁾ Begraffuelsse wdj Ringsted Kircke.

* 3 April 1589 paa en Tjaarsdag Morgen mellom v och vi døde Knud Rud Otthiz Sønn paa Wedby hos sinn Farbrodersønn Knud Rud Sjørgensønn.

* 6 April 1589 Quasimodogenitj Søndag stod Fredrich Quihwos Brøllup y Dthensee med Somsfrw Pernille Rud.

* 7 April 1589 paa enn Mandag stod Somsfrw Sahanne Driß⁵⁾ Begraffuelsse y Røffuenhaffnn y wor Frw Kircke.

* 13 April 1589 stod Frederich Spegels Brøllup y Hadersløff med Somsfrw Magdalene Ranzow.

1) Oluf Mouritsen Krogenos. See Magazinet S. 102 og 110. „Morsfens“ er der rettet til „Mouridsens“.

2) Bregentved i Sjælland.

3) I Magazinet urigtig læst: Serur.

4) Anne Gardenberg, Oluf Mouritsen Krogenosens.

5) Datter af Johan Dye til Nielsstrup og Mette Gjøse Rogensbatter.

* 17 April 1589 paa en Tjaarsdag stod Godske Brodenhusis Begræffuelse y Thisthed Kircke.

27 April 1589 Søndagen Cantate bleff myn Konne¹⁾ mægith fyg.

* 28 April 1589 Mandagen Morgen mellom jth och thu y Fiftens Tegen bleff myn Konne²⁾ forløst och fick en S[ønn].

* 30 April 1589 Onsdagen for S. Wolborrig Dag stod Eric Thotthis Begræffuelse wdj hans Sogne Kircke Abild.³⁾

11 Maj 1589 Søndagen for Pinddag stod Offue Lungis och Johan Bernekous Brølluper y Røge mz Somfrw Birritthe och Anne Bilde Søstre.

15 Maj 1589 Tjaarsdagen for Pinsdag stod Knud Rud Otthessens Begræffuelse y Webby Sogne Kircke.⁴⁾

8 Juni 1589 paa en Søndag Morgen mellom vj och vij døde Enduold Sested y Røffuenhaffr.

22 Juni 1589 then fierde Søndag effther Hilligthre-foldighedz stod Axel Brahs och Prebens Gyldesthierns Brølluper wdj Dhensee mz Somfrw Metthe och Somfrw Kirsthen⁵⁾ Hardenbierrig. Disligisthe Thomis Galskøtthis Brøllup thil Huidsthedgaard mz Somfrw Ingeborrig Brodenhusz paa Sebbergaard.

1) Magazinet: Giler Brockenhuses Hustru.

2) Magazinet: Giler Brockenhuses Hustru.

3) Abild Sogn i Lønner Herred i Slesvig. See Magazinet S. 119.

4) Ruds-Webby i Løve Herred i Sjælland.

5) Disse to Navne burde staae i den omvendte Orden; see Antegnelserne under 23 August 1589, 30 August 1590, 27 Juni og 18 August 1591, og 25 August 1592.

29 Juni 1589 stod Lodwig Munds Brøllup y Røffuenhaffn med Somfrw Elline Marjuin.

6 Juli 1589 stod Eske Brocks Brøllup y Røge m3 Somfrw Christenke Wiffertth Arels Datther.

20 Juli 1589 paa en Søndag stod Emuold Sesteds Begraffuellsse wdj deris Sogne Kircke Solbierrig.¹⁾

20 Juli 1589 stod H. R. Brøllup y Faaborrig.

27 Juli 1589 stod Ma3 Sandbierrigs Brøllup paa Isgaard med Somfrw Sophie Roftrup.

10 August 1589 stod Eric Monsfens²⁾ Brøllup paa Barløsse Gaard med Somfrw Anne Brock.

17 August 1589 stod Gabriell Raasf3 Brøllup y Malmø med Somfrw Marren Munc.

20 August 1589 paa en Onsdag bleff Frønden Aune wieth och giffueth paa Kronneborrig then store Sall wid en Grefue aff Skothland wid Raffn Georgius Rith paa Kong Jacobs Wegne aff Skotland.

23 August 1589 bleff Metthe Gardenbierrig³⁾ f3rth hiem thill Wosborrig.

24 August 1589 giorde Gabriell Skindell sinn3 Høstruz Frw Anne Ran3ows Kirckegang effther enn Søn bleff kallith Mons Skindell. Och Hans Dreyers Brøllup sthod y Flensborrig m3 Regnolth thor Smedis Datther. Samme Aar och Dag om Affthenen fillig fid Prebbenn Bild den Skade y hans3 Hand aff Rey Ran3ow y Røffuenhaffnn.

1 September 1589 paa en Mandag gid Frønden Anne

1) I Høllum Herred i Jylland, i hvilket Sogn Gammel Bifferts-holm ligger.

2) Normand, Landsdommer paa Saaland.

3) Gift med Preben Gyldestjerne.

Rønning Frederich 2. aff Danmark's Datther thill Skibs for Rjøffuenhaffnn och seylith thill Skotthland, och kom di icke lenger den Dag end for Kronneborrig.

3 September 1589 paa en Onsdag seylith Frøydenn Anne fraa Kronneborrig och paa Weyen thil Skotland. Gud giffue dennom alle en lyckhalig och god Reysse.

7 September 1589 stod Frank Schriffuers Brøllup y Flensborrig.

7 September 1589 stod Hendrick Bildis Brøllup y Malmø mz Tomfrw Christenke Wiffertth Chorrfik Datther.

10 September 1589 paa en Onsdag bleff fangith saa møgen Silb for Melfar fraa Kloten war vj Formiddag och thil Kloten war ij Effthermiddag, som dj aldrig nogen paa en Thid haffuer faath thilforne.

15 September 1589 paa en Mandag dødde Prosthen paa Alß hastheligen, som hed Her Christhen, y Ketthing om Natthen, som Lensmanden Laurik Brockenhus och Bispen Mester Jacob¹⁾ kom did om Aftthenen.

5 October 1589 bleff Frw Pernille Gis Haack Wlstandz begraffuith wdj deriß Sogne Kircke Gennerup wid Hildebierrig.²⁾ Och Tomfrw Birritthe Billde Sthens Datther bleff begraffuith wdj hindis Faders Sogne Kircke Brønderup wid Kersgaard.³⁾ Samme Nar och Dag stod Larwe Wrnik Brøllup paa Gersshaffue⁴⁾ mz Tomfrw Margretthe Wlfeld.

8 October 1589 paa en Onsdag bleff Jens Chr. Naatthler halskuggith y Faaborrig.

¹⁾ Magister Jacob Madsen Vejle.

²⁾ Hedeberga i Genarps Sogn, Bara Herred i Malmøhus Len.

³⁾ Kjersgaard i Brønderup Sogn i Wends Herred i Fyn.

⁴⁾ Tershave i Revninge Sogn i Fyn.

24 October 1589 stod Frw Marren Grews Zuls¹⁾ Begravfueelse paa Langeland y deris Sogne Kircke.²⁾

25 October 1589 stod Knud Hanssens Begravfueelse y Saaland y hans Sogne Kircke.

4 November 1589 stod Adelens Mustring offuer ald Danmark.

9 November 1589 paa en Søndag stod Middell Knudsens Begravfueelse y hans Sogne Kircke Gesterløff.³⁾

20 November 1589 paa enn Thaarsdag stod Frw Karen Gyldestierns Jørgenn Marsuins Begravfueelse wdj Riøffuenhaffn.

23 November 1589 stod Hertig Frederich af Liegnitzs Brøllup paa Synderborrig med Frøden Dorritthe Hertig Hanssis Datter.⁴⁾

23 November 1589 stod Kong Jacob den VI aff Skotlands Brøllup y Opflo med Frøken Anna Kong Frederich denn 2. Datter.⁵⁾

27 November 1589 paa en Thaarsdag døde Frw Anne Albrith Gøs⁶⁾ paa Thorbenfeld.⁷⁾

28 November 1589 paa en Fredag Affthen mellom t

1) Datter af Peder Andersen Brod og Birthe Glob.

2) Humble Kirke paa Langeland, i hvilket Sogn den Grewers Zuel tilhørende Bestergaard ligger.

3) Uden Lovd Middel Knudsen Akeleje til Nordstov eller Skinnerup (nu Ulriksholm) i Gjestelew Sogn i Fyn.

4) Hertug Frederik IV af Liegnitzs anden Gemalinde. Rønigsfeldt og Hübner sætte Formalingen til 12 November.

5) Rønigsfeldt har 24 November.

6) Anne Rosenfrands.

7) Nu Frynddal i Frynddal Sogn i Sjælland.

och ij bleff Sophj Brede Ranzows¹⁾ forløst och fick en Datther, heder hun Hilwig, y Skytthens Thegen.

14 December 1589 lod Brede Ranzow Christne fimm Datther Hilwig.

18 December 1589 stod Frw Inger Niels Datthers²⁾ Jacob Norbys Begravvelse y deris Sogne Kircke.³⁾

28 December 1589 paa en Søndag stod Apfolon Zuls Begravvelse wdj hans Sogne Kircke wid Melgaard.⁴⁾

Anno 1589 døde Frw Kirsten Wlfeld Northen Svendsens.⁵⁾

Anno 1589 bleff Konning Hendrick aff Frandrig forredeligen studen aff en Mund och leffde der effther paa thredie Dag. Samme Aar døde Hertzig Julius aff Brunsuig.

* 4 Januar 1590 stod Frw Anne Rossenkransis Albrith Giss Begravvelse y Ringsted Kircke.

* 12 Januar 1590 paa enn Mandag Effthermiddag Kloeden war ith Korther offuer iij døde Christiann Brodenhus paa Lejholm.⁶⁾

* 5 Februar 1590 paa en Thaaersdag bleff Frw Anne Rossenkrans⁷⁾ forløst paa Silkeborrig om Morgenen och fick en Sønn y Krabbens Thegen.

* 11 Februar 1590 paa en Onsdag stod Christiann

1) Sofie Rosenkrands, Brejde Ranzows første Hustru.

2) Sandberg, Jacob Norbys første Hustru.

3) Ryslinge, i hvilket Sogn Tøstrup ligger.

4) Melgaard i Glæsborg Sogn i Jylland.

5) Datter af Claus Wlfeldt til Rødkilde og Dorte Lange, gift 1) Povl Abildgaard og 2) Morten Svendsen Bølle.

6) Lejholm er Pilegaard i Vester Naby Sogn i Fyn.

7) Bistnok Datter af Erik Rosenkrands og Helvig Hardenberg, gift med Frands Ranzow til Schønneweide i 1584.

Brodenhusfis Begræffuelse y hanß Sogne Kircke Dby.¹⁾ Samme Aar och Dag bleff Jesper Throlle begræffuenn y wor Frw Kircke y Rißffuenhaffnn.

* 22 Februar 1590 stod Knud Ruds Brøllup y Slau-
ffuelsse²⁾ med Tomfrw Hilleborrig Gyldestiernn. Samme
Aar och Dag stod Gerth Rangoms Brøllup paa Kroune-
borrig med Frw Thalle Arild Wgerups.³⁾

* 12 Marts 1590 paa en Thaarsdag war jeg⁴⁾ thill
B. med P. D. aff D. D. aff Skothland Hertzig D. f. L.

* 19 Marts 1590 paa en Thaarsdag bleff myn Konne
møgith harth⁵⁾ syg y Rißffuenhaffnn.

* 10 April 1590 paa en Fredag seglith Hertzig Hendrick⁶⁾
aff Brunswig paa ith Skiff heb S. Mickell fraa Wernemynde
och thill Krouneborrig och kom thill Land om Affthenen
Klocken war fem.

* 18 April 1590 Paaste Affthenn drog Hertzig Hendrick
aff Brunswig wd thill di Skiffue, som skulle med Kongen aff
Skothland, och besaa⁷⁾ thennom och war Peder Mundiz Best
paa⁸⁾ Gedeonn. Han forærrith Amerallen med hunder
Kosfenobbell, Lutthenanthen med 40 Kosf., Hendrick Gyldest-
stiern Wnder Amerallen med $\frac{1}{2}$ 100 Kosfen. Huer aff di
ander Chapethiner paa Skiffuene med 30 Kosse. och fith
Chontherfey.

1) Vester Aaby i Salling Herred i Fyn.

2) Det er Slagelse.

3) Datter af Tage Thott til Eriksholm, Arild Urups anden Hustru.

4) Magazinet har: Eyler Brodenhus.

5) Magazinet har istedetfor „myn — harth“: Eyler Brodenhuses
Frue meget.

6) Magazinet urigtig: Henrichsen.

7) I Magazinet urigtig: besee.

8) I Magazinet urigtig: aff.

* 19 April 1590 stod Hertzig Hendrick Julius aff Brunswigs Brøllup paa Kronneborrig med Frønden Ligebeth, Konning Frederichs then 2. Datther. Paaske Dag Effthermiddag Kloten war iij bleff dy mid paa den storre Sall sammen aff M. Cristopher.¹⁾

* 21 April 1590 thredie Paaske Dag gick Kongen aff Skothland med Dronning Anne om Effthermiddagen Kloten war iij thill Skiffs, och fulde wor naadig Dronning och Hertzig Hendrick aff Brunswig dennom paa enn Sagth wd thill dj store Skiff. Men wor Prins, Hertzig Oldrick, Hertzig Sigismundus aff Medelborrig, Hertzig Philips aff Pommeren med all Avelenn, Herremend, Frwer och Zomfrwer bleff staaendis paa Skiffbroenn thill Dronningen och Hertzig Hendrick aff B. kom y Land.

27 April 1590²⁾ Mandagen effther Søndagen Quasimodogenitj bleff Zomfrw Sophia Below³⁾ fød paa Spottherup Kloten war 2 Effthermiddag.

18 Maj 1590 bleff Wibicke Gyldennsthiern⁴⁾ forløstith och fick en Sønn bleff kallith Frederick, døde strax och bleff begraffuith y Nykiøffuing Kircke then 22. y samme Maanith.

19 Maj 1590 paa en Thisdag kom Hertzig Hendrick aff Brunswig først fraa Fredericksborrig och thill Kiøffuenhaffnn.

20 Maj 1590 drog Hertugen aff Brunswig fraa Kiøffuenhaffn och thil Thrygeuel om Affthenen. Borgerne var y deris Rystning den Thid han drog aff Byen, och war der Mytthery mellom Bormesterne, Raad och Borgerne.

¹⁾ Hofprædikanthen M. Christoffer Knopf. See Magazinet S. 117.

²⁾ Der er oprindelig skrevet 1589, men dette er med en anden Haand rettet til 1590.

³⁾ Datter af Henrik Below og Lisbet Skram.

⁴⁾ Gift med Niels Fris til Hæselager.

27 Maj 1590 paa en Onsdag bleff Claus Skell begraffuith y hanß Sogne Kircke.¹⁾

14 Juni 1590 Hilligthrefoldighedß Søndag brende Sannolth²⁾ Borregaard aff och gjorde stor Skade (diß werre).

23 Juni 1590 døde Kemmerth Sesteds Frw paa Brennegaard.³⁾

23 Juni 1590 paa en Tisdag kom vor allernaadigsthe Herre och Pring førsthe offuer fra Seland och thill Fynn effther fynn salig Her Faders Død.

[1 Juli] 1590 de 1e July fye jct Jacob de Loose gefese op Nædbille by de edele vnd erenentfeste Eylert Brofenhuis.⁴⁾

5 Juli 1590 paa en Søndag stod Thrud Bjørnsens⁵⁾ Begraffuelße y hanß Sogne Kircke Bjørnsholm. Samme Aar och Dag stod Otthe Bilds Brøllup mz Jomfrw Inger Jespersdatther⁶⁾ paa Hæstrupgaard.⁷⁾

5 Juli 1590 gjorde ieg myn J. Hanß Christ. och A. N. Brøllup].

19 Juli 1590 stod Morthen Skindels Brøllup paa Østrupgaard⁸⁾ mz Jomfrw Sigel van Millen.⁹⁾

23 Juli 1590 paa en Torsdag døde Eric Bilde thil Huedeholm Frank Søn y Riøffuenhaffn.

1) Nykirke ved Endrupholm i Stads Herred. See D. Nielsen, Stads Herred S. 115.

2) Sandholt.

3) Brændegaard i Vester Naby Sogn i Fyn.

4) Denne Antegnelse er med en fremmed Haand.

5) Bjørn.

6) Datter af Jesper Bognsen og Kirsten Lunov.

7) Hæstrupgaard i Hæstrup Sogn i Fyn.

8) Østrupgaard i Østrup Sogn, Lunde Herred i Fyn.

9) Melen.

26 Juli 1590 begynt his Herredag y Kolling.

2 August 1590 paa en Søndag Klocken war mellom ix och x Formiddag døde Frw Birrithe Rønnow¹⁾ paa hindis Gaard Lyckisholm²⁾ och fick ith saligth och christeligth Endelig.

9 August 1590 stod Cyler Ruds Brøllup y Laaland mz Jomfrw Margretthe Poppenheim³⁾ paa Sebygaard.⁴⁾

10 August 1590 paa en Mandag døde B. Kre. y Dtensee.⁵⁾

23 August 1590 stod Holger Blstands Brøllup y Malmø mz Jomfrw Anne Skowgard. Samme Aar och Dag døde Borkurth Papenheim paa Sebygaard.⁶⁾

25 August 1590 paa en Tisdag bleff Margrethe Brne Nielß Bilds forløst y Dthensee och fick en Datther heder Margrethe.

30 August 1590 stod Claus Podebusts Brøllup y Rißffuenhaffnn mz Jomfrw Sophia Blsthand. Samme Aar och Dag bleff Kirsten Hardenbierrig Axell Brhas forløst y Dthensee och fick en Datther heder Metthe Brha, war fød y Stenbuckens Thegenn om Morgenem ymellom . . .⁷⁾

31 August 1590 paa en Tisdag førde di salig Frw

1) Gift med Jørgen Doiow til Sandager.

2) I Ellested Sogn i Fyn.

3) Papenheim.

4) Sebygaard i Halsted Sogn paa Laaland.

5) Formodentlig Brun Kremer, der var gift med Oluf Bagers Datter Anne, som efter hans Død i Aaret 1604 ægtebe Præsten Beder Hansen i Sandager.

6) Sebygaard i Halsted Sogn paa Laaland.

7) Liden ikke tilføjet.

Birritthe Rønnows¹⁾ Lig fraa Lyckisholm²⁾ och thill Othensee.

2 September 1590 paa en Onsdag bleff Eric Bildis Lig nederfeth y S. Neulaj Kircke wdj Risffuenhaffnn. Samme Aar och Dag døde Chlauf Suitsfeld paa hanß Søsther Søns Eric Mogenssens³⁾ Gaard y Laaland Bramsløde, om Natthen Klocken war mellom xi och xij. Och S. Birritthe Rønnows Lig bleff førth fraa Othensee och thil Sandagger.

6 September 1590 lod Hendric Kammell christne en Sønn y Hadersløff, hed Fredric. Samme Aar och Dag stod Sten Brhas Brøllup paa Helsingbörtig mz Frw Kirsthen Hold, S. Hanß Krassis.

13 September 1590 paa en Søndag stod Frw Birritthe Rønnows Begraffuelse wdj Sandagger Kircke.

14 September 1590 paa en Mandag lod Didric Blomme christne en Datter y Harsløff⁴⁾ hed . . .⁵⁾

30 September 1590 paa en Onsdag bleff Bortdor Pappenheim paa Sebygaard begraffuith y hanß Sogne Kircke Halsted. Samme Aar och Dag døde Frw Elline Baner, Sorgen Dues paa Drexholm.⁶⁾

4 October 1590 stod Christian Krabbis Brøllup paa Ehrudholm mz Somfrw Lizebeth Høg.

1) Gift med Sorgen Dvikhov.

2) I Uesteb Sogn i Fyen.

3) Normand, Landsdommer paa Laaland.

4) Det er Haderslev.

5) Navnet er ikke tilføjet.

6) Dgholm paa Vland i Limfjorden.

15 October 1590 paa en Tjaarsdag bleff Claufz Huitfeldt begraffuen y Laaland y Sartzøffuing Kircke.

21 October 1590 paa en Onsdag Morgen mellom iiii och fem døde Stenn Bilde paa Kersgaard.¹⁾

25 October 1590 stod Nielß Krabbis Brøllup paa Guddumlund Knud Þhras Gaard mz Tomfrw Wiuicke Wlstand. Samme Aar och Dag lod Hans Pederßen²⁾ Christine en Søn hed Peder.

6 November 1590 bin ich Jonas von Cablig zu dem edlen vnnnd erenvesten Eylert Brockenhuyß auff Radebul kommen.³⁾

22 November 1590 stod Hack Wlstands Brøllup paa Hildebierrig⁴⁾ med Frw Anne Pasbierrig S. Hans Skowgaards.

22 November 1590 paa en Søndag bleff Hertzig Philip aff Holsten begraffuith thil Sleswig.⁵⁾

22 November 1590 paa en Søndag bleff Frw Anne Brha Herluff Skaffuis begraffuith wdj hindis Sogue Kircke Snesløff mid Esfilstrup.

1 December 1590 paa en Thisdag bleff Berthe Throlle⁶⁾ forløst och fid en Søn.

2 December 1590 paa en Onsdag bleff Sten Bilde paa Kersgaard begraffuith y hans Sogue Kircke Brønderup.⁷⁾

1) Kærsgaard i Brønderup Sogn i Fyn.

2) Basse eller Bille til Fos, norsk Rantsler.

3) Denne Antegnelse er med en fremmed Haand og er igjen overstreget.

4) Hedeberga i Genarps Sogn, Vara Herred i Malmøhus Len.

5) Han døde 18 October 1590.

6) Gift med Henrik Øyldenstjerne.

3 December 1590 kom E. Dviq[om] y worth Guf effther hindis S. Moders Død,¹⁾ paa Damsbo, en Thorsdag.

11 December 1590 paa en Fredag bleff Somfrw Anne Andersdatther²⁾ Morthen Wenstermand thilsagd y Kolling By Kirde om Effthermiddagen Klocken war mellom ii och iij.

24 December 1590 paa en Thaarsdag bleff Lave Guitfeld begraffuith y hanß Sogne Kirde wid Krogsgaard.³⁾

* 24 Januar 1591 paa en Søndag døde Clausß Glambeck paa hanß Gaard Raff.

* 31 Januar 1591 stod Chorfig Grubbis Brøllup paa Bossi⁴⁾ med Frw Birrithe Larmand salig Peder Billis.

8 Februar 1591 war første Beydage offuer al Danmark och Norre.

9 Februar 1591 anden Bededage.

10 Februar 1591 thredie Beydage.

* 14 Februar 1591 gjorde Prinken Tørren Ernst Worms Brøllup paa Dronningborrig med Somfrw Margretthe Bjørnsdatther.⁵⁾

26 Februar 1591 war E. B.⁶⁾ thil Bors med D. P.

1) Jeg antager, at dette er Elline Dviqom, Datter af Tørgen Dviqom og Birthe Rønnow. Moderen døde 2 August 1590.

2) Bistnos Datter af Anders Pedersen Galt og Inger Ravnberg, Eiler Brokkenhuses Halvsøster.

3) I Ejæreborg Sogn, Stads Herred.

4) I Bossjæ Klosters Sogn, Frostø Herred, Malmøhus Len. Sfr. Magazinet S. 99.

5) Datter af Bjørn Andersen Bjørn til Stenalt. See Magazinet S. 102.

6) Uden Tvivl Eiler Brokkenhus.

och di ij Frøy.¹⁾ paa en Fredag. War Reynolth Bommel-
bierrig och Casper Marck[baner] med thil Bors.

* 1 Marts 1591 paa en Mandag begynthe Dronning
Sophia aff Danmark hindis Reysse fraa Kolding thil Ga-
dersløff och siden fremiber²⁾ thill Lanthe Brunsuig.

* 7 Marts 1591 paa enn Søndag stod Claus Glam-
beds Begraffuelsse y hans Sogne Kirde Huerring.³⁾

* 8 Marts 1591 paa en Mandag døde Frw Birritthe
Daa Eric Hardenbierrigs y Suinborrig.

* 9 Marts 1591 paa en Thisdag bleff Somfrw Elsebe
Brodenhuß thilsagd Chorfig Wlfeld paa Egestow.

* 21 Marts 1591 paa en Søndag stod Eric Rossen-
frantzis Begraffuelsse y hans Sogne Kirde wid Langtind.⁴⁾

* 5 April 1591 anden Paaske Dag døde Morthen Brod
Landkdommer y Fyn paa hans Gaar y Barlsøse.

11 April 1591 paa en Søndag begynthe ieg myn Reysse
och drog fraa Nadebølle och paa Weyen thill Karlsbad.

* 14 April 1591 paa en Onsdag stod Frw Birritthe
Daa Eric Hardenbierrigs Begraffuelsse y Suinborrig y wor
Frw Kirde.

24 April 1591 paa en Løffuerdag senlith ieg fraa
Gedhør och thill Wernemynde och thil Rostock om Affthenen.

25 April 1591 drog ieg fraa Rostock och thil Gystrow.

26 April 1591 fraa Gystrow och thil Parrechim.

27 April 1591 fraa Parrechim och thil Berlebierrig.

1) De to Frøskener maa være Prindsesserne Augusta, fød 1580 og
siden gift med Hertug Johan Adolf af Gottorp, og Hedevig, fød
1581, siden gift med Churfyrste Christian II. af Sachsen.

2) I Magazinet urigtig læst: frembbrede.

3) Spirring i Nim Herred i Jylland.

4) Landting i Gifing Sogn i Biding Herred i Jylland.

28 April 1591 fra Perlebierrig och thil Hagelbierrig.

30 April 1591 fraa Hagelbierrig och thill Oldenbrandenborrig.

1 Maj 1591 fraa Olden Brandenborrig thil Peltzig, der bethē wy, och thill Witthenberrig om Affthenen.

3 Maj 1591 paa en Mandag kom jeg fraa Wittenbierrig och thil Liphig.

6 Maj 1591 fraa Liphig och thil Pennick.

7 Maj 1591 fraa Pennick thill S. Annebierrig.

8 Maj 1591 fraa Annebierrig och thill Söchimsdall.

9 Maj 1591 paa enn Mandag kom myn Konne och jeg thill Karlsbad fraa Söchimsdall.

17 Maj 1591 paa enn Mandag stod Morthenn Brocks Begraffuelsse wdj Barløse Kircke.

28 Maj 1591 Fredagen effther Pinsdag bleff Niels Bilde Sörgens Sønn begraffuith y Gillingeisthis Kircke y Riøffuenhaffnn.

10 Juni 1591 drog jeg fraa Karlsbad och thill Slackeuald, siden thill Elbouen, och om Affthenen ygen thill Karlsbad.

21 Juni 1591 paa en Mandag drog jeg paa Weyenn fraa Karlsbad och ind y Danmark igenn.

24 Juni 1591 drog jeg fraa Pennick och til Liphig.

26 Juni 1591 paa en Løffuerdag drog jeg fraa Liphig och thil Witthenbierrig.

27 Juni 1591 paa en Søndag Formiddag wid r y Stenbudens Ihegen bleff Metthe Preben Gyldestierns¹⁾ forløst̄h och fick en Søn heder Knud.

27 Juni 1591 begynthiz Herredag y Riøbenhaffnn.

28 Juni 1591 paa en Mandag drog ieg fraa Witthenbierrig och thil Seruisth.

¹⁾ Mette Gårdenberg.

29 Juni 1591 drog jeg fraa Seruisth och thil Magdeborrig.

30 Juni 1591 paa en Onsdag drog ieg fraa Magdeborrig och thill Garlebenn.

1 Juli 1591 drog jeg fraa Garleben och thill Weyerenn enn Mølle.

2 Juli 1591 drog jeg fraa Weyeren och thil Lynneborrig.

3 Juli 1591 fra Lynneborrig och thill Møllenn.

4 Juli 1591 fraa Møllen thil Lybeck.

4 Juli 1591 paa en Søndag stod Frw Anne Her Werner Pasbierrigs¹⁾ Begraffuelsje y hindis Sogne Kircke wid Harristhed.²⁾

6 Juli 1591 drog ieg fraa Lybeck och thil Nymnster.

6 Juli 1591 paa en Tisdag Morgen mellom iij och iiij y Thuillings Tegen bleff Sophia Rossentrantz³⁾ forløsth och fick en Søn heder Chen Rangow.

7 Juli 1591 fraa Nymnsthher och thil Rendesborrig.

8 Juli 1591 fraa Rensesborrig och thil Flensborrig.

8 Juli 1591 bleff Prindzenn Hertug Christiann hylith y Norre paa den Plaz mellom Agershus och Dpslo.

8 Juli 1591 paa en Tchaarsdag stod Christen Suallis Begraffuelsje y hans Sogne Kircke Samtoffihе.

9 Juli 1591 fra Flensborrig och thil Auenraa.

9 Juli 1591 paa en Fredag Althen Klockenn war med

1) Datter af Mandrup Holf til Barristov og Anne Lyffe.

2) Harrested i Hylinge Sogn i Sjælland.

3) Gift med Brejde Rangow, den første af hans tre Hustruer.

xi y Krabbens Ehegen bleff Frw Metthe Laurik Straallis¹⁾ forløstih och fid en Søn heder . . .²⁾

10 Juli 1591 fraa Nauenraa och thill Damsbo.

11 Juli 1591 stod Zahann Brockenhufis Brøllup paa Galkier mz Somfrw Kirsthen Rosentrank, och Wilhiellm Dresfelbierrigs Brøllup y Lund mz Somfrw Karenn Grubbe. Samme Aar och Dag døde Hans Strallendorff y Kiøffuenhaffn.

15 Juli 1591 paa en Thaarsdag stod Hans Straallendorps Begravuelse y S. Nicolay Kircke y Kiøffuenhaffn.

25 Juli 1591 stod Tffuer Tuls Brøllup paa Willestrup mz Somfrw Marren Malthisdatter.³⁾

1 August 1591 gjorde Pringen Morthen Wenstermandt och Ditløff Holdis Brøllupper paa Kronneborrig mz Somfrw Anne Andersdatter⁴⁾ och Inger Rosentrank.

6 August 1591 paa en Fredag Morgen mellom ix och x døde Somfrw Margretthe Rønnow y Marribo.

8 August 1591 paa en Søndag stod Prebben Pødbbusfis Begravuelse i Kiffuer Domkircke.

18 August 1591 paa en Onsdag y Skytthens Ehegen Formiddag mellom viij och ix bleff Kirsthen Axell Brhas⁵⁾ forløstih och fid en Datter, bleff kallith Birrithe.

1) Mette Wille, hans anden Hustru.

2) Navnet ikke tilføjet.

3) Datter af Walte Jensen Sehested til Højris og Holmgaard og Sophie Wille

4) Uden Tvivl Datter af Anders Pedersen Galt og Ejler Brockenhufes Halvsøster Inger Ravnberg.

5) Datter af Erik Hardenberg og Anne Rønnow. See Magazinet S. 93 og 118.

25 August 1591 paa en Onsdag mellom ith och thu bleff myn Konne mögith harth syg.

29 August 1591 gjorde Lauritz Straalle synn Høstrus¹⁾ Kirdegang.

7 September 1591 paa en Tisdag bleff Gior Pedersfenn²⁾ begraffuith y hanz Sogne Kirde Søffuend.³⁾

12 September 1591 paa en Søndag stod Somfrw Margretthe Rønnows Begraffuelsse y Marribo.

25 September 1591 paa en Søffuerdag døde Churførstlith Christiann thil Dresfenn om Morgen en wed vij.

13 October 1591 paa en Onsdag stod Frw Ingeborre Mbrith Frisks⁴⁾ Begraffuelsse wdj Haritzkiers Sogne Kirde Skibith.⁵⁾

20 October 1591 paa en Onsdag døde Eric Dresselbierrig y Riøffuenhaffn. Samme Aar och Dag stod Adelens Mustring offuer ald Danmark.

31 October 1591 stod Frederich Wfelds Brøllup mz Somfrw Birritthe Marsuin.

9 November 1591 paa en Tisdag døde Frw Margretthe Lame Wris⁶⁾ paa Weyrup⁷⁾ hindis Faders Gaard.

29 November 1591 bleff Frw Wibicke Gyldestiern⁸⁾ forløst och fid enn Sønn bleff kallith Frederick y Wecthens Ehegenn.

1) Mette Billes.

2) Galt, til Palsstrup og Tyrrestrup.

3) Spvind i Bor Herred i Sjælland.

4) Ingeborg Gyldestierne.

5) Saralbskjer i Skibet Sogn i Sjælland.

6) Margrete Wfeldt.

7) Weyrup i Marslev Sogn i Fyn.

8) Gift med Niels Fris til Høsfelager.

19 December 1591 fjerde Advent Søndag stod Frw Inger Dri¹⁾ Begræffuelse y wor Frw Kirke y Kiøffuenhaffm.

21 December 1591 paa en Tirsdag bleff Frw Margretthe Wfeld Law Wriß begræffuith.

Anno 1591 stod Eric Bildis Brøllup paa Grøffthebierrig med Somfrw Magdalene Emmicksdatther.

Anno 1591 døde Somfrw Anne Walkendorp paa Glorup.

* 7 Januar 1592 paa en Fredag Affthen Kloden war mellom vi och vii døde Frw Birritthe Banner²⁾ paa Flintholm.

* 9 Januar 1592 stod Somfrw Metthe Wri Erics Datthers Brøllup y Othensee med en aff Upsolon Gøys Karle.³⁾

* 12 Januar 1592 paa en Onsdag Affthen wid ix døde Frw Kirsthen Niels Hendricksen.⁴⁾

* 13 Februar 1592 stod Knud Daas Brøllup med Somfrw Anne Monsdatther.⁵⁾

* 17 Februar 1592 paa en Tjaarsdag stod Frw Birritthe Banners Begræffuelse y Hunstrup hindis Sogne Kirke.

¹⁾ Enke efter Jørgen Brahe til Løstrup og Elved, som døde 1565.

²⁾ Gift 1) med Claus Bryste, som døde 1564, og 2) med Knud Wille Erikfen. See Magazinet S. 95.

³⁾ Hans Stangenet, see nedenfor under 17 Juli 1602.

⁴⁾ Kirstine Mikkelsdatter Akeleje, gift med Niels Henrikfen Sandberg til Løstrup. See Magazinet S. 96 og 105.

⁵⁾ Datter af Mogens Mogensfen til Snebinge, uden Lovl en Bognsfen. See Magazinet S. 102, hvor hendes Fornavn dog er oversprunget.

18 Februar 1592 en Fredag om Aftthenen mid 7 døde Sorgen Stram paa Thielle.¹⁾

* 23 Februar 1592 paa en Onsdag bleff Niels Pasbierrig begraffuith wdj Roskild Domkirke. Och Frw Kirsthen Niels Hendricksens begraffuith wdj Røslinge Kirke.²⁾

* 27 Februar 1592 paa en Søndag bleff Corfis Wifkerz Sig nederseth y wor Frw Kirke y Kallingborrig.³⁾

* 2 Marts 1592 paa en Thaarsdag for Midfasthe døde Otthe Norby paa Bunnerup y Selland.⁴⁾

* 12 Marts 1592 bleff Frw Anne Stygis Datther S. Laffue Brodenhusfis⁵⁾ begraffuith y Boller Sogne Kirke Thaars y Wensfysell paa Søndagen Iudica.

* 27 Marts 1592 anden Paaste Dag giorre Eric Hardenbierrig Eric Wilde och Christen Hardenbierrig werrastig paa Skousbo.

* 30 Marts 1592 Thorsdagen effther Paaste bleff Sorgen Stram begraffuith y hanz Sogne Kirke mid Thelle.

* 2 April⁶⁾ 1592 Quasimodogenitj Søndag døde Hendric Gyldestiernn paa Bahuf.

* 4 April 1592 paa en Thisdag Formiddag Klocken wid elluff⁷⁾ døde myn hiartthe tierre S. Moder⁸⁾ Frw Karrine

1) Ljele i Ljele Sogn i Sjælland.

2) Røslinge i Fyn.

3) Kallundborg.

4) Bonderup i Taastrup Sogn i Mersløse Herred.

5) Datter af Styge Hansen og Christense Strangesbatter.

6) I Magazinet er Datoen ubeladt.

7) „Klocken wid elluff“ ubeladt i Magazinet.

8) „Min — Moder“ ubeladt i Magazinet.

Rønnow paa Nackebølle.¹⁾ Gud giffue hinde en g'edelig och ærefuld Opstandelse och deth euige Liff.

* 9 April 1592 paa Søndagen Misericordia bleff Otthe Korby begraffuith wdj hanß Sogne Kircke Thoftrup.²⁾ Samme Aar och Dag stod Chasper Marckdens³⁾ Brøllup y Rolling med Somfrw Sophia Olleland.

* 13 April 1592 paa en Thaarsdag stod Tørren Ernst Worms Begraffuelse y Roskild Domkircke.

* 20 April 1592 paa en Thaarsdag bleff Malthæ Sensen⁴⁾ begraffuith y hanß Sogne Kircke wid Holmgaard.⁵⁾

* 23 April 1592 Søndagen Cantate bleff Frw Birritthe Rossentranß Peder Bildis begraffuith wdj hindis Sogne Kircke med Wallø.

* 24 April 1592 paa en Thisdag førde myn S. Moder⁶⁾ Frw Karren Rønnows⁷⁾ Lig⁸⁾ fraa Nackebølle och thill Huidfieldd.

9 Maj 1592 Thisdagen for Pinsdag bleff myn S. Moder Frw Karrine Rønnow nederfeth y hindis Sogne Kircke Egensse wid Huidfieldd.

14 Maj 1592 Pindze Dag bleff Hendriæ Gyldestiernn nederfeth y Kongell Kircke wid Bhahuf.⁹⁾

1) Her er i Magazinet tilføjet: Ejler Brokkenhusens paa Nackebølle Moder.

2) Laastrup i Merløse Herred i Sjælland.

3) Casper Marckdanner.

4) Sehested. See Magazinet S. 117.

5) Nørre Holmgaard i Skodborg Herred i Sylland.

6) Magazinet iftedetfor „førde — Moder“: blev S.

7) Magazinet tilføjer: Ejler Brokkenhusens Moders.

8) Magazinet tilføjer: ført.

9) Stapelfladen Kongell i Østeborgs Len.

20 Maj 1592 Hilligthrefoldigheds Løffuerdag faste myne Høstrus Synkind och jeg Lod om worriß S. Moders¹⁾ Gods paa Huidkiold.

5 Juni 1592 paa en Mandag døde Her Rasmus y Dsthersterning.²⁾

15 Juni 1592 paa en Tchaarsdag bleff Christhem Malthisen³⁾ begraffuith y hanß Sogne Kircke wid Møllerup: Feldballig.⁴⁾

8 Juli 1592 paa en Løffuerdag bleff Frw Anne Styge Hørs⁵⁾ forløst om Effthermiddagen Klocken war med iij y Skorpions T hegenn och fid en Datter, bleff kallith Karren.

9 Juli 1592 stod Jacob Wiffertß Brøllup paa Broløde mz Tomfrw Anne Krasse.⁶⁾

17 Juli 1592 paa en Mandag bleff Frw Anne Gad Wlstands⁷⁾ forløst och fid en Datter y Fiskens T hegenn.

26 Juli 1592 paa en Onsdag Klocken war ymellom rij och ith om Middagen døde Jacob Wiffertß paa Broløde paa thredie Wge effther hanß Brøllup, Gud werre hannom naadig.

31 Juli 1592 paa en Mandag Affthen om vj døde Frw

1) Karen Rønnow, Enke efter Jens Wille Clausen.

2) Rasmus Christensen. Wibergs Præstehistorie angiver hans Død til c. 1591.

3) Wiffert.

4) Feldballe.

5) Datter af Gregers Wlstand til Bøsborg og Anne Lange; første Gang gift med Melchior Glob.

6) Krasse.

7) Anne Parsberg, første Gang gift med Hans Skovgaard, nu Gad Holgersen Wlstands anden Hustru.

Sidsel Morthen Skindels¹⁾ paa Østrup.²⁾ Gud werre hinde naadig.

5 August 1592 paa en Løffuerdag døde Frw Anne Haf Holgerssens³⁾ paa Hildebierrig⁴⁾ y Barsølsøng.

6 August 1592 paa en Søndag Morgen Kloeden war lith offuer ij bleff myn Konne harth syg. Gud hufuale of en Gang efther syn guddommelig Wilge. E. P.

6 August 1592 stod Otthe Christopher Rossenfrankis Brøllup y Dthensee mz Tomfrw Gisell Roddebust.

13 August 1592 stod Hertig Karls Brøllup aff Suerrig mz Hertig Adolphs Datther aff Holsten Frøyken Kirsthenn y Nykøffuing y Suerrig.⁵⁾ Samme Aar och Dag døde Frw Marren Clausdatther Thamis Fastis Moder.⁶⁾

17 August 1592 bleff Hendrick Belows Søn Laurik Below fød paa Hald en Thaarndag Morgen wid iij.

20 August 1592 stod Henning Walkendorffs Brøllup y Nyborrig mz Tomfrw Anne Brockenhus.

25 August 1592 paa en Fredag Formiddag Kloeden war ix y Løffuens Thegen bleff Metthe Preben Gyldestierns⁷⁾ forløstih och fid en Søn, bleff kallith Epler.

5 September 1592 paa en Thisdag bleff Jacob Wifferih begraffuith y Broløde Sogne Kircke Wiby. Samme Aar och

1) Sidsel von Melen.

2) Østrupgaard i Østrup Sogn i Fyn.

3) Anne Barsøberg, Haf Holgersen Ulfstandes.

4) Hedeberga i Genarps Sogn, Bara Herred i Malmøhus Len.

5) Rønigsfeldt har 22 August.

6) Kalbes Anne i Antegnelsen til 19 September 1592 nedenfor, og dette er vist det rette. Hun var en Datter af Claus Strangeesen og gift med Christjern Fasti til Vennergaard.

7) Mette Hardenberg.

Dag døde Frw Marren Christopher Pallesens¹⁾ y Hunsløff
Efttermiddag mellom Klocken xij och ith.

7 September 1592 paa en Tjaarsdag bleff Frw Sidkell
Morthen Skindells²⁾ begraffuith y Dstrup Kircke.

10 September 1592 stod Frederich Munds Brøllup y
Nibe m3 Tomfrw Sophia Friß.

13 September 1592 paa en Onsdag stod Frw Anne
Pasbierrig Haß Wlstands Begraffuelße y Hildebierrig Sogne
Kircke Geimerup.³⁾

15 September 1592 paa en Fredag Efttermiddag
Klocken war . . .⁴⁾ y Thyrens Thegen bleff Anne Zahann
Kuds⁵⁾ forløsthy och fick en Søn, bleff kallith Othe.

17 September 1592 stod Niels Raassis Brøllup y Kan-
ders m3 Tomfrw Margretthe Banner.

19 September 1592 paa en Tisdag bleff Thomis Fasti
Moder Frw Anne⁶⁾ Chlausdatther begraffuith y hindis
Sogne Kircke.⁷⁾

21 September 1592 paa en Tjaarsdag døde Poffuill
Suitsfeld paa Thyrggeuell hoß hanß Broder Arrilld Suitsfeld.

22 September 1592 paa en Fredag Efttermiddag
Klockenn mellem xi och xij døde Knud Bilde Eric Sønn y
Westerstierning.

28 September 1592 paa en Tjaarsdag døde en aff
Canzelij Herremend Hanß Anderssen y Slagelße.

¹⁾ Datter af Mogens Juel og Dorthie Krabbe, gift 1) med Jacob Fleming og 2) med Christoffer Pallesen Ulfeldt.

²⁾ Sidsel von Melen.

³⁾ Genarp Kirke ved Hedeberga i Vara Sogn, Malingshus Len.

⁴⁾ Tiden ikke tilføjet.

⁵⁾ Anne Gårdenberg.

⁶⁾ Kalbes Maren under 13 August ovenfor.

⁷⁾ Velling i Sind Herred i Jylland.

29 September 1592 paa en Fredag bleff Knud Hilde begraffuith y Flintholms Sogne Kircke Hunstrup.

8 October 1592 stod Stenn Malthisfens¹⁾ Brøllup paa Wisfild²⁾ m3 Zomfrw Anne Brha, och Eric Krassis Brøllup paa Wisborrig³⁾ m3 Zomfrw Birrithe Sefeld.

11 October 1592 paa en Onsdag døde Thimme Rosjenfranz paa han3 Gaard Røhaffue.⁴⁾

12 October 1592 paa en Thorsdag bleff Frw Marren Christopher Pallefens⁵⁾ begraffuith y Wsfeldsholms⁶⁾ Sogne Kircke Windinge.

14 October 1592 paa en Løffuerdag war deth en stor Thorden och Liunith om Affthenen och Natthen.

21 October 1592 paa en Løffuerdag døde Corfid3 Grubbe paa Bos3j Kloster.⁷⁾

7 November 1592 bleff Frw Inger Rosjenfranz Detløff Holt3 begraffuith y Riøffuenhaffn paa en Thisdag y S. Nicolaj Kircke.

19 November 1592 stod Detløff v. Dualens⁸⁾ Brøllup paa Nielstrup⁹⁾ m3 Zomfrw Sophia Lunge.

8 December 1592 paa en Fredag om Affthenen Klocken

1) Sehested.

2) Widtstøfle i Widtstøfle Sogn, Gårds Herred i Christianstads Len.

3) Bisborggaard i Hindsted Herred i Jylland.

4) Rydhave i Ryde Sogn, Ginding Herred i Jylland.

5) Datter af Mogens Suel og Dorthie Krabbe, og tidligere gift med Jacob Fleming.

6) Nu Sølfenhavn.

7) Bos3j Klosters Sogn, Frosta Herred i Malmøhus Len.

8) Betynderligt nok, men utvilsomt urigtigt, kaldes han „Sefsted“ i Jacob Madfens Visitatsbog ved Erone S. 222.

9) Diberup Sogn i Fyn.

var mellom xi och xij bleff Peder Rud (dis̄ wer) studith ihuell aff Christhen Hanssen¹⁾ paa Frederichsborrig.

26 December 1592 døde Frw Sigell Staffue²⁾ paa Windinge³⁾ en Thisdag.

* 1 Januar 1593 paa en Mandag bleff Kirstenn Urell Brhas⁴⁾ forløsth y Thyrens Thegen⁵⁾ och fid en Sønn, Klocken war mellom x och xi Formiddag, bleff kallith Thyge.

* 4 Januar 1593 paa en Thaarsdag stod Eric Lydis Begraffuelsse paa Skougaard y hans Sogne Kircke Nørager.⁶⁾

* 7 Januar 1593 lod Urell Brha christne en Sønn, bleff kallith Thyge Brha, och ieg⁶⁾ war Fadder.

* 8 Januar 1593 paa en Mandag om Affthenen Klocken war mellom viij och ix døde Frw Anne Stram Hennig Giss y Nykøffuing.

* 10 Januar 1593 paa en Dnsdag stod Theus⁷⁾ Vernekow och Marcus⁸⁾ Brockdorps Begraffuelsse y Risffuenhaffin y S. Nicolaj Kirke, och bleff baade lagd y en Graff.

* 14 Januar⁹⁾ 1593 paa en Søndag bleff Hendrick Bilde begraffuith y hans Sogne Kircke wid Monsstrup.¹⁰⁾

¹⁾ Baden.

²⁾ Datter af Mourits Skave til Estildstrup og Ellen Wille Stensdatter, og gift med Erik Christoffersen Vasse til Windinge.

³⁾ Uden Tvivl det nuværende Fiurendal i Øster Flakkebjerg Herred i Sjælland.

⁴⁾ Datter af Erik Hardenberg og Anne Rønnow. See Magazinet S. 93 og 118.

⁵⁾ Skougaard i Nørager Sogn, Sønderhald Herred i Jylland.

⁶⁾ I Magazinet istedetfor „jeg“: Ejler Brockenhus til Rakkebl.

⁷⁾ I Magazinet urigtig: Thames.

⁸⁾ I Magazinet urigtig: Markuor.

⁹⁾ Datoen ubeladt i Magazinet.

¹⁰⁾ Månstorp i Østra Grefoie (Magazinet urigtig: Ingelstøb) Sogn, Drie Herred i Malmphus Len.

Samme Dag bleff Jomfrw Susanna Brockenhuß Marcus¹⁾ Bilde thilsagd, och hende hand Suar y S. Knuds Kircke y Dthensee.

* 20 Januar 1593 paa en Løffuerdag stod Peder Ruds Begraffuelsse y Kiøffuenhaffn y wor Frw Kircke.

5 Februar 1593 war første Beydag offuer ald Danmarck och Norre.

* 8 Februar 1593 bleff mynn Ronne²⁾ mögith harth fyg och f.³⁾ paa en Thaarsdag wid r Formiddag.

11 Februar 1593 stod D. Estis Brøllup y Dthensee med Bispen N. Jacobs Datter.⁴⁾

* 19 Februar 1593 paa en Mandag bleff Frw Anne Skram Hennig⁵⁾ Giøss nederfeth y Nykiøffuing Kircke y Falster.

* 25 Februar 1593 Fastelaffuens Søndag giorde Prinzen Prebenn Bilds Brøllup y Kiøffuennhaffnn med Jomfrw Anne Kaaf; och Benedigs Hertuigssens Brøllup stod paa Gulland⁶⁾ med Jomfrw Susanna Lyde samme Aar och Dag.

* 28 Februar 1593 paa en Onsdag døde Cristopher Lindenow y Køge.

5 Marts 1593 paa en Mandag Effthermiddag Klockenn war 3 døde myn Sogne Prest Her Jens y Torløse.⁷⁾

1) I Magazinet læst: Martuor.

2) Magazinet: Ejler Brockenhußes Frue.

3) Betynder uden Livl: forløst. Magazinet har, aabenbar urigtig, giengivet det ved: døbd. See 28 Juli 1594 nedenfor.

4) Dr. med. Estild Christensen og Bispep Jacob Madsens Datter.

5) Magazinet læser urigtig: Henrik.

6) Magazinet tilføjer: i Bisby.

7) Jens Lauritzen Fugl. Sfr. Wibergs Præstehistorie, der dog ikke kjender Datoen.

* 14 Marts 1593 paa en Onsdag bleff Jomfrw Hilrad Falster begraffuith y hindis Broders Sogne¹⁾ Kircke.²⁾

* 3 April 1593 Thisdagen for Palme Søndag stod Frw Birritthe Seefeld³⁾ Eric Raasfis Begraffuellsse.

* 8 April 1593 Palme Søndag bleff Frw Zibkell Dre⁴⁾ nederfeth y Riøffuenhaffn y wor Frw Kircke.

* 13 April 1593 Langfredag døde Sorgen Tull y Laage.⁵⁾

* 22 April 1593 paa Søndagen Quasimodogenitj bleff Jomfrw Marren Skram Jacob Gardenbierrig thilsfagd y Weylle Kircke.

* 29 April 1593 lod Hertig Hans christne enn Frønden⁶⁾ paa Synderhorrig och giorde storth Barfell.

31 Maj 1593 paa en Tjaarsdag for Pingdag drog Henning Wilde fraa Nackebølle och paa Weyen thil Heddelbierrig.⁷⁾

2 Juni 1593 Løffuerdagen som war Pindg Afsthen bleff Margrethe Bild Nelsfis Datther begraffuith y Rygaards Sogne Kircke;⁸⁾ hun war paa thredie Aar.

17 Juni 1593 S. Bodels Dag paa en Søndag, Klocken

1) „Sogne“ udeladt i Magazinet.

2) Uden Tvivl Sønner Alslev paa Falster, i hvilket Sogn Corse-like ligger.

3) Bistof Fejlskrift for Wfeld. See under 9 April 1577 ovenfor. Magazinet har: Sjøfeldt.

4) Enke efter Rigsraad Eric Dodebusf til Distrup og Rjørup.

5) Nu forfunden Herregaard i Sindbjerg Sogn, Nørvang Herred i Thyland.

6) Dette maa være Anna Sabina, født 7 Marts 1593 og siden gift med Hertug Julius af Frederik af Württemberg.

7) Formodentlig Heidelberg. Jeg skylder Biskop Engelstoft denne Hypothese.

8) Langaa i Gudme Herred i Fyn.

var ix Formiddag, døde Otthe Rud Zahann Sønn paa Hagenflov.¹⁾

19 Juni 1593 paa en Tisdag bleff Frw Gisjell Otthe Christopher²⁾ forløst paa Boller och fick en Datther y Krabens Thegenn.

21 Juni 1593 Thaarsdagenn for S. Hanß Dag bleff Claus Hundermarck begraffuith y hanß Sogne Kircke Egsløff wid Gerderup.³⁾

28 Juni 1593 paa en Thaarsdag bleff Christopher Rosfengaard begraffuith y Roskild Domkircke.

1 Juli 1593 stod Eric Høgs Brøllup paa Boller y Wensjell mꝝ Tomfrw Christenke Jens Chlausens⁴⁾ Datther.

4 Juli 1593 paa enn Onsdag bleff lille Otthe Rud Zahan Sønn nederjeth y Synderby Kircke wed Hagenflov.

8 Juli 1593 lod Chasper Marckdanner chistne en Sønn, bleff kallith Frederich.

15 Juli 1593 paa en Søndag stod Albrith Galsstytthis Begraffuelsse y hanß Sogne Kircke wid Synderflov.⁵⁾

22 Juli 1593 stod Christhen Høgs Brøllup mꝝ Tomfrw Anne Stram paa hanß Gaard Thorbølle y Thy.⁶⁾ Same Dag lod Eric Monsjenn⁷⁾ chistne en Datther bleff kallith Anne.

17 August 1593 paa en Fredag bleff Frw Margrethe

1) Nu Freberitågave i Fyn.

2) Gisjel Pobeuff Mouritsbatter, gift m. Otto Christoffer Rosenkrands

3) Egeslevmagle ved Gjerdrup i Vester Flakkebjerg Herred i Sjælland.

4) Jens Clausen Dyre.

5) Følbing i Malt Herred, i hvilket Sogn den forhenværende Herregaard Sønnerflov ligger.

6) Den daværende Herregaard Lobbøl i Bang og Torup Sogne, nu udparcelleret.

7) Eric Mogenssen Normand til Bramsløkke paa Saaland.

Hans Stensens¹⁾ forløst och fick Thuilling, Sønn och Datter.

20 August 1593 paa en Mandag Affthen Klocken war halgaen ij bleff Wiuide Niels Fris²⁾ forløst y Wecthens Thegen och fick en Søn, bleff kallith Jesper.

21 August 1593 paa en Thisdag døde Her Hans, Sogne Presth y Faaborrig.³⁾

27 August 1593 paa en Mandag mustrith Pringen di Folk och Hesthe, som skulle med hannom thill Flensborrig.

31 August 1593 paa en Fredag reb Hertzig Christian den fierde, wduold Konning y Danmark, ind y Flensborrig med v hundrith och nogne och 30 welftasterith Hesthe. Samme Dag kom den skotske Gesanth thill Nædebølle.

1 September 1593 paa en Løffuerdag bleff Pringen Hertzig Christian den 4. hyllith aff di Holster y Flensborrig.

1 September 1593 bleff H. H. werafftig.

4 September 1593 paa en Thisdag Klocken war mellom x och xi om Affthenenn bleff Frw Anne Gabriell Stindels⁴⁾ forløst och fick Thuilling, ij Drengge, den anden war fød effther Mindnath, er regnith thil Onsdagen then 5. Septembris, och er di begge fød y Løffuens Thegen, den enne bleff kallith Poffuell, den anden Hendrick.

6 September 1593 paa en Thaarsdag lod Otthe Emidsen paa Stensgaard fig wie och throloffue wid Frw

1) Margrete Basse.

2) Bibekke Gylbenstjerne.

3) Hans Jensen. See Vibergs Præstehistorie I, 330.

4) Datter af Otto Ranzow til Lovkov og Magdalene Reventlow. Hun havde tidligere været gift med Mogens Raas, og var Gabriel Stinkels tredje Hustru.

Dorritthe Hens, Anders Rangkows Efftherleuerste, aff Prousthen Her Lauritz y Espe.¹⁾

18 September 1593 paa en Tisdag døde Mouritz Podeduff y Kolling.

23 September 1593 stod Hertig Sigismundus] aff Medelborrigs Brøllup thil Baarth mz Frønden Klarre Hertig Bugslaus Datther aff Pommerenn.²⁾

30 September 1593 stod Claus Maltissens³⁾ Brøllup y Wiborrig mz Tomfru Anne Lycke, Niels Lyckis Datther.

1 October 1593 paa en Mandag døde Jacob Wlfeld paa Wlfeldholm⁴⁾ om Afthenen Kloeden war . . .⁵⁾

7 October 1593 paa en Søndag Morgen Kloeden war mellom 3 och 4 bleff myn kierre Ronne forløst och fick en Datther y Krabbens Tegen, och hun leffde ith halth Kortther aff en Thimme, och deth gick hinde møgith harth. Gud giffue wof en Gang en god Husualelse.

8 October 1593 en Mandag thalde jeg mz D. y Kolling.

21 October 1593 stod Christopher Krasis Brøllup y Køge mz Tomfru Dorritthe Banner.

28 October 1593 paa en Søndag bleff Mouritz Podeduff nederfeth y Kolling Byfirde.

4 November 1593 stod Niels Raas Børssens Brøllup paa Nyhaffue⁶⁾ mz Tomfru Birritthe Rosentrang Thimmis Datther.

¹⁾ Lauritz Jespersen. See Vibergs Præstehistorie I, 326.

²⁾ Sigismund Augustus og Bugislaw XIII.s Datter Clara Marie. Hübner har ingen Dato.

³⁾ Sehested, til Højris.

⁴⁾ Nu Holtenshaon i Fyn.

⁵⁾ Liden er ikke tilføjet.

⁶⁾ Rydhave i Ryde Sogn, Biding Herred i Sjælland.

12 November 1593 Mandagen effther S. Morthens Dag bleff Jacob Wlfeld begraaffuith y Wlfeldzholms Sogne Kircke Windinge.

24 November 1593 paa en Løffuerdag kiøffthe ieg denn Gaard paa Mlom¹⁾, Peder Mall y bor, aff Peder Ericsen.

17 December 1593 paa en Mandag mellom 2 och 3 bleff Frw Sophia Breide Ranzous²⁾ forløstih och fid en Søn, han døde strax, fid Daffuen och bleff kallith Zahann.

20 December 1593 paa en Thaaersdag døde Jesper Schriffuer y Suinborrig.

28 December 1593 paa en Fredag Klockenn war iz om Affthenenn y Krabbens Thegen bleff Frw Elsebe Offue Bildis³⁾ forløstih och fid en Datther bleff kallith . . .⁴⁾

29 December 1593 paa en Løffuerdag Morgenn mellom fire och fem døde Frw Sophia Rosentkrands⁵⁾ paa Ranzousholm⁶⁾ paa tholthe Dag effther hun bleff forløstih.

* Anno 1593⁷⁾ for Gad Wlstand Marz Ed y Kiøffuenhaffn.

* 3 Januar 1594 en Thaaersdag døde Fald Gis paa Borringholm, och hadde han det y Forlenning.

10 Januar 1594 bleff Hendrick Belows Søn Sørger Below fød paa Gald om Natthen Klocken war mellom ij och iij, och døde hand then 20 Januarij nesth der effther.

1) Mlom, en Ø i Horne Bugt i Swaninge Sogn, Salling Herred i Fyn.

2) Hans første Hustru Sofie Rosentkrands.

3) Elsebe Skram.

4) Navnet ikke tilføjet.

5) Gift med Brejde Ranzow.

6) Nu Dragetrolleborg i Fyn.

7) I Magazinet urigtig under 1 Januar 1593.

4 Februar 1594 var første Deydag offuer alth Rigit.

* 7 Februar 1594 Tjaarsdagenn effther Kyndermysse bleff Sophia Rossentfranz Brede Rangows begraffuith y Rangowsholms Kircke.

* 14 Februar¹⁾ 1594 paa en Tjaarsdag bleff Fald Gys nederseth y Kircken paa Borringholm, thill faa lenge di kand²⁾ faa hannom ned³⁾ y Joraarrith, for Wintherens Haarhed.

* 21 Februar 1594 paa en Tjaarsdag Affthen Kloden v bleff Frw Susanna Benedix Hertuigsens⁴⁾ forløst paa Brennegaard och fick enn Sønn y Krabbens Tjegenn, bleff kallith Peder.

* 24 Februar 1594 stod Mak Ibsens Brølup y Boense med Marren Hendrick Bangs Dattther.

* 26 Februar 1594 paa en Tjisdag bleff Birritthe Maltisdattther⁵⁾ begraffuith wdj Quelfstrup Sogne Kircke⁶⁾, Oldrick⁷⁾ Sandbierrigs Gaard.

* 3 Marts 1594 lod Bendix Hertuigsfen Christne sin Sønn, bleff kallith Jørgenn.⁸⁾

2 April 1594 thredie Paaske Dag lod Hertzig Hans aff

1) I Magazinet er Datoen oversprunget.

2) Magazinet urigtig: „kunde“.

3) Magazinet urigtig: „med“.

4) Susanna Lykke.

5) Sehested.

6) Quelfstrup i Lved Sogn, Mols Herred i Jylland.

7) I Magazinet urigtig: Dyrich.

8) Den samme kaldes under 21 Februar ovenfor Peder.

Synderborrig¹⁾ christine en Herre, bleff kallith . . .²⁾ och gjorde syn Marskalds Brøllup, Borchor Dalbørp.³⁾

* 8 April 1594 Mandagen effther Quasimodogenitj bleff Peder Gyldenstiernn begraffuith wdj hans Sogne Kircke wid Thim.⁴⁾

26 April 1594 paa en Fredag bleff myn Karl Thobias studith ibiell y Faaborrig aff myn Kellersuend om Affthenen mellom iiij och fem.

5 Maj 1594 stod Morthen Schendels Brøllup paa Dstrup⁵⁾ mz Somfrw Magdalene Hertuigs Datter.⁶⁾

9 Maj 1594 wor Herre Himmelfarß Dag war ith stort Wer mz stor Sne och Blesst, som icke haffuer werriith sligt y Mands Minde.

26 Maj 1594 Helligthrefoldigheds Søndag bleff Frw Margretthe Gis Peder Brhas begraffuith wdj Kraagholms⁷⁾ Kircke.

1 Juni 1594 paa en Løffuerdag Morgen mellom iiij och v døde Otthe Brodenhuß y Roskild paa hans Kannid Gaard. Bleff Jacob Rostrup samme Dag dømt fraa sin Hals; war paa den Tid xvj y Danmarks Raad.

2 Juni 1594 stod Niels Gyldenstierns Brøllup y Kiøffuenhaffn paa Komponieth med Frw Kirsthen Lycke salig Eyler Grubbis.

7 Juni 1594 paa en Fredag Morgen mellom vj och vij

1) „Af Sønderborg“ udeladt i Magazinet.

2) Navnet ikke tilføjet. Det var Johan Georg, fød 9 Februar f. A.

3) Navnet udeladt i Magazinet.

4) Tim i Tim Sogn i Thyland.

5) Dstrupgaard i Dstrup Sogn, Lunde Herred i Fyn.

6) Datter af Tørgen Hartvigsen og Anne Sehested, Benediktsdatter.

7) Krageholm i Søvesta Sogn, Herrestad Herred i Malmøhus Len.

bleff Jacob Rostrup halv huggith mellom Slotthit och Kongens Stald.

9 Juni 1594 bleff Somfrw Metthe Banner Eric Bilde thilsagd wdy Kiøffuenhaffnn.

27 Juni 1594 paa en Thaarsdag fid Gref Morsis¹⁾ och Staterniß Gesanther Audiens paa Pringens Kammer paa Kiøffuenhaffnns Sloth.

29 Juni 1594 paa en Løffuerdag Affthenn ith Korther for firre døde Chanzelerrenn Niels Raas paa hans Gaard y Kiøffuenhaffnn.

30 Juni 1594 paa en Søndag gjorde Pringen Gref Mourizis och Staternis Gesanther ith statheligth Besthebud y den lille Sall paa Kiøffuenhaffnns Sloth.

5 Juli 1594 paa en Fredag Morgen mellom iiij och fem bleff Otthe Emicksenn forredeligen slagen y sith Hoffuith iij Slag mz en Dye Hammer, som han laa och soff, aff sin egen Kock, som strax rømde, och Otthis egen Dreng, som war med y Raad och Gierning.

6 Juli 1594 paa en Løffuerdag Affthen mellom xi och xij døde Otthe Emicksen aff di Slaff, som hans egen Kock slo hannom.

10 Juli 1594 paa en Onsdag bleff Otthe Brockenhus begraffuith y Roskild Domkirke. Samme Aar och Dag døde Somfrw Margrethe Suob paa Giorssløff om Morgenenn Klockenn war mellom iij och firre.

28 Juli 1594 paa en Søndag bleff Canzeler Niels Raas is Sig nederseth y wor Frw Kirke y Kiøffuenhaffnn.

28 Juli 1594 en Søndag Morgen ith Korther for 3 bleff myn Konne forløst och mögith harth syg.

¹⁾ Grev Moritz af Dranien, Statholder i Nederlendene, død 1625.

8 August 1594 paa en Tjaarsdag stod Otthe Emmicksens Begravelse paa Stensgaard y hans Sogne Kirke Suaninge.

9 August 1594 paa en Fredag bleff den forgylte Fløy och Knap seth paa Spiren y Nastrup Kirke.

11 August 1594 stod Tjorren Astersleffuens Brøllup paa Sønnergaard¹⁾ mz Tomfrw Marren Brodenhuß.

14 August 1594 paa en Onsdag Morgenn mellom thu och iij døde Hendrick Norby paa Skougaare.

18 August 1594 stod Raffue Lydis Brøllup y Wendzysell paa Bildis Eng mz Tomfrw Sahanne²⁾ Bild. Samme Aar och Dag bleff Tomfrw Margrethe Suob begravtith y hindis Sogne Kirke wid Giorløff.

25 August 1594 stod Peder Måzens Brøllup paa Klogerup y Skaanne³⁾ mz Tomfrw Kirsthenn Sparre.

7 September 1594 paa en Løffuerdag kom Pringen thil Flensborrig.

9 September 1594 paa en Mandag begynte Pringen ath høre Sager y Flensborrig, och der stod en Landdag.

13 September 1594 en Fredag falth myn L.⁴⁾ wd.

16 September 1594 paa en Mandag kom Christhenn Bernekow och Sten Wilde fraa Skotland och ind for Kiøffuenhaffn paa Tozaphath, och Sahan Bockholth war Chapethinn.

1) Nu Sønnergaarde i Nørup Sogn i Fyn.

2) Der er først skrevet „Elsse“, men dette er derpaa rettet til Sahanne.

3) Klågerup i Gyby Sogn, Bara Herred i Malmøhus Len.

4) Uden Tvivl: Land, hvilket i de Liber anfaaes for et uheldigt Barfel og derfor noterebes.

25 September 1594 paa en Onsdag bleff Hendrid Norby begraffuith y hanß Sogne Kircke Søby.¹⁾

29 September 1594 stod Anders Dresselbierrigs Brøllup paa hanß Gaard Wonsferup²⁾ mz Tomfrw Karren Skindell.

9 October 1594 paa en Tisdag døde Frw Else Sorgen Frisfis³⁾ paa Winderløff.⁴⁾

13 October 1594 stod Marcus Bildis Brøllup paa Nædebølle mz Tomfrw Susanna Brodenhuß.

27 October 1594 stod Jacob Hardenbierrigs Brøllup y Horsjens mz Tomfrw Marren Stram.

19 November 1594 paa en Onsdag døde Casper Hoyer, Hertugen aff Holstens Raad, thil Hufum.

19 November 1594 stod Hans Stenssens Begræffuelse y hanß Sogne Kircke paa Langgeland,⁵⁾ och Else Bjørnsdatter Sorgen Frisfis bleff nederseth y Winderløff Kircke samme Aar och Dag.

Anno 1594 hengde Eric Munc sig sielff paa Dragsholm y Fængselith, och bleff begraffuith wnder Gallenn sammested.

* 29 Januar 1595 paa en Onsdag bleff Tomfrw Birritthe Brodenhuß Jacob Wdsfeld thilsagd y Othensee.

* 9 Marts 1595 paa en Søndag Formiddag Klockenn war ith døde Adam Normand paa hanß Forlening Lindholm wid Worreueyle.⁶⁾

1) I Baag Herred i Fyn.

2) Vognstrup i Rumbby Sogn i Sjælland.

3) Hans anden Hustru, Datter af Bjørn Andersen Bjørn.

4) I Winderløv Sogn, Lynggaard Herred i Sjælland.

5) Snøbe, i hvilket Sogn Stensgaard ligger.

6) I Sjevninge Sogn, Volborg Herred i Sjælland.

* 16 Marts 1595 Iob Henning Balkendrop sin Søn Christine paa Glorup, och bleff kallith Henning effther Christophers¹⁾ Fader.

* 30 Marts 1595 Midfasthe Søndag bleff Adam Normand Segermesther begraffuith y Roskild Domkircke paa Prinsens Bekostning. Samme Aar och Dag brende y Weylle 33 Gaare og Hsted.

* 1 April 1595 paa en Tisdag døde Frw Karren Knud Wenstermands²⁾ paa Perstrup y Laaland³⁾ om Affthenen Klocken war mellom xi och xij.

* 10 April 1595 paa en Tjaarsdag Morgen døde Søren Brodenhuß paa Venholm⁴⁾ mellom v och vi.

* 11 April 1595 paa en Fredag døde Anders Holdt y Suinborrig.

* 19 April 1595 Søffuerdagenn Paaste Affthenn stad Peder Norby syn Karl død y Othensee.

22 April 1595 thredie Paaste Dag faste myn Sønn Marcus Wibe Laad om myn S. Høstrus⁵⁾ Gods.

23 April 1595 paa en Onsdag døde Søffren Hendricksen.]

* 30 April 1595 Onsdag for S. Wolborrig Dag bleff F[rw] Karren Hendrick Lyckis⁶⁾ forløst paa Worringborrig Sloth y Thuillingens Thengen och fick en Dattther, bleff kallith Anne.

1) Her synes at være en Fejlstrift. Magazineet tilføjer her: Balkendorfs.

2) Datter af Johan Juel og Sofie Sandberg.

3) Pederstrup i Vesterborg Sogn paa Laaland.

4) Det er Pilegaard i Vester Aaby Sogn i Fyn.

5) Birthe Fris, hans første Hustru.

6) Datter af Frands Banner og Anne Dge.

3 Maj 1595 paa en Løffuerdag døde Frw Birgitthe Bølle Christopher Siøss paa Affuindsbierrig¹⁾ y Sydland.

4 Maj 1595 paa en Søndag døde Frw Margrethe Bilde Lave Brocks paa Wemmetoffth y Seland.

12 Maj 1595 paa en Mandag døde Folmer Dresselbierrig paa Wonskerup²⁾ hos hans Broder Anders.

14 Maj 1595 paa en Onsdag bleff Frw Karrenn Jull, Knud Wenstermands, nederfeth y Perstrup Sogne Kircke y Laaland.³⁾ Samme Aar och Dag bleff Hertuig Høyden begraffuith y hans Sogne Kircke, och Somfrw Wiuide Thoth bleff begralffuith wid Anders Bing[s] Gaard Smidstrup.⁴⁾

20 Maj 1595 paa en Tisdag bleff Anders Holdt nederfeth y wor Frw Kircke y Suinborrig.

22 Maj 1595 paa en Tjaarsdag stod Jørgenn Brodenhusfis Begraffuelsse y Dby⁵⁾ Kircke. Samme Aar och Dag om Efttermiddagen gick worre ryste Gesanther thill Skiffs for Riøffuenhaffnn.

[23 Maj] Anno 1595, Fredagen for wor Herris Himmelferð Dag, bleff Christenke Bryste⁶⁾ fød om Aftthenen wid viij Sleth.

¹⁾ Aonsberg i Sjørsløv Sogn, Lyøgaard Herred i Sydland.

²⁾ Wognstrup i Rundby Sogn i Sjælland.

³⁾ Vesterborg.

⁴⁾ Smedstorp i Smedstorp Sogn, Ingelstads Herred i Christianstads Len.

⁵⁾ Vester Aaby i Salling Herred i Fyn.

⁶⁾ Datter af Gert Bryste og Ane Biffert, siden gift med Thomas Fafti. Jeg stylber Biskop Engelstoft denne Dphøsing.

1 Juni 1595 paa en Søndag bleff Anders Thoth be-
graffuith y hans Sogne Kircke wid Næs.¹⁾

12 Juni 1595 Thaaersdagenn effther Pinksedag bleff
Fro Birgitthe Bølle²⁾ nederfeth y Mars Kircke. Samme
Dag bleff Elisebe Dffue Bildis³⁾ forløst och fid en Datther,
bleff kallith Gilleborrig.

13 Juni 1595 paa en Fredag bleff Fro Metthe Laurik
Straalis⁴⁾ forløst paa Thorpegaard y Stenbudens Thegen
och fid en Datther, bleff kallith Margretthe.

14 Juni 1595 paa en Løffuerdag døde Jomfru Anne
Fris⁵⁾ paa Hæsfellager.

15 Juni 1595 Hilligtrefoldigheds Søndag stod Fro
Margretthe Lave Brodis⁶⁾ Begraffuelsse y hindis Sogne
Kircke wed Wemmetoffthe.

17 Juni 1595 paa en Thisdag døde Fro Margretthe
Gvide S. Claus Wfeldg thil Rødtield hos Laurik Straalle
paa Thaarpegaard.

23 Juni 1595 paa en Mandag døde Borgemeister Di-
derick Næde y Flensborrig.

26 Juni 1595 paa en Thaaersdag Affthen døde Niels
Jonsen⁷⁾ paa Thaastelund.⁸⁾

30 Juni 1595 paa en Mandag bleff Loduig Mundt
Oluff Søn begraffuith y hans Sogne Kircke wid Quistrup.

1) Blenstrup i Høllum Herred i Sjælland, i hvilket Sogn Næs, nu
Lindensborg, ligger.

2) Gift med Christoffer Gjøe.

3) Elisebe Stram.

4) Mette Bille, hans anden Hustru.

5) Datter af Niels Fris til Hæsfelager og Wibekke Gylbenstjerne.

6) Margrete Bille.

7) Biffert. Jeg fylder Dr. D. Nielsen denne Oplysning.

8) Lørstedlund i Næstved Sogn i Hornum Herred i Sjælland.

3 Juli 1595 paa en Tjaarsdag bleff Somfrw Anne Fris Nilsis Datter¹⁾ begraffuith y Hesselager Kirde.

13 Juli 1595 gid Herredagen paa y Riøffuenhaffnn. Samme Nar och Dag stod Claus Bildis Brøllup paa Romponieth y Riøffuenhaffnn mz Somfrw Lisebeth Spegell, och Prinsken war thil Brøllupith.

20 Juli 1595 stod Dittløff Holtis och Christhen Holtis Brøllupper paa Riøffuenhaffn Sloth mz Somfrw Margretthe Krabbe och Somfrw Karren Krasse, och Prindgen gjorde deth.

23 Juli 1595 paa en Onsdag bleff Peder Norby halshugith wid Slotthit y Riøbenhaffn.

29 Juli 1595 paa en Tjisdag bleff Frw Margretthe Guide S. Claus Wfeldk begraffuith y hindis Sogne Kirde Wbølle wid Rødkielb. Samme Dag gjorde Prinsken Henning Bilde merrafftig paa Riøffuenhaffns Sloth.

3 August 1595 stod Senk Bildis Brøllup paa Giorsløff mz Somfrw Elline Sull.

7 August 1595 paa en Tjaarsdag bleff Niels Jonsen²⁾ begraffuith wid Tjaastelund y hans Sogne Kirde.

10 August 1595 stod Eric Raassis Brøllup paa hans Gaard mz Frw Anne Krabbe S. Arell Wiffertk.

26 August 1595 paa en Tjisdag bøde Christhenn Skell paa Afier.

11 September 1595 paa en Tjaarsdag bleff Somfrw Rigborrig Lindenow Sten Bilde thil Bildisholm³⁾ throlloffueth paa Hindkgaful.

1) Datter af Niels Fris og Bibete Gyldestjerne.

2) Wiffert.

3) Norra Drams Sogn, Suggude Herred i Malmøhus Len.

15 September 1595 paa en Mangdag begynte Prinzen
søn Kaysse fraa Kolling och thil Lanthe Brunsuig.

7 October 1595 paa en Tisdag bleff Christhen Skell
begraffuith y hanß Sogne Kirke wid Fusing.¹⁾

12 October 1595 lod Hertzig Hanß paa Synderborrig
Christne en wng Herre.²⁾

2 November 1595 gjorde Frw Lizebeth Galle³⁾ Jens
Zuls Brøllup paa Kragerup⁴⁾ mz Somfrw Anne Grubbe.

16 November 1595 paa en Søndag Formiddag Kloeden
wed xi y Somfruens Thegen bleff Susanna Lyde⁵⁾ forløst
och begaffuith mz en Søn, och bleff kallith Peder.

27 November 1595 paa en Laarsdag bleff Frw Anne
Gyldenstiern Corftß Wiffertß nederfeth y Skonne wid Mon-
strup y Engelsest Kirke.⁶⁾

* 15 Februar 1596 gjorde Prinzen Thage Krabbiz,
Corftß Wlfeldß och Endwold Krussis Brølluper y Kolling med
Somfrw Sophia Friß, Somfru Elsebe Brodenhuß och Som-
frw Else Marfuin.

* 22 Februar⁷⁾ 1596 Fastelaffuens Søndag døde Frw
Birrithe Skram Peder Thotthis paa Berrenhuß⁸⁾ y Norre.

1) Nalum ved Fusingø i Sjælland.

2) Joachim Ernst, fød 29 August 1595.

3) Galde, Enke efter Eggert Wlfeldt til Kragerup, siden gift igjen
med Jørgen Friß til Krastrup.

4) Drølev Sogn, Løve Herred i Sjælland.

5) Datter af Peder Lykke og Lisbet Urne, gift med Bendig
Hartvigsen.

6) Månstorp i Østra Grefvie Sogn i Øst Herred, Malmøhus Len
og Ingelstad i Ingelstads Herred, Christianstads Len.

7) Datoen er oversprunget i Magazinet.

8) Berghøhus. I Magazinet urigtig læst: Bernthøhus.

* 17 Marts 1596 paa en Onsdag Morgen Kløden wid
vi døde Laurik Straalle¹⁾ hof Laurik Oldeland paa Wey-
loffgaard.²⁾

* 1 April 1596 paa en Tchaarsdag for Palme Søndag
stod Sorgen Hertuigshens Begravelse y wor Frw Kircke
y Otensee.

* 9 April 1596 Langfredag døde Sorgen Rossefrank
paa hanß Gaard Rosseholm.

16 April 1596 døde Frw Wibicke Poddebust, Effuerth
Bilbs paa Agerborrig.

* 17 April 1596 Løffuerdagen effther Paaske lod Hendric
Ramell nederfette sinn Høstrw Frw Abell Rangow y Ha-
dersløff By Kircke, som døde paa Jobihleth³⁾ y Barssefeng.

* 18 April 1596 Quasimodogenitj Søndag lod Axel
Gyldenstiernn begravue sinn Høstrw Frw Karren Gylden-
stiernn y Oslo Domkircke y Norre.

* 28 April 1596 Onsdagen effther S. Sörgens bleff
Laurik Ethraale begravuih y hanß Sogne Kircke Nero⁴⁾
wid Thorpegaard.

2 Maj 1596 paa en Søndag Jubilate døde Frw Metthe
Rud Hendric Gyldenstierns paa Sophi Ruds⁵⁾ Gaard Mon-

¹⁾ J Magazinet urigtig: Staall.

²⁾ J Magazinet S. 109 urigtig: Wejlsøffgaard, forklaret som Bejers-
leengard i Bejerslev Sogn, Sønder Herred, Aalborg Stift. Det
er Vejlegaard i Vejle Sogn, Salling Herred i Fyn, hvilket Bisfop
Engelstoft først har gjort mig opmærksom paa.

³⁾ Magazinet urigtig: Jobih Slott. Det er Jobihlet, nu forvunden
Herregaard i Dbis Sogn i Slesvig.

⁴⁾ Sønder Næraa i Aasum Herred i Fyn. Magazinet skriver urig-
tig: Næraa.

⁵⁾ Datter af Rigsraad Eric Rud til Fuglsang og Sandholt og
Anne Hardenberg, og efter velvillig Meddelelse af Dr. D. Nielsen
vistnok gift med Jacob Lykke til Landrup.

strup y Jylland.¹⁾ Och Marribo By brende mesthen allsamenn.

16 Maj 1596 paa en Søndag bleff Jacob Biørn begraffuith y hanß Sogne Kircke Drsted wid Stenholth.²⁾

20 Maj 1596 wor Herre Himmelferdß Dag bleff Sorgen Rosentranß begraffuith y hanß Sogne Kircke wid Rosenhholm.³⁾

23 Maj 1596 Søndagen for Pindßdag døde Hanß Zahansen Lindenow paa Borgaard⁴⁾ Effthermiddag Klocken wid ij.

26 Maj 1596 Onsdagen for Pindßdag bleff Frw Wiuicke Roddepust Guerth Bilds nederfeth y Agersborttig Kircke y Wensysfell.

2 Juni 1596 fierde Pindßdag bleff Frw Metthe Rud⁵⁾ nederfeth y Marx Domkircke.

10 Juni 1596 kom der ix y Danmarcks Raad, och gjorde deriß Ed y Rißffuenhaffn: Christian Friß Chanzeler, Hendrick Kamel, Sorgen Friß, Preben Gyldenstierne, Axel Brha, Hendrick Lycke, Oluff Rosensparre, Este Brod och Christhen Gold.

16 Juni 1596 en Onsdag bleff Frw Anne Knuds Datter Peder Norbys begraffuith y hindis Sogne Kircke Kyndeby.

19 Juni 1596 paa en Løffuerdag Morgen bleff myn Ronne møget harth syg.

1) Formodentlig den nu udparcellerede Herregaard Mogenstrup i Grinderslev Sogn i Jylland. Jeg stulber Dr. D. Nielsen denne Oplysning.

2) Stenalt.

3) Hornslet i Jylland.

4) Borgaard i Bælum Sogn i Jylland.

5) Gift med Hendrik Gyldenstierne.

30 Juni 1596 paa en Onsdag bleff Hans Johansen¹⁾ nederfeth y Melfar Kirke.

4 Juli 1596 stod Cyler Krufowz Brøllup paa Jens Falsters Gaard Korsfelses²⁾ y Falster mz Somfru Margretthe Falsther.

9 Juli 1596 paa en Fredag bleff Frw Magdalene Northen Skindels³⁾ forløst och fick en Søn, Thegenith war Tyren, bleff kallith . . .⁴⁾

30 Juli 1596 paa en Fredag bleff Elline Zull⁵⁾ forløst mellom viij och ix Formiddag y Fiskens Thegen och fick en Søn, bleff kallith Jens.

21 August 1596 paa en Løffuerdag mustritth Pringen Adelen wden for Riøffuenhaffn som war forschriffuith thil Hans Naadis Krønning, och war di aldrig saa stathelig stufferith.

22 August 1596 paa en Søndag red Hertig Hans aff Synderborrig ind y Riøffuenhaffn.

24 August 1596 paa en Tisdag red di Herrer aff Lynneborrig statthelig ind y Riøffuenhaffn, och Hertig Ulbric och Hertig Hans, Pringens Herbrødre, Hertig Magnus aff Lynneborrig, som da thiente Pringen y Gaarren, red wd mod dennom.

26 August 1596 paa en Taaarsdag red Prindgen wd imod Admenistrator thil Hall och hans Herbrødre Margraff Christian och Margraff Joachim aff Brandenborrig, och andre

1) Lindenow.

2) Korselitze.

3) Datter af Jørgen Hartvigsen og Anne Sehested Benediktsdatter.

4) Navnet ikke tilføjet.

5) Gift med Jens Wille.

flere Herrer Grefvuer och Friherrer, och bleff di stathelig jndførd m̄z nogne M Heste y Riøffuenhaffn.

28 August 1596 paa en Løffuerdag kom Hertzig Hans Adolff aff Holsthein statthelig inridendis y Riøffuenhaffn.

29 August 1596 paa en Søndag bleff Konning Christian then 4. Krønith y wor Frw Kirde y Røffuenhaffnn.

30 August 1596 paa en Mandag y Konning Christianns Krønning stod Hertzig Hans Adolffs aff Holstens Brøllup y Riøffuenhaffn m̄z Frøden Augusta.

1 September 1596 paa en Onsdag y Krønningenn war alle di fremmede Herrer och Førstinder Kongens Gæst paa Skiffuene.

3 September 1596 paa en Fredag war Ring Rennen y Krønningen paa Amage Thor.¹⁾

4 September 1596 Løffuerdagen war och Ring Rennen.

6 September 1596 paa en Mandag y Krønningen renne di offuer Ballen paa Gammelthorre.

8 September 1596 paa en Onsdag bleff Fru Lizebeth Galle²⁾ Tøgen Friß throlloffuith y Riøffuenhaffnn.

26 September 1596 stod Eric Bildis Brøllup y Dthensee m̄z Somfrw Metthe Banner.

23 October 1596 paa en Løffuerdag kom Kong Christiann den fierde førsth offuer Belth thill Fynn effther hans Naadis Krønning.

24 October 1596 stod Her Christhem y Torløssis³⁾ Brøllup y Fulwig.⁴⁾

¹⁾ Amagertorv.

²⁾ Enke efter Eggert Ulfelbt til Kragerup.

³⁾ Christen Lauritsen Ahton, gift anden Gang med Anne Andersbatterhoff. Sfr. Wibergs Præsteh. II, 36, som dog ikke kjender Aaret.

⁴⁾ Fuglevig Præstegaard i Bisensbjerg Sogn i Fyn.

14 November 1596 stod Gerth Rosfenfranzis Brøllup paa Stiernholm y Horsfens m₃ Somfrw Anne Friß.¹⁾

24 November 1596 paa en Onsdag stod Frw Susanna Lydis²⁾ Begraffuelsse y Hundstrup Kircke wid Riøbbegaard.³⁾

5 December 1596 stod Tørgen Frißis Brøllup paa Hald med Frw Elizebeth Galle then anden Søndag y Uduenthy.

Anno 1596 døde Mogens Skram y Riøffuenhaffn som thienthe y Chanzelieth.

* 9 Januar 1597 paa en Søndag Effthermiddag mellem fem och sex bleff myn Konne⁴⁾ harth syg och f.⁵⁾

* 23 Januar 1597 stod Tørgenn Wris Brøllup y Wiborrig med Frw Margretthe Wiffert y S. Enuold Sesteds.

* 5 Marts 1597 paa en Løffuerdag om Middags Thiid døde Frw Magdalene Banner paa Krabbisholm.⁶⁾

* 22 Marts 1597 Thisdagen y Demell Wge bleff Tørgen Daa och hans Høstrw Frw Kirstine Bed begraffuith y Drsløff Kircke wed deriß Gaard Sning.

26 Marts 1597 Paaste Affthenn brende Elstovs Mølle⁷⁾ flet aff.

1) Denne Antegnelse findes under 13 November, men er ved Rettelse i Marginen henført hertil.

2) Enke efter Kjeld Krabbe Mittelsen til Lørstedlund.

3) Kjølbygaard i Hundstrup Sogn, Hillerslev Herred i Jylland.

4) Magazine har: Ejler Brokkenhusens Frue.

5) „Dø f.“, o: forløst, udeladt i Magazine. See 10 Maj 1586 og 8 Februar 1593 ovenfor.

6) I Refen Sogn i Hindborg Herred i Jylland.

7) Ellestovs Mølle i Hundstrup Sogn i Fyn.

* 3 April¹⁾ 1597 Quasimodogenitj Søndag døde Frw Hilwig Mogens Gjøse²⁾ paa hindis Gaard y Jylland.³⁾

* 5 April 1597 paa en Tisdag effther Quasimodogenitj Søndag bleff Frw Thalle Affuelgaard Hans Olleland begraffuith y hindis Sogne Kircke.⁴⁾

* 8 April 1597 paa en Fredag fidd Breyde Ranzow Suar paa Karren Gøe wdy Dthensee.

* 11 April 1597 paa en Mandag døde Niels Raas paa hans Gaard Starup.⁵⁾

* 15 April 1597 paa en Fredag bleff Frw Magdalene Banner⁶⁾ begraffuith y hindis Sogne Kircke Dsted wid Dstergaard.⁷⁾

* 28 April 1597 en Tchaarsdag bleff Røn⁸⁾ Quidghow begraffuith y Tørgen Rossenfrankis Sogne Kircke wid Rossenholm.

1 Maj 1597 stod Jacob Norbys Brøllup m3 Tomstrw Ingeborre Affuilgaard paa hans Gaard.⁹⁾

1) Magazine har ikke Datoen.

2) Magazine S. 112 forklarer dette som: hans Datter, men denne Udtryksmaade kjender Liden ikke. Hun var ganske rigtig en Datter af Mogens Gjøse Eskildsen til Krøngerup og Gunderslevholm og hans anden Hustru Margrete Sture, og var først gift med Otto Gyldenstjerne, men hun blev anden Gang gift med Mogens Gjøse Andersen til Bremersvold.

3) Magazine har urigtig: Sjælland.

4) Munketo Kirke i Fyn. See Magazine S. 113.

5) I Magazine: Starupgaard. Det er Staarupgaard i Hjørslev Sogn, Fjends Herred i Jylland.

6) Gift med Iver Krabbe til Dstergaard.

7) Asted og Dstergaard i Harre Herred i Jylland.

8) Magazine: Røpe.

9) Uggerslevgaard i Uggerslev Sogn i Fyn.

7 Maj 1597 en Løffuerdag Morgen døde Philippus y Beyrup.¹⁾

10 Maj 1597 Thisdagen for Pindge Dag bleff Frw Anne Eric Mogenssens²⁾ forløsthy om Morgenen mellom v och vj y Krabbens Thegen och fick enn Sønn bleff kallith Mogens.

16 Maj 1597 anden Pindge Dag døde Fredrich Hobe paa Aalholm om Affthenen mellom viij och ix.

21 Maj 1597 Hilligthrefoldigheds Løffuerdag døde Borge-mesther Hans Knudsen y Faaborrig.

22 Maj 1597 Hilligthrefoldigheds Søndag bleff Jacob Krabbe begraffuith y hanß Sogne Kircke Munde Lyngby wid Skellbing.³⁾

23 Maj 1597 Mandagen effther Hilligthrefoldigheds Søndag bleff Niels Raas begraffuith y hanß Sogne Kircke Høgsløff wid Starupgaard.⁴⁾

25 Maj 1597 Onsdagen effther Hilligthrefoldigheds Søndag bleff Frw Ide Raas⁵⁾ begraffuith y hindis Sogne Kircke Thorup.⁶⁾

5 Juni 1597 stod Byrge Throllis Brøllup mß Tomfrw Anna Muncß paa hindis Faders Poffuell Muncßs Gaard.⁷⁾

1) By i Vester Naby Sogn i Fyn.

2) Anne Broß, gift med Eric Mogenssen Normand til Bramslykke.

3) Munka-Ljungby ved Skillinge i Norra Åsbo Herred i Christianstads Len.

4) Højslev ved Staarupgaard i Fjends Herred i Jylland.

5) Datter af Niels Raas til Staarupgaard og Anne Bjørn, gift med Peder Suel til Laage.

6) Lørup i Høllum Herred i Jylland.

7) Efter velvillig Meddelelse af Dr. D. Nielsen kan det enten være Løis Kloster, Krogsdal eller Pallebjerg.

18 Juni 1597 paa en Løffuerdag døde Zomfrw Anne Daa, Jørgen Daas Datther aff Østrup.¹⁾

26 Juni 1597 paa en Søndag bleff Frederich Hobe nederfeth y Nystek Kirde y Laaland.

2 Juli 1597 paa en Løffuerdag bleff Frw Anne Frank Rankows²⁾ forløsth y Thuilling Thegen och fick en Søn bleff kallith Zahann, om Mogenen Kloden war mellom v och vj.

23 Juli 1597 paa en Løffuerdag Affthenn Kloden war vj døde Frw Kirsten Nielß Strams³⁾ y Wiborre aff deth Falb, hun slo hindis Benn y sønder y deriß Gaard samme Sted, hund falth ned gemmell Løffthith.

23 Juli 1597 en Løffuerdag døde Christopher Skriffuer y Strerup.⁴⁾

31 Juli 1597 paa en Søndag stod Frw Abell Raas Christhen Gylbenstierns Begraffuelse.

7 August 1597 stod Mogens Blfeldß Brøllup wdj Roskild mz Zomfrw Anna Mund.

21 August 1597 stod Jørgen Dues Brøllup paa Døholm⁵⁾ mz Frw Vene Sull S. Manderup Hølfiz.

22 August 1597 paa en Mandag Efttermiddag ith Korther for xij bleff Eline Sull Tenß Bildis forløsth paa Walby⁶⁾ y Thyrens Thegen. Och hun bleff kallith Else.

4 September 1597 paa enn Søndag bleff Frw Kir-

1) Østrupgaard i Østrup Sogn i Fyn.

2) Anne Rosenkrands.

3) Kirsten Rosenkrands.

4) Strærup i Dreslette Sogn i Fyn.

5) Døholm paa Oland i Limfjorden.

6) Nu Suellinge i Hellested Sogn, Stevns Herred i Sjælland.

sthenn Rosenkrans Niels Skrams nederseth y Lynderup Kirke.

18 September 1597 stod Iffuer Tuls Brøllup paa Høsfell mꝫ Jomfrw Oliffue Lyde; y samme Brøllup, lith før Bruden gid thill Seng, døde Frw Metthe Morten Krabbis¹⁾ hastheligen y Sallen, effther hun hagde dansfith mꝫ Albrith Frih.

26 September 1597 paa en Mandag Formiddag bleff Frw Susanne Lyde²⁾ forløst paa Klindstrup³⁾ och fid en Datther y Løffuens Ehegen, bleff kallith . . .⁴⁾

27 September 1597 paa enn Tisdag døde Mogens Bilde paa hanh Gaard Møllegaard paa Langeland.

2 October 1597 stod Jacob Skrams Brøllup mꝫ Jomfrw Dorritthe Frih paa hanh Gaard Fruergaard.

9 October 1597 stod Sthenn Bildis Brøllup y Dthensee med Jomfrw Nigborre Lindenow.

16 October 1597 stod Jacob Throlliz Brøllup paa Thrudsholm mꝫ Jomfrw Metthe Høg.

23 October 1597 stod Christhen Tuls Brøllup y Marh mꝫ Jomfrw Karren Strangis Datther.

1 November 1597 paa en Tisdag bleff Mons Bilde begraffuith paa Langeland y hanh Sogne Kirke Lyngelsse.⁵⁾

4 November 1597 en Fredag Morgen affbrende myn Gaard y Skerninge.⁶⁾

1) Datter af Mads Biffert.

2) Gift med Bendix Hartvigsen.

3) Klingsstrup i Skaarup Sogn i Fyn.

4) Navnet ikke tilføjet.

5) Longelse, i hvilket Sogn Møllegaard ligger.

6) Vester Skerninge i Fyn.

6 November 1597 stod Henning Bildis Brøllup y Malmø mæ Somfrw Sophia Mund.

15 November 1597 paa en Tisdag stod Fredrich Spe-gels Begræffuelse y Lunne Domkirke.

27 November 1[597 stod Christian 4des]¹⁾ Brøllup paa Hadersløff med Frønden Anne Kathrinne Margraff Joachim Frederichs Datter aff Brandenburg.

4 December 1597 then første Søndag y Adventh stod Mæ Sandbierrigs Begræffuelse y hans Sogne Kirke Løstrup.²⁾

5 December 1597 en Mandag døde Jenß Bildis Datter Elisebe Wille paa Walby.³⁾

20 December 1597 en Tisdag bleff Eric Banner be-græffuith y hans Sogne Kirke mid Gidsfingholm.⁴⁾

Anno 1597 om Sommeren døde Frw Abell Raab Christi-then Gyllenstierns.

* 8 Januar 1598 en Søndag bleff Frw Anne Gylben-stiern Hollger Wiffstandh thill Fultoffthe⁵⁾ nederfeth wdj Lunde Domkirke.

8 Januar 1598 paa en Søndag døde Churførsten af Brandenburg Marggraff Hans Sörgenn⁶⁾ thill Berlin.

* 15 Januar 1598 en Søndag Morgen mellom 7 och 8 bleff F. Metthe Banner⁷⁾ forløst paa Rønnowholm och fick en Sønn, bleff kallith Jenß, Thegenith war Somfruenn.

1) Her var noget bortskåret ved en Ombinding af Bogen.

2) Løstrup i Laurbjerg Sogn, Galtens Herred i Sjælland.

3) Nu Juellinge i Hellested Sogn, Stevns Herred i Sjælland.

4) Gjesfingholm, nu Løvenholm i Gjesfing Sogn, Sønderhalv Herred i Sjælland.

5) Fultofta Sogn i Frostø Herred, Malmøhus Len.

6) Almindelig kaldet Johan Georg.

7) Gift med Eric Wille til Rønnowholm.

22 Januar 1598 lod Hertzig Hans Adolff Christine en Herre paa Gotthrup, bleff kallith Frederich.¹⁾ Och Kongen och Dronningen war der thill Barsfelith.

* 24 Januar 1598 bleff Maaz Lauritzen myn²⁾ Fogith studith paa Hellerup³⁾ och døde Søndagen der effther then 29 Januarij.

* 5 Marts 1598 stod Lauritz Grubbis Brøllup y Laaland paa hans Gaard Sammelgaard⁴⁾ med Somfrw Dorritthe Wre.

* 3 April 1598 en Mandag døde Frw Magdallene Emicksdatther Eric Bildis paa Grøffthebierrig.⁵⁾

3 April 1598⁶⁾ drucknith Hans Måsen y Biernith sig selff y sin Brønnd.

* 6 April 1598 en Thaarssdag Morgen wid fem⁷⁾ døde Frw Bertthe Throlle, Hendric Gyldestierns paa Sffuersnes⁸⁾ af Barmen och bleff icke forløst.

* 10 April 1598 paa en Mandag Morgen mellom iij och iiij bleff myn Ronne⁹⁾ forløst och fick en Dattther, Gud giffue os begge¹⁰⁾ engang en god Husuallelse.

* 23 April 1598 Quasimodogenitj Søndag Natth

1) Hertug Frederik III, fød 22 December 1597.

2) I Magazine: Ejler Brockenhuses.

3) Hellerup Sogn, Binding Herred i Fyn.

4) Ryde Sogn i Sønder Herred.

5) Bispenbjerg Sogn, Odense (før Daag) Herred i Fyn. Ifr. Magazine S. 112. Smft. S. 108 henlægges det dog urigtig til Krarup Sogn i Salling Herred.

6) Her kan muligvis læses 1597.

7) Magazine tilføjer: Slet.

8) Nu Bebelborg i Fyn.

9) Magazine: Ejler Brockenhuses Frue.

10) Magazine: „denom bode“.

Klodenn var mellom xi och xij y Wederrens Thegen bleff Frw Kirsihen Axell Brhas¹⁾ forløst paa Helsingborrig och fick en Datther, bleff kallith Karrenn.

* 25 April 1598 en Thisdag bleff Frw Magdallene Emicksdatther begraffuith y Kiersgaards Sogne Kirde.²⁾

* 30 April 1598 Misericordia Søndag om Affthenen Kloden mellom viij och ix y Krabens Thegenn bleff mynn³⁾ Datther⁴⁾ Susanna Brockenhus⁵⁾ forløst paa Huidkiold⁶⁾ och fick en Datther, bleff kallith Karren.

7 Maj 1598 stod Brede Rangkows Brøllup y Dthensee mz Tomfrw Karren Gøye.⁷⁾

16 Maj 1598 paa en Thisdag bleff Frw Berthe Hendrick Gyldestierns⁸⁾ begraffuith y Husby Kirde wid Tffuersnes.

Anno 1598 y Maij Maanith døde Marcus Jensen Rotsken paa hans Gaard.⁹⁾

11 Juni 1598 Helligtrefoldigheds Søndag bleff Konning Christian den fierdis Dronning Anne Katharina kronnith y Kiøffuenhaffn y wor Frw Kirde.

18 Juni 1598 stod Arents Sparis en Mardeners Brøl-

1) Datter af Erik Hardenberg og Anne Rønnow. See Magazinet S. 93 og 118.

2) Brænderup ved Kjærsgaard i Vends Herred i Fyn.

3) Magazinet: Giler Brockenhus.

4) Magazinet indstyer her: Fru.

5) Efternavnet er her ubelagt i Magazinet.

6) Magazinet urigtig: Huidkall.

7) Hans anden Hustru.

8) Birte Trolle.

9) Lengsholm i Vendum Sogn, Horns Herred i Sjælland.

lup y Kiøffuenhaffnn paa Komponieth¹⁾ mz Zomfrw Eddell Sparre.

20 Juni 1598 fid Knud Gyldenstiernn Arels Sønn Suar paa Zomfrw Ollegaard Huitfeld y Kiøffuennhaffnn y Hilligestis Kirde.

25 Juni 1598 stod Gunder Langis och Ericd Normands Brøllupper y Kiøffuenhaffnn paa Komponieth mz Zomfrw Anne Hans Datter²⁾ och Zomfrw Anne Lindenow.

23 Juli 1598 stod Niels Schriffuers Fogden paa Arriflow Brøllup y Jaaborrig.

30 Juli 1598 stod Christiann Vernekous Brøllup paa Widtsiøll y Skanne³⁾ mz Zomfrw Margrethe Brhae, och Else Krassis Brøllup y Kiøge mz Zomfrw Pernille Banner.

6 August 1598 paa en Søndag bleff Jens Brha Peders Søn nederfeth y S. Nicolaj Kirde y Kiøffuenhaffnn.

13 August 1598 stod Hendrick Øis, Eyler Quidkoms och Holger Rosfentransis Brøllupper y Malmsø mz thre aff Axel Brhas Døtther Zomfrw Birrithe, Sophia och Anne⁴⁾ Brhae.

3 September 1598 gjorde Thage Krabbe sin Høstrws Kirdegang och lod christne en Søn, bleff kallith Frederich, och Kongen war Fadder der y egen Personn.

26 September 1598 paa en Thisdag døde Zomfrw Abell

¹⁾ Hellig Trefoldigheds Gilde eller Danste Kompagni, mellem Kampagni- og Brølløggerstræde. See Pontoppidans Origines Hafniensis S. 326 f.

²⁾ Datter af Norges Rantsler Hans Pedersen Litle til Fos og Else Gyldenstjerne.

³⁾ Widtsjølle Sogn, Gårds Herred i Christianstads Len.

⁴⁾ Var gift med Ejler Quidkow, see under 3 November 1601 nedenfor, og burde derfor have været nævnt i Midten.

Sandbierrig Aldricks Datter¹⁾ y Wiborre mellom xij och jth Effthermiddag.

28 September 1598 paa en Tjaarsdag bleff Eric Raaf begraffuith y hanß Sogne Kircke Bælum wid Borgaardth, Biørns Søn.

26 October 1598 paa en Mandag fløtthe ieg mine Hesthe y den ny Stall.

26 November 1598 stod Christian Gyldenstierns Brøllup y Næsted²⁾ med Zomfrw Dorrithe Rud.

31 December 1598 enn Søndag døde Statholderenn Hendrick Ranzow paa Breydenbierrig om Affthenenn Klocken war . . .³⁾

* 4 Januar 1599 en Tjaarsdag Formiddag mellom jth och thu døde Sorgen Quidgom paa Lyckisholm hoß hanß Broder Gylter Quidgom.

7 Februar 1599 war thenn første Bededag.

15 Februar 1599 en Tjaarsdag bleff Sorgen Quidgom begraffuith y Sandager Kircke.

* 27 Februar 1599 en Tjisdag bleff Staholderenn Hendrick Ranzow begraffuith thil Idkehov.

* 24 Marts 1599 en Løffuerdag bleff Frw Kirsthen Hold Sthen Brhas begraffuith y Næsbyholms Sogne Kircke.⁴⁾

* 27 Marts 1599 paa en Tjisdag⁵⁾ Effthermiddag Klockenn mellom ij och iij bleff Frw Karrenn Gis Brede

1) Datter af Ulrik Sandberg og Birthe Maltesdatter Sehested.

2) Næstved.

3) Limen er ikke tilspjæt.

4) Næsby i Lybberg Sogn i Sjælland.

5) Magazine urigtig: Torsdag.

Rangkous forløst paa Løgtued¹⁾ y Løffuens Thegen och fid en Sønn, bleff kallith Hendrick.

* 5 April 1599 Stertaarsdag bleff Righorre Lindenow Ethen Bildis forløstih och fid en Sønn, bleff kallit Senß, Thegenith war Skytthenn, om Morgenenn mellom iij och firre.

* 13 April 1599 Fredagenn effther Paaste døde Frw Karrenn Gis Breide Rangkows paa Løgthued Kloden lith offuer rij om Middagen then 17 Dag effther hindis Barnnefødsell.

15 Maj 1599 en Thisdag sthøtthe Kong Christians thenn 4. Skiff, som hed Victor, wdy enn Haffn wid Raffn Hollena paa en blind Klippe mellom Warhus och Malmis paa then wensre Hand, och bleff Skiffuith giorth ferdig y en Haffn kaldis Keildin. Hans Mayt war y egenn Personu paa Skiffuith.

25 Maj 1599 Fredagenn for Pindkedag bleff Fru Karrenn Gis Breide Rangkous begraffuith wdy Rangkoußholm Sognekircke.²⁾

10 Juni 1599 stod Jacob Wlfeldts Brøllup y Ryborre mz Zomfrw Birritthe Brockenhus then nesthe Søndag effther Helligthreføllidighed.

13 Juni 1599 en Onsdag bleff Frw Lenne Thoth Hendrick Orhas begraffuith wdy hindis Sogne Kircke wid Wiskjøll.³⁾

17 Juni 1599 gjorde Jacob Rossenfrank sith Brøllup paa Thaaßing mz Zomfrw Pernille Gyldesthiernn.

¹⁾ Løjtved i Stenstrup Sogn i Fyn.

²⁾ Haagerup ved Brahetrolleborg i Fyn.

³⁾ Widtstøfle i Gårds Herred, Christianstads Len.

28 Juni 1599 enn Taaarsdag Morgen Klocken war vij døde Her Hans y Nerow¹⁾, Prousthen y Afum Herrith.

1 Juli 1599 en Søndag Morgenn mellom 4 och 5 bleff myn Datther Susanna Brockenhus forløstih paa Huidkiold och fick en fuldborren, dødfød Dreng, huisk Raffin Liffens Fader er bekend, y Fiffens Ehegenn.

2 Juli 1599 bleff Marcus Bildis Sønn begraffuith y Egense Kircke.

13 Juli 1599 en Fredag Affthenn Klockenn war ix døde Anders Raaf paa sin Gaard Kille.²⁾

14 Juli 1599 en Løffuerdag Affthenn Klockenn war ith Korther for vij døde Frw Hillwig Hardenbierrig Eric Rosenfranzis wdy Dthensee y Rickerth Knudsens³⁾ Hus.

18 Juli 1599 en Onsdag bleff Somfrw Sytthe Fris Albriz Datther⁴⁾ begraffuith wdy Hartzkiers Sogne Kircke.⁵⁾

22 Juli 1599 lod Hertzig Hans christne ith Frøykenn paa Synderborrig.⁶⁾

24 Juli 1599 en Tisdag bleff Frw Hiluig Hardenbierrigs⁷⁾ Sig førth fraa Dthensee och thill Arriskow. Samme Aar og Dag bleff Rigborre Brockenhus⁸⁾ forløstih paa Linduid och fick en Sønn, bleff kallith Holger.⁹⁾

¹⁾ Hans Andersen i Sønder Næraa. See Wibergs Præstehistorie II, 495.

²⁾ Nu Rejrup Gaard i Kjølstrup Sogn i Fyn. See Pontoppidan, Danste Atlas IV, 567 og Bedel-Simonfen, Rugaard I, 2, 111.

³⁾ Raadmand R. R. Seebled, gift med den bekjendte Oluf Wagers Datter Lisbeth.

⁴⁾ Datter af Albert Fris og Ingeborg Gyldestjerne.

⁵⁾ Skibet ved Haraldskjær.

⁶⁾ Dorteaa Marie, fød 13 Juni 1599, død 27 Martz 1600.

⁷⁾ Gift med Eric Rosenfrands.

⁸⁾ Datter af Lauritz Brockenhus og Karine Stram.

⁹⁾ Faderen til dette uægte Barn var Frederik Rosenfrands.

29 Juli 1599 stod Hendrick Rammels Brøllup paa Wistfjell¹⁾ mz Somfrw Elise Brha Hendricks Datter,²⁾ och Kongenn war thill Brøllupith.

1 August 1599 en Onsdag løff Tørgen Wriick Hesthe mz hannom en $\frac{1}{2}$ ³⁾ Mill fraa Rudgaard,⁴⁾ och hand falth aff Wognenn och slog sith Hoffuith møgith jlde, saa dy neppe throde hannom thill Liffuith.

5 August 1599 sthob Otthe Lindenous Brøllup paa Borreby⁵⁾ mz Somfrw Anne Brha Thygis Datter.

12 August 1599 stod . . .⁶⁾

21 August 1599 enn Thisdag bleff Anders Raaf be-graffuith y Kølstrup Kircke.⁷⁾

23 August 1599 en Thaaarsdag bleff Frw Hilwig Har-denbierrig S. Eric Rossenkrangis begraffuith y hindis Sogne Kircke Dstherhesing.

28 August 1599 en Thisdag bleff Knud Brodenhuß begraffuith wdy hans Faders Sogne Kircke Sibber Kloster.

1 September 1599 en Løffuerdag anthmordith jeg Høllerup⁸⁾ fraa mig och thill Breide Rangow, och myn Fader-søster Fru Gesse Brodenhuß⁹⁾ fid samme Dag hindis Høll-soth paa Korsør.

9 September 1599 stod Eric Bruns Brøllup y Askens mz en Ende wid Raffnn Marrenn Nielsdatter.

¹⁾ Widtsfjelle i Gårds Herred, Christianstads Len.

²⁾ Hans anden Hustru, Datter af Henrik Brahe og Lene Thott.

³⁾ Originalen har her et giennemstreget Tod.

⁴⁾ Rugaard i Veflinge Sogn i Fyn.

⁵⁾ Borreby Sogn, Lorna Herred i Malmøhus Len.

⁶⁾ Er ikke udsørt.

⁷⁾ Kølstrup i Bjerger Herred i Fyn.

⁸⁾ Høllerup Sogn i Fyn.

⁹⁾ Enke efter Eric Wille til Lindved.

9 September 1599 en Søndag, lod Ronning Christian then 4. begraffue hans Søn y Roskilde Domkirke, som bleff kallith Frederic; hand leffde effther hand bleff fød.¹⁾

10 September 1599 en Mandag Middag mellom xij och ith døde myn Fadersøsther Frw Gesse Brodenhuß S. Eric Vilbis Efftherleffuerste paa Korsør Sloth.

16 September 1599 gjorde Niels Bager tho aff sinne Døtthers Brøllupper mz tho aff hans Suenne, som lang Thid thienthe hannom.²⁾

23 September 1599 stod Peder Jacobsens Brøllup y Dthense mz Hans Frisis Datther Marren Hans Datther.

25 September 1599 en Thisdag bleff Jacob Norby begraffuith y hans Sogne Kirke.³⁾

4 October 1599 en Thaarsdag bleff Cyler Krasse begraffuith y hans Sogne Kirke mid Alsindrop.⁴⁾

6 October 1599 en Løffuerdag brende y Roskilde 70 Garde aff, derforuden 30 Boder, som war Ildtheder; Gud husualle dennom Alle.

7 October 1599 stod Jacob Lyckis Brøllup y Kiøffuenhaffnn paa Komponiith⁵⁾ mz Somfrw Sophia Rud; Kongenn och Dronningen war der thill Brøllupith.

8 October 1599 begynthis Herredag y Kiøffuenhaffnn.

1) Efter Kønigsfeldt døde han 9 September.

2) Af Niels Bagers Døttre bleff Karen gift med Joh. Borchardsen, Margrethe med Hans Holtendorf, Mette med Kjøbmand Peder Glab (Latus), og Marie med Poul Petrus. See Bedel: Simonsen, Døense Bys Historie III, 1, 138. Jeg stylder Biskop Engelstoft denne Henvisning.

3) Ryðlinge Kirke ved Løfstrup i Fyn.

4) Aversie ved Alsdrup i Lybjerg Herred i Sjælland.

5) Hellig Trefoldigheds Gilde eller Danste Kompagni.

12 October 1599 en Fredag bleff Frederich Rossenkrantz och Nigborre Brockenhuß anlagith aff Konning Christian then 4.

15 October 1599 en Mandag bleff Frederich Ro[sfenkrantz] anbot ath misthe Halsen eller Erenn.

16 October 1599 bleff dømt h paa Frederich Rossenkrantz och Nigborre Brockenhuß y Riøffuenhaffnn y den lille Sall paa Slotthith.

21 October 1599 stod Niels Skrams och Hans Lindenows Brølluper y Riøffuenhaffnn mz Somfruer Agathe och Sophia Søfeld¹⁾ Sythre.

22 October 1599 en Mandag bleff myn kierre Fader-
isther Frw Gesse Brockenhuß begraffuith y wor Frw Kircke y Othensee hos hindis S. Hosbonde Eric Bilde.

4 November 1599 lod Epler Quidgom Christine sin Datter Birrithe.

15 November 1599 en Thaarsdag Formiddag Kloden wid ix døde Jacob Sefeld paa Gaffueng.

20 November 1599 en Thisdag bleff Frw Margrethe Brockenhuß begraffuith y Søby Kircke wid Skougaard.²⁾

24 November 1599 en Løffuerdag døde myn Syster Frw Inger Clausdatther³⁾ S. Anders Pederssens⁴⁾ Efftherleffuercke paa Krøinge y Laaland.⁵⁾

30 November 1599 enn Fredag døde Eric Wennsthermand thill Kill y Lantheholsthenn.

1) Sefeldt.

2) Baag Herred i Fyn.

3) Datter af Epler Brockenhufes Moder Susanne Bølle i hendes i første Egteskab med Claus Griffen Ravnberg.

4) Galtz.

5) Nærmest det nuværende Søholt i Krønge Sogn.

6 December 1599 en Tchaarsdag Affthen Klockenn war ix døde Christopher Bang y Othensee.

9 December 1599 then andenn Søndag y Abuenth bleff Christhopher Bang begraffuith y Graabrødre Kirckē.

14 December 1599 en Fredag Morgen mellom viij och ix døde Borgemesther Siuerth Pederssen wdy Othensee.

23 December 1599 thenn fierde Søndag y Abuenth bleff Jacob Sefeld begraffuith y hanß Sogne Kirckē wid Wisborre.¹⁾ Och Bormesther Siffuerth Pederssenn bleff begraffuith y S. Knuff Kirckē wdy Otensee.

24 December 1599 en Mandag døde Hanß Speill²⁾ y Lund om Effthermiddagen Klocken war . . .³⁾

1 Januar 1600 en Thisdag bleff Offue Tull thil Brandholm begraffuith y hans Sognekirckē.⁴⁾

4 Januar 1600 en Fredag bleff myn Syster Frw Inger Clausdatther, S. Anders Pederssens Efftherleffuerste⁵⁾ begraffuith y Marribo Kirckē wdy Laaland.

13 Januar 1600 stod Herloff Daas Brøllup paa Snebinge med Tomfrw Hilleborre Skindell.

17 Januar 1600 en Tchaarsdag Affthen Klockenn war wid elluff døde Sahan Beck Laue Beckis Sønn wdy Ringsted Kloster.

21 Januar 1600 en Mandag Klocken war mellomm ij och iij Effthermiddag døde Oluff Daa paa Thelle⁶⁾ hos hans

1) Wisborg ved Wisborggaard i Hindsted Herred i Sjælland.

2) Almindelig kaldet Hans Spiegel eller Spegel.

3) Tiden ikke angivet.

4) Brande i Nørvang Herred i Sjælland.

5) Inger Ravnberg, A. P. Galtz Onke.

6) Tjele i Sjælland.

Systher Frw Hilleborre Daa S. Jørgenn Skrams Effther-
leffuerffe.

22 Januar 1600 en Tisdag bleff Gabriell Skindell
begraffuith y Røng Kircke.¹⁾

28 Januar 1600 Mandagen for Fasthelaffuen bleff Hans
Spegell nederfeth y Lunde Domkircke.

29 Januar 1600 en Tisdag bleff Hans Norby be-
graffuith y S. Knuds Kircke wd y Dthensee.

31 Januar 1600 en Tjaarsdag døde Alexander Dur-
ham paa Hørsgaard²⁾ om Aftthenen Kloeden war ix, och
Christen Hardenbierrig døde y Kiøffuenhaffnn samme Dag
Kloeden war ix om Morgenem. Och Thomis Fasthj døde
paa Ratholm Kloeden war . . .³⁾

6 Februar 1600 en Onsdag bleff Tomfrw Gertrud
Lyde begraffuith y Marriager Kircke.

9 Februar 1600 Løffuerdagen for Søndagen Inuocauit
døde Hertug Hans Frederich, Hertug thil Stetinn Pommeren,
regerindis Herre y Hinderpommeren, paa Wolgasth hans
Her Broders Hertig Philip Juliusfis Sloth, om Morgenem
Kloeden mellom vij och viij.

26 Februar 1600 en Tisdag bleff Gerth Rosentranck
begraffuith y hans Sogne Kircke wid Stensballe.⁴⁾

2 Marts 1600 Midfasthe Søndag bleff Oluff Daa
nederfeth y Wiborre Domkircke. Samme Aar och Dag bleff

¹⁾ Røng i Baag Herred i Fyn, i hvilket Sogn Søholm ligger.

²⁾ Hørsgaard, nu under Løgismose i Haarby Sogn i Fyn.

³⁾ Timen er ikke tilføjet.

⁴⁾ Bør Kirke i Sjælland.

Birrithe Brodenhuß Jacob Blfeldg forløstih och fick en Sønn y Wandmandnens Thegen, Kloeden . . .¹⁾

5 Marts 1600 første Bændag offuer alth Rigitih.

9 Marts 1600 lod Holger Rossefrantz christne en Datter paa Rosseholm,²⁾ bleff kallith Metthe.

12 Marts 1600 en Onsdag bleff Alexander Durham begraffuith y Haarby Kircke.

13 Marts 1600 en Thaarsdag bleff Christhenn Gardenvierrig nederseth y Ryndeby Kircke wid Skousbo. Och Thomis Fasti bleff begraffuith y hans Sogne Kircke Mesløe³⁾ wid Rathholm.

18 Marts 1600 Thisdagenn y Demell Bge bleff Thomis Galskøth begraffuenn y hans Sogne Kircke Thaarskircke wid Huidstedgaard. Samme Aar och Dag bleff Frw Dorritthe Brne Lauris Grubbis begraffuith y Sogne Kircken wid deris Gaard.⁴⁾

19 Marts 1600 en Onsdag for Paaste om Morgenenn mellom iiij och v bleff Frw Metthe Banner⁵⁾ forløstih paa Rønnowsholm y Becthens Thegen och fick en Sønn bleff kallith Anders.

20 Marts 1600 Skerthorsdag Formiddag lod Hertzig Karll aff Suerrig affliffue och halshugge efftherschreffne gode Mend: Her Guste Banner, Her Eric Sparre, Her Stenn Banner, och Her Thure Bielle. Disse Efftherschreffne lod hand igenn indsetthe, som war i Ringen med: Her Chlaus

¹⁾ Timen ikke angivet.

²⁾ Rosenholm i Hornslet Sogn i Thyland.

³⁾ Det er Malsø.

⁴⁾ Ryde Kirke ved Gammelgaard i Sønder Herred paa Laaland.

⁵⁾ Gift med Eric Bille til Rønnowsholm.

Bielke, Her Eric Abrahamsen, Jørgenn Boeße och Christiann Chlaussem. Gud straffe ald Thirannij.

1 April 1600 en Tisdag seyllith Chanzelleren Christiann Friß och Hendric Rhamell fraa Kronneborrig och paa Reysfen thill Emdenn. Men Manderup Pasbierrig drog thill Landz, legationswiß mod Dronningen aff Englands Gesanther.

2 April 1600 en Onsdag for Søndagen Misericordia om Aftthenen Kloeden mellom iiij och v y Bederens Thegenn bleff Frw Bernille Gyldenstiernn Jacob Rossentranz is forløst paa Kerstrup¹⁾ och fid en Sønn bleff kallith Eric. Samme Aar och Dag døde Max Wasbyrd paa hans Gaard Sjøgaard.²⁾

9 April 1600 en Onsdag for Jubilate bleff Frw Margrethe Suijfeld S. Mogens Ericsens³⁾ begraffuith y Døllefelde Kirke wid Bramsløkke.⁴⁾

13 April 1600 stod Giord Raafis Brøllup paa Bjørns- holm med Frw Ermegaard Gyldensthiern S. Thrud Bjørnsens.⁵⁾ Samme Aar och Dag lod Jacob Rossentranz christhne sin Søn bleff kallith Eric, Søndagen Jubilate.

20 April 1600 Søndagen Cantate stod Chlaus Porz is Brøllup med Jomfrw Karren Daas Jørgenn Daas Dattther paa hans Gaard y Laaland.⁶⁾ Samme Aar och Dag lod Eric Bilde christne enn Søn paa Rønnowsholm, bleff kallith Anders.

¹⁾ Kjerstrup, nu Baldemars Slot paa Laasinge.

²⁾ Sjøgaard i Vesterborg Sogn paa Laaland.

³⁾ Murmand.

⁴⁾ Bramsløkke ligger i Annezfognet Russe.

⁵⁾ Bjørn.

⁶⁾ Uden Lovol Dlingsjøgaard i Græshave Sogn.

27 April 1600 Søndagenn Vocem Iocunditatis bleff Frw Dorritthe Daa Dffue Zuls begraffuith y Brandholms Sogne Kircke.¹⁾

1 Maj 1600 wor Herre Himmelfarß Dag bleff Frw Marren Høg Nielß Mourßsens begraffuith y hindis Sogne Kircke.

13 Maj 1600 thredie Pindge Dag stæck Albrith Stell, Hermand Skels Sønn, Nielß Zull, Axel Sønn, mz en Daggerth, och [han] døde strax; och stede Wlyckenn disuer y Byfogdens Huß y Aalborre.

[14 Maj 1600] Ich Barleff Gerritz vahn Embden bekenne mith myn egen Handtt, datt ich dem 14 Maey Anno 1600 by dem edlen ernfesten Zunder Eylardus Brackenhusij op syn Edelheiden Erbe vnd Schloß Nade Buill bin gewesen. Godtt geue, datt idth thor Saluhz vnd Gelucke gereiche. O Mensche! suche tho watt du bedenckest, Yt unde Recht warett ahm alberlengesten, vnd bewar dyne Erbe vor allen Saden; du warst dysunst anders tho Schanden machen; Geltt unde Gudtt it woll tho kriegen; der nein Erbe heft, de mach woll frwygen.²⁾

15 Maj 1600 en Thaarsdag Morgen mellom iiij och v døde Floris Jacobsen paa Frw Kirstenn Bøllis Gaard Bastnes.³⁾

17 Maj 1600 enn Løffuerdag Formiddag Klockenn war ix døde Hendricß Winthaper y Nyborre.

22 Maj 1600 en Thaarsdag Morgen Klocken war wid

1) Brande i Nørvang Herred i Sjælland.

2) Med en ubekjendt Saand.

3) Datter af Rigstraad Erik Madsen Bølle og Sofie Rud, gift med Jesper Kraffe til Basnæs.

fem døde Lisebetth Malthisdatter¹⁾ Jacob Høgs paa Skifhus.²⁾

22 Maj 1600 en Tjaarsdag døde myn f[iere] P[ige] Ellene Peders Datter³⁾ ith Kaarther for xj for Middag.

23 Maj 1600 døde Doctor Niels Hemmingsen y Roskild en . . .⁴⁾

1 Juni 1600 stod Niels Skindels Brøllup paa Gerskov⁵⁾ mæ Frw Metthe Bilde salig Laurik Sthraalis EfftherLeffuerffe.

2 Juni 1600 en Mandag Affthen Klocken war ith Korther effther elluff bleff Anne Preben Bilde⁶⁾ forløstith och fick en Søn bleff kallith Effuerth, Thegenith war Krabbenn.

4 Juni 1600 en Onsdag bleff Frw Dorrithe Wlfeld Brostrup Geddis⁷⁾ begraffuith y deris Sogne Kircke wid Thommerup.⁸⁾

5 Juni 1600 stod Grevs Juls Begraffuelße paa Langeland y hans Sogne Kircke⁹⁾ enn Tjaarsdag.

15 Juni 1600 en Søndag bleff Frw Anne Galskoth S. Mogens Juls begraffuith y deris Sogne Kircke Foldenn¹⁰⁾ wid Hundsbeck.

1) Datter af Malte Jensen Sehested og Sofie Bille.

2) Skivehus, dengang et kongeligt Len.

3) Biskop Søster af Gjer Brokkenhuses Svoger Anders Pedersen Galt og saaledes en Datter af Peder Ebbesen Galt og Ingeborg Drefeldt.

4) Det følgende ikke tilføjet.

5) Gerskov i Skeby Sogn i Fyn.

6) Anne Raas.

7) Det er: Gjeddes.

8) Lomarup i Nordinge Sogn, Sødra Åsbo Herred i Christianstads Len.

9) Humble Kirke ved Vestergaard paa Langeland.

10) Folding.

22 Juni 1600 en Søndag Morgen mellem iij och iiij døde Siffuerth Laurizen Raadmand wd y Dthensee.

24 Juni 1600 en Tisdag bleff Niels Zull, Albrith Skell stad jhiell, begraffuith y hans Sogne Kircke.¹⁾

29 Juni 1600 en Søndag bleff Christhopher Pasbierrig nederfeth y Wiborre Domkircke.

3 Juli 1600 en Taaarsdag bleff Ligebetth Maltisdatther²⁾ begraffuith y deris Sogne Kircke wid Thrudsholm.

8 Juli 1600 en Tisdag bleff Somfrw Margretthe Emmids Datther nederfeth y wor Frw Kircke wd y Dthensee.

24 Juli 1600 en Taaarsdag døde Oluff Hanssenn wd y Dthensee om Affthenen mellem iij och v.³⁾

27 Juli 1600 en Søndag bleff Frw Marrenn Niels Glambeds⁴⁾ begraffuith wd y Guerring Kircke wid Raff. Samme Aar och Dag bleff Oluff Hanssen begraffuith wd y S. Knuds Kircke y Dthensee.

3 August 1600 stod Tørgen Raassis paa Gelfkow⁵⁾ hans Brøllup paa Melgaard⁶⁾ mz Somfrw Dorritthe Zull Offuis Datther.

4 August 1600 en Mandag Morgen wid iij bleff myn Datther Susanna Brockenhuß forløst y paa Gvidkiold och fid en fuldborrenn Datther, huif Raffn staar skriffuith y Liffsens Bog. Samme Aar och Dag kom Kong Christiann then

1) Sønder Kongerslev i Høllum Herred i Sjælland.

2) Sehested, gift med Jacob Høgg.

3) Indført under 23 Juli, men i Marginen rettet til 24.

4) Datter af Søren Gødesen til Bjerre og Karen Rechalfis [Ri-chelsen?].

5) Gelfkov i Hillerslev Sogn i Fyn.

6) Melgaard i Glæsborg Sogn i Sjælland.

4. først thil Kierstrup paa Thaasfing¹⁾ thil Jacob Rossenfrank. Forshreffne Dag døde Knud Grubbe paa Syllisborrig.²⁾

18 August 1600 en Løffuerdag Morgen mellom 3 och 4 bleff Frw Elline Zull Tenß Bildis forløst thil paa Wreloff³⁾ y Skorpionens Thegen och fick en Sønn bleff kallith Fekens⁴⁾ Bilde.

6 September 1600 en Løffuerdag Affthenn ymellom v och vi døde myn S. Suoger Erick Bilde⁵⁾ paa Nadebølle; Gud giffue hannom en gledelig Opstandelsse och deth euige Liff.

7 September 1600 stod Holger Wistandß Brøllup y Wiborre mz Tomfrw Karren Lunge.

14 September 1600 en Søndag bleff Knud Grubbis Liig nederfeth y Syllisborre⁶⁾ Sogne Kircke.

5 October 1600 stod Otthe Wriß Brøllup wdny Dthensee mz Tomfrw Barbra Breide paa Gammell Bispgaard, som da war Christhen Knudsfens.⁷⁾

6 October 1600 en Mandag lod jeg mynn S. Moder Frw Susanna Bølle⁸⁾ legge y en ny Kisthe mz nogle myne fmaa naffnløße Børnn, huiff deriff Raffn er bekenth y Him-

1) Nu Baldemars Slot.

2) Det er Stapelstaden Sølvißborg i Blesinge.

3) Brelow Kloster i Sylland.

4) Det er Vincens.

5) Broder til Anna Bille, Giler Brockenhuses anden Hustru.

6) Sølvißborg i Blesinge.

7) Christen Knudsen Akeleje.

8) Datter af Giler Griffen Bølle og gift 1) med Claus Griffen Ravensberg, 2) med Jacob Brockenhus.

mellern. Samme Aar och Dag bleff Frw Anne Brha¹⁾ forløst paa Lyckisholm om Aftthenenn en Mandag 45 Minuthet effther fem y Wandmandens Thegen och fick en Sønn bleff kallith Christhenn.

12 October 1600 stod Eric Brnis Brøllup y Suinborre mz Somfrw Agnethe Thott.

17 October 1600 en Fredag bleff Eric Bilde nederfeth y Nackebølle Sogne Kircke Aastrup.

31 October 1600 en Fredag Aftthen Klocken war . . .²⁾ døde Somfrw Karren Skowgaard paa Barløse Gaard hos hindis Søsther Anne Skougaard.³⁾

2 November 1600 gjorde Frw Ingeborrig Stell⁴⁾ Monß Kaasfis Ericsfens Brøllup paa Borggaard⁵⁾ mz Somfrw Anne Zull Peders Datther.

9 November 1600 en Søndag døde Frw Marren Malthiðdatther Iffuer Zulß⁶⁾ paa Willestrup, Klocken war . . .⁷⁾

9 November 1600 en Søndag lod Canzeleren Christhen Friß begraffue Mester Hans Sabalinus y wor Frw Kircke wdy Kiøffuenhaffn.

13 November 1600 en Thaarsdag Klockenn war hal-

1) Gift med Ejler Dvighow.

2) Timen er ikke tilføjet.

3) Datter af Sørge Skougaard og Anne Urne, gift med Morten Brof Pedersen til Barløse.

4) Enke efter Otto Banner til Åsbal.

5) Borggaard i Bælum Sogn i Sjælland.

6) Datter af Malte Jensen Sehested til Højris og Holmegaard og Sofie Wille.

7) Timen ikke tilføjet. Denne Antegnelse er først indført ved 6 November, men dette er i Marginen rettet til 9.

gaenn ith Effthermiddag døde Frw Ligebeth Skram Hendrick Belows paa Kallø¹⁾ aff Barne, och bleff icke forløst.

17 November 1600 en Mandag døde Tørgenn Suob, som bode y Skonne och thienthe en Thidlang y Canzelieth y Kiøffuenhaffn.

23 November 1600 gjorde Kongen Anders Sindclers Brøllup y Kiøffuenhaffnn med Tomsrw Kirsthen Raaf.

1 December 1600 en Mandag Effthermiddag Klocken offuer iij døde Claus Bilde Tenssens wd y Dthensee y Poffuell Nielsens²⁾ Hus.

11 December 1600 Tjaarsdagen for Lucia bleff Tomsrw Karren Skovgaard³⁾ begraffuen wd y Barløke Kirde.

18 December 1600 en Tjaarsdag bleff Frw Marrenn Malthisdatther Tffuer Tuls⁴⁾ begraffuith y Willestrup Sogne Kirde Astrup.

21 December 1600 fierde Aduenth Søndag bleff Frw Ligebeth Skram Hendrick Belows nederfeth y Wiborre Domkirde.

30 December 1600 en Thisdag døde Tens Falsther y Selland paa deriff Gaard.⁵⁾

10 Januar 1601 en Tøffuerdag bleff Claus Bilde nederfeth wd y S. Knuds Kirde wd y Dthensee.

17 Januar 1601 en Tøffuerdag døde Togens Hoffmesther Christopher Walkendorp y Kiøffuenhaffn.

1) Nu forfoundet Slot i Bregnet Sogn, Nols Herred i Tylland, dengang kongeligt Len.

2) Raadmand. See Bedel-Simonsen, Ddense Bys Hist. III, 1, 30.

3) Datter af Tørgen Skovgaard og Anne Urne.

4) Datter af Malte Jensen Sehested og Sofie Bille.

5) Ottestrup i Drølev Sogn i Sjælland. Jeg stytter Dr. D. Nielsen min Tak for denne Dplysning.

21 Januar 1601 en Onsdag bleff Jomfrw Hiluig Gise
Efte Bilde thilsagth y Wiborre.

23 Januar 1601 en Fredag bleff Frw Anne Stijs
Datther Jørgen Daas¹⁾ begraffuith y Sersløff²⁾ Kircke.

31 Januar 1601 en Løffuerdag bleff Jacob Throlle
begraffuith wdy wor Frw Kircke y Riøffuenhaffnn.

1 Februar 1601 en Søndag bleff Christopher Walken-
dorp begraffuith y Riøffuenhaffnn wdy wor Frw Kircke, och
Kongen med hanß Her Brødre fulle Digth.

5 Februar 1601 en Taaarsdag Formiddag døde Dffue
Lunge thill Nadden³⁾ y Wiborrig Kloeden wid . . .⁴⁾

8 Februar 1601 lod Jacob Wfeld christne en Sønn
paa Wfeldgholm,⁵⁾ bleff kallith Frank.

15 Februar 1601 en Søndag døde Frw Sophia Sefeld
Hanß Vindenows paa Gaffuens mellom ij och iij Effther-
middag, iij Wger och en Dag effther hun war forløst, y
Barsjelseng.

17 Februar 1601 enn Tisdag bleff S. Chlaus Bildis
Dig førth fraa Dthensee och thill Egensse Kircke wid
Gwidfield.

19 Marts 1601 en Taaarsdag bleff Dffue Lunge thill
Nadden⁶⁾ nederfeth y Wiborre Domkircke.

19 Marts 1601 en Taaarsdag bleff Frw Christhenke

¹⁾ Datter af Hans Stisen Wfeldt til Vejrup og Anne Fris. Jeg
anseer dette for at være udenfor al Tvivl efter Biskop Engelstofts
fortrinlige Afhandling i disse Samlinger VI, 168 f.

²⁾ Særsløv i Skovby Herred i Fyn.

³⁾ Ddden i Nygdal Sogn i Jylland.

⁴⁾ Timen er ikke tilføjet.

⁵⁾ Nu Høllenhavn i Fyn.

⁶⁾ Ddden i Nygdal Sogn i Jylland.

Rothfeld Bjørn Raassis begraffuith y hindis Sogne Kircke Borsje y Skaanne.¹⁾

20 Marts 1601 en Fredag Effthermiddag om Natthen Klockenn war nogith for xij døde Frw Metthe Rønnow²⁾ paa Niels Bilds Gaard Lindholm.

21 Marts 1601 en Løffuerdag S. Bentz Dag bleff Offue Lungis Lig thagith aff Wiborre Domkircke och førth thil Aaden Sogne Kircke y Wensfysell.³⁾

22 Marts 1601 Midfasthe Søndag bleff Jørgenn Øhra nederfeth wid Gunnerstrup y Alrumkircke.⁴⁾ Och hanß Høstrw Frw Ingeborrig Pasbierrig bleff samme Dag med nederfeth, och døde hun then 9. Dag for Jørgen Ørhas Nederfethhelse. Samme Aar och Dag døde Frw Margretthe Blfeld Knud Geddis, Brostrup Geddis⁵⁾ Moder, paa Thommerup⁶⁾ y Fængsall.

26 Marts 1601 en Thaaersdag døde Thyge Gallstøth paa hanß Gaard Østergaard.⁷⁾

29 Marts 1601 Søndagen Iudica bleff Frw Sophia Sefeld Hanß Vindenows begraffuith wdny Gaffuens Sogne Kirck Weilø.

31 Marts 1601 en Thisdag Klocken war wid fem om

1) Formodenlig Bøjsø Klosters Kirke i Frosta Herred i Malmøhus Len.

2) Datter af Ejler Rønnow og gift med Jacob Wiffert.

3) Nygdal ved Ødden.

4) Det er: Gjeddes.

5) Gunnarstorp i Allerum Sogn, Luggude Herred i Malmøhus Len.

6) Lomarps i Dvidinge Sogn, Sødra Åsbo Herred i Christianstads Len.

7) I Aasted Sogn, Harre Herred i Sjælland. Jeg skylder Dr. D. Nielsen denne Oplysning.

Effthermiddagen døde Eyles Duidhows Søn Christhen paa Lydkisholm.

4 April 1601 Løffuerdagen for Palme Søndag bleff Frw Pernille Gyldenstiernn Jacob Rossenfrantzis forløstih paa Kierstrup¹⁾ om Aftthenen Klocken var vj y Somfruens Thegen; hun bleff kallith Hilwig.²⁾

7 April 1601 Thisdagenn y Palme Wge bleff Frw Elisebe Grubbe Jep Thorbenssens³⁾ begraaffuith y Næstved.⁴⁾

9 April 1601 Skertaarsdag døde Chorfitz Hardenbierrig paa Berner Klofther wdy Norre.⁵⁾

15 April 1601 fierre Paaste Dag bleff S. Frw Metthe Rønnows⁶⁾ Lig førth fraa Lindholm och thill Skousbo.

21 April 1601 en Thisdag bleff Axel Wgerup begraaffuith y Halmsted Kircke y Skaanne. Samme Aar och Dag bleff Eyles Duidhows lille Søn Christhen begraaffuith y Ellestied Kircke wid Lydkisholm.

30 April 1601 en Thaarsdag bleff Frw Metthe Rønnow nederfeth y Skousbo Sogne Kircke Ryndeby.

16 Maj 1601 en Løffuerdag Effthermiddag døde Gabriell Sparre paa salig Jørgen Brhas Gaard Gunnerstrup y Skaanne⁷⁾ Klocken mellom iij och firre.

1) Nu Baldemars Slot paa Laasinge.

2) Indført under 3 April, men fiden rettet til 4.

3) Sparre.

4) Næstved.

5) Bærns Kloster, forhenværende Hertegaard i Rygge Præstegjæld i Smaaleneens Amt.

6) Datter af Eiler Rønnow og gift med Jacob Biffert.

7) Gunnarstorp i Allerum Sogn, Luggude Herred i Malmøhus Len.

21 Maj 1601 vor Herre Himmelfarþ Dag bleff Chorfitz Gardenbierrig begraffuith wdy Rygge Kirde.¹⁾

24 Maj 1601 Søndagen Exaudi bleff Frw Elizabeth Wilde Jenz Marchusens²⁾ begraffuith wdy hindis Saagne Kirde Lendoms wid Lungsholm.³⁾

Anno 1601 y Maij Maanith døde Laß Mund paa hans Gaard.

1 Juni 1601 anden Pindke Dag sthod Hertzig Bugslaffs Brøllup aff Bommeren paa Syndeborrig med Frønden Anna, Hertzig Hansis Datther.⁴⁾

3 Juni 1601 fierde Pindkdag bleff Frw Karren Friß Bjørn Anderssens⁵⁾ nederfeth y S. Bodels Kirde wdy Kallborrig.

4 Juni 1601 en Thaarsdag bleff Albrith Friß begraffuith y Harrißkiers Sogne Kirde.⁶⁾

7 Juni 1601 Hillighrefoldigheds Søndag stod Fredrich Pafliks Brøllup y Næsted mz Tomfrw Magdalenne Gabriels Datter.⁷⁾

20 Juni 1601 stod Mouritz Emmicksens Brøllup paa Giershoffue⁸⁾ mz Tomfrw Anna Wlfeld.

1) I Smaalenenes Amt.

2) Jens Markvorfen Rodsten.

3) Lendum Kirke ved Lengsholm i Horns Herred i Sjælland.

4) Bugislav XIII. D. 31 Maj hos Hübnere maa være urigtigt, da 2 Pindsedag var 1 Juni dette Aar.

5) Bjørn, til Bjørnsholm.

6) Skibet ved Haraldskjær i Sjælland.

7) Akeleje.

8) Tershave i Revninge Sogn i Fyn.

23 Juni 1601 en Tirsdag døde Fru Hilvig Wfeld S. Ethen Bildis paa hindis Gaard.¹⁾

24 Juni 1601 en Onsdag bleff Gabriell Sparre begraffuith y Suansholms Sogne Kircke Schurrup.²⁾

26 Juni 1601 en Fredag døde Niels Skram paa hans Gaard Wrup om . . .³⁾

27 Juni 1601 en Mandag døde Her Claus y Egense.⁴⁾

28 Juni 1601 en Søndag bleff Tørgen Bilde begraffuith y hans Sogne Kircke Woystrup wid Waldenn.⁵⁾

29 Juni 1601 en Mandag stæd myn Stalbreng Tørrer mynn Karl Hans Masing jhiell y Lunnenn om Affthenenn Klocken war wid r.

5 Juli 1601 stod Albrith Skels Brøllup y Nyborre med Tomfru Bertthe Friis. Samme Aar och Dag om Affthenenn mellom ix och r stæd Christopher Lunge David v. der Osthen jhiell reth for Handen wdenn for Dsther Porth y Kiøffuenhaffm (dis wer); och Hertig Aldrick gjorde sith Walethe y Dramanther Hopmanden Fallenthinn Suerins Gaffue, den Tid han drog paa Laagith y Nederlandene.

5 Juli 1601 stod Eric Heidenstrups Brøllup y Tjlland paa Hendrick Krag's Gaard⁶⁾ m3 Tomfru Else Krag.

8 Juli 1601 en Onsdag Klockenn mellom v och vi Effthermiddag bleff Nyborre Lindenow Stenn Bildis forløst y Fistsens Tgegenn och fick en Sønn bleff kallith Hans.

1) Kjærsgaard i Brænderup Sogn i Fyn.

2) Skurup ved Svaneholm i Wemmenhøgs Herred, Malmøhus Len.

3) Ikke udført.

4) Claus Nielsen Bang. See Wibergs Præstehist. I, 299.

5) Woytorp ved Wallen i Høcks Herred, Hallands Len.

6) Trinderup i Svornum Sogn, Onsilb Herred i Tjlland.

9 Juli 1601 en Tjaarsdag bleff Frw Birritthe Rosfen-
krang forløst, Niels Raasis Efttherleffuerste, hinde och
Foreldre thill Siarthe Sorrig.

14 Juli 1601 en Tthisdag bleff David v. der Osthen
begraffuith y wor Frw Kirde y Riøffuenhaffnn.

26 Juli 1601 stod Doctor Mathias Jacobsens¹⁾ Fe-
stbensøll y Aarhus mz Somfrw Ingeborre Jens Datther,
Bispenn Mesther Jens Gødkens Datther.

26 Juli 1601 gjorde Kong Christiann then 4. Breide
Kantous Brøllup paa Kronneborg mz Frw Christenke Wis-
ferth S. Hendrick Bildis, och Hans Kallelands Brøllup
stod paa Langeland mz Somfrw Sophia Huas, Melders
Datther.

2 August 1601 lod Sten Bilde Christine en Sønn paa
Bildisholm, bleff kallith Hans.

4 August 1601 en Tthisdag bleff Frw Hilwig Bl-
feld Sthen Bildis begraffuith y Brenderup Kirde mid
Kiersgaard.

6 August 1601 stod Niels Strams Begraffuelsje y Bierck
Kirde mid hans Gaard Wrup.²⁾

15 August 1601 en Fredag om Natthen Klodenn war
ith Kortther for rij y Fiskens Thegen bleff Elline Sull Jens
Bildis forløst och fick en Datther bleff kallith Karren.

23 August 1601 stod Laurik Mulis Brøllup wdy
Othensee mz Metthe Jacobs Datther.³⁾

¹⁾ Ogsaa kaldet Jacobæus, kongelig Biomedicus og Rannik i Aarhus,
en Søn af Bisshop Jacob Madsen Vejle.

²⁾ Det er Østbirk Kirke i Tjlland.

³⁾ Muligvis en Datter af Mester Jacob Wulff og hans første Hustru.

27 August 1601 en Tjaarsdag bleff Frw Magdalene Norby Mougens Munds begraffuith wdy Grinsted Kircke.¹⁾

30 August 1601 stod Mesther Jacob Lessemesters Brøllup wdy Othensee mz Marrenn Iffuersdatther.²⁾

6 September 1601 stod Kubeß Porckis Brøllup paa Lindstow³⁾ mz Tomfrw Kirsten Norby.

27 September 1601 stod Oldrick Sandbiertigs Brøllup y Skaanne paa Biergsgaard⁴⁾ mz Tomfrw Anne Gylbenstiernn Monß Datther. Samme Aar och Dag stod Spend Strams Brøllup wdy Wiborre mz Tomfrw Tyllend Jesper Wonsfens Datther.⁵⁾

Anno 1601 y September Maanith war Konning Christian thenn 4. och begge Dronninger, Sophia [och] Anna Chatarina, wnge Hertig Hans och Frøyken Heidewig thill Gysfytrow hos Hertig Oldrick, Dronningen Sophis Hershader.

1 October 1601 en Tjaarsdag Morgenn døde Zahann Bodholtz paa Wollersløff, Frank Brodenhusis Gaard, hasthelig, och dy fanth hannom om Morgenenn død y Sengen. Gud giffue hannom enn gledeliig Opstandelse.

4 October 1601 stod Frank Pøls Brøllup mz Tomfrw Dorrithe Stram paa Thamis Malthisfens⁶⁾ Gaard Thannerup.⁷⁾

1) Grinsted i Slaugs Herred i Tyland.

2) Jacob Wulff og Magister Iver Bertelsens Datter. See Suhns Samlinger I, 2, 10. Jeg stylder Dr. D. Nielsen denne Genvisning.

3) Nu Lehnstov ved Hvidkilde.

4) Biergsgaard i Gråmanstorp Sogn, Nørre Åsbo Herred i Christianstads Len.

5) Datter af Jesper Vognsen og Kirsten Lynov.

6) Sehested.

7) Tanderup i Snebjerg Sogn i Tyland.

8 October 1601 en Thaarsdag bleff Tørgen Wrnne begraffuith y hanß Sogne Kircke wid Wiffergholm.¹⁾

16 October 1601 en Fredag kom Ethen Bilde først thill Thrundhiem effther hand fick Lennith.

18 October 1601 en Søndag bleff Poffuell Mund nederseth y Wiborre Domkircke. Samme Aar och Dag stod Lar Wrnis Brøllup paa hanß Gaard Sillebierre²⁾ mß Somfrw Ingeborre Kaaf. Disligisthe Morthen Wedsfells Brøllup wdy Dthensee mß Karren Didric Guldsmid³⁾ Datther.

28 October 1601 war førsthe Bededag.

29 October 1601 anden Bededag.

30 October 1601 thredie Bededag.

1 November 1601 stod Borgemeester Willom Bangs Brøllup y Afsens mß Somfrw Kirsthen Suale.

3 November 1601 en Tisdag bleff Anne Brha Epler Quidhoms forløsthy om Morgenen Klockem war vij y Krabbeus Thegenn och fick en Datther bleff kallith Mete.⁴⁾

8 November 1601 lod Epler Quidhwm christne en Datther bleff kallith Metthe, och ieg war Fadder.

12 November 1601 en Thaarsdag om Aftthenen Klocken war firre døde Somfrw Sophia Bilde y Suinborre y Oluff Brodenhufis Gaard.

15 November 1601 stod Este Bildis Brøllup y Nyborre mß Somfrw Hilwig Gise Falck Gise Datther, och Kongen, Hertzig Aldric och Hertzig Hans war thill Brølluppith.

1) Solbjerg i Sællum Herred i Sjælland.

2) Selleberg i Birkende Sogn i Fyn.

3) Den bekjendte Diderik Fiuren.

4) Dette Navn er senere tilføjet med en anden Gaard.

19 November 1601 enn Tjaarsdag bleff Abelenn tagerith y Fynn och Langgelland wdy Othensee. Tharsere Herrerne war Eric Hardenbierrig, Apselonn Gise, Brede Ranzow och Jacob Rosjenfrank.

22 November 1601 stod Dofter Mathias Jacobsens¹⁾ Brøllup y Marhus med Ingeborre Jenß Datther, Bispens M. Jenß Gødsens Datther.

22 November 1601 stod Jesper Nilsens Brøllup paa Wostnes Christhen Zuls Gaard²⁾ med Somfrw Marren Knuds Datther.

26 November 1601 en Tjaarsdag bleff Somfrw Sophia Bilde nederfeth y wor Frw Kircke wdy Suinborrig.

6 December 1601 stod Peder Bassis Brøllup paa Sandbygaard y Selland med Somfrw Sophia Pasbierrig Nilkis Datther.

14 December 1601 en Mandag døde Mesther Hans Wickelsfen, Konning Christiann then 4. Thudtmesther, paa Thor Klosther.

16 December 1601 en Onsdag døde Henning Quigow Christhens Søn paa Nørbeck Klocken war fem om Uffthenen.

30 December 1601 en Onsdag Morgenn bleff Birrithe Brodenhus³⁾ forløst paa Wsfeldsholm⁴⁾ och fid en Søn y Løffuens Ehegen, bleff kallith Frank.

Anno 1601 døde Somfrw Beathe Wrne paa Dragsholm hoß Arrild Suitsfeld.

1) Bistop Jacob Madsen Vejles Søn, kongelig Livmedicus og Kannik i Marhus.

2) Bosnæs i Skjødstrup Sogn i Sjælland.

3) Gift med Jacob Wsfeldt.

4) Nu Soltkehavn i Fyn.

4 Januar 1602 en Mandag Morgen, Klocken war ith Korthen offuer iiii, y Wectens Thegen bleff Ellin Tull Jens Bild[is] forløst̃h och fick en Datther bleff kallith Else.

10 Januar 1602 lod Jacob Wfeld christhne syn Sønn Frank paa Wfeldgholm.

10 Januar 1602 en Søndag bleff Rasmus Nielken en jyst Herremand begraffuith y hanß Sogne Kirde.

12 Januar 1602 en Tisdag Morgen Klocken war iij bleff Frw Metthe Bilde Nielß Skindels forløst̃h y Stenbudens Thegenn, och fick en Datther bleff kallith Hilwig.

17 Januar 1702 lod Nielß Skindel christhne sinn Datther Hilwig paa Thorpegaard.

27 Januar 1602 en Onsdag bleff Henning Quisow begraffuith y Flødstrup Kirde wid Rørbeck.

31 Januar 1602 bleff Frw Karren Skel Peder Mundis nederst̃h y Aalborrig y S. Bodels Kirde en Søndag.

6 Februar 1602 en Løffuerdag døde Somfrw Margretthe Norby Abbedike y Marrisbo om Effthermiddagen Klocken war . . .¹⁾

13 Februar 1602 en Løffuerdag Effthermiddag Klocken war wid 2 døde Frw Anne Brne Henning Brands wdy Dthensee.

15 Februar 1602 en Mandag bleff Somfrw Margretthe Norby Abbedike y Marrisbo begraffuith.

21 Februar 1602 en Søndag Morgen Klocken war fem døde Frw Anne Waldeland²⁾ Hanß Norbys wdy hindis Gaard paa S. Albans Kergaard wdy Dthensee.

¹⁾ Timen er ikke tilføjet.

²⁾ Det er Odeland.

9 Marts 1602 en Tisdag bleff Frw Anne Mældeland Hans Korbys begraaffuith wdy S. Knuds Kircke wdy Othensee.

14 Marts 1602 Midfasthe Søndag giorde Gerth Rangow Korth v. Verlebens Brøllup paa Hadersløff Hus med Zomfrw Else Maq Stenssens Datter.

18 Marts 1602 en Tjaarsdag døde Frw Anna Lunge Knud Stenssens paa Stensgaard hos hindis Sønne Høstrw Frw Margretthe Bage¹⁾ paa Langeland.

21 Marts 1602 Søndagen Iudica stod Eric Langis Brøllup y Egellenfiord²⁾ med Frw Sophia Orha Otthe Thottis Efftherleffuerke.

28 Marts 1602 Palme Søndag drucknith Cyler Quigous Dreng och Mølleren's Broder y Lyckisholms Mølle Sæ. Cyler's Dreng hed Niels Rasmusen, Her Rasmussens Stifson y Herrested.³⁾

8 April 1602 en Tjaarsdag bleff Frw Gertdrud Krabbe S. Anders Christhenssens⁴⁾ begraaffuith wdy Ruok Kircke wid Widø.⁵⁾

8 April 1602 en Tjaarsdag døde Lodwig Munc paa Lunnegaard wdy Fynn.⁶⁾

12 April 1602 en Mandag begynthis Herredag y Rigsffuenhaffnn.

1) Gift med Hans Stensen til Stensgaard.

2) Uden Lovol Sternførde.

3) Rasmus Lauritsen, Præst i Herrested, var første Gang gift med Marine Ottesdatter, Enke efter hans Formand, Rasmus Pedersen Bregnemose, død 1590. See Wibergs Præstehist. I, 609.

4) Sandberg, til Kvelstrup i Løed Sogn, Mols Herred i Jylland.

5) Roed Kirke ved Vedø i Sønderhald Herred i Jylland. Jeg skylder Dr. D. Nielsen min Tak for denne Oplysning.

6) Lunnegaard i Nørre Broby Sogn i Fyn.

15 April 1602 døde Apzelon Gise paa Dallum om . . .¹⁾

18 April 1602 stod Iffuer Hanssens en aff Kongens Enspenners Brøllup y Kiøffuenhaffnn med Somfrw Margrethe Chorfitz Datther.

25 April 1602 stod Christopher Gerstrups²⁾ Brøllup y Kiøffuenhaffnn paa Komponieth³⁾ med Somfrw Else Mund Christhens Datther.

28 April 1602 en Onsdag bleff Frøckenn Heydewig Konning Fredericks then 2. Datther Churførsth Christiann aff Saxenn throloffuith paa Kiøffuenhaffns Slotth.

29 April 1602 en Thaarsdag bleff Frw Anna Lunge Knud Stenssens nederfeth y Snøde Kirde paa Langeland.

2 Maj 1602 en Søndag bleff Hillebore Lindenow Hans Spegels nederfeth wdy Semmershagen⁴⁾ Sogne Kirde.

16 Maj 1602 en Søndag bleff Frw Metthe Wlstand Knud Grubbis begraffuith wdy Thorup Sogne Kirde Baare.⁵⁾

20 Maj 1602 Thaarsdagen for Pinke Dag bleff Ludwig Mund nederfeth y Graabrødre Kirde wdy Dthensee.

21 Maj 1602 Fredagen for Pinndkedag kom Hertzig Aldrich⁶⁾ fraa Dthensee och thill Nadebølle.

23 Maj 1602 Pinke Dag ved Hertzig Aldrichs Hund Falk mig igennem myn høyre Hand.

24 Maj 1602 andenn Pinke Dag drog Hertzig Aldrich om Affthenen mellom v och vj fra Nadebølle och thill Asfens.

¹⁾ Dagstiden ikke tilføjet.

²⁾ Gersdorff.

³⁾ Hellig Trefoldigheds Gilde eller Danste Kompagni.

⁴⁾ Søstaden Cimbrishamn i Christianstads Len.

⁵⁾ Torup i Vara Sogn, Vara Herred i Malmøhus Len.

⁶⁾ Kong Frederik II.s Søn, siden Bisshop af Schwerin, fød 1578.

27 Maj 1602 en Tjaarsdag effther Pindgedag bleff Apzelonn Wiſe nederſeth y S. Hans Kirke wdy Dthenſee.

28 Maj 1602 en Fredag døde M. Jørgen Simensſen, Sone Preſth thill Graabrødre y Dthenſee.¹⁾

31 Maj 1602 Hilligthrefoldigheds Mandag bleff Frw Sophia Pleſs S. Chriſtopher Lindenous nederſeth y Røge Kirke.

3 Juni 1602 en Tjaarsdag bleff Chriſtopher Mickelsſen²⁾ begraffuith wdy hans Sogne Kirke Bysleff wid Lundsbeck.³⁾

3 Juni 1602 en Tjaarsdag døde Marrenn M. Jørens⁴⁾ y Dthenſee.

20 Juni 1602 gjorde Kongen Knud Gyldenſtierns Brøllup y Kiøffuenhaffn mz Jomfrw Ullegard Huithfeld, och Davidth Kongens Kammertzienner mz Frederich Leyels Høſtrw.⁵⁾ Samme Mar och Dag bleff Lauris Rostrup begraffuith y hans Sogne Kirke wid Reſtrup, Saubro.⁶⁾

22 Juni 1602 enn Tihisdag døde Hendrick Pathin paa Rodenn⁷⁾ Gaard wdy Syllandth y Stomby Sogen, en erliig oprickthiig Adels Mand, fød wdy Liſſland.

¹⁾ Efter Wibergs Præſtehiſt. II, 511 var han Sognepreſt til St. Knuds Kirke.

²⁾ Lornekrands.

³⁾ Biſlev ved Lundsbeck.

⁴⁾ Uden Tvivl Maren Hansdatter, gift med M. Jørgen Simonsen, Præſt ved St. Knuds Kirke i Odense. See Wibergs Præſtehiſt. II, 511.

⁵⁾ I Hiſtorisk Tidſkrift V, 495 nævnes Kirſtine Jensdatter ſom Fred. Leyels Huſtrw. Jeg ſtylber Dr. D. Nielsen denne Henviſning.

⁶⁾ Riſtrup i Sabro Sogn i Sylland.

⁷⁾ Lidligere en Herregaard.

22 Juni 1602 en Tisdag døde Laurik Kottke y myn Gaard vdy Dthensee.

30 Juni 1602 en Onsdag stod Sten Brhas Brøllup paa Kallumborrig m3 Frw Sophia Rostrup S. Ma3 Sandbierrigs Efftherleffuerste. Samme Aar och Dag om Middags Tid døde Frw Anne Zull Mon3 Raafis paa han3 Gaard Mas.¹⁾

2 Juli 1602 en Fredag Klocken var mellom xij och jth Efftermiddag døde Zomfrw Gihell Norby paa Nadebølle.

3 Juli 1602 en Løffuerdag bleff Prebben Wils Bilds Biig nederfeth vdy Wiborre Domkirke.

6 Juli 1602 en Tisdag bleff Hendrick Pathin begraaffuenn y Roden Sogne Kirke Stowby.

10 Juli 1602 en Løffuerdag bleff Frw Karren Kraße Christhenn Holdis begraaffuith vdy Wiborre Domkirke.

12 Juli 1602 en Mandag bleff Melder Huaf begraaffuith paa Langgeland y han3 Sogne Kirke.²⁾

14 Juli 1602 en Onsdag bleff Frw Anne Zull Mogens Raafis begraaffuith vdy deris Sogne Kirke wid Mas.³⁾

16 Juli 1602 en Fredag bleff Zomfrw Gihell Norby nederfeth vdy Aghens Kirke.

17 Juli 1602 en Løffuerdag bleff Frw Metthe Wrne Gricks Datther Han3 Stangenethis⁴⁾ begraaffuith vdy Graabrødre Kirke y Dthensee.

¹⁾ Mas i Laars Sogn, Østerglum Herred i Sjælland.

²⁾ Fobflette, i hvilket Sogn Hjortholm ligger.

³⁾ Laars i Østerglum Herred i Sjælland.

⁴⁾ See ovenfor under 9 Januar 1592.

24 Juli 1602 en Løffuerdag døde Frw Behathe Brha Her Jørgen Lyckis paa . . .¹⁾

25 Juli 1602 gjorde Konning Christian then 4. Siuerth Grubbis Brøllup wdy Kiøffuenhaffn mz Somfrw Hilleborre Grubbe.²⁾

1 August 1602 bleff D. Peder Søffrensen³⁾ begraffuith y wor Frw Kirde y Kiøffuenhaffn en Søndag.

1 August 1602 en Søndag Effthermiddag Klocken iij gic Hertug Hans Konning Frederich den 2. Sønn thill Skiffs wid Keffuer Bannen paa Holmen y Kiøffuenhaffn och bleff liggendis den Natth wid S. Anne Bro.

2 August 1602 en Mandag om Middags Thid seylith Hertig Hans fraa S. Anne Bro och paa Weyen thill Nysland, Axel Gyldensthiern war hans Hoffmesther; Axel Brha och Christhen Hold Danmarks Raad fuldis mz, och mange flerre Herremend; Gud giffue dennom Alle en lyckaltig Reysse.

5 August 1602 en Thaaarsdag døde Frw Hilleborre Bilde S. Cyler Krauffbis y Spanager By paa Sahan Bernekous Godh.⁴⁾

6 August 1602 en Fredag bleff Frw Sophia Skell Sahan Brockenhusbis nederseth wdy Weylle Kirde.

7 August 1602 en Løffuerdag bleff Frw Beathe Brha Her Jørgenn Lyckis nederseth y Marriager Kirde.

19 August 1602 Thaaarsdagen for S. Bertholomej Dag

1) Stedet er ikke tilføjet.

2) Datter af Knud Grubbe og Mette Ufstand.

3) Kongelig Livlæge og Professor i Kjøbenhavn.

4) Nu Spanager Hovedgaard i Ejby Sogn, Ramsø Herred i Sjælland.

bleff Frw Hilleborrig Bilde Gyler Kraffis neberfeth y Roskilbe Domkircke. Samme Aar och Dag Kloeden war mellom viij och ix døde Jacob Hardenbierrig paa Mattherup Formiddag.

1 September 1602 en Onsdag bleff Tomfrw Ligebeth Pasbierig Nielsdatther begraffuith y Sogne Kirckenn wid Sandby.¹⁾

2 September 1602 en Tjaarsdag bleff Jacob Hardenbierrig begraffuith y Mattherup Sogne Kircke Klaaborrig.²⁾

5 September 1602 gjorde Siffuerth Bed sith Brøllup y Kiøffuenhaffnn mz Tomfrw Elizabeth Bilde Sthens Datther.

7 September 1602 en Tjisdag bleff myn Datther Susanna Brockenhus forløst y Wectens Tjegen paa Huidkielb om Formiddag wid y och fied en Datther fuldborren; hindis Raffn er y Liffens Bog; och gid deth hinde mægith harth. Gud husualle dennom engang effther sin faderlig Wilge.

11 September 1602 en Løffuerdag bleff Christopher Kraffis tho Døtther begraffuith wdy Kiøffuenhaffnn.

17 September 1602 en Fredag døde Este Bilde y Kiøffuenhaffnn, Hendricks Sønn.

20 September 1602 en Mandag bleff Este Bilde Hendricksøn begraffuith y wor Frw Kircke y Kiøffuenhaffnn; hand war paa thretthinde Aar.

23 September 1602 en Tjaarsdag bleff Oluff Bager begraffuith y Graabrødre Kircke wdj Othensee.

¹⁾ Sandbygaard i Sandby Sogn, Lybjerg Herred i Sjælland.

²⁾ Kloborg i Brabø Herred i Jylland.

28 September 1602 en Tisdag døde Tomfrw Geße Brodenhuß Otthis Datther paa Korkhør Sloth høß Chorfitz Wlfeld.

12 October 1602 en Tisdag bleff Geße Brodenhuß nederfeth y Korkhør Kircke.

15 October 1602 en Fredag bleff Oluff Wilde begraffuith y hans Sogne Kircke wid Wallø.

10 October 1603 mustridt Rog. May. Landsotter och Hofffinder, som skulde følge hans May. thil Hamborg; och skebe Musstringen vdi Kolding Dyrhaffue.¹⁾

9 November 1603 en Onsdag døde Bendix Hertuigson paa Klintstrup.²⁾

6 Januar 1604 bleff myn tiere Huestrue³⁾ forløstih her paa Huidkielbe, och gaff Gud oß en Søn bleff kalditt Gyller effter hans S. Maaderfader, och bleff hand fød en Fredag wdj Krabens Legen, om Efftermiddagen, ther Kloeden war itt Rorter effter 9. Gud wnde hanum att leffue Gud thil Wre och hans Venner thil Gled.

[15 Marts] 1615 den 15 Marfi kom min ferre Brodrdatter Karren Wille Marckorz Dattr⁴⁾ y Randz[ler] Christen Frisez Hus til hanz Frue Metthe Hardnberre. D. v. g. l.

[27 August] 1615 den 27 Affgusti stod Tørgen Brabiz Stenfon Brøllup med Tomfrw Anne Gyldestiern wdj Marß.⁵⁾

1) Denne Antegnelse er med en ubekjendt Haand.

2) Klintstrup i Staarup Sogn i Fyn.

3) Denne Antegnelse er med Marcus Willes Haand, og her er altsaa Tale om hans Hustru Susanne Brockenhus.

4) Antegnelsen er med Marcus Willes Søster Birgitte Willes Haand.

5) Denne Antegnelse er med en ubekjendt Haand.

9 Juni 1616 døde Jacop Rosenfrands wdj Bergen; Gud giffue hanom en gledelig Opstandelse.¹⁾

[13 December] 1616 den 13 Desember hentte min f. Syfter Elysebett Wille²⁾ min f. Brodr Datter Karren Wille hid fra Fru Mette Christian Frihez y Røuenhaun; kom hun til sin kere Fader paa Hu[i]dkiold den 21 Desember mett godt Helbredt, gudstelloffu. B[irgitte] W[ille].

1 Juli 1618 døde den dydellige Fru Daarete Friz, S. Olou Daz paa Raunstrop; er begraun y Hellemagle Kirke.³⁾

23 August 1618 stod Henning Baldendropis Brøllup i Ottense med Tomfrue Karren Brahe Xgels Datter.⁴⁾

[1 April 1620] 1620 den 1 Aprilis en Løffuerdag forreyste mitt h. f. Sydfsten Barn Sten Beck och min h. f. Brodrson Elyer Wille fra Rugardt thil Hindzgaful, bleffu der 2 Nettr, och siden fremdelez, nest den Høystez Ledfagnig, thil Rasel; var derz Skolmester En vedt Naun Nils Andrfon. Gudt for syn kerre Sønz Skyldt regerre derz Hirtte medt sin hillig Andt, att di maa saa forfremz y hanz sande Frøyt och alle abelige Dyder, di maa leffue derz kerre Foreldre til Gledede, derz Fedrne Vandt til Ere, dem selu til effuig Sallighed, Amen. Birgitte Wille S. D.⁵⁾

1) Denne Antegnelse er med Marcus Wille's Haand.

2) Denne Antegnelse, som findes under 26 December, er med Birgitte Wille's Haand, den omtalte er saaledes hendes Søfter Elisabeth.

3) Herlufmagle i Sjælland. Antegnelsen er med Birgitte Wille's Haand.

4) Antegnelsen er med en ubekjendt Haand.

5) Denne Antegnelse er med Birgitte Wille's Haand.

[10 December] 1622 den 10 Dag y Desember sagde min h. f. Broder Søn Jenz Wille Stensøn Kong. Mystett Lineste for en Hous[u]endt paa Raaldding Hus Slaatt. Gudt beuare hanom fra alltt Vlyke hade til Siel och Liffu, Amen.¹⁾

[6 April] 1623 den 6 Aprillz sagde min h. f. Brodrsjøn Jenz Wille Grikfjøn Linste y Randsfellin. Gud beuare hanom fra alltt Vntt eundlig.¹⁾

[16 Januar] 1626 den 16 Januari bleffu min kerre Brodrbatter Karren Wille Markforzbatter erllig och velbyrdig Falck Gøe Hendrickfjøn samttigt aff den Aldrmegtigstes Forsyn, hindez f. Faderz Raadt och egen Willie; den samme Herre och Gudt giffue Lyke och Velsignese till Siell och Liffu, Amen.¹⁾

[8 Februar] 1626 den 8 Februari drog min h. kerre Brodrsjøn Andrz Wille Grikfjøn andn Gang paa Weyen fra Rugar til Bronsuig y Krien; den gode Gudt beuarre hanom samtt alle mine kerre Brødre Børn, och sende denom hjem mett Sundhedt och Gledede for Jesu Naunz Skyldt.¹⁾

[3 April] 1626 den 3 Aprillez drog min kerre Broder Falck Gøe Hendrickfjøn fra Huidkelltdt, och agttet sig y hanz May.³ Leyer igen. Den gode Gudt ledsage hanom mett Gledede och Sundhedt til Danmark igen och beuarre hanom samtt alle andre oprigtige fra alltt Vntt til Siell och Liff, Amen.¹⁾

20 September 1629 bleff min h. f. Brodrbattr Karn Wille Marchorzbattr forløst paa Huidkildt, Kloden var nogt

¹⁾ Antegnelsen er med Birgitte Wille's Haand.

mer endt i Karttr offur 8 om Affutenen; gaff Gudt hindr en Dattr; var en Søndag, bleff Christnett 8 Dag och kalltt Virgit; Gudt velsigne hindr til Siell och Liff.¹⁾

5 October [1629] bleff Fru Sopi Rosnkrantz Andrz Billez forløst paa Danzhou²⁾ och fik en Søn bleff kallett Erich, Gudt velsigne hanom.³⁾

1) Antegnelsen er med Virgitte Billes Haand.

2) Damsbo.

3) Antegnelsen er med Virgitte Billes Haand.